รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

วันพุธที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. นายวิวัฒน์	ศัลยกำธร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายมีศักดิ์	ภักดีคง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายชรัส	บุญณสะ	ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๔. นายเกียรติณรงค์	วงศ์น้อย	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๕. นายภูมิรักษ์	ชมแสง	รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๖. นางสาวภัทราภรณ์	โสเจยยะ	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๗. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายภานุวัฒน์	ณ นครพนม	ผู้ตรวจราชการกรม รักษาการในตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๑๐. นายสมศักดิ์	มีหกวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๑๑. นายสิทธิวัตร	แสงสิริไพบูลย์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๑๒. นายธีรยุทธ	สมตน	ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๑๓. นายนิวัตร	เฉลิมชุติเดช	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ

๑๔. นางสุชาดา	โพธิ์เจริญ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๕. นายวันชัย	อาจกมล	ผู้อำนวยการกองบริหารการพาณิชย์ภูมิภาค (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๑๖. นายสกล	จุลาภา	ผู้อำนวยการกองบริหารงานอนุญาต กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๗. นายมนูญ	ตันติกุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
๑๘. นางวิไลรัตน์	อักษรพันธ์	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๙. นางสาวเอมอร	ตรีพิชพันธุ์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๒๐. นายวิวัฒน์	ไชยชะอุ่ม	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๒๑. นายวุฒิชัย	ชิณวงศ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่วิศวกรรมเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๒๒. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๓. นายวุฒิชัย	ยามโคกสูง	ผู้อำนวยการส่วนระบบการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๒๔. นางดาวรุ่ง	ใจจริง	ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินป่าไม้และอนุญาตการใช้ประโยชน์ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๕. นายสมภพ	รอดกลาง	ผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๖. นายศิริชัย	ออสุวรรณ	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๗. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๘. นายเด่นณรงค์	ธรรมมา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๙. นายมีชัย	ดีมะการ	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๐. นางวิลญา	เหมือนเหลา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ

๓๒. นายสุวิทย์	ไทยเอียด	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๓. นายวิณะโรจน์	ทรัพย์ส่งสุข	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

<u>ผู้ไม่มาประชุม</u>

๑. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย

<u>ผู้เข้าร่วมประชุม</u>

๑. นางสาวอาบอำไพ	รัตนภานุ	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายอภิชาติ	บุญเกษม	คณะทำงานเลขานุการรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นางสมพร	ทองทั่ว	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๔. พันจ่าเอกประเสริฐ	มาลัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๕. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๖. นางสาวจิราทิตย์	โรจน์อุ่นวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๗. นางเยาวนิจ	เพ็ชรน้ำเขียว	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
๘. นายปราโมทย์	ยอดแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๙. นายภาชน์	จารุภุมมิก	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
๑๐. นายนภดล	ตันติเมฆิน	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.
๑๑. นายวัฒนา	มังธิสาร	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๒. นางศุลีพร	เวชวิฐาน	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.
๑๓. นางสาวเมตตา	คุโณปถัมภ์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๔. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๑๕. นางอาทิตยา	พองพรหม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๖. นายสาวอาภาพรรณ	พัฒนพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๗. นายประกอบ	ยิ่งชล	ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. (แทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๑๘. นางสาวธิตินันท์	วงษ์วาด	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.)
๑๙. นางสาวสุนิสา	เอกธิการ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.)

๒๐. นายสุรัติ	ผาสุข	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กระทรวงพาณิชย์
๒๑. นางสาวแกมแก้ว	คงเชื้อนาค	นักวิชาการปกครองชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๒๒. นางสาวพิมลพรรณ	เกษตรเวทิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๓. นายฐากร	เสาธงรุ่งเรืองชัย	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ กรมป่าไม้
๒๔. นางสาวอนงค์รักษ์	จำปาทอง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กรมป่าไม้
๒๕. นางสาวอรุณี	วสันตยานันท์	นักวิชาการจัดหาที่ดินปฏิบัติการ กรมชลประทาน
๒๖. นางสาวจุฑารัตน์	เคนจอหอ	นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๗. นายทักษดา	คุ้มประยูร	นิติกร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๒๘. นายอนุรักษ์	ศรีกระสัง	นักจัดการงานทั่วไป กรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๙. นางสาวมัชฌิมา	คำลอบ	นักวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน
๓๐. นายวินัย	เลี้ยงพรม	หัวหน้าประสานงานสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
๓๑. นายชยาวีร์	หวังเจริญรุ่ง	ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ
๓๒. นายเกรียงไกร	สีปานมั่น	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ
๓๓. นางสาวจีรนันท์	เบ็ญชา	ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ
๓๔. นางสาวทัศน์ลักษณ์	แท่งทองทิพย์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส
๓๕. นายศักดิ์ศิริ	ธูปวงศ์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก
๓๖. นายอัครเดช	เรียนหิน	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี
๓๗. นายจิรัสย์	จิรพันธุ์วานิช	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน ส.ป.ก.
๓๘. นางวิไลกัลยา	สาริพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๓๙. นายนิคม	บุญธรรม	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนพัฒนาพื้นที่ ส.ป.ก.
๔๐. นายศรัณย์วิทย์	เกษศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการที่ดินรัฐ ส.ป.ก.
๔๑. นางสาวยุพา	ราชจินดา	ผู้อำนวยการกลุ่มประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๔๒. นายสมศักดิ์	ธูปสมุทร	ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจรังวัด ส.ป.ก.
๔๓. นางสาวแพรรวี	เคหะสุวรรณ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ รักษาราชการแทนผู้อำนวยกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ส.ป.ก.
๔๔. นางสาวณัฐชยา	ศรีสุขสวัสดิ์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ รักษาราชการแทนผู้อำนวยกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๔๕. นางสาวกุหลาบ	สุนนท์	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.สกลนคร
๔๖. นางรจนพรรณ	ณรงค์อินทร์	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.กาญจนบุรี
๔๗. ส.ต.ต.ฉลองชัย	จันทร์ใจดี	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.พิษณุโลก

๔๘. นายเปลี่ยน	มุ่งดี	นายช่างสำรวจรังวัดอาวุโส ส.ป.ก.สกลนคร
๔๙. นายรักศักดิ์	รักเดช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ช่วยปฏิบัติราชการเลขาธิการ ส.ป.ก.
๕๐. นางสาวพรชาตา	บุสสุวัณโณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ช่วยปฏิบัติราชการเลขาธิการ ส.ป.ก.
๕๑. นางสาวศุภาพิชญ์	พลสังข์	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ ช่วยปฏิบัติราชการเลขาธิการ ส.ป.ก.
๕๒. นายกุลพล	รัตนโสภณ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ ช่วยปฏิบัติราชการรองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๕๓. นายภูริปัญญา	เกิดศรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๔. นางสาวประภาวดี	วัชโรทัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๕. นางสาวกุลธิดา	อินทรนุช	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๖. นางสาวรัตนา	ไทยสมัคร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๗. นายสุขุม	หวังพระธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๘. นางสาวกัญญาพัชร	ศรีฤทธิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๙. นายวาทิต	สอิ้งทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๐. นางสาวพิมพ์นิภา	ตั๋นติ๊บ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๑. นางสาวผกาวรรณ	วันติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๒. นางสาวจันระยา	คำแดง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๓. นางสาวณัฐพร	สิงหเมธี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๔. นายสราวุธ	บรรหนองทุ่ม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๕. นางสาวรุ้งตะวัน	มงคล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๖. นางณิชชารีย์	เพิ่มพิพัฒน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๗. นางสาวสไบแพร	จิตตรานนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวเปิดประชุมและแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

เรื่องที่ ๑.๑ การแต่งตั้งกรรมการอื่นในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ อนุมัติให้แต่งตั้งผู้แทนเกษตรกรและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแทนในตำแหน่งกรรมการที่ครบวาระ ๒ ปี โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป ดังนี้

ผู้แทนเกษตรกร ๖ คน

๑. นายประพันธ์ เทียนวิหาร

๒. นายเด่นณรงศ์ ธรรมมา
๓. นายมีชัย ดีมะการ
๔. นางวิลญา เหมือนเหลา
๕. นายเผด็จ ดิฐษดี
๖. นายสุวิทย์ ไทยเอียด

ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ คน

๑. นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส
๒. นางสาวลดาวัลย์ คำภา
๓. นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์

จึงแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ ๑.๒ รายงานผลการประเมินของ World Economic Forum (WEF)

ในการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ที่ผ่านมาได้มีการนำเสนอรายงาน World Economic Forum ที่ประเมินว่าโลกกำลังเผชิญความเสี่ยงจากปัญหาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยรายงาน Global Risk Report ๒๐๑๙ ซึ่งเผยแพร่เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ ได้สำรวจความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญภาคธุรกิจ ภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชน จำนวน ๑,๐๐๐ คน ซึ่งผลการสำรวจได้จำแนกความเสี่ยงออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ความเสี่ยงที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นมากที่สุด และความเสี่ยงที่มีผลกระทบรุนแรงมากที่สุด ดังนี้

๑. ความเสี่ยงที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นมากที่สุด
   ๑) สภาพภูมิอากาศที่รุนแรง
   ๒) ความล้มเหลวในการบรรเทา climate-change
   ๓) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ
   ๔) การจารกรรมข้อมูล
   ๕) การโจมตีทางไซเบอร์
๒. ความเสี่ยงที่มีผลกระทบรุนแรงมากที่สุด
   ๑) อาวุธที่มีอานุภาพสูง
   ๒) ความล้มเหลวในการบรรเทา climate-change
   ๓) สภาพภูมิอากาศที่รุนแรง
   ๔) วิกฤตขาดแคลนน้ำ
   ๕) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ได้หารือเกี่ยวกับการหยุดภัยพิบัติต่างๆ และการมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เช่น การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการเกษตร ซึ่งในหลายประเทศมีแผนการดำเนินงาน มาตรการต่างๆ รวมทั้งงบประมาณแล้ว แต่ประเทศไทยยังไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่าทำอย่างไรจึงจะเกิดความยั่งยืนได้ และเรื่องที่น่ายินดีคือในปี ๒๕๖๑ องค์การสหประชาชาติ (UN) มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานวันดินโลก (World Soil Day) เนื่องจากดินเป็นหัวใจสำคัญที่นำไปสู่ความยั่งยืน และให้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Soil Scientist) อีกทั้งกำหนดให้วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีเป็นวันดินโลก กระผมในฐานะประธานกรรมการงานวันดินโลก ได้กราบบังคับทูลขอใช้พระนามพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เป็นชื่อรางวัล “King Bhumibol World Soil Day Awards” ซึ่งประเทศที่ได้รับรางวัลดินโลก เมื่อปี ๒๕๖๑ คือ ประเทศบังคลาเทศ ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ก่อตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งเอเชีย (CESRA : Center of Excellence for Soil Research in Asia) ที่จังหวัดนครราชสีมา สำหรับประเทศไทยต้องการให้มีศูนย์ CESRA ในทุกจังหวัด แต่ในเบื้องต้นตั้งเป้าหมายไว้ภาคละ ๒ แห่ง และมีประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องการให้มีศูนย์ CESRA เช่น ประเทศบรูไน และประเทศภูฏาน เป็นต้น เรื่องนี้ทุกคนต้องช่วยกันขยายผลเพื่อนำไปสู่การหยุดความเสี่ยงในด้านต่างๆ

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ให้คณะกรรมการพิจารณารับรองแล้ว ตามหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/๙๔๕๙ และหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๑๕๕๔ - ๑๕๕๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ปรากฏว่า มีคณะกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุม ดังนี้

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ขอแก้ไขและเพิ่มเติมข้อความ ดังนี้

๑) หน้าที่ ๒๕ บรรทัดที่ ๒๖ - ๓๐ จากข้อความเดิม “เป็นความผิด ซึ่งไม่แน่ใจว่าถูกต้องหรือไม่ ประเด็นที่สองเรื่องในลักษณะดังกล่าวนี้ได้เคยนำเสนอคณะกรรมการมาแล้ว กรณีอุทธรณ์คำสั่ง คปจ. ของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดย ส.ป.ก. ได้ให้โอกาสเกษตรกรในการแก้ไข มีการแจ้งเตือนครั้งที่ ๒ หลังจากที่ คปจ. มีมติสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิและเกษตรกรได้นำดินไปกลบ ซึ่ง ส.ป.ก. ให้ทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาต จึงเห็นว่าแนวทางปฏิบัติของ ส.ป.ก. หากดำเนินการแจ้งเตือนแล้วเกษตรกรจะทำเมื่อไหร่ก็ได้ และถ้าเกษตรกรมาขออนุญาต ส.ป.ก. จะต้องอนุญาตให้ทำ เพราะเป็นเรื่องของการแจ้งเตือน โดยเมื่อ ส.ป.ก. เตือนแล้ว” ขอแก้ไขเป็น “เป็นความผิดโดยมิได้พิจารณาและแจ้งตอบเกษตรกรผู้อุทธรณ์ว่าจะอนุญาตหรือไม่อย่างไร ซึ่งเห็นว่าเป็นการพิจารณาไม่ถูกต้อง ประเด็นที่สองเรื่องในลักษณะดังกล่าวนี้ ส.ป.ก. ได้เคยนำเสนอคณะกรรมการฯ มาแล้ว กรณีอุทธรณ์

คำสั่ง คปจ. ของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดย ส.ป.ก. ได้ให้โอกาสเกษตรกรในการแก้ไข โดยมีการแจ้งเตือนถึง ๒ ครั้ง และการเตือนครั้งที่ ๒ เป็นการเตือนหลังจากที่ คปจ. มีมติสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิ ซึ่งเกษตรกรได้นำดินไปกลบ และ ส.ป.ก. ให้ทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาต จึงเห็นว่าแนวทางปฏิบัติของ ส.ป.ก. หากดำเนินการแจ้งเตือนแล้ว เกษตรกรจะทำเมื่อใดก็ได้ และถ้าเกษตรกรมาขออนุญาต ส.ป.ก. จะต้องอนุญาตให้ทำ เพราะเป็นเรื่องของการแจ้งเตือน โดยเมื่อ ส.ป.ก. เตือนแล้ว”

๒) หน้าที่ ๒๖ บรรทัดที่ ๑ - ๔ จากข้อความเดิม “แต่ไม่ยอมฟังคำขอของเกษตรกร ซึ่งให้เหตุผลว่าเกษตรกรลักลอบขุดดิน จึงไม่อนุญาตให้เกษตรกรรายนี้ขุดสระและกลบดินในสระคืนสู่สภาพเดิมเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ ประเด็นนี้ ส.ป.ก. ไม่ได้วินิจฉัยคำขอและให้คำตอบกับเกษตรกรก่อนที่จะดำเนินการสั่งให้สิ้นสิทธิในที่ดิน ดังนั้น กระบวนการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญอย่างครบถ้วน” ขอแก้ไขเป็น “ผู้อุทธรณ์จึงได้ยื่นคำขออนุญาตนำดินมากลบคืน แต่ ส.ป.ก. ไม่ยอมพิจารณาคำขอของเกษตรกรผู้อุทธรณ์ ซึ่งให้เหตุผลว่าเกษตรกรลักลอบขุดดิน จึงไม่อนุญาตให้เกษตรกรรายนี้ขุดสระและกลบดินในสระคืนสู่สภาพเดิมเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ประเด็นนี้ ส.ป.ก. ไม่ได้วินิจฉัยคำขอและให้คำตอบกับเกษตรกรก่อนที่จะดำเนินการสั่งให้สิ้นสิทธิในที่ดิน ดังนั้น กระบวนการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองจึงน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญอย่างครบถ้วน”

บรรทัดที่ ๑๕ จากข้อความเดิม “ส.ป.ก. จะแจ้งความดำเนินคดี แต่หากเกษตรกรปรับพื้นที่กลับสู่สภาพเดิมก็จะอนุญาตและไม่ได้เพิกถอนสิทธิ” ขอแก้ไขเป็น “ส.ป.ก. จะแจ้งความดำเนินคดี แต่หากเกษตรกรปรับพื้นที่กลับสู่สภาพเดิมก็จะอนุญาตและไม่เพิกถอนสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑”

บรรทัดที่ ๑๗ เพิ่มเติมข้อความว่า “เป็นการเสียเปรียบ ซึ่งก็เป็นความจริง เพราะดินที่ขุดออกไปมีความหนาแน่นและมีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าดินที่นำมากลบฝังคืนค่อนข้างมาก รวมทั้งดินที่กลบฝังคืนมักจะมีการยุบตัวเสมอ แต่ ส.ป.ก. ก็ได้ถือปฏิบัติแนวทางเช่นนี้ตลอดมาทุกราย แต่รายนี้กลับไม่พิจารณาคำขอให้แก่เขา จึงมีความเห็นว่า เมื่อเกิดกรณีการลักลอบขุดดินให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณี”

บรรทัดที่ ๑๙ เพิ่มข้อความต่อท้ายประโยคว่า “จึงไม่จำเป็นต้องตักเตือนอีกต่อไป”

บรรทัดที่ ๒๔ - ๒๙ จากข้อความเดิม “ตามความเห็นของผู้แทนกรมป่าไม้ที่กล่าวว่าพื้นที่ ส.ป.ก. เป็นป่าไม้ตามคำนิยามของ พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่าที่ดินที่ไม่มีผู้ใดมีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายที่ดินนั้นเป็นป่า และในขณะเดียวกันกรมธนารักษ์ ก็ได้นิยามตามกฎหมายไว้ว่าที่ดินที่ไม่มีผู้ใดมีกรรมสิทธิ์เป็นที่ราชพัสดุ เพราะฉะนั้นทั้งที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรืออุทยานแห่งชาติล้วนแล้วแต่เป็นที่ราชพัสดุทั้งสิ้น ดังนั้น ในกรณีนี้จะต้องดูที่เจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่ง พ.ร.บ.ป่าไม้ ออกโดยมีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองป่าไม้เท่านั้น” ขอแก้ไขเป็น “ตามความเห็นของผู้แทนกรมป่าไม้ที่กล่าวว่าพื้นที่ ส.ป.ก. เป็นป่าไม้ตามคำนิยามของ พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่าที่ดินที่ไม่มีผู้ใดได้มาตามกฎหมายที่ดินนั้นเป็นป่า และในขณะเดียวกันกรมธนารักษ์ ก็ได้นิยามตามกฎหมายไว้ว่าที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดไม่มีผู้ใด

ได้มาตามกฎหมายที่ดินเป็นที่ราชพัสดุ เพราะฉะนั้นทั้งที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรืออุทยานแห่งชาติล้วนแล้วแต่เป็นที่ราชพัสดุทั้งสิ้น ในขณะเดียวกันที่ราชพัสดุเป็นที่ดินที่ไม่มีผู้ใดได้มาตามกฎหมายที่ดินจึงเป็นป่าตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ฯ ดังนั้น ศาลากลางจังหวัดก็จะกลายเป็นป่า ในกรณีนี้จะต้องดูที่เจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่ง พ.ร.บ.ป่าไม้ ออกโดยมีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองป่าไม้เท่านั้น”

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ปรับแก้ไขรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ตามที่กรรมการได้เสนอแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่อง

เรื่องที่ ๓.๑ รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของวัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส กรณีกำหนดแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัด หรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของวัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส เพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาอนุญาตให้ใช้พื้นที่ต่อ คปก. และเสนอแนวทางและหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้วัดใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินให้ คปก. พิจารณาต่อไป

๒. คปก. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อนุมัติในหลักการให้วัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีเงื่อนไขให้ดำเนินการตามแนวทางพระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชฯ ประกอบกับความเห็นของคณะทำงานตรวจสอบฯ และให้ ส.ป.ก. จัดทำร่างระเบียบและแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาอนุญาตให้วัดใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๓. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดทำขั้นตอนแนวทางในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ นำเสนอ คปก. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อทราบผลการดำเนินงาน และเห็นชอบขั้นตอนแนวทางการพิจารณาการใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ตามความเห็นที่ ส.ป.ก. เสนอเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป โดย คปก. มีมติรับทราบผลการดำเนินงานและเห็นชอบตามขั้นตอนแนวทางดังกล่าว

การดำเนินการ

๑. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัด หรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ และได้มีหนังสือถึงสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเพื่อดำเนินการตามพระโอวาทของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก โดยขอให้นำความเข้ากราบทูล

และนำเรียนมหาเถรสมาคมได้ทราบและพิจารณากำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับวัดหรือสำนักสงฆ์ต่อไปนั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำเรื่องเสนอมหาเถรสมาคม โดยมหาเถรสมาคมได้รับทราบและเห็นชอบตามแนวทางดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๒. ส.ป.ก. ได้จัดทำร่างประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ... /๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัด หรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ประกาศ ณ วันที่ ... เพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาลงนามในประกาศเพื่อใช้บังคับ ซึ่งรัฐมนตรีได้ลงนามเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรียบร้อยแล้ว

๓. วัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส ได้ดำเนินการจัดทำผัง รูปแผนที่ที่กำหนดขอบเขตว่าส่วนใดเป็นเขตสังฆาวาส เขตพุทธาวาส และเขตพุทธอุทยานเรียบร้อยแล้ว ส่วนการทำบันทึกข้อตกลงในการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. วัด ชุมชน เพื่อดูแลการบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกันอยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการ

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของวัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส กรณีกำหนดแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัด หรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

เลขานุการคณะกรรมการ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ตามมติ คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการให้วัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีเงื่อนไขให้ดำเนินการตามแนวทางพระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชฯ ประกอบกับความเห็นของคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ฯ โดย ส.ป.ก. ได้จัดทำแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดฯ ซึ่งมหาเถรสมาคมได้รับทราบและเห็นชอบแนวทางดังกล่าว และประธานกรรมการได้ลงนามในประกาศเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒ เรียบร้อยแล้ว ในส่วนที่ขอเพิ่มเติมก็คือวัดทั้ง ๓ แห่ง ได้จัดทำผังและรูปแผนที่ที่กำหนดเขตสังฆาวาส เขตพุทธาวาส เขตพุทธอุทยาน และบันทึกข้อตกลงในการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันระหว่าง วัด ส.ป.ก. และชุมชน เพื่อบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน จึงถือว่าครบองค์ประกอบของมติ คปก. ครั้งดังกล่าวแล้ว ส.ป.ก. จะได้ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อไป

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) กล่าวว่า การดำเนินการจัดทำขั้นตอนแนวทางในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัด ในส่วนการจัดทำบันทึกข้อตกลงนั้น ที่ประชุมมีความเห็นแล้วว่าให้ตัดการจัดทำบันทึกข้อตกลงออก ซึ่งการจัดทำบันทึกข้อตกลงนั้นเกิดจาก ส.ป.ก. มีความกังวลประเด็นวัดไตรสิกขาเมื่ออนุญาต

ให้ปลูกป่าแล้วไม่มีผู้ดูแล จึงจัดทำบันทึกข้อตกลงให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมดูแลแทน ส.ป.ก. หากเป็นเช่นนี้ จะต้องพิจารณาอีกว่าการจัดทำบันทึกข้อตกลงกับหน่วยงานระดับจังหวัดสามารถดำเนินการได้หรือไม่ ส.ป.ก. ต้องประสานงานกับผู้บริหารระดับสูงของแต่ละหน่วยงาน เป็นการเพิ่มขั้นตอนและอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) กล่าวว่า ส.ป.ก. มีอำนาจในการอนุญาตให้ใช้ที่ดิน ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ส.ป.ก. มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้ตลอดเวลา ดังนั้น จึงไม่จำเป็นที่จะต้องจัดทำบันทึกข้อตกลง เนื่องจากเป็นการเพิ่มขั้นตอนในการปฏิบัติงาน สำหรับเรื่องการดูแลรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากไม่มีผู้ดูแลรับผิดชอบจะเป็นภาระของ ส.ป.ก. เช่น เมื่ออนุญาตให้วัดใช้พื้นที่ทั้งหมดแล้ว พื้นที่สระน้ำก็ควรให้วัดเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ โดย ส.ป.ก. เป็นผู้ติดตามการใช้ประโยชน์ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือไม่ สำหรับการจัดทำบันทึกข้อตกลงเห็นว่าเป็นการเพิ่มขั้นตอนโดยไม่จำเป็น

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) กล่าวเสริมว่า ประเด็นแรกการประชุมครั้งที่ผ่านมากล่าวชัดเจนแล้วว่าให้ตัดการจัดทำบันทึกข้อตกลงออก ซึ่งไม่มีกรรมการท่านใดคัดค้าน ประเด็นที่สองเรื่องสระน้ำ ส.ป.ก. ต้องการให้มีหน่วยงานเป็นผู้ดูแล ซึ่งกรมชลประทาน และ อบต. ไม่สามารถดูแลได้ จึงเห็นควรให้วัดเป็นผู้ดูแล เนื่องจากหากไม่มีผู้ใดดูแลกรมชลประทานไม่สามารถเข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำได้

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงดังนี้

๑. เรื่องการจัดทำบันทึกข้อตกลง ส.ป.ก. มีเจตนาให้ชุมชนเข้ามาร่วมดูแลเรื่องการใช้ที่ดิน เนื่องจาก ส.ป.ก. ไม่สามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึง กรณีวัดใดกระทำการฝ่าฝืนเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ที่ดิน ชุมชนจะเป็นผู้แจ้งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามระเบียบฯ ดังนั้น แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดฯ ในส่วนที่ ๒ จึงกำหนดให้มีการจัดทำข้อตกลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน การประชุมครั้งที่ผ่านมาคณะกรรมการได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

๒. เรื่องสระน้ำ คณะกรรมการมีมติไม่อนุญาตก่อนการนำเสนอแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดฯ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ขอทบทวนความเห็นของคณะกรรมการ ดังนี้

๑. เรื่องสระน้ำ กรมชลประทานให้ความเห็นว่าหากไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบ กรมชลประทานไม่สามารถเข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำได้ และผู้แทนเกษตรกรได้ไปสอบถาม อบต. แล้ว ให้ความเห็นว่าควรให้วัดเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

๒. เรื่องการจัดทำบันทึกข้อตกลง มีการเสนอว่าไม่เห็นด้วย เพราะ ส.ป.ก. มีอำนาจในการอนุญาตและมีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบผู้รับอนุญาตให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข หากฝ่าฝืนสามารถเพิกถอนการอนุญาตได้โดยไม่จำเป็นต้องมีเงื่อนไขตามบันทึกข้อตกลง

ประธานกรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการได้อนุมัติแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) เป็นประธานคณะทำงานตรวจสอบฯ เข้าไปตรวจสอบสภาพพื้นที่แล้ว มีการรายงาน

ผลการตรวจสอบ และเสนอความเห็นว่าสมควรอนุญาตให้วัดทั้ง ๓ แห่ง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีเงื่อนไขให้ดำเนินการตามแนวทางพระลิขิตของสมเด็จพระสังฆราชฯ ส่วนประเด็นความเห็นของคณะทำงานตรวจสอบฯ ไม่ตรงกับความเห็นของ ส.ป.ก. ตามหลักการเมื่ออนุญาตให้วัดใช้ประโยชน์แล้ว เรื่องการบริหารจัดการน้ำก็ควรอยู่ในความรับผิดชอบของวัด โดย ส.ป.ก. และหน่วยงานต่างๆ ต้องร่วมกันสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ เพราะวัดนำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างคาร์บอนเครดิต เพื่อสร้างป่า จึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้ไปใช้ประโยชน์เพื่อให้มีป่าเกิดขึ้น

ฝ่ายเลขานุการฯ (พันจ่าเอกประเสริฐ มาลัย รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ชี้แจงว่า วัดได้ขออนุญาตในบริเวณแหล่งน้ำด้วย แต่คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินฯ เห็นว่าไม่อนุญาตในส่วนที่เป็นแหล่งน้ำ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) กล่าวว่า ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ มีมติไม่อนุญาตในส่วนของสระน้ำ และต่อมาได้นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ซึ่งได้ถกเถียงในเรื่องสระน้ำว่าควรให้ใครเป็นผู้ดูแล จึงเสนอว่าให้วัดเป็นผู้ดูแลสระน้ำ โดยกรมชลประทานจะเข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำแต่ไม่สามารถดูแลได้อย่างต่อเนื่อง และ อบต. ได้เสนอให้วัดเป็นผู้ดูแล ซึ่งในที่ประชุมเห็นชอบให้วัดเป็นผู้ดูแลสระน้ำ และให้กรมชลประทานเข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำ

ผู้แทนกรมชลประทาน (นายสิทธิวัตร แสงสิริไพบูลย์) ได้กล่าวว่า โครงการชลประทานแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และโครงการชลประทานขนาดกลาง กรมชลประทานจะเป็นผู้ขอใช้พื้นที่และดูแลเอง สำหรับโครงการชลประทานขนาดเล็ก เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วก็ถ่ายโอนให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดูแล ตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ กรมชลประทานไม่ได้เป็นผู้ดูแล

เลขานุการคณะกรรมการ ได้เสนอว่า เนื่องจากมีความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการเพิ่มเติม จึงขอให้คณะกรรมการมีการพิจารณาเป็นมติเพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น เรื่องการจัดทำบันทึกข้อตกลง หากคณะกรรมการเห็นว่ามีความสำคัญอาจจะมอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นผู้กำหนดแนวทาง เพราะมีอำนาจในการอนุญาต หรือเห็นชอบร่วมกันว่าบันทึกข้อตกลงดังกล่าวถือเป็นองค์ประกอบ แต่ไม่ถือว่าเป็นเงื่อนไขในการอนุญาต เนื่องจากประธานกรรมการได้ลงนามในแนวปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว สำหรับเรื่องแหล่งน้ำ ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอว่าเห็นควรมีผู้ดูแลเพื่อให้กรมชลประทานเข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. ได้นำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา โดยที่ประชุมมีความเห็นไม่ตรงกัน แต่การแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบฯ มีการไปตรวจสอบสภาพพื้นที่และได้นำเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการแล้ว เห็นชอบให้ตัดในส่วนของบันทึกข้อตกลงออก จึงขอให้เป็นไปตามความเห็นของคณะทำงานตรวจสอบฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงว่า สระน้ำของวัดไตรสิกขารามเกิดจากกรณีที่วัดลักลอบขุด โดยไม่ได้ขออนุญาตจาก ส.ป.ก. และจากการตรวจสอบภาพถ่ายทางอากาศพบว่ามีการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้แจ้งความดำเนินคดี

แต่อัยการสั่งไม่ฟ้อง โดย ส.ป.ก. ไม่ได้เรียกร้องค่าเสียหายในส่วนนี้ แต่มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างวัดกับ ส.ป.ก. ว่าไม่อนุญาตในส่วนของสระน้ำ จึงนำมาพิจารณาเฉพาะส่วนที่ปลูกป่า เขตพุทธาวาส และเขตสังฆาวาส

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) กล่าวว่า การอนุญาตเรื่องสระน้ำ คณะอนุกรรมการฯ มีมติไม่อนุญาต เหตุผลเพราะไม่เคยอนุญาต ได้สอบถามผู้อำนวยการสำนักกฎหมายในขณะนั้นว่าเหตุใดจึงไม่อนุญาต เพราะเป็นพื้นที่ในบริเวณที่วัดขออนุญาตใช้ที่ดิน ได้รับคำตอบว่าเพราะไม่เคยอนุญาต ส.ป.ก. ต้องมีเหตุผลทางกฎหมายว่าไม่อนุญาตเพราะเหตุใด เมื่ออนุญาตแล้วใครจะเป็นผู้ดูแล หากไม่มีผู้ดูแลกรมชลประทานก็ไม่สามารถเข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำให้เกษตรกรพื้นที่ได้ เพราะไม่มีใครดูแลเครื่องมือ และสระน้ำมีปริมาตรน้ำประมาณ ๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ควรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งกรมชลประทานได้จัดสรรงบประมาณ และเตรียมแผนงานเพื่อเข้าไปดำเนินการแล้ว

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้เสนอความเห็นว่า เรื่องแหล่งน้ำให้ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบมอบให้วัดไตรสิกขารามเป็นผู้ดูแล สำหรับบันทึกข้อตกลงหากเห็นว่าไม่ควรกำหนดในแนวทางก็ให้ถือว่าเป็นข้อสังเกตของที่ประชุม

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. ควรสร้างหลักเกณฑ์เพื่อแก้ปัญหาอย่างจริงจัง แต่เนื่องจาก ส.ป.ก. เป็นห่วงว่าวัดจะมีการตัดไม้ จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมดูแลป่า ซึ่งเป็นภาระต่อผู้ขออนุญาตมากเกินไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ประเด็นแรก อนุญาตให้วัดเป็นผู้รับผิดชอบดูแลแหล่งน้ำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและผืนป่า ประเด็นที่สอง เรื่องบันทึกข้อตกลงให้ ส.ป.ก. หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพิจารณาว่ามีความจำเป็นหรือไม่

ฝ่ายเลขานุการฯ (ผู้แทน ส.ป.ก.สกลนคร) ได้ชี้แจงว่า ก่อนที่จะรับคำขอใช้ที่ดินของวัด เนื้อที่ ๕๘๖ ไร่ ส.ป.ก.สกลนคร ได้มีการประชุมหารืออย่างกว้างขวางในเรื่องคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งก็ได้ข้อยุติแล้ว ต่อมาเมื่อรับคำขอใช้ที่ดินของวัด จึงได้มีการประชุมคณะทำงานในระดับจังหวัด ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นตรงกันว่าในส่วนของสระน้ำกับเป็นป่านั้นเกื้อกูลกัน เป็นองค์ประกอบเดียวกัน และได้นำเสนอ คปจ.สกลนคร พิจารณาและมีมติเห็นชอบให้วัดใช้ที่ดินทั้งหมด ต่อมาได้นำเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ส.ป.ก. มีภารกิจในการพัฒนาแหล่งน้ำควรที่จะให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งในการนำเสนอคณะกรรมการชุดนี้ ได้มีมติให้คณะทำงานตรวจสอบฯ เข้าไปตรวจสอบสภาพพื้นที่และเห็นว่าแหล่งน้ำกับป่านั้นเป็นองค์ประกอบเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ส.ป.ก. สกลนคร สำหรับการจัดทำบันทึกข้อตกลง ส.ป.ก.สกลนคร มีความเห็นว่า ให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติตามเงื่อนไขบันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๐) หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑) ก็เพียงพอแล้ว ไม่ควรมีบันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมขึ้นมาอีก เนื่องจากเป็นการสร้างภาระงานแก่ ส.ป.ก.จังหวัด โดยไม่จำเป็น รวมทั้งเป็นการสร้างเงื่อนไขในการอนุญาตฯ ให้ไปผูกพันกับการลงนามในบันทึกข้อตกลงขององค์กรภายนอก อันเป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาการอนุญาต

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทน ส.ป.ก.สกลนคร มีความเห็นตรงกันว่าให้วัดเป็นผู้ดูแลสระน้ำและป่า และไม่ควรมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. วัด ชุมชน และให้ถือปฏิบัติกับวัดอื่นๆ เช่นกัน ยกเว้นหากเกิดปัญหาให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเป็นรายกรณีไป

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินการตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของวัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส กรณีกำหนดแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ทั้งนี้ในส่วนการอนุญาตให้วัดไตรสิกขาราม ให้รวมถึงที่ดินที่ได้ใช้ไปในการขุดสระน้ำด้วย

สำหรับแนบท้ายประกาศ คปก. เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดฯ นั้น คณะกรรมการได้มีความเห็นและข้อสังเกตเพิ่มเติม และมีการพิจารณาร่วมกันแล้วเห็นชอบให้ตัดข้อความในส่วนที่เกี่ยวกับการทำบันทึกข้อตกลงในการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันออก และให้ ส.ป.ก. ไปแก้ไขหนังสือเวียนที่แจ้งเวียนให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวออก เพื่อมิให้เกิดความสับสนและยุ่งยากในการปฏิบัติงานต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๑ กรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดทำกรอบคำของบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ดังต่อไปนี้

๑. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ
   - รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ พัฒนาการเกษตรยั่งยืน

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
   - แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
   - แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
   - แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
   - แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม
   - แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
   - แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

งบประมาณที่เสนอขอวงเงิน ๓,๑๙๗.๐๖๑๙ ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานและงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายตัวหมายตัวชี้วัด/งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	
	เป้าหมาย	งบประมาณ (ลบ.)
รวมงบประมาณทั้งสิ้น		๓,๑๙๗.๐๖๑๙
รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ พัฒนาการเกษตรยั่งยืน		๙๖๑.๑๐๘๘
กลุ่มงบประมาณรายจ่ายกระทรวง/หน่วยงาน (Function)		๑,๒๐๔.๑๐๔๙

เป้าหมายตัวหมายตัวชี้วัด/งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	
	เป้าหมาย	งบประมาณ (ลบ.)
แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน		๗๐๘.๖๐๑๙
ผลผลิต : ด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		๗๐๘.๖๐๑๙
๑) กิจกรรมบริหารจัดการ		๗๐๘.๖๐๑๙
แผนงานตามยุทธศาสตร์		๔๙๕.๕๐๓๐
แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า		๔๔๖.๒๗๐๐
๑. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๖,๒๐๔ ราย	๘๔.๔๐๕๑
๑) กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	๑,๗๐๔ ราย	๒๑.๑๘๔๑
๒) กิจกรรมพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๓,๓๐๐ ราย	๔๔.๐๗๑๒
๓) กิจกรรมการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑,๒๐๐ ราย	๑๙.๑๔๙๘
๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๘๐ แปลง	๙๘.๖๒๑๘
๑) กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๘๐ แปลง	๙๘.๖๒๑๘
๓. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	๘,๐๐๐ ไร่	๓๖.๘๖๒๒
๑) กิจกรรมปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๘,๐๐๐ ไร่	๓๖.๘๖๒๒
๔. โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์	๘,๐๐๐ ไร่	๘๐.๗๙๑๖
๑) กิจกรรมส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๘,๐๐๐ ไร่	๘๐.๗๙๑๖
๕. โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๔๕,๐๐๐ ไร่	๙๕.๕๘๙๓
๑) กิจกรรมวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๔๕,๐๐๐ ไร่	๙๕.๕๘๙๓
๖. โครงการการจัดระดับพื้นที่ตามศักยภาพในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการพัฒนา	๕๖๐,๐๐๐ ไร่	๕๐.๐๐๐๐
๑) กิจกรรมการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	๕๐๐,๐๐๐ไร่	๒๐.๐๐๐๐
๒) กิจกรรมการศึกษาออกแบบระบบกระจายน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	๖๐,๐๐๐ ไร่	๓๐.๐๐๐๐
แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม	๒,๓๐๐ ราย	๔๙.๒๓๓๐
๑. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒,๓๐๐ ราย	๔๙.๒๓๓๐
๑) กิจกรรมพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ	๒,๓๐๐ ราย	๔๙.๒๓๓๐
กลุ่มแผนงานบูรณาการตามยุทธศาสตร์ (Agenda/Area)		๑,๐๓๑.๘๔๘๒
แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค		๙.๗๙๕๒
๑. โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	๑,๐๐๐ ไร่	๙.๗๙๕๒
๑) กิจกรรมส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑,๐๐๐ ไร่	๙.๗๙๕๒

เป้าหมายตัวหมายตัวชี้วัด/งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	
	เป้าหมาย	งบประมาณ (ลบ.)
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก		๙๕๘.๒๐๓๖
๑. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส		๖๔๔.๘๕๑๓
๑) กิจกรรมจัดที่ดิน	๖๓,๐๐๐ ราย	๓๔๖.๘๖๑๒
๒) กิจกรรมการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK	๑.๐ ล้านไร่	๗๘.๕๖๖๒
๓) กิจกรรมตรวจสอบที่ดิน	๗.๒ ล้านไร่	๑๑๙.๖๕๗๐
๔) กิจกรรมศูนย์บริการประชาชน	๑๔๓,๐๐๐ ราย	๗๔.๕๙๓๔
๕) กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	๓๖ พื้นที่	๒๕.๑๗๓๕
๒. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๔๐ ศูนย์	๑๓.๑๖๔๔
๑) กิจกรรมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพผลิตสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๔๐ ศูนย์	๑๓.๑๖๔๔
๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๖,๒๐๐ ราย	๑๐๓.๒๖๘๓
๑) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	๕,๐๐๐ ราย	๖๙.๒๙๐๔
๒) กิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	๑,๒๐๐ ราย	๓๓.๙๗๗๙
๔. โครงการสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร	๕,๘๖๐ ราย	๑๘๘.๕๐๑๓
๑) กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม	๑,๑๖๐ ราย	๑๔๐.๕๔๑๘
๒) กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๔,๗๐๐ ราย	๔๗.๙๕๙๕
๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	๗๐๐ ราย	๘.๔๑๘๓
๑) กิจกรรมยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ	๗๐๐ ราย	๘.๔๑๘๓
แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		๖๓.๘๔๙๔
๑. โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	๑๗๗ แห่ง	๖๓.๘๔๙๔
๑) กิจกรรมการจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๗๗ แห่ง	๖๓.๘๔๙๔

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ส.ป.ก. ได้รับจัดสรรงบประมาณ วงเงิน ๑,๙๒๓.๐๒๑๒ ล้านบาท สำหรับกรอบแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ส.ป.ก. ได้จัดทำกรอบแผนงานและงบประมาณ โดยคาดว่าจะนำเสนอในวงเงิน ๓,๑๙๗.๐๖๑๙ ล้านบาท ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบจากวงเงินที่ได้รับการจัดสรรปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า เพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๒๗๔.๐๔๐๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒๕

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การจัดทำกรอบคำของบประมาณครั้งนี้ ได้จัดทำตามแนวทางการจัดทำงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สอดคล้องกับ

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

๒) ร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๓) แผนการปฏิรูปประเทศ

๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๕) แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๖) แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๗) นโยบายสำคัญของรัฐบาล

๘) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๙) นโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

และเป็นแผนงาน/โครงการ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดินและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบกรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้กล่าวว่า ขณะนี้ล่วงเลยเวลาการจัดทำคำของบประมาณแล้ว จึงเห็นควรให้ผ่านไปได้ และเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ ขอให้ ส.ป.ก. แสดงผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ในการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน และจัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ โดยสำนักงบประมาณจะพยายามขับเคลื่อนแผนงานและงบประมาณของ ส.ป.ก. อย่างดีที่สุด

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในการขอความเห็นชอบกรอบแผนงานและงบประมาณนั้น ควรนำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะก่อน แต่เมื่อ ส.ป.ก. ได้จัดส่งคำของบประมาณให้สำนักงบประมาณแล้ว คณะกรรมการก็ต้องอนุมัติ เนื่องจากเป็นอำนาจตามกฎหมายที่ คปก. จะต้องให้ความเห็นชอบ สำหรับจะได้รับการจัดสรรหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับสำนักงบประมาณที่จะให้ข้อคิดเห็น และ ส.ป.ก. ต้องเตรียมข้อมูลให้ชัดเจน ในกรณีที่ถูกปรับลดก็จะทำให้เห็นว่ากิจกรรมใดมีความสำคัญ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ให้ ส.ป.ก. นำข้อเสนอแนะไปพิจารณาในการจัดทำแผนงบประมาณในครั้งต่อไปควรจะปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างไร

ผู้แทนเกษตรกร (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ส.ป.ก. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑,๙๒๓ ล้านบาท แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ได้จัดทำกรอบคำของบประมาณจำนวน ๓,๑๙๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๖๖.๒๕% โดยยังไม่ทราบหลักการและเหตุผล และตามรายงานของ World Economic Forum มีความท้าทายที่สำคัญคือเรื่องเกษตรกระแสหลัก และความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งการปฏิรูปของ ส.ป.ก.

สอดคล้องกับประเด็นนี้หรือไม่ ตามที่ประธานได้กล่าวถึงประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม โลกร้อน ที่ดิน คาร์บอนเครดิต และหมอกควันไฟป่า ส.ป.ก. ควรวิเคราะห์ว่างบประมาณที่นำเสนอสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างไร การใช้ที่ดินทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เกษตรกรปลูกพืชกระแสหลักหรือปลูกพืชตามหลักทฤษฎีใหม่จำนวนเท่าไร ควรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเรื่องการปลูกพืชด้วย สำหรับเรื่องวัดขออนุญาตใช้ที่ดินสอดคล้องกับประเด็นโลกร้อนหรือคาร์บอนเครดิตหรือไม่ ที่ดินของ ส.ป.ก. กับงบประมาณมีความสอดคล้องกันอย่างไร

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายเกียรติณรงค์ วงศ์น้อย) ได้กล่าวว่า เนื่องจากว่ามีพระราชกฤษฎีกาการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีการประมาณการรายจ่ายประจำปีบัญชีรวมกัน ๓ รอบปีบัญชี จำนวนเงินที่เหลือจากการนำเงินคงเหลือหักด้วยจำนวนเงินสะสมสูงสุดต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จุดประสงค์คือต้องการให้กองทุนดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งหน่วยงานอาจจะขาดความคล่องตัว แต่เมื่อตั้งกองทุนแล้วก็ขอให้ขับเคลื่อนกองทุนให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นเหตุผลที่มีการออกพระราชกฤษฎีกานี้ หากมีโครงการต่างๆ ก็ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะจะมีการคำนวณทุกปีเมื่อมีเงินเหลือก็จะนำส่งคืนเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ตามที่ผู้แทนสำนักงบประมาณได้แจ้งว่าให้จัดลำดับความสำคัญไม่เช่นนั้นอาจถูกตัดงบประมาณได้ ดังนั้น ผู้ที่จัดทำงบประมาณต้องมองภาพรวมของประเทศ และต้องมีเหตุผลที่ชัดเจนว่าหากถูกตัดงบประมาณจะเกิดผลกระทบอย่างไร และที่ผ่านมาได้มีการขออนุมัติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ศึกษาแนวทางการพัฒนากองทุนปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มติคณะกรรมการ เห็นชอบกรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๔.๒ ขออนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover)

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ แผนรายรับเท่ากับรายจ่าย วงเงิน ๔,๑๐๐ ล้านบาท โดยมีแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ รายการจ่ายขาด รายการที่ ๒.๘ โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover วงเงิน ๓๖ ล้านบาท

ข้อเท็จจริง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน (สผส.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการสำรวจรังวัดเพื่อจัดที่ดินเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบันประมาณ ๓.๖ ล้านแปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๕.๘ ล้านไร่ ซึ่งที่ผ่านมางานสำรวจรังวัดและทำแผนที่

ของ ส.ป.ก. มีหลากหลายแนวทางตามวิธีการสำรวจรังวัด เช่น ระบบพิกัดฉากศูนย์กำเนิด N-E ระบบพิกัดศูนย์ลอย (งานกลุ่ม) ระบบพิกัดฉาก UTM (Universal Transverse Mercator) บนพื้นหลักฐาน Indian ๑๙๗๕ เป็นต้น ส่งผลให้ค่าพิกัดไม่สัมพันธ์กัน ทำให้รูปแปลงที่ดินไม่สามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง ด้วยเป็นค่าพิกัดต่างพื้นฐานการสำรวจรังวัด จึงเกิดความผิดพลาดของตำแหน่งพิกัด ทำให้รูปแผนที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นไม่ได้ เกิดความไม่น่าเชื่อถือ ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาแผนที่แปลงที่ดินอย่างยั่งยืน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารที่ดินของประเทศยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับเส้นแนวเขตที่ดินของรัฐ One Map การจัดทำแผนที่ฐาน Base map มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ ของประเทศไทย (ONE DATUM) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการถือครองที่ดินของรัฐในระบบดิจิทัล จัดทำเป็น Big Data ที่มีข้อมูลถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย ช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และ Model Thailand ๔.๐ (Big Data)

ส.ป.ก. จึงได้จัดทำโครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพปัญหาดังกล่าว ที่มีความจำเป็นและจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ซึ่งการสำรวจรังวัดโดยโครงข่ายการสำรวจรังวัดด้วยดาวเทียมแบบจลน์ (RTK GNSS Network) เป็นการรังวัดที่ดินตามหลักวิชาการที่มีคุณภาพความละเอียดถูกต้องตรงกับพื้นที่จริงในภูมิประเทศ เป็นมาตรฐานสากล มีความชัดเจนในการปฏิบัติงาน มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ประหยัดงบประมาณ ช่วยสนับสนุนชั้นข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดินทั้งที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชนมีความสัมพันธ์ของแผนที่เป็นเนื้อเดียวกันในทุกบริเวณ เพื่อนำไปใช้ในมาตรฐานเดียวกัน ทำให้สามารถสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ ชัดเจน ลดปัญหาความขัดแย้งหรือข้อพิพาทเรื่องแนวเขตที่ดินระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง หรือระหว่างหน่วยงานรัฐที่มีพื้นที่เชื่อมต่อกัน (รายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover ตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อใช้จ่ายตามโครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) จำนวน ๘๘ ชุด ราคาชุดละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๓๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยใช้จ่ายจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายการจ่ายขาด รายการที่ ๒.๘ โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover วงเงิน ๓๖ ล้านบาท

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) เป็นการดำเนินการโครงการเร่งด่วน เพื่อให้ระบบแผนที่แปลงที่ดินของ ส.ป.ก. สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย

มาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาแผนที่แปลงที่ดินอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับเส้นแนวเขตที่ดินของรัฐ One Map การจัดทำแผนที่ฐาน Base map มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ ของประเทศไทย (ONE DATUM) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการถือครองที่ดินของรัฐในระบบดิจิทัล (Big Data) ที่มีข้อมูลถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย สามารถช่วยในการขับเคลื่อนประเทศสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประเทศไทย "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" และ Model Thailand ๔.๐

๒. แผนที่รูปแปลงที่ดินมีความถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นระบบมาตรฐานสากล สามารถแก้ไขปัญหาในกรณีพิพาทเรื่องแนวเขต ป้องกันการซ้อนทับของแนวเขตแปลงที่ดินในอนาคต โดยสามารถนำไปใช้อ้างอิงทางกฎหมายได้ สร้างความน่าเชื่อถือต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและขอใช้ข้อมูล สามารถป้องกันการซื้อขายแปลงที่ดินรัฐ ช่วยตรวจสอบสิทธิของผู้ได้รับอนุญาต แสดงข้อมูลความเหมาะสมของดินในการเพาะปลูก ข้อมูลแปลงที่ดินอยู่ในเขต/นอกเขตชลประทาน เพื่อการเกษตรกรรมแบบอัจฉริยะ เป็นการพัฒนาหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) จากเอกสารแบบ ๒ มิติ คือ ข้อมูลรายละเอียดบุคคล/แผนที่แปลงที่ดิน เป็นเอกสารแบบ ๓ มิติ คือ ข้อมูลรายละเอียดบุคคล/แผนที่แปลงที่ดิน/ข้อมูลเกษตรกร และข้อมูลแปลงที่ดินที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลแผนที่แปลงที่ดินของตนเองได้ โดยการสแกน QR Code

๓. แผนยุทธศาสตร์กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ (ฉบับทบทวน) พันธกิจที่ ๓ สนับสนุนเงินกองทุนเพื่อการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินฯ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ส.ป.ก. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่... ข้อ ๔ บริหารกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและค่าใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดิน การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ การให้กู้ยืมเงินสำหรับการพัฒนาอาชีพ รายได้รวมตลอดถึงการใช้เงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรมิให้สูญเสียสิทธิในที่ดิน รวมทั้งการจัดทำสารบบที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น งานสำรวจรังวัด ซึ่งเป็นกระบวนการขั้นตอนหนึ่งในการจัดที่ดิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จึงมีพันธกิจและอำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินฯ

๔. ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว เห็นควรสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) จำนวน ๘๘ ชุด ราคาชุดละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๓๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท

๕. การเสนอขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายรายการจ่ายขาด วงเงินเกินกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นอำนาจ คปก. ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๓ วรรคสอง ซึ่ง อกก.คง. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จึงเห็นควรนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) จำนวน ๘๘ ชุด ราคา

ชุดละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๓๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยใช้จ่ายจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายการจ่ายขาด รายการที่ ๒.๘ โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover วงเงิน ๓๖ ล้านบาท

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า มาตรฐานแผนที่ของ ส.ป.ก. ก็จะดำเนินการตามกรมที่ดินมาโดยตลอด ตั้งแต่การลากโซ่จนกระทั่งเป็นกล้องดิจิตอลก็จะมีค่าความแม่นยำเพิ่มมากขึ้น แต่ปัญหาคือในฤดูกาลทำไร่จะไม่สามารถวัดได้ ต้องตัดช่องให้เห็นทางจึงจะสามารถยิงระยะได้ ขณะนี้มีเครื่องมือใหม่คือ Global Navigation Satellite System (GNSS) โดยใช้ระบบดาวเทียม ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาการสำรวจรังวัด และไม่เกิดผลกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร แต่ข้อจำกัดคือหากพื้นที่มีต้นไม้ใหญ่อาจจะมีค่าความคลาดเคลื่อน จึงเห็นควรสนับสนุนในการจัดซื้อเครื่องมือดังกล่าว เพื่อให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปรับปรุงระบบแผนที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานแผนที่ และสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่ดินทั่วประเทศ รวมทั้งนโยบาย One Map สำหรับค่าใช้จ่ายต่อชุดก็ราคาใกล้เคียงกับกล้องสำรวจ

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายเกียรติณรงค์ วงศ์น้อย) ได้กล่าวว่า ไม่ขัดข้องแต่ควรอธิบายเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วน หากไม่มีเครื่องมือดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลาในการสำรวจรังวัดเท่าไร และเกิดผลกระทบอย่างไร ในส่วนที่สำนักงบประมาณได้อนุมัติให้จัดซื้อจากเงินงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐ ชุด ราคาชุดละเท่าไร เพื่อนำมาพิจารณาว่าราคาที่ขอจัดซื้อควรเป็นเท่าไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับผู้แทนกรมบัญชีกลาง ส.ป.ก. ควรให้เหตุผลที่ไม่ขอใช้เงินจากงบประมาณปกติเพราะเหตุใด และมีความจำเป็นเร่งด่วนเพียงใด เช่น นโยบาย One Map ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปีนี้ เป็นต้น

ผู้แทนเกษตรกร (นายสุวิทย์ ไทยเอียด) ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมามีโครงการของรัฐที่ช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องยางพาราหรือปาล์มน้ำมัน แต่เนื่องจากเกษตรกรได้ยื่นขอแบ่งแยกที่ดินให้ลูกหลานยังตกค้างอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกษตรกรต้องเดินทางมายัง ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อขอคำรับรองการยื่นขอแบ่งแยกที่ดินรับค่าชดเชยจากโครงการของรัฐ จึงเห็นด้วยกับการจัดซื้อเครื่องมือเพราะมีความจำเป็นเร่งด่วน

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้กล่าวว่า ไม่ขัดข้องในหลักการเพราะอยู่ในแผนแม่บท และเป็นประเด็นเร่งด่วน สำหรับเรื่องแหล่งเงินคือในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ส.ป.ก. ได้เสนอของบประมาณเพื่อจัดซื้อ จำนวน ๕๐ ชุด ซึ่งสำนักงบประมาณได้พิจารณาอนุมัติให้จัดซื้อ จำนวน ๑๐ ชุด ในราคาชุดละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท เดิมต้องขอจัดซื้ออีก ๔๐ ชุด และเพื่อเป็นการเร่งรัดการดำเนินงานสำรวจรังวัดปรับปรุงแผนที่ให้แล้วเสร็จ ส.ป.ก. จำเป็นต้องปรับแผนการจัดซื้อเพิ่มขึ้น จึงขอสอบถามใน ๒ ประเด็น คือ ๑) เจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือมากน้อยเพียงใด และควรพิจารณาในส่วนของค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

เจ้าหน้าที่ด้วย ๒) สำหรับรายการราคานอกมาตรฐานจะใช้ผลการประกวดราคาจากผู้เสนอราคา จำนวน ๓ ราย ซึ่งส่วนใหญ่เสนอราคาประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ ขอให้ ส.ป.ก. พิจารณาเปรียบเทียบราคาในการจัดซื้อโดยพิจารณาตามความเหมาะสม

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายวัฒนา มังธิสาร ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน) ได้ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. ได้ผ่านการใช้งานเครื่องมือนี้มาจำนวนหนึ่งแล้ว และในร่าง TOR ได้กำหนดเงื่อนไขให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ด้วย สำหรับความจำเป็นเร่งด่วนแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ เรื่อง One Map และเรื่องทั่วไปในการให้บริการประชาชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐ ล้านไร่ รังวัดแล้วประมาณ ๔๐ ล้านไร่ และจัดที่ดินให้เกษตรกรแล้วประมาณ ๓๖-๓๗ ล้านไร่ ในเรื่องงานบริการประชาชนเกี่ยวกับการชี้เขตการรังวัดที่เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาล เช่น การชดเชยรายได้ หรือการตรวจสอบแปลงที่ดินหรือเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นๆ ในส่วนของนโยบาย One Map เนื้อที่ประมาณ ๔ ล้านไร่ ได้กำหนดแผนการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายใน ๔ ปี ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น และหาก ครม. มีมติเห็นชอบแนวเขต One Map แล้วก็ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๖๐ วัน ขณะนี้แผนที่ของ ส.ป.ก. ยังล้าสมัยทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลไปเชื่อมโยงกับหน่วยงานได้ โดยเป็นการจัดซื้อเฉพาะเครื่องมือแต่ใช้สถานีต่างๆ ของกรมที่ดิน กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมแผนที่ทหาร และเครื่องมือตัวนี้เป็นเครื่องมือแบบใหม่มีวิธีการใช้ง่ายขึ้น ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ส.ป.ก. ได้รับการจัดสรรงบประมาณจัดซื้อ จำนวน ๑๐ ชุด แต่มีความต้องการประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ ชุด อายุการใช้งานประมาณ ๓ - ๕ ปี สำหรับราคาเครื่อง GNSS แบ่งเป็น ๒ แบบ คือ ชนิด Base ราคา ๘๐๐,๐๐๐ บาท และชนิด Rover ราคา ๔๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าชนิด Rover เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. และเป็นไปตามราคากลางที่กำหนด

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) จำนวน ๘๘ ชุด ราคาชุดละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๓๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยใช้จ่ายจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายการจ่ายขาด รายการที่ ๒.๘ โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover วงเงิน ๓๖ ล้านบาท

เรื่องที่ ๔.๓ ขออนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี (ส.ป.ก.ชลบุรี) ได้ดำเนินการกับผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ

วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยส่งมอบพื้นที่ยึดคืนให้แก่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ในระยะที่ ๑ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๐๕ ไร่ ได้แก่ ตำบลเขาชก อำเภอหนองใหญ่ เนื้อที่ ๕๗๐ ไร่ ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง ๕๓๕ ไร่ มาดำเนินการจัดให้เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ๓ กลุ่ม ได้แก่ เกษตรกรจากพื้นที่ เกษตรกรผู้ที่ไร้ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยผู้ขึ้นทะเบียนขอรับการช่วยเหลือด้านที่ดินทำกิน เกษตรกรรุ่นใหม่ ในลักษณะแปลงรวม บริหารจัดที่ดินในรูปแบบกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกรตามเงื่อนไขของ ส.ป.ก. โดยไม่ได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ได้รับการจัดสรร และจัดทำแผนบูรณาการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เพื่อรองรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามนโยบายรัฐบาล

๒. คทช.จังหวัดชลบุรี ให้ความเห็นชอบรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านหลักเกณฑ์ คทช. จำนวน ๘๙ ราย และเกษตรกรได้รวมกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินทั้ง ๒ แปลง ในลักษณะแปลงรวม เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๐๕ ไร่ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินอำเภอหนองใหญ่ (คทช.) จำกัด ยื่นคำขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๕๗๐ ไร่ และสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินอำเภอบ่อทอง (คทช.) จำกัด ยื่นคำขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๕๓๕ ไร่ โดยมีการจัดสรรที่ดิน โดย คปจ.ชลบุรี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันอังคารที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินทั้ง ๒ แห่ง เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และยกเว้นค่าเช่า ๓ ปี

๓. ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน คทช.จังหวัดชลบุรี ได้อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้ง ๒ แปลง จำนวน ๘๙ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๐๕ ไร่ แต่เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคยังไม่ครอบคลุมและสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐาน จึงส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

๓.๑ แปลง No ๓๗๘ ตำบลเขาชก อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ปัจจุบันขาดไฟฟ้าสำหรับการสูบน้ำจากระบบท่อประปาบ่อบาดาลและหอถังสูง การขยายเขตไฟฟ้าไปยังแปลงชุมชน ทำให้เกษตรกรไม่สามารถใช้ไฟฟ้าและสาธารณูปโภคได้

๓.๒ แปลง No ๔๖๘ ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ปัจจุบันขาดไฟฟ้าเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคขั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นต้องขยายเขตไฟฟ้า โดยจะต้องปักเสาไฟฟ้าเพิ่มระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าแปลงใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนและการก่อสร้างบ้าน และใช้เพื่อการสูบน้ำจากระบบท่อประปาบาดาลและหอถังสูงแจกจ่ายไปยังแปลงของเกษตรกรได้

สำหรับประมาณราคาขยายเขตไฟฟ้าท่อประปาบาดาลและหอถังสูง มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖ บาท ตามประมาณราคางานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต ๒ (ภาคกลาง) จังหวัดชลบุรี รายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)
๑	ขยายเขตจำหน่ายระบบไฟฟ้าและหม้อแปลง แปลง No ๓๗๘ ต.เขาชก อ.หนองใหญ่ จ.ชลบุรี (ก่อสร้างแล้วเสร็จทรัพย์สินเป็นของ กฟภ.)	๑ งาน	๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔
	๑.๑ แผนกแรงสูง - ปักเสาคอนกรีตอัดแรง ขนาด ๑๒ เมตร จำนวน ๑๑๖ ต้น - พาดสายล่อฟ้าและสายเคเบิ้ลอากาศ ขนาด ๒๕ , ๕๐ ต.มม. จำนวน ๑ , ๓ เส้น ระยะทาง ๔,๗๗๐ เมตร		๓,๙๒๘,๗๙๑.๗๗
	๑.๒ แผนกหม้อแปลง - ติดตั้งหม้อแปลง ระบบ ๓ เฟส ๒๒,๐๐๐-๔๐๐/๒๓๐ โวลท์ ขนาด ๑๐๐ เควีเอ จำนวน ๑ เครื่อง		๓๖๒,๕๔๕.๔๘
	๑.๓ แผนกแรงต่ำ - ปักเสาคอนกรีตอัดแรง ขนาด ๙ เมตร จำนวน ๓๓ ต้น - พาดสายอลูมิเนียมหุ้มฉนวน ขนาด ๙๕ ต.มม. จำนวน ๔ เส้น ระยะทาง ๖,๐๘๐ เมตร - พาดสายอลูมิเนียมหุ้มฉนวน ขนาด ๕๐ ต.มม. จำนวน ๒ เส้น ระยะทาง ๒๘๐ เมตร		๖๙๑,๗๕๔.๓๓
	รวมค่าใช้จ่าย (ข้อ ๑.๑ – ๑.๓)		๔,๙๘๓,๐๙๑.๕๘
	<u>หมายเหตุ</u> : ค่าใช้จ่ายเป็นเงินจำนวน ๔,๙๘๓,๐๙๑.๕๘ บาท จำนวน ๔๗ ครัวเรือน เฉลี่ยมีค่าใช้จ่ายครัวเรือนละ ๑๐๖,๐๒๓.๒๓ บาท การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสมทบ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน ครัวเรือนจะต้องชำระค่าใช้จ่ายสมทบ (๑๐๖,๐๒๓.๒๓ – ๕๐,๐๐๐.๐๐) เป็นเงินจำนวน ๕๖,๐๒๓.๒๓ บาท ราษฎร ๔๗ ครัวเรือน ต้องชำระค่าใช้จ่ายเพิ่ม (๕๖,๐๒๓.๒๓ x ๔๗) เป็นเงินจำนวน ๒,๖๓๓,๐๙๑.๘๑ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๗% เป็นเงินจำนวน ๑๘๔,๓๑๖.๔๓ บาท ส.ป.ก. สมทบค่าใช้จ่ายเพิ่มทั้งหมด รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔ บาท		
๒	ขยายเขตจำหน่ายระบบไฟฟ้าและหม้อแปลง แปลง No ๔๖๘ ต.บ่อทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี (ก่อสร้างแล้วเสร็จทรัพย์สินเป็นของ กฟภ.)	๑ งาน	๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒
	๒.๑ แผนกแรงสูง		๓,๖๔๗,๘๕๔.๓๙

สำนักการเกษตร กรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	กิจกรรม	ปริมาณงาน	งบประมาณ (บาท)
	- ปักเสาคอนกรีตอัดแรง ขนาด ๑๒ เมตร จำนวน ๑๑๔ ต้น - พาดสายล่อฟ้าและสายเคเบิ้ลอากาศ ขนาด ๒๕ , ๕๐ ต.มม. จำนวน ๑ , ๓ เส้น ระยะทาง ๔,๔๘๐ เมตร ๒.๒ แผนกหม้อแปลง - ติดตั้งหม้อแปลง ระบบ ๓ เฟส ๒๒,๐๐๐-๔๐๐/๒๓๐ โวลท์ ขนาด ๑๐๐ เควีเอ จำนวน ๑ เครื่อง ๒.๓ แผนกแรงต่ำ - ปักเสาคอนกรีตอัดแรง ขนาด ๙ เมตร จำนวน ๔๒ ต้น - พาดสายอลูมิเนียมหุ้มฉนวน ขนาด ๕๐ ต.มม. จำนวน ๔ เส้น ระยะทาง ๑,๗๐๐ เมตร รวมค่าใช้จ่าย (ข้อ ๒.๑ – ๒.๓) <u>หมายเหตุ</u> : ค่าใช้จ่ายเป็นเงินจำนวน ๔,๔๘๐,๑๙๕.๓๒ บาท จำนวน ๔๒ ครัวเรือน เฉลี่ยมีค่าใช้จ่ายครัวเรือนละ ๑๐๖,๖๗๑.๓๒ บาท การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสมทบ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน ครัวเรือนจะต้องชำระค่าใช้จ่ายสมทบ (๑๐๖,๖๗๑.๓๒ – ๕๐,๐๐๐.๐๐) เป็นเงินจำนวน ๕๖,๖๗๑.๓๒ บาท ราษฎร ๔๒ ครัวเรือน ต้องชำระค่าใช้จ่ายเพิ่ม (๕๖,๖๗๑.๓๒ x ๔๒) เป็นเงินจำนวน ๒,๓๘๐,๑๙๕.๔๔ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๗% เป็นเงินจำนวน ๑๖๖,๖๑๓.๖๘ บาท ส.ป.ก. สมทบค่าใช้จ่ายเพิ่มทั้งหมด รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒ บาท		๑๔๒,๗๓๔.๕๒ ๖๘๙,๖๐๖.๔๑ ๔,๔๘๐,๑๙๕.๓๒
ค่าขยายเขตจำหน่ายระบบไฟฟ้าและหม้อแปลง			
๑	แปลง No ๓๗๘ ตำบลเขาซก อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี	๑ งาน	๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔
๒	แปลง No ๔๖๘ ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี	๑ งาน	๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒
วงเงินที่ขออนุมัติทั้งสิ้น		๒ งาน	๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖

ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี (คปจ.ชลบุรี)

คปจ.ชลบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ พิจารณาแล้ว มีมติอนุมัติ “โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบาย

รัฐบาล จังหวัดชลบุรี” ในการขยายเขตไฟฟ้าระบบท่อประปาบาดาลและหอถังสูง งบประมาณ ๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖ บาท (ห้าล้านสามแสนหกหมื่นสี่พันสองร้อยสิบเจ็ดบาทสามสิบหกสตางค์) โดยใช้จ่ายจากแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ รายจ่ายขาด และให้ ส.ป.ก.ชลบุรี และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.) เป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงิน

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒ แปลง ดังนี้

๑. ขยายเขตไฟฟ้าสำหรับสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่ชุมชนเขาซก แปลงที่ดินเลขที่ No ๓๗๘ งบประมาณ ๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔ บาท (สองล้านแปดแสนหนึ่งหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยแปดบาทยี่สิบสี่สตางค์)

๒. ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนบ่อทอง แปลงที่ดินเลขที่ No ๔๖๘ งบประมาณ ๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒ บาท (สองล้านห้าแสนสี่หมื่นหกพันแปดร้อยเก้าบาท-สิบสองสตางค์)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖ บาท (ห้าล้านสามแสนหกหมื่นสี่พันสองร้อยสิบเจ็ดบาท-สามสิบหกสตางค์) โดยใช้จ่ายจากแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายจ่ายขาด รายการที่ ๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต วงเงิน ๕๐ ล้านบาท โดย ส.ป.ก.ชลบุรี ผู้ดำเนินโครงการและโอนเงินให้ ส.ป.ก.ชลบุรี เป็นผู้เบิกจ่ายเงิน

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้จ่ายเงินดังกล่าว เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายรัฐบาล เป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินและเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี ให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ประกอบกับในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ส.ป.ก.ชลบุรี ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เห็นควรสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒ รายการ ดังนี้

๑.๑ ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนเขาซก แปลงที่ดินเลขที่ No ๓๗๘ งบประมาณ ๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔ บาท (สองล้านแปดแสนหนึ่งหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อย-แปดบาทยี่สิบสี่สตางค์)

๑.๒ ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนบ่อทอง แปลงที่ดินเลขที่ No ๔๖๘ งบประมาณ ๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒ บาท (สองล้านห้าแสนสี่หมื่นหกพันแปดร้อยเก้าบาท-สิบสองสตางค์)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖ บาท (ห้าล้านสามแสนหกหมื่นสี่พันสองร้อยสิบ-เจ็ดบาทสามสิบหกสตางค์) ในลักษณะจ่ายขาด เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร

๒. การเสนอขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายรายการจ่ายขาด วงเงินเกินกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย การจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๓ วรรคสอง ซึ่ง อกก.คง. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จึงเห็นควรนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒ แปลง ดังนี้

๑. ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนเขาซก แปลงที่ดินเลขที่ No ๓๗๘ งบประมาณ ๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔ บาท (สองล้านแปดแสนหนึ่งหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อย-แปดบาทยี่สิบสี่สตางค์)

๒. ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนบ่อทอง แปลงที่ดินเลขที่ No ๔๖๘ งบประมาณ ๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒ บาท (สองล้านห้าแสนสี่หมื่นหกพันแปดร้อยเก้าบาท-สิบสองสตางค์)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖ บาท (ห้าล้านสามแสนหกหมื่นสี่พันสองร้อยสิบเจ็ดบาท-สามสิบหกสตางค์) โดยใช้จ่ายจากแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายจ่ายขาด รายการที่ ๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต วงเงิน ๕๐ ล้านบาท โดย ส.ป.ก.ชลบุรี เป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงิน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณ แต่ไม่ได้รับการอนุมัติเพราะไม่สามารถปรับแผนงบประมาณในปีนี้ได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้กับประชาชน ซึ่งได้รับความเดือนร้อน จึงเห็นควรสนับสนุนให้ดำเนินการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับผู้แทนสำนักงบประมาณ เนื่องจากที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินยึดคืนมาและนำไปจัดให้แก่เกษตรกร ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ได้เข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำ แต่ยังขาด

ไฟฟ้าสำหรับการสูบน้ำทำให้เกษตรกรได้รับความเดือนร้อน จึงมีความจำเป็นเพราะหากขาดน้ำก็ไม่สามารถพัฒนาพื้นที่ที่ยึดคืนมาได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. ต้องอธิบายความจำเป็นให้ชัดเจน เนื่องจากขาดไฟฟ้าสำหรับสูบน้ำ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและในแปลงเกษตรกรรมทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อน อีกทั้ง ส.ป.ก. ไม่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณปกติ จึงขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

มติคณะกรรมการ อนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี จำนวน ๒ แปลง ดังนี้

๑. ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนเขาซก แปลงที่ดินเลขที่ No ๓๗๘ งบประมาณ ๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔ บาท (สองล้านแปดแสนหนึ่งหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อย-แปดบาทยี่สิบสี่สตางค์)

๒. ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนบ่อทอง แปลงที่ดินเลขที่ No ๔๖๘ งบประมาณ ๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒ บาท (สองล้านห้าแสนสี่หมื่นหกพันแปดร้อยเก้าบาท-สิบสองสตางค์)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖ บาท (ห้าล้านสามแสนหกหมื่นสี่พันสองร้อยสิบเจ็ดบาท-สามสิบหกสตางค์) โดยใช้จ่ายจากแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายจ่ายขาด รายการที่ ๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต วงเงิน ๕๐ ล้านบาท โดย ส.ป.ก.ชลบุรี เป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงิน

เรื่องที่ ๔.๔ การปรับปรุงคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า การประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ และต่อมาได้มีคำสั่ง คปก. ที่ ๑/๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบด้วยเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ พช ๐๐๑๑/๑๑๖๔ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ขอหารือการขอให้กำหนดราคาประเมินที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีผู้ประกอบการกิจการปิโตรเลียมจะต้องชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. ในอัตราร้อยละ ๒๐ ของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ณ ปัจจุบัน แต่ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ไม่สามารถคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวได้ เนื่องจากกรมธนารักษ์ แจ้งว่า

ไม่สามารถกำหนดราคาประเมินที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ เพราะได้ยกเลิกราคาประเมินรายบล็อกและการประเมินราคาที่ดินเป็นรายแปลงเฉพาะที่ดินที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์

๒. สำนักกฎหมาย มีบันทึก ด่วน ที่ กษ.๑๒๐๔.๑/๓๘๗๓ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ เสนอมอบหมายให้สำนักบริหารกองทุน (สบท.) เป็นผู้ดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินและค่าเช่าตามสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ขึ้นใหม่ กรณีกรมธนารักษ์ไม่สามารถกำหนดราคาประเมินที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ เนื่องจากกรมธนารักษ์ได้ยกเลิกราคาประเมินรายบล็อกและดำเนินการประเมินราคาที่ดินเฉพาะที่ดินที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธ์ ซึ่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) หลายฉบับได้กำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณค่าตอบแทนฯ และค่าเช่าฯ โดยอ้างอิงราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ จึงทำให้ ส.ป.ก. ไม่สามารถคำนวณค่าตอบแทนฯ และค่าเช่าฯ ได้ และเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มอบให้ สบท. ดำเนินการโดยเร่งด่วน ซึ่งอาจจะแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาพิจารณาด้วยก็ได้

๓. การกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์เพื่อใช้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งจะดำเนินการเฉพาะพื้นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิประเภทโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก) และหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินประเภทหนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส.๓ และ น.ส.๓ ข เท่านั้น ดังนั้น ที่ดินที่อยู่ในเขต ส.ป.ก. จึงมิได้ประเมินราคาที่ดินไว้ ประกอบกับกรมธนารักษ์อยู่ระหว่างเร่งดำเนินการประเมินราคาที่ดินรายแปลงทุกอำเภอทั่วประเทศและจะยกเลิกราคาประเมินที่ดินรายบล็อกทั้งหมดด้วย ซึ่งจะทำให้กรมธนารักษ์ไม่สามารถกำหนดราคาประเมินที่ดินให้ ส.ป.ก ได้อีกต่อไป

๔. ปัจจุบันมีอนุกรรมการบางท่านเกษียณอายุราชการ ประกอบกับอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการ ยังไม่ครอบคลุมถึงระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนั้น จึงเห็นควรยกเลิกคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๗ สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อให้การดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินและค่าเช่าตามสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ขึ้นใหม่ และปรับปรุงและเพิ่มเติมองค์ประกอบอนุกรรมการชุดใหม่และเพิ่มอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการในการดำเนินการพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ (รายละเอียดตามร่างคำสั่งที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การปรับปรุงคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์กับ ส.ป.ก. ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในด้านการจัดที่ดิน การอนุญาต และการคิดค่าตอบแทนที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมแก่ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของ ส.ป.ก. โดยการปรับปรุงคำสั่งคณะอนุกรรมการในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการสร้างกลไกสำคัญสำหรับการพัฒนาระบบการประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่จะช่วยในการวางหลักเกณฑ์การประเมิน

มูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินและค่าเช่าตามสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ขึ้นใหม่ในระเบียบ คปก. มีประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เห็นสมควรทบทวนปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ที่ ๑/๒๕๕๗ สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยปรับปรุงและเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะอนุกรรมการชุดใหม่และเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการในการดำเนินการพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณายกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และอนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ตามร่างคำสั่งที่แนบในวาระการประชุม และให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำคำสั่งเสนอประธานคณะกรรมการฯ เพื่อลงนามแต่งตั้งต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เรื่องการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ตามคำสั่งเดิมในสมัยที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มีการประชุม ๒ ครั้ง และได้มีการมอบหมายให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ดำเนินการศึกษาเรื่องมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงอยากเสนอให้บุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเรื่องการปฏิรูปที่ดินเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการฯ โดยขอเสนอนายแคล้ว ทองสม เนื่องจาก เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และเคยช่วยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ และที่สำคัญเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักประเมินมูลค่าที่ดินและทรัพย์สิน กรมธนารักษ์และกรมที่ดิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ทั้งนี้ ในส่วนขององค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ ขอให้ฝ่ายเลขานุการตรวจสอบและทบทวนเพราะว่าบางตำแหน่งจะตั้งเพราะตัวบุคคล เช่น ผู้อำนวยการโครงการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คณะพาณิชย์ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งในคณะนั้นบุคคลเหล่านี้รู้จักกันและมีความเข้าใจในเรื่องการปฏิรูปที่ดิน และการประเมินมูลค่าที่ดิน เพราะฉะนั้น อาจจะต้องไปตรวจสอบว่าบุคคลเหล่านี้ยังมีความประสงค์เข้าร่วมเป็นอนุกรรมการหรือไม่ ถ้าไม่ประสงค์ก็น่าจะตัดออก อีกทั้งในส่วนขององค์ประกอบภายใน ส.ป.ก. ขอเสนอให้สำนักแผนที่และสารบบที่ดิน และสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน เข้าร่วมเป็นอนุกรรมการฯ เนื่องจากจะได้มองในเรื่องของแปลงที่ดินทั้งระบบ นอกจากนี้อีกประเด็นที่อยากจะเสนอซึ่งเป็นความจำเป็นเนื่องจากในขณะนั้นกรมธนารักษ์เปลี่ยนวิธีการประเมินใหม่เป็นรายแปลง ส.ป.ก. จึงจำเป็นต้องอาศัยอนุกรรมการชุดนี้มาประเมินมูลค่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินใหม่อีกครั้ง เพราะในอดีต ส.ป.ก. จะอ้างอิงกับราคาประเมินของกรมธนารักษ์ แต่ในปัจจุบัน

กรมธนารักษ์ได้จัดทำระบบเรื่องการประเมินที่ดินรายแปลงของพื้นที่ที่เป็นโฉนดเกือบทั้งหมดแล้ว ซึ่งพื้นที่ของ ส.ป.ก. ยังไม่ได้ดำเนินการในลักษณะนั้นจึงอาจจะเป็นปัญหาของ ส.ป.ก. ในการกำหนดอัตราค่าเช่าหรือการกำหนดวิธีการจัดเก็บผลประโยชน์ต่างๆ จะอ้างอิงจากกรมธนารักษ์แทบทั้งสิ้น เมื่อไม่มี ส.ป.ก. จะต้องกำหนดขึ้นใหม่ ซึ่งอาจจะต้องไปกำหนดจากการประเมินเรื่องรายได้ เช่น พื้นที่ที่อนุญาตเรื่องกังหันลม เหมืองแร่ จะต้องตรวจสอบว่าเขามีรายได้อย่างไร ก็จะเป็นการประเมินโดยวิชาชีพ แต่สำหรับพื้นที่ภาคการเกษตร ส.ป.ก. จะต้องกำหนดเอง ซึ่งกรมธนารักษ์จะให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่เป็นเรื่องของธุรกิจและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ฉะนั้นที่ดินเกษตรกรรมก็จะต้องมีการกำหนดปัจจัย เช่น ที่ดินนั้นทำเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา เกษตรอินทรีย์ เกษตรแปลงใหญ่ วนเกษตร แหล่งน้ำ เป็นต้น โดยสิ่งเหล่านี้จะทำให้ราคาประเมินที่ดินของเกษตรกรแตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกษตรกรพัฒนาที่ดินของตนเองให้มีประสิทธิภาพ เพราะหากในอนาคตนำที่ดินมาคืนให้แก่ ส.ป.ก. ก็ย่อมที่อาจจะได้รับค่าชดเชยที่ดีกว่า และจะเป็นบำเหน็จให้เกษตรกรในยามเกษียณ ดังนั้นจึงอยากให้อนุกรรมการชุดนี้ช่วยศึกษาการประเมินดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากที่ดินของ ส.ป.ก. เป็นเขตเกษตรกรรม ซึ่งจะต้องมีราคาประเมินที่ดินให้ชัดเจน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า พื้นที่เกษตรกรรมกับพื้นที่ธุรกิจการค้าติดถนนเหล่านี้จะมีราคาแพง แต่สำหรับพื้นที่เกษตรกรรม ถึงแม้พื้นที่ติดถนนก็ไม่ได้ช่วยให้การปลูกข้าวหรือทำการเกษตรดีขึ้น เพราะฉะนั้นวิธีการประเมินควรจะไม่เหมือนกัน พื้นที่เกษตรกรรมอาจจะต้องดูตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น แหล่งน้ำสมบูรณ์ ดินสมบูรณ์ ราคาที่ดินควรจะต้องสูง สำหรับองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ ส่วนใหญ่เป็นมาโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ ขอให้เพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิใน คปก. ๒ ท่าน ร่วมเป็นคณะอนุกรรมการฯ ได้แก่ นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ และนางสาวลดาวัลย์ คำภา

ผู้แทนกรมธนารักษ์ (นางวิไลรัตน์ อักษรพันธ์) ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมากรมธนารักษ์ประสบปัญหาในส่วนของการประเมินราคาที่ดินแปลงที่ไม่มีเอกสารสิทธิเหมือนกรณีของ ส.ป.ก. เช่นกัน คือ กรมธนารักษ์จะมีที่ราชพัสดุที่ไม่มีเอกสารสิทธิ ซึ่งกรมธนารักษ์ก็ไม่มีราคาประเมินที่ดินรายแปลงเพื่อนำไปเป็นฐานในการกำหนดผลประโยชน์ตอบแทนในการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ จึงแก้ไขปัญหาโดยปี ๒๕๖๒ ได้บรรจุไว้ในแผนการจัดทำราคาประเมินที่ดิน ซึ่งจะทำเป็นบัญชีแนบท้ายและจะประกาศราคาประเมินที่ดินเพิ่มเติมในส่วนของที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ แต่ว่าหลักเกณฑ์ในการประกาศนั้น จะใช้ราคาที่ต่ำที่สุดในพื้นที่บริเวณนั้น เพื่อกำหนดเป็นราคาประเมินที่ดิน เนื่องจากไม่มีรูปแปลงจะใช้การประเมินแบบปกติไม่ได้ จึงต้องใช้ลักษณะการเหมารวม นอกจากนี้เหตุผลที่ใช้ราคาต่ำสุดเพราะว่าที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิการจดทะเบียนทำนิติกรรมจะด้อยกว่าที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ คือ ไม่มีความมั่นคง แต่พอประเมินราคาที่ดินเป็นต่ำสุดของพื้นที่บริเวณนั้นแล้ว อาจจะไม่เหมาะสมในเรื่องของการนำมาคิดผลประโยชน์ตอบแทน กรมธนารักษ์จึงประเมินเป็นกรณีไป ทั้งนี้จะไม่นำราคาประเมินที่ตีมูลค่าต่ำสุดดังกล่าวมาใช้ แต่จะต้องจัดทำไว้เนื่องจาก พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จะมีผลบังคับใช้ในปี ๒๕๖๓ ก็จะต้องถูกใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษี ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีให้ครบทุกแปลงเพื่อรองรับ และเห็นด้วยที่ควรจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมเป็นคณะอนุกรรมการฯ ที่จะเข้ามาประเมินราคาที่ดินเฉพาะเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการใช้ที่ดินของ ส.ป.ก.

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติใหม่ที่ยังไม่ผ่าน ครม. แต่ท่านนายกรัฐมนตรีได้รับปากและเน้นย้ำไปที่ สนช. แล้ว คือ เรื่องปลูกต้นไม้แล้วประเมินเป็นมูลค่า คือ ถ้าสมมติว่าได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ๕ ไร่ และปลูกต้นไม้ไว้ และต่อมาไม่สามารถทำการเกษตรต่อได้จะคืนที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. ก็จะต้องมีมูลค่าของต้นไม้รวมเข้าไปด้วย ซึ่งเรื่องนี้อาจจะถือเป็นหลักการหนึ่งในการประเมินราคาที่ดินเกษตรกรรม นอกจากนี้การพัฒนาดินให้สมบูรณ์ การอนุรักษ์ดินให้มีคุณภาพดีขึ้นทุกปี ก็อาจจะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการประเมิน อีกทั้งในเรื่อง Save our future ที่เป็นประเด็นกว่า ๒๐๐ ประเทศ ซึ่งจะดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อหยุดเรื่อง Climate change ซึ่งหากดำเนินการอนุรักษ์ดินทุกปีดินก็จะดีขึ้นราคาประเมินก็สูงขึ้น จึงขออนุมัติที่ประชุมมอบหมายหลักการดังกล่าวนี้ไปให้คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ไปดำเนินการตามแนวทางที่ยกตัวอย่าง เช่น เรื่อง stop erosion เรื่องการปลูกต้นไม้ หรืออื่นๆ การทำให้ดินสมบูรณ์ขึ้น เหมาะกับการทำการเกษตรมากขึ้น มูลค่าควรจะสูงขึ้น ซึ่งจะต่างจากที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวและการค้าที่มีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นจะต้องไม่ใช่เกณฑ์เดียวกัน ในเรื่องนี้ขอให้กรมป่าไม้ให้ข้อมูลพื้นฐานด้านการคำนวณเรื่องนี้ว่าไม้อะไร มีมูลค่าเท่าไร

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายธีรยุทธ สมตน) ได้กล่าวว่า ในเรื่องไม้ที่มีมูลค่าหลักๆ จะมีอยู่ประมาณ ๔๘ ชนิด ซึ่งถือเป็นไม้เศรษฐกิจ ที่สามารถปลูกในที่ดินหลากหลายประเภทได้ และสามารถนำมาเป็นหลักประกันในเรื่องของมูลค่าแห่งต้นไม้เหล่านี้ ซึ่งขอรับเรื่องที่ท่านประธานมอบหมายไว้ให้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในส่วนของข้อมูลขอให้นำมาให้คณะอนุกรรมการชุดนี้ และควรจะมีไม้เศรษฐกิจอื่นๆ อีก นอกเหนือจากไม้ป่า เช่น ไม้ผล เพราะทั้งเนื้อไม้ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ และมีผลสามารถรับประทานได้อีก จึงขอฝากคณะอนุกรรมการพิจารณาในรายละเอียด ตามที่กรรมการได้ให้หลักการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สั่ง ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และอนุมัติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ โดยเพิ่มองค์ประกอบ จำนวน ๓ ราย ได้แก่ ๑. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ๒. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นางสาวลดาวัลย์ คำภา) ๓. นายแคล้ว ทองสม

เรื่องที่ ๔.๕ กรมควบคุมมลพิษ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่วในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๗๔๓/๒๕๕๕ พิพากษาว่า ผู้ถูกฟ้องคดี (กรมควบคุมมลพิษ) ละเลยต่อหน้าที่กรณีไม่ดำเนินการเรียกค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนจากบริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรทส์ (ประเทศไทย) จำกัด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดแผนงาน วิธีการ และดำเนินการฟื้นฟูตรวจและวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ ดิน พืชผัก และสัตว์น้ำในลำห้วยคลิตี้ ให้ครอบคลุมทุกฤดูกาลอย่างน้อยฤดูกาลละ ๑ ครั้ง จนกว่าจะพบว่าค่าสารตะกั่วในน้ำ ดิน พืชผัก และสัตว์น้ำในลำห้วยคลิตี้ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐาน เป็นระยะเวลา

อย่างน้อย ๑ ปี และแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสองคนทราบโดยวิธีการเปิดเผยโดยต้องทำการปิดประกาศ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายให้ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสองคน เป็นเงินรายละ ๑๗๗,๑๙๙.๕๕ บาท คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งสองชั้นศาลให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งยี่สิบสองคนตามส่วนของการชนะคดี

๒. จังหวัดกาญจนบุรี มีหนังสือที่ กจ ๐๐๑๑/๒๘๐๙๙ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีกรมควบคุมมลพิษขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘๙๐๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๖๒-๒-๑๐ ไร่

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าน้ำโจน E มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใดเข้าทำประโยชน์ ส.ป.ก.กาญจนบุรี ได้รังวัดเป็นที่ดิน แปลงเลขที่ ๑๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘๙๐๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๖๒-๒-๑๐ ไร่

๓. การดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว มีงบประมาณเป็นจำนวนเงิน ๖๒๗.๓๘ ล้านบาท โดยมีแผนดำเนินการขุดลอกห้วยคลิตี้ ฟื้นฟูพื้นที่ที่ปนเปื้อนรอบโรงแต่งแร่เดิม ก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย และก่อสร้างฝายดักตะกอนเพิ่มเติม จำนวน ๒ แห่ง

๔. กรมควบคุมมลพิษได้ตรวจสอบแล้วไม่พบไม้หวงห้ามในพื้นที่

๕. ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลชะแล สมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว

๖. ในการประชุม คปจ.กาญจนบุรี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบให้กรมควบคุมมลพิษ ใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

๗. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่เกษตรกรรมประเภทที่ดินของรัฐ

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาตฯ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.กาญจนบุรี	๑,๒๘๒,๔๑๔	๓๙,๔๗๐	๗๓๘,๗๗๒	๖๒-๒-๑๐	๐.๐๐๘
อ.ทองผาภูมิ	๗๓,๕๕๕	๒,๔๒๙	๕๒,๔๓๒	๖๒-๒-๑๐	๐.๑๑
ต.ชะแล	๓๕,๐๗๗	๑,๒๔๙	๒๘,๐๗๔	๖๒-๒-๑๐	๐.๒๒

มติคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้นำเรื่องการขออนุญาตใช้ที่ดินของกรมควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ เสนอ คปก. เพื่อพิจารณา

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. กรมควบคุมมลพิษเป็นส่วนราชการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว เป็นการดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนสู่สภาพเดิมซึ่งส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถอาศัยอยู่ในพื้นที่ได้โดยมีความปลอดภัยต่อสุขภาพและอนามัย ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ชุมชนในท้องถิ่นและเป็นกิจการที่ดำเนินโครงการโดยไม่หวังผลกำไร ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินที่เกินอำนาจเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้กรมควบคุมมลพิษใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว เนื้อที่ประมาณ ๖๒-๒-๑๐ ไร่ ได้ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้กรมควบคุมมลพิษ ใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘ไ๙๐๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๖๒-๒-๑๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ (นายชยาวีร์ หวังเจริญรุ่ง) ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า กรมควบคุมมลพิษ ได้รับคำสั่งจากศาลปกครองให้ดำเนินการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว โดยบริเวณที่ขออนุญาตเดิมเป็นโรงแต่งแร่จึงทำให้เกิดตะกอนของสารตะกั่วรั่วไหลลงสู่ลำห้วย ซึ่งจากการสำรวจพื้นที่พบว่าต้นกำเนิดของการปนเปื้อนก็คือโรงแต่งแร่ที่ปิดไปแล้ว แต่ยังมีตะกอนหลงเหลืออยู่เพราะเป็นบ่อตกตะกอนที่เกิดจากการทำแร่ สำหรับดินในพื้นที่ก็มีการปนเปื้อนสูงกว่ามาตรฐานของดินที่สามารถปลูกพืชได้ ประมาณ ๔๐๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และเมื่อสำรวจแล้วพบว่าตะกอนในพื้นที่มีปริมาณสารตะกั่วสูงระดับ ๑๐,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งแผนการฟื้นฟูก็คือรื้อถอนโรงแต่งแร่ และทำการปรับเสถียร (Stabilization) ด้วยปูนขาวเพื่อไม่ให้มีการชะล้าง

เมื่อฝนตกอาจจะมีการละลายสารตะกั่วออกจากดินแล้วก็ละลายลงไปสู่ลำห้วย หลังจากนั้นจะคลุมด้วยหินเป็นชั้น เพื่อป้องกันไม่ให้ดินที่ปนเปื้อนออกมาสัมผัสสู่สิ่งแวดล้อม คลุมด้วยดินอีกหนึ่งชั้น ดินปลูกต้นไม้ ปลูกต้นไม้ กั้นรั้ว เพื่อไม่ให้ชาวบ้านเข้าไปในพื้นที่ และมีการตรวจสอบน้ำใต้ดิน (Monitoring Well) ว่าในพื้นที่มีศักยภาพหรือไม่ เวลาฝนตกจะนำสารตะกั่วลงสู่ลำห้วย ถ้าไม่เกิดปัญหาก็จะตรวจสอบไปอีกระยะหนึ่ง ประมาณ ๕ ปีเป็นอย่างน้อย หลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้ว หากถ้าไม่มีปัญหาก็จะคืนพื้นที่ได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าว เมื่อดำเนินการฟื้นฟูเสร็จเรียบร้อยและมั่นใจว่าสารตะกั่วจะไม่ถูกชะล้างออกมาก็จะคืนพื้นที่ให้กับ ส.ป.ก. เพื่อจัดให้ชาวบ้าน หรือให้เป็นป่าและติดตามตรวจสอบต่อไป โดยอยู่ในการดูแลของกรมควบคุมมลพิษ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการหน่วยงานใดเป็นผู้ดูแลและมีงบประมาณในการดำเนินการหรือไม่

ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ (นายชยาวีร์ หวังเจริญรุ่ง) ได้ชี้แจงว่า พื้นที่บริเวณนี้ไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์เพราะอันตราย สำหรับการติดตามตรวจสอบกรมควบคุมมลพิษได้แผนการตรวจสอบในระยะยาว โดยมีเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลและเก็บตัวอย่างน้ำจากบ่อตรวจสอบน้ำใต้ดินบริเวณรอบๆ พื้นที่ แม้ว่าจะเสร็จสิ้นโครงการแล้วก็ยังมีการติดตามต่อไป เนื่องจากอาจจะเกิดสภาวะเปลี่ยนแปลง และแผนการฟื้นฟูได้นำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นแผน ๒๐ ปี เงินงบประมาณผูกพัน ๓ ปี วงเงิน ๔๕๔ ล้านบาท

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการขุดลอกลำห้วย การฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อน และการก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย

ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ (นายชยาวีร์ หวังเจริญรุ่ง) ได้ชี้แจงว่า พื้นที่ที่ขออนุญาตเป็นพื้นที่ปนเปื้อนจึงต้องดำเนินการฟื้นฟู แต่ไม่ได้สร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย เนื่องจากเหมืองตั้งอยู่ห่างออกไปประมาณ ๖ กิโลเมตร จึงพยายามจะผลักดันสารตะกั่วที่ปนเปื้อนให้ย้อนกลับไปบริเวณใกล้เหมือง เพื่อนำสารตะกั่วที่ปนเปื้อนบรรจุไว้ที่หลุมฝังกลบแบบปลอดภัย แต่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เพราะเมื่อเวลาผ่านไปเหมืองที่ขุดลงไปลึกจึงเป็นเหตุให้เกิดน้ำท่วม หากนำรถยนต์เข้าไปจะเกิดอันตราย พื้นที่บริเวณห้วยคลิตี้โดยรวมมีสารตะกั่วสูงกว่าปกติหลายเท่า โดยเฉพาะดินเมื่อเก็บตัวอย่างในแต่ละจุดจะพบว่าเกินมาตรฐานคุณภาพดินที่กำหนดไว้ ๒ เท่า สำหรับหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย เป็นการขุดหลุมให้เป็นบ่อแล้วมีการปูพลาสติกมีชั้นป้องกันหลายชั้น รวมทั้งชั้นสำหรับตรวจสอบน้ำใต้ดิน และนำดินที่ปนเปื้อนสารตะกั่วบรรจุในถุง Geotextile วางเรียงในหลุมแล้วปิดตามวิธีการแบบหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยและนำดินปิดอีกชั้นหนึ่ง หลังจากนั้นก็จะกลายสภาพเป็นส่วนหนึ่งของภูเขาหินปูน ซึ่งด้านล่างก็จะเป็นหินปูนด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้สอบถามว่า พื้นที่ดำเนินงานโครงการฟื้นฟูทั้งหมดมีเนื้อที่ประมาณเท่าไร และเป็นการนำสารตะกั่วออกจากน้ำใช่หรือไม่

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า สรุปว่าพื้นที่ที่ต้องขออนุญาตกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เนื้อที่ประมาณเท่าไร

ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ (นายชยาวีร์ หวังเจริญรุ่ง) ได้ชี้แจงดังนี้

๑. กรณีพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ทั้งหมดประมาณ ๕๐๐ ไร่ เป็นพื้นที่หลุมฝังกลบแบบปลอดภัย เนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ และพื้นที่ที่ขออนุญาตกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นพื้นที่บางส่วนตลอดแนวความยาวของลำห้วยเพื่อทำการขุดลอก หลังจากนั้นก็จะนำตะกอนที่หลุดลอกกับดินที่ปนเปื้อนตามจุดต่างๆ มาบรรจุในหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย เฉพาะบริเวณริมห้วยจะใช้เพื่อการขุดลอก

๒. กรณีการนำตะกอนสารตะกั่วออกจากน้ำนั้น ปัจจุบันในน้ำไม่มีสารปนเปื้อน แต่ปัญหาคือตะกอนสารตะกั่วรั่วไหลลงไปในน้ำ เมื่อฝนตกจะทำให้เกิดการลอยตัว (Resuspension) แล้วจะทำให้สารตะกั่วที่อยู่ในดินไหลลงน้ำไปจึงต้องดำเนินการในพื้นที่นี้ด้วย

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้กรมควบคุมมลพิษ ใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘I๙๐๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๖๒-๒-๑๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องที่ ๔.๖ ขอความเห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนของสมาชิกสมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย ราย สิบตำรวจเอก อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก (ผู้ร้อง)

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. พ.ศ. ๒๕๓๕ สมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทยมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ขอให้จัดที่ดินทำกินให้กับสมาชิกสมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย ซึ่งสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงกลาโหม และกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

๒. พ.ศ. ๒๕๓๖ กรมป่าไม้ ได้มอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมป่าสวนเมี่ยง เนื้อที่ ๘๑,๑๒๒.๕๐ ไร่ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้มีการกันคืน “ป่าสวนเมี่ยง” ซึ่งมีพื้นที่ที่เป็นปัญหาร่วมอยู่ด้วย (แปลง RF ๓๓ เนื้อที่ ๒๓,๒๑๕ ไร่)

๓. พ.ศ. ๒๕๔๐ สมาชิกสมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย และ ส.ป.ก.พิษณุโลก ร่วมกันตรวจสอบสภาพที่ดินแปลงที่จะดำเนินการจัดที่ดิน พื้นที่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลบ้านดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก เนื้อที่ประมาณ ๔๑๕ ไร่ โดยมีนายสุรชัย สุเมธโชติเมธา เป็นผู้ครอบครองที่ดิน และในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๐ ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลคันโช้ง อำเภอวัดโบสถ์ และตำบลบ้านดง ตำบลป่าแดง ตำบลท่าสะแก ตำบลสวนเมี่ยง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (ป่าสวนเมี่ยง)

๔. พ.ศ. ๒๕๔๑ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก (คปจ.พิษณุโลก) อนุญาตให้สมาชิกทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย จำนวน ๓๖ ราย ๓๘ แปลง เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูป

ที่ดิน รายละ ๑๐ ไร่ ในพื้นที่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลบ้านดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วยสมาชิกสมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย จำนวน ๑๖ ราย และราษฎรอื่นๆ จำนวน ๒๐ ราย

๕. พ.ศ. ๒๕๔๓ สมาชิกสมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๒ สัญญา คือ (๑) ค่าปรับสภาพที่ดิน ๓,๘๐๐ บาท และการผลิต ๑๐,๐๐๐ บาท รวม ๑๓,๘๐๐ บาท/ราย (๒) ค่าชดเชยที่ดิน ๗,๒๐๐ บาท/ไร่ จำนวน ๑๐ ไร่ เป็นเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท/ราย รวมยอดกู้ทั้งสิ้น จำนวน ๘๕,๘๐๐ บาท/ราย

๖. พ.ศ. ๒๕๔๖ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ ส.ป.ก. ตรวจสอบพบว่าที่ดินที่จัดให้สมาชิกทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทย อยู่ในพื้นที่กันคืนกรมป่าไม้ ซึ่ง ส.ต.อ.อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก ได้ขอให้ ส.ป.ก.พิษณุโลก ตรวจสอบแนวเขตปรากฏผลดังนี้

๖.๑ ที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดินเต็มแปลง จำนวน ๒๓ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒๒๙-๓-๓๔ ไร่

๖.๒ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเต็มแปลง จำนวน ๔ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒๕-๒-๐๗ ไร่

๖.๓ ที่ดินคาบเกี่ยวเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๑๐-๐-๐๐ ไร่

๗. พ.ศ. ๒๕๔๙ ส.ป.ก.พิษณุโลก ได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ ส.ต.อ.อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก ให้ชำระหนี้เงินกู้หรือรับสภาพหนี้ แต่ ส.ต.อ.อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก ไม่ชำระหนี้และไม่รับสภาพหนี้ ส.ป.ก.พิษณุโลก จึงจำเป็นต้องฟ้อง ส.ต.อ.อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก ข้อหาผิดสัญญากู้ค้ำประกัน

๘. พ.ศ. ๒๕๕๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ศาลแขวงพิษณุโลก พิพากษาให้จำเลย (ส.ต.อ.อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก) ชำระเงินคืนให้แก่ ส.ป.ก.

๙. พ.ศ. ๒๕๕๔ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๔ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดพิษณุโลก ได้ดำเนินการบังคับคดี เพื่อยึดทรัพย์ขายทอดตลาด และในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ส.ต.อ.อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก ได้มีการชำระหนี้คืนให้ ส.ป.ก. เพื่อมิให้ถูกยึดทรัพย์สิน

๑๐. ส.ต.อ.อุดมศักดิ์ น้อยโต กับพวก ได้มีการร้องเรียนขอความเป็นธรรมกับหน่วยงานของรัฐต่างๆ เรื่อยมา แต่ปัญหาก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยครั้งล่าสุดได้มีการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

ข้อเท็จจริง

๑. วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน โดย พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ ได้ลงพื้นที่ประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินทำกินโครงการทหารผ่านศึกพิการในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๓๔ ราย ๓๘ แปลง เนื้อที่ ๓๖๕-๑-๔๑ ไร่ มีความเห็นให้ดำเนินการ จำนวน ๓ ประเด็น คือ

๑.๑ กรณีผู้ร้องรายที่ไม่มีความประสงค์รับการจัดสรรที่ดิน แต่ประสงค์จะรับเงินเยียวยา ให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก.พิษณุโลก เพื่อขอรับเงินเยียวยา และให้ ส.ป.ก.พิษณุโลก นำเสนอเรื่องต่อ คปจ.พิษณุโลก

๑.๒ กรณีผู้ร้องรายที่มีความประสงค์จะรับการจัดสรรที่ดินให้ ส.ป.ก.พิษณุโลก นำเสนอเรื่องต่อ คปจ.พิษณุโลก พิจารณาการขยายเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม และเสนอต่อ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนออกเป็นพระราชกฤษฎีกาตามความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๓ มอบหมายให้ ส.ป.ก.พิษณุโลก ตรวจสอบว่าผู้ถือครองที่ดินเป็นผู้ถือครองที่ดินรายเดิมหรือไม่ หากมีการกระทำผิดหลักเกณฑ์ให้ดำเนินการสั่งให้สิ้นสิทธิการถือครองที่ดินต่อไป

๒. การดำเนินงานตามความเห็นผู้ตรวจการแผ่นดิน

๒.๑ ส.ป.ก.พิษณุโลก ได้รับคำร้องของผู้ไม่ประสงค์รับการจัดสรรที่ดิน โดยมีผู้ยื่นคำร้องขอรับเงินเยียวยา จำนวน ๕ ราย วงเงิน ๓๖,๕๙๔,๑๖๐.๐๘ บาท และ ส.ป.ก.พิษณุโลก ได้จัดทำโครงการขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจ่ายเงินค่าเยียวยา เสนอ ส.ป.ก. โดยสำนักบริหารกองทุนฯ ตรวจสอบพิจารณา

๒.๒ ส.ป.ก.พิษณุโลก ได้รับคำร้องของผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรที่ดิน จำนวน ๑๗ ราย ๒๐ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๘๕-๒-๐๗ ไร่ แยกเป็นในเขต เนื้อที่ ๗๑-๐-๖๗ ไร่ นอกเขต เนื้อที่ ๑๑๔-๑-๔๐ ไร่ โดยเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ ได้ประชุมร่วมหารือ กรณีขอขยายเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม มีความเห็นให้ ส.ป.ก. สรุปเรื่องนำเสนอเลขาธิการ ส.ป.ก. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณาอนุมัติส่งมอบพื้นที่ (เฉพาะกรณี) เนื้อที่ประมาณ ๓๖๑ ไร่ ให้แก่ ส.ป.ก. ตามมติ ครม. วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ซึ่งได้ยกเลิกโดยมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ แล้ว โดย ส.ป.ก. ต้องนำเสนอให้ ครม. พิจารณายกเว้นมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ ก่อนเป็นการเฉพาะกรณี และให้ชี้แจงเหตุผลประกอบอ้างอิง/เปรียบเทียบกับแนวทางการจัดที่ดินของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ตามมติ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) หาก ครม. มีมติมอบพื้นที่แก่ ส.ป.ก. กรมป่าไม้ก็ไม่ขัดข้องที่ ส.ป.ก. จะนำพื้นที่ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒.๓ กรณีตรวจสอบผู้ถือครองที่ดิน วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ ส.ป.ก.พิษณุโลก ได้จัดประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ได้รับการจัดที่ดิน อำเภอชาติตระการ ผลการพิจารณาดังนี้

๒.๓.๑ ใช้ประโยชน์ด้วยตนเอง ๒๑ ราย ๒๔ แปลง เนื้อที่ ๒๒๕-๑-๔๑ ไร่

๒.๓.๒ ไม่ใช้ประโยชน์ด้วยตนเอง ๑๓ ราย ๑๔ แปลง เนื้อที่ ๑๔๐-๐-๐๐ ไร่

๓. วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ผู้ตรวจการแผ่นดิน (พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์) ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานในจังหวัดพิษณุโลกอีกครั้ง โดยได้เชิญ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ เข้าร่วมประชุมด้วย มีความเห็นให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ให้จังหวัดพิษณุโลก โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก หารือกับผู้ร้องพิจารณาต่อรองเงินค่าเยียวยาให้มีความเหมาะสมกับมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือหากผู้ร้องเปลี่ยนความประสงค์จะรับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป ก็สามารถกระทำได้ และให้ ส.ป.ก. ดำเนินการหารือกระทรวงการคลัง เพื่อหาแนวทางการจ่ายเงินค่าเยียวยาให้แก่ผู้ร้อง ซึ่งได้มีการประชุมคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และราคาของทรัพย์สินค่าชดเชยเยียวยาเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ความเสียหาย โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลกเป็นประธาน มีความเห็นให้จ่ายเงินค่าชดเชยเยียวยาแก่ผู้ร้องจำนวน ๕ ราย รวมจำนวนเงิน ๒,๙๗๐,๐๕๕.๗๕ บาท

๓.๒ การขอขยายเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม ให้ดำเนินการตามกรอบระยะเวลา ดังนี้

๓.๒.๑ ขั้นตอนการขอความเห็นชอบ คปก. เดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๓.๒.๒ ขั้นตอนการเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาเสนอเรื่องต่อ ครม. เดือน ธันวาคม ๒๕๖๑

๓.๒.๓ ขั้นตอนการเสนอ ครม. พิจารณา เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๓.๒.๔ ขั้นตอนการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เดือน มีนาคม ๒๕๖๒ - เมษายน ๒๕๖๓

ทั้งนี้ การเสนอเรื่องต่อ ครม. กรณีการขอขยายเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มเติม ให้นำเสนอเฉพาะการพิจารณาอนุมัติส่งมอบพื้นที่ โดยไม่ต้องชี้แจงเหตุผลประกอบอ้างอิง/เปรียบเทียบกับแนวทางการจัดที่ดินของ คทช. ตามมติ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่องพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) เพื่อไม่ให้ ครม. เกิดความสับสน

๓.๓ ให้ ส.ป.ก.พิษณุโลก เร่งรัดดำเนินการตามระเบียบและกฎหมาย กรณีผู้ได้รับสิทธิให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ไม่ใช้ประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเอง ซึ่ง ส.ป.ก.พิษณุโลก ได้มีหนังสือแจ้งเตือนเกษตรกรให้มาชี้แจงข้อเท็จจริง พร้อมทั้งลงพื้นที่ตรวจสอบการถือครองที่ดิน ผลปรากฏดังนี้

๑) เกษตรกรปฏิบัติตามระเบียบ จำนวน ๒๒ ราย ๒๕ แปลง เนื้อที่ ๒๓๕-๒-๐๗ ไร่

- ในเขตทั้งแปลง จำนวน ๔ ราย ๔ แปลง เนื้อที่ ๒๕-๒-๐๗ ไร่
- นอกเขตทั้งแปลง จำนวน ๑๑ ราย ๑๒ แปลง เนื้อที่ ๑๒๐-๐-๐๐ ไร่
- คาบเกี่ยวเขต จำนวน ๘ ราย ๙ แปลง เนื้อที่ ๙๐-๐-๐๐ ไร่
- ในเขต ๕๖-๑-๑๒ ไร่
- นอกเขต ๓๓-๒-๘๘ ไร่

๒) เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามระเบียบ จำนวน ๑๒ ราย ๑๓ แปลง เนื้อที่ ๑๒๙-๓-๓๔ ไร่

- นอกเขตทั้งแปลง จำนวน ๑๐ ราย ๑๑ แปลง เนื้อที่ ๑๐๙-๓-๓๔ ไร่
- คาบเกี่ยวเขต จำนวน ๒ ราย ๒ แปลง เนื้อที่ ๒๐-๐-๐๖ ไร่
- ในเขต ๑๕-๐-๐๖ ไร่
- นอกเขต ๔-๒-๙๔ ไร่

๔. ความเดือดร้อน/ผลกระทบที่เกิดกับผู้ร้อง

๔.๑ ผู้ร้องได้รับสิทธิในที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดิน อันเป็นผลจากการปฏิบัติงานที่ผิดพลาดของ ส.ป.ก.

๔.๒ ปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร้องไม่ได้รับการแก้ไขมาเป็นระยะเวลานานถึง ๑๕ ปี

๔.๓ การขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันทางการเงิน และความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

๔.๔ ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดี และใช้ประโยชน์ในดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินการแก้ไขปัญหาสมาชิกของสมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทยตามความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๑.๑ กรณีผู้ร้องที่ไม่มีความประสงค์จะรับการจัดสรรที่ดินทำกิน แต่ประสงค์จะรับเงินค่าเยียวยา จังหวัดพิษณุโลก โดยคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และราคาของทรัพย์สินค่าเยียวยาเพื่อบรรเทาความเดือนร้อน ความเสียหาย มีความเห็นให้จ่ายเงินเยียวยาแก่ผู้ร้อง ๕ ราย จำนวนเงิน ๒,๙๗๐,๐๕๕.๗๕ บาท จากเดิมที่ผู้ร้องขอรับเงินเยียวยาจำนวน ๓๖,๕๙๐,๑๖๐.๐๘ บาท

ทั้งนี้ เนื่องจากการจ่ายเงินค่าเยียวยาผู้ร้อง ยังไม่มีหลักเกณฑ์ ส.ป.ก. อยู่ระหว่างการหารือกระทรวงการคลัง

๑.๒ กรณีมอบหมายให้ ส.ป.ก. พิษณุโลก ตรวจสอบว่าผู้ถือครองที่ดินเป็นผู้ถือครองรายเดิมหรือไม่ ส.ป.ก.พิษณุโลก ได้ตรวจสอบตามกระบวนการแล้ว มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๒.๑ เกษตรกรปฏิบัติตามระเบียบ จำนวน ๒๒ ราย ๒๕ แปลง เนื้อที่ ๒๓๕-๒-๐๗ ไร่

๑.๒.๒ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ จำนวน ๑๒ ราย ๑๓ แปลง เนื้อที่ ๑๒๙-๓-๓๔ ไร

๒. เห็นควรแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนของสมาชิกสมาคมทหารผ่านศึกพิการแห่งประเทศไทยตามความเห็นของ ส.ป.ก. กรมป่าไม้ และผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยให้ ส.ป.ก. นำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณานำเสนอ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติส่งมอบพื้นที่ (เฉพาะกรณี) เนื้อที่ประมาณ ๓๖๑ ไร่ ให้แก่ ส.ป.ก. ตามมติ ครม. วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ซึ่งได้ยกเลิกโดยมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ โดย ส.ป.ก. ต้องนำเสนอให้ ครม. พิจารณายกเว้นมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นการเฉพาะกรณี

ประเด็นที่นำเสนอ

โปรดพิจารณาเห็นชอบให้ ส.ป.ก. นำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณานำเสนอ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติส่งมอบพื้นที่ (เฉพาะกรณี) เนื้อที่ประมาณ ๓๖๑ ไร่ ให้แก่ ส.ป.ก. ตามมติ ครม. วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ซึ่งได้ยกเลิก

โดยมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ แล้ว โดย ส.ป.ก. นำเสนอให้ ครม. พิจารณายกเว้นมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นการเฉพาะกรณี

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายธีรยุทธ สมตน) ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องของการกันคืนพื้นที่นั้น ข้อตกลงระหว่าง ส.ป.ก. กับกรมป่าไม้ เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลมากเพราะเห็นว่าต้องการที่จะกันที่ดินที่มีสภาพเป็นป่าไม้ หรือพื้นที่บางแปลงที่ไม่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม ซึ่งการกันคืนพื้นที่ประมาณ ๒๓,๒๐๐ ไร่เศษ ในขณะนั้นทั้งสองหน่วยงานจะต้องตรวจสอบให้ชัดเจนว่าพื้นที่ตรงนั้นใช่ป่าหรือไม่ เหมาะสมกับการเกษตรหรือไม่ ประเด็นต่อมา สมมติว่ากันคืนแล้วเป็นของกรมป่าไม้ ส.ป.ก. จะต้องดูว่าถ้าจะอนุญาต คือ ในช่วงแรกที่ทหารผ่านศึกต้องการใช้พื้นที่อยู่กับกรมป่าไม้ ต่อมากรมป่าไม้โอนให้ ส.ป.ก. แต่ทว่าในช่วงเวลาที่จะอนุญาตนั้น ส.ป.ก. ได้ส่งคืนให้กรมป่าไม้ แล้วไปอนุญาต ฉะนั้น หลักการสมมติว่าในที่ดิน ๓๖๐ ไร่ มีการทำประโยชน์แล้วก็เห็นด้วยที่จะให้ใช้ที่ดิน แต่อยากจะให้ตรวจสอบว่าพื้นที่ที่กันคืนมีสภาพเป็นป่าหรือไม่ ซึ่งเราได้ให้ความเป็นธรรมกับผู้ร้องรายสิบตำรวจเอกอุดมศักดิ์ฯ โดยการแปลภาพถ่ายทางอากาศและพบว่าได้ทำประโยชน์อยู่แล้ว แต่จะต้องตรวจสอบต่อไปว่าใน ๓๖๐ ไร่ ที่เหลืออีกประมาณ ๓๕ ราย พื้นที่ยังคงสภาพความเป็นป่าหรือไม่ ทั้งนี้ในหลักการไม่ได้ขัดข้องที่จะยกเลิกเพิกถอนหรือโอนพื้นที่คืนให้กับ ส.ป.ก. แต่ขอให้ตรวจสอบในประเด็นของพื้นที่บริเวณนั้นยังคงสภาพป่าอยู่หรือไม่ในขณะนั้น

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่าเดิมที่ดินแปลงดังกล่าวนี้ ครม. ได้มีมติมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. ทั้งหมด แต่ต่อมามีข้อตกลงในการกันคืนพื้นที่ และได้มีการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน แต่การไปจัดที่ดินออกไปในพื้นที่ที่กันคืน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า พื้นที่ป่าดังกล่าวนี้กรมป่าไม้ได้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. เมื่อปี ๒๕๓๖ ส่งให้ทั้งหมด ต่อมากุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ กรมป่าไม้เสนอเข้า ครม. ว่าเนื่องจากการส่งมอบพื้นที่เมื่อปี ๒๕๓๖ เป็นเรื่องเร่งด่วน จึงได้มีการกำหนดเงื่อนไขว่าพื้นที่ตรงไหนที่ไม่ส่งคืน เช่น มีสภาพป่าไม่เหมาะกับการเกษตร ซึ่งจะมีอยู่ ๓ - ๔ เงื่อนไขว่ากรมป่าไม้ไม่ได้ส่งมอบ เพราะฉะนั้น ส.ป.ก. ไม่ได้กันคืน แต่มติ ครม. ให้ถือว่าไม่ได้ส่งมอบ ต่อมาประมาณปี ๒๕๔๐ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เลขาธิการ ส.ป.ก. จึงได้อาศัยมติ ครม. ปี ๒๕๓๗ กำหนดเงื่อนไขที่จะกันคืน ๘ ลักษณะ และต่อมาปี ๒๕๔๕ ทหารผ่านศึกเดือดร้อน ส.ป.ก. จึงจัดที่ดินให้โดยลืมว่าได้กันคืนพื้นที่แล้ว และที่สำคัญเมื่อจัดให้แล้วยังให้เขาจ่ายค่าชดเชยที่ดินกับคนที่อยู่ในป่าเดิมด้วย โดยกู้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แต่ต่อมาได้มีการตรวจสอบและพบว่าพื้นที่ที่จัดให้อยู่ในเขตป่าไม้ จึงได้รับความเดือดร้อนและต้องจ่ายเงินที่กู้ยืมคืนให้ ส.ป.ก. ซึ่งได้ร้องขอความเป็นธรรมเรื่อยมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ และสุดท้ายปัญหานี้มีแนวทางแก้ไข ๓ กลุ่ม กลุ่มที่ต้องการพื้นที่ก็ให้กรมป่าไม้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. โดยนำเสนอ ครม. ให้กรมป่าไม้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน กลุ่มที่ไม่ต้องการที่ดินแต่ต้องการเงินคืนพร้อมค่าเสียหาย ซึ่งจะต้องคืนเงินเขาเพราะ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้เขาในเขตป่าไม้ แต่เรื่อง

ค่าเสียหายเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ที่จะต้องตรวจสอบว่าเขาเสียหายมากกว่าเงินที่เขากู้ไปหรือไม่ ดังนั้น ประเด็นนี้ ส.ป.ก. แค่ขอให้กรรมการมีมติเห็นชอบให้นำพื้นที่ที่จัดออกนอกเขตมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้เข้าเงื่อนไขที่จะสามารถนำพื้นที่คืนมาได้ คือ พื้นที่ไม่เหลือสภาพความเป็นป่าแล้ว ที่ดินเหมาะสมกับการเกษตร ถ้าที่ดินไม่เหมาะสมและยังมีสภาพป่ากรมป่าไม้ก็จะไม่ให้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เรื่องดังกล่าวนี้แยกเป็น ๒ ประเด็น เรื่องพื้นที่ ณ วันนี้ที่ว่าได้ประชุมแล้วทางอธิบดีกรมป่าไม้ และผู้แทนกรมป่าไม้ที่เข้าร่วมประชุมในวันนี้ว่า ถ้าสภาพป่าไม่เหลือแล้วก็ไม่ได้ขัดข้องที่ ส.ป.ก. จะเสนอ ครม. เพื่อขอขยายเขตเพิ่มเติมเป็นประเด็นที่หนึ่ง ส.ป.ก. จะสามารถจัดที่ดินดังกล่าวนี้ต่อไปได้ ส่วนเงื่อนไขใครจะอยู่หรือไม่อยู่จะต้องไปดูรายละเอียดอีกทีว่าจะต้องใช้เงินคืนเขาหรือไม่ เนื่องจากเขาไม่อยู่แต่ได้จ่ายเงินไปแล้ว จ่ายโดยเรียกว่าสำคัญผิด ส.ป.ก. ก็รับเงินเขามาตลอด ซึ่งหากเขาไม่อยากอยู่แล้วก็ดำเนินการเป็นราย ๆ ไป หากใครจะอยู่ต่อก็ดำเนินการไปตามหลักเกณฑ์เดิม

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องนี้ต้องแยกประเด็น ประเด็นของวันนี้ ส.ป.ก. มาขออนุมัติให้ความเห็นชอบที่จะไปขอที่ดินจากกรมป่าไม้คืนมา ประเด็นเดียวเท่านั้น

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี (นายเผด็จ ดิฐษดี) ได้กล่าวว่า ในขณะนี้ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้ยังมีพื้นที่คาบเกี่ยว ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการออกหนังสืออนุญาตให้เขาทำประโยชน์ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) แล้ว และยังรอออกอีก อีกทั้งเรื่อง One Map ซึ่งเป็นผลกระทบต่อพี่น้องเกษตรกร ที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ กรมป่าไม้อนุญาตให้ใช้ที่ดิน ซึ่งบางแปลงในช่วงนั้นเป็นแผนที่ ๑ : ๔๐๐๐ จึงมีความคลาดเคลื่อนที่ช่างรังวัดอาจจะไปรังวัดคาบเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ตามที่ผู้แทนเกษตรกรได้กล่าวไปเมื่อสักครู่ที่ผ่านมา ส.ป.ก. รังวัดที่ดินนอกเขตพื้นที่ที่กรมป่าไม้ส่งมอบให้ประมาณ ๔ ล้านไร่ ใน ๔ ล้านไร่ วัดเป็นแนวตะเข็บประมาณล้านกว่าไร่ เป็นเขตต่อแปลงสุดท้ายตรงขอบพื้นที่ประมาณล้านกว่าไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. เคยเสนอว่าหากจัดทำ One Map แล้วปรับแนวเขตตามตะเข็บให้ ส.ป.ก. ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ประมาณล้านกว่าไร่ ขณะเดียวกันยังได้รังวัดออกไปนอกเขตปฏิรูปที่ดินอีกประมาณ ๒ ล้านกว่าไร่ ซึ่งมีบางส่วนได้ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไปเรียบร้อยแล้ว ล้านกว่าไร่ อีกประมาณล้านกว่าไร่แค่รังวัดไว้แต่ในสมัยท่านวีระชัยได้มีคำสั่งยกเลิกผลการรังวัดไปแล้ว ทั้งนี้มีปัญหาในส่วนที่วัดออกนอกเขตและออกใบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไปแล้ว ซึ่งเกษตรกรได้นำไปกู้เงินกับ ธ.ก.ส. แล้วประมาณ ๓๐๐ กว่าล้านบาท โดยเรื่องนี้ได้เคยมีการหารือกับทาง ธ.ก.ส. แล้ว เนื่องจาก ส.ป.ก. มีคนค้ำประกันการกู้เงินกับ ธ.ก.ส. ๕๐๐ ล้านบาท ไว้สำหรับกรณีที่เกษตรกรรายใดผิดสัญญาการกู้ เพราะฉะนั้นจึงได้มีการเจรจาและ ธ.ก.ส. ได้แจ้งว่าลูกค้าเกรดเอเขาจะดูแลต่อ เกรดซี และดี ให้ ส.ป.ก. นำมาดูแลต่อ ในส่วนของเกรดบีอยู่ระหว่างการเจรจาต่อรองว่าจะให้ ธ.ก.ส. ดูแลทั้งหมด ซึ่งเกรดซี และดี ที่ ส.ป.ก. จะต้องเข้าไปดูแลมีวงเงินประมาณ ๑๐๐ ล้านบาท ดังนั้น พื้นที่ดังกล่าวนี้ประมาณล้านกว่าไร่ ไม่แน่ใจว่ากรมป่าไม้จะยอมส่งมอบให้ ส.ป.ก. หรือไม่ หากไม่ยอมก็จะต้องคืนเงิน ธ.ก.ส. และกรมป่าไม้ก็ต้องนำเกษตรกรที่ติดอยู่กับพื้นที่ไปดูแลต่อด้วย

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายธีรยุทธ สมตน) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้ไม่ได้โต้แย้งในเรื่องหลักคิดและวิธีการในการดำเนินการ เพียงแต่ขอให้ตรวจสอบแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศให้ถูกต้อง ชัดเจนก่อน เพราะว่าถ้าไม่ดำเนินการเช่นนี้แล้วทุกหน่วยงาน ทุกพื้นที่จะต้องขอยกเว้นหลักเกณฑ์นี้ตลอด ถ้ามีภาพถ่ายทางอากาศเหมือนดังเช่นที่นำเสนอก็เห็นด้วย แต่แปลงอื่นๆ ขอให้ใช้หลักเกณฑ์ว่าขอให้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ปรากฏชัดเจนก่อน ถึงจะสามารถยกเว้นมติ ครม. ได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ขออนุญาตนำประเด็นดังกล่าวนี้ไปไว้ในแผนที่จะต้องเตรียมเสนอในระยะยาว ในส่วนที่นำเสนอดังกล่าวนี้ภาพถ่ายถือว่ามีความชัดเจน จึงเห็นว่าควรอนุมัติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้ ส.ป.ก. นำเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติส่งมอบพื้นที่ (เฉพาะกรณี) เนื้อที่ประมาณ ๓๖๑ ไร่ ให้แก่ ส.ป.ก. ตามมติรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ซึ่งได้ยกเลิกโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ แล้ว โดยให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณายกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นการเฉพาะกรณี

เรื่องที่ ๔.๗ ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลโต๊ะเด็ง ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดหาที่ดินทำกินให้เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน เนื้อที่ประมาณ ๒๖๖-๓-๓๐.๓ ไร่

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (ส.ป.ก.นราธิวาส) คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอสุไหงปาดี และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนราธิวาส (คปจ.นราธิวาส) ได้ดำเนินการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการจัดหาที่ดิน การพิจารณาสภาพความเหมาะสมของที่ดิน และราคาที่ดิน และได้มีการดำเนินการ โดยมีผู้มายื่นเสนอขายที่ดินให้กับ ส.ป.ก.นราธิวาส จำนวน ๒ ราย ๔ แปลง เนื้อที่รวม ๒๗๒-๐-๗๕ ไร่ ดังนี้

๑.๑ รายนายยรรยง ลิ่มเจริญ จำนวน ๒ แปลง รวมเนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลริโก๋ และหมู่ที่ ๑ ตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส เอกสารสิทธิเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓)

๑.๒ นางสาวกรรณิการ์ ลดาวัลย์วิวัฒน์ ผู้รับมอบอำนาจจากนายสมพร ลดาวัลย์วิวัฒน์ และนายไมตรี ลดาวัลย์วิวัฒน์ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เสนอขายที่ดิน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๑๒๕-๐-๑๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลริโก๋ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส เอกสารสิทธิที่ดินเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.)

๒. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และการทับซ้อนของพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส สาขาสุไหงปาดี แจ้งว่า เป็นเอกสารสิทธิที่ออก

โดยชอบด้วยกฎหมาย สามารถจดทะเบียนสิทธิและจัดทำนิติกรรมได้ จึงได้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชนอำเภอสุไหงปาดี ดังนี้

๒.๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ เห็นชอบว่าที่ดินมีความเหมาะสมตามที่มีผู้เสนอขายที่ดิน รายนายยรรยง ลิ่มเจริญ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ และเห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินในราคาไร่ละ ๙๕,๐๐๐ บาท และให้ ส.ป.ก.นราธิวาส นำเสนอ คปจ.นราธิวาส พิจารณาต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส. ๓ เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
		ไร่	งาน	วา			
นายยรรยง ลิ่มเจริญ	๔๑	๓๗	๑	๐๘	๑๒๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๙๕,๐๐๐
	๔๔๘	๑๐๙	๓	๕๗	๑๒๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๙๕,๐๐๐

เนื่องจากราคาที่ดินเกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การอนุมัติจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

๒.๒ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบว่าที่ดินมีความเหมาะสมตามที่มีผู้มาเสนอขายที่ดิน รายนายสมพร ลดาวัลย์วิวัฒน์ และนายไมตรี ลดาวัลย์วิวัฒน์ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๑๒๕-๐-๑๐ ไร่ และเห็นชอบให้จัดซื้อที่ดินในราคาไร่ละ ๗๕,๐๐๐ บาท และให้ ส.ป.ก.นราธิวาส นำเสนอ คปจ.นราธิวาส พิจารณาต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อเจ้าของที่ดิน	น.ส. ๓ ก. เลขที่	จำนวนเนื้อที่ที่เสนอขาย			ราคาเสนอขาย (บาท/ไร่)	ราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ (บาท/ไร่)	ราคาที่เห็นชอบจัดซื้อ (บาท/ไร่)
		ไร่	งาน	วา			
นายสมพร ลดาวัลย์วิวัฒน์	๕๙๑	๙๗	๑	๒๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๗๕,๐๐๐
นายไมตรี ลดาวัลย์วิวัฒน์	๕๙๒	๒๗	๒	๙๐	๑๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๗๕,๐๐๐

เนื่องจากราคาที่ดินไม่เกินหนึ่งเท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ การอนุมัติจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินเป็นอำนาจของ คปจ.นราธิวาส

๓. คปจ.นราธิวาส มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินของผู้เสนอขายที่ดิน รายนายยรรยง ลิ่มเจริญ ในท้องที่ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ ราคาขายรวม ๑๓,๙๘๐,๔๓๗.๕๐ บาท (สิบสามล้านเก้าแสนแปดหมื่นสี่ร้อยสามสิบเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์) โดยให้นำเสนอ อกก.คง. เพื่อพิจารณาเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินต่อไป

๔. คปจ.นราธิวาส มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติราคาที่ดินของผู้เสนอขายที่ดิน รายนายสมพร ลดาวัลย์วิวัฒน์ และนายไมตรี ลดาวัลย์วิวัฒน์ ในท้องที่ตำบลริโก๋ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม ๑๒๕-๐-๑๐ ไร่ ราคาไร่ละ ๗๕,๐๐๐ บาท ราคาขายรวม ๙,๓๗๖,๘๗๕ บาท (เก้าล้านสามแสนเจ็ดหมื่นหกพันแปดร้อยเจ็ดสิบห้าบาทถ้วน)

๕. อกก.คง. มีมติในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ไม่เห็นชอบการจัดซื้อที่ดิน รายนายยรรยง ลิ่มเจริญ ในท้องที่ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑๓,๙๘๐,๔๓๗.๕๐ บาท (สิบสามล้านเก้าแสนแปด-หมื่นสี่ร้อยสามสิบเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์) โดยมอบให้ ส.ป.ก.นราธิวาส ไปเจรจาต่อรองราคาใหม่ และให้แจ้งผู้เสนอขายที่ดินให้นำที่ดินไปดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แล้วเสร็จก่อน แล้วจึงนำมาเสนอใหม่อีกครั้ง

๖. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้เจรจาต่อรองราคาใหม่แล้ว ซึ่งผู้เสนอขายที่ดินยืนยันจะขายที่ดินในราคาเดิมไร่ละ ๙๕,๐๐๐ บาท โดยผู้เสนอขายที่ดินได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินเรียบร้อยแล้ว อกก.คง. ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินรายนายยรรยง ลิ่มเจริญ ในท้องที่ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑๓,๙๘๐,๔๓๗.๕๐ บาท (สิบสามล้านเก้าแสนแปดหมื่นสี่ร้อยสามสิบ-เจ็ดบาทห้าสิบสตางค์) ทั้งนี้ หากเนื้อที่ที่รังวัดใหม่มีขนาดเพิ่มขึ้นจากที่ได้อนุมัติหลักการไว้และวงเงินที่ใช้ในการจัดซื้อสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้นำกลับมาเสนอ อกก.คง. พิจารณาใหม่ และให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้เรียบร้อยก่อนนำเสนอ คปก. พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

๗. ส.ป.ก.นราธิวาส ได้ส่งหลักฐานแจ้งผลการรังวัดออกโฉนดที่ดินแปลงที่ดินของผู้เสนอขายรายนายยรรยง ลิ่มเจริญ มีรายละเอียดดังนี้

๑) น.ส. ๓ เลขที่ ๔๑ เนื้อที่ประมาณ ๓๗-๑-๐๘ ไร่ นำไปออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๐๑๑ เนื้อที่ ๓๔-๓-๕๙.๕ ไร่

๒) น.ส. ๓ เลขที่ ๔๔๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๐๙-๓-๕๗ ไร่ นำไปออกโฉนดที่ดินแยกเป็น ๒ แปลง คือ โฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๐๐๙ เนื้อที่ ๙๓-๐-๗๒.๔ ไร่ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๐๑๐ เนื้อที่ ๑๓-๒-๘๘.๔ ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่เสนอขายตามมติคณะอนุกรรมการฯ คปจ.นราธิวาส และ อกก.คง. จำนวน ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑๓,๙๘๐,๔๓๗.๕๐ บาท (สิบสามล้านเก้าแสนแปดหมื่นสี่ร้อยสามสิบเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์) เมื่อไปดำเนินการออกโฉนดที่ดินตามผลการรังวัดใหม่ ได้เนื้อที่รวม ๑๔๑-๓-๒๐.๓ ไร่ วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑๓,๔๗๑,๐๗๑.๒๕ บาท (สิบสามล้านสี่แสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันเจ็ดสิบเอ็ดบาทยี่สิบห้าสตางค์) เนื้อที่ลดลงจากที่เสนอขายเดิม ๕-๑-๔๔.๗ ไร่ วงเงินลดลง ๕๐๙,๓๖๖.๒๕ บาท (ห้าแสนเก้าพันสามร้อยหกสิบหกบาทยี่สิบ-ห้าสตางค์)

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดซื้อที่ดินเอกชน อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส คปจ.นราธิวาส และ อกก.คง. พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาพที่ดินและราคาที่ดินมีความเหมาะสมที่จะจัดซื้อ และได้มีมติเห็นชอบการจัดซื้อและอนุมัติราคาที่ดินที่จะจัดซื้อ จำนวน ๔ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๗๒-๐-๗๕ ไร่ วงเงินการจัดซื้อรวม ๒๓,๓๕๗,๓๑๒.๕๐ บาท (ยี่สิบสามล้านสามแสนห้าหมื่นเจ็ดพันสามร้อย-สิบสองบาทห้าสิบสตางค์) นั้น จากการตรวจสอบแนวเขตการปกครองและการจัดทำแผนที่แสดงที่ตั้งแปลงที่ดินปรากฏว่า ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ซึ่งระบุที่ตั้งที่ดินอยู่ในท้องที่ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี และมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในตำบลโต๊ะเด็ง อำเภอสุไหงปาดี

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนตั้งแต่การจัดหาที่ดิน การพิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดิน การต่อรองราคาที่ดิน และการผ่านความเห็นชอบในหลักการและวงเงินการจัดซื้อที่ดิน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากแปลงที่ดิน น.ส.๓ เลขที่ ๔๑ และ น.ส.๓ เลขที่ ๔๔๘ จำนวน ๒ ฉบับ รวมเนื้อที่ ๑๔๗-๐-๖๕ ไร่ ของผู้เสนอขาย รายนายยรรยง ลิ่มเจริญ ได้ไปดำเนินการออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๐๐๙ โฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๐๑๐ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๐๑๑ เป็นจำนวน ๓ ฉบับ รวมเนื้อที่ ๑๔๑-๓-๒๐.๓ ไร่ ทำให้เนื้อที่ลดลงจากที่เสนอขายเดิม ๕-๑-๔๔.๗ ไร่ ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดที่จะดำเนินการจัดซื้ออยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นสมควรนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ จำนวน ๕ แปลง เนื้อที่รวมประมาณ ๒๖๖-๓-๓๐.๓ ไร่ วงเงิน ๒๒,๘๔๗,๙๔๖.๒๕ บาท (ยี่สิบสองล้านแปดแสนสี่หมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยสี่สิบหกบาทยี่สิบห้าสตางค์) ในท้องที่ตำบลโต๊ะเด็ง ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดิน ที่ คปจ.นราธิวาส และ อกก.คง. เห็นชอบการจัดซื้อที่ดินและอนุมัติวงเงินการจัดซื้อที่ดินในท้องที่ตำบลโต๊ะเด็ง ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๕ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๖๖-๓-๓๐.๓ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เรื่องดังกล่าวนี้เป็นการจัดซื้อที่ดินเอกชน ซึ่งได้ดำเนินการเจรจาจัดหาที่ดินก่อน ทั้งนี้หากราคาที่ดินไม่เกิน ๑ เท่าครึ่งของราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานมีอำนาจในการอนุมัติ แต่หากราคาที่ดินเกิน ๑ เท่าครึ่ง จะเป็นอำนาจการพิจารณาอนุมัติของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุน

การปฏิรูปที่ดิน (อกก.คง.) แต่เนื่องจากการที่ ส.ป.ก. จะจัดซื้อที่ดินได้ ที่ดินนั้นจะต้องอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ดังนั้น ในขั้นตอนนี้กรรมการเพียงให้ความเห็นชอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการประกาศพื้นที่ที่จะจัดซื้อดังกล่าว ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้มีอำนาจในการจัดซื้อที่ดิน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้ ส.ป.ก. เพียงต้องการที่จะจัดซื้อที่ดินแต่การจัดซื้อจะต้องดำเนินประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อให้มีอำนาจในการจัดซื้อก่อน แต่ในส่วนของกรรมการได้มีการอนุมัติหลักการที่จะจัดซื้อเรียบร้อยแล้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้ในสมัยท่านพลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ ท่านได้มีข้อสงสัยว่าทำไมจะต้องมีราคาที่ดินไม่เกิน ๑ เท่าครึ่งและเดิม ๑ เท่าครึ่งคิดจากอะไร จึงได้ชี้แจงว่า เป็นไปตามสภาพการใช้ประโยชน์ บางแห่งมีลักษณะเกษตรผสมผสานที่ดินย่อมมีราคามากกว่าที่ดินที่ไม่มีอะไร เพราะเกษตรกรจะต้องเข้าไปลงทุนเยอะ จึงเป็นเหตุให้มีการกำหนดราคาซื้อขายกันให้เป็นไปตามการประเมินการใช้ประโยชน์ด้วย นอกจากนี้ในการจัดที่ดินให้เกษตรกร เห็นว่าตามที่เคยอนุมัติหลักการการกำหนดเป็นแนวทางว่าไม่เกิน ๓ ไร่ จะต้องดูตามความเหมาะสมและสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ด้วย บางพื้นที่มีศักยภาพก็สามารถดำเนินการได้ แต่บางพื้นที่ไม่มีศักยภาพ เช่น ไม่มีน้ำ ที่ดิน ๓ ไร่ ไม่สามารถอยู่ได้แน่นอน ดังนั้น จึงไม่อยากกำหนดตายตัวว่าจะต้องจัดให้ ๓ ไร่ แต่อยากให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดไปศึกษาตามความเป็นจริงในแต่ละสภาพพื้นที่จะดีกว่า

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายมีศักดิ์ ภักดีคง) ได้กล่าวว่า ในเรื่องของการอำนวยการพื้นที่เป็นเรื่องของอนุกรรมการจังหวัด กรรมการชุดใหญ่นี้เป็นเพียงกรรมการในการอนุมัติให้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า การจัดที่ดินให้เกษตรกรไม่ได้กำหนดตายตัว แต่ถ้าเงื่อนไขและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องมีความพร้อม ที่ดินจำนวน ๓ ไร่ ก็สามารถบริหารจัดการพื้นที่ให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ โดยการดำเนินการทำเกษตรแบบประณีต intensive แต่ถ้าเงื่อนไของค์ประกอบไม่มีความพร้อม พื้นที่ไม่เหมาะสมที่ดิน ๑๐ ไร่ ก็ไม่สามารถอยู่รอดและเลี้ยงตนได้ จึงต้องดูสภาพพื้นที่เป็นปัจจัยในการพิจารณา

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้กำหนดเขตที่ดินเฉพาะพื้นที่ตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของกรมที่ดินในท้องที่ตำบลโต๊ะเด็ง ตำบลริโก๋ และตำบลปะลุรู อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๕ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๖๖-๓-๓๐.๓ ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ ๔.๘ ขอความเห็นชอบผลการศึกษาและข้อเสนอเรื่องทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิใน คปก.) ประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในอนาคต ซึ่งต่อมาได้มีคำสั่ง คปก. ที่ ๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีนายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิใน คปก.) เป็นประธานอนุกรรมการฯ และมีผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นเลขานุการอนุกรรมการฯ

๒. คณะอนุกรรมการฯ มอบหมายให้สำนักวิชาการและแผนงาน (สวผ.) ส.ป.ก. ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ ประธานอนุกรรมการฯ ได้รายงานผลการศึกษาให้คณะกรรมการรับทราบในเบื้องต้นแล้ว

การดำเนินการ

สวผ. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการศึกษาทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และนำผลการศึกษาเสนอคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำเพื่อปรับการศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ผลการศึกษาดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๔ ประเด็นหลัก คือ ๑) การใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒) ความท้าทายต่อการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓) แนวคิดในการจัดการการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และ ๔) ข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เขตปฏิรูปที่ดินเป็นเขตที่ดินที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นการเฉพาะเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยที่ดินที่นำมาปฏิรูปที่ดินประกอบด้วยที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชน โดยที่ดินของรัฐที่นำมาประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ ที่ดินของรัฐหรือของส่วนราชการซึ่งราษฎรเข้าบุกรุกครอบครองโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือที่ดินที่รัฐไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามเจตนารมณ์เดิมและมอบให้ ส.ป.ก. เพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน ที่ดินของเอกชน ได้แก่ ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน (โฉนดที่ดิน และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ นส. ๓ และ นส. ๓ก) ซึ่ง ส.ป.ก. ได้มาโดยการจัดซื้อหรือการเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน รวมทั้งที่ดินพระราชทานและที่ดินที่เจ้าของที่ดินบริจาคให้ ส.ป.ก. เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ปัจจุบันเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมพื้นที่ใน ๗๒ จังหวัด (ยกเว้นสมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร) เนื้อที่ดำเนินการประมาณ ๔๐.๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ ของพื้นที่ประเทศไทยทั้งประเทศ หรือประมาณร้อยละ ๒๗ ของพื้นที่เกษตรทั้งประเทศ โดยที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

จัดให้ใช้ในกิจการต่างๆ แล้วประมาณ ๓๕.๙ ล้านไร่ ซึ่งการใช้ที่ดินในกิจการต่างๆ ดังกล่าวสามารถแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท ตามที่กฎหมายให้อำนาจ ส.ป.ก. ดำเนินการประกอบด้วย

๑.๑ ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือที่ดินทำกิน

ที่ดินเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินมีเนื้อที่ ๓๕,๕๑๕,๘๔๙ ไร่ จัดให้เกษตรกรแล้ว ๒,๒๕๘,๖๙๖ ราย เนื้อที่การถือครองทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับ ๑๕.๗ ไร่/ราย เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินภาคกลางมีเนื้อที่การถือครองทางการเกษตรเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ๒๐.๔ ไร่/ราย ส่วนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินภาคเหนือและภาคใต้มีเนื้อที่การถือครองทางการเกษตรเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมากนักอยู่ที่ ๑๔.๖ ไร่/ราย และ ๑๔.๙ ไร่/ราย ตามลำดับ ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีเนื้อที่ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินสูงสุดแต่ขนาดการถือครองที่ดินโดยเฉลี่ยไม่สูงมากเพียง ๑๕.๓ ไร่/ราย เท่านั้น

สำหรับการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินพบว่าพืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูก ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล และสับปะรด โดยข้าวมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดประมาณร้อยละ ๓๐ ของที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทั้งหมด รองลงมา คือ ยางพารามีพื้นที่ปลูกประมาณร้อยละ ๒๓ มันสำปะหลังร้อยละ ๑๘ และอ้อยประมาณร้อยละ ๑๖ ของที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑.๒ ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือที่ดินชุมชน

ที่ดินที่ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมที่ได้รับมอบจากกรมป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ซึ่งป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ราษฎรเข้าถือครองทำกินอยู่ และการใช้ประโยชน์ในผืนที่ดินมีความหลากหลายทั้งที่ดินเกษตรกรรม ที่ตั้งชุมชนที่อยู่อาศัย ที่ตั้งโรงเรียน วัด สถานที่ราชการ เป็นต้น ดังนั้นในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๓ ที่ประชุมได้อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินได้ โดยจัดใน ๒ ประเภท คือ

๑) เป็นที่อยู่อาศัยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินไม่เกินครอบครัวละ ๒ งาน โดยจะได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปประเภทที่ดินอยู่อาศัย (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ช)

๒) จัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยผู้ประกอบกิจการทำสัญญาเข้าประโยชน์หรือสัญญาเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินคราวละไม่เกิน ๓ ปี และขนาดของที่ดินที่ได้รับขึ้นอยู่กับประเภทของกิจการและทุนในการประกอบการ

ตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ ถึง มิถุนายน ๒๕๖๑ ส.ป.ก. จัดที่ดินชุมชนใน ๖๒ จังหวัด ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ ๕๙๖,๗๐๑ ราย ๖๓๙,๑๐๘ แปลง เนื้อที่ ๓๗๕,๕๕๗ ไร่

๑.๓ ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและอื่นๆ

คปก. ได้ออกระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งกำหนดการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ดังนี้

๑) การศึกษา

๒) การอนามัยและสาธารณสุข

๓) การศาสนา

๔) กิจการไฟฟ้า ประปา

๕) สร้างถนนทางลำเลียง

๖) ก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการประกอบเกษตรกรรม

๗) จัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ

๘) ส่งเสริมเกษตรกรรม

๙) ที่ทำการสหกรณ์หรือสิ่งก่อสร้างอื่นเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์

๑๐) สถานที่จัดเป็นนันทนาการ

๑๑) จัดสร้างศาลาประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุด

การขอใช้ที่ดินในลักษณะนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร และ ส.ป.ก. จะออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก) ให้แก่หน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินต่อไป

ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินในเนื้อที่ประมาณ ๒๒๘,๒๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๓ ของพื้นที่ปฏิรูปที่ดินทั้งหมด สำหรับกิจการที่ขอใช้ที่ดินมากที่สุด ๕ ลำดับแรก ได้แก่ สร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำ เนื้อที่ ๑๐๗,๓๒๕ ไร่ การศาสนา (วัด สำนักสงฆ์ ที่ธรณีสงฆ์) เนื้อที่ ๓๙,๕๖๙ ไร่ ถนน เนื้อที่ ๒๒,๓๔๖ ไร่ สถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ เนื้อที่ ๒๑,๙๖๒ ไร่ และกิจการอื่น (ปลูกป่า เตาเผาขยะ มหาวิทยาลัย) เนื้อที่ ๑๔,๖๓๖ ไร่

๑.๔ ที่ดินเพื่อประกอบกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินให้บุคคลซึ่งไม่ใช่เกษตรกรเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย

๑) กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ได้แก่

(๑) กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต การทดลองเพื่อประโยชน์ทางการเกษตร

(๒) กิจการที่ส่งเสริมหรือประกันราคาพืชผลการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

(๓) กิจการที่เป็นข้อตกลงร่วมกับ ส.ป.ก. ในการดำเนินการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร

(๔) กิจการที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิต การจำหน่าย และการตลาดให้ผลดียิ่งขึ้น

(๕) กิจการที่เป็นบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคม

๒) กิจการเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน หมายถึง กิจการแปรรูปผลิตผลเกษตรกรรมซึ่งใช้ผลผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหลัก

สำหรับการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ส.ป.ก. ได้กำหนดระยะเวลาการเช่าและการเข้าทำประโยชน์ ดังนี้

๑) กรณีที่กิจการอื่นที่ขอรับอนุญาตเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ระยะเวลาการเช่าที่ดินให้พิจารณาตามลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

(๑) กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม ไม่เกิน ๑๕ ปี

(๒) กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๒๐ ปี

(๓) กิจการที่เกินกว่าวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๓๐ ปี

(๔) กิจการที่เป็นวิสาหกิจรายย่อยหรือกิจการที่ยังไม่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่เกิน ๓ ปี

ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดการเช่า ผู้เช่าสามารถยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) เพื่อขอเช่าที่ดินใหม่ได้

๒) กรณีที่กิจการอื่นที่ขอรับอนุญาตเป็นกิจการที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ระยะเวลาเข้าทำประโยชน์ให้ คปจ. พิจารณาตามความเหมาะสมของกิจการ

๑.๕ ที่ดินเพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ตามกฎหมายอื่นกำหนด

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ เพื่ออนุญาตให้เอกชนใช้ประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีสภาพไม่เอื้อหรือไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรในด้านปิโตรเลียมและพลังงาน โดยผู้ขอใช้ประโยชน์ต้องเยียวยาหรือจ่ายค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสการใช้ที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบ และจ่ายค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดการขอความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต้องเป็นกิจการหรือโครงการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑) กิจการพลังงาน ได้แก่

(๑) กิจการปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่ได้รับสัมปทานก่อนวันที่คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ใช้บังคับ

(๒) กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานลมที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการก่อนวันที่คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ใช้บังคับ

(๓) กิจการระบบโครงข่ายพลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงานที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายพลังงานของประเทศหรือนโยบายเกี่ยวกับการจัดหาพลังงานหรือสร้างความมั่นคงในการผลิตพลังงานตามมติ ครม.

(๔) การดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ (๑) – (๓)

๒) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ได้แก่

(๑) การสำรวจแร่ การทำเหมือง หรือการทำเหมืองใต้ดินที่ได้รับความยินยอมให้ดำเนินการก่อนวันที่คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ใช้บังคับ

(๒) การดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับการสำรวจแร่ การทำเหมือง หรือการทำเหมืองใต้ดินที่ได้รับความยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามข้อ (๑)

๓) โครงการของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือเป็นนโยบายของรัฐบาล หรือ ครม. มีมติให้ดำเนินการ ได้แก่

(๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์

(๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายในระบบโทรคมนาคม

(๓) โครงการที่ ครม. มีมติให้ดำเนินการ

ซึ่งพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่จะพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตได้ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) ไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับพระราชทาน

๒) ไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับบริจาคเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓) ไม่เป็นที่ดินที่อยู่ในโครงการพระราชดำริหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ในช่วงที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้อนุญาตให้บริษัทที่ดำเนินการกิจการด้านกังหันลมเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า จำนวน ๒๐ บริษัท เช่าพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒ จังหวัด พื้นที่ประมาณ ๖๖๐ ไร่ แบ่งเป็นเขตปฏิรูปที่ดินในจังหวัดนครราชสีมาประมาณ ๒๘๐ ไร่ และเขตปฏิรูปที่ดินในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๓๘๐ ไร่ ส่วนการใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบการสื่อสาร เช่น เสาโทรศัพท์ เสาสัญญาณ และสถานี มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๒,๒๐๑ ไร่ (ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๑) และการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่ประมาณ ๒,๙๘๘ ไร่ (ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๑)

๒. ความท้าทายต่อการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๒.๑ นโยบายของภาครัฐ

แม้ว่าภาคการเกษตรเป็นแหล่งการผลิตและการจ้างงานที่สำคัญของประเทศมาอย่างยาวนาน แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้นโยบายพัฒนาประเทศของรัฐบาลในหลายทศวรรษที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าและเพื่อการส่งออก ตลอดจนการส่งเสริมภาคการบริการและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งนโยบายพัฒนาประเทศดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยตรง เนื่องจากมีการขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อใช้ดำเนินการในโครงการตามนโยบายของรัฐบาล

๒.๑.๑ เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เขตเศรษฐกิจพิเศษ คือ เขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่างๆ เช่น การอุตสาหกรรม การพาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในปี ๒๕๕๘ คณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพน.) ได้กำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็น ๒ ระยะ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) เพิ่มขีดความสามารถของประเทศ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ปัญหาความมั่นคง โดยใช้กลยุทธ์สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ สนับสนุนพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุน SMEs และการลงทุนต่อเนื่อง และจัดระเบียบพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

ในการดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษต้องมีการจัดหาพื้นที่เพื่อก่อสร้างสถานที่ราชการ โครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งพื้นที่ให้เอกชนเข้าดำเนินงาน ซึ่งการได้มาซึ่งที่ดินของเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเฉพาะพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม รัฐบาลใช้มาตรา ๔๔ ในการเพิกถอนสภาพที่ดินต่างๆ เช่น เขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ดินสาธารณะประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เขตป่าไม้ถาวรตามมติ ครม. และที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นที่ราชพัสดุเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการสำหรับให้เอกชนเช่าที่ดิน

๒.๑.๒ โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor; EEC)

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาลในการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยต่อยอดความสำเร็จจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) ซึ่งดำเนินการมานานกว่า ๓๐ ปี ซึ่งโครงการ EEC นี้มีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการลงทุน ยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้ในระยะยาว โดยในระยะแรกจะยกระดับพื้นที่ใน ๓ จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งทั้ง ๓ พื้นที่เป็นกลุ่มเขตอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น โครงการ EEC จึงเป็นการพัฒนาต่อยอดพื้นที่ที่มีความพร้อมให้

เป็นพื้นที่นำร่องเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อให้การขับเคลื่อนงานเป็นอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่อย่างชัดเจนเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ ระบุถึงการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีอำนาจให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) เข้าใช้ประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยสามารถดำเนินกิจการใดใดที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง สกพอ. สามารถนำที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลอื่นเช่าได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกกำหนด ในกรณีที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีบุคคลได้รับสิทธิให้ใช้ประโยชน์อยู่ก่อน สกพอ. จะจัดหาที่ดินแปลงใหม่ให้หรือจะจ่ายค่าชดเชยหรือให้ประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกกำหนด

จะเห็นได้ว่า มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่งผลกระทบต่อการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้ง ๓ จังหวัด ประกอบด้วย ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินรวมกว่า ๑.๕ ล้านไร่ และในอนาคตพื้นที่ดำเนินโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกอาจขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกซึ่งจะทำให้รูปแบบการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินภาคตะวันออกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก พื้นที่เกษตรกรรมจะเปลี่ยนเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการก่อสร้างเมืองใหม่เพื่อรองรับความเจริญและการขยายตัวของประชากรในภาคตะวันออกต่อไป

๒.๑.๓ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว

การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นนโยบายสำคัญของหลายรัฐบาล และในปี ๒๕๕๒ มีการกำหนดการท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งการท่องเที่ยวนอกจากจะสร้างรายได้ให้แก่ประเทศแล้ว ยังสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชนอีกด้วย

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินหลายแห่งมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทั้งในด้านสภาพภูมิประเทศ และความสะดวกในการเข้าถึงดังนั้นจึงทำให้หลายพื้นที่ เช่น อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ดอยแม่สลอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เปลี่ยนการใช้ที่ดินจากการเกษตรเป็นที่พัก ร้านค้า และแหล่งให้บริการต่างๆ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับจากการให้บริการนักท่องเที่ยวสูงกว่าการทำการเกษตร จากข้อมูลของสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน (สจก.) ส.ป.ก. พบว่า ในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๙,๒๐๖ ไร่ ใน ๗ จังหวัด ได้เปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งท่องเที่ยว

๒.๒ การขยายตัวของชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

การขยายตัวของชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินเกิดจากสาเหตุ ๓ กรณี คือ การขยายตัวของเมืองเข้าสู่เขตปฏิรูปที่ดิน การเกิดชุมชนใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ขาดการติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร

ในการจัดที่ดินชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินจะมีการกำหนดขอบเขตชุมชนแต่เมื่อเวลาผ่านไปความเจริญเข้าสู่ชุมชนเนื่องจากการขยายเส้นทางคมนาคม หรือขยายตัวของเขตเมืองมีการก่อสร้างสถานที่ราชการ สถานศึกษา ธนาคาร และระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน หรือพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่พื้นที่ชนบทและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในชนบท ทำให้มีคนย้ายเข้าไปอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานในชุมชนมากขึ้น และเปลี่ยนที่ดินเกษตรกรรมเป็นพื้นที่ก่อสร้างที่พักอาศัยและกิจการอื่นๆ ส่วนกรณีการเกิดชุมชนใหม่เกิดจำนวนประชากรในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้นทำให้ชุมชนขยายเข้าสู่พื้นที่ทำกิน และสาเหตุสุดท้ายคือเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ติดตามตรวจสอบไม่ทั่วถึงทำให้ชุมชนขยายตัวออกนอกเขตวงรอบชุมชนที่กำหนดไว้

๒.๓ สังคมผู้สูงอายุ

สังคมผู้สูงอายุ หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกันในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกันในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ ๗ ขึ้นไป

ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ และในปี ๒๕๖๐ สัดส่วนประชากรผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป เพิ่มเป็นร้อยละ ๑๔ ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งสถานการณ์ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินไม่แตกต่างจากสถานการณ์ภาพรวมของประเทศไทยหรืออาจจะรุนแรงกว่า เนื่องจากเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป มีจำนวนสูงถึง ๘๗๙,๙๘๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๘ ของเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่าเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ และในอีก ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖) ครึ่งหนึ่งของเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจะอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณากลุ่มอายุเกษตรกรกับการถือครองที่ดินพบว่า เกษตรกรที่ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะกลุ่มที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินถึงร้อยละ ๔๑ ของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ที่ดินเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินที่ถือครองโดยผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป จะมีมากกว่า ๒๙ ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ ๙๐ ของที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากการติดตามการทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในปี ๒๕๕๕ พบว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เกษตรกรไม่ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเอง คือ อายุมาก ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การทิ้งร้างที่ดินทำกิน และการขายที่ดิน

๒.๔ ความเหมาะสมของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อการทำการเกษตร

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการผลิตทางการเกษตร คือ น้ำ แต่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีพื้นที่ประมาณ ๑.๑ ล้านไร่ ที่อยู่ในเขตชลประทาน พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนแหล่งน้ำ

ทางการเกษตร จากการสอบถามเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พบว่า เกษตรกรประมาณร้อยละ ๖๐ ทำการเกษตรโดยใช้น้ำฝน และร้อยละ ๒๐ ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ มีเกษตรกรร้อยละ ๑๒ ที่มีบ่อบาดาล และมีเกษตรกรเพียงร้อยละ ๑๑ ที่มีน้ำจากคลองชลประทานใช้ในการทำการเกษตร ซึ่งการทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนทำให้เกษตรกรทำการเกษตรได้เพียงปีละครั้งและส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว นอกจากนี้เกษตรกรมีความเสี่ยงกับความเสียหายต่อการผลิตอันเกิดจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและฝนทิ้งช่วง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรคือ รายได้จากการเกษตรตกต่ำ ซึ่งบางครั้งไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินต่อการทำการเกษตรโดยใช้ข้อมูลจาก Agri-Map พบว่า มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตรประมาณ ๓๑.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๖๖ ของพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินทั้งประเทศ สำหรับเนื้อที่ที่ไม่เหมาะสมกับการเกษตรโดยภาพรวมทั้งประเทศอยู่ที่ร้อยละ ๑๒.๖๖ ของพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินทั้งประเทศ เมื่อพิจารณาเป็นรายภาคพบว่า ภาคใต้มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. แนวคิดในการจัดการการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๓.๑ พระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน

ในปี ๒๕๑๘ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงให้การสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน โดยพระราชทานที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปที่ดินในประเทศไทย เนื้อที่ ๔๔,๓๖๙-๐-๘๗ ไร่ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ฉะเชิงเทรา และนครนายก โดยได้พระราชทานพระบรมราโชบายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินที่ทรงเรียนรู้จากประสบการณ์ในการดำเนินการโครงการต่างๆ และมีพระราชประสงค์ให้ผู้ที่เป็นผู้เช่าที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์อยู่เดิมได้ทำกินในที่ดินนั้นต่อไปชั่วลูกชั่วหลานตราบที่ยังยึดถืออาชีพเกษตรกรรมอยู่ แต่จะไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น

จากพระบรมราโชบายดังกล่าวแสดงถึงพระราชพระสงค์ที่จะคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เป็นสมบัติของลูกหลานที่สืบทอดอาชีพเกษตรกรรมตลอดไปแต่จะไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น

๓.๒ นโยบายที่ดินของรัฐและที่ดินเกษตรกรรมของประเทศต่างๆ

๓.๒.๑ สหรัฐอเมริกา

ในอดีตที่ผ่านมา นโยบายของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเน้นการขายที่ดินของรัฐในราคาถูกให้แก่ประชาชนเพื่อตั้งถิ่นฐานและทำการเกษตร จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๙๑ นโยบายของรัฐบาลเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในทางสงวนรักษาที่ดินมากขึ้น เช่น การออกกฎหมายป่าสงวนเพื่อรักษาพื้นที่ป่า จนในปี ค.ศ. ๑๙๗๖ รัฐบาลได้ตรากฎหมาย Federal Land Policy and Management Act (FLPMA) โดยมีสาระสำคัญคือเพื่อสงวนรักษาที่ดินของรัฐ การขายที่ดินของรัฐจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่ระบุไว้ในกฎหมาย เช่น พื้นที่นั้นยุ่งยากในการจัดการ (ในด้านทำเลที่ตั้งหรือคุณลักษณะอื่น) ที่ดินไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและไม่มีหน่วยงานภาครัฐ

ที่เหมาะสมในการจัดการที่ดินผืนนั้น การใช้ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านหรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญซึ่งไม่สามารถใช้ที่ดินอื่นได้ เป็นต้น นอกจากนี้การใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต้องคำนึงถึงความต้องการประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ FLPMA ได้กำหนดหลักการในการจัดการการใช้ที่ดินของรัฐ เช่น การเช่าที่ดินระยะยาว (Lease) เพื่อทำการเกษตร สร้างที่อยู่อาศัย การค้าขายหรือการผลิตขนาดเล็ก

๓.๒.๒ สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ ภาคการเกษตรของไต้หวันประสบปัญหา เช่น แรงงานสูงอายุ ที่ดินกระจายเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย การละทิ้งที่ดินทำกิน ขาดประสิทธิภาพทางการผลิต ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตร ดังนี้

๑) สนับสนุนให้เกษตรกรสูงอายุเลิกทำการเกษตรและนำที่ดินให้เกษตรกรมืออาชีพเช่าที่ดินระยะยาว โดยเกษตรกรผู้เช่าสามารถกู้ยืมเงินปลอดดอกเบี้ยจากสมาคมเกษตรกรเพื่อนำไปจ่ายให้แก่เกษตรกรสูงอายุเจ้าของที่ดินโดยจ่ายเพียงแค่ครั้งเดียว จากนั้นเกษตรกรผู้เช่าทยอยจ่ายเงินกู้คืนสมาคมเกษตรกรโดยรัฐบาลเป็นผู้จ่ายดอกเบี้ยแทนเกษตรกรผู้เช่า

๒) ธนาคารที่ดินเกษตรเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับที่ดินเกษตรกรรม

(๑) ให้เงินกู้ (ส่วนบุคคล-ธุรกิจ) แก่เขตการผลิตพิเศษ เกษตรกรรุ่นใหม่และวิสาหกิจการเกษตร

(๒) สนับสนุนการดำเนินงานเชิงธุรกิจการเกษตร (ซื้อ ขาย เช่าที่ดินเกษตรระยะยาว ค่านายหน้า และข้อมูล)

(๓) การส่งเสริมการเช่าที่ดินระยะยาว การขายที่ดิน และการพัฒนาผลประโยชน์ของเกษตรกร

(๔) จัดหาระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนข้อมูลด้านที่ดินเกษตร เช่น แหล่งทรัพยากร การใช้ประโยชน์ การวางแผน การจัดการ การฝึกอบรม เป็นต้น

๓) จำแนกที่ดินเกษตรกรรม พร้อมระบุกลไกในการจัดการที่ดินเกษตรกรรม

๔) สภาการเกษตร (Council of Agriculture; COA) เป็นที่ปรึกษาด้านการวางแผนทางการเกษตรของจังหวัดและเมืองต่างๆ โดยอยู่บนพื้นฐานการประเมินความเหมาะสมของพื้นที่ต่อการเกษตรและนำพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการเกษตรไปใช้ในกิจกรรมนอกการเกษตร

๓.๒.๓ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

แต่เดิมการใช้ที่ดินเกษตรกรรมของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นแบบนารวม เกษตรกรไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินมีฐานะคล้ายแรงงานของรัฐบาลเท่านั้น จนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๙๘๘ รัฐบาลได้ยุติระบบนารวมและจัดที่ดินให้เกษตรกรโดยให้เกษตรกรเช่าที่ดินของรัฐ และในปี ค.ศ. ๑๙๙๓ รัฐบาลได้ออกกฎหมายที่ดินซึ่งกำหนดระยะเวลาการเช่าที่ดินคราวละ ๓ ปี และเกษตรกรมีสิทธิแลกเปลี่ยน ขาย โอน ให้เช่า หรือจำนอง

ในที่ดินที่เกษตรกรเช่าจากรัฐบาลได้ ซึ่งมาตรการดังกล่าวเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ต้องการลดขนาดการถือครองที่ดินหรือผู้ที่ไม่ต้องการทำการเกษตรต่อ และทำให้เกษตรกรรายอื่นสามารถขยายพื้นที่ปลูกได้ ซึ่งส่งผลต่อผลิตภาพทางการเกษตร ต่อมาในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ รัฐบาลออกกฎหมายที่ดินฉบับใหม่ซึ่งกำหนดระยะเวลาในการเช่าที่ดินเพื่อปลูกพืชล้มลุก ๒๐ ปี และไม้ยืนต้น ๕๐ ปี

๓.๒.๔ ญี่ปุ่น

รัฐบาลญี่ปุ่นมีนโยบายสนับสนุนให้เกษตรกรสูงอายุและผู้ต้องการเลิกอาชีพเกษตรกรรมถ่ายโอนที่ดินไปยังเกษตรกรที่มีศักยภาพรายอื่นในรูปแบบการเช่าระยะยาว นอกจากนี้ภายใต้กฎหมายการเกษตรของญี่ปุ่น ที่ดินเกษตรสามารถซื้อขายได้แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าผู้จะซื้อต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักและอาศัยอยู่ในเมืองที่แปลงที่ดินที่ต้องการซื้อตั้งอยู่ โดยผู้จะซื้อต้องยื่นเรื่องการขอซื้อที่ดินเกษตรให้คณะกรรมการที่ดินเกษตรประจำเมืองพิจารณาโดยแนบแผนการดำเนินงานในที่ดิน เช่น พืชที่จะปลูก แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิตและเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้ ตลาดที่จะขายผลผลิต นอกจากนี้พื้นที่ที่จะขอซื้อต้องมีขนาดอย่างน้อย ๑.๒๕ ไร่ (๒,๐๐๐ ตารางเมตร) เพื่อให้ได้ผลผลิตที่คุ้มค่ากับการลงทุน และผู้จะซื้อต้องรับรองตนเองว่าจะทำการเกษตรในที่ดินแปลงนั้นอย่างน้อย ๓ ปี

๓.๓ การวางแผนการใช้ที่ดิน (Land Use Planning)

การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเกิดขึ้นเมื่อมีความต้องการใช้ที่ดินในรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้ที่ดิน หรือระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์สาธารณะ เช่น การขยายตัวของชุมชนหรือโรงงานอุตสาหกรรมกับพื้นที่การเกษตร หรือการขยายพื้นที่การเกษตรเข้าเขตป่าไม้ เป็นต้น ดังนั้นการวางแผนการใช้ที่ดินจึงเป็นการหาวิธีการใช้ที่ดินที่ดีที่สุดซึ่งเกี่ยวข้องกับประโยชน์ของคนทั้งชุมชน และการวางแผนการใช้ที่ดินมีเป้าหมายหลัก ๓ ประการ

๑) ประสิทธิภาพ การใช้ที่ดินต้องเกิดประโยชน์ทางการผลิตและส่งผลทางเศรษฐกิจ ในแง่ของเกษตรกรผู้ทำประโยชน์ในที่ดิน ประสิทธิภาพ หมายถึง รายได้หรือผลตอบแทนที่คุ้มกับการลงทุนในที่ดิน ส่วนประสิทธิภาพในระดับรัฐบาล หมายถึง รายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตร หรือการผลิตสินค้าเกษตรทดแทนการนำเข้า

๒) การยอมรับและความเสมอภาค แผนการใช้ที่ดินต้องได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน/สังคม และผู้เกี่ยวข้องต้องมีความเสมอภาคหรือมีโอกาสในการเข้าถึงที่ดินเหมือนกัน

๓) ความยั่งยืน แผนการใช้ที่ดินต้องก่อให้เกิดการใช้ที่ดินยั่งยืน นั่นคือผลิตสินค้าได้เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบัน ขณะเดียวกันต้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ไว้เพื่อใช้ในการผลิตในอนาคต

อย่างไรก็ตามเป้าหมาย ๓ ข้อข้างต้นยังมีความขัดแย้งกันอยู่ ถ้าจะให้เกิดความเสมอภาคมากขึ้นในการใช้ที่ดินอาจทำให้ประสิทธิภาพในการใช้ที่ดินลดลงหรือถ้าเน้นเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ที่ดินอาจก่อให้เกิดปัญหาการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืนก็เป็นได้ ดังนั้น ในการวางแผนการใช้ที่ดินต้องพิจารณาทางเลือกระหว่าง

เป้าหมายอย่างรอบคอบโดยอาศัยข้อมูลต่างๆ เช่น ความต้องการของประชาชน สถานการณ์ของทรัพยากรที่ดิน รวมทั้งผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น เมื่อมีการดำเนินการตามแผนการใช้ที่ดิน ประการสำคัญควรให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินในบริเวณนั้นมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนเพื่อลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์

การวางแผนการใช้ที่ดินแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ การวางแผนการใช้ที่ดินระดับชาติ (National Land Use Planning) เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการจัดสรรทรัพยากรของชาติ การวางแผนการใช้ที่ดินระดับพื้นที่ เช่น การกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดินตามแนวลุ่มน้ำ และการวางแผนการใช้ที่ดินระดับท้องถิ่น เช่น หมู่บ้าน กลุ่มหมู่บ้าน หรือกลุ่มลุ่มน้ำย่อย

๔. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๔.๑ การวางแผนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินนับได้ว่าเป็นพื้นที่เกษตรของรัฐแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศ แต่ต้องยอมรับว่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีทั้งที่เหมาะสมกับการเกษตรและไม่เหมาะสมกับการเกษตร ดังนั้น ส.ป.ก. ต้องทำการจำแนกพื้นที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมออกจากกัน โดยรักษาพื้นที่เหมาะสมกับการเกษตรไว้เป็นที่ดินเกษตรกรรมเพื่อจัดให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ต่อไป ส่วนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมการเกษตรแต่อาจเหมาะสมสำหรับกิจกรรมอื่นๆ เช่น เหมืองแร่ กังหันลม แหล่งท่องเที่ยว แหล่งอุตสาหกรรม เป็นต้น ส.ป.ก. ต้องพิจารณาว่าจะดูแลที่ดินในส่วนนี้ต่อไปหรือส่งมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแทน

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ตราบใดที่ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมต่างๆ ยังคงมีอยู่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าโดยการวางแผนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งคุ้มครองพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตรไว้เป็นแหล่งผลิตอาหารและสินค้าเกษตรของประเทศ โดย ส.ป.ก. ควรจัดลำดับพื้นที่ที่มีปัญหาหรือมีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และดำเนินการในพื้นที่ที่มีปัญหาหรือมีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินมากที่สุดเป็นลำดับแรก เช่น พื้นที่ที่มีการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐ (เขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC รถไฟความเร็วสูง รถไฟรางคู่ โครงข่ายถนน ฯลฯ) หรือพื้นที่มีการขยายตัวของชุมชนหรือความเป็นเมือง หรือเขตส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

การวางแผนการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจะประสบความสำเร็จได้ต้องเป็นการวางแผนแบบมีส่วนร่วมอันเกิดจากความร่วมมือของหลายๆ ภาคส่วนทั้ง ส.ป.ก. ในฐานะเจ้าของพื้นที่ หน่วยงานด้านวางแผนการใช้ที่ดิน เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมพัฒนาที่ดิน หน่วยงานที่ประสงค์จะขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เช่น กรมทางหลวง การรถไฟแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หน่วยงานท้องถิ่นหน่วยงานด้านวิชาการ เช่น สถาบันการศึกษาและนักวิชาการ และกลุ่มคนที่สำคัญที่สุด คือ เกษตรกรในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินโดยตรง

๔.๒ การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คาดการณ์ว่าในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า หรือในปี ๒๕๘๑ จำนวนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจะลดลงเนื่องจากสถานการณ์เกษตรกรสูงอายุและขาดทายาทเกษตรกรทำการเกษตร หากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมกับการเกษตร จำนวน ๓๑.๕ ล้านไร่ ไว้ได้ รูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ดินจะเปลี่ยนแปลงไป จากปัจจุบันเกษตรกรรายย่อยทำกินในที่ดินขนาดเล็ก แต่ในอนาคตการถือครองที่ดินจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเป็นเกษตรแปลงใหญ่ ดังนั้น การส่งเสริมเกษตรกรต้องเน้นการใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลทางเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และลดปัญหาแรงงานเกษตรที่เหลือน้อย นอกจากนี้การใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของเกษตรกรอาจปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผลิตสินค้าเกษตรเพื่อตอบสนองตลาดในระดับชุมชนถึงจังหวัดหรือภาค นอกจากนี้การทำการเกษตรในช่วงต่อไปอาจไม่ได้มุ่งหวังขายเพียงผลผลิตทางเกษตรเพียงอย่างเดียว แต่เกษตรกรอาจปรับทำการเกษตรเชิงท่องเที่ยวขายทั้งผลผลิตทางการเกษตรและการบริการเป็นการเพิ่มมูลค่า

๔.๓ การคืนที่ดินให้ ส.ป.ก.

ในปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไปมีสูงถึง ๘ แสนราย หรือประมาณร้อยละ ๓๖.๓๘ ของเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งหมด ซึ่งคนกลุ่มนี้ถือครองที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินมากกว่า ๑๓ ล้านไร่ ขณะเดียวกันมีเกษตรกรบางส่วนไม่ประสงค์ทำการเกษตรและเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการทำการเกษตรก่อให้เกิดปัญหาไม่ทำประโยชน์ในพื้นที่หรือทำการเกษตรเพียงส่วนไม่เต็มประสิทธิภาพ ดังนั้น หาก ส.ป.ก. สามารถนำที่ดินเกษตรกรรมจากผู้สูงอายุที่ไม่มีผู้สืบทอดทำการเกษตรและผู้ไม่ประสงค์จะทำการเกษตรกลับมาจัดให้ผู้ขึ้นทะเบียนไร้ที่ดินทำกินจะสามารถจัดให้เกษตรกรรายใหม่ได้เป็นจำนวนมาก

ดังนั้น เพื่อรักษาพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรและการใช้ที่ดินเกษตรกรรมเกิดประโยชน์สูงสุด ส.ป.ก. ควรให้เกษตรกรที่ได้รับมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ที่สูงอายุหรือไม่ประสงค์ทำการเกษตรต่อในที่ดินสามารถคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. โดยมีการจ่ายค่าชดเชยสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐที่ได้มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ตามมติ คปก. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งเห็นชอบในหลักเกณฑ์การจ่ายค่าชดเชยสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. ได้มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีที่ผู้ได้รับสิทธิไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินและขอคืนสิทธิให้กับ ส.ป.ก. ในอัตราร้อยละ ๖๐ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (กรมธนารักษ์) แต่ไม่เกินไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท โดยประเมินมูลค่าเฉพาะที่ดินส่วนที่ได้รับคืนเท่านั้น และนำที่ดินดังกล่าวมาจัดให้กับเกษตรกรรายใหม่ต่อไป

ในการนี้ การจ่ายค่าชดเชยสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกรตามมติ คปก. ดังกล่าว ควรใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สำหรับเพดานราคาที่กำหนดไว้ที่ไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท อาจต้องมีการพิจารณาใหม่ให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

๔.๔ การจัดที่ดินให้เกษตรกรรายใหม่ (ทายาทและไม่ใช่ทายาท)

ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้กำหนดการจัดเก็บค่าเช่า ค่าเช่าซื้อจากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร แต่ในทางปฏิบัติ ส.ป.ก. ไม่ได้การจัดเก็บค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อจากเกษตรกรที่ทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ แต่จัดเก็บค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อจากเกษตรกรผู้ทำประโยชน์ในที่ดินเอกชนเท่านั้น ในกรณีของการเช่าซื้อเมื่อเกษตรกรชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วน ส.ป.ก. จะออกโฉนดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายนั้น

หากพิจารณาถึงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร ที่มีต่อการปฏิรูปที่ดินจะเห็นว่า พระองค์ไม่ต้องการให้เกษตรกรได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินแต่ต้องการให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินยังคงเป็นรัฐต่อไป โดยเกษตรกรสามารถทำกินได้ชั่วลูกชั่วหลาน ดังนั้น การดำเนินงานของ ส.ป.ก. ที่ให้เกษตรกรเช่าซื้อและได้โฉนดที่ดินในที่สุดนั้นน่าจะไม่สอดคล้องกับพระราชประสงค์เพราะที่ดินผืนนั้นจะเปลี่ยนเป็นสภาพเป็นที่ดินเอกชนไม่ใช่ที่ดินของรัฐอีกต่อไป

ดังนั้น ในการจัดที่ดินในที่ดินเอกชนและที่ดินของรัฐให้เกษตรกรรายใหม่ทั้งที่เป็นทายาทหรือไม่เป็นทายาท ส.ป.ก. ควรจัดทำสัญญาเช่าระยะยาว (Lease) เป็นเวลา ๓๐-๔๐ ปี เพื่อรับรองความมั่นคงในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยอัตราค่าเช่าจะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ เกษตรกรรายใหม่ต้องมีคุณสมบัติตามกฎหมายปฏิรูปที่ดินและที่ดินต้องใช้ประโยชน์ทางการเกษตรหรือกิจกรรมที่เนื่องกับการเกษตร เช่น การเกษตรเชิงท่องเที่ยว เป็นต้น ขณะเดียวกันควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถขายหรือโอนสิทธิการเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้ โดยเกษตรกรรายใหม่ต้องทำสัญญาเช่าที่ดินระยะยาวกับ ส.ป.ก. แทนเกษตรกรรายเดิม โดยเกษตรกรผู้ประสงค์จะขายหรือโอนสิทธิการเช่าที่ดินต้องทำประโยชน์ในที่ดินอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย ๕ ปี และการจ่ายค่าเช่าที่ดินครบทุกงวด

นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เข้ามามีบทบาทในฐานะแหล่งทุนสำหรับเกษตรกรรายใหม่

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพัฒนาการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาผลการศึกษาทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและข้อเสนอเรื่องทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ และมีมติเห็นชอบให้นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการศึกษาเรื่องทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นควรนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดทราบผลการศึกษาเรื่องทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๒. เพื่อโปรดพิจารณาข้อเสนอเรื่องทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำที่ดินของ ส.ป.ก. ไปเป็นเขตอุตสาหกรรม ซึ่งตาม พ.ร.บ.เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ กำหนดให้กรณีมีความจำเป็นให้เข้าใช้ประโยชน์ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจการอื่นใดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดินในส่วนนั้น และในการใช้ที่ดินให้อำนาจคณะกรรมการชุดนี้เป็นอำนาจของคณะกรรมการนโยบาย ซึ่งกิจการอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายปฏิรูปที่ดินจะเป็นเรื่องโลจิสติกส์ เรื่องตามกฎกระทรวง และเรื่องตามคำสั่ง คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๑

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้กล่าวว่า เรื่องของการจำแนกที่ดินนั้น ส.ป.ก. ได้เชิญกรมโยธาธิการและผังเมือง และกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อหารือร่วมกันตามบันทึกข้อตกลง โดยจะใช้เรื่อง Agi-Map และเรื่องผังเมืองมาเป็นแนวทางในการพิจารณา และใช้แนวทางการศึกษานี้เป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาเรื่องของมูลค่าเพิ่มของที่ดิน และการบริหารจัดการที่ดิน สำหรับเรื่องการจำแนกที่ดินยังคงต้องพิจารณากัน ไม่เช่นนั้น ส.ป.ก. จะดูแลพื้นที่ไม่ได้ในการที่จะต้องไปแก้ไขปัญหาเรื่องดอยแม่สลอง และพื้นที่บริเวณมหาวิทยาลัยพะเยา เพราะเกี่ยวข้องกับการขยายตัวของชุมชนและเป็นการเติบโตในพื้นที่ ส.ป.ก.

ผู้แทนเกษตรกร (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า รู้สึกยินดีที่มีงานวิชาการเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อรองรับข้อเท็จจริงของสภาพพื้นที่ของ ส.ป.ก. ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ ส.ป.ก. ต้องพิจารณาต่อไป จึงขอเสนอให้เห็นชอบทิศทางดังกล่าวเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนได้

ประธานกรรมการ ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาการปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

๑. สังคมผู้สูงอายุ การขาดแคลนวัยแรงงานในภาคเกษตรกรรมซึ่งพบมากในเขตปฏิรูปที่ดิน และไม่มีข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว การศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงกรอบแนวความคิดและข้อเสนอในเบื้องต้นยังต้องมีการวิเคราะห์ในรายละเอียดให้มากกว่านี้ หากจะอนุมัติก็เป็นเพียงการเห็นชอบแนวทางเพื่อให้ไปศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป

๒. การจำแนกที่ดินเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น การจำแนกที่ดินตามความเหมาะสมต่อการทำการเกษตรว่ามีประเภทอะไรบ้าง

๓. พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำการเกษตรต้องจำแนกออกมาเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น กองทุนก็จะเติบโตขึ้นโดยการให้เช่าและเก็บค่าเช่า หรือกิจการเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่ง คปก. มีอำนาจอยู่แล้ว ยกเว้นประเด็นที่ขัดแย้งกับกฎหมายอื่นก็อาจจะต้องมีปรับแก้ไข หรือพิจารณาในรายละเอียดต่อไป

๔. ระบบบริหารจัดการที่ดิน และระบบบริหารกองทุน ส.ป.ก. จะปรับปรุงอย่างไรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า การศึกษาครั้งนี้ หากคณะกรรมการเห็นชอบในทิศทางที่นำเสนอในเบื้องต้นก็ให้ ส.ป.ก. พิจารณาว่าประเด็นใดสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ หรือประเด็นใดควรศึกษาเพิ่มเติม

ผู้แทนเกษตรกร (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า ตามแนวทางการศึกษาได้เน้นเรื่องการมีส่วนร่วม จึงขอเสนอให้ท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่ที่ดูแลเพื่อให้ขับเคลื่อนไปด้วยกัน

ประธานกรรมการ ได้สรุปประเด็นดังนี้

๑. เห็นชอบในหลักการเรื่องผลการศึกษาเรื่องทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๒. มอบหมายให้ ส.ป.ก. หารือร่วมกับคณะอนุกรรมการฯ เพื่อตั้งทีมงานในการจัดทำข้อมูล หรือศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม

๓. มอบหมายให้ ส.ป.ก. ตั้งทีมงานเฉพาะกิจ เพื่อนำข้อเสนอที่สามารถดำเนินการได้อย่างทันทีไปสู่การปฏิบัติ

๔. มอบหมายให้ ส.ป.ก. ศึกษาเกี่ยวกับระบบน้ำกับการผลิตทางการเกษตร

๕. มอบหมายให้ ส.ป.ก. ศึกษาเกี่ยวกับระบบการบริหารงานภาคเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบและเห็นชอบในหลักการเรื่องทิศทางการใช้ที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. ไปดำเนินการตามความเห็นของประธานกรรมการ และรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการทราบต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๕.๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒)

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑,๙๒๓.๐๒๑๒ ล้านบาท ภายใต้นโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

๑. แผนงานบุคลากรภาครัฐ

- รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- แผนงานบูรณาการ พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเจริญเติบโตภายใน

- แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- แผนงานบูรณาการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ภายใต้แผนงาน/งบประมาณปี ๒๕๖๒ โดยนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบแผนงานและวงเงินงบประมาณ ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๙๒๓.๐๒๑๒ ล้านบาท จึงขอรายงานผลการดำเนินงานตามผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑. ผลผลิตที่ ๑ เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

๑.๑ การจัดที่ดิน แผนงานจัดที่ดินทำกินและที่ดินชุมชน จำนวน ๖๓,๐๐๐ ราย ผลการดำเนินงาน ขั้นตอนสอบสวนสิทธิที่ดิน ๑๒,๓๕๓ ราย (ร้อยละ ๑๙.๖๑) เนื้อที่ ๑๒๑,๑๗๗ ไร่

๑.๒ การตรวจสอบการถือครองที่ดิน แผนงานการตรวจสอบถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔,๘๐๐,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๗๐๖,๕๙๒ ไร่ (ร้อยละ ๑๔.๗๒)

๑.๓ การปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK แผนงานการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK จำนวน ๒๖๐,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๑๑,๙๖๓ ไร่ (ร้อยละ ๔.๖๐)

๒. ผลผลิตที่ ๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน

๒.๑ พัฒนาผู้แทนเกษตรกร แผนงานการอบรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกร จำนวน ๑,๖๓๐ ราย ผลการดำเนินงาน ได้อบรมและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการ กฎ ระเบียบ และงานด้านการปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งบทบาท ภารกิจ นโยบาย/โครงการพัฒนาต่างๆ ของ ส.ป.ก. ให้แก่ผู้แทนเกษตรกรได้ ๘๖๙ ราย (ร้อยละ ๕๓.๓๑)

๒.๒ สร้างและพัฒนาเกษตรรุ่นใหม่

ส.ป.ก. และกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้ร่วมดำเนินการโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงองค์ความรู้

ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางการเกษตร การพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร ปรับโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม รวมทั้งงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ โดยใช้กลไกการทำงานเดิมที่มีอยู่ของแต่ละองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกิดการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน และเป็นการแก้ปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ โดยดำเนินการใน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ และหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน

โดย ส.ป.ก. มีแผนงานการดำเนินงานกิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๓,๗๐๐ ราย ผลการดำเนินงาน จำนวน ๑,๕๐๑ ราย (ร้อยละ ๔๐.๕๗) ได้แก่ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน จำนวน ๑,๕๐๑ ราย ในส่วนของหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ และหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ อยู่ระหว่างดำเนินการ

๒.๓ พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕,๕๐๐ ราย ผลการดำเนินงานการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ๑,๖๘๕ ราย (ร้อยละ ๓๐.๖๔)

๒.๔ ส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานการอบรมเพื่อส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้แก่เกษตรกร จำนวน ๑,๒๕๐ ราย ผลการดำเนินงาน ได้อบรมและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการปลูก การผลิตสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพ ให้แก่เกษตรกรได้ ๔๖๙ ราย (ร้อยละ ๓๗.๕๒)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน

แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

๑. โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย แผนงานการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน เป้าหมาย จำนวน ๑,๑๖๐ ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน ๗๘๘ ราย (ร้อยละ ๖๗.๙๓)

๒. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แผนงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อบรมเกษตรกรภายใต้โครงการฯ จำนวน ๒,๒๔๐ ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับการอบรม ๘๕๗ ราย (ร้อยละ ๓๘.๒๖)

๓. โครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม แผนงานส่งเสริมพัฒนาอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม จำนวน ๓๑ พื้นที่ อยู่ระหว่างดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๑. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ แผนงานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน ๘๐ แปลง ผลการดำเนินงาน ได้ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๕๐ แปลง (ร้อยละ ๖๒.๕๐)

๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เล็งเห็นความสำคัญการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรไทย เพื่อการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพืชเศรษฐกิจหลัก จึงได้วางนโยบายการปฏิรูปภาคการเกษตรในด้านการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต โดยการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เป็นเครื่องมือในการจัดการและวางแผนส่งเสริม เป็นการพัฒนาเกษตรสมัยใหม่สู่ไทยแลนด์ ๔.๐

ส.ป.ก. ได้กำหนดเป้าหมายการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับพืชเศรษฐกิจหลัก (N, S๓) ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา โดยส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตด้วยการทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เกษตรกรมีการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยให้คำนึงถึงศักยภาพของตัวเกษตรกรและให้เกษตรกรตระหนักถึงการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสม โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้กำหนดแผนการปรับเปลี่ยนการผลิตพื้นที่ N, S๓ ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเกษตรผสมผสาน จำนวน ๘,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๓๐๑ ไร่ (ร้อยละ ๓.๗๖)

๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้มีความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้ความสำคัญในการใช้องค์ความรู้และข้อมูลประกอบการตัดสินใจการนำเทคโนโลยี ภูมิปัญญา และวิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีมาใช้ หรือพัฒนาการผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีระบบวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ตลอดจนสามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และเกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และช่วยพัฒนาเกษตรกรรายอื่นๆ ซึ่งเป็นการยกระดับเกษตรกรสู่ความเป็นมืออาชีพ และพัฒนาการเกษตรที่สมดุลและยั่งยืน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ แผนงานการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer) เป้าหมาย จำนวน ๕,๐๐๐ ราย ผลการดำเนินงาน ๑,๘๙๘ ราย (ร้อยละ ๓๗.๙๖)

๔. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) แผนงานจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๔๐ ศูนย์ ผลการดำเนินงานได้ส่งเสริมและสนับสนุน ศพก. จำนวน ๔๘ ศูนย์ (ร้อยละ ๓๔.๒๙)

๕. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน แผนงานพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๖๘,๑๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๑๑,๘๕๓ ราย (ร้อยละ ๑๗.๔๑) ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ดังนี้

๕.๑ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานพัฒนาเกษตรกรและแปลงเกษตรกรรมให้เป็นศูนย์ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๔,๑๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๕,๑๗๘ ไร่ (ร้อยละ ๓๖.๗๒)

๕.๒ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๙,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๖,๐๓๕ ราย (ร้อยละ ๖๗.๐๖)

๕.๓ วนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๕,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ได้มีการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๖๔๐ ไร่ (ร้อยละ ๑.๔๒)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แผนงานบูรณาการบริหารจัดการน้ำ

๑. โครงการด้านการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน แผนงานการจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗ แห่ง ผลการดำเนินงาน แหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการพัฒนา จำนวน ๓ แห่ง (ร้อยละ ๑๗.๖๕) ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย และพัทลุง

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมติ ครม. วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๑)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๒)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๒)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๒)
รายจ่ายงบลงทุน				
มติ ครม.	๒๐.๐๐	๔๕.๐๐	๖๕.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๒๒.๙๑	๒๙.๐๗		
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น				
มติ ครม.	๓๒.๐๐	๕๔.๐๐	๗๗.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๒๐.๒๗	๒๓.๒๙		

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๕.๒ ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอรายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑) ดังนี้

๑. คปก. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินแผนรายรับเท่ากับรายจ่าย จำนวน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ดังนี้

๑.๑ แผนรายรับ จำนวน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) ประมาณการรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) จำนวน ๘๐๐.๐๐ ล้านบาท

๒) ประมาณการเงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวน ๓,๓๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๒ แผนรายจ่าย จำนวน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) รายจ่ายหมุนเวียน ๒,๙๓๔.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๕๖ ของแผนรายจ่าย ได้แก่

๑.๑) ซื้อที่ดิน จำนวน ๕๕๑.๐๐ ล้านบาท

๑.๒) สินเชื่อ จำนวน ๖๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๓) เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๔) รายจ่ายหมุนเวียนอื่น จำนวน ๑,๒๘๓.๐๐ ล้านบาท

๒) รายจ่ายขาด จำนวน ๑,๑๖๖.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๔ ของแผนรายจ่าย ได้แก่

๒.๑) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๒) ค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุน จำนวน ๔๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๓) ค่าภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน ๕.๐๐ ล้านบาท

๒.๔) ค่ารังวัดที่ดินและค่าใช้จ่ายตามท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๕) โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต จำนวน ๕๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๖) โครงการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานกองทุน จำนวน ๒๕.๐๐ ล้านบาท

๒.๗) โครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จำนวน ๘๙๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๘) โครงการจัดซื้อเครื่องหาพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover จำนวน ๓๖.๐๐ ล้านบาท

๒.๙) รายจ่ายขาดอื่น จำนวน ๑๐๐.๐๐ ล้านบาท

๒. ผลการดำเนินงานรับ - จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑) ดังต่อไปนี้

๑) ด้านรายรับ

๑.๑) ผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) จำนวน ๑๑๓.๖๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๑ ของแผนรายรับ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกัน จัดเก็บได้มากกว่า ๙.๓๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙.๐๑ ของผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) ปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ จัดเก็บได้ ๑๐๔.๒๖ ล้านบาท)

๑.๒) เงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวน ๓,๔๒๑.๙๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๓.๗๐ ของประมาณการเงินคงเหลือ

๑.๓) รวมรายรับจากผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) และเงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๓๕.๖๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๓ ของแผนรายรับรวม

๒) ด้านรายจ่าย

๒.๑) รายจ่ายหมุนเวียน

- การซื้อที่ดิน ผลการดำเนินงานยังไม่มีการจ่ายเงินค่าซื้อที่ดิน เช่นเดียวกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกันยังไม่มีการจ่ายเงินค่าซื้อที่ดิน

- การจ่ายเงินสินเชื่อให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผลการดำเนินงานมีการจ่ายเงินสินเชื่อให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร จำนวน ๒๗.๗๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๓ ของแผนสินเชื่อ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกันมีการจ่ายเงินสินเชื่อได้มากกว่า จำนวน ๗.๒๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๔ ของผลการจ่ายสินเชื่อปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ จ่ายสินเชื่อ จำนวน ๒๐.๕๕ ล้านบาท)

๒.๒) รายจ่ายขาด ผลการดำเนินงานมีการใช้จ่ายเงิน จำนวน ๑๓.๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๒ ของแผนงาน เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกัน มีการใช้จ่ายเงินน้อยกว่าจำนวน ๑.๓๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๒ ของผลรายจ่ายขาดปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ มีการใช้จ่ายเงินจำนวน ๑๔.๔๒ ล้านบาท)

๒.๓) รวมผลการเบิกจ่ายภาพรวม (รายจ่ายหมุนเวียนและรายจ่ายขาด) จำนวน ๔๐.๘๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ ของแผนการเบิกจ่ายภาพรวม เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกัน เบิกจ่ายได้มากกว่า ๒.๑๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๓ ของผลการเบิกจ่ายภาพรวมปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ เบิกจ่ายภาพรวม จำนวน ๓๘.๗๐ ล้านบาท)

๓. สรุปเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ คงเหลือ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๓,๔๙๔.๗๖ ล้านบาท

๔. งบแสดงฐานะการเงิน และงบแสดงผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๔.๑ งบแสดงฐานะการเงิน รวมหนี้สินและทุน จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๔๘.๗๕ ล้านบาท

๑) สินทรัพย์ จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๔๘.๗๕ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑.๑) สินทรัพย์หมุนเวียน จำนวน ๕,๕๗๙.๘๔ ล้านบาท ได้แก่

๑.๑.๑) เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด จำนวน ๓,๔๙๔.๗๖ ล้านบาท

๑.๑.๒) ลูกหนี้ระยะสั้น (เงินกู้ ค่าเช่าซื้อที่ดิน) จำนวน ๑,๗๘๐.๙๓ ล้านบาท

๑.๑.๓) รายได้ค้างรับและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น จำนวน ๓๐๔.๑๕ ล้านบาท

๑.๒) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวน ๒,๙๖๘.๙๑ ล้านบาท ได้แก่

๑.๒.๑) ลูกหนี้ระยะยาว (เงินกู้ ค่าเช่าซื้อที่ดิน) จำนวน ๑,๐๓๑.๐๗ ล้านบาท

๑.๒.๒) สิทธิประโยชน์ในที่ดิน ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำนวน ๑,๙๓๗.๘๔ ล้านบาท

๒) หนี้สิน จำนวนทั้งสิ้น ๓๐.๐๓ ล้านบาท ประกอบด้วย

๒.๑) หนี้สินหมุนเวียน จำนวน ๒๙.๕๓ ล้านบาท ได้แก่

๒.๑.๑) เจ้าหนี้พันธบัตร เจ้าหนี้เกษตรกร และเจ้าหนี้รอจ่ายคืน จำนวน ๑๓.๑๒ ล้านบาท

๒.๑.๒) เงินรับฝากและเงินประกันสัญญา ดอกเบี้ยพันธบัตรค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และหนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวน ๑๖.๔๑ ล้านบาท

๒.๒) หนี้สินไม่หมุนเวียน ได้แก่ เงินรับจากผู้ค้ำประกันรอการรับรู้ และเงินรายได้รอการรับรู้ จำนวน ๐.๕๐ ล้านบาท

๓) สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๑๘.๗๒ ล้านบาท ได้แก่

๓.๑) เงินกองทุนรับจากงบประมาณ ๔,๕๓๔.๖๗ ล้านบาท

๓.๒) เงินกองทุนรับบริจาคและอื่นๆ ๑,๔๗๖.๑๙ ล้านบาท

๓.๓) รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม ๒,๕๐๗.๘๖ ล้านบาท

๔.๒ งบแสดงผลการดำเนินงาน

๑) รายได้ จำนวนทั้งสิ้น ๓๓.๒๗ ล้านบาท

๒) ค่าใช้จ่าย จำนวนทั้งสิ้น ๗.๖๐ ล้านบาท

๓) รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ จำนวน ๒๕.๖๗ ล้านบาท

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

เรื่องที่ ๕.๓ รายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. ผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ได้มีการอนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐.๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้าน-หนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน) โดยมีกิจกรรมในการพัฒนาทั้งสิ้น ๗ กิจกรรม และได้มีการอนุมัติโครงการที่ขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ไปแล้ว จำนวน ๓๐ โครงการ ๕ กิจกรรม ดำเนินงานในพื้นที่ ๙ จังหวัด จำนวน ๓๓ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๘๐,๑๕๒,๑๓๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๕๕,๙๖๖,๑๐๘.๙๒ บาท โอนเงินกลับ ๑๓,๐๑๑.๓๓ บาท ผูกพัน ๑๗๓,๘๒๐ บาท คงเหลือ ๒๓,๙๙๙,๑๙๑.๗๕ บาท โดยมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรม ดังนี้

๑.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา ดำเนินการในพื้นที่ ๙ จังหวัด จำนวน ๒๙ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๖๔๖,๘๐๗.๐๐ บาท คงเหลือ ๔,๑๖๐,๙๓๓.๐๐ บาท

๑.๒ งานปรับพื้นที่ ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด จำนวน ๒๒ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๑๙,๗๕๔,๙๙๖.๔๒ บาท โอนเงินกลับ ๑,๐๑๑.๓๓ บาท คงเหลือ ๔๘๙,๐๙๒.๒๕ บาท

๑.๓ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด จำนวน ๒๔ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๔,๔๙๕,๙๙๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๒,๗๐๑,๘๕๔.๐๐ บาท โอนเงินกลับ ๑๒,๐๐๐.๐๐ บาท คงเหลือ ๑,๗๘๒,๑๓๘.๐๐ บาท

๑.๔ งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน ดำเนินการในพื้นที่ ๔ จังหวัด จำนวน ๑๔ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๐,๑๗๒,๐๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๒๖,๓๐๙,๔๑๙.๗๘ บาท ผูกพัน ๑๗๓,๘๒๐.๐๐ คงเหลือ ๓,๖๘๘,๗๖๐.๒๒ บาท

๑.๕ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) ดำเนินการอนุมัติ ดังนี้

- ค่าก่อสร้างบ่อบาดาล ในพื้นที่ ๓ จังหวัด จำนวน ๕ แปลง วงเงิน ๘,๓๘๖,๓๐๐.๐๐ บาท
- ดำเนินการสำรวจธรณีฟิสิกส์เพื่อการออกแบบขุดเจาะบ่อบาดาล และระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ ๗ จังหวัด จำนวน ๒๕ แปลง วงเงิน ๑,๒๕๗,๑๐๐.๐๐ บาท
- ค่าก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่ ๒ จังหวัด จำนวน ๗ แปลง วงเงิน ๑๐,๗๘๗,๙๐๐.๐๐ บาท

รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๐,๔๓๑,๓๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๖,๕๕๓,๐๓๑.๗๒ บาท คงเหลือ ๑๓,๘๗๘,๒๖๘.๒๘ บาท

๒. การอนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการและการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้อนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการและการใช้จ่ายเงินโครงการที่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน ๒ กิจกรรม ๓ โครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา จำนวน ๒ โครงการ ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ และนครราชสีมา วงเงิน ๑,๒๕๐,๘๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดชุมพร และกำแพงเพชร วงเงิน ๑,๑๐๕,๙๖๐.๐๐ บาท

๒.๒ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา และนครราชสีมา วงเงิน ๑,๘๑๒,๓๔๔.๐๐ บาท

๓. โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (รออนุมัติปิดโครงการ) จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และกาญจนบุรี วงเงิน ๑,๗๙๘,๔๐๐.๐๐ บาท

๔. โครงการที่ได้รับอนุมัติปิดโครงการ จำนวน ๕ กิจกรรม ๒๐ โครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๑,๐๖๘,๐๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี นครราชสีมา และฉะเชิงเทรา วงเงิน ๑,๓๘๒,๙๘๐.๐๐ บาท

๔.๒ งานปรับพื้นที่ จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการปรับพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๒,๕๕๓,๕๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการปรับพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๔,๔๗๒,๘๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการปรับพื้นที่จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว และนครราชสีมา วงเงิน ๒,๕๐๖,๖๐๐.๐๐ บาท

๔) โครงการปรับพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๒,๕๙๔,๙๐๐.๐๐ บาท

๕) โครงการปรับพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ วงเงิน ๕,๔๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๖) โครงการปรับพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๒,๕๐๓,๙๐๐.๐๐ บาท

๗) โครงการปรับพื้นที่ ไถดะ ไถพรวน จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๑๓๓,๔๐๐.๐๐ บาท

๔.๓ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และกาญจนบุรี วงเงิน ๘๘๕,๒๔๘.๐๐ บาท

๔.๔ งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและปรับปรุงถนนลูกรังสายซอย ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๓,๙๓๘,๔๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี วงเงิน ๔,๙๙๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๒,๗๒๑,๔๐๐.๐๐ บาท

๔) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๗,๗๕๖,๑๐๐.๐๐ บาท

๕) โครงการปรับปรุงถนนลูกรังสายหลัก ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๓,๐๖๙,๗๐๐.๐๐ บาท

๖) โครงการก่อสร้างถนนสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๘๘๖,๗๐๐.๐๐ บาท

๗) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๓๗๘,๕๐๐.๐๐ บาท

๔.๕ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล) จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ ขุดเจาะบ่อบาดาลและก่อสร้างระบบส่งน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๔,๘๓๖,๓๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เพื่อการออกแบบขุดเจาะบ่อบาดาลและระบบส่งน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว ชุมพร และสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๑,๒๕๗,๑๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลและก่อสร้างระบบส่งน้ำพร้อมหอถัง เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี และสระแก้ว วงเงิน ๓,๕๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบรายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

มติคณะกรรมการ รับทราบรายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

เรื่องที่ ๕.๔ รายงานผลการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือที่ กษ ๑๒๐๗/๑๐๓๒๒ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จัดส่งรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เพื่อดำเนินการตรวจสอบ

ข้อเท็จจริง

สตง. ได้ตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เรียบร้อยแล้ว และได้แจ้งผลการตรวจสอบตามหนังสือลับ ที่ ตผ ๐๐๓๕/๒๑๓๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ ดังนี้

๑. สตง. เห็นว่างบการเงินแสดงฐานะการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ และผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้

๒. สตง. มีข้อสังเกตในเรื่องของเงินฝากคลัง (๐๐๙๖๐) ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ มียอดคงเหลือตามบัญชี จำนวน ๑,๗๖๗,๕๙๘.๘๕ บาท จากการตรวจสอบกับรายงานแสดงความเคลื่อนไหวเงินฝากกระทรวงการคลัง (ZGL_RPT๕๑๒) ในระบบ GFMIS มียอดคงเหลือ จำนวน ๑,๕๑๕,๔๘๙.๗๗ บาท ทำให้มีผลต่าง จำนวน ๒๕๒,๑๐๙.๐๘ บาท ซึ่งเป็นผลต่างตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๘ จากการกระทบยอดเงินฝากคลังปัจจุบันยังไม่ได้รับการแก้ไขแต่อย่างใด และมีข้อเสนอแนะให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โปรดพิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบความถูกต้องของยอดเงินฝากคลัง และปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้องโดยเร็ว

การดำเนินการของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ของ สตง. โดยได้ตรวจสอบข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลต่างจำนวน ๒๕๒,๑๐๙.๐๘ บาท เกิดจากการกระทบยอดเงินฝากคลังระหว่างบัญชีเงินฝากคลังที่รับรู้แล้ว ณ วันที่เกิดรายการตามระบบบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กับบัญชีเงินฝากคลังในระบบ GFMIS ซึ่งบัญชีเงินฝากคลังจะถูกต้องเมื่อได้รับการปรับปรุงจากกรมบัญชีกลาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ ส.ป.ก. จะได้ประสานจัดส่งเอกสารการนำส่งเงินฝากคลังให้กรมบัญชีกลางพิจารณาปรับปรุงบัญชี ทั้งนี้ ส.ป.ก. จักดำเนินการบันทึกปรับลดบัญชีเงินฝากคลังคู่กับบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด เพื่อให้บัญชีเงินฝากคลังของระบบบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มียอดเท่ากับเงินฝากคลังในระบบ GFMIS จนกว่ากรมบัญชีกลางจะดำเนินการปรับปรุงในระบบได้แล้วเสร็จ จากนั้นกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จะโอนเงินฝากคลังจากบัญชี ๐๐๙๖๐ เข้าบัญชี ๐๐๙๘๓ ภายใต้หน่วยเบิกจ่าย ๘๐๓๗ ของทุนหมุนเวียน และแจ้งปิดบัญชีเงินฝากคลัง ๐๐๙๖๐ ในลำดับต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบรายงานผลการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบรายงานผลการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เรื่องที่ ๕.๕ รายงานผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. รายงานผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบและรวบรวมผลงานการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ สรุปผลได้ จำนวน ๖๖ จังหวัด ๓๖,๒๓๕ ราย ๓๙,๐๓๓ แปลง เนื้อที่ ๓๘๒,๓๓๕-๓-๑๒ ไร่ เป็นอำนาจการพิจารณาของ ปทจ. จำนวน ๙,๓๒๗ ราย ๑๐,๙๙๙ แปลง ๑๐๙,๐๙๒-๑-๗๒ ไร่ และเป็นอำนาจการพิจารณาของ คปจ. จำนวน ๒๖,๙๐๘ ราย ๒๘,๐๓๔ แปลง ๒๗๓,๒๔๓-๑-๔๐ ไร่ โดยมีเหตุผลในการโอนสิทธิ ประกอบด้วย ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้สูงอายุไม่สามารถประกอบเกษตรกรรมได้ด้วยตนเอง และแบ่งสิทธิการถือครองในส่วนที่เกินความเพียงพอต่อการครองชีพให้ทายาทโดยธรรม สำหรับการรับมรดกสิทธิเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดไว้ มีดังนี้

(๑) โอนสิทธิเต็มแปลง จำนวน ๑๖,๘๐๖ ราย ๑๗,๗๖๘ แปลง เนื้อที่ ๑๗๐,๖๕๒-๑-๔๙ ไร่

(๒) ตกทอดมรดกสิทธิเต็มแปลง จำนวน ๙,๕๙๑ ราย ๑๑,๐๑๓ แปลง เนื้อที่ ๑๐๙,๑๐๔-๐-๐๒ ไร่

(๓) โอนสิทธิแบ่งแปลง จำนวน ๖,๔๑๘ ราย ๖,๗๓๗ แปลง เนื้อที่ ๖๙,๕๐๒-๓-๐๙ ไร่

(๔) ตกทอดมรดกสิทธิแบ่งแปลง จำนวน ๓,๔๒๐ ราย ๓,๕๑๕ แปลง เนื้อที่ ๓๓,๐๗๖-๒-๕๒ ไร่

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ ๑ ในวาระการประชุม)

๒. รายงานผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบและรวบรวมผลงานการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ สรุปผลได้ จำนวน ๒๓ จังหวัด ๗๑๖ ราย ๗๗๔ แปลง เนื้อที่ ๗,๗๖๐-๒-๑๑ ไร่ ดังนี้

(๑) โอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินเต็มแปลง จำนวน ๒๕๔ ราย ๒๖๙ แปลง เนื้อที่ ๒,๙๑๘-๐-๐๒ ไร่

(๒) โอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินแบ่งแปลง จำนวน ๘๘ ราย ๙๔ แปลง เนื้อที่ ๖๓๗-๐-๓๘ ไร่

(๓) ตกทอดมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินเต็มแปลง จำนวน ๓๑๐ ราย ๓๔๘ แปลง เนื้อที่ ๓,๖๗๙-๐-๕๔ ไร่

(๔) ตกทอดมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินแบ่งแปลง จำนวน ๖๔ ราย ๖๓ แปลง เนื้อที่ ๕๒๖-๑-๑๗ ไร่

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ ๒ ในวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ และการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑ และ ๒ ในวาระการประชุม)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ และการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน (รายละเอียดตามเอกสารแนบ ๑ และ ๒ ในวาระการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๖.๑ การจัดทำโครงการศึกษาเรื่องการอนุญาตให้วัดใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องการขออนุญาตใช้ที่ดินของวัดควรที่จะต้องให้ประชาชนหรือผู้บริหารประเทศรับรู้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเขตปฏิรูปที่ดินมีวัดจำนวนเท่าไร โบสถ์หรือมัสยิดจำนวนเท่าไร พื้นที่เท่าไร ทำกิจกรรมอะไร เป็นต้น โดยการจัดทำ TOR แล้วขออนุมัติเงินจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการวิเคราะห์ว่าที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มอบให้ไปแล้วไปทำประโยชน์เกี่ยวกับกิจการของศาสนา ซึ่งเอื้อประโยชน์กับประชาชนให้มีสุขทุกข์อย่างไร เอื้ออะไรกับสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น วิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ทั้งหมดแล้วจึงทำเป็นหนังสือออกมาไม่ใช่แค่จัดทำ Documentary เท่านั้น ทั้งนี้ให้ยกตัวอย่าง ๓ วัด ดังกล่าวนี้ว่ากรรมการอนุมัติไปแล้วส่งผลดีต่อสังคมไทยอย่างไร ส่งผลดีต่อใครบ้าง

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับการดำเนินการดังกล่าวนี้ แต่ขอเพิ่มเติมว่าถ้าต้องการจะให้การศึกษาในครั้งนี้ที่เป็นประโยชน์สำหรับพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้หน่วยงานที่ขอใช้กิจการที่เกี่ยวเนื่องนี้ ที่ผ่านมามีประมาณแสนกว่าไร่ มีทั้งโรงเรียน สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ ขอให้จัดเป็นกลุ่มเพื่อการศึกษาจะได้ครอบคลุมสิ่งที่ ส.ป.ก. เคยอนุญาตไปทั้งหมดและนอกจากนี้ ส.ป.ก. จะต้องมีกลไกในการติดตามการใช้ประโยชน์ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่อนุญาตไปหรือไม่

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ในประเด็นดังกล่าวนี้ที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้นำที่ดินไปให้ใช้ประโยชน์ ๒ ด้าน ได้แก่ ส่วนหนึ่งเพื่อกิจการสาธารณูปโภค ก็จะต้องดำเนินการศึกษา แต่อีกส่วน ส.ป.ก. ให้เอกชนหรือหน่วยธุรกิจเข้าใช้ประโยชน์อาจจะไม่ต้องศึกษาเนื่องจากจะมีการคิดเป็นเงินแล้ว ซึ่งถ้ามองไปเรื่องของผลกระทบก็เห็นด้วย แต่ถึงมองว่าเป็นเรื่องที่มีการเรียกเก็บเงินแล้ว ก็อาจจะมีความคุ้มค่า ไม่คุ้มค่าก็ศึกษาอีกประเด็นหนึ่งในกรณีที่ ส.ป.ก. ให้ไปใช้ประโยชน์มีการใช้ประโยชน์มากน้อยแค่ไหนก็ต้อง Feedback กลับมาอีกครั้ง

ผู้แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์ (นายวันชัย อาจกมล) ได้กล่าวว่า หากจะดำเนินการศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ขอให้ศึกษาในเชิงมูลค่าของเศรษฐกิจว่ามีผลกระทบอะไรที่จะส่งผลต่อเศรษฐกิจหรือว่าในเชิงมูลค่าเพิ่มขึ้นหรือไม่ในพื้นที่ดังกล่าวนี้ด้วย

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า มอบให้ฝ่ายเลขาไปประมวลผล และนำมาให้ดูก่อนสัปดาห์หน้า โดยไม่ต้องรอการประชุม คปก. ในครั้งต่อไป นำมาให้ดูก่อนว่าจะเสนอโครงการจะทำอย่างไร ใช้งบประมาณเท่าไร จะให้ใครเป็นผู้ดำเนินการหรือจะประสานหน่วยงานหรือสถาบันไหนมาดำเนินการวิจัย ซึ่งอยากให้วิเคราะห์เชิงลึก

เรื่องที่ ๖.๒ การบริหารจัดการน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินประมาณ ๔๐ ล้านไร่ ของ ส.ป.ก. มีแหล่งน้ำเพียงประมาณ ๓ - ๔% ของพื้นที่หากต้องการแหล่งน้ำ ๑๐๐% ของพื้นที่ ส.ป.ก. ทั้งหมด จะต้องใช้เวลานานเป็น ๔๐ ปี ซึ่งไม่มีเวลามากขนาดนั้น จึงต้องย่นระยะเวลาให้เหลือเพียงประมาณ ๒๐ ปี ส.ป.ก. จะต้องมีระบบน้ำที่สมบูรณ์ต้องทำอย่างไร เพราะงบประมาณอาจขอไม่ได้ ฉะนั้นวิธีการจะต้องเปลี่ยนโดยจะต้องศึกษารูปแบบการจัดระบบการจัดการน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินว่าจะต้องทำอย่างไร แนวพระราชดำริมีอะไรบ้าง การดำเนินการอยู่ที่ไหนบ้างที่จะเป็นต้นแบบ ซึ่งในเอเชียขณะนั้นมีอย่างน้อย ๒๔ ประเทศ ที่ดำเนินการและมีรูปแบบมากกว่า ๑๐๐ แบบ ดังนั้นยุทธศาสตร์การจัดการน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินต้องเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนเพื่อให้ดำเนินการได้สำเร็จในระยะเวลาที่รวดเร็วกว่าเดิม เนื่องจากอาจจะต้องประสบภาวะภัยแล้งรุนแรง จะเกิด climate change ซึ่งจะมีผลกระทบเกิดโรคระบาด การจัดการน้ำจึงเป็นตัวแปรส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดความยั่งยืน ทั้งนี้สามารถจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการศึกษา โดยใช้เงินงบประมาณหรือเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ฯ โดยการศึกษาวิจัยอาจจะไม่ลงลึกมากเกินไปก็อาจจะทำให้เสียงบประมาณไม่มากนัก

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับประเด็นนี้ แต่ทว่าหากจะดำเนินการศึกษาเห็นว่ายังมีข้อจำกัดการใช้บุคคลภายนอก ซึ่งไม่ได้หมายความว่าจะรู้เรื่องปฏิรูปที่ดินมากกว่าคนใน เนื่องจากว่าเรื่องการปฏิรูปที่ดินไม่ค่อยมีคนสนใจมากนัก สถาบันการศึกษาไม่สนใจเรื่องนี้ จึงเป็นเรื่องของหน่วยงานที่จะต้องพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการเอง เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำอาจจะมีบุคคลภายนอกที่เข้าใจเรื่องระบบน้ำแต่เมื่อโยงเข้ามาเรื่องวิเคราะห์การพัฒนาพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินยังไม่สามารถดำเนินการได้เท่าที่ควร โดยจากข้อมูลระบบศูนย์สารสนเทศว่า ๙ แสนครอบครัวในเขตปฏิรูปที่ดินจาก ๒.๘๕ ล้านครอบครัว มีอายุมากกว่า ๖๐ และอีก ๑๐ ปี ข้างหน้าอีกเกือบ ๘ แสนครอบครัวจะมีอายุ ๖๐ และมีลูกหลานที่อาศัยด้วยไม่ถึง ๑๗% ของครัวเรือนเหล่านี้ ดังนั้น การวิเคราะห์เพื่อที่จะบริหารจัดการกระจายน้ำจะต้องสัมพันธ์กับจำนวนคนที่มีอยู่ด้วย ไม่ใช่ว่าพื้นที่ไหนมีความเหมาะสมทางกายภาพก็กระจายน้ำไป แต่ไม่มีคนรองรับหรือใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ซึ่งไม่เกิดประโยชน์ จึงเห็นว่าต้องประสานข้อมูลเหล่านี้ เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เกิดประโยชน์และตรงกับการที่จะกำหนดเป็นแนวทาง วิธีการ หรือแผนงานในการสนับสนุนเรื่องแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้จะต้องมีการหารือกันหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นปลัดกระทรวง ในฐานะที่เป็นประธานบอร์ดของสถานีวิจัย เพื่อที่จะใช้ทั้งบุคคลภายในและภายนอก ซึ่งหากเห็นว่าบุคคลภายในมีความรู้และข้อมูลเชิงลึก ก็สามารถนำเข้าไปอยู่ในทีมด้วย แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องมีบุคคลภายนอก เพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่าง เช่น การจัดการน้ำในเอเชีย มีเรื่องที่ดำเนินการได้ประหยัดกว่าเรา ๓ เท่า

มีวิธีการจัดการที่ดี หรือแม้แต่สถาบันน้ำที่เขาเข้าไปดำเนินการ เป็นต้น ในประเทศก็มีประมาณ ๒๐ - ๓๐ องค์กร หรือแม้แต่องค์กรชาวบ้านที่จัดการน้ำในรูปแบบต่างๆ ก็ควรไปศึกษานำมาประยุกต์ใช้ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยกำหนดเป็นโซน โซนนี้ใช้องค์ความรู้เรื่องนี้ โซนนี้ควรเป็นรูปแบบนี้ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่มาตรฐานเดียวกันกับของกรมชลประทาน หรือหน่วยงานปกติอย่างเดียว เพราะว่าจะเกิดสภาวะวิกฤตอย่างรวดเร็ว ดังที่พระเจ้าอยู่หัว และ World Economic Forum ได้เตือนไว้แล้ว เพราะฉะนั้น ถ้าดำเนินการภายใต้รูปแบบปกติจะไม่ทันการ จึงต้องมีระบบพิเศษ เพื่อสร้างความยืดหยุ่นที่จะอยู่กับความแปรปรวนให้ได้ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนต่อไป

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามนโยบายที่คณะกรรมการได้มอบหมายทั้ง ๒ เรื่อง และรายงานความก้าวหน้าให้กรรมการทราบต่อไป

วาระจร **เรื่องรายงานผลการดำเนินงานของคณะทำงานตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค และขอความเห็นชอบแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒**

นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิใน คปก.) ประธานคณะทำงานตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เห็นชอบในหลักการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค โดยมอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ด้วยการจัดซื้อที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค จำนวน ๑,๘๘๙ ราย เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อ กำหนดระยะเวลาตามสัญญา ๒๕ ปี ปลอดดอกเบี้ยในระยะเวลา ๕ ปีแรก เริ่มชำระหนี้ ในปีที่ ๖ - ๒๕ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑ ของราคาที่ดินที่จัดซื้อดำเนินการภายใต้ “โครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค” และอนุมัติงบกลางเพื่อดำเนินการจัดซื้อที่ดินให้เกษตรกรเป็นจำนวนเงิน ๑,๗๕๑,๑๐๓,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันเจ็ดร้อยห้าสิบเอ็ดล้าน-หนึ่งแสนสามพันบาทถ้วน) โดยให้โอนเงินเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการ แบ่งออกเป็น

๑.๑ ค่าที่ดิน กำหนดให้ใช้ราคา ๖๐,๐๐๐ บาท/ไร่ จัดซื้อให้เกษตรกร จำนวน ๑,๘๘๙ ราย รายละไม่เกิน ๑๕ ไร่ คิดเป็นเงิน (๖๐,๐๐๐ บาท x ๑,๘๘๙ ราย x ๑๕ ไร่) รวม ๑,๗๐๐,๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันเจ็ดร้อยล้านหนึ่งแสนบาทถ้วน)

๑.๒ ค่าบริหารจัดการ จำนวนร้อยละ ๓ ของราคาที่ดิน คิดเป็นจำนวนเงิน ๕๑,๐๐๓,๐๐๐ บาท (ห้าสิบเอ็ดล้านสามพันบาทถ้วน)

๒. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ให้แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค และจัดทำรายละเอียดของโครงการ พร้อมทั้งเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาต่อ คปก. เพื่อเป็นแนวทางตลอดจนการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน

๓. ส.ป.ก. ได้จัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ นำเสนอรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาลงนามในฐานะประธาน คปก. และ คปก. ได้มีคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค โดยมีนายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิใน คปก. เป็นประธานคณะทำงานฯ และเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มอบหมายให้นางสมพร ทองทั่ว รองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นรองประธานคณะทำงานฯ

๔. คณะทำงานตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค ได้มีการประชุมแล้ว จำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่ การประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ การประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งคณะทำงานฯ ได้สรุปรายละเอียดโครงการ แนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อปิดโครงการ และได้รายงานให้ คปก. ทราบ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ ผลการตรวจสอบเกษตรกร จำนวน ๑,๘๘๙ ราย

- เกษตรกรไม่ได้รับการจัดที่ดิน จำนวน ๘๖๔ ราย
- เกษตรกรมีคุณสมบัติครบและได้รับการจัดที่ดิน จำนวน ๑,๐๒๕ ราย

๔.๒ ผลการจัดซื้อที่ดิน

- รับคำเสนอขายที่ดิน จำนวน ๒๒ จังหวัด เนื้อที่ ๓๗,๒๔๑-๑-๙๔ ไร่
- จัดซื้อที่ดินให้กับเกษตรกร จำนวน ๑๘ จังหวัด เนื้อที่ ๑๕,๐๖๒-๐-๔๒.๒ ไร่ จำนวนเงิน ๗๗๘,๖๙๓,๒๖๐.๐๘ บาท (เจ็ดร้อยเจ็ดสิบแปดล้านหกแสนเก้าหมื่นสามพันสองร้อยหกสิบบาทแปดสตางค์) จำนวนเงินคงเหลือ ๒๒๑,๓๐๖,๗๓๙.๙๒ บาท (สองร้อยยี่สิบเอ็ดล้านสามแสนหกพันเจ็ดร้อยสามสิบเก้าบาท-เก้าสิบสองสตางค์)
- จัดที่ดินและทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินแล้ว เนื้อที่ ๑๒,๕๗๖-๓-๙๒.๐๑ ไร่ คงเหลือที่ดินแปลงว่างที่ยังไม่ได้จัดที่ดินและสามารถจัดให้เกษตรกรได้ เนื้อที่ประมาณ ๑,๗๔๗-๑-๐๓ ไร่

๔.๓ ผลการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมงบประมาณดำเนินการทั้งสิ้น ๔,๔๓๓,๔๗๕ บาท (สี่ล้านสี่แสนสามหมื่นสามพันสี่ร้อยเจ็ดสิบห้าบาทถ้วน) โดยใช้งบประมาณของ ส.ป.ก.

๕. คปก. มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้ ส.ป.ก. จัดทำ Presentation และสารคดีสั้นความยาวไม่เกิน ๕ นาที พร้อมทั้งจัดทำแผนการใช้เงินที่เหลือจากโครงการให้ชัดเจน ตามความเห็นของประธานกรรมการและให้นำเสนอ คปก. ต่อไป

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้จัดทำ Presentation และสารคดีสั้นความเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ พร้อมแผนการพัฒนาพื้นที่จัดซื้อให้กับเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค เพื่อเป็นแนวทางการใช้เงินที่เหลือจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน ๑๒ จังหวัด งบประมาณ ๑๓๒,๙๖๒,๘๐๐ บาท (หนึ่งร้อยสามสิบสองล้านเก้าแสนหกหมื่นสองพัน-แปดร้อยบาทถ้วน)

ความเห็นของ ส.ป.ก.

จากการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินโครงการของคณะทำงานตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค ขอเสนอแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อปิดโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านเกษตรกร ที่ไม่ได้รับการจัดที่ดิน จำนวน ๘๖๔ ราย ณ วันนี้ ส.ป.ก. คาดว่าไม่ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดิน หากมาแสดงตนเพื่อขอรับการจัดที่ดินภายหลัง และเมื่อตรวจสอบแล้วพบว่ามีคุณสมบัติได้รับการจัดที่ดิน ให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินในฐานะผู้ไร้ที่ดินทำกิน เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนดต่อไป

๒. ด้านที่ดิน กรณีที่ดินที่จัดซื้อด้วยเงินตามโครงการฯ เป็นแปลงว่างไม่มีเกษตรกรมาขอรับการจัดที่ดินและที่ดินที่เกษตรกรไม่ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่ คปก. และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด กำหนด อันส่งผลให้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิหรือยกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ส.ป.ก. ขอนำที่ดินดังกล่าวมาจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

๓. ด้านงบประมาณ กรณีงบประมาณที่เหลือจากการจัดซื้อที่ดินตามโครงการฯ จำนวน ๒๒๑,๓๐๖,๗๓๙.๙๒ บาท (สองร้อยยี่สิบเอ็ดล้านสามแสนหกพันเจ็ดร้อยสามสิบเก้าบาทเก้าสิบสองสตางค์) ให้คงเงินคงเหลือไว้ในกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่ที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค และสำหรับค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาผลการดำเนินงาน และเห็นชอบแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ตามที่ ส.ป.ก. เสนอทั้ง ๓ ด้าน เพื่อที่ ส.ป.ก. จะได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เรื่องดังกล่าวกรรมการได้เคยเห็นชอบในหลักการแล้ว ซึ่งในรายละเอียดที่ผ่านมาเริ่มจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้งบประมาณ ส.ป.ก. จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้กับเกษตรกรเป้าหมายคือกลุ่มเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค จำนวน ๑,๘๘๙ ราย ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินและจัดให้เกษตรกรดังกล่าวแล้วรายละ ๑๕ ไร่ งบประมาณ ๗๐๐ กว่าล้าน และสามารถจัดให้เกษตรประมาณ ๑,๐๒๕ ราย ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่เหลือไม่สามารถตรวจสอบและหาตัวไม่พบ และกลุ่มเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค เห็นควรให้ยุติโครงการเพียงเท่านี้ ดังนั้น โครงการจัดที่ดินให้กับเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค จึงคงเหลืองบประมาณ ๒๒๑ ล้านบาท และคงเหลือที่ดินที่จัดซื้อแล้วประมาณ ๑,๗๐๐ ไร่ ซึ่งในประเด็นนี้กรรมการได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อหารือและพิจารณาร่วมกับสภาประชาชน ๔ ภาค แล้ว และเห็นชอบร่วมกันให้ยุติโครงการจึงนำเสนอคณะกรรมการเพื่อเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี แล้วยุติโครงการดังกล่าวนี้ เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์เรียบร้อยแล้ว โดยในส่วนที่ดินที่เหลือ ๑,๗๐๐ ไร่ ส.ป.ก. ขอนำไปจัดให้กับเกษตรกรรายอื่น และงบประมาณที่เหลือ ๒๒๑ ล้านบาท ส.ป.ก. เสนอเป็นแนวทางว่าจะให้คงไว้กับกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อใช้สำหรับการพัฒนาเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและอาชีพให้กับกลุ่มเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค ประมาณ ๑,๐๐๐ ราย เนื่องจากเกษตรกรมีเงื่อนไขต้องชำระหนี้เงินคืนหลังจากปีที่ ๕ เป็นต้นไป ภายในระยะเวลา ๒๕ ปี และหากเราไม่ดำเนินการช่วยพัฒนาในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ เกษตรกรก็จะไม่สามารถชำระเงินคืนได้และกลายเป็นปัญหาในที่สุด และ ส.ป.ก. ได้จัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาพื้นที่แล้ว ซึ่งมีพื้นทั้งเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและอาชีพ และบางส่วนจะเป็นงบประมาณในการให้สินเชื่อเกษตรกรประมาณ ๑๓๒ ล้านบาท รวมทั้งที่ได้มอบหมายให้ดำเนินการจัดทำคลิปในเรื่องดังกล่าวนี้ความยาวไม่เกิน ๕ นาที

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า สรุปเรื่องดังกล่าวนี้จะให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คงเงินงบประมาณที่เหลือของโครงการนี้ไว้กับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่คนกลุ่มนี้ทำอย่างไรหรือยุติโครงการไปเลย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ตามคลิปดังกล่าว ส.ป.ก. ได้เสนอภาพใหญ่รวมทั้งแผนแม่บท ซึ่งจะมีทั้งแหล่งน้ำที่เกิดจากการที่ ส.ป.ก. นำเงินกองทุนฯ ในขณะนั้นประมาณ ๔ ล้านบาท ไปช่วยพัฒนาพื้นที่ในโครงการนี้ที่จังหวัดเพชรบุรี และขอนแก่น เป็นต้น ซึ่งยังไม่สามารถช่วยเหลือได้หมดทั้งโครงการประมาณ ๑,๐๐๐ ราย ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่หากว่าถ้าไม่ช่วยเหลือเกษตรกรก็ไม่สามารถทำตามเงื่อนไขที่จะชำระเงินค่าที่ดินให้ ส.ป.ก. ได้ ซึ่งเงื่อนไขของโครงการนี้ไม่เหมือนกับโครงการอื่นๆ เพราะโครงการนี้ใช้วิธีการที่ ส.ป.ก. เป็นผู้ซื้อแล้วเกษตรกรต้องชำระคืน โดยเป็นเงื่อนไขที่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายยอมรับ จึงเป็นสิ่งสำคัญและท้าทายว่าจะทำอย่างไรให้เกษตรกรอยู่ได้และสามารถชำระเงินคืนได้ด้วยเช่นกัน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ตามที่ ส.ป.ก. เสนอทั้ง ๓ ด้าน เพื่อที่ ส.ป.ก. จะได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๐ น.

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางดารณี ชนะชนม์)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายสุขุม หวังพระธรรม)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาวรัตนา ไทยสมัคร)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

วันพฤหัสบดีที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. นายวิวัฒน์	ศัลยกำธร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายมีศักดิ์	ภักดีคง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายสุชาติ	สินรัตน์	รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๔. นายชรัส	บุญณสะ	ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๕. นายภูมิรักษ์	ชมแสง	รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๖. นายเชิดชัย	พรหมแก้ว	รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๗. นางดาเรศร์	กิตติโยภาส	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๘. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๑. นายธีรพงษ์	สุขช่วย	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๒. นายสมโสถติ์	ดำเนินงาม	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๓. นายสมศักดิ์	มีหกวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ

๑๔. นายสิทธิวัตร	แสงสิริไพบูลย์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๑๕. นายนิวัตร	เฉลิมชุติเดช	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๖. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๑๗. นางสุชาดา	โพธิ์เจริญ	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๘. นายสกล	จุลาภา	ผู้อำนวยการกองบริหารงานอนุญาต กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๙. นายมนูญ	ตันติกุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
๒๐. นางสาวเอมอร	ตรีพิชพันธุ์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๒๑. นายวิวัฒน์	ไชยชะอุ่ม	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๒๒. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๓. ว่าที่ร้อยตรีวินัย	ธรรมพรหม	หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๒๔. นายไตรทิพย์	พรหมทอง	ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าชายเลน (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๕. นายอรรณพ	ชัยพรธนรัตน์	ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๒๖. นายสมภพ	รอดกลาง	ผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๗. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๘. นายศิริชัย	ออสุวรรณ	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๙. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๐. นายเด่นณรงศ์	ธรรมมา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ

๓๑. นายมีชัย	ดีมะการ	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๒. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๓. นายสุวิทย์	ไทยเอียด	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๔. นางสมพร	ทองทั่ว	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (แทนเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นางวิลญา	เหมือนเหลา	ผู้แทนเกษตรกร

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางกุลรัศมิ์	อนันต์พงษ์สุข	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายอภิชาติ	บุญเกษม	คณะทำงานเลขานุการรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายรัตนะ	สวามีชัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๔. พันจ่าเอกประเสริฐ	มาลัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๕. นายเจริญชัย	พรรณาภพ	หัวหน้าผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๖. นายวีระพงษ์	พลธิรักษา	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๗. นางสาววรรณพร	ดอกจำปา	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๘. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๙. นางสาวจิราทิตย์	โรจน์อุ่นวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๑๐. นายปราโมทย์	ยอดแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๑. นางเยาวนิจ	เพ็ชรน้ำเขียว	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
๑๒. นายสุริยน	พัชรครุกานนท์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๓. นายวัฒนา	มังธิสาร	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๔. นางศุลีพร	เวชวิฐาน	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.
๑๕. นางสาวเมตตา	คุโณปถัมภ์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๖. นายนภดล	ตันติเมฆิน	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.
๑๗. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๑๘. นางสาวพอใจ	คล้ายสวน	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.
๑๙. นางอาทิตยา	พองพรหม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๐. นางสาวอาภาพรรณ	พัฒนพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๑. นายประกอบ	ยิ่งชล	ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.

๒๒. นายเกียรติยศ	ทรงสง่า	ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดที่ดิน ส.ป.ก.
๒๓. นางสาวพิมลพรรณ	เกษตรเวทิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๔. นายสุรัติ	ผาสุข	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กระทรวงพาณิชย์
๒๕. นางสาวน้ำฝน	เพียนอก	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๖. นางสาวมินทร์ลดา	อุ่นแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ อบต.ดงขุย จ.เพชรบูรณ์
๒๗. นายนภัส	พาตินธุ	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒๘. นางสาววิมลพรรณ	ปัญญาอุด	นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๙. นายเสกสิทธิ์	วิลิตชัย	นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๐. นางสาวพนิดา	ลาดเหลา	นักประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๑. นายทักษดา	คุ้มประยูร	นิติกร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓๒. นางสาวอรุณี	ผ่านจังหาร	นิติกร กรมป่าไม้
๓๓. นางสาวอนงค์รักษ์	จำปาทอง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กรมป่าไม้
๓๔. นายวชิราวุธ	แว่นทอง	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์ กรมพัฒนาที่ดิน
๓๕. นางสาวอรพรรณ	บุญพลอย	นักศึกษาฝึกงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๖. นางสิริรัตน์	วีรวิศาล	ผู้อำนวยการสำนักการขนส่งสินค้า กรมการขนส่งทางบก
๓๗. นางสาววันเพ็ญ	ขจรกลิ่น	หัวหน้าส่วนสถานีขนส่งสินค้า กรมการขนส่งทางบก
๓๘. นายชัยวุฒิ	อมรประเสริฐกิจ	นักวิชาการขนส่งปฏิบัติการ กรมการขนส่งทางบก
๓๙. นายเรืองศักดิ์	ตั้งศรีตะนัย	ผู้อำนวยการกองจัดเตรียมความพร้อมของแผนงานโครงการ การประปาส่วนภูมิภาค
๔๐. นางสาวอทิตยา	รัญจวนจิตร	นักวิเคราะห์ระบบงาน ๗ การประปาส่วนภูมิภาค (รักษาการหัวหน้างานจัดเตรียมความพร้อมที่ดินและแหล่งน้ำ ๒)
๔๑. นายประพฤทธิ์	พรหมเดช	ผู้ประสานงาน การประปาส่วนภูมิภาค
๔๒. นายเวชยันต์	แก่นจันทร์	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารโรงพยาบาลบุรีรัมย์
๔๓. นายวิสาข์	แฝงเวียง	ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๔๔. นายสุขุม	พุดชอบ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
๔๕. ผศ.ภาณุวัฒน์	แย้มสกุล	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๔๖. รศ.ฉัตรโชติ	ทิตาราม	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๔๗. น.สพ.ขจรพัฒน์	บุญประเสริฐ	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๔๘. นายบุญส่ง	สุราฤทธิ์	ผู้แทนวัดจองคำ จังหวัดลำปาง
๔๙. นางนงเยาว์	สุขใจ	ผู้ประสานงาน วัดแสงธรรมวังเขาเขียว
๕๐. นายสุธีระพงษ์	วันไชยธนวงศ์	ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์

๕๑. นายปิยะพร	ชูจู้ย	ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์
๕๒. นายสุรเวช	ฉัตรเชิดเจริญกุล	บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด
๕๓. นายสำราญ	ศรีวรรัตน์	บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด
๕๔. นายสุชาติ	ชมกุล	บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด
๕๕. นายนิสิต	สิทธิอาษา	บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด
๕๖. นายวราพันธ์	กนกวงศ์เสถียร	บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด
๕๗. นายณัฐ	สุขสงวน	บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด
๕๘. นายณล	จักรจรัส	บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด
๕๙. นางสาวอรณัชชา	สุวรรณชัย	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง
๖๐. นายมณู	วงศ์สุนทร	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์
๖๑. นายปัญญา	สุ้นกี้	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง
๖๒. นายศรัณย์วิทย์	เกษศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการที่ดินรัฐ ส.ป.ก.
๖๓. นางสาวสุนิสา	เอกธิการ	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานและงบประมาณ ส.ป.ก.
๖๔. นายจิรัฐ	จิรพันธุ์วานิช	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน ส.ป.ก.
๖๕. นายอัครเดช	ร่มโพธิ์เย็น	ผู้อำนวยการกลุ่มอุทธรณ์ ส.ป.ก.
๖๖. นางวิไลกัลยา	สาริพันธุ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๖๗. นางสาวณัฐชยา	ศรีสุขสวัสดิ์	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ รักษาราชการแทนผู้อำนวยกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๖๘. นายศุภชัย	สงชู	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.เชียงใหม่
๖๙. นายดำรงค์	ไชยโย	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.เชียงราย
๗๐. นางสาวกุหลาบ	สุนนท์	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.สกลนคร
๗๑. นายสงกรานต์	ไชยชนะบรรหารญ์	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.ลำปาง
๗๒. นายวุฒิพงษ์	ธรรมสาร	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.ชัยภูมิ
๗๓. นางสาวพัชรี	พันธ์รอด	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.เพชรบุรี
๗๔. นายชยพล	เพชรหนองชุม	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.บุรีรัมย์
๗๕. นายนิรุทย์	ศิริวาริน	นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.เชียงราย
๗๖. นายกวี	อุ้งเภา	นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.นครราชสีมา
๗๗. นางสาวสำเรียง	กล้าจอหอ	นายช่างสำรวจอาวุโส ส.ป.ก.ลำปาง
๗๘. นายเปลี่ยน	มุ่งดี	นายช่างสำรวจอาวุโส ส.ป.ก.สกลนคร

๗๙. นางสาวพรชาตา	บุสสุวัณโณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ช่วยปฏิบัติราชการเลขาธิการ ส.ป.ก.
๘๐. นายรักศักดิ์	รักเดช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ช่วยปฏิบัติราชการเลขาธิการ ส.ป.ก.
๘๑. นางศุภาพิชญ์	พลสังข์	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ ช่วยปฏิบัติราชการเลขาธิการ ส.ป.ก.
๘๒. นายกุลพล	รัตนโสภณ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ ช่วยปฏิบัติราชการรองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๘๓. นางสาวประภาวดี	วัชโรทัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๘๔. นางสาวนันท์นภัส	นิธิเมธธีรนนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๘๕. นางสาวดวงขวัญ	ทวีวชิรา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๘๖. นางสาวอรภา	ประกอบการดี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๘๗. นายภูริปัญญา	เกิดศรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๘๘. นางสาวปัทมณัฐ	เงินแจ้ง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๘๙. นายพิพัฒน์พล	เพชรรัตน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๐. นายชนินทร์	มณีสุวรรณ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๑. นายชัชวาลย์	คูหารุ่งเกียรติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๒. นายเรืองศักดิ์	ภักดีแก้ว	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๓. นางสาวรัตนา	ไทยสมัคร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๔. นายสุขุม	หวังพระธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๕. นางสาวกัญญาพัชร	ศรีฤทธิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๖. นายวาทิต	สอิ้งทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๗. นางสาวพิมพ์นิภา	ตั๋นติ๊บ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๘. นางสาวผกาวรรณ	วันติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๙๙. นางสาวณัฐพร	สิงหเมธี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๐๐. นายสราวุธ	บรรหนองทุ่ม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๐๑. นางสาวสไบแพร	จิตตรานนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกรรมการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบเกี่ยวกับประเด็นที่สื่อมวลชนสอบถามถึงนโยบายของ ส.ป.ก. จึงได้แจ้งให้ทราบว่า ส.ป.ก. มีหน้าที่สำคัญที่ต้องรับผิดชอบดูแลพื้นที่ประมาณ ๔๐ ล้านไร่ และประชากรประมาณเกือบ ๓ ล้านครัวเรือน หรือประมาณ ๑๓ - ๑๔ ล้านราย และนโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับ

ภาคเกษตรกรรมเพื่อผลิตอาหาร เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนอาหารโลกเป็นเรื่องที่ใหญ่มากและจะเป็นเป้าหมายที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะไม่ปล่อยให้ประชากรอดอยาก โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal - SDG) เป้าหมายที่ ๒ เป็นเรื่องการขจัดความหิวโหย (Zero Hunger) ซึ่งเป็นประเด็นที่โลกกำลังวิตกกังวล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่มีสงครามเศรษฐกิจเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจถดถอย โดย GDP ของไทยลดลงจากร้อยละ ๔.๑ เป็นร้อยละ ๒.๘ เพราะฉะนั้น ในสภาวะสังคมเช่นนี้จะทำให้ประชากรโลกเริ่มอดอยากมากขึ้น แต่สำหรับประเทศไทยถือว่าโชคดีที่เป็นแหล่งผลิตอาหาร จึงต้องรักษาผืนแผ่นดินไว้ ทั้งนี้ ที่ดิน ส.ป.ก. ๔๐ ล้านไร่ จะต้องรักษาและคงไว้เพื่อการผลิตอาหารให้ได้ โดยจะต้องเตรียมความพร้อมขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. ดิน จะต้องหยุดมลพิษในดิน (Stop Soil Pollution) และหยุดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน (Stop Soil Erosion) ให้ได้ และจะต้องปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

๒. น้ำ ส.ป.ก. มีพื้นที่อยู่ในเขตชลประทานเพียงร้อยละ ๓ - ๔ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการทำการเกษตร จึงต้องพัฒนาแหล่งน้ำให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการทำเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ

๓. สร้างความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์บนพื้นที่ ส.ป.ก. ๔๐ ล้านไร่ และฟื้นฟูป่าในเขต ส.ป.ก. ให้มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นภารกิจหลักที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐ เอกชน ชาวบ้าน หรือพระสงฆ์

นอกจากนี้ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ จะต้องมีการเตรียมความพร้อมในประเด็นนี้ด้วย ส่วนประเด็นที่มีการกล่าวถึงนโยบายการนำพื้นที่ ส.ป.ก. ไปออกโฉนด เห็นว่าไม่ควรดำเนินการ และจะต้องรักษาพื้นที่ที่เหลือของประเทศไว้ให้ได้

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้คณะกรรมการพิจารณารับรองแล้วตามหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/๑๘๘๖ และหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๒๙๐ - ๒๙๑ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปรากฏว่า มีคณะกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุม ดังนี้

๑. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ประธานกรรมการ) ได้แก้ไขหน้าที่ ๗ บรรทัดที่ ๙ จากเดิม “King Bhumiphol World Soil Day Awards” แก้ไขเป็น “King Bhumibol World Soil Day Awards”

๒. ผู้แทนกรมชลประทาน ขอแก้ไขหน้าที่ ๑ บรรทัดที่ ๑๘ และหน้าที่ ๑๒ บรรทัดที่ ๑๕ จากเดิม “แสงศิริไพบูลย์” แก้ไขเป็น “แสงสิริไพบูลย์”

๓. ผู้แทนกรมธนารักษ์ ขอแก้ไขหน้าที่ ๓๑ บรรทัดที่ ๒๑ จากเดิม ... ซึ่งกรมก็ไม่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องการจัดหาผลประโยชน์ ... แก้ไขเป็น ... ซึ่งกรมธนารักษ์ก็ไม่มีราคาประเมินที่ดินรายแปลงเพื่อนำไปเป็นฐานในการกำหนดผลประโยชน์ตอบแทนในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ...

๔. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ขอเพิ่มเติมข้อความดังนี้

๑) เพิ่มเติมข้อความต่อท้ายหน้าที่ ๑๓ บรรทัดที่ ๒๘ “เนื่องจากเป็นการสร้างภาระงานแก่ ส.ป.ก.จังหวัด โดยไม่จำเป็น รวมทั้งเป็นการสร้างเงื่อนไขในการอนุญาตฯ ให้ไปผูกพันกับการลงนามในบันทึกข้อตกลงขององค์กรภายนอก อันเป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาการอนุญาต”

๒) เพิ่มเติมข้อความต่อท้ายหน้าที่ ๑๔ บรรทัดที่ ๓ “ทั้งนี้ ในส่วนของการอนุญาตให้วัดไตรสิกขาราม ให้รวมถึงที่ดินที่ได้ใช้ไปในการขุดสระน้ำด้วย”

๓) เพิ่มเติมข้อความต่อท้ายหน้าที่ ๑๔ บรรทัดที่ ๖ “และให้ ส.ป.ก. ไปแก้ไขหนังสือเวียนที่แจ้งเวียนให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวออก เพื่อมิให้เกิดความสับสนและยุ่งยากในการปฏิบัติงานต่อไป”

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ปรับแก้ไขรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า มี ๒ ประเด็นที่ขอปรับแก้ไขเพิ่มเติมในรายงานการประชุม ดังนี้

๑. ในรายงานการประชุม “หน้า ๑๔” ที่ต่อเนื่องเป็นเรื่องของการพิจารณาสืบเนื่องจากหน้า ๙ โดยเป็นเรื่องสืบเนื่องเรื่องของรายงานการดำเนินงานของวัดสวนป่าริมธาร วัดไตรสิกขาราม และวัดภูริทัตตถิราวาส ซึ่งมติที่ประชุมบันทึกไว้ว่า รับทราบผลการดำเนินงาน ขอแก้ไขเพิ่มเติม มติที่ประชุมเป็น รับทราบและอนุญาตด้วย เพื่อให้เรื่องดังกล่าวเสร็จสิ้นไป เนื่องจากได้พิจารณาเรื่องนี้เป็นระยะเวลาเกือบ ๒ ปี

๒. ในรายงานการประชุม “หน้า ๓๒” วาระที่ ๔.๔ เรื่องการปรับปรุงคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ขอให้ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน และผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน เป็นองค์ประกอบในคณะอนุกรรมการฯ ด้วย เนื่องจากทั้ง ๒ สำนักนี้มีบทบาทสำคัญในการประเมินมูลค่าที่ดินต่างๆ และจะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยประธานกรรมการ ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับแก้ไขเพิ่มเติมในรายงานการประชุมตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ทั้ง ๒ ประเด็นดังกล่าวข้างต้น

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ ขออนุมัติปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๕๘ สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ซึ่งมีเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานอนุกรรมการ เพื่อทำการศึกษาและพิจารณาเสนอแนวทางในการกำหนด ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม หรือเสนอร่างกฎหมายหลัก และกฎหมายลำดับรองรวมทั้งพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายอื่น

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๕๖๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ แจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีภารกิจสำคัญและเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ประกอบกับได้มีผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการดังกล่าวอยู่ด้วยแล้ว จึงเห็นควรให้มีการเปลี่ยนประธานอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

๒. ส.ป.ก. โดยสำนักกฎหมายในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรปรับปรุงคำสั่ง คปก. เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ โดยปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการในส่วนของประธานอนุกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ได้ปรับเพิ่มตำแหน่งผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงาน ส.ป.ก. ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. และผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ รวม ๑๖ คน ดังนี้

๑. กำหนดให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานอนุกรรมการ

๒. เพิ่มตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๓ ท่าน ได้แก่

(๑) นายพงษ์พิเชษฐ์ เก้าเอี้ยน ที่ปรึกษาเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๒) นายขจรศักดิ์ ปานเพชร อดีตผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีรัตน์ ประจนปัจจนึก อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

๓. เพิ่มผู้แทนกรมธนารักษ์เข้าเป็นอนุกรรมการ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับงานของ ส.ป.ก.

๔. ศาสตราจารย์สุนทร มณีสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ขอถอนตัวจากการเป็นอนุกรรมการเนื่องจากปัญหาสุขภาพ

๕. ตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง จึงเห็นควรตัดตำแหน่งดังกล่าวออกเพื่อมิให้กระทบต่อองค์ประชุม

ส่วนตำแหน่งอนุกรรมการอื่นซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คงไว้ตามเดิม ดังนั้น องค์ประกอบคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๖ คน ดังนี้

๑. เลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกรมชลประทาน	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้ช่วยศาสาตราจารย์ ดร.สุรีรัตน์ ประจนปัจจนึก	อนุกรรมการ
๑๒. นายพงษ์พิเชษฐ์ เก้าเอี้ยน	อนุกรรมการ
๑๓. นายขจรศักดิ์ ปานเพชร	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๑๕. ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบ สำนักกฎหมาย ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. เจ้าหน้าที่สำนักกฎหมายที่ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก. มอบหมาย จำนวน ๑ ราย	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้คณะอนุกรรมการสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ ทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพ ส.ป.ก. จึงเห็นควรปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าว

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณายกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๒/๒๕๕๘ สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบตามที่แนบ

มติคณะกรรมการ ๑. อนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ ๒/๒๕๕๘ สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ

๒. อนุมัติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบตามร่างคำสั่งที่แนบ

เรื่องที่ ๓.๒ ขออนุมัติแบบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ และขออนุมัติให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้ลงนาม ออกใบแทน แก้ไขเพิ่มเติม และเพิกถอนแบบหนังสือดังกล่าว

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้

๑.๑ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีอำนาจพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อดำเนินกิจการอื่นใดนอกเหนือจากที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑.๒ ต้องดำเนินการให้มีการออกกฎกระทรวงไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทของกิจการหรือโครงการ เนื้อที่ วัตถุประสงค์ และมูลค่าของการดำเนินกิจการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑.๓ คปก. มีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งการกำหนดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการใช้ที่ดิน

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ไว้

ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้การขอความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ต้องเป็นกิจการหรือโครงการที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการพลังงาน

(ก) กิจการปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

(ข) กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานลม

(ค) กิจการระบบโครงข่ายพลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน

(ง) การดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตาม (ก) (ข) และ (ค)

(๒) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ได้แก่

(ก) การสำรวจแร่ การทำเหมือง หรือการทำเหมืองใต้ดิน

(ข) การดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับการสำรวจแร่ การทำเหมือง หรือการทำเหมืองใต้ดินที่ได้รับความยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตาม (ก)

(๓) โครงการของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ได้แก่

(ก) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์

(ข) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายในระบบโทรคมนาคม

(ค) โครงการที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการ

๓. คปก. ได้ออกระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดหน้าที่ของผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตตามมติ คปก. ให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการตามกฎกระทรวง มารับมอบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตกับ ส.ป.ก. ภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งมติ คปก. ว่าได้รับความยินยอมหรืออนุญาตแล้ว

ข้อเท็จจริง

เมื่อ คปก. ได้ให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามกิจการหรือโครงการที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว การดำเนินการต่อไปจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตต้องดำเนินการเยียวยาหรือชดเชยเกษตรกร ชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน วางหลักประกัน และมีหน้าที่ใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต รวมทั้งปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ของระเบียบดังกล่าว กล่าวคือให้ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตตามมติ คปก. มารับมอบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตกับ ส.ป.ก. ภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งมตินั้น ซึ่งตามคำจำกัด

ความหรือบทนิยามตามระเบียบนี้ “หนังสือยินยอมหรืออนุญาต” หมายความว่า หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

การดำเนินการ

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดทำร่างหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อมอบให้แก่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตตามกฎกระทรวงฯ และระเบียบดังกล่าว ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต ตำแหน่งที่ตั้งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ ลักษณะพื้นที่ รูปแผนที่ และเงื่อนไขที่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตมีหน้าที่ใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่ได้รับความยินยอมหรือได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. เยียวยาหรือชดเชยเกษตรกร วางหลักประกัน และรับมอบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินกับ ส.ป.ก. ภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอื่นให้ขอขยายระยะเวลาต่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้ แต่รวมระยะเวลาทั้งสิ้นแล้วต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งมติ คปก. ให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการตามกฎกระทรวง

๒. ชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายอื่นหรือหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจกำกับดูแลกิจการตามที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตนั้นกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

๔. เข้าใช้ที่ดินภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ และแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ คปก. มีมติยินยอมหรืออนุญาต ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ได้รับหนังสือยินยอมหรืออนุญาต

๕. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดในแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดิน ตามที่ คปก. ได้พิจารณาแล้ว

๖. ห้ามมิให้เช่าช่วงหรือโอนสิทธิการใช้ที่ดินตามหนังสือยินยอมหรืออนุญาต

๗. ยินยอมและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. ทุกครั้งในการเข้าไปตรวจสภาพพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง และการดำเนินกิจการที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต

๘. ดำเนินกิจการและดูแลบำรุงรักษาสิ่งปลูกสร้างของกิจการให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยเสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรมหรือก่อมลภาวะอันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลอื่นและสภาพแวดล้อมข้างเคียง

๙. ปฏิบัติตามมติ คปก.

๑๐. ยินยอมให้ ส.ป.ก. นำเงินจากหลักประกันมาใช้เพื่อทดแทนค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ค้างชำระ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามข้อ ๕ ที่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตไม่ปฏิบัติ หรือค่าเสียหายอื่นใดอันเนื่องจากการฝ่าฝืนหน้าที่ตามที่กำหนดในระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๑. ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จะพึงชำระให้ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตเป็นผู้ชำระ

๑๒. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามที่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตฝ่าฝืนต่อหน้าที่หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๑๑ เพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนให้ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตปฏิบัติภายในกำหนดเวลาที่ได้รับแจ้งจาก ส.ป.ก.จังหวัดท้องที่ที่มีการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ความยินยอมหรืออนุญาตสิ้นผลทันทีที่มีเหตุนั้น

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาและมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สำหรับใช้เป็นหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินหรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ และนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๒. เห็นชอบให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้ลงนามในหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการออกใบแทน หรือแก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีมีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดเกี่ยวกับจำนวนเนื้อที่ดิน รูปแผนที่ การแก้ไขใดๆ ที่มิใช่การเปลี่ยนตำแหน่งที่ดิน หรือเปลี่ยนตัวผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และเพิกถอนหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้การจัดทำ “หนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน” เพื่อมอบให้แก่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต และเพื่อ ส.ป.ก. จัดเก็บรักษาให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. เนื่องจากตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่ได้กำหนดให้อำนาจ

ว่าผู้ใดเป็นผู้กำหนดแบบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับตามระเบียบ คปก. อื่นๆ ล้วนกำหนดให้ ส.ป.ก. เป็นผู้กำหนดแบบหนังสืออนุญาต แบบหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งการมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้ลงนามในหนังสือยินยอมหรืออนุญาตจะทำให้การจัดทำหนังสือดังกล่าวมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. เห็นชอบแบบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๓. เห็นชอบให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้ลงนามในหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงเป็นผู้ออกใบแทน แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีมีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดเกี่ยวกับจำนวนเนื้อที่ดิน รูปแผนที่ หรือการแก้ไขใดๆ ที่มิใช่การเปลี่ยนตำแหน่งที่ดิน เปลี่ยนตัวผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต และเพิกถอนหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้ใช้แบบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สำหรับใช้เป็นหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ออกตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ (รายละเอียดตามเอกสารแนบวาระการประชุม)

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้ลงนามในหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการออกใบแทน หรือแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีมีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดเกี่ยวกับจำนวนเนื้อที่ดิน รูปแผนที่ การแก้ไขใดๆ ที่มิใช่การเปลี่ยนตำแหน่งที่ดิน หรือเปลี่ยนตัวผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และเพิกถอนหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้การจัดทำ “หนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน” เพื่อมอบให้แก่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต และเพื่อ ส.ป.ก. จัดเก็บรักษาให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

มติคณะกรรมการ ๑. อนุมัติให้ใช้แบบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สำหรับใช้เป็นหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ออกตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ (รายละเอียดตามเอกสารแนบในวาระการประชุม)

๒. อนุมัติให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นผู้ลงนามในหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการออกใบแทน หรือแก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีมีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดเกี่ยวกับจำนวนเนื้อที่ดิน รูปแผนที่ การแก้ไขใดๆ ที่มิใช่การเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินหรือเปลี่ยนตัวผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และเพิกถอนหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้การจัดทำ “หนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน” เพื่อมอบให้แก่ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต และเพื่อ ส.ป.ก. จัดเก็บรักษาให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

เรื่องที่ ๓.๓ การให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินกิจการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๓ เรื่อง

เรื่องที่	จังหวัด	หน่วยงานที่ขออนุญาต	กิจการที่ขออนุญาต	เนื้อที่ (ไร่)
๓.๓.๑	เชียงราย	กรมการขนส่งทางบก	โครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ	๒๐๖-๑-๕๗.๖
๓.๓.๒	เชียงราย	บริษัท เชียงรายแลนด์ แอสโซซิเอทส์ จำกัด	เหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน	๒๐๑-๒-๕๔
๓.๓.๓	เชียงราย	ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์	เหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน	๑๙๓-๒-๕๐

เรื่องที่ ๓.๓.๑ กรมการขนส่งทางบก ขอรับความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ และเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ ครม. ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้กรมการขนส่งทางบกดำเนินโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) เพื่อเป็นสถานที่ปรับเปลี่ยนการขนส่งระหว่างประเทศไปสู่ภายในประเทศ รวมถึงเชื่อมต่อระบบการขนส่งจากถนนไปสู่ทางรถไฟ เพื่อรองรับการค้าและการขนส่งตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) หรือเส้นทาง R๓E หรือ R๓A เชื่อมโยงประเทศไทย สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว และภาคตะวันตกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน เข้ามาในประเทศไทย โดยข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๔

๒) เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าตู้คอนเทนเนอร์หรือสินค้าบรรจุหีบห่อ (Break-Bulk Cargoes)

๓) เพื่อเป็นศูนย์ให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ทำให้สามารถดำเนินการที่เกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกได้ในจุดเดียว

๒. โครงการฯ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย บนถนน ทล. ๑๓๕๖ ติดด่านพรมแดนเชียงของบริเวณสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๔ พื้นที่โครงการเนื้อที่รวม ๓๓๕-๑-๘๒ ไร่ ประกอบด้วย ที่ดินโฉนด จำนวน ๑๒๗-๘-๒๔.๔ ไร่ และที่ดิน ส.ป.ก. จำนวน ๒๐๖-๑-๕๗.๖ ไร่

๓. แนวทางการบริหารผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนให้แก่รัฐ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยเอกชนเข้าร่วมลงทุนในส่วนของอุปกรณ์ขนถ่ายสินค้า อุปกรณ์สำนักงาน และระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารด้านการขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์ และกรมการขนส่งทางบกได้กำหนดรูปแบบการให้สิทธิในทรัพย์สินของโครงการในรูปแบบ Build-Operate-Transfer (BOT) และเอกชนจะต้องส่งมอบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เอกชนเป็นผู้ลงทุนให้กับกรมการขนส่งทางบกเมื่อสิ้นระยะเวลาสัมปทาน

๔. แผนการดำเนินโครงการฯ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ เริ่มก่อสร้างระยะที่ ๑, เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุน, เดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ลงนามในสัญญาร่วมลงทุน และเดือนมกราคม ๒๕๖๓ จะเริ่มเปิดให้บริการ

ข้อเท็จจริง

๑. กรมการขนส่งทางบก ได้ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย (ส.ป.ก.เชียงราย) เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ และในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย (คปจ.เชียงราย) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบให้กรมการขนส่งทางบกใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฯ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน แต่ยังมิได้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาต

๒. ในปี ๒๕๕๙ กรมการขนส่งทางบกได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาเวนคืนที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยจ่ายค่าชดเชยให้แก่ผู้ถูกเวนคืนที่ดินเพื่อการยินยอมให้ใช้พื้นที่แล้ว จำนวน ๗๗๙.๗๖๐๔ ล้านบาท ประกอบด้วย ที่ดินโฉนด จำนวน ๓๘๔.๘๘๐๓ ล้านบาท และที่ดิน ส.ป.ก. ให้แก่เกษตรกร ๕๕ ราย ๗๐ แปลง จำนวน ๓๙๔.๘๘๑๒ ล้านบาท (เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ยื่นสละสิทธิในที่ดิน

และเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินก็ได้ทำหนังสือยินยอมแล้ว) ต่อมากรมการขนส่งทางบกได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ คค ๐๔๑๐/๗๐๖๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ แจ้ง ส.ป.ก.เชียงราย เพื่อทราบการเข้าพื้นที่ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ผู้รับจ้างเพื่อดำเนินการก่อสร้างตามโครงการฯ เป็นระยะเวลา ๗๒๐ วัน โดยเริ่มเข้าใช้พื้นที่เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

๓. หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (หัวหน้า คสช.) ได้มีคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ ให้อำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เสนอ ครม. อนุมัติหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยข้อ ๒ (๓) กำหนดให้โครงการของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายในระบบโทรคมนาคม และโครงการที่ ครม. มีมติให้ดำเนินการ ซึ่งเป็นโครงการของรัฐภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือนโยบายของรัฐบาลหรือ ครม. มีมติให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓ วรรคสอง

๔. กรมการขนส่งทางบก ได้ยื่นคำขอความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ณ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อดำเนินโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๖-๑-๕๗.๖ ไร่ โดยขออนุญาตใช้ที่ดินอย่างถาวร ไม่มีกำหนดระยะเวลา ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๒ (๓) (ค) โครงการที่ ครม. มีมติให้ดำเนินการโครงการดังกล่าวเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ ๒.๕ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ แผนงานด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งสินค้า

๕. ส.ป.ก.เชียงราย ได้มีหนังสือที่ ชร ๐๐๑๑.๔/๙๑ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ รายงานผลการตรวจสอบสภาพพื้นที่พร้อมความเห็นเบื้องต้น ดังนี้

๕.๑ ตำแหน่งที่ตั้งที่ดินที่ขอใช้ประโยชน์อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยแม่ขมิ้น และป่าน้ำแหย่ง ตามพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินท้องที่ตำบลริมโขง ตำบลเวียง และตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๗ โดยปัจจุบันมีการปรับสภาพพื้นที่และปลูกสร้างอาคารบ้างแล้ว และ ส.ป.ก.เชียงราย มีความเห็นเบื้องต้นให้นำเสนอ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาต่อไป

๕.๒ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบรูปแผนที่ การรังวัดคำนวณตำแหน่งที่ตั้งที่ดินแล้ว ปรากฏว่าที่ดินที่ขอความยินยอมหรืออนุญาตอยู่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๐๖-๑-๕๗.๖ ไร่ อีกทั้งไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการปฏิรูปที่ดินทางด้านวิศวกรรม

๕.๓ ไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับพระราชทาน ไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. รับการบริจาคเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และไม่เป็นที่ดินที่อยู่ในโครงการพระราชดำริหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงไม่ต้องห้ามตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๙

๖. กรมการขนส่งทางบก ได้จัดทำแผนงบประมาณการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากโครงการฯ มีลักษณะการใช้ที่ดินอย่างถาวร จึงมิได้จัดทำแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อทำการเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดิน

๗. โครงการฯ ไม่เข้าข่ายประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กำหนด แต่กรมการขนส่งทางบกได้ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระยะก่อสร้าง และระยะดำเนินการ

๘. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือที่ กษ ๐๒๐๑.๐๖/ว ๑๙๓๐ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ แจ้ง ส.ป.ก. ดำเนินการเร่งรัดพิจารณาเกี่ยวกับกรณีกรมการขนส่งทางบกขอยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินของโครงการฯ ให้เกิดความชัดเจน ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๗๓๓๘ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาและมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้กรมการขนส่งทางบกใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๒ (๓) (ก)

๒. เห็นชอบให้เก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการใช้และค่าตอบแทนฯ ข้อ ๙ (๓)

๓. เห็นชอบวงเงินวางหลักประกันตามแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๔. อนุมัติให้นำเสนอ คปก. พิจารณาเสนอขออนุมัติต่อ ครม. ก่อนพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. การขอความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าว เป็นโครงการของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๒ (๓) (ก) โดยเป็นโครงการที่อยู่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่ง ครม. มีมติให้ดำเนินการ รวมทั้งพื้นที่โครงการฯ ไม่เป็นที่ดินต้องห้าม ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๙ จึงเห็นควรอนุญาตให้กรมการขนส่งทางบกใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการฯ เนื้อที่ประมาณ ๒๐๖-๑-๕๗.๖ ไร่ โดยมีลักษณะการใช้ที่ดินอย่างถาวร ไม่มีกำหนดระยะเวลา

๒. โครงการฯ มีวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้ที่ดินที่แสดงในแผนผังอย่างถาวร กรมการขนส่งทางบกจึงไม่กำหนดแผนฟื้นฟูที่ดินในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดิน แต่ได้จัดทำแผนกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท จึงเห็นควรพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงบประมาณการจัดทำกิจกรรมดังกล่าวเพื่อกำหนดวงเงินวางหลักประกันตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้และค่าตอบแทนฯ ข้อ ๔ วรรคสอง โดยกรมการขนส่งทางบกมีสิทธิขอคืนหลักประกันเมื่อก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างตามแผนและได้ดำเนินการตามแผนการจัดทำกิจกรรมฯ แล้วเสร็จ ตามข้อ ๗ (๒)

๓. โครงการฯ มีลักษณะให้เอกชนร่วมลงทุนโดยกรมการขนส่งทางบกกำกับดูแลและได้ประโยชน์ตอบแทน จึงเห็นควรเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการใช้และค่าตอบแทนฯ ข้อ ๙ (๓) ทั้งนี้ ตามระเบียบดังกล่าวไม่มีบทยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนตามที่กรมการขนส่งทางบกขอรับการยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๔. ก่อนที่ คปก. จะพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน คปก. ต้องเสนอขออนุมัติต่อ ครม. ก่อน ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๘ (๓)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก่อนที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) จะพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้กรมการขนส่งทางบกใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๖-๑-๕๗.๖ ไร่ โดยใช้ที่ดินอย่างถาวร ไม่มีกำหนดระยะเวลาโดยเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๓) และพิจารณากำหนดวงเงินหลักประกัน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) การขอใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการที่มีวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้ที่ดินที่มีผลให้เกษตรกรไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นเพื่อประกอบเกษตรกรรม ให้เรียกเก็บครั้งเดียวเท่ากับอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินที่ปรากฏตามบัญชีที่แนบท้าย คูณด้วยเนื้อที่และระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ ส.ป.ก. อาจเสนอ คปก. เพื่อทบทวนบัญชีอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าวได้ทุกรอบสิบปี หมายความว่าในเรื่องที่ ๓.๓.๒ และเรื่องที่ ๓.๓.๓ จะเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในอัตราไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี แต่กรณีกรมการขนส่งทางบก ส.ป.ก. เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท จึงมีข้อสงสัยในเรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน เนื่องจากในการพิจารณาของ คปก. ที่ผ่านมาอาจจะยังไม่มีรูปธรรมที่ชัดเจนในการวิเคราะห์ตัวเลข แต่เมื่อพิจารณาจากความเป็นจริงและเปรียบเทียบกันระหว่างเอกชนที่ขอใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่ จะเรียกเก็บในอัตราไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี กับกรมการขนส่งทางบกขอใช้ที่ดินซึ่งเป็นโครงการของรัฐเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ จะเรียกเก็บประมาณไร่ละ ๑ ล้านบาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน จึงขอเสนอให้มีการทบทวนอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า กรมการขนส่งทางบกได้เจรจาและจ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่ได้เข้าไปช่วยเหลือในการเจรจาเพียงแต่กำหนดเงื่อนไขว่าหากผู้ขอใช้ที่ดินสามารถตกลงกับเกษตรกรได้ ส.ป.ก. ก็อนุญาตให้ใช้ที่ดิน และเมื่อคำนวณอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท จะเห็นได้ว่ากรมการขนส่งทางบกต้องจ่ายค่าที่ดินแปลงนี้ ๒ เท่า โดยจ่ายให้แก่เกษตรกร และ ส.ป.ก. ซึ่งเมื่อคำนวณต้นทุนแล้วจะเป็นภาระของผู้ใช้บริการต่อไป สำหรับราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ ปัจจุบันกรมธนารักษ์ประเมินราคาที่ดินเป็นรายแปลง และเฉพาะแปลงที่เป็นโฉนดที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก. ไม่สามารถนำมาเทียบเคียงได้ จึงขอให้ ส.ป.ก. นำไปทบทวนอีกครั้งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ขอให้เร่งรัดเรื่องการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่ง คปก. มีอำนาจในการประเมินราคาที่ดิน โดยที่ผ่านมา ส.ป.ก. อิงราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์ แต่ปัจจุบันกรมธนารักษ์เน้นประเมินราคาที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ ดังนั้น จึงควรเร่งรัดให้คณะอนุกรรมการชุดนี้ดำเนินการตรวจสอบในเรื่องหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินและการจัดเก็บรายได้จากการอนุญาตให้ใช้ที่ดินว่าควรเป็นอย่างไร จึงเห็นว่าควรแยกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นเรื่องที่ ๓.๓.๑ เนื่องจากมีเงื่อนไขว่าต้องนำเสนอต่อ ครม. ก่อนนั้น ตามหลักการสามารถอนุมัติให้นำเสนอ ครม. ก่อนได้ แต่เรื่องการกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินต้องทบทวนอีกครั้ง เช่น กรณีที่กรมการขนส่งทางบกได้จ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรไปแล้ว ส.ป.ก. จะนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการกำหนด

ค่าตอบแทนการใช้ที่ดินหรือไม่ เพราะเป็นโครงการของรัฐซึ่งเป็นแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

ประเด็นเรื่องที่ ๓.๓.๒ และ ๓.๓.๓ ขอเสนอให้ทบทวนเรื่องหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินอีกครั้ง เพราะ ส.ป.ก. ใช้หลักเกณฑ์ใดในการกำหนดค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในอัตราไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องจ่ายค่าตอบแทนการใช้ที่ดินสูงกว่าเอกชน

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้กล่าวว่า กรมการขนส่งทางบกได้ขอยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน จึงขอทราบว่ามีการพิจารณาในประเด็นนี้หรือไม่ และเหตุใดจึงไม่ได้รับการยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงดังนี้

๑. บัญชีค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะปรับเพิ่มขึ้นทุกรอบ ๓ ปี เช่น

ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓ อัตราค่าตอบแทนไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี

ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๖ อัตราค่าตอบแทนไร่ละ ๔๔,๐๐๐ บาทต่อปี

ปี ๒๕๗๐-๒๕๗๓ อัตราค่าตอบแทนไร่ละ ๕๒,๐๐๐ บาทต่อปี

๒. กรณีกรมการขนส่งทางบก ขอยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินนั้น เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยเอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อเครื่องมือหรืออุปกรณ์และเป็นผู้จัดเก็บรายได้จากโครงการดังกล่าว

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า เมื่อมีการปฏิรูปที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ถือว่าเป็นการยกเลิกเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ แต่พื้นที่ดังกล่าวยังมีสถานะเป็นป่าตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ และเป็นกิจการที่ไม่ใช่กิจการเกี่ยวกับการเกษตร ดังนั้น กรมการขนส่งทางบกจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการขอเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งทำให้ต้นทุนของกรมการขนส่งทางบกต้องเพิ่มขึ้นแน่นอน ประเด็นการเยียวยาเกษตรกรโดยการจ่ายค่าชดเชยนั้นถูกต้องหรือไม่ เมื่อเกษตรกรได้รับค่าชดเชยแต่ไม่มีที่ดิน ทำกิน และต้องบุกรุกป่า ส.ป.ก. ได้มีการตรวจสอบหรือติดตามบ้างหรือไม่ว่าเกษตรกรบุกรุกป่าใหม่ หรือขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของ คทช. หรือไม่

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้สอบถามว่า โครงการดังกล่าว ครม. มีมติเห็นชอบเมื่อปี ๒๕๕๕ โดยมีการตั้งงบประมาณดำเนินการแล้ว จึงมีข้อสงสัยว่าโครงการดังกล่าวจะต้องนำเสนอ ครม. ในประเด็นใด

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงว่า เนื่องจากเป็นกิจการหรือโครงการตามกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการเสนอขออนุมัติต่อ ครม. ก่อนพิจารณา

ให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน เมื่อ ครม. มีมติเห็นชอบแล้วจึงจะนำเสนอขออนุญาตต่อคณะกรรมการอีกครั้งหนึ่ง

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า โครงการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจาก ครม. แล้ว แต่เนื่องจากกฎกระทรวงหรือระเบียบ คปก. ได้กำหนดไว้อีกชั้นหนึ่งว่ากิจการหรือโครงการในลักษณะนี้ต้องนำเสนอ ครม. พิจารณาอนุมัติก่อน เป็นเงื่อนไขของกฎหมายที่กำหนดไว้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องที่ ๓.๓.๑ ขออนุมัติเพื่อนำเสนอ ครม. เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย แม้ว่าโครงการดังกล่าวได้รับอนุมัติจาก ครม. และดำเนินการไปแล้ว แต่เนื่องจากกฎหมายกำหนดไว้จึงต้องขอมติคณะกรรมการชุดนี้เพื่อให้นำเสนอ ครม. ก่อนนำมาพิจารณาในรายละเอียดต่อไป

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ให้ความเห็น ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก เห็นชอบให้นำเสนอ ครม. เนื่องจากเป็นเงื่อนไขภายใต้กฎหมายที่กำหนด ซึ่งต่างจากประเด็นที่กรมขนส่งทางบกขออนุมัติให้ ครม. พิจารณาเห็นชอบการนำเสนอโครงการ แต่ในกรณีนี้เป็นเรื่องการขอใช้ที่ดิน

ประเด็นที่สอง ขอเสนอมอบหมายให้คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์เร่งพิจารณาทบทวนเรื่องอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินว่าเป็นธรรมหรือมีความเหมาะสมหรือไม่ ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนในกิจการของรัฐ (Public Private Partnerships : PPP) อย่างไรก็ตามรัฐก็เป็นผู้ได้รับประโยชน์โครงการนี้ซึ่งเป็นเรื่องการส่งเสริมและการพัฒนาในพื้นที่ทางเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นภาระของต้นทุนด้วยเช่นกัน

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนในกิจการของรัฐ (PPP) เป็นการให้เอกชนดำเนินการเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการ รัฐเป็นผู้ลงทุนทั้งหมด ฉะนั้นจะถือเป็นต้นทุนของรัฐ เป็นเงินที่กู้มาแล้วเข้ากองทุน

มติคณะกรรมการ ๑. อนุมัติให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก่อนที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) จะพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้กรมการขนส่งทางบกใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๖-๑-๕๗.๖ ไร่ โดยใช้ที่ดินอย่างถาวร ไม่มีกำหนดระยะเวลา

๒. เห็นชอบมอบหมายให้คณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัย์ พิจารณาหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ และนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาภายหลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้กรมการขนส่งทางบกใช้ที่ดินเพื่อดำเนินโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย

เรื่องที่ ๓.๓.๒ บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ขอรับความยินยอมใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ได้ยื่นคำขอความยินยอมใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๒-๕๔ ไร่ มีกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย (ส.ป.ก.เชียงราย) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ข้อเท็จจริง

๑. พื้นที่ที่ขอรับความยินยอมฯ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าห้วยสักและป่าแม่กกฝั่งขวา (F) ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลป่าซาง ตำบลดงมหาวัน ตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง และตำบลผางาม ตำบลเมืองชุม ตำบลเวียงชัย ตำบลดอนศิลา อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. บริษัทฯ ได้รับหนังสือยินยอมให้เข้าใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ (ส.ป.ก. ๔-๑๐๖) เลขที่ ๑/๒๕๕๓ ออกให้เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ แปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๓๑๖๐ จำนวนเนื้อที่ ๑๙๖-๐-๖๘ ไร่ มีกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน ตามประทานบัตรเลขที่ ๑๖๓๖๕/๑๕๒๘๔ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๒ สิ้นอายุประทานบัตร วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ แต่จากการตรวจสอบพบว่า การรังวัดเดิมคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับการใช้ประโยชน์จริง และจากการรังวัดตามสภาพปัจจุบันซึ่งตรงกับการทำประโยชน์ ได้เนื้อที่ ๒๐๑-๒-๕๔ ไร่ โดยเนื้อที่ที่เพิ่มขึ้นไม่มีผลกระทบต่อเกษตรกร เนื่องจากบริษัทฯ มิได้ขยายพื้นที่แต่เป็นผลจากการรังวัดที่คลาดเคลื่อน

๓. สภาพภูมิประเทศบริเวณที่ขอความยินยอมฯ มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาเป็นภูเขาหินปูน มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๓๘๐-๕๐๐ เมตร และสภาพพื้นที่เดิมก่อนการทำเหมืองเป็นภูเขา สภาพป่าโปร่ง มีทุ่งนาล้อมรอบ

๔. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบคำขอความยินยอมฯ พร้อมเอกสารหลักฐาน และแบบตรวจสภาพพื้นที่ สรุปข้อเท็จจริงและการพิจารณาได้ ดังนี้

๔.๑ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ บริษัทฯ ได้ยื่นคำขอความยินยอมฯ เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน โดยได้จัดส่งเอกสารหลักฐานครบถ้วนตามที่กำหนดในคำขอความยินยอมฯ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงฯ ใช้บังคับ (ก่อนวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑) โดยเป็นการยื่นคำขอความยินยอมฯ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑ และข้อ ๔ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒ (๒) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยแร่ (ก) การทำเหมืองที่ได้รับความยินยอมตามระเบียบ คปก.

เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ก่อนวันที่คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ใช้บังคับ

๔.๒ การทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวาระการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่

๔.๓ ส.ป.ก. โดยสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าแปลงที่ดินอยู่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน การรังวัดแปลงที่ดินอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ตรวจสอบด้านวิศวกรรมแล้วไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔.๔ กิจการทำเหมืองแร่ ไม่เข้าลักษณะที่ คปก. ต้องเสนอขออนุมัติต่อ ครม.ก่อนพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๘ และไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับพระราชทาน ไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. รับการบริจาคเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และไม่เป็นที่ดินที่อยู่ในโครงการพระราชดำริหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงไม่ต้องห้ามตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๙

๔.๕ ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน การขออนุญาตใช้ที่ดินมีลักษณะที่เกษตรกรไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้ และไม่มีเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบ จึงไม่มีข้อตกลงเยียวยาหรือชดเชยระหว่างบริษัทฯ กับเกษตรกร

๕. บริษัทฯ ได้จัดทำแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน งบประมาณรวม ๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท กิจกรรมประกอบด้วย การจัดหาน้ำ การจัดทำระบบสูบน้ำ การจัดทำบ่อกักเก็บน้ำบนผิวดิน การจัดทำฝายและประตูน้ำ การดูแลระบบคลองส่งน้ำ สำหรับแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ของบริษัทฯ เป็นไปตามมติ คปก. และขั้นตอนที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยงบประมาณรวม ๒,๖๙๐,๖๕๕ บาท

๖. มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมผ่านการตรวจสอบจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือ ที่ วว ๐๘๐๔/๒๒๔๖ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ตามหนังสือ ที่ อก ๐๕๐๖ /๕๐๐๒ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐

๗. บริษัทฯ ได้ฟื้นฟูพื้นที่ผ่านการทำเหมืองตามแผนผังโครงการทำเหมือง และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนด โดยมีการปรับสภาพหน้าเหมืองเป็นลักษณะขั้นบันได เฝ้าระวังและบำรุงรักษาดูแลบริเวณพื้นที่เว้นการทำเหมืองมิให้มีการเข้าไปบุกรุกทำลายต้นไม้ และมีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมบริเวณที่ไม่ใช้พื้นที่สำหรับการทำเหมืองและแนวเขตประทานบัตร

๘. บริษัทฯ ยื่นคำขอต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ตามประทานบัตรเลขที่ ๑๖๓๖๕/๑๕๒๘๔ เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี ณ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งคณะกรรมการแร่จะพิจารณาอนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตรก็ต่อเมื่อบริษัทฯ มีเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว

๙. การขอรับความยินยอมฯ เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนของบริษัทฯ เป็นไปตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ กฎกระทรวงฯ และระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้อง เป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวาระการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ โดยมีปริมาณแร่สำรองที่สามารถทำเหมืองได้ประมาณ ๑๖.๑๔ ล้านเมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าเงินประมาณ ๒,๙๐๔.๖๖ ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นระยะเวลาการทำเหมืองและรวมระยะเวลาฟื้นฟูพื้นที่แล้วประมาณ ๑๐ ปี และโครงการนี้ มีระยะเวลาคืนทุน ๑.๘ ปี ซึ่งพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแร่จะไม่สามารถนำกลับมาทำเกษตรกรรมได้อีก

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาและมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูนในเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๒-๕๔ ไร่ ระยะเวลา ๑๐ ปี

๒. เห็นชอบแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดิน และให้นำผลการดำเนินการที่ผ่านมาตามแผนการทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

๓. เห็นชอบจำนวนเงินหลักประกันเป็นวงเงิน จำนวน ๒,๖๙๐,๖๕๕ บาท และให้เริ่มคำนวณค่าตอบแทน ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

๔. เห็นชอบให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การขอรับความยินยอมฯ เพื่อการทำเหมืองแร่ของบริษัทฯ เป็นการขอใช้ที่ดินในพื้นที่เดิม ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินมาแล้ว รวมทั้งได้ผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานที่กำกับดูแล ซึ่งมีหน้าที่ออกประทานบัตรและหน่วยงานที่ดูแลด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเมื่อ ส.ป.ก. พิจารณาตามความ

จำเป็นเหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์แก่เกษตรกรและประโยชน์ส่วนรวมของประเทศข้างต้นประกอบกันแล้ว เห็นควรให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้บริษัทฯ ใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการเหมืองแร่ ดังนี้

๑. ให้บริษัทฯ ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูนในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๒-๕๔ ไร่ ระยะเวลา ๑๐ ปี โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นวันที่บริษัทฯ ยื่นคำขอภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการประกอบกิจการเหมืองแร่

๒. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ของบริษัทฯ เป็นไปตามมติ คปก. และขั้นตอนที่ ส.ป.ก. กำหนด และที่ผ่านมาได้ดำเนินการฟื้นฟูตามแผนผังโครงการซึ่งได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนการดำเนินการตามแผนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรที่ผ่านมาเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จึงควรเห็นชอบแผนฟื้นฟูฯ และแผนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ บริษัทฯ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูฯ และแผนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เสนอ โดยเคร่งครัด

๓. จำนวนเงินหลักประกันเห็นควรให้วางตามวงเงินของแผนฟื้นฟูที่ดินในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดิน จำนวน ๒,๖๙๐,๖๕๕ บาท และให้เริ่มคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. ยินยอมให้บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูนในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๒-๕๔ ไร่ กำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี

๒. เห็นชอบแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดินตามที่บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด เสนอ

๓. อนุมัติหลักประกันตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นวงเงินจำนวน ๒,๖๙๐,๖๕๕ บาท และอนุมัติให้เริ่มคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ส.ป.ก. ใช้หลักเกณฑ์ใดในการวิเคราะห์กำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื่องจากที่ผ่านมา ส.ป.ก. เห็นชอบตามหลักเกณฑ์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ซึ่งเป็นผู้อนุญาตประทานบัตรเพื่อไม่ให้ขัดกับหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ประกอบกิจการเหมืองแร่ เพียงแต่ผู้ประกอบการต้องมาขออนุญาตใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. เท่านั้น

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงว่า หลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินนั้น ส.ป.ก. เทียบเคียงจากกรณีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยพลังงานลม (กังหันลม) ซึ่งมติ คปก. ได้กำหนดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในอัตราไร่ละ ๓๕,๐๐๐ บาทต่อปี และให้มีการปรับอัตราค่าตอบแทนทุก ๕ ปี ส.ป.ก. จึงปรับจากไร่ละ ๓๕,๐๐๐ บาทต่อปี เป็นเริ่มต้นที่ไร่ละ ๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี และจะมีการปรับเพิ่มขึ้นทุก ๓ ปี

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตตมานัส) ได้กล่าวว่า ในกรณีขออนุญาตระยะเวลา ๑๐ ปี ต่อมาผู้ประกอบการเห็นว่าในปีที่ ๔ หรือปีที่ ๖ จะมีการปรับเพิ่มอัตราค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน จึงเร่งนำทรัพยากรออกจากบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาตแล้วยกเลิกประกอบกิจการเนื่องจากทรัพยากรนั้นหมดไป กรณีนี้ ส.ป.ก. จะดำเนินการอย่างไร

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงว่า ส.ป.ก. จะคิดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในระยะเวลา ๑๐ ปี ในอัตราที่เพิ่มขึ้นทุก ๓ ปี ตามบัญชีค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเรียกเก็บครั้งเดียว แต่อาจแบ่งชำระได้ไม่เกิน ๕ งวด ซึ่งผู้ประกอบการสามารถออกจากพื้นที่ก่อนครบกำหนดระยะเวลาได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตตมานัส) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในการแบ่งชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้ชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินบางส่วนแล้วยกเลิกกิจการอาจจะทำให้ ส.ป.ก. ต้องไปดำเนินการฟ้องร้องคดีในภายหลัง

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้สอบถามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การต่ออายุประทานบัตรเพราะเหตุใดจึงต้องขอรับความยินยอมจาก ส.ป.ก. ก่อน และเรื่องระยะเวลาการขออนุญาตใช้ที่ดิน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตตมานัส) ได้กล่าวว่า เนื่องจากประทานบัตรที่ออกโดยกระทรวงอุตสาหกรรม จะมีกำหนดระยะเวลาประมาณ ๓๐ ปี และส่วนใหญ่จะขอใช้ที่ดินจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมป่าไม้ หรือ ส.ป.ก. ซึ่งกำหนดระยะเวลาในการใช้ประโยชน์ในที่ดินก็พิจารณาจากอายุประทานบัตรหรือแล้วแต่กรณี

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้ยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินมีกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี ตามอายุประทานบัตร เพราะเมื่อครบกำหนดผู้ประกอบการจะต้องมายื่นเรื่องต่อกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ส.ป.ก. ก็จะได้พิจารณาเงื่อนไขต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง และตามที่ ส.ป.ก. ได้ชี้แจง

เรื่องค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินจะเห็นได้ว่าเป็นการเรียกเก็บในอัตราก้าวหน้า สำหรับอัตราค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในกิจการกังหันลมนั้น ที่ผ่านมาคณะกรรมการได้มีการวิเคราะห์จากต้นทุนกับรายได้เพื่อหาค่าเฉลี่ย และเห็นชอบให้เรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในอัตราไร่ละ ๓๕,๐๐๐ บาทต่อปี แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่ากิจการเหมืองแร่ต้องจ่ายค่าตอบแทนในอัตราสูงเกินไป เพราะกิจการกังหันลมขอใช้ที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ แต่กิจการเหมืองแร่ขอใช้ที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ ค่าตอบแทนปีละประมาณ ๘ ล้านบาท และปรับเพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งเป็นจำนวนที่มากเกินไป ไม่ใช่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้เอกชนแต่เมื่อต้องจ่ายค่าตอบแทนในอัตราที่สูงมากอาจจะทำให้ธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดำเนินการต่อไปไม่ได้

ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (นายสกล จุลาภา) ได้เสนอความเห็นดังนี้

๑. เรื่องการอนุญาตประทานบัตร ผู้ขออนุญาตประทานบัตรต้องได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินจากเจ้าของพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิหรือหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ก่อน ซึ่งเป็นที่มาว่าเหตุใดจึงต้องให้ ส.ป.ก. พิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน สำหรับข้อมูลจะมีคณะอนุกรรมการพิจารณาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการทำเหมืองแร่ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ตลอดจนข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาในเบื้องต้น

๒. เรื่องค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เมื่อพิจารณาค่าตอบแทนในอัตราไร่ ๔๐,๐๐๐ บาทต่อปี อาจจะค่อนข้างน้อย แต่หากเป็นกรณีการขอรับความยินยอมของบริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ จะเห็นว่าในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ จะต้องจ่ายค่าตอบแทนจำนวน ๘ ล้านบาท ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ จำนวน ๘.๘ ล้านบาท และปรับเพิ่มขึ้นตามลำดับ การเรียกเก็บครั้งเดียวตามกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี เป็นจำนวนเงินค่อนข้างสูงมากสำหรับผู้ประกอบการ ซึ่งการทำเหมืองอาจจะมีกำไรสูง (Margin) แต่ก็มีอัตราความเสี่ยงค่อนข้างสูง เช่น อุบัติเหตุ ปริมาณแร่ หรือสายแร่อาจเกิดความเสียหายหรือหายไปถึงแม้ว่าจะมีการสำรวจอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม ซึ่งกรณีนี้ผู้ประกอบการอาจจะคำนวณล่วงหน้าได้ว่ามีปริมาณเท่าไร จึงเห็นว่าคุ้มค่าต่อการลงทุน

ผู้แทนรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายมีศักดิ์ ภักดีคง) ได้กล่าวว่า ตามที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประธานคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้มีการพิจารณาเรื่องกิจการเหมืองแร่ จำนวน ๓ แห่ง เพื่อกลั่นกรองว่าจะนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาตถูกต้องหรือไม่ แต่ตามระเบียบวาระการประชุมที่นำเสนอคณะกรรมการในครั้งนี้มีเพียง ๒ แห่ง โดยกรณีห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ ที่ประชุมเห็นชอบให้ใช้ที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒๘ ไร่ แต่ไม่เห็นชอบในส่วนที่ขอใช้พื้นที่เพิ่มเพื่อกิจการเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔ ไร่ สำหรับกรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการเหมืองแร่แต่ราษฎรในชุมชนไม่เห็นด้วยเนื่องจากในพื้นที่ที่ขอใช้ที่ดินมีวัดตั้งอยู่นั้น ส.ป.ก. ควรนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาในกรณีดังกล่าว เนื่องจากคณะอนุกรรมการไม่มีอำนาจตัดสินใจว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ ซึ่งกระบวนการในการพิจารณาชั้นคณะอนุกรรมการ ส.ป.ก. ควรนำมาสรุปนำเสนอคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณา

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ชี้แจงว่า ในชั้นของคณะอนุกรรมการมีเรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณากลั่นกรอง จำนวน ๓ เรื่อง สำหรับกรณีที่ผู้ประกอบการได้รับอนุญาตประทานบัตรแล้ว แต่ไม่สามารถเข้าพื้นที่ได้เนื่องจากมีราษฎรต่อต้านและมีวัดตั้งอยู่ในบริเวณเหมืองแร่นั้น ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ส่งเรื่องคืนให้ ส.ป.ก.เชียงราย ไปดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี (นายสุวิทย์ ไทยเอียด) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีรถบรรทุกของบริษัทเหมืองแร่จำนวนมากทำให้ถนนมีสภาพชำรุด ซึ่งต้องเสียงบประมาณในการซ่อมแซมถนนให้กลับสู่สภาพปกติ ดังนั้น แม้ว่าจะได้รับค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินจากผู้ประกอบการ แต่ภาครัฐก็ต้องสูญเสียงบประมาณในการซ่อมแซมถนนจำนวนมากเช่นกัน

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า พื้นที่ที่ขอรับความยินยอมฯ เพื่อกิจการเหมืองแร่ทั้ง ๒ เรื่อง ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตาม พรฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้รับความยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการเหมืองแร่เมื่อปี ๒๕๕๓ เมื่อพิจารณาจากกรณีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. หากจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ส.ป.ก. ต้องดำเนินการให้ครบองค์ประกอบ ๓ อย่าง ได้แก่ งบประมาณ แผนงาน และดำเนินการ ซึ่งจากการตรวจสอบจะเห็นว่าสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นภูเขา ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรต้องส่งคืนกรมป่าไม้ และไม่มีการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อไม่สามารถปฏิรูปที่ดินให้แก่ราษฎรได้ก็ขัดกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องงบประมาณ และแผนงาน อีกทั้งยังสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาเมื่อปี ๒๕๕๘ กรณีหากยังไม่ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไม่มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้ไม่ได้คัดค้านในเรื่องที่ ส.ป.ก. จะอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรือไม่ เพียงแต่โดยสภาพพื้นที่แล้วหากยังไม่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินก็ยังถือว่าเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งกรมป่าไม้จะไม่เพิกถอนกฎกระทรวงโดยเด็ดขาด เนื่องจากปัจจุบันพบปัญหาในลักษณะนี้ค่อนข้างมาก เพราะเมื่อตรวจสอบภาพถ่ายทางอากาศแล้วจะพบว่ามีการนำพื้นที่ที่มีสภาพป่าไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓.๖ ล้านไร่ ซึ่งต้องส่งมอบคืนกรมป่าไม้และจะต้องพิจารณาในชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้งหนึ่ง ในการขอรับความยินยอมฯ กรมป่าไม้ไม่ขัดข้องเพราะเป็นเรื่องจำเป็นในด้านเศรษฐกิจและทรัพยากรแร่ หากไม่นำมาใช้ก็ไม่เกิดประโยชน์ แต่ลักษณะนี้ยังไม่สิ้นสภาพความเป็นป่า ยังไม่มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นว่า มาตรา ๒๖ (๔) กำหนดว่า เมื่อ ส.ป.ก. ได้นำที่ดินส่วนใดมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้วให้ พรฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนความเป็นป่าสงวนแห่งชาติ กรณีสงสัยความหมายของการนำมาคืออะไร คณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้ให้ความเห็นว่าต้องมีแผนงานและงบประมาณในบริเวณพื้นที่ส่วนนั้นแล้ว ไม่ได้หมายถึงว่าต้องดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว ต่อมาในปี ๒๕๕๘ ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเมื่อยังไม่ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก็ยังเป็นป่าอยู่ แม้ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก็ยังเป็นป่าอยู่ แต่เห็นด้วยกับกรมป่าไม้ในส่วนของพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร มติ ครม. ถือว่าพื้นที่บริเวณนั้นไม่ได้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. แต่ ส.ป.ก. ไปตีความว่า

ต้องกันคืนกรมป่าไม้ตามมติ ครม. ส.ป.ก. มีหน้าที่ต้องส่งคืนตามมติ ครม. เพราะพื้นที่เหล่านี้ถือว่ากรมป่าไม้ไม่ได้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. ซึ่งเป็นไปตามมติ ครม. ปี ๒๕๓๗

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมากรมป่าไม้ถือตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกามาโดยตลอด เมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงาน งบประมาณ ก็ถือว่าพื้นที่ตรงนั้นเพิกถอน เพียงแต่สภาพพื้นที่บริเวณนี้นำมาปฏิรูปที่ดินไม่ได้ เนื่องจากมีลักษณะเป็นเขา เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ กรมป่าไม้ไม่ได้ทักท้วงในเรื่องการอนุญาต ซึ่งที่ผ่านมากรมป่าไม้ได้เพิกถอนกฎกระทรวงใน ๓ กรณี ได้แก่ กรณีในพื้นที่อำเภอท่าแซะ กรณีนายอุดมศักดิ์ น้อยโต และกรณีปางมะโอ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในกรณีนี้คาดว่าผู้ประกอบการได้วิเคราะห์ในเรื่องต้นทุนและค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินแล้ว ในอนาคต ส.ป.ก. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้เหมาะสม โดยอาจจะพิจารณาในเรื่องมูลค่าที่ดินหรือข้อมูลต่างๆ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าว ที่ผ่านมา คปก. ได้ออกระเบียบว่าด้วยการอนุญาตให้นำที่ ส.ป.ก. ไปใช้ประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติเพื่อทำเหมืองแร่ ภายหลังศาลปกครองได้มีคำพิพากษาว่าระเบียบดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ทำให้ ส.ป.ก. ไม่สามารถอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการเหมืองแร่ได้ ต่อมาจึงได้มีคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ กำหนดให้ ส.ป.ก. สามารถอนุญาตให้นำที่ดินไปใช้ในกิจการเหมืองแร่ได้ เรื่องนี้จึงเป็นการพิจารณาโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษที่ต้องการให้นำที่ ส.ป.ก. ไปใช้ประโยชน์ใน ๓ ด้าน คือ เรื่องพลังงาน เรื่องเหมืองแร่ และโครงการของรัฐที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ การพิจารณาครั้งนี้ไม่ใช่พิจารณาบนพื้นฐานของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า กรมป่าไม้จะกลับไปตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง หากยังคงมีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ผู้ประกอบการต้องดำเนินการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่หากสิ้นสุดสภาพแล้วก็ต้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตป่า จึงขอสงวนสิทธิว่ากรมป่าไม้ต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ผู้แทนกรมการพัฒนาชุมชน (นายมรกต วิเลิศปรีชาตระกูล) ได้กล่าวว่า ขอให้คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาว่าในเรื่องนี้ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินหรือไม่ พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า เมื่อตรวจสอบจากแผนที่จะเห็นว่ามีลักษณะเป็นที่เขาไม่สามารถดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ ซึ่งกรมป่าไม้ไม่คัดค้านการอนุญาตใช้ที่ดินตามกฎหมายของ ส.ป.ก. เพียงแต่ผู้ประกอบการต้องดำเนินการขออนุญาตต่อกรมป่าไม้ให้ถูกต้องเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา และต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบทุกฉบับ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าว ปัญหาที่กรมป่าไม้ทักท้วงขึ้นมาก็ค่อนข้างเห็นด้วยในเรื่องการส่งมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกรมป่าไม้ได้ชี้แจงแล้วพื้นที่ใดที่ไม่เหมาะสมกับการเกษตรถือว่าไม่ได้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. เพราะ ส.ป.ก. อาจจะไม่เข้าใจว่าพื้นที่เหมาะสมต่อการเกษตรหรือไม่

แม้ว่าบางส่วน ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินให้เกษตรกรไปแล้วก็ถือว่าเหมาะสมต่อการเกษตร แต่พื้นที่บางส่วน ส.ป.ก. ไม่มีเจตนาที่จะนำพื้นที่ดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินก็กันคืนกรมป่าไม้ไป จึงขอให้ ส.ป.ก. พิจารณาทบทวนให้ดี

ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (นายสกล จุลาภา) ได้กล่าวว่า ในที่ประชุมคณะกรรมการแร่ ผู้แทนกรมป่าไม้ได้ชี้แจงว่า หากเป็นพื้นที่ของกรมป่าไม้ ถึงแม้จะอยู่ในเขต ส.ป.ก. ก็ต้องขออนุญาตต่อกรมป่าไม้ซึ่งจากการสอบถามผู้ประกอบการก็ได้รับแจ้งว่าได้ขออนุญาตจากกรมป่าไม้เรียบร้อยแล้ว

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า จะต้องขออนุญาต ๒ ครั้ง ถ้ากรณีเป็นป่าตามมาตรา ๕๔ เมื่อขออนุญาต ส.ป.ก. แล้วก็ต้องดำเนินการขอเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าของกรมป่าไม้ ในกรณีที่พื้นที่เป็น ส.ป.ก. มีการปฏิรูปที่ดินไปแล้ว และมีเงื่อนไขว่าต้องทำกิจกรรมอย่างอื่นที่มิใช่เกษตรกรรม ยกเว้นที่ที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติที่ยังไม่ถอนสภาพ ซึ่งสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นเขาไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร และ ส.ป.ก. ไม่สามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ตามที่ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรมได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ามีผู้แทนกรมป่าไม้ได้ชี้แจงข้อมูลต่างๆ และผู้ประกอบการได้ขออนุญาตจากกรมป่าไม้แล้ว ดังนั้นในเบื้องต้นเห็นควรอนุญาต แต่ขอให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบให้ชัดเจนว่ามีการขออนุญาตอย่างถูกต้องทั้ง ๒ ฝ่ายหรือไม่ หากดำเนินการไม่ถูกต้องกระทรวงอุตสาหกรรมก็อนุญาตประทานบัตรไม่ได้ สำหรับ ส.ป.ก. ก็อนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า เห็นด้วย โดยให้ ส.ป.ก. และกรมป่าไม้พิจารณาอนุญาตตามระเบียบและข้อกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน แต่ต้องแจ้งผู้ประกอบการให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน กรมป่าไม้ไม่คัดค้านเรื่องการทำเหมืองแร่ เพียงแต่ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ขอให้ ส.ป.ก. กับกรมป่าไม้หารือร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อตกลงและถือปฏิบัติให้ตรงกัน หรือจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและผู้ประกอบการ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ เพียงแต่ว่าแต่ละหน่วยงานจะบูรณาการกันอย่างไร

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า คณะกรรมการเห็นควรอนุญาต ในส่วนของผู้ประกอบการนั้นต้องดำเนินการขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน

ผู้แทนรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายมีศักดิ์ ภักดีคง) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ขอให้ ส.ป.ก. ติดตามผลการดำเนินการของผู้ประกอบการว่าเป็นไปตามแผนฟื้นฟูภายหลังการทำเหมืองแร่หรือไม่

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้เสนอความเห็นว่า ปัจจุบันพื้นที่ป่าในเขต ส.ป.ก. ค่อนข้างน้อย หากจะกำหนดในแผนฟื้นฟูให้มีการปลูกป่า ๒๐% ของพื้นที่ก็จะเป็นการลดภาระเรื่องพื้นที่ในการปลูกป่า และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติอีกด้วย

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า แนวคิดในการเพิ่มพื้นที่ป่าในเขต ส.ป.ก. ได้ตั้งเป้าไว้ประมาณ ๕๐% ในหลากหลายรูปแบบ เช่น วนเกษตร หรือเกษตรผสมผสาน โดยต้องขอความร่วมมือจากกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีที่กรมป่าไม้ได้ให้คำแนะนำ

มติคณะกรรมการ ๑. ยินยอมให้บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูนในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๐๑-๒-๕๔ ไร่ กำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี

๒. เห็นชอบแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดินตามที่บริษัท เชียงรายแลนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด เสนอ

๓. อนุมัติหลักประกันตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นวงเงินจำนวน ๒,๖๙๐,๖๕๕ บาท และอนุมัติให้เริ่มคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

เรื่องที่ ๓.๓.๓ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ ขอรับความยินยอมใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดเชียงราย เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ (หจก.) ได้ยื่นคำขอความยินยอมใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๑๙๓-๒-๕๐ ไร่ กำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี แบ่งเป็นการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๒๘-๒-๙๖ ไร่ และกิจการเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔-๓-๕๔ ไร่ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย (ส.ป.ก.เชียงราย) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ข้อเท็จจริง

๑. พื้นที่ที่ขอรับความยินยอมฯ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าห้วยสักและป่าแม่กกฝั่งขวา (F) ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลป่าซาง ตำบลดงมหาวัน ตำบลทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง และตำบลผางาม ตำบลเมืองชุม ตำบลเวียงชัย ตำบลดอนศิลา อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. หจก. ได้รับหนังสือยินยอมให้เข้าใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ (ส.ป.ก. ๔-๑๐๖) เลขที่ ๑/๒๕๕๒ ออกให้เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ แปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๓๒๐๗ จำนวนเนื้อที่ ๒๘-๒-๙๖ ไร่ มีกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อทำเหมือง

แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน ตามประทานบัตรเลขที่ ๓๑๑๑๘/๑๕๘๒๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และสิ้นอายุประทานบัตรเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๓. หจก. ใช้ที่ดินเพื่อกิจการเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔-๓-๕๔ ไร่ แบ่งเป็น (๑) พื้นที่เก็บกองหิน เนื้อที่ประมาณ ๓๙-๓-๓๙ ไร่ (เป็นพื้นที่เดิมของบริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด ที่ได้รับความยินยอมให้ใช้ที่ดินฯ เพื่อการทำเหมืองแร่ ตามมติ คปก. ครั้งที่ ๖/๒๕๔๔ และประทานบัตรที่ ๓๑๑๑๖/๑๕๕๒๔ ซึ่งสิ้นอายุประทานบัตรแล้ว วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๙) (๒) พื้นที่สิ่งปลูกสร้างอาคารที่เกี่ยวกับการทำเหมืองและโรงโม่ เนื้อที่ประมาณ ๙๑-๐-๐๑ ไร่ (เดิมคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย มีมติเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๒ ให้บริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๗๔-๑-๑๐ ไร่) (๓) พื้นที่ปรับทางขึ้นเหมือง เนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๑๔ ไร่

๔. สภาพภูมิประเทศบริเวณที่ขอความยินยอมฯ มีลักษณะเป็นภูเขาหินปูน มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๔๒๐-๕๘๐ เมตร และสภาพพื้นที่เดิมก่อนการทำเหมืองมีสภาพเป็นป่าเบญจพรรณ มีต้นไม้ขนาดเล็กขึ้นทั่วไป ด้านตะวันตกเป็นที่ราบมีทุ่งนา

๕. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบคำขอความยินยอมฯ พร้อมเอกสารหลักฐาน และแบบตรวจสภาพพื้นที่ สรุปข้อเท็จจริงและการพิจารณาได้ ดังนี้

๕.๑ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ หจก. ได้ยื่นคำขอความยินยอมฯ เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน โดยได้จัดส่งเอกสารหลักฐานครบถ้วนตามที่กำหนดในคำขอความยินยอมฯ ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงฯ ใช้บังคับ (ก่อนวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑) ซึ่งเป็นการยื่นคำขอความยินยอมฯ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑ และข้อ ๔ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒ (๒) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยแร่ (ก) การทำเหมืองที่ได้รับความยินยอมตามระเบียบ คปก. เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ก่อนวันที่คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ใช้บังคับ (ข) การดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับการสำรวจแร่ การทำเหมือง หรือการทำเหมืองใต้ดิน ที่ได้รับความยินยอมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตาม (ก)

๕.๒ การทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็น

มิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวาระการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่

๕.๓ ส.ป.ก. โดยสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าแปลงที่ดินอยู่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน การรังวัดแปลงที่ดินอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ตรวจสอบด้านวิศวกรรมแล้วไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๕.๔ กิจการทำเหมืองแร่ ไม่เข้าลักษณะที่ คปก. ต้องเสนอขออนุมัติต่อ ครม.ก่อนพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๘ และไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับพระราชทาน ไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. รับการบริจาคเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และไม่เป็นที่ดินที่อยู่ในโครงการพระราชดำริหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงไม่ต้องห้ามตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๙

๕.๕ ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน การขออนุญาตใช้ที่ดินมีลักษณะที่เกษตรกรไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้ ซึ่งจากผลการตรวจสอบสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ที่จัดที่ดินให้กับเกษตรกรแล้ว จำนวน ๑๐ ราย เกษตรกรได้รับการเยียวยาชดเชยเรียบร้อยแล้ว ในการยินยอมให้ใช้ที่ดินฯ ครั้งแรก โดยค่าชดเชยเยียวยารายละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันไม่มีเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบ

๖. หจก. ได้จัดทำแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน งบประมาณรวม ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท กิจกรรมประกอบด้วย ทอดกฐิน การปรับพื้นที่เพื่อเตรียมสร้างบ่อกักเก็บน้ำ การจัดทำบ่อกักเก็บน้ำเพื่อเตรียมสร้างบ่อ กักเก็บน้ำ จัดทำบ่อกักเก็บน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพื่อใช้งานเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น การจัดทำระบบส่งน้ำให้เกษตรกร สำหรับแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ของ หจก. เป็นไปตามมติ คปก. และขั้นตอนที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยงบประมาณรวม ๖๗๗,๐๓๐ บาท

๗. มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมผ่านความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหนังสือ ที่ วว ๐๘๐๔/๓๒๗๕ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๓

๘. การฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมือง พื้นที่ภายในขอบเขตพื้นที่การทำเหมืองดังกล่าวยังไม่สามารถฟื้นฟูได้เนื่องจากการทำเหมืองยังไม่สิ้นสุด อย่างไรก็ตามผู้ถือประทานบัตรได้ทำการปรับสภาพหน้าเหมืองภายในพื้นที่ประทานบัตรปัจจุบันในส่วนที่ผ่านการทำเหมืองแล้วเป็นลักษณะขั้นบันไดตามแผนผังโครงการทำเหมืองและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนด ซึ่งได้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยพื้นที่เว้นการทำเหมืองผู้ถือประทานบัตรได้เฝ้าระวังมิให้เข้าไปทำลายหรือตัดต้นไม้ และบริเวณพื้นที่ที่ต่อเนื่องกับพื้นที่ประทานบัตร ได้แก่ พื้นที่โรงโม่หิน ได้มีการจัดทำบ่อดักตะกอน คันดิน คูระบายน้ำเพื่อรองรับการชะล้างภายในพื้นที่โครงการมิให้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ภายนอก

๙. หจก. ยื่นคำขอต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ตามประทานบัตรเลขที่ ๓๑๑๑๘/๑๕๘๑๕ เป็นระยะเวลา ๒๐ ปี ณ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งคณะกรรมการแร่จะพิจารณาอนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตรก็ต่อเมื่อ หจก. มีเอกสารหลักฐานที่แสดงว่าได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว

๑๐. การขอรับความยินยอมฯ เพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนของ หจก. เป็นไปตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ กฎกระทรวงฯ และระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้อง เป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวาระการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ โดยมีปริมาณแร่สำรองที่สามารถทำเหมืองได้ประมาณ ๕.๑๐ ล้านเมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าเงินประมาณ ๙๑๘ ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นระยะเวลาการทำเหมืองและรวมระยะเวลาฟื้นฟูพื้นที่แล้วประมาณ ๑๔ ปี และโครงการนี้มีระยะเวลาคืนทุน ๓ ปี ซึ่งพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแร่จะไม่สามารถนำกลับมาทำเกษตรกรรมได้อีก

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาและมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูนในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๘-๒-๙๖ ไร่ ระยะเวลา ๑๐ ปี

๒. เห็นชอบแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดิน และให้นำผลการดำเนินการที่ผ่านมาตามแผนการทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

๓. เห็นชอบให้วางหลักประกันเป็นเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเริ่มคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

๔. เห็นชอบให้เสนอ คปก. พิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาต ในส่วนของพื้นที่ทำเหมือง เนื้อที่ ๒๘-๒-๙๖ ไร่ ส่วนพื้นที่กิจการเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔-๓-๕๔ ไร่ อนุกรรมการฯ เห็นควรให้ตรวจสอบสภาพพื้นที่ใหม่อีกครั้ง

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การขอรับความยินยอมฯ เพื่อการทำเหมืองแร่ของ หจก. เป็นการขอใช้ที่ดินในพื้นที่เดิม ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินมาแล้ว รวมทั้งได้ผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานที่กำกับดูแล ซึ่งมีหน้าที่ออกประทานบัตรและหน่วยงานที่ดูแลด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ ส.ป.ก. พิจารณาตามความจำเป็นเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์แก่เกษตรกรและประโยชน์ส่วนรวมของประเทศข้างต้นประกอบกันแล้ว เห็นควรให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ หจก. ใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการเหมืองแร่ ดังนี้

๑. ให้ หจก. ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูน ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๘-๒-๙๖ ไร่ ระยะเวลา ๑๐ ปี โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์

๒๕๖๑ ซึ่งเป็นวันที่ หจก. ยื่นคำขอภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการประกอบกิจการเหมืองแร่

๒. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ แล้ว เป็นไปตามมติ คปก. และขั้นตอนที่กำหนด และที่ผ่านมาได้ดำเนินการฟื้นฟูตามแผนผังโครงการซึ่งได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนการดำเนินการตามแผนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรที่ผ่านมาเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จึงควรเห็นชอบแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ และแผนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ หจก. จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ และแผนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เสนอโดยเคร่งครัด

๓. จำนวนเงินหลักประกันเห็นควรให้วางตามวงเงินของแผนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และให้เริ่มคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. ยินยอมให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูนในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๘-๒-๙๖ ไร่ ระยะเวลา ๑๐ ปี ส่วนพื้นที่กิจการเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔-๓-๕๔ ไร่ ให้ ส.ป.ก.เชียงราย ตรวจสอบสภาพพื้นที่ใหม่ว่ามีความจำเป็นหรือเหมาะสมต่อการทำเหมืองแร่ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ที่ขอรับความยินยอมหรือไม่

๒. เห็นชอบแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดินตามที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธนะวงศ์ เสนอ

๓. อนุมัติหลักประกันตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นวงเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอนุมัติให้เริ่มคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีลักษณะเดียวกันกับเรื่องที่ ๓.๓.๒ จึงมีความเห็นและข้อสังเกตเช่นเดียวกัน

มติคณะกรรมการ ๑. ยินยอมให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ ใช้ที่ดินเพื่อทำเหมืองหินปูนในเขตปฏิรูปที่ดินในท้องที่หมู่ที่ ๒ ตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ ๒๘-๒-๙๖ ไร่ ระยะเวลา ๑๐ ปี ส่วนพื้นที่กิจการเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔-๓-๕๔ ไร่ ให้ ส.ป.ก.เชียงราย ตรวจสอบสภาพพื้นที่ใหม่ว่ามีความจำเป็นหรือเหมาะสมต่อการทำเหมืองแร่ของห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงรายธนะวงศ์ ที่ขอรับความยินยอมหรือไม่

๒. เห็นชอบแผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และแผนการฟื้นฟูที่ดินเพื่อการทำเกษตรกรรมในระหว่างการใช้ที่ดินและก่อนส่งคืนที่ดิน ตามที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธนะวงศ์ เสนอ

๓. อนุมัติหลักประกันตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นวงเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และอนุมัติให้เริ่มคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ (๒) เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึง ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๗๑

เรื่องที่ ๓.๔ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างศูนย์การศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง คณะสัตวแพทยศาสตร์

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ส.ป.ก.เชียงใหม่ มีหนังสือ ที่ ชม ๐๐๑๑.๔/๑๒๖๗ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑ มายัง ส.ป.ก. เพื่อพิจารณากรณีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างศูนย์การศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑๓ กลุ่มที่ ๑๗๒ เนื้อที่ประมาณ ๒๖-๑-๖๙ ไร่ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งในการประชุม คปจ.เชียงใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบเรื่องดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าแม่แตง (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ และปรับปรุงเขตปฏิรูปที่ดินโดยคงไว้เฉพาะพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าว เดิมนางวิมล ธิเวกานนท์ เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๓ กลุ่มที่ ๑๗๒ ต่อมาได้สละสิทธิคืนที่ดินแก่ ส.ป.ก. ทั้งแปลง

๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ มีดังนี้

๓.๑ เพื่อการศึกษาและวิจัยช้างไทยและช้างเอเชีย บริการด้านสุขภาพแก่ช้าง

๓.๒ เผยแพร่ความรู้การจัดการดูแลช้างที่ถูกต้องเหมาะสมแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงช้างโดยรอบในอำเภอแม่แตง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงช้าง และมีช้างจำนวนประมาณ ๖๐๐ เชือก

๓.๓ เป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่และประชาชนทั่วไป

๓.๔ ให้บริการด้านสุขภาพสัตว์ชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น วัว สุกร และแนะนำด้านการจัดการปศุสัตว์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๔. งบประมาณการดำเนินโครงการประมาณ ๙๐,๕๘๗,๙๕๐ บาท

๕. การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม

๕.๑ การประชุมสภาเทศบาลตำบลแม่แตง ในสมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการสร้างศูนย์ศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง

๕.๒ การดำเนินโครงการ มีการออกแบบระบบบำบัดของเสียโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๖. คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่แตงดำเนินการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้เพื่อดำเนินโครงการฯ ปรากฏว่ามีไม้หวงห้ามประเภทต่างๆ ได้แก่ ไม้สัก ประมาณ ๒๐๐ ต้น ไม้ตึง ประมาณ ๑๕๐ ต้น ไม้เปา ประมาณ ๒๐๐ ต้น ไม้เต็งรัง สูงไม่เกิน ๕ เมตร ประมาณ ๒๐๐ ต้น ไม้เหียงและไม้แดง ประมาณ ๕๐ ต้น

๗. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่เขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร กรณีมอบ ๔-๐๑ (ราย)	จัดที่ดินให้เกษตรกร กรณีมอบ ๔-๐๑ (ไร่)	เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ (ของพื้นที่)
จ.เชียงใหม่	๑๘๙,๓๖๗	๑๘,๐๘๓	๑๑๙,๐๙๘	๒๖-๑-๖๙	๐.๐๑
อ.แม่แตง	๒๙,๗๑๓	๓,๔๔๑	๒๔,๙๔๗	๒๖-๑-๖๙	๐.๐๙
ต.แม่แตง	๑,๔๓๔	๑๒๒	๑,๓๐๙	๒๖-๑-๖๙	๑.๘๔

(ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒)

ทั้งประเทศ ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๙,๗๑๓ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๒๔,๙๔๗ ไร่ ในเขตอำเภอแม่แตงมีพื้นที่ซึ่ง ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค เนื้อที่ประมาณ ๒๙๕-๒-๖๐ ไร่ รายละเอียดดังต่อไปนี้

๗.๑ กิจการเพื่อการศึกษา ๓ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๓๒-๓-๗๓ ไร่

๗.๒ กิจการเพื่อการอนามัย ๑ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๗๔-๐-๔๖ ไร่

๗.๓ กิจการเพื่อการศาสนา ๕ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๕๓ ไร่

๗.๔ กิจการเพื่อการชลประทาน แหล่งน้ำ จำนวน ๒ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๒๕-๐-๒๑ ไร่

๗.๕ สถานที่ราชการ ๓ ราย เนื้อที่ประมาณ ๕-๓-๗๙ ไร่

๗.๖ ส่งเสริมการเกษตร ๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๗-๓-๔๖ ไร่

๗.๗ ที่ทำการสหกรณ์การเกษตร ๔ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๓-๐-๑๓ ไร่

๗.๘ ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑-๐-๐๐ ไร่

๗.๙ กิจการอื่น ๑ ราย (สถานีทวนสัญญาณวิทยุแม่แตง) เนื้อที่ประมาณ ๑-๒-๒๙ ไร่

ในเขตตำบลแม่แตง มีพื้นที่ซึ่ง ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค จำนวน ๑ ราย ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานีทวนสัญญาณวิทยุแม่แตง) เนื้อที่ประมาณ ๑-๒-๒๙ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อสร้างศูนย์การศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ประมาณ ๒๖-๑-๖๙ ไร่ และเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป โดยให้แสดงแผนผังสิ่งปลูกสร้างให้ชัดเจนและประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ ซึ่งมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ได้ดำเนินการตามมติฯ ดังกล่าวแล้ว ตามหนังสือที่ ศธ ๖๕๙๓ (๑๙)/๒๓๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๒

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างศูนย์ศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง สำหรับใช้เป็นสถานศึกษาและวิจัยช้างไทยและช้างเอเชีย ให้บริการด้านสุขภาพแก่ช้าง เผยแพร่ความรู้การจัดการดูแลช้างที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่และประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาต โดยเป็นอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาต ตามข้อ ๑๗ แห่งระเบียบดังกล่าว

จึงเห็นควรอนุญาตให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ที่ดินเพื่อสร้างศูนย์ศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง เนื้อที่ประมาณ ๒๖-๑-๖๙ ไร่ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ที่ดินเพื่อสร้างศูนย์ศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๓ กลุ่มที่ ๑๗๒ เนื้อที่ประมาณ ๒๖-๑-๖๙ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้ให้ข้อสังเกตว่า เนื่องจากแปลงที่ดินที่ขออนุญาตฯ มีไม้หวงห้ามค่อนข้างหนาแน่น หากจะขออนุญาตก็ควรแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนหนึ่งเป็นการอนุญาตให้ใช้ที่ดิน และหากมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องตัดไม้สำหรับการสร้างศูนย์การศึกษาดังกล่าว ก็ให้ขออนุญาตต่อกรมป่าไม้ให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในภายหลัง

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ที่ดินเพื่อสร้างศูนย์ศึกษาและวิจัยสุขภาพช้าง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๓ กลุ่มที่ ๑๗๒ เนื้อที่ประมาณ ๒๖-๑-๖๙ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นต้องมีการดำเนินการในพื้นที่ที่มีไม้หวงห้ามให้ขออนุญาตต่อกรมป่าไม้ให้ถูกต้อง

เรื่องที่ ๓.๕ นายสมนึก สวัสดิ์กิจ หรือแสงอาทิตย์ อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบุรีที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดเพชรบุรี มีหนังสือ ที่ พบ ๐๐๑๑/๑๘๐๙๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ส่งอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ รายนายสมนึก สวัสดิ์กิจ หรือแสงอาทิตย์ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบุรี (คปจ.เพชรบุรี) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติให้นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) ข้อ ๘ และข้อ ๑๑

ข้อเท็จจริง

๑. นายสมนึกฯ ได้รับการจัดที่ดิน ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ จำนวน ๑ แปลง คือ แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

๒. วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ นายพรชัย งามศรีขำ (ผู้ร้อง) ขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพชรบุรี (ส.ป.ก.เพชรบุรี) เพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งออกให้แก่นายสมนึกฯ เนื่องจากปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นางวรรณภา แสงอาทิตย์ ภริยานายสมนึกฯ ได้ขายที่ดินแปลงดังกล่าวให้กับผู้ร้อง

๓. ส.ป.ก.เพชรบุรี ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีร้องเรียนขอให้ ส.ป.ก.เพชรบุรี เพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ โดยดำเนินการตรวจสอบพยานเอกสารและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๓.๑ บันทึกถ้อยคำนายพรชัยฯ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่า นายพรชัยฯ อ้างว่าได้ซื้อที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี จากนายสมนึกฯ แต่นายสมนึกฯ นำที่ดินแปลงดังกล่าวไปขายให้แก่บุคคลอื่นอีกต่อหนึ่ง

๓.๒ บันทึกถ้อยคำ นายเทียม คงคุด เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่า นายเทียมฯ เป็นผู้รับเหมาที่นายพรชัยฯ ว่าจ้างไปปลูกสร้างบ้านพักในแปลงที่ดินซึ่งอยู่ติดกับอ่างเก็บน้ำเขาบันได เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่ยังสร้างบ้านไม่แล้วเสร็จ ทั้งนี้ นายเทียมฯ ไม่ทราบเรื่องซื้อขายที่ดิน

๓.๓ บันทึกถ้อยคำ นายวิชัย พวงผกา เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่า นายวิชัยฯ เป็นอดีตกำนันตำบลหนองหญ้าปล้อง ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๕ กล่าวยืนยันว่าได้ให้เสาบ้านแก่นายพรชัยฯ เพื่อนำไปก่อสร้างบ้านพักแปลงที่ร้องเรียน และนายวิชัยฯ เคยไปเป็นเพื่อนนายพรชัยฯ เพื่อเจรจาปัญหาที่ดินแปลงพิพาทที่บ้านเช่าของนางสาววรรณภาฯ ภริยานายสมนึกฯ ต่อมาวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ นายวิชัยฯ ได้มาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมว่า ในวันเจรจามีชาวบ้านอยู่หลายคน รวมทั้งลูกตาสน ซึ่งเป็นตำรวจ เนื่องจากมีการทะเลาะกันนายวิชัยฯ จึงชวนนายพรชัยฯ ออกจากที่นั้น ทั้งนี้ นายวิชัยฯ ได้แจ้งว่าในที่ดินพิพาทมีบ้านหลังเก่าๆ ร้างๆ อยู่เพียงหลังเดียว แต่ปัจจุบันไม่ทราบว่าได้มีการรื้อถอนบ้านดังกล่าวไปแล้วหรือไม่

๓.๔ บันทึกถ้อยคำ นายทิวากร ทิศาวงค์ บุตรของนางแก้วมาลี ทิศาวงค์ ภริยานายสุรินทร์ ทิศาวงค์ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่า เคยเข้าไปดูแลที่ดิน ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยไม่มีค่าตอบแทนเนื่องจากสนิมสนมกับนายพรชัยฯ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงนี้อีก ปัจจุบันที่ดินแปลงนี้มีนายกฤษณะ ยินดี เป็นผู้ดูแล ทั้งนี้ คนในหมู่บ้านทราบกันดีว่าที่ดินแปลงนี้ได้มีการซื้อขายแล้ว ต่อมาวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๙ นายทิวากรฯ ได้มาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมว่า ตามที่มาให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ นั้น นายทิวากรฯ ไม่มีส่วนรู้เห็นหรือเกี่ยวข้องกับการซื้อขายที่ดินแปลงพิพาทแต่อย่างใด ที่ให้ถ้อยคำไว้นั้นเป็นความเท็จ เนื่องจากเกรงใจนายพรชัยฯ ที่เคยนับถือกันมา

๓.๕ บันทึกถ้อยคำ นายจำรัส ดีกลั่น เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่า นายจำรัสฯ เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน ให้ถ้อยคำว่าไม่ทราบเรื่องซื้อขายที่ดิน ต่อมาวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ นายวิชัยฯ ได้มาให้ถ้อยคำเพิ่มเติมว่า นายจำรัสฯ ได้รับแจ้งการปลูกบ้านใหม่และขอกำหนดหมายเลขประจำบ้านจากนางเสาวลักษ์ฯ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งนายจำรัสฯ ได้ออกใบรับแจ้ง ท.ร.๙ ให้นางเสาวลักษ์ฯ และกำหนดเป็นบ้านเลขที่ ๒๐๗ โดยไม่ได้ออกไปตรวจสภาพความเป็นบ้าน แต่เขียนแบบ ท.ร.๙ ไว้ว่าบ้านเลขที่ ๒๐๗ อยู่ใกล้กับอ่างเก็บน้ำเขาบันได และใกล้กับบ้านเลขที่ ๒๑ ทั้งนี้ หากพิจารณาจาก ท.ร.๙ กรณีนี้น่าจะเป็นกรณีขอออก

บ้านเลขที่ซ้ำซ้อนกันกับบ้านเลขที่ ๑๓๙ ซึ่งนายสมนึกฯ เป็นเจ้าบ้านแต่ไม่มีการแจ้งรื้อถอน ส่วนบ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ไม่ทราบว่าตั้งอยู่ตำแหน่งใด และมีผู้ใดเป็นเจ้าบ้าน

นายจำรัสฯ เคยได้รับการติดต่อจากนายพรชัยฯ เพื่อเจรจาปัญหาที่ดินแปลงพิพาทที่บ้านเช่าของนางสาววรรณภา แสงอาทิตย์ ภริยานายสมนึกฯ ซึ่งในวันดังกล่าวมีชาวบ้านในพื้นที่และสามีของนางเสาวลักษ์ฯ อยู่ในที่นั้นด้วย อนึ่ง แต่เดิมที่ดินนี้เป็นของนายมัด สวัสดิ์กิจ บิดาของนายสมนึกฯ ซึ่งไม่มีการปลูกสร้างบ้าน ต่อมานายสมนึกฯ ได้รับสิทธิในที่ดิน นายจำรัสฯ แจ้งว่านายพรชัยฯ เข้ามาปลูกสร้างบ้านในแปลงพิพาท และมีการซื้อขายที่ดินไปอีกทอดหนึ่งซึ่งน่าจะเป็นกรณีบ้านหลังเดียวแต่มีการขอออกบ้านเลขที่ซ้ำซ้อน

๓.๖ บันทึกถ้อยคำของนายสมนึก แสงอาทิตย์ จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

๓.๖.๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ นายสมนึกฯ ได้มาให้บันทึกถ้อยคำสรุปความได้ ดังนี้

๑) นายสมนึกฯ ได้รับทราบแล้วว่า หากกรณีเรื่องร้องเรียนมีมูลความจริง ส.ป.ก. เพชรบุรี จะดำเนินการสั่งให้นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ พร้อมได้รับทราบถึงสิทธิการจัดทำคำชี้แจงและข้อโต้แย้งพร้อมทั้งพยานหลักฐาน สิทธิแต่งตั้งผู้ทำการแทนนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาช่วยเหลือ ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๒) นายสมนึกฯ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดย ทำไร่สับปะรด ปลูกผัก และเลี้ยงวัว เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยการปลูกสับปะรด เนื้อที่ประมาณ ๗ - ๘ ไร่ และหยุดปลูกในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ปัจจุบันไม่มีพืชผลอย่างอื่น ปล่อยพื้นที่ไว้สำหรับเลี้ยงวัว ๕ - ๖ ตัว

๓) เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ นายพรชัยฯ เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ส่วนนางสาววรรณภาฯ ภริยาของนายสมนึกฯ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้มีการตั้งกลุ่มหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่บ้านเขาบันได โดยมีนางสาววรรณภาฯ เป็นประธานกลุ่ม

๔) เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีการจับไม้หวงห้ามในที่ดินแปลงพิพาท นายสมนึกฯ เคยนำที่ดินแปลงพิพาทเข้าเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาเขาย้อย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ชำระหนี้ครบถ้วนและไถ่ถอนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๖.๒ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๐ นายสมนึกฯ ได้มาให้บันทึกถ้อยคำและจัดส่งเอกสารเพิ่มเติม ตามหนังสือ ที่ พบ ๐๐๑๑/๐๒๔๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยอ้างว่าเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ว่าจ้างคนงานไปปรับไถและเกี่ยวหญ้าในที่ดินแปลงพิพาท ปัจจุบันปลูกกล้วยไว้ การกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. สาขาเขาย้อย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น เพื่อนำเงินมาใช้ในการต่อสู้คดีแต่ได้ไถ่ถอนแล้ว และเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ “ฉบับผู้ถือ” อยู่ในความครอบครองของนายสมนึกฯ

๓.๖.๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ นายสมนึกฯ ได้มาให้บันทึกถ้อยคำเพิ่มเติม ตามหนังสือ ที่ พบ ๐๐๑๑/๐๗๓๑ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ สรุปความได้ว่า นายสมนึกฯ เคยมีบ้านอยู่ ๓ หลัง ปลูกสร้างก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๕ คือ บ้านเลขที่ ๓ เลขที่ ๑๓๙ และอีกหนึ่งหลังจำเลขที่บ้านไม่ได้ ปัจจุบันมีบ้านหลังเดียว คือ บ้านเลขที่ ๑๓๙ และมีศาลาชายน้ำสำหรับพักผ่อน ๑ หลัง นายสมนึกฯ และนางสาววรรณภาฯ (ภริยา) พักอาศัยในที่ดินแปลงพิพาทและแปลงที่ดิน ซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มจักสานไม้ไผ่ แต่ส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ที่กลุ่มจักสานฯ นายสมนึกฯ เคยนำที่ดินแปลงพิพาทเข้าเป็นหลักประกันเงินกู้ยืมกับ ธ.ก.ส. สาขาเขาย้อย เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ชำระหนี้ครบถ้วนและไถ่ถอนออกมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ สำหรับความเกี่ยวข้องระหว่างนายสมนึกฯ กับนางเสาวลักษ์ จันทรสุวรรณ นั้น เป็นการซื้อขายเฉพาะตัวบ้านในที่ดินแปลงพิพาทในราคาสองแสนบาทเมื่อสองปีที่ผ่านมา มิใช่การซื้อขายที่ดิน และนางเสาวลักษ์ฯ ได้รื้อถอนออกไปแล้วแต่จำปี พ.ศ. ที่แน่นอนไม่ได้เนื่องจากนางเสาวลักษ์ฯ กลัวว่านายสมนึกฯ จะฉ้อโกงเรื่องการซื้อขายบ้าน นายสมนึกฯ จึงต้องลงลายมือชื่อยินยอมให้นางเสาวลักษ์ฯ ปลูกสร้างบ้านในที่ดินแปลงพิพาทโดยนายสมนึกฯ มิได้เกี่ยวพันเป็นเครือญาติกับนางเสาวลักษ์ฯ

๓.๗ บันทึกถ้อยคำของนางสาววรรณภาฯ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่า นางสาววรรณภาฯ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ นายพรชัยฯ เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ส่วนนางสาววรรณภาฯ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ได้ตั้งกลุ่มหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่บ้านเขาบันได (กลุ่มหัตถกรรมฯ) โดยมีนางสาววรรณภาฯ เป็นประธานกลุ่ม ในขณะนั้นกลุ่มหัตถกรรมฯ มีความคิดที่จะตั้งกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยใช้ที่ดินแปลงพิพาทเป็นแหล่งท่องเที่ยวและจัดทำร้านค้าขายพืชผลเกษตรกรรมของกลุ่มแต่โครงการไม่ได้เริ่ม จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๕๒ นายพรชัยฯ พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้ นายพรชัยฯ ได้นำไม้หวงห้ามเข้ามาไว้ในที่ดินพิพาทเพื่อจัดทำสะพานเป็นจุดชมวิวแต่ยังสร้างไม่เสร็จ นายจำรัสฯ ได้นำกำลังเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้น และดำเนินคดีกับนางสาววรรณภาฯ ฐานมีไม้หวงห้ามไว้ในครอบครอง เมื่อประมาณต้นเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ นายพรชัยฯ และนายวิชัยฯ ได้ไปพบกับนางสาววรรณภาฯ และนายสมนึกฯ ที่บ้านญาติซึ่งบุคคลทั้งสองปลูกสับปะรดและตั้งกลุ่มจักสาน โดยมีชาวบ้านอีกประมาณ ๗ คน ทั้งนี้ นายพรชัยฯ แจ้งว่าต้องการรื้อบ้านในที่ดินแปลงพิพาทเพื่อเอาไม้ นางสาววรรณภาฯ ได้แจ้งว่าได้ขนไม้ไปไว้ในแปลงที่ดินของนายพรชัยฯ แล้ว ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุโกรธเคืองกับนายพรชัยฯ ผู้ร้องเรียน

๓.๘ บันทึกถ้อยคำ นางเจียน แสงอาทิตย์ มารดาของนางสาววรรณภาฯ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ สรุปความได้ว่า ไม่ทราบเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน ปัจจุบันที่พิพาทอยู่ในความครอบครองของนายสมนึกฯ และนางสาววรรณภาฯ นางเจียนฯ ไม่ทราบว่ามีบ้านอยู่ในแปลงที่ดินหรือไม่ เพราะไม่ได้เข้าไปนานแล้ว

๓.๙ บันทึกถ้อยคำ นางแก้วมาลี ทิศาวงค์ ภริยานายนายสุรินทร์ ทิศาวงค์ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ สรุปความได้ว่า นางแก้วมาลีฯ เป็นสมาชิกกลุ่มจักสาน ไม่ทราบเรื่องการก่อตั้งกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เขาบันได ทราบเพียงว่าการดำเนินการของกลุ่มจักสานทำกันที่บ้านของนางเจียนฯ นางแก้วมาลีฯ ไม่ทราบ

เรื่องที่นางสาววรรณภาฯ ถูกดำเนินคดีฐานมีไม้หวงห้ามไว้ในครอบครอง ทราบแต่เพียงนายสุรินทร์ฯ สามีถูกดำเนินคดีฐานตัดไม้

๓.๑๐ บันทึกถ้อยคำ นายสุรินทร์ ทิศาวงค์ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ สรุปความได้ว่า ไม่ทราบเรื่องเกี่ยวกับการตั้งกลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นางสาววรรณภาฯ ได้แจ้งให้ไปประชุมกลุ่มจักสาน แต่เมื่อไปถึงพบนายพรชัยฯ อยู่ในที่นั้นและกำลังจะกลับ นายสุรินทร์ฯ ไปถึงภายหลัง จึงไม่ทราบว่าคุยอะไรกัน

๓.๑๑ บันทึกถ้อยคำ นายไก่รัตน์ รูปสง่า เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ สรุปความได้ว่า เคยรับจ้างนายพรชัยฯ ปรับไถที่ดินบริเวณบ้านเขาบันไดซึ่งติดริมน้ำ เมื่อประมาณ ๑๐ กว่าปีที่แล้ว แต่จำ พ.ศ. ที่แน่ชัดไม่ได้

ส.ป.ก.เพชรบุรี พิจารณาพยานหลักฐานดังกล่าวแล้ว เห็นว่าไม่มีพยานหลักฐาน อันแสดงให้เห็นว่า มีการซื้อที่ดินแปลงพิพาทตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง แต่พยานหลักฐานฟังได้ว่ามีการขายที่ดินแปลงพิพาทให้กับนางเสาวลักษ์ฯ โดยนายสมนึกฯ ลงลายมือชื่อยินยอมให้นางเสาวลักษ์ฯ ปลูกสร้างบ้านในแปลงที่ดินพิพาท ซึ่งนางเสาวลักษ์ฯ นำไปใช้เป็นหลักฐานในการขอออกเลขที่บ้าน เลขที่ ๒๐๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จึงเป็นการอำพรางการซื้อขายที่ดิน อันเป็นพฤติการณ์ฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ ความละเอียดปรากฏตามบันทึกข้อความ ที่ พบ ๐๐๑๑.๔/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐

๔. ส.ป.ก.เพชรบุรี นำเรื่องเสนอต่อคณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอหนองหญ้าปล้อง (คปอ.หนองหญ้าปล้อง) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ส.ป.ก.เพชรบุรี มีความเห็นว่า พฤติการณ์ของนายสมนึกฯ ที่ลงลายมือชื่อยินยอมให้นางเสาวลักษ์ฯ ปลูกสร้างบ้านใหม่ในที่ดินแปลงพิพาท เพื่อให้นางเสาวลักษ์ฯ นำไปใช้เป็นหลักฐานการขอออกบ้านเลขที่ ๒๐๗ ซ้ำซ้อนกับบ้านเลขที่ ๑๓๙ ซึ่งนายสมนึกฯ แจ้งเป็นเจ้าบ้านที่ปลูกอยู่ก่อน กระทำเพื่ออำพรางการซื้อขายที่ดินแปลงพิพาท อันเป็นพฤติการณ์ที่ชัดแจ้ง ส.ป.ก.เพชรบุรี จึงดำเนินการแจ้งสิทธิโดยไม่ต้องมีหนังสือเตือนต่อนายสมนึกฯ ตามข้อ ๘ วรรคสอง ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ ซึ่ง คปอ.หนองหญ้าปล้อง ได้มีมติให้นำเรื่องเสนอ คปจ.เพชรบุรี เพื่อพิจารณาสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิในที่ดินต่อไป เนื่องจากเชื่อว่ามีการซื้อขายที่ดินแปลงพิพาทจริง

๕. ส.ป.ก.เพชรบุรี นำเรื่องเสนอต่อ คปจ.เพชรบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติให้นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท จากพฤติการณ์โอนสิทธิในที่ดินแปลงพิพาท โดยการลงลายมือชื่อยินยอมให้นางเสาวลักษ์ฯปลูกสร้างบ้านในที่ดินแปลงพิพาท และใช้แจ้งการปลูกบ้านใหม่และขอกำหนดเลขหมายประจำบ้าน ตามเอกสารใบรับแจ้งเกี่ยวกับบ้าน (ท.ร.๙) ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ในการขอออกบ้านเลขที่ ๒๐๗ ซึ่งซ้ำซ้อนกับบ้านเลขที่ ๑๓๙ ที่มีนายสมนึกฯ เป็นเจ้าบ้าน เพื่ออำพรางการซื้อขายที่ดินแปลงพิพาท อันเป็นการฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑ (๔) แห่งระเบียบ

คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ

๖. ส.ป.ก.เพชรบุรี มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พบ ๐๐๑๑/๑๐๘๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ แจ้งคำสั่ง คปจ.เพชรบุรี ที่ ๑/๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง สั่งให้สิ้นสิทธิและให้เกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดินต่อนายสมนึกฯ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์โต้แย้งหากเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่เป็นธรรม

๗. นายสมนึกฯ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ต่อ ส.ป.ก.เพชรบุรี โดยยื่นภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์และอุทธรณ์ชี้แจงใน ๒ ประเด็น ดังนี้

๗.๑ ประเด็นการขอออกเลขที่บ้าน เลขที่ ๒๐๗ นายสมนึกฯ อ้างว่านางเสาวลักษ์ฯ ได้ซื้อบ้านบนที่ดินแปลงพิพาทแต่ประสบปัญหาในเรื่องแปลงที่ดินที่จะเคลื่อนย้ายบ้านไปตั้ง จึงยังไม่ได้มีการรื้อถอน และเนื่องจากมิได้เกี่ยวพันเป็นเครือญาติกัน นางเสาวลักษ์ฯ จึงยื่นขอเลขที่บ้านในนามของตนเองเพื่อแสดงสิทธิในตัวบ้านไว้ก่อน หากเทียบราคาซื้อขายบ้านซึ่งเป็นจำนวนเงินสองแสนบาทกับขนาดเนื้อที่จำนวน ๑๕ ไร่ และที่ตั้งแปลงที่ดินซึ่งติดอ่างเก็บน้ำเขาบันได จึงเป็นไปไม่ได้ที่จำนวนเงินสองแสนบาทจะเป็นราคาซื้อขายที่ดินแปลงพิพาท ราคาดังกล่าวจึงเป็นการซื้อขายเฉพาะตัวบ้านเท่านั้น และสาเหตุที่มิได้พักอาศัยในแปลงพิพาทโดยปลูกที่อยู่อาศัยในที่ดินของญาติ เนื่องจากประสบปัญหาเรื่องสัญญาณโทรศัพท์ ปัจจุบันที่ดินแปลงพิพาทได้ทำสวนมะม่วงโดยอยู่ระหว่างรอเก็บเกี่ยวผลผลิต

๗.๒ ประเด็นบ้านที่ปลูกสร้างบนที่ดินแปลงพิพาท นายสมนึกฯ อ้างว่าได้เข้ารับโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทจากนายมัด สวัสดิ์กิจ บิดา ดังนั้น ที่ดินแปลงดังกล่าวจึงมีบ้านปลูกสร้างอยู่ก่อนแล้ว การใช้แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เพียงปีเดียวจึงไม่ถูกต้อง นายสมนึกฯ ทำประโยชน์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาโดยตลอด และเป็นสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมจักสานไม้ไผ่บ้านเขาบันได

๘. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบคำอุทธรณ์ และพิจารณาเอกสารหลักฐาน พร้อมทั้งลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ดังนี้

๘.๑ พยานเอกสาร

(๑) สำเนา ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับปรากฏลายมือชื่อของนายสมนึกฯ ระบุยินยอมให้นางเสาวลักษ์ฯ ปลูกบ้าน

(๒) สำเนาคำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร (ท.ร.๓๑) ที่ ๘๐๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ระบุนางเสาวลักษ์ฯ แจ้งความประสงค์ปลูกสร้างบ้านใหม่

(๓) สำเนาใบรับแจ้งเกี่ยวกับบ้าน (ท.ร.๙) ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ระบุนางเสาวลักษ์ฯ แจ้งความประสงค์ปลูกบ้านใหม่ และขอกำหนดเลขหมายประจำบ้าน

(๔) สำเนาหนังสือรับรองมีส้วมราดน้ำประจำบ้าน ออกโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านอ่างศิลา ที่ พบ ๐๗๓๒.๑/๑.๓/๗๘ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ รับรองว่านางเสาวลักษ์ฯ ได้ปลูก

สร้างบ้าน เลขที่ ๒๐๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง ได้มีและใช้ส้วมราดน้ำประจำบ้านถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

(๕) สำเนาหนังสืออำเภอหนองหญ้าปล้อง ที่ พบ ๐๗๑๘/๑๑๓๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐ สำนักทะเบียนอำเภอหนองหญ้าปล้องแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลการขอเลขที่บ้านในที่ดินแปลงพิพาท ปรากฏข้อมูลดังนี้

(๕.๑) บ้านเลขที่ ๗ มีนางสาววรรณภาฯ เป็นผู้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๗

(๕.๒) บ้านเลขที่ ๑๓๙ มีนายสมนึกฯ เป็นผู้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗

(๕.๓) บ้านเลขที่ ๒๐๗ มีนางเสาวลักษ์ฯ เป็นผู้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

(๖) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร (ท.ร. ๑๔/๑) ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ปรากฏข้อมูลนางเสาวลักษ์ฯ เข้ามาอยู่บ้านเลขที่ ๒๐๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

(๗) สำเนาหนังสือสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอหนองหญ้าปล้อง ที่ ต.๑.นญง. ๑๕๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ปรากฏข้อมูลบ้านเลขที่ ๑๓๙ นายสมนึกฯ นำเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ยื่นขอใช้ไฟฟ้าเพื่อการเกษตรกรรม ขนาดมิเตอร์ ๕ แอมป์ บ้านเลขที่ ๒๐๗ ไม่มีการขอใช้ไฟฟ้า และไม่มีการโอนชื่อมิเตอร์ระหว่างนายสมนึกฯ กับนางเสาวลักษ์ฯ

(๘) สำเนาหนังสือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาเขาย้อย ที่ พบ ๕๑๐/๑๕๒๙ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ แจ้งข้อมูลต่อ ส.ป.ก.เพชรบุรี ว่าเกษตรกร รายนายสมนึกฯ ได้ชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้วบางส่วน ธ.ก.ส. สาขาเขาย้อย จึงอนุญาตให้ไถ่ถอนจำนองที่ดิน

๘.๒ พยานวัตถุ

(๑) แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) แสดงตำแหน่งที่ดินแปลงพิพาท ไม่ปรากฏสิ่งปลูกสร้างใดๆ อยู่ในแปลงที่ดินพิพาท

(๒) แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมจาก Web Google (@ ๒๐๑๗ Google) แสดงตำแหน่งที่ดินแปลงพิพาท

(๓) ภาพถ่ายแปลงที่ดินพิพาท เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ พบบ้านไม้ชั้นเดียว ๑ หลัง แสดงป้ายบ้านเลขที่ ๑๓๙ ไม่พบบุคคลใด ประตูรั้วล็อคกุญแจ มีต้นกล้วยและต้นหญ้า

(๔) ภาพถ่ายแปลงที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขาบันได เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ พบบ้านไม้ชั้นเดียว ยกพื้น ขนาดกว้าง/ยาว ประมาณ ๓x๕ เมตร และอาคารโรงเรือนใช้เก็บวัสดุไม้ไผ่ ไม่พบนายสมนึกฯ หรือสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ ผู้ใด

(๕) ภาพถ่ายแปลงที่ดินพิพาท เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ แสดงป้ายบ้านเลขที่ ๒๐๗

(๖) ภาพถ่ายแปลงที่ดินพิพาท เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ แสดงป้ายบ้านเลขที่ ๒๐๗

๘.๓ พยานบุคคล

(๑) นายสมนึกฯ ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ สรุปความได้ว่า ที่ดินแปลงพิพาทเคยมีบ้านอยู่ ๓ หลัง ปลูกสร้างก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๕ คือ บ้านเลขที่ ๓ เลขที่ ๑๓๙ และอีกหนึ่งหลังซึ่งจำเลขที่บ้านไม่ได้ ปัจจุบันมีบ้านหลังเดียว คือ บ้านเลขที่ ๑๓๙ และมีศาลาชายน้ำสำหรับพักผ่อน ๑ หลัง นายสมนึกฯ และนางสาววรรณภา แสงอาทิตย์ (ภริยา) พักอาศัยในที่ดินแปลงพิพาทและแปลงที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มจักสานไม้ไผ่ แต่ส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ที่กลุ่มจักสานฯ นายสมนึกฯ เคยนำที่ดินแปลงพิพาทเข้าเป็นหลักประกันเงินกู้ยืมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาเขาย้อย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ชำระหนี้ครบถ้วนและไถ่ถอนออกมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ความเกี่ยวข้องระหว่างนายสมนึกฯ กับนางเสาวลักษ์ฯ เป็นการซื้อขายเฉพาะตัวบ้านในที่ดินแปลงพิพาทในราคาสองแสนบาทเมื่อสองปีที่ผ่านมา มิใช่การซื้อขายที่ดิน และนางเสาวลักษ์ฯ ได้รื้อถอนออกไปแล้วแต่จำปี พ.ศ. ที่แน่นอนไม่ได้เนื่องจากนางเสาวลักษ์ฯ กลัวว่านายสมนึกฯ จะฉ้อโกงเรื่องการซื้อขายบ้าน นายสมนึกฯ จึงต้องลงลายมือชื่อยินยอมให้นางเสาวลักษ์ฯ ปลูกสร้างบ้านในที่ดินแปลงพิพาทโดยนายสมนึกฯ มิได้เกี่ยวพันเป็นเครือญาติกับนางเสาวลักษ์ฯ

(๒) นายจำรัส ดีกลั่น อายุ ๕๕ ปี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ สรุปความได้ว่า ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน นายจำรัสฯ เป็นนายทะเบียนรับแจ้งการขอเลขที่บ้าน ๒๐๗ ขณะนั้น นางเสาวลักษ์ฯ แจ้งว่าขอเลขที่บ้านซึ่งปลูกสร้างใหม่ในที่ดินแปลงพิพาทลักษณะเป็นบ้านไม้กึ่งปูน ส่วนบ้านเลขที่ ๑๓๙ ได้ออกเลขที่บ้านให้แก่นายมัด สวัสดิ์กิจ บิดานายสมนึกฯ เจ้าบ้าน ปัจจุบันได้ผุพัง ไม่เคยพบเห็นนางเสาวลักษ์ฯ อีกเลยนับแต่เข้ามาติดต่อเรื่องขอเลขที่บ้าน ทราบว่านายสมนึกฯ พักอาศัยในแปลงที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขาบันได มิได้พักอาศัยในที่ดินแปลงพิพาท ซึ่งมีระยะห่างกันประมาณ ๔ กิโลเมตร ในพื้นที่ตำบลหนองหญ้าปล้องมีสัญญาณโทรศัพท์เครือข่ายดีแทค เอไอเอส ทรูมูฟ โดยระบบเครือข่ายเอไอเอสมีสัญญาณดีที่สุด

(๓) นางสุกัญญา ตุ้ยเตียม อายุ ๔๑ ปี ลูกจ้างที่ดินแปลงข้างเคียง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๘ กลุ่มที่ ๑๒๘ ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ สรุปความได้ว่า มิได้มีความสนิทสนมส่วนตัวกับนายสมนึกฯ แต่ประการใด ในที่ดินแปลงพิพาทมีบ้าน ๑ หลัง ช่วงเวลา ๕ - ๖ ปี ที่ผ่านมาพบเห็นนายสมนึกฯ เข้ามาปลูกกล้วยในที่ดินแปลงพิพาท และช่วงเวลา ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา พบเห็นบุคคลอื่นซึ่งไม่รู้จักเข้ามาในแปลงที่ดินพิพาท ทราบว่านายสมนึกฯ พักอาศัยในแปลงที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขาบันได ซึ่งมีระยะห่างจากที่ดินแปลงพิพาทประมาณ ๓ - ๔ กิโลเมตร ในบริเวณที่ตั้งที่ดินแปลงพิพาทมีสัญญาณโทรศัพท์เครือข่ายเอไอเอสและทรูมูฟแต่ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์เครือข่ายดีแทค

(๔) นายธนพล สุนทรชื่น อายุ ๖๙ ปี ลูกจ้างแปลงข้างเคียง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๑๒๘ ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ สรุปความได้ว่า นายธนพลฯ เข้ามารับจ้างดูแลสวนกล้วย พุทรา ในบริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๗ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ พบเห็นนายสมนึกฯ เข้าออกแปลงที่ดินบ้างเป็นครั้งคราว มีสิ่งปลูกสร้างลักษณะเป็นบ้านไม้เก่า ชั้นเดียว ยกพื้นสูง มีสะพานไม้ยื่นออกไปที่ชายน้ำในอ่างน้ำ นับแต่ปี พ.ศ.

๒๕๕๕ ไม่เคยพบเห็นนายสมนึกฯ ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการซ่อมแซมต่อเติมสิ่งปลูกสร้างในที่ดินแปลงพิพาท ไม่ทราบชื่อผู้เข้ามาซ่อมแซมต่อเติม ทราบเพียงว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในพื้นที่อำเภอบางปู จังหวัดสมุทรปราการ

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำอุทธรณ์ของนายสมนึกฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ คณะอนุกรรมการฯ เห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.เพชรบุรี ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติให้นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ประกอบกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้วมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการสั่งให้นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเป็นไปตามขั้นตอนหรือสาระสำคัญสำหรับการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินหรือไม่ เห็นว่า ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑) กำหนดให้เกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น และข้อ ๘ วรรคสอง กำหนดให้กรณีที่เกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น หรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ ๗ และไม่สามารถหาตัวได้พบให้ดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามข้อ ๑๑ โดยมิต้องมีการเตือน ดังนั้น จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า พฤติการณ์ของนายสมนึกฯ เป็นการโอนการทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังนางเสาวลักษ์ฯ หรือไม่

ส.ป.ก. เห็นว่า แม้ไม่ปรากฏสัญญาซื้อขายที่ดินระหว่างนายสมนึกฯ กับนางเสาวลักษ์ฯ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายสมนึกฯ ได้รับเงินค่าตอบแทนจำนวนสองแสนบาทจากนางเสาวลักษ์ฯ ซึ่งนายสมนึกฯ อ้างว่าไม่ใช่เป็นราคาซื้อขายที่ดินแปลงพิพาทแต่เป็นการซื้อขายเฉพาะตัวบ้านเท่านั้น จากการตรวจสอบข้อมูลทางทะเบียนกับอำเภอหนองหญ้าปล้อง พบว่าบ้านเลขที่ ๗ มีนางสาววรรณภาฯ (ภริยานายสมนึกฯ) เป็นผู้ยื่นคำร้อง เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ บ้านเลขที่ ๑๓๙ มีนายสมนึกฯ เป็นผู้ยื่นคำร้อง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ และบ้านเลขที่ ๒๐๗ มีนางเสาวลักษ์ฯ เป็นผู้ยื่นคำร้อง เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ อย่างไรก็ตามนายสมนึกฯ อ้างว่าในแปลงที่ดินพิพาทเดิมมีบ้าน ๓ หลัง ปลูกสร้างก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๕ คือ บ้านเลขที่ ๗ เลขที่ ๑๓๙ และอีกหนึ่งหลัง ซึ่งจำบ้านเลขที่ไม่ได้ แต่ปัจจุบันคงมีบ้านอยู่เพียงหลังเดียว คือ บ้านเลขที่ ๑๓๙ ซึ่งนายสมนึกฯ

เป็นเจ้าบ้าน แต่จากผลการตรวจสอบพื้นที่พิพาท เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ปรากฏว่า รั้วบ้านที่ดินแปลงพิพาทติดป้ายแสดงบ้านเลขที่ ๒๐๗ แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการเปลี่ยนป้ายจากบ้านเลขที่ ๒๐๗ เป็นบ้านเลขที่ ๑๓๙ ซึ่งขัดแย้งกับบันทึกถ้อยคำของนายจำรัสฯ ผู้ปกครองท้องที่ ซึ่งได้แจ้งว่าบ้านเลขที่ ๑๓๙ ปัจจุบันได้ผุพังแล้ว นอกจากนั้น นายธนพลฯ ผู้รับจ้างดูแลสวนกล้วย พุทรา ในบริเวณพื้นที่หมู่ที่ ๗ ให้ถ้อยคำว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ พบเห็นนายสมนึกฯ เข้าออกแปลงที่ดินบ้างเป็นครั้งคราว ภายหลัง พ.ศ. ๒๕๕๕ ไม่เคยพบเห็นนายสมนึกฯ ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการซ่อมแซมต่อเติมสิ่งปลูกสร้างในที่ดินแปลงพิพาท ไม่ทราบชื่อผู้เข้ามาซ่อมแซมต่อเติม ทราบเพียงว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในพื้นที่อำเภอบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบกับในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นปีที่นายสมนึกฯ ดำเนินการชำระหนี้เงินกู้และไถ่ถอนเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ซึ่งเป็นหลักประกันการกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. สาขาเขาย้อย อันเป็นปีเดียวกันกับนางเสาวลักษ์ฯ ดำเนินการขอออกเลขที่บ้านและออกหนังสือรับรองของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านอ่างศิลา ฉบับลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เพื่อรับรองว่านางเสาวลักษ์ฯ ได้มาทำการปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๒๐๗ ซึ่งหากเป็นเพียงการซื้อขายเฉพาะตัวบ้าน ดังที่นายสมนึกฯ กล่าวอ้าง นางเสาวลักษ์ฯ ย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการขอออกเอกสารดังกล่าว ด้วยเหตุดังกล่าว ส.ป.ก. จึงเห็นว่า ข้อกล่าวอ้างของนายสมนึกฯ ไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้ว่านิติสัมพันธ์ระหว่างนายสมนึกฯ กับนางเสาวลักษ์ฯ เป็นเพียงการซื้อขายตัวบ้านเท่านั้น แต่พยานหลักฐานสอดคล้องเชื่อมโยงว่านายสมนึกฯ ได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทไปยังนางเสาวลักษ์ฯ อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ ๗ (๑) จึงมิต้องมีหนังสือเตือนตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง และเมื่อ ส.ป.ก.เพชรบุรี ดำเนินการแจ้งสิทธิตาม มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว จึงถือว่า ส.ป.ก.เพชรบุรี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว และการที่ คปจ.เพชรบุรี มีมติให้นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ด้วยเหตุดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ส.ป.ก. จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และมติ คปจ.เพชรบุรี ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติให้นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี คำอุทธรณ์โต้แย้งของนายสมนึกฯ ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รายนายสมนึก สวัสดิ์กิจหรือแสงอาทิตย์ ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ที่ คปจ.เพชรบุรี มีมติสั่งให้

นายสมนึกฯ สิ้นสิทธิฯ และความเห็นคณะอนุกรรมการฯ ที่มีความเห็นให้ นายสมนึก สวัสดิ์กิจหรือแสงอาทิตย์ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากฝ่าฝืนระเบียบข้อ ๗ (๑) ประกอบข้อ ๘ วรรคสอง อันเป็นเหตุให้สิ้นสิทธิในที่ดินตามข้อ ๑๑ ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินที่ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.เพชรบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่สั่งให้นายสมนึก สวัสดิ์กิจ หรือแสงอาทิตย์ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๒๘ เนื้อที่ ๑๕-๑-๑๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

เรื่องที่ ๓.๖ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒ ราย

เรื่องที่	ผู้อุทธรณ์	จังหวัด
๓.๖.๑	ร.ต.ต.อนันต์ รักธรรม	พัทลุง
๓.๖.๒	นายวุฒิพงศ์ เมธานันทกูล	พัทลุง

เรื่องที่ ๓.๖.๑ ร.ต.ต.อนันต์ รักธรรม อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง เพื่อกิจการโรงแรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดพัทลุง ได้มีหนังสือ ที่ พท ๐๐๑๑/๑๒๗๘๑ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ ส่งคำอุทธรณ์ราย ร.ต.ต.อนันต์ รักธรรม กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง (คปจ.พัทลุง) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ เพื่อกิจการโรงแรม เนื่องจากลักษณะของกิจการไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ อีกทั้งลักษณะของกิจการและผลที่ได้รับจากกิจการโรงแรม ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยาม “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

๑. ในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ได้พิจารณาเพื่อกำหนดเขตพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไสม่วง ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุงที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์เป็นที่ตัดไม้ฟืนและเลี้ยงสัตว์พาหนะร่วมกัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และที่ประชุมมีมติอนุมัติให้ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไสม่วงเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ต่อมา ส.ป.ก. ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๙ โดย ส.ป.ก. มีแผนจัดที่ดินชุมชนเพื่อที่อยู่อาศัย และเพื่อกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง และ ส.ป.ก.พัทลุง ได้ดำเนินการสำรวจรังวัดขอบเขตชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการที่สาธารณประโยชน์ทุ่งไสม่วง ชุมชนแยกเอเชีย หมู่ที่ ๑ ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง และ คปจ.พัทลุง ได้ประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและประกอบกิจการอื่นภายในขอบเขตชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการปฏิรูปที่ดิน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ซึ่ง ร.ต.ต.อนันต์ฯ ได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุงเพื่อประกอบกิจการโรงแรม

๒. ในการประชุม คปจ.พัทลุง ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๓ ได้พิจารณาและมีมติกำหนดขอบเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๑ ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัยและเป็นพื้นที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ และมีมติอนุมัติแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาการจัดที่ดินชุมชนเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๑ ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

๓. ในการประชุมคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาการจัดที่ดินชุมชนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ ได้พิจารณากลั่นกรองการขอใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงแรม ว่ากิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินฯ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อ ๑.๕ หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่ากิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร กรณีมีงานบุญ งานศพ หรือเทศกาลต่างๆ จะมีญาติพี่น้องมาร่วมงานจำนวนมากทำให้ที่พักไม่เพียงพอ ก็จะได้เข้าพักในโรงแรมดังกล่าว ช่วยให้เศรษฐกิจในพื้นที่เจริญเติบโตขึ้นสร้างงานสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามประกาศ ข้อ ๑.๕ ต้องเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความ

เป็นอยู่ประจำวันของเกษตรกร แต่กิจการโรงแรมไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่เพราะเกษตรกรมีบ้านพักอาศัยอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องไปพักโรงแรม เมื่อมีความเห็นออกเป็นสองฝ่ายจึงมีการออกเสียงเพื่อลงมติโดยเสียงข้างมากเห็นว่า กิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร จึงมีมติเห็นชอบให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงแรม

๔. ในการประชุม คปจ.พัทลุง ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ได้พิจารณาคำขอใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงแรม ราย ร.ต.ต.อนันต์ฯ เห็นว่ากิจการดังกล่าว ได้ผ่านความเห็นของอนุกรรมการฯ ส่วนใหญ่เห็นชอบให้ใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการดังกล่าวได้ และคณะกรรมการฯ บางท่านเห็นว่า กิจการดังกล่าวเป็นประโยชน์กับเกษตรกร ส่งเสริมรายได้ทำให้ชีวิตเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเนื่องจากอำเภอเขาชัยสนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีบ่อน้ำร้อน-น้ำเย็น ทะเลสาบ เกาะ ผู้มาท่องเที่ยวซื้อหาสินค้าสามารถใช้บริการได้ คปจ.พัทลุง จึงมีมติเห็นชอบให้กิจการโรงแรม เป็นกิจการตามประกาศข้อ ๑.๕ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และอนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงแรม และได้ทำสัญญาให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (กำหนดระยะเวลา ๓ ปี) ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

๕. ส.ป.ก.พัทลุง ได้รวบรวมข้อเท็จจริงเสนอ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๗ กรณี ร.ต.ต.อนันต์ฯ แจ้งความประสงค์ในการประกอบกิจการโรงแรมต่อไปและขอต่อสัญญาเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และที่ประชุมมีมติให้ ส.ป.ก.พัทลุง หารือประเด็นข้อกฎหมายกับ ส.ป.ก. และนำเสนอ คปจ.พัทลุง พิจารณาต่อไป

๖. วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง เพื่อประกอบกิจการโรงแรม

๗. ส.ป.ก.พัทลุง ได้มีหนังสือ ที่ พท ๐๐๑๑/๒๖๓ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ หารือ ส.ป.ก. กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงแรม เป็นกิจการที่สามารถอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่ม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/๖๓๕๖ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แจ้งตอบข้อหารือ ส.ป.ก.พัทลุง โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า ลักษณะของกิจการโรงแรมและผลที่ได้รับจาก

การประกอบกิจการดังกล่าว ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยามในมาตรา ๔ “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ไม่ได้เป็นกิจการที่จัดทำขึ้นเพื่อการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้งานการปฏิรูปที่ดินของภาคการเกษตรแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการขัดแย้งกับเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

๘. ในการประชุม คปจ.พัทลุง ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาคำขอรับอนุญาตใช้ที่ดินสำหรับกิจการโรงแรม ราย ร.ต.ต.อนันต์ฯ และมีมติไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ สำหรับกิจการดังกล่าว เนื่องจากขัดต่อเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และ ส.ป.ก.พัทลุง ได้มีหนังสือ ที่ พท ๐๐๑๑/๙๘๐ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งมติ คปจ.พัทลุง ที่ไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่สำหรับกิจการโรงแรม พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ทราบ

๙. ร.ต.ต.อนันต์ฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ อุทธรณ์คำสั่งการไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ สำหรับกิจการโรงแรม โดยมีข้อโต้แย้งสรุปได้ ดังนี้

๙.๑ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ได้ครอบครองและสร้างที่อยู่อาศัยในที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ จนมาถึง พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่อยู่อาศัยมีสภาพทรุดโทรม จึงได้รื้อถอนที่อยู่อาศัยและปรับปรุงพื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคารตึกแถวชั้นเดียว จำนวน ๔ ห้อง และอาคารตึกแถว ๒ ชั้น จำนวน ๑๑ ห้อง เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยของ ร.ต.ต.อนันต์ฯ และเป็นที่พักริมทาง โดยได้สร้างอาคารตึกแถวดังกล่าวก่อนที่จะมีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๙

๙.๒ การประกอบกิจการโรงแรมของ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ในที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ นอกจากได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดที่ดินชุมชนเพื่อที่อยู่อาศัย และเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ตำบลควนขนุน และตำบลโคกม่วง อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ ยังได้รับอนุญาตจาก คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ใช้ที่ดินสำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องฯ (ทำสัญญาเป็นเวลา ๓ ปี)

๙.๓ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ได้ปฏิบัติตามสัญญาเข้าทำประโยชน์ทุกประการและปฏิบัติตนเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมาโดยตลอด ได้ทำประโยชน์อย่างเต็มความสามารถ ไม่นำที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้ผู้อื่นเช่า ให้ทำประโยชน์หรือขาย และไม่ได้เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินจนเป็นเหตุให้ดินเสื่อมสภาพ ไม่กระทำการใดๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างในโครงการปฏิรูปที่ดิน สภาพแวดล้อม หรือเสียหายต่อการทำประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรรายอื่น และชำระภาษีต่างๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกๆ ปีอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กิจการโรงแรมของ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ยังได้สร้างงานให้กับชุมชน ส่งเสริมเศรษฐกิจให้เกิด

ขึ้นมาโดยตลอดอีกทั้งในสภาวะปัจจุบันบริบททางสังคมได้เปลี่ยนไป ทั้งความเป็นอยู่การเกื้อกูลต่างๆ ในสังคม แม้กิจการโรงแรมไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรมีบ้านพักอาศัยอยู่แล้ว แต่เครือญาติของเกษตรกรที่กลับมายังบ้านเกิด กรณีมีงานต่างๆ หรือในช่วงเทศกาล ผู้จำหน่ายสินค้าอุปกรณ์ทางการเกษตร และการติดต่อพูดคุยในการประสานงาน การมีบ้านพักไว้บริการ ถือเป็นกิจการที่สนับสนุนเกษตรกรได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่ตามประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง รายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้กำหนดรายการกิจการอื่นๆ ที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยกำหนดข้อ ๑.๕ กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ราย ร.ต.ต.อนันต์ฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ IV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงแรม

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า ส.ป.ก. มีวัตถุประสงค์หลักในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยการเช่า เช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมการปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ตามคำนิยามว่าด้วย “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ส่วนการจัดที่ดินให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อหรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ และเป็นกิจการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้น เป็นข้อยกเว้นสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ซึ่งหลักการตีความตามกฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นของกฎหมายจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่นกิจการนั้นจะต้องเป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง โดยจะต้องพิจารณาจากลักษณะของกิจการและผลที่ได้รับจากการประกอบกิจการนั้นว่า เป็นกิจการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้งานการปฏิรูปที่ดินดำเนินไปครบวงจรของภาคเกษตรกรรมหรือไม่

๑. พิจารณาจากลักษณะของกิจการโรงแรม แม้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ได้ชี้แจงโต้แย้งว่าการประกอบกิจการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพราะเครือญาติของเกษตรกรที่กลับมายังบ้านเกิดกรณีมีงานต่างๆ หรือในช่วงเทศกาลมีผู้จำหน่ายสินค้าอุปกรณ์ทางการเกษตรและการติดต่อพูดคุยในการประสานงานการมีบ้านพักไว้บริการถือเป็นกิจการที่สนับสนุนเกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง แต่ลักษณะของกิจการดังกล่าวก็มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากกิจการดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อให้มีห้องพักไว้เพื่อบริการลูกค้า ซึ่ง ร.ต.ต.อนันต์ฯ จะเก็บค่าเช่าที่พักกับลูกค้าตามที่ได้กำหนดราคาไว้ ลักษณะของกิจการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรจากการเก็บค่าเช่า มิใช่กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงไม่เข้าลักษณะตามความในข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ

๒. พิจารณาจากผลที่ได้รับจากการประกอบกิจการโรงแรม ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่นกิจการนั้นจะต้องเป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง ซึ่ง ร.ต.ต.อนันต์ฯ ได้ยอมรับในคำอุทธรณ์ว่าการประกอบกิจการโรงแรมไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่ เนื่องจากเกษตรกรมีบ้านพักอาศัยอยู่แล้ว การที่ ร.ต.ต.อนันต์ฯ อ้างว่าได้รับประโยชน์จากกิจการดังกล่าวแล้ว เครือญาติของเกษตรกรที่กลับมายังบ้านเกิดกรณีมีงานต่างๆ หรือในช่วงเทศกาลมีผู้จำหน่ายสินค้าอุปกรณ์ทางการเกษตรและการติดต่อพูดคุยในการประสานงานการมีบ้านพักไว้บริการถือเป็นกิจการที่สนับสนุนเกษตรกรได้อีกทางหนึ่งและเป็นการสร้างงานให้กับคนในชุมชนตลอดจนส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนให้เกิดผลดียิ่งขึ้นนั้น เป็นเพียงประโยชน์ในทางอ้อมจากการประกอบกิจการโรงแรม มีเพียง ร.ต.ต.อนันต์ฯ ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการเก็บค่าเช่าที่พัก และการที่ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ได้ชี้แจงโต้แย้งว่า คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ มีมติอนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ประกอบกิจการโรงแรม แต่ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ประกอบกิจการดังกล่าวเป็นการขัดกับมติเดิมนั้น ก็มิได้เป็นการขัดกับมติเดิมแต่อย่างใด เนื่องจากลักษณะและผลของการประกอบกิจการดังกล่าว มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินและไม่เข้าลักษณะตามความในข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ส.ป.ก. จึงไม่มีอำนาจจัดที่ดินให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ เพื่อประกอบกิจการดังกล่าวได้

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ส.ป.ก. จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และมติ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงแรม

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ รักธรรม ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงแรม ซึ่ง คปจ.พัทลุง มีมติไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงแรม และคณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ ร.ต.ต.อนันต์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๓๗๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓lV๑๘๒๔-๑๐ เนื้อที่ ๑-๐-๓๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงแรม

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เหตุผลที่ใช้ประกอบอาจจะไม่ตรงประเด็น เพราะกรณีการอ้างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดเรื่องกังหันลม ซึ่งศาลไม่ได้ตัดสินว่ากิจการกังหันลมไม่ใช่กิจการเกี่ยวเนื่องหรือสนับสนุนกับการปฏิรูปที่ดิน เพียงแต่ตัดสินว่าเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ที่นำเรื่องเสนอ คปจ. บิดเบือนข้อเท็จจริง คือ ส.ป.ก. อ้างว่าการอนุญาตให้ดำเนินกิจการกังหันลมเกษตรกรจะได้ประโยชน์ คือ มีไฟฟ้าใช้ แต่ศาลบอกว่าไม่ใช่ เกษตรกรมีไฟฟ้าใช้ก่อนที่กิจการจะเข้ามาดำเนินการ อันนี้จึงเป็นข้อมูลเท็จ ๒. เพื่อให้ประเทศชาติมีไฟฟ้าสำรอง ศาลบอกว่าไม่ใช่หน้าที่ของ ส.ป.ก. และผู้ประกอบการ แต่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องพลังงานทดแทน ๓. เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ ซึ่งศาลบอกว่าไม่ใช่ประโยชน์จากการปฏิรูปที่ดินหรือจากกิจการเกี่ยวเนื่อง อีกทั้งกฤษฎีกาได้วินิจฉัยตัดสินว่าเรื่องกิจการเกี่ยวเนื่องจะต้องไปสนับสนุนกิจการของการปฏิรูปที่ดิน แต่ไม่มีคำว่าโดยทางตรง เพราะโดยตรงคือการปฏิรูปที่ดิน กิจการเกี่ยวเนื่องเป็นกิจการที่สนับสนุนโดยทางอ้อม เช่น การขออนุญาตตั้งโรงเรียนของเอกชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ประโยชน์โดยอ้อมคือลูกหลานเกษตรกรได้มีที่เรียน ส.ป.ก. จะต้องระมัดระวังถ้าหากจะใช้คำว่าโดยตรง ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคของการดำเนินงานกับประเด็นเหล่านี้ได้ในอนาคต ทั้งนี้ ในกรณีของกิจการสนามชนโคตอนที่ คปจ. อนุญาต เนื่องจากอ้างว่าเป็นการขยายพันธุ์ให้เกษตรกรมาเลี้ยงโค แต่เมื่อหมดสัญญาและมาขออนุญาตต่อสัญญา แต่ ส.ป.ก. ไม่อนุญาต จึงอาจจะขัดแย้งกันโดยอ้างว่าสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงเห็นว่าจะต้องใส่เหตุผลให้ตรงประเด็น เพราะสิ่งที่จะตัดสินในเรื่องนี้จะเป็นบรรทัดฐานสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป และประเด็นที่สำคัญคือเมื่อสังคมเปลี่ยน กฎหมายเปลี่ยน แต่ถ้า ส.ป.ก. ไม่ปรับตัวอาจจะกลายเป็นอุปสรรคกับการพัฒนาประเทศได้

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้มองว่าเป็นเหมือนกิจการอื่น คือสมมติว่าเราเป็นผู้ประกอบการและแจ้งว่าทำโรงแรมเพื่อกิจการเกษตรและท่องเที่ยว โดยมีการทำการเกษตรบริเวณพื้นที่ด้านหน้าและด้านหลังทำเป็นรีสอร์ทหรือโฮมสเตย์จะสามารถทำได้หรือไม่ ซึ่งในกรณีเช่นนี้กรมป่าไม้ก็ประสบปัญหาเช่นกัน จึงต้องตรวจสอบให้ชัดเจนเพราะว่าการที่เกษตรอุทธรณ์และถ้ากรรมการไปค้านแล้วเกษตรกรจะต้องไปฟ้องศาลปกครองต่ออย่างแน่นอน และก็จะมีการพิจารณาในประเด็นที่ว่าเคยอนุญาต

และไม่เคยอนุญาต ดังนั้น ส.ป.ก. จะต้องเตรียมข้อมูลเพื่อตอบว่ากิจการในลักษณะดังกล่าวนี้เกี่ยวเนื่องกับการเกษตรหรือไม่ ซึ่งกิจการบางอย่างอาจจะชี้ชัดยากว่าเกี่ยวเนื่องหรือไม่ อย่างในกรณีการประกอบกิจการโรงแรมเพื่อท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น ทำให้มีความคิดเห็นเป็นสองฝ่าย จึงเห็นว่าในเรื่องดังกล่าวนี้นโยบายและหลักการจะต้องมีมาตรฐานที่ชัดเจนในการพิจารณา

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้จะต้องอธิบายให้ชัดเจนเพื่อให้กรรมการทราบว่าการอนุญาตในรอบที่แล้วอนุญาตเพราะเหตุใด และครั้งนี้กรรมการจะไม่อนุญาตเพื่อต่อสัญญาใหม่เพราะเหตุใด

ผู้แทนจังหวัดพัทลุง (นายปัญญา สุ้นกี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่าเรื่องดังกล่าวนี้ทั้งกรณีของการประกอบกิจการโรงแรม และกิจการสนามกีฬาชนโค มีข้อเท็จจริงเดิม คือ ตามที่ คปจ.พัทลุง ได้เคยอนุญาต แต่ต่อมาในช่วงรอยต่อระหว่างรัฐบาลชุดเก่ากับชุดใหม่ ซึ่งได้มีนโยบายในการเสริมสร้างค่านิยม ๑๒ ประการ และให้ทุกพื้นที่เป็นหมู่บ้านศีล ๕ และผู้ว่าราชการจังหวัดอยากจะดำเนินการตามนโยบายนี้ จึงเห็นว่าควรที่จะให้ คปก. ซึ่งมีอำนาจสูงสุดดำเนินการวินิจฉัย เนื่องจากว่าคณะกรรมการชุดนี้มีทั้งผู้บริหารและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ ซึ่งน่าจะมีคำตอบที่ชัดเจนมากกว่าคณะกรรมการระดับจังหวัด จึงได้นำเสนอเรื่องให้กรรมการวินิจฉัยภายใต้ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ประกอบการได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินก่อนที่ ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องการที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย เพียงแต่ว่าจะต้องมีแนวทางหรือทางออกให้เขาเท่านั้น นอกจากนี้ในกรณีของสนามกีฬาชนโคหากพิจารณาว่าเป็นกิจการที่เกี่ยวเนื่องหรือไม่ ตามข้อเท็จจริงในพื้นที่กิจการดังกล่าวก็เป็นการส่งเสริมอาชีพ ซึ่งมีการขยายพันธุ์โค การคัดเลือกสายพันธุ์ที่เข้มแข็ง จึงอาจจะเป็นการพัฒนาการเกษตรที่เป็นไปตามบริบทของสังคมในพื้นที่ได้

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า หากมองในภาพรวมของประเทศไทยที่มีความแตกต่างกันระหว่างเกษตรกระแสหลักกับเกษตรทางเลือก ที่ได้มีการพูดถึงความหลากหลายทางชีวภาพต่างๆ ซึ่งหากเราลองดูในปัจจุบันชาวบ้านเริ่มเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ไม่ได้แล้วเพราะมีโรคต่างๆ เช่น ไข้หวัดนก เป็นต้น ซึ่งถ้าหากชาวบ้านไม่มีไก่ตั้ง หรือไก่ต่อ หรือแม้กระทั่งโคเช่นกัน พันธุ์ที่ดีอาจจะสูญพันธุ์ไปหมดเนื่องจากกลายเป็นสัตว์เศรษฐกิจ ซึ่งในประเด็นนี้เป็นวิถีชุมชนเรื่องของการดำเนินชีวิตในการอนุรักษ์และคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีให้คงไว้ ซึ่งจะต้องมีการอนุรักษ์พันธุ์พื้นเมืองเหล่านี้ไว้ มิฉะนั้นอาจจะสูญพันธุ์และกลายเป็นพันธุ์เนื้อที่ไม่มีความแข็งแรงและเป็นที่มาของโรคต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ไก่เนื้อเลี้ยงเพียง ๔๕ วัน แต่ไก่พื้นบ้านจะต้องเลี้ยง ๖ เดือน จึงทำให้เห็นได้ว่าคุณค่าทางอาหารจะแตกต่างกัน ความแข็งแรงก็เช่นกัน ดังนั้น เราอาจจะต้องสนับสนุนเกษตรกรรายย่อย หรือเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตในวิถีพื้นบ้านแบบเดิมด้วย เพราะว่าการพิจารณาในประเด็นนี้อาจจะเป็นบรรทัดฐานของเรื่องดังกล่าวนี้ได้ในอนาคตต่อไป

ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร (นางดาเรศร์ กิตติโยภาส) ได้กล่าวว่า ประเด็นที่หนึ่งในกรณีของวัวชนที่ผู้ประกอบการขออนุญาตจะเป็นกิจการสนามกีฬาชนโค ไม่ได้เป็นกิจการในการคัดเลือกสายพันธุ์ ซึ่งการชนเป็นแอ็คชั่น (action) และถึงแม้อาจจะเป็นวิธีการหรือกระบวนการในการคัดเลือกสายพันธุ์ได้ แต่กิจการที่จะเสนอเข้ามาก็ควรจะสอดคล้องกันด้วย แต่กิจการที่เสนอเป็นสนามชนโคอาจจะชนโดยไม่ได้คัดเลือกสายพันธุ์ก็ได้

ประเด็นที่สองในกรณีของโรงแรมจากข้อมูลประกอบที่เห็นมีสภาพที่ติดถนนและไม่มีลักษณะของการทำการเกษตรหรือเกี่ยวเนื่องกับการเกษตร เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ในฐานะที่เป็นกรรมการจะต้องพิจารณาก็อยากจะเสนอให้พิจารณาว่า ณ ขณะนี้สภาพยังคงเดิมหรือไม่ เดิมอาจจะทำการเกษตรแต่ตอนนี้ไม่ได้ทำแล้ว ซึ่งข้อมูลเหล่านี้น่าจะมีการนำเสนอให้ชัดเจน

ผู้แทนกรมธนารักษ์ (นายธีระพงษ์ สุขช่วย) ได้กล่าวว่า ในประเด็นนี้เห็นว่าจะต้องพิจารณาในส่วนของกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่อง ถ้าเป็นกิจการเกี่ยวเนื่องที่นำเสนอแล้วสามารถพิจารณาได้เลยว่าเป็นกิจการเกี่ยวเนื่อง เช่น โรงเรียน หรือกิจการที่ราชการขอใช้ เป็นต้น เนื่องจากว่าในชุมชนเกษตรยังไงก็จะต้องมีสถานที่ราชการเหล่านี้เข้าไปตั้งอยู่ อันเป็นกิจกรรมที่ให้บริการและมีโรงเรียนเพื่อให้บุตรหลานเกษตรกรเข้าศึกษา แต่สำหรับกิจการโรงแรมและสนามชนวัวเห็นว่า ถ้าเราสามารถโยงกิจกรรมเหล่านี้ได้ว่าชุมชนเกษตรจำเป็นจะต้องมีแต่ไม่ได้มีเกินไปจนเป็นเรื่องของธุรกิจที่จะไปขัดขวางการใช้ประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งตรงนี้จะต้องมีหลักที่ว่ากิจกรรมแบบไหนที่จะสามารถอนุญาตได้หรือยอมรับได้ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้สามารถที่จะวินิจฉัยในหลักการดังกล่าวนี้ได้

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า หากดูจากลักษณะของโรงแรมแล้วคิดว่าไม่สามารถอนุญาตได้ เนื่องจากติดกฎหมายผังเมือง และพื้นที่ ส.ป.ก. ไม่สามารถอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร เพราะว่าเมื่อดำเนินการวางผังโดยขีดเส้นขาวทะแยงน้ำตาลแล้วโรงแรมจะเข้าไม่ได้เหมือนกับพื้นที่กรมป่าไม้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า กรณีของโรงแรมหากดูจากรูปและข้อเท็จจริงชัดเจนว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ผิดวัตถุประสงค์ไม่ควรอนุญาต ส่วนในกรณีของสนามชนโคมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาอย่างที่กรรมการได้เสนอความเห็นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของวิถีชีวิต หรือการเชื่อมโยงระหว่างสนามซึ่งในการที่จะนำวัวมาชนจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาสายพันธุ์ แต่เนื่องจากข้อมูลที่มีอยู่อาจจะไม่มากพอที่จะให้กรรมการพิจารณาได้อย่างละเอียดและชัดเจนว่ากิจการนี้เป็นประโยชน์จริงหรือไม่ โดย ส.ป.ก. อาจจะมอบเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบพื้นที่และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งหมดมานำเสนอคณะกรรมการพิจารณาด้วยความเป็นธรรมและเกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายต่อไป

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า กิจการโรงแรม และรีสอร์ท ได้เคยมีการพิจารณาเหมือนกันว่าควรจะอนุญาตหรือไม่ ขอยกตัวอย่างเช่น หากการพิจารณาในวันนี้ไม่อนุญาตแล้ว ภารกิจที่ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการคือไปรื้อถอนกิจการดังกล่าวนี้ที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริงก็อาจจะดูแปลกๆ เพราะว่าคนที่มาเที่ยววังน้ำเขียวจะไม่มีที่นอนต้องไปนอนที่อื่นแล้วมาเที่ยวมาซื้อของเท่านั้น ฉะนั้นในประเด็นนี้จะต้องพิจารณาให้ละเอียดและรอบคอบ รวมทั้งแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาที่จะตามมาในอนาคตด้วย

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ขออนุญาตให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในเอกสารประกอบหน้าที่ ๔๗ - ๔๙ จะมีเรื่องของใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นพนันชนโค กระบือ แพะ แกะ ซึ่งเป็นเรื่องของการเล่นการพนัน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เนื่องจากจังหวัดให้ความไว้วางใจคณะกรรมการชุดนี้ ให้เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย เพราะฉะนั้นเพื่อให้เกิดความละเอียดรอบคอบอาจจะมีการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ครบทุกมิติและวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน เนื่องจากคณะกรรมการไม่สามารถเห็นพื้นที่จริง ไม่ทราบถึงวัฒนธรรมของพื้นที่ได้อย่างละเอียด และนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องสนามชนโคเห็นด้วยที่จะแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อลงพื้นที่ตรวจสอบและนำเสนอกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้ง แต่ในส่วนกรณีของโรงแรมเป็นการใช้ผิดวัตถุประสงค์ชัดเจน กรณีนี้ผิดก็ว่ากันไปตามผิดแล้วการแก้ไขปัญหาค่อยพิจารณาอีกครั้ง ซึ่งกรณีนี้อาจจะคล้ายกับกรณีของที่ดินหน้ามหาวิทยาลัยพะเยาที่มีการกระทำผิดและ ส.ป.ก. ดำเนินการทำให้ถูกต้อง โดยไม่ได้ทำให้คนผิดเป็นถูกแต่เป็นเรื่องของการทำให้พื้นที่ถูกต้องในการใช้ประโยชน์ขึ้นมาภายหลังเท่านั้น

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในกรณีของโรงแรมได้มีการก่อสร้างขึ้นมาก่อนที่ ส.ป.ก. จะเข้าไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวนี้ ซึ่งไม่ใช่ว่า ส.ป.ก. ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินแล้วผู้ประกอบการเข้ามาสร้างที่หลัง ฉะนั้น พอมีสภาพเป็นพื้นที่ ส.ป.ก. และไปห้ามไม่ให้ประกอบกิจการแล้วก็อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องได้

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า การพัฒนาประเทศมีลักษณะเป็นช่วงๆ จากป่าเป็นชุมชนจากชุมชนเป็นเมืองจากเมืองเป็นมหานคร ซึ่งการพัฒนาสังคมจะเป็นในลักษณะนี้ เพราะฉะนั้น ส.ป.ก. ในฐานะที่จะต้องปฏิรูปที่ดินจะไปตีกรอบอย่างไรที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนามิเช่นนั้นจะเป็นอุปสรรคในเรื่องของการสร้างเมือง เพราะปัจจุบันเกษตรกรส่วนมากไม่ได้มีรายได้หลักจากการทำเกษตรกรรม อีกทั้งมีหนี้สินจำนวนมาก จึงอาจจะต้องมีการวิเคราะห์ในเรื่องของข้อกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งบางอย่างอาจจะไม่ใช่แค่เรื่องนิติศาสตร์แต่อาจจะต้องใช้เรื่องของรัฐศาสตร์เข้ามาพิจารณาเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในสังคม เพราะว่าหาก ส.ป.ก. ใช่แต่หลักนิติศาสตร์ก็อาจจะมีคดีจำนวนมาก ดังนั้น ประเด็นนี้จะต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณาให้ชัดเจนว่าจะเดินไปในทิศทางใด

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า จากข้อมูลดังกล่าวนี้ถึงแม้ว่าโรงแรมได้ก่อสร้างมาก่อนที่ ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่ก็จะต้องตรวจสอบที่มาด้วยว่ามาอย่างไร เป็นป่าไม้หรือที่ดินอื่นๆ เพราะอาจจะต้องไปพิจารณาเรื่องการรอนสิทธิ

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี (นายเผด็จ ดิฐษดี) ได้กล่าวว่า ในส่วนของปัญหาทั้งหมดน่าจะต้องมีการหาแนวทางเพื่อให้ได้ข้อยุติก่อน ทั้งนี้ ในเรื่องลักษณะนี้ผู้แทนเกษตรกรในแต่ละพื้นที่เป็นผู้ทราบข้อมูลและมีประสบการณ์เป็นอย่างดีที่จะช่วยเหลือ ส.ป.ก. จึงอยากจะเสนอว่าน่าจะมีการนำผู้แทนเกษตรกรในแต่ละจังหวัดมาให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขและข้อยุติในเรื่องดังกล่าวนี้ต่อไปในอนาคต

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ขออนุญาตชี้แจงในประเด็นที่มาของพื้นที่กรณีโรงแรมเดิมเป็นที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.)

เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่ที่ดินบริเวณนี้ที่ทางราชการได้ประกาศหวงห้ามปี พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยเป็นที่สำหรับพลเมืองใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์ และในส่วนของพื้นที่ที่ขออนุญาตสนามชนโคเดิมเป็นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เนื่องจากการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวนี้ยังมีประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงกันอยู่ ประกอบกับข้อมูลที่นำเสนออาจจะยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การพิจารณาของกรรมการสามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปอย่างละเอียด รอบคอบ และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะทำงานลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบรายละเอียดข้อมูล ข้อเท็จจริงในทุกมิติ ทั้ง ๒ กรณี และนำมาวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนและนำเสนอกรรมการเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ทั้งนี้ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะทำงานดังกล่าวนี้ต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบสภาพพื้นที่และข้อเท็จจริงการอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง เพื่อกิจการโรงแรมและกิจการสนามชนโค และวิเคราะห์รายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา โดยมอบหมายให้ ส.ป.ก. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานนำเสนอประธานกรรมการพิจารณาลงนามต่อไป

เรื่องที่ ๓.๖.๒ นายวุฒิพงศ์ เมธานันทกูล อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง เพื่อกิจการสนามกีฬาชนโค

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดพัทลุง ได้มีหนังสือ ที่ พท ๐๐๑๑/๑๒๗๘๒ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ ส่งคำอุทธรณ์รายนายวุฒิพงศ์ เมธานันทกูล กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง (คปจ.พัทลุง) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติไม่อนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ เพื่อกิจการสนามกีฬาชนโค เนื่องจากลักษณะของกิจการไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ อีกทั้งลักษณะของกิจการและผลที่ได้รับจากกิจการสนามกีฬาชนโค ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยาม “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑ ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลชะมวง (อบต.ชะมวง) ขอใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ประมาณ ๖-๐-๕๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เพื่อสร้างตลาดกลางผลิตผลทางการเกษตรและนันทนาการของเกษตรกรตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย

การมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ และ ส.ป.ก.พัทลุง ได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาตตามคำขอของ อบต.ชะมวง จนแล้วเสร็จ ต่อมาช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ นายวุฒิพงศ์ เมธานันทกูล ได้ขอให้ ส.ป.ก.พัทลุง ตรวจสอบการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวพร้อมกับแจ้งว่านายวุฒิพงศ์ฯ ได้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินมานานแล้ว ส.ป.ก.พัทลุง จึงได้มีหนังสือสอบถาม อบต.ชะมวง เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบต่อไป และ อบต.ชะมวง ได้แจ้งผลการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวว่าปัจจุบันไม่ได้ใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งตลาดกลางผลิตผลทางการเกษตรแล้ว

๒. กรกฎาคม ๒๕๕๓ นายวุฒิพงศ์ฯ ยื่นคำขอใช้ที่ดินแปลงดังกล่าวต่อ ส.ป.ก.พัทลุงเพื่อใช้เป็นสนามกีฬาชนโคพื้นเมืองและเป็นตลาดนัดซื้อขายโคพื้นเมืองตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ส.ป.ก.พัทลุง จึงได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการถือครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวจากพยานบุคคลหลายรายโดยได้ให้ถ้อยคำไปในทิศทางเดียวกันว่าที่ดินเป็นของนายวุฒิพงศ์ฯ ซึ่งได้ซื้อมาจากนางแจ่ม เทพส่ง ประมาณปี ๒๕๓๙ ต่อมาได้เปิดเป็นสนามกีฬาชนโคพื้นเมืองและตลาดซื้อขายโคพื้นเมืองตลอดมาจนถึงปัจจุบัน และนายวุฒิพงศ์ฯ ได้ให้ถ้อยคำยืนยันว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของนายวุฒิพงศ์ฯ แต่ที่ให้ อบต.ชะมวง ขอใช้ที่ดินแทนเนื่องจากเข้าใจว่าไม่สามารถขอใช้ที่ดินด้วยตนเองได้

๓. ส.ป.ก.พัทลุง ได้รวบรวมข้อเท็จจริงเสนอ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ และที่ประชุมมีมติอนุมัติกำหนดขอบเขตที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๖-๐-๕๘ ไร่ เป็นพื้นที่เพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเห็นชอบการสร้างสนามกีฬาชนโคพื้นเมืองเป็นกิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามข้อ ๑.๕ และตลาดนัดซื้อขายโคพื้นเมืองเป็นกิจการที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม และปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตการจำหน่าย ตามประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อ ๑.๔ และอนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการสนามชนโคพื้นเมืองเนื้อที่ตามคำขอ ๕-๐-๕๘ ไร่ โดยยังไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนตามมติ คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ และตลาดนัดซื้อขายโคพื้นเมือง เนื้อที่ตามคำขอ ๑-๐-๐๐ ไร่ โดยให้กำหนดเวลาเช่าไม่เกิน ๓ ปี และเรียกเก็บค่าเช่าในอัตราร้อยละ ๓ ของราคาประเมินตามที่ ส.ป.ก. กำหนด และนายวุฒิพงศ์ฯ ได้ดำเนินการตามมติดังกล่าวแล้ว

๔. ส.ป.ก.พัทลุง ได้รวบรวมข้อเท็จจริงเสนอ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๗ กรณีนายวุฒิพงศ์ฯ แจ้งความประสงค์ขอรับสิทธิการเช่าและการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป โดยมีคณะกรรมการฯ ตั้งข้อสังเกตว่าโดยปกติการต่อใบอนุญาตต้องต่อใบอนุญาตทุกปีแต่ ส.ป.ก. กำหนด

ระยะเวลา ๓ ปี ทำไม ส.ป.ก. จึงอนุญาตให้ใช้เป็นสนามชนโค ไม่เอาที่ดินไปจัดให้กับผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกิน ทำไม ส.ป.ก. ยังยกเว้นไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนไม่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนรัฐ ในการอนุญาต ส.ป.ก. มีวัตถุประสงค์เพื่อการนี้หรือไม่ที่ประชุมจึงมีมติให้ ส.ป.ก.พัทลุง หารือประเด็นข้อกฎหมายกับ ส.ป.ก. และนำเสนอ คปจ.พัทลุงพิจารณาต่อไป

๕. วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ นายวุฒิพงศ์ฯ ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เพื่อประกอบกิจการสนามกีฬาชนโค

๖. ส.ป.ก.พัทลุง ได้มีหนังสือ ที่ พท ๐๐๑๑/๒๖๓ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ หารือ ส.ป.ก. กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างสนามกีฬาชนโค เป็นกิจการที่สามารถอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่

๗. ส.ป.ก. ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/๖๓๕๖ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ แจ้งตอบข้อหารือ ส.ป.ก.พัทลุง โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า ลักษณะของกิจการสนามกีฬาชนโคและผลที่ได้รับจากการประกอบกิจการดังกล่าว ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยามในมาตรา ๔ “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ไม่ได้เป็นกิจการที่จัดทำขึ้นเพื่อการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้งานการปฏิรูปที่ดินของภาคเกษตรกรรมแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการขัดแย้งกับเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

๘. ในการประชุม คปจ.พัทลุง ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาคำขอรับอนุญาตใช้ที่ดินสำหรับกิจการสนามกีฬาชนโค ของนายวุฒิพงศ์ฯ และมีมติไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ สำหรับกิจการดังกล่าว เนื่องจากขัดต่อเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๙. ส.ป.ก.พัทลุง มีหนังสือ ที่ พท ๐๐๑๑/๙๗๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งมติ คปจ.พัทลุงในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ไม่อนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ สำหรับกิจการสนามกีฬาชนโค และได้แจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้นายวุฒิพงศ์ฯ ทราบ

๑๐. นายวุฒิพงศ์ฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ อุทธรณ์คำสั่งการไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ สำหรับกิจการสนามกีฬาชนโค โดยมีข้อโต้แย้งสรุปได้ ดังนี้

๑๐.๑ ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ นายวุฒิพงศ์ฯ และครอบครัว ได้ทำสนามกีฬาชนโค รวมถึงตลาดนัดซื้อขายโคพื้นเมือง (ที่ดินแปลงเลขที่ ๙๘ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๑-๐-๐๐ ไร่) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน โดยบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงแปลงที่ดิน ชาวบ้านมีอาชีพเกษตรกรรมเกี่ยวเนื่องกับโคพื้นเมืองทั้งสิ้น เช่น ปลูกหญ้าเลี้ยงโคของตนเองและขายให้กับผู้เลี้ยงโคพื้นเมืองรายอื่นๆ และรับฝากโคที่จะเอามาชนในสนามกีฬาชนโคของนายวุฒิพงศ์ฯ ในการแข่งขันกีฬาชนโค เริ่มต้นจากการนำโคมาเปรียบเทียบจับคู่ชนกัน และก่อนถึงกำหนดวันแข่งขัน (ชนโค) เจ้าของโคจะต้องนำโคมาเลี้ยงและเช่าคอกซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสนามกีฬาชนโค ซึ่งบริเวณดังกล่าว มีร้านค้าจำหน่ายอุปกรณ์สำหรับจำหน่ายให้กับผู้เลี้ยงโค เช่น เชือกโค ยาโค เข่งใส่หญ้า ไม้กวาดทำความสะอาดคอกโค และอาหารเสริมของโค จึงทำให้ชาวบ้านในบริเวณดังกล่าวมีรายได้

๑๐.๒ ตั้งแต่นายวุฒิพงศ์ฯ ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินสำหรับกิจการชนโค (ตามมติ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ โดยทำสัญญาเข้าทำประโยชน์เป็นเวลา ๓ ปี) ทำให้ชาวบ้านตำบลพนมวังก์ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง และชาวบ้านต่างพื้นที่ ได้รับผลประโยชน์ด้วย เช่น สนับสนุนให้ชาวบ้านเลี้ยงโคพื้นเมืองซึ่งหากโคตัวใดนำมาฝึกและชนเก่งจะทำให้ราคาของโคเพิ่มสูงขึ้นและขายได้ราคา เจ้าของโคมีรายได้จากการขายโคไปเลี้ยงครอบครัว และทำให้ผู้ที่ปลูกหญ้าในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถนำหญ้ามาเลี้ยงโคของตนเองทั้งโคขุนและโคชน และขายหญ้าให้กับผู้ที่เลี้ยงโคชนทั่วไปและผู้ที่นำโคชนมาเลี้ยงไว้ในคอกเพื่อรอการแข่งขัน (โคที่ถูกคู่)

๑๐.๓ นายวุฒิพงศ์ฯ เห็นว่า กิจการสนามกีฬาชนโคเป็นกิจการที่ได้ให้ประโยชน์กับสังคมโดยรวม สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับผู้คนจำนวนหลายครอบครัว จึงขอให้ คปก. ยกเลิกมติ คปจ.พัทลุง ที่มีมติไม่อนุญาตให้ นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ สำหรับกิจการสนามกีฬาชนโค

๑๑. นายวุฒิพงศ์ฯ ได้ให้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ตามบันทึกถ้อยคำฉบับลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยสรุปว่า การชนโคเป็นขนบธรรมเนียมของพื้นที่และเป็นกีฬาพื้นเมืองที่มีมาเป็นระยะเวลานาน และสร้างมูลค่าของโคให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเมื่อเทียบกับการเลี้ยงโคเนื้อทั่วไป เช่น โคเนื้ออาจจะขายได้ตัวละหมื่นบาท แต่โคชนอาจจะขายได้ตัวละแสนหรือหลายแสนบาท และกิจการโคชนของนายวุฒิพงศ์ฯ ได้มีการขออนุญาตจัดให้มีการเล่นพนันแล้ว โดยนายอำเภอควนขนุนเป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

๑๒. นายเสรี ช่วยประดิษฐ์ เกษตรกรในพื้นที่ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ตามบันทึกถ้อยคำฉบับลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยสรุปว่า นายเสรีฯ มีอาชีพเป็นเกษตรกรเลี้ยงโคชน เพาะพันธุ์โคชนขาย เมื่อโคชนอายุ ๑ ปี ถ้าเป็นโคตัวเมียจะขายได้ ๑๕,๐๐๐ บาท โคตัวผู้ขายได้ ๒๐,๐๐๐ บาท ส่วนหญ้าก็จะปลูกให้โคกินเอง ในหนึ่งปี นายเสรีฯ สามารถเพาะพันธุ์ลูกโคชนได้ประมาณ ๒๐ ตัว ส่วนมูลโคก็สามารถขายได้ประมาณ ๔๐ - ๕๐ บาทต่อกระสอบ นอกจากนี้นายเสรีฯ ยังรับจ้างนำพ่อพันธุ์โคชนที่ชนชนะหรือที่ลูกค้าชอบไปผสมพันธุ์ ได้ค่าจ้างคราวละ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท ขึ้นอยู่กับระยะทาง

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์รายนายวุฒิพงศ์ฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติไม่อนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการสนามกีฬาชนโค

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า ส.ป.ก. มีวัตถุประสงค์หลักในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยการเช่า เช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมการปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ตามคำนิยามว่าด้วย “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ส่วนการจัดที่ดินให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ และเป็นกิจการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นั้น เป็นข้อยกเว้นสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ซึ่งหลักการตีความตามกฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นของกฎหมายจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือ การจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่นกิจการนั้นจะต้องเป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง ซึ่งจะต้องพิจารณาจากลักษณะของกิจการและผลที่ได้รับจากการประกอบกิจการนั้นว่าเป็นกิจการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้งานการปฏิรูปที่ดินดำเนินไปครบวงจรของภาคเกษตรกรรมหรือไม่

๑. พิจารณาจากลักษณะของกิจการสนามกีฬาชนโค แม้นายวุฒิพงศ์ฯ ได้ชี้แจงโต้แย้งว่าการประกอบกิจการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพราะเกษตรกรในพื้นที่มีอาชีพเกษตรกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับโคพื้นเมืองทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรผู้ปลูกหญ้าเลี้ยงโคของตนเองและเพื่อขายให้ผู้เลี้ยงโครายอื่น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคพื้นเมืองและรับฝากโคที่จะนำโคมาชนในสนามกีฬาชนโค อย่างไรก็ตาม ส.ป.ก. เห็นว่าลักษณะของกิจการดังกล่าวก็มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากกิจการดังกล่าวเป็นไปเพื่อจัดให้มีการชนโคโดยจะนัดประกบคู่ประมาณเดือนละ ๑ ครั้ง แต่ละครั้งอาจจะประกบคู่ได้ ๑๒ คู่ ถึง ๕๐ คู่ และชนตามวันเวลาที่ตกลงกันได้ ซึ่งนายวุฒิพงศ์ฯ จะเก็บค่าสนามกับเจ้าของโคที่ประกบคู่ได้และเก็บบัตรค่าเข้าชมการชนโคกับผู้ที่สนใจในกีฬาชนโค ซึ่งลักษณะดังกล่าวมิได้เห็นชัดเจนว่าเป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน แต่เป็นการประกอบกิจการเพื่อแสวงหากำไร ดังนั้น กิจการดังกล่าวจึงมิใช่กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการ

ปฏิรูปที่ดิน ตามความในข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ

๒. พิจารณาจากผลที่ได้รับจากการประกอบกิจการสนามกีฬาชนโค แม้นายวุฒิพงศ์ฯได้ชี้แจงโต้แย้งว่า นอกจากนายวุฒิพงศ์ฯ จะได้รับประโยชน์จากกิจการดังกล่าวแล้ว เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่ก็ได้รับประโยชน์จากกิจการดังกล่าวด้วย ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรผู้ปลูกหญ้าขายให้ผู้เลี้ยงโคชนหรือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคชนพันธุ์พื้นเมืองหากนำโคมาฝึกและชนเก่งจะทำให้ราคาของโคเพิ่มสูงขึ้นและขายได้ราคาหลายเท่าตัว เช่น ขายโคเนื้อได้ราคาตัวละ ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าเป็นโคชนสายพันธุ์ดีอาจจะขายได้ราคาตัวละหลายหมื่นบาทถึงหลายแสนบาท เกษตรกรบางรายสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดสายพันธุ์เพื่อเพาะพันธุ์โคชนขายและเป็นการรักษาสายพันธุ์โคชนพื้นเมือง หรือเกษตรกรบางรายมีการนำโคชนสายพันธุ์ดีไปรับจ้างผสมสายพันธุ์ ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่และยังเป็นการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นที่มีมาอย่างยาวนาน แต่ประโยชน์ดังกล่าวมิใช่ประโยชน์ที่เกษตรกรในพื้นที่นั้นได้รับโดยตรง มีเพียงนายวุฒิพงศ์ฯ ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการเก็บค่าสนามกับเจ้าของโคที่ประกบคู่ได้และจากการเก็บบัตรค่าเข้าชมการชนโค ผลของการประกอบกิจการดังกล่าว จึงมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินและไม่เข้าลักษณะตามความในข้อ ๑.๕ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ส.ป.ก. จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และมติ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติไม่อนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่เพื่อประกอบกิจการสนามกีฬาชนโค

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ เมธานันทกูล ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการสนามกีฬาชนโค ซึ่ง คปจ.พัทลุง มีมติไม่อนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อประกอบกิจการสนามกีฬาชนโค และคณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.พัทลุง ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติไม่อนุญาตให้นายวุฒิพงศ์ฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗๔ กลุ่มที่ ๗๘ เนื้อที่ ๕-๐-๕๘ ไร่ เพื่อประกอบกิจการสนามกีฬาชนโค

มติคณะกรรมการ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบสภาพพื้นที่และข้อเท็จจริงการอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินในเขต

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง เพื่อกิจการโรงแรมและกิจการสนามชนโค และวิเคราะห์รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา โดยมอบหมายให้ ส.ป.ก. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานนำเสนอประธานกรรมการพิจารณาลงนามต่อไป

เรื่องที่ ๓.๗ ขออนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป จำนวน ๔ พื้นที่

เรื่องที่	จังหวัด	พื้นที่สาธารณประโยชน์	เนื้อที่ (ไร่)
๓.๗.๑	ชัยภูมิ	หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์	๕-๐-๐๐
๓.๗.๒	บุรีรัมย์	ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง	๗๕๒-๐-๕๗.๔๐
๓.๗.๓	อุตรดิตถ์	ม่อนไม้ซาง	๙๐-๓-๒๐.๔
๓.๗.๔	ศรีสะเกษ	ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค	๑๔๖-๐-๖๑

เรื่องที่ ๓.๗.๑ ที่สาธารณประโยชน์ “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” ในท้องที่ตำบลโอโล อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดชัยภูมิ ได้มีหนังสือ ที่ ชย ๐๐๑๑/๒๘๕๕ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาว่าประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปหรือไม่ เนื่องจากการประปาส่วนภูมิภาค ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ ดังกล่าว เพื่อก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำประปา เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ ซึ่งในการประชุม คปจ.ชัยภูมิ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว โดยขอให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” กรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ ๔๔๗๔๖ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๓๔ ที่ดินตั้งอยู่ที่บ้านหนองแวง ตำบลโอโล อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๔๘-๐-๖๒.๖๐ ไร่

๒. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๒๔๑ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๑ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๓. การพิจารณาให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ เพื่อให้การประปาส่วนภูมิภาคก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำประปา ซึ่งผ่านความเห็นชอบตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ที่ประชุมประชาคมชุมชนหนองแวง หมู่ที่ ๘ และหมู่ที่ ๙ ตำบลโอโล อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบให้การประปาส่วนภูมิภาครับโอนระบบประปาและโอนผู้ใช้น้ำที่ขึ้นทะเบียนมาเป็นผู้ใช้น้ำการประปาส่วนภูมิภาค และเห็นชอบให้ใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ และถอนสภาพที่ดินดังกล่าว

๓.๒ ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโอโล สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๒/๒๕๖๑ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบเลิกการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชนและให้ใช้ประโยชน์ในทางราชการได้ในพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่

๓.๓ อำเภอภูเขียว เห็นชอบตามหนังสือ ที่ ชย ๐๖๑๘/๐๔๓ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

๓.๔ คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดชัยภูมิ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่

๓.๕ จังหวัดชัยภูมิ เห็นชอบตามหนังสือ ที่ ชย ๐๐๒๐.๕/๑๖๙๙๐ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

๓.๖ คปจ.ชัยภูมิ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรองเรื่องอนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” เพื่อก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำประปา เป็นการขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพการจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว ตั้งอยู่ในพื้นที่ ที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ กระทรวงมหาดไทยจึงต้องได้รับการยืนยันจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป จึงจะสามารถนำไปดำเนินการอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยได้

ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่

ประกอบกับการประปาส่วนภูมิภาค ได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีแผนงาน งบประมาณ จัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แผนที่แสดงขอบเขตที่ดิน แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งปลูกสร้างในที่ดินครบถ้วนแล้ว จึงเห็นควรแจ้งความประสงค์จะไม่นำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดชัยภูมิ และ คปจ.ชัยภูมิ ว่าที่สาธารณประโยชน์ “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้น่าจะเคยมีมติไปแล้วว่าเราจะไม่แสดงความไม่ประสงค์บางส่วนแต่จะต้องแสดงความไม่ประสงค์ทั้งแปลง เนื่องจากว่าเดิมตามกฎหมาย ส.ป.ก. จะต้องประกาศเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอเพื่อประโยชน์ในการจัดซื้อที่ดิน แต่พื้นที่ที่จะต้องดำเนินการในขณะที่ประกาศอาจมีแค่ ๒-๓ หมู่บ้าน หรือบางตำบลเท่านั้น ซึ่งผลจากการประกาศเขตนี้ ตามมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฯ บอกว่าถ้าพื้นที่ตรงไหนที่พลเมืองเลิกใช้ที่สาธารณประโยชน์ตาม ๒๖ (๑) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่เมื่อ ส.ป.ก. ยังไม่พร้อมที่จะนำมาอำนาจที่มีจึงไปจำกัดสิทธิของหน่วยงานที่ดูแลที่สาธารณประโยชน์ ยกตัวอย่างเช่นกรณีที่เกิดการตีความในการประกาศเขตในจังหวัดหนองคาย ๓-๔ อำเภอ ที่ประกาศเขตทั้งอำเภอและมีที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลงหนึ่งที่คณะกรรมการจำแนกที่ดินได้จำแนกให้กรมที่ดินไปจัดสรร และกรมที่ดินได้ดำเนินการจัดสรร และเตรียมออก น.ส.๓ ต่อมากรมที่ดินมีข้อสงสัยและสอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่ากรมที่ดินมีอำนาจจัดในที่สาธารณประโยชน์ที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ให้แก่ประชาชนหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบว่าไม่มีอำนาจ เนื่องจากอำนาจเป็นของ ส.ป.ก. ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ทำให้การรังวัดโฉนด น.ส.๓ ที่เตรียมจะออกหลายแสนไร่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ โดยการประกาศเขตทั้งอำเภอที่สาธารณประโยชน์เหล่านี้จะอยู่นอกเขตดำเนินการ และ ส.ป.ก. เข้าใจว่าตนมีอำนาจเฉพาะเขตดำเนินการ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาบอกว่าพื้นที่ที่อยู่นอกเขตดำเนินการ ส.ป.ก. ก็มีอำนาจนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยอำนาจนำตรงนี้ทำให้หน่วยงานต่างๆ เช่น กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ไม่สามารถนำที่ดินไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้เพราะอำนาจ ส.ป.ก. ไปล็อคไว้ แต่ต่อมาได้มีการหารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้ง

ในแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า ส.ป.ก. จะต้องแสดงความประสงค์จะไม่นำพื้นที่มาดำเนินการ ซึ่งหาก ส.ป.ก. ไม่นำมาเขาก็มีอำนาจนำที่สาธารณประโยชน์ไปดำเนินการได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่จะสามารถบอกได้ว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่คือกระทรวงมหาดไทย และถ้าหากไม่รับรอง ส.ป.ก. ก็ไม่สามารถนำที่ดินมาดำเนินการได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น มีพื้นที่ ๕๐๐ ไร่ จะขออนุญาตทำโรงเผาขยะ ๕ ไร่ ขอให้ ส.ป.ก. แสดงความประสงค์ไม่ใช้พื้นที่ ๕ ไร่ ส่วนที่เหลือก็ค่อยมาขอในภายหลัง โดยไปเจรจากับชาวบ้านให้มีมติเลิกใช้ และ อบต. ก็แจ้งว่าพลเมืองมีมติไม่ใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และก็มาขออนุญาต ส.ป.ก. ซึ่งข้อเท็จจริงเป็นเช่นนี้เรื่อยไป ดังนั้น จึงเห็นว่าควรจะไม่ประสงค์ทั้งแปลงและมอบพื้นที่ให้ไปบริหารจัดการในการที่จะจัดสรรให้ชาวบ้านหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายชรัส บุญณสะ) ได้กล่าวว่า ในกรณีเกี่ยวกับเรื่องของการขอใช้ที่สาธารณประโยชน์อันถือว่าเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ซึ่งก็ถือปฏิบัติตามที่ได้มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยที่สาธารณประโยชน์ที่อยู่ในเขต ส.ป.ก. ก่อนที่จะอนุญาตก็จะต้องขอความเห็นจาก ส.ป.ก. ก่อนว่ามีความประสงค์ที่จะใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ คือถ้าแปลงใดที่ ส.ป.ก. ไม่ได้ใช่แล้วเมื่อ ส.ป.ก. มีความเห็นมาทางกระทรวงมหาดไทยจึงจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ฉะนั้นในประเด็นนี้ประการแรกจะต้องเป็นที่ดินที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน และก็ขั้นตอนการปฏิบัติทางกระทรวงมหาดไทยก็จะมีการสอบถามความเห็นจากชุมชนหมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัด ดังนั้น ถ้าทุกอย่างเป็นไปตามขั้นตอนดังกล่าวนี้จึงจะดำเนินการขั้นตอนต่อไปจนถึงขั้นตอนของการถอนสภาพที่ดิน

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้กล่าวว่า ตามข้อมูลในเรื่องนี้การประปาขอใช้พื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ แต่พอโรงเรียน สพฐ. ประมาณ ๒๐๐ กว่าไร่ โรงพยาบาลประจำอำเภอประมาณ ๒๐๐ กว่าไร่ จึงเห็นว่าในประเด็นนี้เรากำลังโยนภาระไปให้หน่วยงานภาครัฐที่เข้าไปดูแทนหรือเปล่า ซึ่งโรงเรียน สพฐ. ทุกวันนี้เด็กลดลงตามที่เราพอจะทราบ เพราะฉะนั้นพื้นที่ที่เขาจะใช้ก็ไม่น่าจะเยอะมาก อีกทั้งโรงพยาบาลประจำอำเภอก็น่าจะใช้ที่ดินไม่น่าจะเกิน ๓๐ ไร่ แต่เราจะให้ ๒๐๐ กว่าไร่ แล้วต่อจากนั้นถ้าหน่วยงานอื่นอยากจะเข้าจะต้องทำอย่างไร โดยถ้าเห็นที่นี่ว่างก็อยากเข้ามาบ้าง จึงไม่แน่ใจว่าขั้นตอนเป็นอย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในประเด็นที่ทางผู้แทนสำนักงบประมาณสอบถามนั้นเกิดจากกฎหมาย ส.ป.ก. ยุคแรกในขั้นตอนของการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินจะดำเนินการประกาศทั้งอำเภอ ที่สาธารณประโยชน์ก็จะต้องมาขอจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าประสงค์ที่จะปฏิรูปที่ดินหรือไม่ จึงได้มีการหาแนวทางว่าหากไม่ประสงค์ที่จะปฏิรูปที่ดินทางกระทรวงมหาดไทยก็จะไปดำเนินการต่อและเป็นผู้ที่รับผิดชอบในเชิงพื้นที่ที่จะต้องดูความจำเป็นของหน่วยงาน ทั้งนี้ เหตุผลในการที่ ส.ป.ก. ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอเนื่องจากหวังว่าจะไปจัดซื้อที่ดินหรือเวนคืนที่ดิน จึงได้สร้างเงื่อนไขต่างๆ ฉะนั้นอำนาจต่างๆ เหล่านี้มันค่อยๆ ปลดออกไปเพื่อทำให้หน่วยงานอื่นสามารถดำเนินการได้ เช่นเดียวกับกรมที่ดินในยุคหนึ่งที่มีปัญหากับ ส.ป.ก.

เพราะว่าการที่ ส.ป.ก. ประกาศเขตทั้งอำเภอทำให้จำหน่ายจ่ายโอนไม่ได้ต้องมาขออนุญาตจาก ส.ป.ก. ซึ่งกว่าจะแก้ไขในประเด็นนี้ได้ต้องใช้เวลาอยู่นานพอสมควร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมาเราจะไม่ให้ไม่แสดงความประสงค์บางส่วน ยกตัวอย่างที่สาธารณประโยชน์ที่บุรีรัมย์ที่สร้างมหาวิทยาลัยแปลงนี้ ๒,๐๐๐ กว่าไร่ โดยสภาพความเป็นจริงแล้วพลเมืองไม่ได้เลิกใช้ประโยชน์แต่พลเมืองเข้าไปใช้เพราะมีคนไปบุกรุก เพราะฉะนั้นเมื่อหน่วยงานอื่นจะเข้าไปจัดที่ดินก็ไม่สามารถจัดได้ ส.ป.ก. จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินก็ไม่ได้ เพราะไม่มีมติเลิกใช้จึงไม่สามารถดำเนินการได้ กระทรวงมหาดไทยก็ไม่สามารถใช้ได้ แต่พอต่อมามหาดไทยอยากเอาพื้นที่ตรงนี้ไปสร้างมหาวิทยาลัยตามที่ขอ ก็ไปเจรจากับชาวบ้านและได้มา ๔๐๐-๕๐๐ ไร่ และมาแจ้ง ส.ป.ก. ขอให้แสดงความไม่ประสงค์ที่จะใช้ที่ดิน ๔๐๐-๕๐๐ ไร่ ดังกล่าวนี้ทำให้ที่ดินลดลงไปและติดเอาไว้อีก ๒,๐๐๐ ไร่ และที่ยังแก้ปัญหาไม่ได้อีก ๕,๐๐๐ ไร่ ซึ่งมหาดไทยก็ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากติด ส.ป.ก. จึงเห็นว่าควรจะให้ไปหมดทั้งแปลงเลยให้ไปแก้ไขปัญหาในเมื่อไม่ให้เรา และไม่มีทางที่จะมีมติเลิกใช้ประโยชน์ทั้งแปลง เพราะหากเป็นเช่นนั้น ส.ป.ก. จะได้ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินจัดสรรให้กับเกษตรกรโดยอาศัยอำนาจการปฏิรูปที่ดิน แต่พอไม่ให้ก็ยกให้ทั้งแปลงเลย ซึ่งเขาจะไปจัดให้ชาวบ้าน หรือใช้ประโยชน์ก็สามารถทำได้ ไม่อย่างนั้นชาวบ้านก็ไม่รู้ว่าจะเดินไปทางไหนและต้องอยู่อย่างนั้นตลอดไป วันนี้เจรจาได้ก็มาขอ ๕ ไร่ แต่พื้นที่ที่เหลือก็เก็บไว้ก่อน ดังนั้นวิธีการแก้ไขคือการที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์ก็จะต้องไม่ประสงค์ที่จะใช้ที่ดินทั้งแปลง ไม่เช่นนั้นจะมีการขอเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย ๕ ไร่ ๑๐ ไร่ จนกว่าจะครบทั้งแปลงใหญ่ ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาอุปสรรคต่อไปได้

มติคณะกรรมการ ๑. เห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดชัยภูมิ และ คปจ.ชัยภูมิ ว่าที่สาธารณประโยชน์ “หนองแวงใหญ่สาธารณประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. อนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “หนองแวงใหญ่สาธารณ ประโยชน์” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

เรื่องที่ ๓.๗.๒ ที่สาธารณประโยชน์ “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” ในท้องที่ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ประมาณ ๗๕๒-๐-๕๗.๔๐ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ (ส.ป.ก.บุรีรัมย์) ได้มีหนังสือที่ บร ๐๐๑๑/๙๗๐ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาว่าประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปหรือไม่ เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ แปลงดังกล่าว เพื่อก่อสร้างอาคารสถานที่ศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เนื้อที่

ประมาณ ๔๕๖-๑-๘๘.๕๐ ไร่ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ แปลงดังกล่าว เพื่อก่อสร้างอาคารสถานที่โรงพยาบาลประจำอำเภอเมืองบุรีรัมย์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เนื้อที่ประมาณ ๒๙๕-๒-๖๘.๙๐ ไร่ ซึ่งในการประชุม คปจ.บุรีรัมย์ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว โดยขอให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” กรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับที่ ๔๑๓๐/๒๕๑๕ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๒,๕๘๓-๒-๕๕.๔๐ ไร่

๒. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๑๕ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๔ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๓. การพิจารณาให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” เนื้อที่ประมาณ ๗๕๒-๐-๕๗.๔๐ ไร่ เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ก่อสร้างอาคารและสถานที่ศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ และเพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขก่อสร้างอาคารและสถานที่ก่อตั้งโรงพยาบาลประจำอำเภอเมืองบุรีรัมย์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ซึ่งผ่านความเห็นชอบตามลำดับ ดังนี้

๑. ประชุมประชาคม หมู่ที่ ๑๑ ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบในการขอใช้ และเห็นควรถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๒. ประชุมองค์การบริหารตำบลเสม็ด สมัยสามัญ สมัยที่ ๔ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบในการขอใช้ และถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓. อำเภอเมืองบุรีรัมย์ เห็นชอบตามหนังสือ ที่ บร ๐๑๑๘/๒๔๙๗ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐

๔. จังหวัดบุรีรัมย์ เห็นชอบตามหนังสือ ที่ บร ๐๐๒๐.๔/๒๒๗๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑

๕. คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารสถานที่ศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เนื้อที่ประมาณ ๔๕๖-๑-๘๘.๕๐ ไร่ และเพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารสถานที่โรงพยาบาลประจำอำเภอเมืองบุรีรัมย์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เนื้อที่ประมาณ ๒๙๕-๒-๖๘.๙๐ ไร่

๖. คปจ.บุรีรัมย์ ได้มีมติเห็นชอบตามมติการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรองเรื่องอนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ก่อสร้างอาคารและสถานที่ศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ และเพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขก่อสร้างอาคารและสถานที่ก่อตั้งโรงพยาบาลประจำอำเภอเมืองบุรีรัมย์ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นการขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินกระทรวงมหาดไทยจึงต้องได้รับการยืนยันจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป จึงจะสามารถนำไปดำเนินการอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยต่อไปได้

ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” บางส่วน ประกอบกับหน่วยงานราชการที่ขอใช้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีแผนงาน งบประมาณจัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แผนที่แสดงขอบเขตที่ดิน แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งปลูกสร้างในที่ดินครบถ้วนแล้ว จึงเห็นควรแจ้งความประสงค์จะไม่นำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวง มหาดไทย พิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบของกระทรวง มหาดไทยต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดบุรีรัมย์ และ คปจ.บุรีรัมย์ ว่าที่สาธารณ ประโยชน์ “ที่สงวน

เลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” เนื้อที่ประมาณ ๗๕๒-๐-๕๗.๔๐ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” เนื้อที่ประมาณ ๗๕๒-๐-๕๗.๔๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทย นำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

มติคณะกรรมการ ๑. เห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดบุรีรัมย์ และ คปจ.บุรีรัมย์ ว่าที่สาธารณ ประโยชน์ “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” เนื้อที่ประมาณ ๗๕๒-๐-๕๗.๔๐ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. อนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ที่สงวนเลี้ยงสัตว์โคกเขากระโดง” เนื้อที่ประมาณ ๗๕๒-๐-๕๗.๔๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทย นำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

เรื่องที่ ๓.๗.๓ ที่สาธารณประโยชน์ “ม่อนไม้ซาง” ในท้องที่เทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ มีหนังสือ ที่ อต ๐๐๑๑/๑๕๕๘ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาว่าประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไปหรือไม่ เนื่องจากเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ ดังกล่าว เป็นสถานที่ก่อสร้างพุทธอุทยานเฉลิมพระเกียรติ เนื้อที่ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่ ซึ่งในการประชุม คปจ.อุตรดิตถ์ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว โดยขอให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” กรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ อต ๐๗๙๑ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ดินตั้งอยู่ที่บ้านหนอง หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐๕-๒-๐๒ ไร่ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๑๔-๒-๘๑.๖ ไร่

๒. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่ตำบลวังดิน ตำบลบ้านด่านนาขาม ตำบลงิ้วงาม อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ และตำบลผักขวง ตำบลน้ำพี้ ตำบลป่าคาย ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๑ ตอนที่ ๕๕ ก วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๗ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๓. การพิจารณาให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่ เพื่อให้เทศบาลตำบลบ้านด่านนาขามก่อสร้างพุทธอุทยานเฉลิมพระเกียรติ ได้ผ่านความเห็นชอบตามลำดับดังนี้

๓.๑ ที่ประชุมประชาคมโครงการจัดสร้างพุทธอุทยานเฉลิมพระเกียรติจังหวัดอุตรดิตถ์ เทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้เทศบาลตำบลด่านนาขามใช้และถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ทั้งแปลง

๓.๒ ที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม สมัยสามัญ สมัยที่ ๒ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ และใช้ประโยชน์เพื่อก่อสร้างพุทธอุทยานเฉลิมพระเกียรติจังหวัดอุตรดิตถ์ และที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม สมัยสามัญ สมัยแรก เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบญัตติในการขอใช้และถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓.๓ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เห็นชอบตามหนังสือ ที่ อต ๐๑๑๘/๔๕๙๑ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ และ ที่ อต ๐๑๑๘.๑/๒๐๘๒ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

๓.๔ คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดอุตรดิตถ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” ทั้งแปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๐๕-๒-๐๒ ไร่

๓.๕ จังหวัดอุตรดิตถ์ เห็นชอบตามหนังสือ ที่ อต ๐๐๒๐.๑/๑๒๐๓๑ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

๓.๖ คปจ.อุตรดิตถ์ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรองเรื่องอนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” เพื่อก่อสร้างพุทธอุทยานเฉลิมพระเกียรติ เป็นการขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพการจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินและอยู่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กระทรวงมหาดไทยจึงต้องได้รับการยืนยันจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป จึงจะสามารถนำไปดำเนินการอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยต่อไปได้

ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่ในเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” ทั้งแปลง ประกอบกับเทศบาลตำบลบ้านด่านนาขาม ได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีแผนงาน งบประมาณ จัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แผนที่แสดงขอบเขตที่ดิน แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งปลูกสร้างในที่ดิน ครบถ้วนแล้ว จึงเห็นควรแจ้งความประสงค์จะไม่นำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาให้เห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดอุตรดิตถ์ และ คปจ.อุตรดิตถ์ ว่าที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

มติคณะกรรมการ ๑. เห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดอุตรดิตถ์ และ คปจ.อุตรดิตถ์ ว่าที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. อนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ม่อนไม้ซาง” เนื้อที่ประมาณ ๙๐-๓-๒๐.๔ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

เรื่องที่ ๓.๗.๔ ที่สาธารณประโยชน์ “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” ในท้องที่ตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เนื้อที่ประมาณ ๑๔๖-๐-๖๑ ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ (ส.ป.ก.ศรีสะเกษ) มีหนังสือที่ ศก ๐๐๑๑/๒๙๒ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาว่าประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปหรือไม่ เนื่องจากการประปาส่วนภูมิภาค เขต ๘ ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ ดังกล่าวเป็นที่สถานที่ก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำแห่งใหม่ เนื้อที่ ๑-๒-๑๓ ไร่ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ใช้เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ เนื้อที่ ๑๔๔-๒-๔๘ ไร่ ซึ่งในการประชุม คปจ.ศรีสะเกษ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว โดยขอให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” กรมที่ดินดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ ศก ๒๗๓๙ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๐ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๒๔๖-๓-๔๓ ไร่

๒. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๙๒ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๓. การพิจารณาให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เนื้อที่ประมาณ ๑๔๖-๐-๖๑ ไร่ เพื่อให้การประปาส่วนภูมิภาค เขต ๘ ใช้เป็นที่สถานีจ่ายน้ำแห่งใหม่ และเพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษบางส่วน ได้ผ่านความเห็นชอบตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ที่ประชุมประชาคมตำบลโพธิ์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบการขอใช้ และขอถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓.๒ ที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ สมัยวิสามัญที่ ๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบและไม่ขัดข้องในการขอใช้ และถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓.๓ อำเภอเมืองศรีสะเกษ เห็นชอบตามหนังสือ ที่ ศก ๐๑๑๘/๕๘๙๘ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ และที่ ศก ๐๑๑๘/๕๘๙๙ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓.๔ คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดศรีสะเกษ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำแห่งใหม่ เนื้อที่ ๑-๒-๑๓ ไร่ และเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ศรีสะเกษ เนื้อที่ ๑๔๔-๒-๔๘ ไร่

๓.๕ จังหวัดศรีสะเกษ เห็นชอบตามหนังสือ ที่ ศก ๐๐๒๐.๕/๑๗๘๗๙ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และที่ ศก ๐๐๒๐.๕/๑๗๘๘๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๓.๖ คปจ.ศรีสะเกษ ได้มีมติเห็นชอบตามมติการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรองเรื่องอนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำแห่งใหม่ของการประปาส่วนภูมิภาค เขต ๘ และเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ศรีสะเกษ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กระทรวงมหาดไทย จึงต้องได้รับการยืนยันจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป จึงจะสามารถนำไปดำเนินการอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยต่อไปได้

ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เนื้อที่ประมาณ ๑๔๖-๐-๖๑ ไร่ โดยการประปาส่วนภูมิภาค เขต ๘ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีแผนงานและงบประมาณ จัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แสดงตำแหน่งเลขที่ตั้งและแบบแปลนการก่อสร้างครบถ้วนแล้ว จึงเห็นควรแจ้งความประสงค์จะไม่นำที่ดินสาธารณประโยชน์ “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” แปลงดังกล่าว มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดศรีสะเกษ และ คปจ.ศรีสะเกษ ว่าที่สาธารณประโยชน์ “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เนื้อที่ประมาณ ๑๔๖-๐-๖๑ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เนื้อที่ประมาณ ๑๔๖-๐-๖๑ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

มติคณะกรรมการ ๑. เห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดศรีสะเกษ และ คปจ.ศรีสะเกษ ว่าที่สาธารณประโยชน์ “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เนื้อที่ประมาณ ๑๔๖-๐-๖๑ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. อนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ทำเลเลี้ยงสัตว์โนนแค” เนื้อที่ประมาณ ๑๔๖-๐-๖๑ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๔.๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑,๙๒๓.๐๒๑๒ ล้านบาท ภายใต้นโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

๑. แผนงานบุคลากรภาครัฐ

- รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- แผนงานบูรณาการ พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเจริญเติบโตภายใน

- แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- แผนงานบูรณาการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ผลการดำเนินงานตามผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒) ดังนี้

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๖๒)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
๑.	**ผลผลิตที่ ๑ เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม**				

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๖๒)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
	- สอบสวนสิทธิ (ที่ดินทำกิน+ที่ดินชุมชน)	ราย	๖๓,๐๐๐	๔๒,๖๔๕	๖๗.๖๙
		ไร่		๓๖๓,๕๘๕	
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๖๓,๐๐๐	๑๗,๒๑๐	๒๗.๓๒
	- มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑	ราย	๖๓,๐๐๐	๑๕,๙๐๕	๒๕.๒๕
๑.๑	**จัดที่ดิน**				
	๑.๑.๑ ที่ดินทำกิน				
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๔๓,๐๐๐	๓๐,๒๔๕	๗๐.๓๔
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๔๓,๐๐๐	๑๒,๗๐๔	๒๙.๕๔
	- มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑	ราย	๔๓,๐๐๐	๑๓,๓๗๐	๓๑.๐๙
	๑.๑.๒ ที่ดินชุมชน				
	- สอบสวนสิทธิ	ราย	๒๐,๐๐๐	๑๒,๔๐๐	๖๒.๐๐
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๒๐,๐๐๐	๔,๕๐๖	๒๒.๕๓
	- มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ช	ราย	๒๐,๐๐๐	๒,๕๓๕	๑๒.๖๘
๑.๒	**ตรวจสอบที่ดิน**	ไร่	๔,๘๐๐,๐๐๐	๖,๑๐๕,๖๘๓	๑๒๗.๒๐
๑.๓	**การปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK**	ไร่	๒๖๐,๐๐๐	๑๐๒,๒๖๓	๓๙.๓๓
๒.	**ผลผลิตที่ ๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน**	**ราย**	**๑๒,๐๘๐**	๑๑,๗๓๐	๙๗.๑๐
๒.๑	**พัฒนาผู้แทนเกษตรกร**	**ราย**	**๑,๖๓๐**	๑,๖๔๖	๑๐๐.๙๘
	- อบรมผู้แทนเกษตรกร (คปจ.)	ราย	๒๘๘	๒๘๘	๑๐๐.๐๐
	- อบรมอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน (อสปก.)	ราย	๑,๓๔๒	๑,๓๕๘	๑๐๑.๑๙
๒.๒	**สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่**	**ราย**	**๓,๗๐๐**	๓,๔๘๔	๙๔.๑๖
	- การพัฒนาเกษตรกรผู้นำรุ่นใหม่	ราย	๑๕๐	๓๔	๒๒.๖๗
	- การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่	ราย	๑๕๐	-	-
	- การพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน	ราย	๓,๔๐๐	๓,๔๕๐	๑๐๑.๔๗
๒.๓	**พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน**	**ราย**	**๕,๕๐๐**	**๕,๔๖๔**	**๙๙.๓๕**
	- พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
	- พัฒนาและต่อยอดศักยภาพผู้ประกอบการเกษตรเชิงพาณิชย์	ราย	๕๐๐	๔๖๔	๙๒.๘๐
๒.๔	**ส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน**	ราย	๑,๒๕๐	๑,๑๓๖	๙๐.๘๘
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน					
แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม					

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๖๒)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
๑.	**โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย**				
	- พัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม	ราย	๑,๑๖๐	๑,๓๔๑	๑๑๕.๖๐
๒.	**โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**				
	- พัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ	ราย	๒,๒๔๐	๑,๘๙๒	๘๔.๔๖
๓.	**โครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม**				
	- ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	พื้นที่	๓๑	๑๐	๓๒.๒๖
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
แผนงานบูรณาการตามยุทธศาสตร์					
แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร					
๑.	**โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่**				
	- ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	แปลง	๘๐	๑๑๒	๑๔๐.๐๐
๒.	**โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)**				
	- ปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๘,๐๐๐	๗,๒๙๙	๙๑.๒๔
๓.	**โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)**				
	- พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	๕,๐๐๐	๔,๙๗๒	๙๙.๔๔
๔.	**โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร**				
	- ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ศูนย์	๑๔๐	๑๔๐	๑๐๐.๐๐
๕.	**โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน**	**ไร่**	**๖๘,๑๐๐**	**๓๘,๐๔๗**	**๕๕.๘๗**
	- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๑๔,๑๐๐	๑๔,๑๐๐	๑๐๐.๐๐
	- ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๙,๐๐๐	๑๑,๗๘๖	๑๓๐.๙๖
	- วนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๔๕,๐๐๐	๑๒,๑๖๑	๒๗.๐๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					
แผนงานบูรณาการบริหารจัดการน้ำ					
๑.	**โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน**				
	- การจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	แห่ง	๑๗	๙	๕๒.๙๔

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมติ ครม. วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๑)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๒)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๒)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๒)
รายจ่ายงบลงทุน				
มติ ครม.	๒๐.๐๐	๔๕.๐๐	๖๕.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๒๒.๙๑	๕๕.๕๔	๘๑.๓๔	
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น				
มติ ครม.	๓๒.๐๐	๕๔.๐๐	๗๗.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๒๐.๒๗	๔๖.๘๔	๕๗.๘๗	

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๒ ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คปก. ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่องที่ ๔.๒ มีมติอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ วงเงิน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท

๒. ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒) มีผลการดำเนินงานรับ - จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังนี้

๑) รายรับ จำนวน ๓,๘๑๓.๕๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๐๑ ของแผน

๑.๑) รายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) ประกอบด้วย รายรับจากค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ เงินกู้ (เงินต้น) ดอกเบี้ย และรายรับอื่นๆ จำนวน ๓๙๑.๕๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๕ ของแผน

๑.๒) เงินคงเหลือยกมาจากปีก่อน จำนวน ๓,๔๒๑.๙๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๓.๗๐ ของแผน

๒) รายจ่าย จำนวน ๒๔๗.๙๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๕ ของแผน

๒.๑) รายจ่ายหมุนเวียน จำนวน ๒๑๒.๘๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๕ ของแผน

- การให้สินเชื่อ จำนวน ๒๑๒.๘๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔๘ ของแผน

๒.๒) รายจ่ายขาด จำนวน ๓๕.๐๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๑ ของแผน

๓) เงินคงเหลือ จำนวน ๓,๕๖๕.๖๑ ล้านบาท

๔) งบแสดงฐานะการเงิน และงบแสดงผลการดำเนินงาน กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒

๔.๑) งบแสดงฐานะการเงิน รวมหนี้สินและทุน จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๗๖.๕๑ ล้านบาท

๔.๑.๑) สินทรัพย์ จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๗๖.๕๑ ล้านบาท

๔.๑.๒) หนี้สิน จำนวนทั้งสิ้น ๒๘.๙๑ ล้านบาท

๔.๑.๓) สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๔๗.๖๐ ล้านบาท

๔.๒) งบแสดงผลการดำเนินงาน

๔.๒.๑) รายได้ จำนวนทั้งสิ้น ๗๕.๖๐ ล้านบาท

๔.๒.๒) ค่าใช้จ่าย จำนวนทั้งสิ้น ๒๑.๐๕ ล้านบาท

๔.๒.๓) รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ จำนวน ๕๔.๕๕ ล้านบาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

ความเห็นและขอสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นายภูมิรักษ์ ชมแสง) ได้ให้ข้อสังเกตว่า เงินเหลือจ่ายสะสมของกองทุนฯ มีค่อนข้างมาก โดยในปี ๒๕๖๓ ตามนโยบายของรัฐบาลได้กำหนดให้สำนักงบประมาณพิจารณางบประมาณและเงินนอกงบประมาณให้ครอบคลุม ซึ่งจากการตรวจสอบแล้วพบว่า ส.ป.ก. ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน ๖๓ ล้านบาท แต่เนื่องจากเงินกองทุนฯ ที่เหลือจ่ายจำนวนมากและใช้จ่ายค่อนข้างต่ำ จึงขอให้ทาง ส.ป.ก. ไปดำเนินการใช้เงินกองทุนฯ แทน และดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอน โดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณที่รับผิดชอบงบประมาณของ ส.ป.ก. อีกครั้ง

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้กล่าวว่า ในประเด็นนี้ทางกระทรวงการคลังมีเครื่องมือในการที่จะเรียกเงินจากกองทุนต่างๆ ที่มีเงินกองทุนคงไว้เกินความจำเป็น ทั้งนี้ จะต้องไปตรวจสอบและคำนวณก่อน ปกติถ้าเข้าเกณฑ์แล้วกรมบัญชีกลางจะส่งสัญญาณแจ้งมายังกองทุน เพื่อให้กองทุนได้มีโอกาสได้ Defect ว่าเงินที่กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางคำนวณนั้นมันล้นจริงหรือไม่ หรือยังมีภาระผูกพันอื่นอยู่บ้างไหมก็ให้หน่วยงาน Declare ซึ่งทางกรมบัญชีกลางจะนำเสนอท่านรัฐมนตรี

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมาได้มีการหารือกันในประเด็นนี้มาบ้างแล้ว โดยมีแนวคิดในการบริหารจัดการแบบใหม่ เพื่อให้กองทุนเติบโตและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๓ รายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า รายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒) มีการอนุมัติโครงการไปแล้ว จำนวน ๓๖ โครงการ ๕ กิจกรรม ดำเนินงานในพื้นที่ ๙ จังหวัด จำนวน ๓๓ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๙๔,๔๘๘,๐๓๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๖๑,๔๑๖,๔๑๗.๙๐ บาท ผูกพัน ๕๖๔,๐๘๐.๐๐ บาทโอนเงินกลับ ๑๒๔,๓๑๙.๘๘ บาท คงเหลือ ๓๒,๓๘๓,๒๑๔ บาท โดยมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรม ดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรม	อนุมัติ	เบิกจ่าย	ผูกพัน	โอนกลับ	คงเหลือ
๑.๑	**งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา**	**๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐**	**๗๐๑,๕๗๙.๐๐**	**-**	**-**	**๔,๑๐๖,๑๖๑.๐๐**
๑.๒	**งานปรับพื้นที่**	**๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐**	**๑๙,๘๐๗,๗๐๖.๕๓**	**-**	**๔๕,๑๐๙.๖๘**	**๓๙๒,๒๘๓.๗๙**
๑.๓	**งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง**	**๔,๔๙๕,๙๙๒.๐๐**	**๒,๗๐๑,๘๕๔.๐๐**	**-**	**๑๒,๐๐๐.๐๐**	**๑,๗๘๒,๑๓๘.๐๐**
๑.๔	**งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน**	**๔๓,๔๕๙,๙๐๐.๐๐**	**๓๑,๖๕๒,๒๔๖.๖๕**	**๕๖๔,๐๘๐.๐๐**	**๖๗,๒๑๐.๒๐**	**๑๑,๑๗๖,๓๖๓.๑๕**
	- สายหลัก	๒๙,๙๗๖,๗๐๐.๐๐	๒๔,๘๑๑,๐๑๐.๗๘	๓๗๗,๓๘๐.๐๐	๖๗,๒๑๐.๒๐	๔,๗๒๑,๐๙๙.๐๒
	- สายซอย	๑๓,๔๘๓,๒๐๐.๐๐	๖,๘๔๑,๒๓๕.๘๗	๑๘๖,๗๐๐.๐๐	-	๖,๔๕๕,๒๖๔.๑๓
๑.๕	**งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล)**	**๒๑,๔๗๙,๓๐๐.๐๐**	**๖,๕๕๓,๐๓๑.๗๒**	**-**	**-**	**๑๔,๙๒๖,๒๖๘.๒๘**
รวมทั้งสิ้น		**๙๔,๔๘๘,๐๓๒.๐๐**	**๖๑,๔๑๖,๔๑๗.๙๐**	**๕๖๔,๐๘๐.๐๐**	**๑๒๔,๓๑๙.๘๘**	**๓๒,๓๘๓,๒๑๔.๒๒**

๑) งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา ดำเนินการในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา ชุมพร และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๙ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๗๐๑,๕๗๙.๐๐ บาท คงเหลือ ๔,๑๐๖,๑๖๑.๐๐ บาท

๒) งานปรับพื้นที่ ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๒ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๑๙,๘๐๗,๗๐๖.๕๓ บาท โอนเงินกลับ ๔๕,๑๐๙.๖๘ บาท คงเหลือ ๓๙๒,๒๘๓.๗๙ บาท

๓) งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๔ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๔,๔๙๕,๙๙๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๒,๗๐๑,๘๕๔.๐๐ บาท โอนเงินกลับ ๑๒,๐๐๐.๐๐ บาท คงเหลือ ๑,๗๘๒,๑๓๘.๐๐ บาท

๔) งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน ดำเนินการในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี สระแก้ว สุราษฎร์ธานี และนครราชสีมา จำนวน ๑๗ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๔๓,๔๕๙,๙๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๓๑,๖๕๒,๒๔๖.๖๕ บาท ผูกพัน ๕๖๔,๐๘๐.๐๐ โอนกลับ ๖๗,๒๑๐.๒๐ บาท คงเหลือ ๑๑,๑๗๖,๓๖๓.๑๕ บาท

๕) งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล) ดำเนินการอนุมัติ ดังนี้

- ค่าก่อสร้างบ่อบาดาล ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี และสระแก้ว จำนวน ๕ แปลง วงเงิน ๘,๓๘๖,๓๐๐.๐๐ บาท
- ดำเนินการสำรวจธรณีฟิสิกส์เพื่อการออกแบบขุดเจาะบ่อบาดาล และระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา ชุมพร และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๕ แปลง วงเงิน ๑,๒๕๗,๑๐๐.๐๐ บาท
- ค่าก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี และสระแก้ว จำนวน ๗ แปลง วงเงิน ๑๑,๘๓๕,๙๐๐.๐๐ บาท

รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๑,๔๗๙,๓๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๖,๕๕๓,๐๓๑.๗๒ บาท คงเหลือ ๑๔,๙๒๖,๒๖๘.๒๘ บาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบรายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบรายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๔ รูปแบบโครงสร้างอำนาจหน้าที่และอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และกฎบัตรการตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ระหว่างกระทรวงการคลัง และกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้านที่ ๔ การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ การตรวจสอบภายใน ประเด็นย่อย ที่ ๑ เพื่อประเมินการตรวจสอบภายใน ดังนี้

๑. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ต้องกำหนดรูปแบบโครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนให้ความเห็นชอบรูปแบบโครงสร้าง และอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายใน

๒. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ต้องจัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน โดยมีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ ๑. คำนิยาม ๒. วัตถุประสงค์ ๓. สายการบังคับบัญชา ๔. อำนาจหน้าที่ ๕. ความรับผิดชอบ ๖. การรายงาน ๗. มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ๘. ขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนให้ความเห็นชอบกฎบัตรการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน

เพื่อให้เป็นไปตามกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ตัวชี้วัดที่ ๔.๒ การตรวจสอบภายใน ประเด็นย่อยที่ ๑ สำนักบริหารกองทุนจึงได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. กำหนดรูปแบบโครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายในทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยใช้โครงสร้างของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. และเป็นผู้ตรวจสอบภายในทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๒. ใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายในของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. เป็นกฎบัตรการตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒

๓. ในส่วนของกระบวนการในการสรรหาบุคลากรของหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือมีคำสั่งมอบหมายผู้ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน ส.ป.ก. ได้มีการมอบหมายให้กลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบทุนหมุนเวียนกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ/รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และรายงานผลการปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้บริหารระดับสูง ตามกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๗.๑/๑๓๑๒ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. ได้เสนอเลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติแผนการตรวจสอบเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๑.๗/๓๓๗ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ เห็นชอบตามที่เสนอ ดังนี้

๑. เห็นชอบการกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่และอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยใช้โครงสร้างของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. และเป็นผู้ตรวจสอบภายในทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๒. เห็นชอบใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายในของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. เป็นกฎบัตรการตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๓. ให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ นำผลพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ เสนอ คปก. เพื่อทราบต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้เป็นไปตามกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินการทุนหมุนเวียนประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ และผ่านเกณฑ์การประเมิน ระดับ ๕ จึงเห็นสมควรกำหนดรูปแบบโครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายในกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยใช้โครงสร้างของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. เป็นผู้ตรวจสอบภายในทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายในของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. เป็นกฎบัตรการตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ เพื่อเสนอ คปก. เพื่อทราบ

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดทราบโครงสร้างอำนาจหน้าที่และอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยใช้โครงสร้างของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. และเป็นผู้ตรวจสอบภายในทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. เพื่อโปรดทราบกฎบัตรการตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒

มติคณะกรรมการ ๑. รับทราบโครงสร้างอำนาจหน้าที่และอัตรากำลังของหน่วยงานตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยใช้โครงสร้างของกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก. และเป็นผู้ตรวจสอบภายในทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. รับทราบกฎบัตรการตรวจสอบภายในของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒

เรื่องที่ ๔.๕ ผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ไตรมาสที่ ๑ - ๒

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า บันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ระหว่างกระทรวงการคลัง กับ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. กำหนดเกณฑ์ชี้วัดการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการเงิน ๒) ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๓) ด้านการปฏิบัติการ ๔) ด้านการบริหารจัดการทุนหมุนเวียน ๕) ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง และ ๖) ด้านการดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวง

การคลัง โดยด้านที่ ๕ ตัวชี้วัดที่ ๕.๑ “บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน” ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลระดับ ๕ กำหนดให้คณะกรรมการฯ ต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของทุนหมุนเวียนอย่างครบถ้วน ๕ ด้าน เป็นรายไตรมาส ประกอบด้วย ๑) ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ๒) ผลการดำเนินงานด้านไม่ใช่การเงินตามวัตถุประสงค์และภารกิจของทุนหมุนเวียน ๓) ระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ๔) ระบบบริหารจัดการสารสนเทศ และ ๕) ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล

ผลการดำเนินการ

ส.ป.ก. โดยสำนักบริหารกองทุน ได้ดำเนินการตามกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ โดยในไตรมาสที่ ๑ - ๒ ได้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วน ๕ ด้าน สรุปได้ ดังนี้

ผลการดำเนินงาน (ด้าน)		การปฏิบัติงาน
๑.	ด้านการเงิน (การเบิกจ่าย)	- แผนงบลงทุน ๕๕๑.๐๐ ลบ. ผล ๐.๐๐ ลบ. ร้อยละ ๐.๐๐ - แผนภาพรวม ๔,๑๐๐.๐๐ ลบ. ผล ๒๐๑.๑๑ ลบ.ร้อยละ ๔.๙๑
๒.	ด้านไม่ใช่การเงินตามวัตถุประสงค์และภารกิจของทุนหมุนเวียน	- มีการรายงานเป็นรายเดือน รวม ๖ เดือน
๓.	ระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน (๘ ประเด็นหลัก ๑๐ ข้อย่อย)	- ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด
๔.	ระบบบริหารจัดการสารสนเทศ (๒ ประเด็นหลัก ๕ ข้อย่อย)	- ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด
๕.	ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล (๒ ประเด็นหลัก ๕ ข้อย่อย)	- ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการปฏิบัติงานตามกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ไตรมาสที่ ๑ - ๒ ของตัวชี้วัดที่ ๕.๑ “บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน” ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของทุนหมุนเวียนอย่างครบถ้วนทั้ง ๕ ด้าน เป็นรายไตรมาส

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการปฏิบัติงานตามกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ไตรมาสที่ ๑ - ๒ ของตัวชี้วัดที่ ๕.๑ “บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน” ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของทุนหมุนเวียนอย่างครบถ้วนทั้ง ๕ ด้าน เป็นรายไตรมาส

เรื่องที่ ๔.๖ รายงานผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า กระทรวงการคลังกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัดค่าเป้าหมายการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานทุนหมุนเวียนให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบตามวัตถุประสงค์ทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการปฏิบัติการ และด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน

บัดนี้ กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๓/ว ๙๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แจ้งว่า ได้นำเสนอรายงานผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ ต่อคณะอนุกรรมการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ซึ่งได้มีมติเห็นชอบแล้ว โดยมีผลการดำเนินงานอยู่ที่ระดับ ๔.๔๖๔๖ คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับดี - ดีมาก (๔.๐๐๐ คะแนนขึ้นไป) ดังนี้

๑. ด้านการเงิน	ได้คะแนนรวม ๔.๐๓๕๖
๒. ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ได้คะแนนรวม ๕.๐๐๐๐
๓. ด้านการปฏิบัติการ	ได้คะแนนรวม ๔.๙๕๙๘
๔. ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน	ได้คะแนนรวม ๔.๒๒๐๐
	คะแนนเฉลี่ย **๔.๔๖๔๖**

รายละเอียดตามตารางแสดงผลการประเมินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ ที่แนบวาระการประชุม

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๕.๑ ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบทรัพย์สินและหลักทรัพย์ของเกษตรกรเพื่อประกอบการพิจารณาในการขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดเพชรบูรณ์ (นายเด่นณรงค์ ธรรมมา) ได้กล่าวว่า ตามที่ ส.ป.ก.เพชรบูรณ์ ได้มีหนังสือขอความร่วมมือให้สำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหลักทรัพย์ของ

เกษตรกรว่ามีที่ดินกรรมสิทธิ์ในพื้นที่อื่นๆ หรือไม่เพื่อประกอบการพิจารณาในการขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งสำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ทำหนังสือแจ้งตอบกลับมาพร้อมกับเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจสอบดังกล่าวเป็นเงินจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ว่า ส.ป.ก. จะนำเงินงบประมาณส่วนใดไปชำระหรือจะต้องให้เกษตรกรเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าว

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เกษตรกรที่จะได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. จะต้องเป็นผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ประเด็นนี้จึงเป็นการตรวจสอบว่าเกษตรกรที่มาขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. มีที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือไม่ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้มีหนังสือแจ้งเวียนไปแล้วว่าไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบในขั้นตอนนี้ เพราะการที่ ส.ป.ก. จะจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายใดก็จะต้องมีการตรวจสอบ และ ส.ป.ก. ก็จะต้องเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียม ไม่ควรที่จะผลักภาระไปให้เกษตรกร

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่าประเด็นนี้เป็นไปตามระเบียบการคัดเลือกเกษตรกรฯ คือ การตรวจสอบ ส.ป.ก. เป็นผู้ดำเนินการส่งให้สำนักงานที่ดินตรวจสอบทั้งหมดจากเกษตรกรที่ขอรับการจัดที่ดินว่าเกษตรกรมีที่ดินโฉนด หรือ น.ส.๓ น.ส.๓ ก อื่นอีกหรือไม่ โดยสำนักงานที่ดินจะคิดค่าธรรมเนียมรวมกับคำขอ เป็นเงิน ๑๐๕ บาท เพราะฉะนั้นในการตรวจสอบแต่ละครั้งจึงรวมเป็นเงินค่อนข้างสูง ส.ป.ก.จังหวัด จึงมีปัญหาว่าจะนำเงินในส่วนใดมาชำระให้แก่สำนักงานที่ดิน ทั้งนี้ ได้เคยมีการหารือกับกรมที่ดินไปแล้วในประเด็นนี้แต่ไม่สามารถยกเว้นได้เพราะว่าเป็นการเรียกเก็บตามแนบท้ายบัญชีของประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น ส.ป.ก. อยู่ระหว่างการหารือแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดเพชรบูรณ์ (นายเด่นณรงค์ ธรรมมา) ได้กล่าวว่า ในหนังสือที่กรมที่ดินตอบกลับมาแจ้งว่าเว้นแต่หน่วยงานนั้นจะมีกฎหมายในการขอยกเว้นค่าธรรมเนียม ฉะนั้น ขอให้ทาง ส.ป.ก. หรือ คปก. พิจารณาในการที่จะออกกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการในการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมในอนาคต

ผู้แทนกรมที่ดิน (นายสมศักดิ์ มีหกวงศ์) ได้กล่าวว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวนี้เป็นไปตามบัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายที่ดินที่ได้มีการแก้ไขเมื่อปี ๒๕๕๕ อันเกี่ยวเนื่องมาจากการตรวจสอบจากระบบคอมพิวเตอร์จึงเป็นข้อกำหนดไว้อย่างนั้น ทั้งนี้ ถ้าจะตรวจสอบสิทธิการถือครองที่ดินไม่ได้ตรวจสอบแค่พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์เพียงจังหวัดเดียวแต่จะต้องเป็นการตรวจสอบทั่วประเทศ จึงขอให้ทำความเข้าใจและพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย นอกจากนี้ในเรื่องของการยกเว้นค่าธรรมเนียมของกรมที่ดินนั้นจะเป็นในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและมีสิทธิโดยตรงในการขอข้อมูล เช่น ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ส. เป็นต้น ซึ่งมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานจึงได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในอดีตเคยดำเนินการในเรื่องนี้แต่ต่อมาเห็นว่าเป็นภาระที่จะต้องมาตรวจสอบทั่วประเทศ อีกทั้งกระบวนการการจัดที่ดินจะมีขั้นตอนการสอบสวนสิทธิซึ่งเป็นความรับผิดชอบของเกษตรกรที่จะต้องให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับเจ้าหน้าที่ โดยถ้าหากเกษตรกรให้ข้อมูลเท็จและตรวจสอบพบก็อาจจะมีความผิดได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับทักษะและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้สอบสวนสิทธิที่จะพิจารณาว่าคนนี้มีแนวโน้มเป็นเกษตรกรจริงหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีกลไกที่ให้ผู้ปกครองท้องถิ่นและ

คณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินระดับอำเภอ (คปอ.) ที่มีนายอำเภอเป็นประธานและมีผู้ปกครองท้องที่ในพื้นที่นั้นๆ ร่วมเป็นกรรมการที่จะช่วยให้การรับรองเกษตรกร ดังนั้น ขั้นตอนเหล่านี้ก็เพียงพอที่จะตรวจสอบแล้ว แต่ก็มีกรณีที่ภายหลังตรวจสอบพบว่าเกษตรกรขาดคุณสมบัติโดยเจ้าหน้าที่ไปตรวจพบหรือมีผู้ร้องให้ตรวจสอบ ซึ่งก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของ ส.ป.ก. แต่หากจะใช้วิธีการตรวจสอบทั่วประเทศแบบนี้อาจจะเป็นไปไม่ได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในประเด็นนี้หากพิจารณาแล้วผู้จ่ายค่าธรรมเนียมควรจะต้องเป็น ส.ป.ก. ซึ่งก็ต้องไปหาแนวทาง แต่ไม่ควรจะผลักภาระไปให้เกษตรกรเพราะว่า ส.ป.ก. ต้องการตรวจสอบ อีกทั้งค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบจำนวน ๑๐๕ บาท ถือว่าถูกมากแล้วเพราะเป็นการตรวจสอบจากพื้นที่ทั่วประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ส.ป.ก. มีระบบและขั้นตอนกระบวนการในการตรวจสอบเรื่องนี้แล้วก็ไม่ต้องไปให้สำนักงานที่ดินตรวจสอบอีก ฉะนั้น ส.ป.ก. จะต้องทำหนังสือแจ้งเวียนทุกจังหวัดให้ทราบแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้ให้ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

มติคณะกรรมการ เห็นชอบมอบหมายให้ ส.ป.ก. จัดทำหนังสือแจ้งเวียน ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อรับทราบแนวทางปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วาระจรเรื่องที่ ๑ มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีภารกิจหลักในการแก้ไขปัญหาการสูญเสียสิทธิในที่ดินทำกินของเกษตรกร ที่ดินขาดการบำรุงรักษาทำให้อัตราผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นเหตุสำคัญของปัญหาในทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและการเมืองของประเทศเป็นอย่างมาก พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงกำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีหน้าที่และอำนาจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมกับการจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองแนวนโยบายแห่งรัฐในการลดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคม

๒. เนื่องจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวม ๗๒ จังหวัด ซึ่งมีเนื้อที่ทั่วประเทศโดยประมาณกว่า ๔๑ ล้านไร่ และโดยที่ที่ดินเป็นทรัพย์สินที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดการกระทำความผิดเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างมาก ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คือ การกระทำความผิดของผู้เข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๓. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งและโทษทางอาญากับผู้ครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะ ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาและนำที่ดินกลับมาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายที่ผ่านมา สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงจำเป็นต้องใช้สิทธิตามกฎหมายทั่วไป แล้วแต่กรณี ได้แก่

๓.๑ การดำเนินคดีแพ่งเพื่อขับไล่และเรียกค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๓.๒ การดำเนินคดีอาญากับผู้ลักทรัพย์ หรือทำให้เสียทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา

๓.๓ การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐๘ ทวิ

๔. เนื่องจากการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งกระทบต่อความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติและก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในพื้นที่เป้าหมาย ๓ ประเภท ได้แก่

๔.๑ ที่ดินที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ ขึ้นไป

๔.๒ ที่ดินที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์แล้วและครอบครองโดยบุคคลที่มิใช่ผู้ได้รับการจัดที่ดินมีเนื้อที่ตั้งแต่ ๑๐๐ ไร่ ขึ้นไป

๔.๓ ที่ดินที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ส่งมอบแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้วและมีเนื้อที่ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ ขึ้นไป

ข้อเท็จจริง

๑) แม้ว่าในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามแนวทางที่ผ่านมา จะส่งผลให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถนำที่ดินกลับมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดให้แก่เกษตรกรก็ตาม แต่กระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวยังไม่อาจมีผลเป็นการยับยั้งหรือป้องปรามการกระทำความผิดในอนาคตได้อย่างจริงจัง เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

๑.๑) การบังคับใช้กฎหมายทั่วไป กรณีที่เป็นคดีแพ่งจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องทางศาล ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคดีและการบังคับคดีที่ใช้ระยะเวลานาน ประกอบกับจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ให้กับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีจำนวนน้อยมาก

เมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับไปนับแต่เข้าครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายจนกระทั่งถูกบังคับคดีตามคำพิพากษา และงบประมาณในการดำเนินคดีที่รัฐต้องสูญเสียไป สำหรับในการดำเนินคดีอาญานั้นการพิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิดในการต่อสู้คดีอาญากระทำได้ยาก อีกทั้งบทกำหนดโทษทางอาญาในการกระทำความผิดดังกล่าวไม่สูงเพียงพอที่จะมีผลในทางยับยั้งและป้องปรามการกระทำความผิดในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้

๑.๒) มาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สามารถบังคับใช้ได้เฉพาะในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่เข้าลักษณะพื้นที่เป้าหมาย ๓ ประเภท อีกทั้งมาตรการดังกล่าวมุ่งเน้นการนำที่ดินกลับเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรโดยเร็ว จึงไม่มีมาตรการทางแพ่งหรือทางอาญาที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเพื่อป้องปรามการกระทำความผิดในอนาคต

๒) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ตรวจสอบกฎหมายที่มีบทบัญญัติกำหนดมาตรการที่อาจลดแรงจูงใจในการแสวงหาประโยชน์จากการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ “ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติ หรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า” เป็นความผิดมูลฐาน ตามมาตรา ๓ (๑๕)

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้เคยมีคำวินิจฉัยข้อหารือของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในเรื่องเสร็จที่ ๑๒๔๙/๒๕๕๗ สรุปได้ว่า การกระทำที่จะถือว่าเป็นความผิดตาม (๑๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราช บัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น ต้องเป็นการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายกรณีหนึ่ง หรือเป็นกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอีกกรณีหนึ่ง และการกระทำความผิดทั้งสองกรณีต้องมีลักษณะเป็นการค้าด้วย ไม่ว่าความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมนั้นจะเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับใดก็ตาม ซึ่งกรณีกลุ่มบุคคล (กลุ่มนายทุน) ได้ร่วมกันบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน และมีการใช้ที่ดินดังกล่าวเพื่อการเกษตรโดยนำผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ไปขายหรือนำที่ดินบางส่วนออกให้เช่าและได้รับค่าเช่าตอบแทนโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ การกระทำความผิดดังกล่าวย่อมเป็นความผิด

ตามมาตรา ๙ (๑) ประกอบกับมาตรา ๑๐๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมีลักษณะเป็นการค้า จึงเป็นการกระทำความผิดซึ่งอยู่ในความหมายตาม (๑๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ความผิดมูลฐานดังกล่าวไม่ว่าจะได้กระทำในที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ราชพัสดุก็ไม่มีผลแตกต่างกัน และในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กลุ่มบุคคล (กลุ่มนายทุน) ได้ร่วมกันเข้ายึดถือครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอันเป็นที่ดินของรัฐ และได้ขุดดินอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติในที่ดินดังกล่าวเพื่อนำไปขายแก่โครงการหมู่บ้านจัดสรรจนทำให้เกิดดินถล่มหรือการชะล้างพังทลายของดินอย่างรุนแรงนั้น โดยที่ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินยังคงเป็นที่ดินของรัฐ หากบุคคลใดเข้าไปยึดถือ ครอบครอง และทำอันตรายต่อทรัพยากรในที่ดิน การฝ่าฝืนย่อมเป็นความผิดตามมาตรา ๙ (๑) และ (๓) ต้องระวางโทษตามมาตรา ๑๐๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อการกระทำดังกล่าวมีลักษณะเป็นการค้าจึงเป็นการกระทำที่ต้องด้วย (๑๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราช บัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ดังนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงเห็นสมควรกำหนดเป็นแนวทางให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินคดีกับผู้ครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ที่มีลักษณะเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการยับยั้งและป้องปรามการกระทำความผิดในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน คู่ขนานไปกับการดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายที่ดิน และการดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ แล้วแต่กรณีต่อไป จึงขอนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ความเห็นชอบหลักการมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และมอบหมายให้ ส.ป.ก. หารือร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและหรือแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อกลั่นกรองคดีตามเจตนารมณ์ของความผิดมูลฐาน มาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และมอบหมายให้ ส.ป.ก. หารือร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและหรือแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อกลั่นกรองคดีตามเจตนารมณ์ของความผิดมูลฐาน มาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในประเด็นของเรื่องดังกล่าวนี้กรรมการต้องไปตรวจสอบก่อนว่ากรรมการชุดนี้มีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ คือถ้ากรรมการมีอำนาจก็ให้มีมติเห็นชอบได้ แต่หากกรรมการไม่มีอำนาจในการพิจารณาก็ให้มีมติเพียงรับทราบเท่านั้น

มติคณะกรรมการ เห็นชอบหลักการมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และมอบหมายให้ ส.ป.ก. หารือร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและหรือแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อกลั่นกรองคดีตามเจตนารมณ์ของความผิดมูลฐาน มาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

วาระจรเรื่องที่ ๒ วัดจองคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถานในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดลำปาง

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง (ส.ป.ก.ลำปาง) มีหนังสือที่ ลป ๐๐๑๑.๔/๓๐๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาตกรณีวัดจองคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง ที่ดินแปลงเลขที่ ๒ และ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๔๖II๙๖๖๒ เนื้อที่รวม ๗๓-๓-๕๗ ไร่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำปาง (คปจ.ลำปาง) มีมติเห็นชอบให้ใช้ที่ดินในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าแม่ง้าวฝั่งขวา (A) และ (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ และ พ.ศ. ๒๕๕๒

๒. วัดจองคำได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นวัดตามหนังสือรับรองสภาพวัดให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ มีพระเทพปริยัติมงคลเป็นเจ้าอาวาส ตามหนังสือแต่งตั้งเจ้าอาวาสพระอารามหลวง ที่ ๓/๒๕๕๐ แต่งตั้ง ณ วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ วัดจองคำตั้งอยู่ในพื้นที่มีเอกสารสิทธิ คือ โฉนดที่ดิน จำนวน ๒ แปลง คือ เลขที่ ๑๙๕๒๙ เล่ม ๑๙๖ หน้า ๒๙ เนื้อที่ ๗๑-๒-๖๑ ไร่ และเลขที่ ๑๐๔๔๘ เล่มที่ ๑๐๕ หน้า ๔๘ เนื้อที่ ๕-๓-๔๖ ไร่ และมีพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน

๓. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ได้จัดให้แก่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์แล้ว จำนวน ๖ ราย ๖ แปลง ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินได้สละสิทธิในที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ดังนี้

๓.๑ ตาม ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก. แปลงเลขที่ ๒ กลุ่มที่ ๒๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๓๙-๓-๘๖ ไร่ ได้จัดที่ดินให้นางสาวสินีนาฎ ตุทานนท์ ต่อมา ส.ป.ก.ลำปาง ได้ตรวจสอบรังวัดใหม่พบว่า มีเนื้อที่ ๓๘-๒-๘๕ ไร่ และนางสาวสินีนาฎฯ ได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๓๔-๑-๖๐ ไร่ ปัจจุบันทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหวด ไม่มีที่ดินแปลงอื่นอีก

๓.๒ ตาม ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก. แปลงเลขที่ ๓ กลุ่มที่ ๒๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๔๑-๓-๔๔ ไร่ ได้จัดที่ดินให้นายบุญยัง พุทธวงศ์ ต่อมา ส.ป.ก.ลำปาง ได้ตรวจสอบรังวัดใหม่พบว่า มีเนื้อที่ ๔๒-๐-๖๕ ไร่ และได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๑๒-๐-๑๐ ไร่ ปัจจุบันอายุมากไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นและไม่มีที่ดินแปลงอื่นอีก

๓.๓ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก. แปลงเลขที่ ๔ กลุ่มที่ ๒๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๑-๖๓ ไร่ ได้จัดที่ดินให้นายสิงห์โต ราชวัง ต่อมา ส.ป.ก.ลำปาง ได้ตรวจสอบรังวัดใหม่พบว่า มีเนื้อที่ ๘-๐-๒๐ ไร่ และนายสิงห์โตฯ ได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. เต็มแปลง ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงอื่น โดยปลูกข้าวโพด

๓.๔ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก. แปลงเลขที่ ๑๓ กลุ่มที่ ๒๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๙-๓-๗๙ ไร่ ได้จัดที่ดินให้นายสมนึก มาลายงค์ ต่อมา ส.ป.ก.ลำปาง ได้ตรวจสอบรังวัดใหม่พบว่า มีเนื้อที่ ๑๐-๐-๔๘ ไร่ และนายสมนึกฯ ได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. เต็มแปลง ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว

๓.๕ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก. แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๒๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๓-๓-๐๘ ไร่ ได้จัดที่ดินให้นางบังอร สีชมภู (โกลาวัลย์) ต่อมา ส.ป.ก.ลำปาง ได้ตรวจสอบรังวัดใหม่พบว่า มีเนื้อที่ ๓-๓-๒๑ ไร่ และนางบังอรฯ ได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. เต็มแปลง ปัจจุบันประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นบางครั้ง และมีที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอีก ๑ แปลง ปลูกไม้ไผ่ ไม้สัก กล้วย

๓.๖ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก. แปลงเลขที่ ๑๕ กลุ่มที่ ๒๔๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๐-๕๐ ไร่ ได้จัดที่ดินให้นายเสน่ห์ เทพจันทร์ ต่อมา ส.ป.ก.ลำปาง ได้ตรวจสอบรังวัดใหม่พบว่า มีเนื้อที่ ๑๗-๑-๓๙ ไร่ และนายเสน่ห์ฯ ได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๕-๑-๙๘ ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก.ลำปาง ได้รังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๒ และ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๔๖II๙๖๖๒ เนื้อที่รวม ๗๓-๓-๕๗ ไร่ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ตามการนำชี้เขตของวัดจองคำ ปัจจุบันประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นบางครั้ง

๔. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวดมีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินของวัดจองคำเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน ในการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๙ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ และหนังสือรับรองลงวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ รับรองว่าการขอใช้ที่ดินไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

๕. วัดจองคำได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดินปรากฏว่ามีไม้หวงห้ามประกอบด้วยไม้ที่ปลูกขึ้น คือ ไม้สัก จำนวน ๖,๒๐๐ ต้น และไม้ที่เกิดขึ้นเอง คือ ไม้ประดู่ จำนวน ๒๑ ต้น ไม้แดง จำนวน ๒๒ ต้น

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบกรณีวัดจองคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน ในเขตปฏิรูปที่ดินหมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง ที่ดินแปลงเลขที่ ๒ และ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๔๖II๙๖๖๒ เนื้อที่รวม ๗๓-๓-๕๗ ไร่ และเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป โดยให้แสดงแผนผังสิ่งปลูกสร้างให้ชัดเจน ซึ่ง ส.ป.ก.ลำปาง ได้ดำเนินการตามมติฯ ดังกล่าวแล้ว

ความเห็นของ ส.ป.ก.

วัดจองคำเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไรขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นตามข้อ ๑๗ ของระเบียบฯ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาต

จึงเห็นควรอนุญาตให้วัดจองคำใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน เนื้อที่ประมาณ ๗๓-๓-๕๗ ไร่ ได้

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้วัดจองคำใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน ในที่ดินแปลงเลขที่ ๒ และ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๔๖II๙๖๖๒ รวมเนื้อที่ประมาณ ๗๓-๓-๕๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้วัดจองคำใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานปฏิบัติธรรมและพุทธสถาน ในที่ดินแปลงเลขที่ ๒ และ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๔๖II๙๖๖๒ รวมเนื้อที่ประมาณ ๗๓-๓-๕๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

วาระจรเรื่องที่ ๓ วัดแสงธรรมวังเขาเขียวขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา (ส.ป.ก.นครราชสีมา) มีหนังสือ ที่ นม ๐๐๑๑/๔๖๐๘ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาตกรณีวัดแสงธรรมวังเขาเขียวขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๙ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ และ ๖ กลุ่มที่ ๕๔ เนื้อที่รวม ๖๐-๑-๕๗ ไร่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา มีมติเห็นชอบให้ใช้ที่ดินในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าเขาภูหลวง มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑

๒. วัดแสงธรรมวังเขาเขียวได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาและเป็นวัดตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง พระราชทานวิสุงคามสีมา ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ มีพระอาจารย์อำนวย สุขวัฑฒโน เป็นเจ้าอาวาส ตามคำสั่งเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต) ที่ ๐๔/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งเจ้าอาวาสวัดราษฎร์ แต่งตั้ง ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๓. วัดแสงธรรมวังเขาเขียว (วัดเดิม) ตั้งอยู่ในพื้นที่ ส.ป.ก. โดยได้อนุญาตให้ใช้พื้นที่เพื่อก่อสร้างวัด จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่

๓.๑ เพื่อสร้างวัด ณ บ้านบุตะโกเมืองใหม่ เนื้อที่ ๑๕-๐-๐๐ ไร่ ตามหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) เลขที่ ๔๑๔/๒๕๕๑ ออก ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นวัดแสงธรรมวังเขาเขียว

๓.๒ เพื่อสร้างพระมหาเจดีย์ สำหรับบรรจุพระธาตุหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ของวัดแสงธรรมวังเขาเขียว เนื้อที่ ๑๓-๒-๑๗ ไร่ ตามหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก. เลขที่ ๒๒๐/๒๕๕๕ ออก ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยทั้ง ๒ ครั้ง มีพื้นที่ติดกันและติดต่อกับพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม)

๔. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ได้จัดให้แก่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์แล้ว จำนวน ๒ ราย ๒ แปลง ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินได้สละสิทธิในที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ดังนี้

๔.๑ แปลงเลขที่ ๑ กลุ่มที่ ๕๔ เนื้อที่ประมาณ ๕๐-๐-๐๐ ไร่ ของนายสุชาติ พฤกษโกศล ได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. เต็มแปลง ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพ โดยอาศัยอยู่กับญาติจังหวัดระยอง

๔.๒ แปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๕๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๑-๕๗ ไร่ ของนางสาวสุภาภรณ์ พฤกษโกศล ได้จัดทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. เต็มแปลง ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพ โดยอาศัยอยู่กับญาติจังหวัดระยอง

๕. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเขียว สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติว่าการสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๖. ปัจจุบันได้ดำเนินการก่อสร้างกุฏิ ที่พักโยม และห้องน้ำในเขตวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) และปรากฏว่ามีไม้หวงห้ามประกอบด้วย ไม้ที่ปลูกขึ้น อายุน้อยกว่า ๕ ปี หรือสูงไม่เกิน ๓ เมตร คือ ไม้สัก จำนวน ๒ ต้น ไม้พยุง จำนวน ๖๘ ต้น ไม้ตะเคียน จำนวน ๑,๓๒๗ ต้น และไม้ที่เกิดขึ้นเอง อายุเกินกว่า ๕ ปี หรือสูงเกินกว่า ๒ เมตร คือ ไม้จันผา จำนวน ๑๒๐ ต้น

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบกรณีวัดแสงธรรมวังเขาเขียวขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) ในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๑๙ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ และ ๖ กลุ่มที่ ๕๔ เนื้อที่รวม ๖๐-๑-๕๗ ไร่ และเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. วัดแสงธรรมวังเขาเขียวเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไรขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) โดยไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ เกินอำนาจเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบข้อ ๘ แต่อยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้วัดแสงธรรมวังเขาเขียวใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) เนื้อที่ประมาณ ๖๐-๑-๕๗ ไร่ ได้ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้วัดแสงธรรมวังเขาเขียวใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑ และ ๖ กลุ่มที่ ๕๔ เนื้อที่รวม ๖๐-๑-๕๗ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๙ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้วัดแสงธรรมวังเขาเขียวใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดแสงธรรมวังเขาเขียว (เพิ่มเติม) ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑ และ ๖ กลุ่มที่ ๕๔ เนื้อที่รวม ๖๐-๑-๕๗ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๙ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

วาระจรเรื่องที่ ๔ วัดถ้ำขามขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อเป็นสถานที่ปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าพัฒนาพื้นที่เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช ฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสกลนคร

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ด้วยจังหวัดสกลนคร มีหนังสือ ที่ สน ๐๐๑๑/๒๒๖๘ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาตกรณีวัดถ้ำขามขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าพัฒนาพื้นที่เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช ฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ที่ดินจำนวน ๑๑ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๑๖-๐-๑๖ ไร่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสกลนคร มีมติเห็นชอบให้ใช้ที่ดินในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่ากุดไห ป่านาใน และป่าโนนอุดม E มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลแร่ อำเภอพังโคน ตำบลไร่ ตำบลนาหัวบ่อ ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม อำเภอหนองปลิง อำเภอนิคมน้ำอูน และตำบลกุดไห ตำบลกุดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗

๒. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตทั้ง ๑๑ แปลง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลไร่ และหมู่ที่ ๑๗ ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เป็นพื้นที่ใกล้เคียงกับวัดถ้ำขาม ซึ่ง ส.ป.ก.สกลนคร ยังไม่เคยทำการสำรวจรังวัดและจัดให้เกษตรกรรายใด มีรายละเอียดดังนี้

ท้องที่ตำบลไร่ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน ๒ แปลง

๑. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๔๐๖	แปลงที่ ๗	เนื้อที่ ๖-๑-๑๑ ไร่
๒. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๔๐๘	แปลงที่ ๑๐	เนื้อที่ ๑๘-๒-๘๙ ไร่
	รวม ๒ แปลง	เนื้อที่ ๒๕-๐-๐๐ ไร่

ท้องที่ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จำนวน ๙ แปลง

๑. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๒๐๖	แปลงที่ ๒๒	เนื้อที่ ๑๔-๐-๑๘ ไร่
๒. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๒๐๖	แปลงที่ ๒๓	เนื้อที่ ๒-๓-๑๒ ไร่
๓. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๒๐๖	แปลงที่ ๒๔	เนื้อที่ ๑๔-๐-๔๐ ไร่
๔. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๒๐๖	แปลงที่ ๒๕	เนื้อที่ ๑๗-๑-๒๔ ไร่
๕. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๔๐๖	แปลงที่ ๕	เนื้อที่ ๑-๓-๒๙ ไร่
๖. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๔๐๖	แปลงที่ ๖	เนื้อที่ ๒๕-๑-๖๙ ไร่
๗. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๔๐๖	แปลงที่ ๘	เนื้อที่ ๒-๓-๐๒ ไร่
๘. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๒๐๔	แปลงที่ ๒๗	เนื้อที่ ๙-๒-๓๑ ไร่
๙. ที่ดินระวาง ๕๗๔๓II๘๒๐๔	แปลงที่ ๒๘	เนื้อที่ ๓-๐-๙๑ ไร่
	รวม ๙ แปลง	เนื้อที่ ๙๑-๐-๑๖ ไร่
	รวมทั้งสองตำบล ๑๑ แปลง	เนื้อที่ ๑๑๖-๐-๑๖ ไร่

สภาพที่ดินเป็นที่ราบ ใช้ปลูกป่าใหม่และมีป่าเดิมบางส่วน ประกอบด้วย ต้นยูคาลิปตัส ต้นยางพารา และป่าธรรมชาติ ประกอบด้วย ไม้สักทอง ไม้แดง ไม้จิก ไม้เต็ง ไม้รัง เป็นต้น

๓. วัดถ้ำขามตั้งอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน มีหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ตั้งอยู่ตำบลไร่ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นวัดตามกฎหมายเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๒๙ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๙ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

๔. สภาเทศบาลตำบลบ้านไร่ ในการประชุมสมาชิกสภาวิสามัญที่ ๓ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ในวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ และสภาเทศบาลตำบลนาหัวบ่อ ในการประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๒ ประจำปี ๒๕๖๐ ในวันที่

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการตามโครงการปลูกป่าดังกล่าว โดยรับรองว่าโครงการดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางดิน ทางน้ำ ทางอากาศ และทางเสียง

๕. โครงการดังกล่าว ได้รับงบประมาณจากวัดถ้ำขาม และเงินบริจาคจากประชาชนที่มีจิตศรัทธา

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบกรณีวัดถ้ำขามขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อเป็นสถานที่ปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าพัฒนาพื้นที่เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช ฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลไร่ และหมู่ที่ ๑๗ ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร ที่ดินจำนวน ๑๑ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๑๖-๐-๑๖ ไร่ และเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. วัดถ้ำขามมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการโดยไม่แสวงหาผลกำไรขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าพัฒนาพื้นที่เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช ฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นๆ ตามข้อ ๑๗ ของระเบียบสาธารณูปโภคเป็นอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาต

๒. เห็นควรอนุญาตให้วัดถ้ำขามใช้ที่ดินเพื่อเป็นสถานที่ปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าพัฒนาพื้นที่เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช ฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม เนื้อที่ประมาณ ๑๑๖-๐-๑๖ ไร่ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้วัดถ้ำขามใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าพัฒนาพื้นที่เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช ฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในที่ดิน จำนวน ๑๑ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๑๖-๐-๑๖ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลไร่ และหมู่ที่ ๑๗ ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้วัดถ้ำขามใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ปลูกป่าตามโครงการปลูกป่าพัฒนาพื้นที่เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช ฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในที่ดิน จำนวน ๑๑ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๑๖-๐-๑๖ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลไร่ และหมู่ที่ ๑๗ ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

วาระจรเรื่องที่ ๕ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมในเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อพิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูลพิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินพร้อมเสนอผลการพิจารณาให้ คปก. เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตหรือให้ความเห็น โดย คปก. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและปรับปรุงยกเลิกแต่งตั้งขึ้นใหม่ ตามลำดับดังนี้

๑.๑ คำสั่ง ที่ ๒/๒๕๔๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (เอกสารแนบ ๑) และคำสั่ง ที่ ๒/๒๕๔๕ สั่ง ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่งตั้งและเปลี่ยนแปลงคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพิ่มเติม ๒ ตำแหน่ง (เอกสารแนบ ๒)

๑.๒ การประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ที่ประชุมมีมติให้ยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๒/๒๕๔๔ และยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๒/๒๕๔๕ (เอกสารแนบ ๓) และมีคำสั่ง ที่ ๒/๒๕๔๖ สั่ง ณ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (เอกสารแนบ ๔)

๑.๓ การประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ มีมติยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๒/๒๕๔๖ (เอกสารแนบ ๕) และ คปก. มีคำสั่ง ที่ ๓/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (เอกสารแนบ ๖)

๑.๔ การประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันพุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๓/๒๕๕๕ (เอกสารแนบ ๗) และมีคำสั่ง ที่ ๕/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (เอกสารแนบ ๘)

๒. การประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันพุธที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ มีมติอนุมัติในหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นผู้พิจารณาเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ทบวงการเมืองขอใช้ แล้วรายงาน คปก. ทราบ (เอกสารแนบ ๙)

ข้อเท็จจริง

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ มีมติว่าคณะอนุกรรมการฯ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากลั่นกรองเรื่อง การขออนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป โดยให้นำเสนอ คปก. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติโดยตรง (เอกสารแนบ ๑๐)

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้การพิจารณาของ คปก. ในเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป โดยละเอียดรอบครอบและรวดเร็ว เห็นสมควรมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้แต่งตั้งขึ้นตามคำสั่ง คปก. ที่ ๕/๒๕๖๑ มีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้น ดังนี้

๑. พิจารณา กำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๒. พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๓. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๔. เสนอความเห็นและผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตหรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณามอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณากำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๒. พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๓. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๔. เสนอความเห็นและผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตหรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้ขอเรื่องอนุญาตหรือขอเรื่องประสงค์เพราะว่ามี ๒ ส่วน ซึ่งได้มีการทักท้วงไปแล้วในเรื่องที่ขอไม่ประสงค์ใช้ที่ดินบางส่วน โดยที่ผ่านมาในอดีตการขออนุญาตดังกล่าวนี้ไม่ได้นำมาปฏิรูปที่ดินแต่ไปดำเนินการอย่างอื่น ซึ่งไม่ถูกต้อง เนื่องจากกฎหมายให้ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน แต่ว่าเมื่อนำมาแล้วไปให้หน่วยงานอื่นขออนุญาตใช้ที่ดิน จึงขัดแย้งและไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่าในเรื่องนี้ประเด็นที่นำเสนอเป็นการขอในส่วนของข้อ ๓ ข้อเดียว ซึ่งข้อ ๓ เป็นเรื่องไม่ประสงค์ที่ให้อนุกรรมการมีอำนาจกลั่นกรอง แต่อำนาจการพิจารณาก็ยังคงเป็นของคณะกรรมการชุดนี้เหมือนเดิม คือ ประเด็นที่นำเสนอทั้ง ๔ ข้อนั้น ข้อ ๑ ๒ และ ๔ เป็นเรื่องของการอนุญาตเรื่องกิจการสาธารณูปโภค แล้วก็เรื่องของกิจการ ตามกฎกระทรวงมาตรา ๑๔ ซึ่งที่ผ่านมาเดิมคณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ตามข้อ ๑ - ๔ แต่เมื่อมีการเสนอเปลี่ยนแปลงชื่อและองค์ประกอบใหม่ทำให้อำนาจหน้าที่ในข้อ ๓ ตกหล่นไป ดังนั้น จึงขอความเห็นชอบเพื่อเติมอำนาจหน้าที่ในส่วนของข้อ ๓

มติคณะกรรมการ เห็นชอบให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณากำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๒. พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๓. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

๔. เสนอความเห็นและผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต หรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๐ น.

(นางสมพร ทองทั่ว)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางดารณี ชนะชนม์)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายสุขุม หวังพระธรรม)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาวณัฐชยา ศรีสุขสวัสดิ์)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
ผู้จดรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. ร้อยเอก ธรรมนัส	พรหมเผ่า	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายมีศักดิ์	ภักดีคง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายสุชาติ	สินรัตน์	รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๔. นายเชิดชัย	พรหมแก้ว	รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๕. นางดาเรศร์	กิตติโยภาส	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๖. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๗. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. นายสิทธิวัตร	แสงสิริไพบูลย์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๙. นายสมโสถติ์	ดำเนินงาม	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๐. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๑๑. นางวิไลรัตน์	อักษรพันธ์	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๒. นางสุชาดา	โพธิ์เจริญ	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๓. นายมนูญ	ตันติกุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ

๑๔. นางสาวเอมอร	ตรีพิชพันธุ์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๑๕. นายวิวัฒน์	ไชยชะอุ่ม	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๑๖. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๑๗. นายธนิต	เดี่ยววนิช	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๑๘. นายชายศักดิ์	วุฒิศักดิ์	ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๙. นายวุฒิชัย	ยามโคกสูง	ผู้อำนวยการส่วนระบบการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๒๐. นายอรรณพ	ชัยพรธนรัตน์	ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๒๑. นายอดิศร	กิจขยัน	นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๒๒. นายพงศ์วรุตม์	แสงสุรินทร์	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๓. นายสมภพ	รอดกลาง	ผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๔. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๕. นายศิริชัย	ออสุวรรณ	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๖. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๗. นายมีชัย	ดีมะการ	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๘. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๙. นางวิลญา	เหมือนเหลา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๐. นายสุวิทย์	ไทยเอียด	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายวิณะโรจน์	ทรัพย์ส่งสุข	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ปลัดกระทรวงมหาดไทย		ติดราชการ
๒. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม		ติดราชการ
๓. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. นายเด่นณรงค์	ธรรมมา	ผู้แทนเกษตรกร

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ดร.ธนสาร	ธรรมสอน	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายภูผา	ลิกค์	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายนริสสร	แสงแก้ว	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นายธันชิต	มีไชโย	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นางสาวไอรดา	สุลา	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. นางสาวธนาพร	จีนจะโปะ	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๗. นายไพฑูรย์	รักษ์ประเทศ	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๘. นายพัศพงศ์	สถิตสุนทรพงศ์	ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๙. ร้อยเอก ศักดิพัฒน์	แย้มงามเรียบ	ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๐. นายปรีชา	ศรีพรหมทอง	ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๑. นายฐิตพัฒน์	โภคาธนพงศ์	ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๒. นายเจริญ	เมฆมี	ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๓. นายรัตนะ	สวามีชัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๑๔. พันจ่าเอกประเสริฐ	มาลัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๑๕. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๑๖. นางสาวจิราทิตย์	โรจน์อุ่นวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๑๗. นางสาวเมตตา	คุโณปถัมภ์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๘. นายวัฒนา	มังธิสาร	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๙. นายนภดล	ตันติเมฆิน	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.
๒๐. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๒๑. นางสาวอาภาพรรณ	พัฒนพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๒. นายไพโรจน์	วิริยะกิจ	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบ (แทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.)

๒๓. นายบัณฑิต	พันธาสุ	ผู้อำนวยการกลุ่มออกแบบแหล่งน้ำและเกษตรชลประทาน (แทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๒๔. นางสาวธิตินันทน์	วงษ์วาด	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจและประสานงานราชการ (รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.)
๒๕. นายกฤตภาส	ธนาปวรุตม์	ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการที่ดินเอกชน (แทนผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๒๖. นางสาวสุนิสา	เอกธิการ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ (แทนผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.)
๒๗. นายทรงเกียรติ	สุเทพากุล	พนักงานพัฒนาระบบราชการ (แทนผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.)
๒๘. นายนภัทร	อ่อนคลาย	นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์
๒๙. นายสุรัฐน์	วงค์สุวัฒน์	เจ้าพนักงานประมงอาวุโส สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๐. นางสาวพิมลพรรณ	เกษตรเวทิน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๑. นายสุรัติ	ผาสุข	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กระทรวงพาณิชย์
๓๒. นางสาวน้ำฝน	เพียนอก	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๓๓. นายเสกสิทธิ	วิลิตชัย	นักวิชาการเผยแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร
๓๔. นางสาวอุรัสยา	แก้วคำ	เศรษฐกรปฏิบัติการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓๕. นายสิงห์	แถมพยัคฆ์	เจ้าพนักงานปกครอง กรมการปกครอง
๓๖. นายทักษดา	คุ้มประยูร	นิติกร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓๗. นางสาวอรุณี	ผ่านจังหาร	นิติกร กรมป่าไม้
๓๘. นายไพศาล	แน่นอุดร	ไวยาวัจกร วัดนิโรธพิมพาราม จังหวัดอุดรธานี
๓๙. นางสาวนุชจรี	วัชรวงษ์ไพบูลย์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา
๔๐. นางวิไลกัลยา	สาริพันธุ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๔๑. นายจิรัฐ	จิรพันธุ์วานิช	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน ส.ป.ก.
๔๒. นายอัครเดช	ร่มโพธิ์เย็น	ผู้อำนวยการกลุ่มอุทธรณ์ ส.ป.ก.
๔๓. นางรัชฎา	ปวงคำ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๔๔. นางสาวจิตติมา	ธนะศักดิ์ศิริ	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ รักษาการแทนผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ส.ป.ก.
๔๕. นางรจนพรรณ	ณรงค์อินทร์	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.กาญจนบุรี

๔๖. นายดำรง ไชยโย นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.เชียงราย
๔๗. นางวิไลลักษณ์ บุตรดา นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.ขอนแก่น
๔๘. นายนิรุทย์ ศิริวาริน นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.เชียงราย
๔๙. นางสาวจุฬาลักษณ์ ดีแก้ว นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.ขอนแก่น
๕๐. นางสาวธนาทิพย์ คำรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์
๕๑. นายปริวัตร ตันสุวรรณ นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.หนองคาย
๕๒. นายชานวาทิก รินทราช นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.อุดรธานี
และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. รวม ๒๗ ราย

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ตามที่นายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี (ครม.) ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ รัฐบาลได้กำหนดทิศทางในการบริหารราชการแผ่นดิน คือ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน และนโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ถือว่ามีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานหรือการขับเคลื่อนงานของ ส.ป.ก. ประธานจึงได้มอบนโยบายให้กับข้าราชการของ ส.ป.ก. ดังนี้

๑. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

ปัจจุบันบริบทของพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินทุกจังหวัดมีความเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก เช่น กรณีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา และพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสภาพพื้นที่เปลี่ยนแปลงไปไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อีกทั้งกรณีกลุ่มนายทุนนำที่ดินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์เป็นเหตุให้กฎหมายปฏิรูปที่ดินไม่สามารถใช้บังคับหรือสอดคล้องกับบริบทความเป็นจริงของสภาพพื้นที่ได้ ดังนั้น จึงต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และร่วมกันคิดร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดิน

๒. การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ แบบบูรณาการ (One Map)

ปัญหาเรื่องแนวเขตที่ดินทับซ้อนกันระหว่าง ส.ป.ก. กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ผ่านมาหลายหน่วยงานได้ร่วมกันผลักดันการจัดทำแผนที่ One Map ซึ่งได้นำเสนอ ครม. พิจารณาแล้ว แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการทับซ้อนกัน ระหว่างพื้นที่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจาก ส.ป.ก. กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนร่วมกัน

๓. การจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

เมื่อ ส.ป.ก. จัดสรรที่ดินไปแล้วก็ควรส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกรเขตปฏิรูปที่ดินด้วย จึงมีนโยบายที่จะจัดตั้งบริษัท ตำบล จำกัด โดยมีหมู่บ้านเป็นผู้ถือหุ้นและให้แต่ละหลังคาเรือนเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อย และเข้าไปส่งเสริมอาชีพ โดยกำหนดว่าแต่ละหมู่บ้านเหมาะแก่การประกอบอาชีพประเภทใด ซึ่งจะดำเนินงานในรูปแบบการตลาดนำการผลิต เพื่อที่จะได้ทราบความต้องการของตลาด และต่อยอดเป็นบริษัท อำเภอ จำกัด ซึ่งจะมีแต่ละตำบลเป็นผู้ถือหุ้น โดยให้องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ในแต่ละจังหวัดเป็นแหล่งระบายผลผลิตไปสู่กลุ่มผู้ค้ารายใหญ่ ดังนั้น เมื่อจัดสรรที่ดินและมีการส่งเสริมอาชีพก็จะทำให้เศรษฐกิจฐานรากดีขึ้น สำหรับที่ดินแปลงใหญ่มีนโยบายไม่ต่อสัญญา เช่น แปลงที่หมดสัมปทานไปแล้วควรยึดคืนมาและเร่งดำเนินการจัดสรรที่ดินดังกล่าวให้แก่เกษตรกรอย่างถูกต้อง

ที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ ให้คณะกรรมการพิจารณารับรองแล้วตามหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/๕๒๙๖ หนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๕๒๙๘ และหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๕๓๐๐ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ปรากฏว่า มีคณะกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุม ดังนี้

๑. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ขอแก้ไขรายงานหน้าที่ ๗ บรรทัดที่ ๓ จากข้อความเดิม “เป็นเรื่องการจัดความหิวโหย” ขอแก้ไขเป็น “เป็นเรื่องการ**ขจัด**ความหิวโหย”

๒. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ขอแก้ไขรายงาน ดังนี้

- หน้าที่ ๖๙
- บรรทัดที่ ๑๘ - ๑๙ ขอแก้ไขจาก “๒๖ (๔)” แก้ไขเป็น “๒๖ (๑)”
- บรรทัดที่ ๒๑ - ๓๐ จากข้อความเดิม “ของหน่วยงานที่ดูแลที่สาธารณประโยชน์ ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่เกิดจากการตีความในการประกาศเขตในจังหวัดหนองคาย ๓ - ๔ อำเภอ และเชียงใหม่ ๓ อำเภอที่ประกาศเขตทั้งอำเภอและมีที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลงหนึ่งที่คณะกรรมการจำแนกให้กรมที่ดินไปจัดสรร และกรมที่ดินได้ดำเนินการจัดสรร และเตรียมออก น.ส. ๓ ต่อมากรมที่ดินมีข้อสงสัยและสอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่ากรมที่ดินมีอำนาจจัดในที่สาธารณประโยชน์ที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์หรือไม่ โดยกฤษฎีกาตอบว่าไม่มีอำนาจเนื่องจากอำนาจเป็นของ ส.ป.ก. ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ ทำให้การรังวัดโฉนด น.ส. ๓ ที่เตรียมจะออกหลายแสนไร่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ ซึ่งการประกาศเขตทั้งอำเภอที่สาธารณประโยชน์เหล่านี้จะอยู่นอกเขตดำเนินการ และ ส.ป.ก. เข้าใจว่ามีอำนาจเฉพาะเขตดำเนินการ แต่กฤษฎีกาบอกว่าพื้นที่ที่อยู่นอกเขตดำเนินการ ส.ป.ก. ก็มีอำนาจนำมาปฏิรูปที่ดิน โดยอำนาจตรงนี้ทำให้หน่วยงานต่างๆ

เช่น กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ไม่สามารถนำที่ดินไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ เพราะอำนาจ ส.ป.ก. ไปล็อคไว้ แต่ต่อมาได้มีการหารือกับกฤษฎีกาอีกครั้ง” ขอแก้ไขเป็น “ของหน่วยงานที่ดูแลที่สาธารณประโยชน์ ยกตัวอย่าง เช่นกรณีที่เกิดการตีความในการประกาศเขตในจังหวัดหนองคาย ๓ - ๔ อำเภอ ที่ประกาศเขตทั้งอำเภอและมีที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลงหนึ่งที่คณะกรรมการจำแนกที่ดินได้จำแนกให้กรมที่ดินไปจัดสรร และกรมที่ดินได้ดำเนินการจัดสรรและเตรียมออก น.ส.๓ ต่อมากรมที่ดินมีข้อสงสัยและสอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่ากรมที่ดินมีอำนาจจัดในที่สาธารณประโยชน์ที่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ให้แก่ประชาชนหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบว่าไม่มีอำนาจ เนื่องจากอำนาจเป็นของ ส.ป.ก. ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ทำให้การรังวัดโฉนด น.ส. ๓ ที่เตรียมจะออกหลายแสนไร่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ โดยการประกาศเขตทั้งอำเภอที่สาธารณประโยชน์เหล่านี้จะอยู่นอกเขตดำเนินการ และ ส.ป.ก. เข้าใจว่าตนมีอำนาจเฉพาะเขตดำเนินการ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาบอกว่าพื้นที่ที่อยู่นอกเขตดำเนินการ ส.ป.ก. ก็มีอำนาจนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยอำนาจนำตรงนี้ทำให้หน่วยงานต่างๆ เช่น กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ไม่สามารถนำที่ดินไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ เพราะอำนาจ ส.ป.ก. ไปล็อคไว้ แต่ต่อมาได้มีการหารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้ง”

- หน้าที่ ๗๐

- บรรทัดที่ ๑ - ๒ จากข้อความเดิม “ในแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งกฤษฎีกาแจ้งว่า ส.ป.ก. จะต้องแสดงความประสงค์จะไม่นำพื้นที่มาดำเนินการ จึงเห็นได้ว่าหาก ส.ป.ก. ไม่นำมาเขาก็มีอำนาจนำที่สาธารณประโยชน์ไปดำเนินการได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่จะ” ขอแก้ไขเป็น “ในแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า ส.ป.ก. จะต้องแสดงความประสงค์จะไม่นำพื้นที่มาดำเนินการ ซึ่งหาก ส.ป.ก. ไม่นำมาเขาก็มีอำนาจนำที่สาธารณประโยชน์ไปดำเนินการได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่จะ”

- บรรทัดที่ ๖ จากข้อความเดิม“ให้มีมติเลิกใช้ และ อบต. ก็แจ้งว่ามีมติไม่ประสงค์ และก็มาขออนุญาต ส.ป.ก. ซึ่งข้อเท็จจริงเป็นเช่นนี้ ดังนั้น” ขอแก้ไขเป็น “ให้มีมติเลิกใช้ และ อบต. ก็แจ้งว่าพลเมืองมีมติไม่ใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และก็มาขออนุญาต ส.ป.ก. ซึ่งข้อเท็จจริงเป็นเช่นนี้เรื่อยไป ดังนั้น”

- หน้าที่ ๗๑ บรรทัดที่ ๕ - ๖ จากข้อความเดิม “เพราะฉะนั้นเมื่อจะเข้าไปจัดที่ดินก็ไม่สามารถจัดได้ ส.ป.ก. นำมาไม่ได้” ขอแก้ไขเป็น “เพราะฉะนั้นเมื่อหน่วยงานอื่นจะเข้าไปจัดที่ดินก็ไม่สามารถจัดได้ ส.ป.ก. จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินก็ไม่ได้”

๓. กรมที่ดิน ขอแก้ไขรายงานหน้าที่ ๙๐ บรรทัดที่ ๒๓ - ๒๕ จากข้อความเดิม “ทั้งนี้ การตรวจสอบไม่ได้ตรวจสอบแค่พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์เพียงจังหวัดเดียว แต่เป็นการตรวจสอบทั่วประเทศ จึงขอให้ทำความเข้าใจและพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย นอกจากนี้ในเรื่องของการยกเว้นค่าธรรมเนียมจะเป็นในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย เช่น ป.ป.ช.” ขอแก้ไขเป็น “ทั้งนี้ ถ้าจะตรวจสอบสิทธิการถือครองที่ดินไม่ได้ตรวจสอบแค่พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์เพียงจังหวัดเดียวแต่จะต้องเป็นการตรวจสอบทั่วประเทศ จึงขอให้ทำความเข้าใจและพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย นอกจากนี้ในเรื่องของการยกเว้นค่าธรรมเนียมของกรมที่ดินนั้นจะเป็นในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและมีสิทธิโดยตรงในการขอข้อมูล เช่น ป.ป.ช.”

๔. กรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ขอแก้ไขรายงาน ดังนี้

- หน้าที่ ๓๑ บรรทัดที่ ๖ ขอแก้ไขจากข้อความเดิม “ซึ่งที่ผ่านมากรมป่าไม้ได้เพิกถอนกฎกระทรวงใน ๓ กรณี ได้แก่ กรณีพื้นที่ในอำเภอท่าแซะ กรณีนายอุดมศักดิ์ น้อยโต และกรณีปางมะโอ” ขอแก้ไขเป็น “กรมป่าไม้จะดำเนินการปรับปรุงกฎกระทรวงโดยเพิกถอนกฎกระทรวงบางส่วนใน ๓ กรณี ได้แก่ กรณีพื้นที่ในอำเภอท่าแซะ กรณีนายอุดมศักดิ์ น้อยโต และกรณีปางมะโอ ซึ่งในแต่ละกรณีมีเงื่อนไขที่แตกต่างกัน”

- หน้าที่ ๕๗ บรรทัดที่ ๒๙ ขอแก้ไขจากคำว่า “เกษตรอุทธรณ์” เป็นคำว่า “เกษตรกรอุทธรณ์”

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ปรับแก้ไขรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ ขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ มาตรา ๙ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดิน และตามมาตรา ๑๙ (๔) กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. เสนอแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยพิจารณาจากฐานะการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดำเนินการจัดทำแผนแบบ “สมดุล” คือ รายรับเท่ากับรายจ่าย เน้นการใช้จ่ายหมุนเวียนเพื่อให้มีรายรับกลับเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และสนับสนุนการใช้จ่ายในการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินฯ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน โดยกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม/โครงการต่างๆ ตามภารกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ดังนี้

วิสัยทัศน์

เป็นทุนหมุนเวียนชั้นนำ สนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พันธกิจ

๑) จัดหาเงินทุนเพื่อสนับสนุนงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒) บริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๓) สนับสนุนเงินทุนเพื่อการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เป้าประสงค์

๑) กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินที่มีประสิทธิภาพ

๒) ระบบการบริหารจัดการเงินกองทุนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๓) ที่ดินที่เกษตรกรได้รับมีการพัฒนาให้มีศักยภาพทางการผลิต

๔) เกษตรกรมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ สามารถไปสู่การรวมกลุ่มอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๒. นโยบาย/ทิศทาง การดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๒.๑ <u>ด้านการจัดหาเงินทุน</u> เน้นการเพิ่มรายได้เข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

(๑) เร่งรัดการจัดเก็บรายได้จากการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ตามมาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) เร่งรัดการพัฒนาสิทธิการเช่าที่ดินไปสู่การเช่าซื้อที่ดิน เร่งรัดการจัดที่ดินแปลงว่างให้เช่า เช่าซื้อ เข้าทำประโยชน์เพื่อให้สามารถจัดเก็บเงินหมุนเวียนเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งศึกษา ปรับปรุงหลักเกณฑ์การคิดอัตราค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

๒.๒ <u>ด้านการสนับสนุนเงินทุน</u> เน้นการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อดำเนินงานตามภารกิจ ดังนี้

(๑) การจัดซื้อที่ดินเอกชน เพื่อจัดสรรให้กับเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.

(๒) การพัฒนาอาชีพและรายได้ โดยการสนับสนุนสินเชื่อแก่เกษตรกร เพื่อพัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกร และสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ รวมทั้งสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สินเชื่อค่าชดเชยที่ดิน และสินเชื่อเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๓) การสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ เพื่อดำเนินโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล และการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิตในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๔) การสนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์เพื่อเอื้ออำนวยและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานปฏิรูปที่ดิน

(๕) การสนับสนุนเงินทุนในการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

๒.๓ <u>ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน</u> เน้นการปรับปรุง การให้บริการและการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังนี้

(๑) การดำเนินงานเชิงบูรณาการร่วมกับ ธ.ก.ส. ในการเพิ่มช่องทางการชำระเงิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรในการชำระหนี้ให้ ส.ป.ก.

(๒) การเพิ่มแหล่งเงินทุนสนับสนุนสินเชื่อเกษตรกร โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เอกสารสิทธิที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินไปเป็นหลักประกันหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส.

(๓) การปรับปรุงฐานข้อมูลกองทุนให้มีความถูกต้องและพัฒนาระบบงานข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีดิจิตัล

(๔) การปรับปรุงระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

(๕) แผนการจ่ายเงิน และรับเงินของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

(๖) การพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อม ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

(๗) การเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้กระจายทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่

๓. แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เป็นการจัดทำแผนแบบ “สมดุล” รายรับเท่ากับรายจ่าย วงเงิน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท โดยมีสัดส่วนรายจ่ายหมุนเวียนต่อรายจ่ายขาด ๕๒.๑๑ : ๔๗.๘๙

๓.๑ แผนรายรับ วงเงิน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) รายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) ประเภท ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ เงินกู้ ดอกเบี้ย ค่าภาษีบำรุงท้องที่ ค่าปรับ ค่าตอบแทน และรายรับอื่น ประมาณ ๗๖๐.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๔ ของแผนรายรับ

๒) เงินคงเหลือยกมาจากปี ๒๕๖๒ ประมาณ ๓,๕๐๐.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๖ ของแผนรายรับ

๓.๒ แผนรายจ่าย วงเงิน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) รายจ่ายหมุนเวียน ๒,๒๒๐.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๑ ของแผนรายจ่าย ประกอบด้วย

(๑.๑) ซื้อที่ดิน จำนวน ๖,๐๒๐ ไร่ เป็นเงิน ๖๕๔.๐๐ ล้านบาท

- เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน

(๑.๒) สินเชื่อ จำนวน ๖๐๐.๐๐ ล้านบาท

- พัฒนาอาชีพและรายได้เกษตรกร/สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน (สกป.)
- สินเชื่อค่าชดเชยที่ดิน

(๑.๓) เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

(๑.๔) รายจ่ายหมุนเวียนอื่น ๔๖๖.๐๐ ล้านบาท เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการเร่งด่วน และโครงการตามนโยบายรัฐบาล

๒) รายจ่ายขาด จำนวน ๒,๐๔๐.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘๙ ของแผนรายจ่าย ประกอบด้วย

(๒.๑) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

(๒.๒) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุน จำนวน ๔๓.๐๐ ล้านบาท

- ค่าจ้างพนักงานกองทุน
- ค่าบริหารงานกองทุน

(๒.๓) ค่าภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน ๔.๐๐ ล้านบาท

(๒.๔) ค่ารังวัดที่ดินและค่าใช้จ่ายตามท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

(๒.๕) โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

(๒.๖) โครงการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานกองทุน จำนวน ๔๐.๐๐ ล้านบาท

(๒.๗) โครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จำนวน ๘๔๐.๐๐ ล้านบาท

(๒.๘) โครงการจัดซื้อกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม (Total Station) จำนวน ๕.๐๐ ล้านบาท

(๒.๙) รายจ่ายขาดอื่น จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

(๒.๑๐) ประมาณการยอดผูกพันปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๘๘.๐๐ ล้านบาท

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ ๑ - ๕ ในระเบียบวาระการประชุม)

ระเบียบ และมติที่เกี่ยวข้อง

อำนาจการอนุมัติด้านการเงิน ได้มีการอนุมัติหลักการหรือเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการนี้แล้ว คือ

๑. รายการซื้อที่ดิน การซื้อที่ดินเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาผู้ไร้ที่ดินทำกิน เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. รายการสินเชื่อให้เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔ และระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดซื้อที่ดิน ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ เช่น ค่าปิดประกาศพื้นที่เพื่อจัดซื้อที่ดิน ค่าตรวจสภาพที่ดิน ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม

คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของที่ดินที่จะดำเนินการจัดซื้อ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินที่จัดซื้อ เป็นต้น คปก. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่องที่ ๓.๔ ขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มีมติอนุมัติหลักการมอบอำนาจให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้อนุมัติ

๔. รายการค่าจ้างพนักงานกองทุนและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุนให้เป็นไปตามมติ ดังนี้

๔.๑ รายการค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุนให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่องที่ ๔.๒ ขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗ มีมติอนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) มีอำนาจอนุมัติโครงการจ้างลูกจ้างชั่วคราว และค่าใช้จ่ายบริหารงานกองทุน

๔.๒ คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรื่องที่ ๔.๖ ขออนุมัติโครงสร้างการบริหารและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและขออนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวเป็นการจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่ประชุมมีมติอนุมัติหลักการโครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และอนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวเป็นการจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีเงื่อนไขการจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในปีแรก กำหนดให้จัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ รายเดิมที่จ้างด้วยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่งได้จ้างไว้แล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และยังมีคนครองอยู่ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ให้ได้รับการจ้างเป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๓ หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๑๘๓๐ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ กรมบัญชีกลางแจ้งเห็นชอบโครงสร้างการบริหารงาน กรอบอัตรากำลัง และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยเพิ่มผู้บริหารกองทุนฯ (เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) ในโครงสร้างการบริหาร ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๕. รายการค่าภาษีบำรุงท้องที่ ค่ารังวัดที่ดินและค่าใช้จ่ายตามท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ค่าใช้จ่ายที่ ส.ป.ก. พึงต้องชำระตามอัตราและจำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดทุกกรณี เป็นไปตามมติ คปก. ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๑ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๒๑ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๒๑ และครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ มอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้อนุมัติสั่งจ่าย

๖. โครงการจ่ายขาด และโครงการจ่ายขาดที่มีเงินกู้สมทบ ให้เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

๗. ประมาณการยอดผูกพันปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ให้สามารถเบิกจ่ายได้ตามแผนงานโครงการที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว

๘. การปรับ เปลี่ยนแปลง เพิ่มลดรายการต่างๆ ตามแผนเงินทุนฯ ที่ได้รับอนุมัติแล้ว คปก. ได้มอบอำนาจให้ อกก.คง. เป็นผู้พิจารณาภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติแผนเดิมตามมติ คปก. ครั้งที่ ๘/๒๕๓๒ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

๙. มติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๔ อนุมัติในหลักการกรณีแผนเงินทุนฯ ยังไม่ผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการฯ ให้นำเงินกองทุนฯ ที่เหลือจากแผนเดิมมาใช้จ่ายตามแผนในปีต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับอนุมัติแผนเงินทุนใหม่ โดยให้ถือว่าวงเงินที่ใช้จ่ายนั้น เป็นวงเงินที่รวมอยู่ในแผนใหม่ แต่ทั้งนี้ การใช้จ่ายดังกล่าวต้องไม่เกิน ๒๐% ของวงเงินที่กำหนดในแผนใหม่ โดยให้มีผลตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ความเห็นคณะอนุกรรมการโครงการและการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

๑. อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงิน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท มีมติเห็นชอบ ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยนำความเห็นและข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการไปปรับพร้อมทั้งรายงานให้ทราบต่อไป ถึงขั้นตอนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และให้นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๒. อกก.คง. ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒ ได้พิจารณาการปรับรายละเอียดแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามกรอบ วงเงินเดิม ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท รายละเอียดดังนี้

๑) หมวดรายจ่ายหมุนเวียน วงเงิน ๒,๘๙๕ ล้านบาท ปรับวงเงินเป็นจำนวน ๒,๒๒๐ ล้านบาท

๒) รายจ่ายขาด จำนวน ๑,๓๖๕ ล้านบาท ปรับเพิ่มวงเงินเป็นจำนวน ๒,๐๔๐ ล้านบาท

๒.๑) รายการที่ ๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต จำนวน ๒๕๐ ล้านบาท ปรับวงเงินเป็นจำนวน ๕๐๐ ล้านบาท

๒.๒) รายการที่ ๒.๙ รายจ่ายขาดอื่น จำนวน ๗๕ ล้านบาท ปรับวงเงินเป็นจำนวน ๕๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ รายการนอกเหนือจากการขอปรับรายละเอียดในครั้งนี้ให้เป็นไปตามความเห็นชอบของ อกก.คง. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แล้วมีมติเห็นชอบตามที่ ส.ป.ก. เสนอ และให้นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ เห็นควรมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติปรับรายละเอียดการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปี ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติจาก คปก. แล้วตามความจำเป็นและเหมาะสมในการปฏิบัติงานระหว่างปีงบประมาณ ตลอดจนให้ ส.ป.ก. รายงานผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงานให้ คปก. ทราบ

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. ขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงิน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๒. ขออนุมัติมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติปรับรายละเอียดการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปี ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติจาก คปก. แล้วตามความจำเป็นและเหมาะสมในการปฏิบัติงานระหว่างปีงบประมาณ ตลอดจนให้ ส.ป.ก. รายงานผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงานให้ คปก. ทราบต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เรื่องแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ถือว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการ ซึ่งที่ผ่านมาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีวงเงินคงเหลือค่อนข้างมาก และผู้แทนกรมบัญชีกลางได้ให้ข้อสังเกตว่าหากไม่จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้ชัดเจนก็มีโอกาสที่จะถูกยึดคืนได้ สำหรับในส่วนของรายจ่ายขาดตามโครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต และโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ก็เห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็น เนื่องจากได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณปกติค่อนข้างน้อย เพราะหากจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้วแต่ไม่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเกษตรกรก็ไม่สามารถอยู่ได้ สำหรับการใช้จ่ายเงินก็ไม่เป็นกังวลเพราะเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐฯ จึงขอเสนอว่าในครั้งนี้เป็นการนำเสนอในภาพรวม ซึ่งมีองค์ประกอบที่มาจากหลายพื้นที่ หากสามารถนำเสนอได้ว่าสิ่งที่ดำเนินการไปนั้นทำให้เกิดผลกระทบอย่างไรในแต่ละพื้นที่ก็จะทำให้เห็นว่าโครงการต่างๆ มีความจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับที่ประธานกรรมการได้กล่าวถึงก็คือต้องทำให้เกิดอาชีพได้จริง

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ในเรื่องการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. จึงต้องตรวจสอบให้ดี หากไม่จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินให้ชัดเจนก็จะทำให้มีวงเงินคงเหลือจำนวนมากซึ่งอาจจะถูกยึดคืนได้ในภายหลัง สำหรับเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคก็เป็นสิ่งสำคัญ เมื่อจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้วก็ควรส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ ดังนั้น ส.ป.ก. ต้องดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร

มติคณะกรรมการ ๑. อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงิน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๒. อนุมัติมอบอำนาจให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติปรับรายละเอียดการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปี ภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติจาก คปก. แล้วตามความจำเป็นและเหมาะสมในการปฏิบัติงานระหว่างปีงบประมาณ ตลอดจนให้ ส.ป.ก. รายงานผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงานให้ คปก. ทราบต่อไป

เรื่องที่ ๓.๒ ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เข้าสู่ระบบประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน และตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ระหว่างกระทรวงการคลังกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลด้านที่ ๕ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง ตัวชี้วัดที่ ๕.๑ บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน วัดระดับความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน จากประเด็นหลักที่สำคัญ ๖ ด้าน โดยประเด็นหลักที่สำคัญด้านที่ ๑ การจัดให้มีหรือทบทวนแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว (๓ - ๕ ปี) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ประเด็นย่อยที่ใช้พิจารณาคะแนนความสำเร็จเทียบเท่าระดับ ๕ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนพิจารณาให้ความเห็นชอบทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนนำเสนอ โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ซึ่งแผนดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

๑) แผนยุทธศาสตร์ หรือแผนงานระยะยาว (๓ - ๕ ปี) เพื่อใช้ในปีต่อไป ประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ ๑. วิสัยทัศน์ ๒. พันธกิจ ๓. วัตถุประสงค์ นโยบาย/เป้าประสงค์ ๔. ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ๕. ยุทธศาสตร์ ๖. เป้าหมายหลัก และ ๗. รายละเอียดการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่ครบถ้วนทั้ง ๔ ด้าน

๒) แผนปฏิบัติงานประจำปีหรือแผนการดำเนินงานระยะสั้น เพื่อใช้ในปีต่อไป (ปีบัญชี ๒๕๖๓) ประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ ๑. วัตถุประสงค์ ๒. เป้าหมาย ๓. ขั้นตอน ๔. ระยะเวลา ๕. งบประมาณค่าใช้จ่าย หรือเงินลงทุน ๖. ผู้รับผิดชอบ และ ๗. ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ

ข้อเท็จจริง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักบริหารกองทุน (สบท.) ได้ดำเนินการดังนี้

๑) ศึกษายุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี และแผนปฏิบัติราชการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

๒) แต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน ๓ ชุด

๒.๑) คำสั่ง สบท. ที่ ๑/๒๕๖๒ สั่ง ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ โดยมีผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน เป็นประธานคณะทำงาน

๒.๒) คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๓๗/๒๕๖๒ สั่ง ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ โดยมีรองเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่กำกับดูแล สบท. เป็นประธานคณะทำงาน

๒.๓) คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๔/๒๕๖๒ สั่ง ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ โดยมีผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน เป็นประธานคณะทำงาน

๓) จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางและแนวทาง การดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ครอบคลุมทั้งวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร จากหน่วยงาน ส.ป.ก. ส่วนกลาง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำรายงานวิเคราะห์ผู้ใช้บริการหลักและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประกอบการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรด้วย

๔) วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผล จากแบบสอบถาม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

๕) จัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ (ทบทวน) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ เสนอคณะทำงานฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง

๖) ประชุมคณะทำงาน เพื่อพิจารณากลั่นกรอง สอบทาน ความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ดังนี้

๖.๑) ประชุมคณะทำงานทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งที่ประชุมมีมติมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ตามข้อเสนอของคณะทำงาน ก่อนเสนอคณะทำงานทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

๖.๒) ประชุมคณะทำงานทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันศุกร์ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมมีมติ แต่งตั้งคณะทำงานย่อยตามข้อสั่งการของประธานฯ เพื่อพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ และมอบฝ่ายเลขานุการฯ นำความเห็นของที่ประชุมไปพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมในรายละเอียด

๖.๓) ประชุมคณะทำงานพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมมีมติมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ตามข้อเสนอของคณะทำงาน ก่อนเสนอ

คณะทำงานทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

๖.๔) ประชุมคณะทำงานทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ วันศุกร์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งคณะทำงานได้ร่วมกันพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ (ทบทวน) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ตามที่คณะทำงานฯ ได้ให้ข้อสังเกตและเสนอแนะในแต่ละประเด็น ก่อนนำเสนอคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๗) ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำความเห็นของที่ประชุมคณะทำงานฯ ไปพิจารณา ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมในรายละเอียดแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ (ทบทวน) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ นำเสนอคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบและให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

แผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์

เป็นทุนหมุนเวียนชั้นนำ สนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๒. พันธกิจ

๒.๑ จัดหาเงินทุนเพื่อสนับสนุนงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒.๒ บริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๓ สนับสนุนเงินทุนเพื่อการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔. เป้าประสงค์

๔.๑ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนและใช้จ่าย เพื่อการปฏิรูปที่ดินที่มีประสิทธิภาพ

๔.๒ ระบบการบริหารจัดการเงินกองทุนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๔.๓ ที่ดินที่เกษตรกรได้รับมีการพัฒนาให้มีศักยภาพทางการผลิต

๔.๔ เกษตรกรมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ สามารถไปสู่การรวมกลุ่มอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๕. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม (SWOT Analysis) ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สภาพแวดล้อมภายใน

๑) จุดแข็ง (S : Strengths)

S๑ เป็นแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ

S๒ มีโครงสร้างในการบริหารและการดำเนินงานที่ชัดเจน เช่น

- มีคณะกรรมการในการบริหาร กลั่นกรอง การดำเนินงานกองทุน (คปก. คปจ. อกก.คง.)

- โครงสร้างการบริหารงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

S๓ กองทุนมีสภาพคล่องทางการเงิน พร้อมสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดิน

S๔ มีรายได้จากการดำเนินงานหมุนเวียนเข้าสู่กองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

S๕ มีบุคลากรปฏิบัติงานครอบคลุมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

S๖ มีช่องทางการชำระเงินหลายช่องทาง

S๗ การปฏิบัติงานมีกฎหมายรองรับ

S๘ มีระบบการตรวจสอบด้านการเงินและบัญชีกองทุน ที่มีประสิทธิภาพ มีระบบกำกับติดตามการดำเนินงาน เช่น ตัวชี้วัด การติดตามหนี้ ช่วยควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผนงาน

๒) จุดอ่อน (Weakness : W)

W๑ บุคลากรขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์สินเชื่อ ด้านการประเมินมูลค่าทรัพย์สิน

W๒ เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินงานขาดความทันสมัยและไม่เพียงพอ/เทคโนโลยี ไม่มีความทันสมัย

W๓ ระบบเทคโนโลยีขาดความทันสมัย ระบบโปรแกรมกองทุนไม่เป็นปัจจุบัน (online) และไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงานกองทุน ฐานข้อมูลกองทุนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ข้อมูลไม่เสถียร

W๔ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน ไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผน

W๕ ขาดการศึกษา และวิจัย ผลงานวิชาการเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาการดำเนินงานกองทุน

W๖ ขาดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติในการประเมินมูลค่าที่ดินของรัฐ

W๗ ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน

๕.๒ สภาพแวดล้อมภายนอก

๑) โอกาส (Opportunities : O)

O๑ นโยบายรัฐบาลให้การสนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน เช่น

- นโยบายแก้ปัญหาหนี้สินและฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร
- รัฐบาลมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (จัดที่ดินทำกินให้ผู้ไร้ที่ดิน)
- นโยบายรัฐบาลช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
- ม.๔๔ เปิดโอกาสให้ ส.ป.ก. ขยายพื้นที่ดำเนินงานและจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรที่ไร้ที่ทำกินมีโอกาสได้รับที่ดินทำกินเป็นของตนเอง โดยจัดที่ดินให้กับกลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ หรือสถาบันเกษตรกร
- นโยบายภาครัฐให้ยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการประเภทอื่น เช่น โลจิสติก โครงข่ายพลังงาน เสาสัญญาณโทรศัพท์ ทำให้ ส.ป.ก. มีรายได้เพิ่มขึ้น

O๒ ภาครัฐสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

O๓ มีองค์กร/บุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถ ที่พร้อมสนับสนุนการดำเนินงาน กองทุน เช่น ด้านการประเมินมูลค่าที่ดิน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

O๔ เกษตรกรส่วนใหญ่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีความต้องการเงินด้านเงินทุน มาใช้ในการพัฒนาอาชีพและรายได้

O๕ ความต้องการด้านที่ดินของเกษตรกรเป็นจำนวนมาก

O๖ มีระบบการติดตามและกำกับจากกระทรวงการคลัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนางาน

O๗ มีช่องทางหรือรูปแบบ การสื่อสารให้เกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน การบริการเพิ่มมากขึ้น เช่น ระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ต (เว็บไซต์ของ ส.ป.ก. แอฟพลิเคชั่น ไลน์ เฟสบุ๊ค) วิทยุ โทรทัศน์ การส่งข้อความ เป็นต้น

๒) ภัยคุมคาม (Threats : T)

T๑ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองที่ดิน

T๒ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เช่น การประสบภัยธรรมชาติ มีหนี้สินหลายทาง ขาดความรู้ในการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการ ปัจจัยการผลิตราคาสูง ราคาสินค้าเกษตรกรที่มีความไม่แน่นอน และเกษตรกรสูงอายุ

T๓ พ.ร.บ./ระเบียบไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และบางเรื่องยังไม่สอดคล้องกัน

T๔ ที่ดินที่เหมาะสมสำหรับทำเกษตรกรรมมีราคาสูงขึ้น

๖. ประเด็นแผนปฏิบัติราชการ

แผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ประกอบด้วยแผนปฏิบัติราชการ ๔ ด้าน โดยมีเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ ดังต่อไปนี้

ด้านที่ ๑ **: การจัดหาเงินทุนและเพิ่มรายได้ เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้กับกองทุน**

เป้าหมาย
๑. บริหารเงินทุนและทรัพย์สิน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กองทุนมีความมั่นคงและยั่งยืน
๒. เงินทุนหมุนเวียนเพียงพอเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ผลผลิต (Output)
๑. มีเงินหมุนเวียนกลับเข้ากองทุนจากการจัดเก็บหนี้สินและรายได้เพิ่มขึ้น
๒. หนี้ค้างชำระมีจำนวนลดลง

ผลลัพธ์ (Outcome)
๑. การบริหารเงินกองทุนมีประสิทธิภาพ
๒. มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

กลยุทธ์ที่ ๑ : เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้เงินกองทุน

โครงการ/กิจกรรม
๑. โครงการจัดเก็บรายได้เงินกองทุน
- การจัดเก็บรายได้ค่าเช่าและเงินต้นค่าเช่าซื้อ
- การจัดเก็บรายได้ในที่ดินชุมชน
- การจัดเก็บรายได้ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน
- การจัดเก็บรายรับเงินกองทุน
๒. โครงการจัดเก็บหนี้เงินกองทุน
- การจัดเก็บหนี้เงินกู้
- การจัดเก็บหนี้ค้างชำระ

ด้านที่ ๒ **: การจัดหาที่ดินและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม**

เป้าหมาย
๑. จัดซื้อที่ดินเพื่อนำมาจัดให้เกษตรกร
๒. ตรวจสอบติดตามการทำประโยชน์ในที่ดินเอกชน

ผลผลิต (Output)
๑. มีที่ดินเพิ่มขึ้น สามารถนำมาจัดให้เกษตรกรรายใหม่ได้เพิ่มขึ้น
๒. มีการจัดทำสัญญาเช่า เช่าซื้อในที่ดินแปลงว่าง
๓. เกษตรกรเปลี่ยนสัญญาเช่าไปสู่การเช่าซื้อ

ผลลัพธ์ (Outcome) เกษตรกรมีที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑ : เร่งรัดการจัดซื้อที่ดินเพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรและติดตามการทำประโยชน์ในที่ดินเอกชน

โครงการ/กิจกรรม
๑. โครงการจัดซื้อที่ดินเอกชน
- การจัดซื้อที่ดินเอกชน

- การจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์
- การสนับสนุนเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดที่ดิน
- การจัดทำสัญญาเช่า เช่าซื้อ และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

๒. โครงการติดตามการทำประโยชน์ในที่ดินเอกชน
- การติดตามการทำประโยชน์ในที่ดินเอกชน
- การปรับปรุงฐานข้อมูลการได้มาของที่ดินเอกชน

ด้านที่ ๓ **: การพัฒนาพื้นที่ พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน**

เป้าหมาย
๑. พัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต
๒. ส่งเสริมเกษตรกรให้เข้าสู่แหล่งทุนในการพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้อย่างทั่วถึง
๓. สร้างและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง

ผลผลิต (Output)
๑. พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการผลิต
๒. เกษตรกรมีเงินทุนในการประกอบอาชีพ
๓. สถาบันเกษตรกรมีเงินทุนในการดำเนินกิจการ

ผลลัพธ์ (Outcome)
๑. เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอต่อการดำรงชีพ
๒. สถาบันเกษตรกรสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน และมีความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ ๑ : สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

โครงการ/กิจกรรม
๑. โครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- การติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

กลยุทธ์ที่ ๒ : สนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาอาชีพและรายได้ แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

โครงการ/กิจกรรม
๑. โครงการสนับสนุนสินเชื่อแก่เกษตรกร
- การสนับสนุนสินเชื่อแก่เกษตรกรเพื่อพัฒนาอาชีพและรายได้
- การปรับปรุงกระบวนการให้สินเชื่อเงินกองทุน
- การติดตามเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ
- การติดตามผลการชำระหนี้สินเชื่อเงินกองทุนของเกษตรกร

๒. โครงการการสนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร
- การสนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร

- การติดตามสถาบันเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากกองทุน

ด้านที่ ๔ : การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนเพื่อก้าวสู่กองทุนชั้นนำ

เป้าหมาย
๑. โครงสร้างและระบบบริหารงานกองทุนได้มีการทบทวนให้มีประสิทธิภาพ
๒. การพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน
๓. มีการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ผลผลิต (Output)
๑. มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน
๒. มีการพัฒนา ปรับปรุง ระเบียบ คู่มือ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
๓. บุคลากรได้รับความรู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน
๔. มีอัตราค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสม
๕. มีครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
๖. มีระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย
๗. มีการให้บริการที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น
๘. มีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและรวดเร็ว

ผลลัพธ์ (Outcome)
๑. ระบบการบริหารจัดการกองทุนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น นำไปสู่การก้าวเป็นกองทุนชั้นนำ
๒. ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจในการรับบริการและการดำเนินงานกองทุน

กลยุทธ์ที่ ๑ : พัฒนาระบบบริหารงานกองทุนให้มีประสิทธิภาพ

โครงการ/กิจกรรม
๑. โครงการศึกษา/ทบทวนภารกิจโครงสร้างอัตรากำลังสำนักบริหารกองทุน
๒. โครงการติดตามการปฏิบัติงานตามภารกิจกองทุน
๓. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มช่องทางการรับ-จ่ายเงินกองทุน
- การศึกษาการเพิ่มเครือข่ายการรับ-จ่ายเงินกองทุน
- การวางระบบเพิ่มช่องทางการรับ-จ่ายเงินกองทุน

กลยุทธ์ที่ ๒ : ปรับปรุง พ.ร.บ./ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้ทันสมัย

โครงการ/กิจกรรม
๑. โครงการศึกษา ปรับปรุง กฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานกองทุน

กลยุทธ์ที่ ๓ : ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานกองทุน

โครงการ/กิจกรรม
๑. โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุน
๒. โครงการติดตามประเมินผลความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ที่ ๔ : ศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาการดำเนินงานกองทุน

โครงการ/กิจกรรม ๑. โครงการศึกษาอัตราค่าเช่า/ค่าเช่าซื้อ ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

๒. การสำรวจและจัดทำข้อมูลผู้ถือครองที่ดินที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๓. โครงการศึกษาการประเมินมูลค่าที่ดินเพื่อรับคืนจากเกษตรกรที่ไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม

กลยุทธ์ที่ ๕ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยการใช้สื่อสารสนเทศ

โครงการ/กิจกรรม ๑. โครงการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุน

๒. โครงการสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลยุทธ์ที่ ๖ : พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกองทุน

โครงการ/กิจกรรม ๑. โครงการปรับปรุงฐานข้อมูลกองทุนให้ถูกต้องและพัฒนาระบบงานข้อมูลกองทุนโดยใช้เทคโนโลยี

- การสอบทานและปรับปรุงข้อมูล (data cleansing) ร่วมกันระหว่างระบบงานต่างๆ ภายในสำนักงาน
- การจ้างผู้ดูแลการใช้โปรแกรมเดิมบนระบบ foxpro
- การการพัฒนาระบบกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ Front office เช่น ระบบสินเชื่อ ระบบค่าเช่าที่ดิน ระบบค่าเช่าซื้อที่ดิน และระบบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง
- การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภายใน (Back Office) เช่น ระบบบัญชี-การเงิน ระบบงานทรัพย์สิน ระบบบุคลากร และระบบอื่นๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- การพัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (EIS)

๒. โครงการจัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เพื่อรองรับการปฏิบัติงานกองทุน

- การจัดหาเครื่องแม่ข่ายคอมพิวเตอร์
- การพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การจัดทำมาตรการการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
- การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย/อุปกรณ์ต่อพ่วง
- การจัดทำระบบศูนย์ข้อมูลสำรอง

๓. โครงการให้บริการผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต

- การพัฒนาระบบจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
- การประเมินผลความพึงพอใจต่อการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการปฏิบัติงานกองทุน

๗. แผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

สบท. ได้แปลงแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ

กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก.

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ พิจารณาแล้ว มีมติดังนี้

เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ (ทบทวน) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

๑. ควรปรับแผนให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ ให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผนระดับ ๓ โดยในการปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ระยะ ๕ ปี วาระแรกขอให้จัดทำระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

๒. ควรนำนโยบายหลักของรัฐบาลชุดใหม่มาเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการ

๓. ควรพิจารณาทบทวนค่าเป้าหมายและกรอบวงเงินบางโครงการใหม่อีกครั้ง เพื่อให้มีความท้าทายเหมาะสม และสอดคล้องกับข้อเท็จจริง

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีกรอบทิศทางชัดเจนและเป็นไปตามกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ตัวชี้วัดด้านที่ ๕ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง ตัวชี้วัดที่ ๕.๑ บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน วัดระดับความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลของคณะกรรมการ บริหารทุนหมุนเวียน จากประเด็นหลักที่สำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ระยะ ๕ ปี (วาระแรก

ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ พร้อมให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

๒. ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า เรื่องดังกล่าวนี้จะมีลักษณะคล้ายกัน ในทุกปีอยู่แล้ว แต่ประเด็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญ คือ การทำให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีรายได้ มีความมั่นคงและยั่งยืน ในอดีตที่ผ่านมาได้กระตุ้นให้ ส.ป.ก. โดยเฉพาะกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ต้องนำเสนอแผนการจัดหารายได้ ซึ่งประเด็นนี้จะสอดคล้องกับนโยบายของประธานกรรมการที่จะเร่งรัดแก้ไขปัญหาบริเวณหน้ามหาวิทยาลัยพะเยา หรือมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยก่อนหน้านี้ได้มีการหารือร่วมกันว่าชุมชนในเขต ส.ป.ก. ที่มีอยู่ประมาณ ๕,๐๐๐ ชุมชน ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากอดีตเมื่อกรมป่าไม้ส่งมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. จะมีชุมชนติดมา อีกทั้ง เมื่อปี ๒๕๔๐ ส.ป.ก. ได้สำรวจตรวจสอบเรื่องชุมชน โดยได้รับเงินสนับสนุนเรื่องการรังวัดที่ดินชุมชน จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของที่ดินชุมชน เช่น บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยพะเยา หรือมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่เป็นตัวอย่างการทดลองดำเนินการในเรื่องการยึดคืนพื้นที่ รวมทั้งอาจจะมีพื้นที่อื่นๆ อีก และเมื่อยึดคืนแล้วจะต้องเตรียมการรองรับโดยการพัฒนาพื้นที่ ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ดิน น้ำ อาชีพ และรายได้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถอยู่รอดได้ แต่เนื่องจากมีงบประมาณไม่มากพอ เพราะฉะนั้นจะต้องหารายได้เพิ่ม ซึ่งจะต้องทำให้เกิดความชัดเจนและเป็นรูปธรรมสำหรับที่ดินชุมชน โดยมีการกำหนดกฎเกณฑ์ให้ชัดเจนและทำให้เกิดการยอมรับอำนาจของ ส.ป.ก. อย่างเช่นชุมชนหน้ามหาวิทยาลัยพะเยาที่ผ่านมา ๓ ปี สามารถจัดเก็บค่าเช่าได้ประมาณ ๑ ล้านบาท รวมทั้งที่ด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บได้หลายแสนบาท ดังนั้น หากดำเนินการอย่างจริงจังโดยกำหนดในเชิงนโยบายเข้าไปจัดระเบียบ และทำสัญญาเช่าจะทำให้ ส.ป.ก. สามารถจัดเก็บรายได้เข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้จำนวนมาก อาจจะไม่ต่ำกว่าปีละ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งจะเป็นช่องทางการจัดหารายได้ที่จะทำให้ไม่ต้องของบประมาณแผ่นดินมาใช้สำหรับเรื่องการพัฒนา และที่สำคัญจะทำให้ ส.ป.ก. ไม่ต้องถูกข้อหาละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๗ ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าวเหล่านี้กรมโยธาธิการและผังเมืองไม่ได้ดำเนินการวางผังเพราะถือว่าเป็นอำนาจของ ส.ป.ก. จึงเห็นว่า จะต้องมีการปรับปรุงระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมารองรับเพื่อสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจในอำนาจหน้าที่ อันจะเป็นช่องทางการพัฒนารายได้ของ ส.ป.ก. ให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ถือเป็นความคิดเห็นที่ดีมาก เพราะว่าการทวงคืนพื้นที่ของ ส.ป.ก. จะเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งที่ดินที่ได้รับมอบจากกรมป่าไม้จะมีชุมชนติดมาด้วย ประเด็นที่สำคัญ คือ จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสังคมในปัจจุบัน

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า ภายในระยะเวลา ๓ ปี จัดเก็บรายได้ ประมาณ ๕,๐๐,๐๐๐ บาท ที่ดำเนินการจัดเก็บรายได้จากที่ดินชุมชนตามกระบวนการของ ส.ป.ก. ซึ่งมีการ Zoning พื้นที่ถูกต้องตามกฎหมายในที่ดินชุมชน ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ แต่หากว่าเป็นพื้นที่อื่นๆ จากทั่วประเทศจะสามารถจัดเก็บรายได้จำนวนมาก ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดินดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นทางออกของการพัฒนาประเทศในการใช้ที่ดินอย่างคุ้มค่าเหมาะสมกับการพัฒนาตามนโยบายของประเทศ

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า งบประมาณในการบริหารราชการแผ่นดินในแต่ละปีที่ผ่านมาจะเห็นว่า ไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาประเทศ รัฐจึงต้องหารายได้เพิ่มเติม ฉะนั้นพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ดูแลรับผิดชอบต้องดำเนินการจัดหาและจัดเก็บรายได้อย่างจริงจัง ซึ่งน่าจะสามารถจัดเก็บรายได้ได้ไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท หากดำเนินการให้ถูกต้อง ประชาชนได้ประโยชน์และรัฐได้ประโยชน์ก็ถือว่าได้ประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าที่ดิน ส.ป.ก. ก็สามารถดำเนินการได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ตามข้อมูลที่ได้ทำการศึกษา ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินไปแล้วประมาณ ๓๖ - ๓๗ ล้านไร่ จากทั้งหมดประมาณ ๔๐ ล้านไร่ ส่วนที่เหลือยังไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินประมาณ ๒.๘ ล้านครัวเรือน แต่เมื่อดำเนินการแยกประเภทพื้นที่แล้วจะมีประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ เป็นที่ดินชุมชน นอกจากนี้ประเด็นเรื่องโครงสร้างอายุที่ประมวลจากฐานข้อมูล ALROLAND พบว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี โดยแบ่งเป็น ๖๐ - ๗๐ ปี ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน และอายุมากกว่า ๗๐ ปี ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน ซึ่งคนเหล่านี้ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือใช้ที่ดินได้ไม่เต็มศักยภาพ อีกทั้งบุตรหลานของเกษตรกรที่อยู่ด้วยมีไม่เกิน ๑๗% และ ๑๐ ปีข้างหน้า เกษตรกรที่อายุมากกว่า ๖๐ ปี จะเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน ซึ่งจะเกินครึ่งหนึ่งของครัวเรือนที่มีในปัจจุบัน และที่ดินที่เกษตรกรดังกล่าวนี้ถือครองอยู่มีประมาณ ๒๑ ล้านไร่ ทำให้เห็นทิศทางว่า ส.ป.ก. ไม่จำเป็นที่จะต้องจัดซื้อที่ดินเอกชน เพราะว่ามีที่ดินเพียงพอแล้ว เพียงแต่ต้องมีการจ่ายค่าชดเชยให้กับเกษตรกรที่นำที่ดินมาคืน ส.ป.ก. แต่อย่างไรก็ตามจะสามารถจัดที่ดินให้เกษตรกรรายใหม่ได้โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการจัดซื้อที่ดินเอกชน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องการใช้ประโยชน์ที่ดินของ ส.ป.ก. เป็นปัญหาในข้อกฎหมายเพราะเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากในปี ๒๕๑๘ กำหนดให้ ส.ป.ก. มุ่งจัดที่ดินเอกชนเป็นหลัก โดยจัดซื้อที่ดินเอกชนนำมาจัดให้แก่เกษตรกร แต่การจัดที่ดินรัฐเป็นข้อยกเว้นและมีการกำหนดไว้ตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ ประมาณ ๒๐% ซึ่งต่างจากที่ดินเอกชนที่มีการกำหนดไว้ ประมาณ ๘๐% เช่น มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๓ ต่อมา ส.ป.ก. ได้รับมอบที่ดิน

ป่าสงวนแห่งชาติมาดำเนินการ ซึ่งพื้นที่มีความหลากหลายและไม่ได้นำมาอนุรักษ์แต่นำมาบริหารจัดการให้เกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุด เมื่อ ส.ป.ก. นำที่ดินบางส่วนมาใช้ประโยชน์ก็จะเกิดปัญหาว่าไม่นำไปใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ซึ่งเป็นที่มาของการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินที่ให้อำนาจกับ ส.ป.ก. คือ การบังคับซื้อด้วยกลไกถ้าไม่ขายให้เวนคืน แต่กฎหมายบังคับว่าจะต้องเวนคืนเฉพาะในส่วนที่เกินสิทธิ ซึ่งประเด็นนี้ได้หารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าหากเกษตรกรไม่ได้กำหนดว่าต้องการที่ดินแปลงใดหรือให้เวนคืนที่ดินแปลงใดก็จะไม่สามารถเวนคืนที่ดินได้ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามมาตรา ๒๙ ได้ ส.ป.ก. จึงไม่มีการจัดซื้อที่ดินตามมาตราดังกล่าวนี้ ซึ่งการจัดซื้อที่ดินที่ผ่านมาจะจัดซื้อตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ให้ความเห็นว่า ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจจัดซื้อที่ดินตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากมาตรา ๒๙ ไม่สามารถใช้บังคับได้ ทำให้ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมาแล้วประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ ไร่ ไม่ถูกกฎหมาย จึงเห็นว่าควรจะปรับปรุงกฎหมายโดยตัดเรื่องการจัดซื้อที่ดินออก คงไว้เพียงการจัดที่ดินรัฐอย่างเดียว เพราะว่า ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินมาในราคาที่สูงมากแต่ห้ามโอน ทำให้ที่ดินไม่มีมูลค่า จึงเห็นว่าควรจะมีการเปลี่ยนแปลงต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินในราคาที่สูงแต่ไม่สามารถจำหน่ายจ่ายโอนได้ถือเป็นเรื่องที่ไม่เกิดประโยชน์ เพราะที่ผ่านมาได้มีนโยบายในการเพิ่มมูลค่าที่ดินของ ส.ป.ก. ดังนั้น จะต้องมีการปรับปรุงกฎหมาย

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า กรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ไปพร้อมกับคนนั้น เป็นเงื่อนไขที่แต่เดิมกรมป่าไม้ได้ดำเนินการเรื่องการบุกรุกที่ดินรัฐมาโดยตลอด และเมื่อมี ส.ป.ก. ที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของการจัดสรรที่ดินโดยตรง รัฐบาลในขณะนั้นจึงมอบที่ดินให้กับ ส.ป.ก. จึงเป็นเงื่อนไขตามมติคณะรัฐมนตรีที่เมื่อกรมป่าไม้จะมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. จะต้องมีคนติดมาด้วย เพราะหากไม่มีจะไม่สามารถมอบพื้นที่ให้กับ ส.ป.ก. ได้ ขณะนี้กรมป่าไม้ได้ดำเนินการจัดทำแผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงโดยการแปลภาพถ่ายปี ๒๕๔๕ ซึ่งหากพื้นที่ใดมีสภาพเป็นป่าจะนำกลับคืนหมด เพราะ ส.ป.ก. ไม่มีอำนาจปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าและยังไม่ได้เพิกถอน

กรรมการและเลขานุการ ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องของชุมชน ส.ป.ก. ได้มีการตั้งคณะทำงานโดยมีกรมโยธาธิการและผังเมือง กรมพัฒนาที่ดิน และ ส.ป.ก. ร่วมกันพิจารณาในเรื่องการดำเนินการใช้กฎหมายผังเมืองในการกำหนดขอบเขตเรื่องของชุมชน เพื่อให้ขับเคลื่อนตามนโยบายของประธานกรรมการ ซึ่งได้มีการเริ่มศึกษาพื้นที่บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายต่อไป

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในกรณีดอยแม่สลองหลังจากที่ทหารขอใช้ที่ดินให้กับกองพล ๙๓ ภายหลังได้มีการเปลี่ยนมือจึงส่งพื้นที่คืนกรมป่าไม้ และต่อมากรมป่าไม้ได้ส่งมอบให้กับ ส.ป.ก. โดยได้ดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินและจัดที่ดินให้กับเกษตรกรรอบๆ พื้นที่แล้ว แต่บนดอยไม่ได้ดำเนินการ ซึ่งเห็นว่าผู้ประกอบการน่าจะต้องการเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. แต่จะต้องหารือทำความเข้าใจ ส่วนไหน

ยอมให้จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน เพราะเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและควบคุมของท้องถิ่น ที่ไม่สามารถดำเนินการได้หากที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ ดังนั้น เมื่อเป็นพื้นที่ของ ส.ป.ก. ก็ควรจะต้องดำเนินการดังกล่าวนี้ต่อไป

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า ตามแนวทางที่จัดการร่วมกับ ส.ป.ก. ได้ใช้แนวทางประชารัฐ ซึ่งเป็นพลังในการสนับสนุนช่วยเหลือจากหลายหน่วยงาน เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมพัฒนาที่ดิน และกรมป่าไม้ ร่วมกันขับเคลื่อนงานโดย ส.ป.ก. สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัยระหว่าง ส.ป.ก. กับมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขับเคลื่อนในเรื่องงานวิชาการก่อนที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งทำให้สังคมเป็นสุข ส.ป.ก. มีรายได้เข้าเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพิ่มขึ้น ท้องถิ่นสามารถเดินหน้าต่อไปได้ และมีการนำสาธารณูปโภคต่างๆ เข้าไปในพื้นที่ ซึ่งเป็นการลดรายจ่ายของ ส.ป.ก. และประชาชนได้ประโยชน์ ดังนั้น บทสรุปในเรื่องนี้สมควรที่จะดำเนินการต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เห็นด้วยที่ ส.ป.ก. และท้องถิ่นจะเดินไปในทิศทางเดียวกัน เพราะหากท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและร่วมมือกันกับท้องที่ (กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน) ในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ก็จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่ผลสำเร็จ

มติคณะกรรมการ เห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๓.๓ ขอความเห็นชอบปรับอัตราเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้ง

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ มาตรา ๙ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และมาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปก. หรือ คปจ.) มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ หรือปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่ คปก. หรือ คปจ. มอบหมาย เพื่อพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ และการพัฒนากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งปัจจุบัน คปก. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการรวม ๓ คำสั่ง ดังนี้

๑. คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๑/๒๕๕๔ สั่ง ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๖/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการพัฒนากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓. คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๑/๒๕๖๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อเท็จจริง

๑. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

มาตรา ๖ (๑) เบี้ยประชุมเป็นรายเดือน สำหรับกรรมการในคณะกรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือโดยประกาศพระบรมราชโองการ ซึ่งมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบสูงปฏิบัติงานในด้านการกำหนดนโยบายอันมีผลกระทบต่อการบริหาร เศรษฐกิจ หรือสังคมในภาพรวมของประเทศตามรายชื่อคณะกรรมการและอัตราเบี้ยประชุมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗ (๒) เบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง สำหรับอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (๑) เว้นแต่อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง หรือกรม อนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด หรืออนุกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ได้รับเบี้ยประชุมเฉพาะอนุกรรมการที่ไม่ได้เป็นข้าราชการของส่วนราชการนั้น ทั้งนี้ ตามอัตราเบี้ยประชุมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ ประธานกรรมการหรือประธานอนุกรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งในสี่ของอัตราเบี้ยประชุมที่กรรมการหรืออนุกรรมการนั้นมีสิทธิได้รับแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือประธานอนุกรรมการไม่สามารถร่วมประชุมได้ให้ผู้ซึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมได้รับเบี้ยประชุมในอัตราเดียวกับประธานกรรมการหรือประธานอนุกรรมการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐ รองประธานกรรมการหรือรองประธานอนุกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือโดยประกาศพระบรมราชโองการ ที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งในแปดของอัตราเบี้ยประชุมที่กรรมการหรืออนุกรรมการนั้นมีสิทธิได้รับแล้วแต่กรณี

๒. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดรายชื่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือน และอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนและเป็นรายครั้งสำหรับกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

ข้อ ๒ กำหนดชื่อคณะกรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมและอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือน ตามบัญชีหมายเลข ๑ แนบท้ายประกาศนี้ โดยคณะกรรมการตามมาตรา ๖ (๑) ประธานอัตรา ๑๐,๐๐๐ บาท กรรมการ ๘,๐๐๐ บาท

ข้อ ๔. กำหนดอัตราเบี้ยประชุมรายครั้งสำหรับกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ตามบัญชีหมายเลข ๓ แนบท้ายประกาศนี้ โดยอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการ ตามมาตรา ๗ (๒) เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการตามมาตรา ๗ อัตราไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท/คน/ครั้ง

๓. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๒๘๐ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ กรมบัญชีกลาง ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน แจ้งว่าได้มีการออกประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนใช้เป็นแนวทางเบิกจ่ายเบี้ยประชุมของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้ง

การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายตามอัตราค่าเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้ง ซึ่งเป็นการยกตัวอย่างการประชุมคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ รายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	รายการ	ประกาศกระทรวงคลังฯ พ.ศ. ๒๕๕๘	ประกาศคณะกรรมการนโยบายบริหารทุนหมุนเวียนฯ พ.ศ. ๒๕๖๒	ผลต่างที่เพิ่มขึ้น
๑	อัตราค่าเบี้ยประชุมประธาน	๑,๒๕๐	๒,๐๐๐	๗๕๐
๒	อัตราค่าเบี้ยประชุมรองประธาน	๑,๑๒๕	๑,๖๐๐	๔๗๕
๓	อัตราค่าเบี้ยประชุมอนุกรรมการ	๑,๐๐๐	๑,๖๐๐	๖๐๐
๔	ค่าเบี้ยประชุมในการจัดประชุมต่อครั้ง	๑๕,๓๗๕	๒๔,๔๐๐	๙,๐๒๕
๕	ประมาณการรายจ่ายค่าเบี้ยประชุมต่อปี (ประชุม ๘ ครั้งต่อปี)	๑๒๓,๐๐๐	๑๙๕,๒๐๐	๗๒,๒๐๐

กฎหมาย ระเบียบ และมติที่เกี่ยวข้อง

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๔ กรรมการให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตราคนละไม่เกิน ๒,๔๐๐ บาท/ครั้ง/เดือน สำหรับอนุกรรมการให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตราคนละไม่เกิน ๑,๖๐๐ บาท/ครั้ง/เดือน กรณีกรรมการหรืออนุกรรมการผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในทุนหมุนเวียนนั้นมากกว่าหนึ่งคณะกรรมการหรืออนุกรรมการดังกล่าวให้ได้รับเบี้ยประชุมในแต่ละคณะไม่เกิน ๑ ครั้ง/เดือน

ข้อ ๕ ประธานกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน หรือประธานอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งให้ได้รับเบี้ยประชุมเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งในสี่ที่กรรมการ หรืออนุกรรรมการ ตามข้อ ๔ ได้รับ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖ การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เบิกจ่ายได้เฉพาะในเดือนที่มีการประชุมคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ

ข้อ ๗ กรณีที่มีการประชุมคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการมากกว่า ๑ ครั้ง/เดือน และมีกรรมการหรืออนุกรรมการไม่ได้มาประชุมในครั้งแรกของเดือนให้เบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการหรืออนุกรรมการที่มาประชุมในการประชุมครั้งอื่นในเดือนนั้นได้ ทั้งนี้ กรรมการหรืออนุกรรมการมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมในแต่ละคณะไม่เกิน ๑ ครั้ง/เดือน

ข้อ ๙ ทุนหมุนเวียนใดที่กระทรวงการคลังได้เคยให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติให้เบิกจ่ายเบี้ยประชุมของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดก็คงให้เบิกจ่ายในอัตรานั้นต่อไป โดยใช้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่ายเป็นไปตามที่กำหนดใน ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘

ข้อ ๑๐ การเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่มีหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่จะพิจารณาได้ภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราที่กำหนดข้างต้น โดยต้องคำนึงถึงสถานะการเงินของทุนหมุนเวียนและภารกิจตามหน้าที่เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการไปก่อนแนวทางที่กำหนดข้างต้นและที่ยังมิได้มีการข้อตกลงใดๆ กับกระทรวงการคลังตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการเบิกจ่ายของทุนหมุนเวียนนั้นๆ

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒ ได้พิจารณาปรับเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้งแล้ว มีมติให้นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เนื่องจากปัจจุบันกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีภารกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องมีความซับซ้อนในการพิจารณารายละเอียดมากขึ้น ทำให้การพิจารณาของคณะอนุกรรมการต้องใช้ความระมัดระวัง รอบคอบมากขึ้นในการพิจารณาวิเคราะห์โครงการต่างๆ การศึกษาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ รวมทั้งการพิจารณาด้านการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้การขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สามารถบรรลุตาม

วัตถุประสงค์ของโครงการและเป็นไปตามมาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๒ ได้ประกาศหลักเกณฑ์และอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔ กรรมการให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตราคนละไม่เกิน ๒,๔๐๐ บาท/ครั้ง/เดือน สำหรับอนุกรรมการให้ได้รับเบี้ยประชุมในอัตราคนละไม่เกิน ๑,๖๐๐ บาท/ครั้ง/เดือน กรณีกรรมการหรืออนุกรรมการผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในทุนหมุนเวียนนั้นมากกว่าหนึ่งคณะ กรรมการหรืออนุกรรมการดังกล่าวให้ได้รับเบี้ยประชุมในแต่ละคณะไม่เกิน ๑ ครั้ง/เดือน และข้อ ๕ ประธานกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน หรือประธานอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งให้ได้รับเบี้ยประชุมเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งในสี่ที่กรรมการ หรืออนุกรรมการ ตามข้อ ๔ ได้รับแล้วแต่กรณี ฝ่ายเลขานุการพิจารณาแล้วเห็นควรนำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการปรับอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้ง โดยให้ถือปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒

ทั้งนี้ ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการให้ใช้ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๖ (๑) และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดรายชื่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือน และอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนและเป็นรายครั้งสำหรับกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๒ ซึ่งมีอัตราที่สูงกว่าตามประกาศคณะกรรมการทุนหมุนเวียน เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่ง ข้อ ๙ ได้กำหนดไว้ว่าทุนหมุนเวียนใดที่กระทรวงการคลังได้เคยให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติให้เบิกจ่ายเบี้ยประชุมของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการในอัตราที่สูงกว่าอัตราที่กำหนดก็คงให้เบิกจ่ายในอัตรานั้น ต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

ขอความเห็นชอบปรับอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้ง ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการทุนหมุนเวียน เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ หาก คปก. ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นใหม่ในภายหลังก็ให้ถือปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว

มติคณะกรรมการ เห็นชอบปรับอัตราเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่งตั้ง ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการทุนหมุนเวียน เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน และคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่องที่ ๓.๔ การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๙ เรื่อง

เรื่องที่	จังหวัด	หน่วยงานที่ขอใช้	กิจการที่ขออนุญาต	เนื้อที่ (ไร่)
๑	พะเยา	สำนักงานอัยการสูงสุด	เพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำ เพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ)	๒-๐-๓๐
๒	เชียงราย	เทศบาลตำบลห้วยซ้อ	เพื่อสร้างอาคารสำนักงาน (ศูนย์ราชการ)	๕-๐-๐๘
๓	กาญจนบุรี	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดหนองจั่น	๒๐-๐-๘๓
๔	กาญจนบุรี	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดอู่ล่อง	๑๖-๓-๑๖
๕	กาญจนบุรี	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดศิลามงคล	๑๗-๓-๓๗
๖	ขอนแก่น	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดประชาสามัคคี	๓๔-๐-๖๔
๗	ขอนแก่น	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดป่าซำสักสูง	๒๐-๑-๒๓
๘	หนองคาย	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรือง	๒๐-๓-๑๖
๙	อุดรธานี	วัดนิโรธพิมพาราม	เพื่อสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานี และสถานที่ปฏิบัติธรรม	๑๐๑-๑-๑๑

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ฯลฯ

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕ การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ตามระเบียบนี้ ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ฯลฯ

ข้อ ๘ การให้ใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น

ฯลฯ

ข้อ ๑๒ การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๕ ไร่

ฯลฯ

ข้อ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอ คปก. พิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

๒. คำสั่ง คปก. ที่ ๕/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้มีอำนาจหน้าที่

๑. พิจารณา กำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสนอ คปก. พิจารณา

ฯลฯ

๓. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการอนุญาตและการให้ความยินยอมหรืออนุญาตตามที่กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือตามที่ คปก. กำหนด

๓. ประกาศ คปก. เรื่องแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

ฯลฯ

ข้อ ๒ ในการพิจารณาอนุญาตให้แบ่งที่ดินออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ เขตสังฆาวาส และพุทธาวาส หมายถึง ส่วนที่เป็นเสนาสนะ (อุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ ศาลาปฏิบัติธรรม กุฏิสงฆ์ ฯลฯ) เนื้อที่ตามเหตุผลและความจำเป็น แต่ทั้งนี้ไม่เกินจำนวน ๑๐๐ ไร่

ส่วนที่ ๒ พุทธอุทยาน หรือโครงการตามแผนงานโครงการของผู้ขออนุญาต ให้ ส.ป.ก. วัด สำนักสงฆ์ ชุมชน ดูแลบริหารจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน เนื้อที่ตามเหตุผลและความจำเป็น แต่ทั้งนี้ไม่เกินจำนวน ๑,๐๐๐ ไร่

กรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ขอใช้ประโยชน์ที่ดินเกินกว่าที่กำหนดไว้ ให้พิจารณาเหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาต ผลกระทบทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์ในที่ดินของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อ ๓ ให้ผู้ขออนุญาตจัดทำผัง หรือรูปแผนที่ที่กำหนดขอบเขตอย่างชัดเจน ว่าส่วนใดเป็นเขตสังฆาวาส เขตพุทธาวาส และเขตที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และระบุด้วยว่าใช้ประโยชน์อย่างไร

ข้อ ๔ กรณีมีการปลูกป่า ต้องระบุว่าเป็นไม้ประเภทหวงห้ามตามกฎหมายป่าไม้ให้ชัดเจน

เรื่องที่ ๓.๔.๑ สำนักงานอัยการสูงสุดขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำเพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานอัยการสูงสุด ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการ จังหวัดเชียงคำ จังหวัดพะเยา ที่ดินแปลงเลขที่ ๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๗lV๒๘๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๐ ไร่ ตามหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เลขที่ ๔๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๒. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา (ส.ป.ก.พะเยา) มีหนังสือที่ พย ๐๐๑๑.๔/๙๘๖ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต และหนังสือ ที่ พย ๐๐๑๑.๔/๑๒๐๔ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ ส่งเอกสารเพิ่มเติม กรณีสำนักงานอัยการสูงสุดขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำเพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๗lV๒๘๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๒-๑-๘๕ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลน้ำแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพะเยา (คปจ.พะเยา) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าน้ำแวนและป่าห้วยไคร้ (A) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลน้ำแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด ซึ่ง ส.ป.ก.พะเยา ได้สำรวจรังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๗lV๒๘๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๒-๑-๘๕ ไร่ ต่อมา ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแนวเขต

และรูปแปลงแผนที่ที่ขออนุญาต ปรากฏว่าที่ดินแปลงที่ ๓ บางส่วน อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน (คาบเกี่ยวกับเขต RF) จึงสำรวจรังวัดใหม่ให้อยู่เฉพาะในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๓๐ ไร่

๓. งบประมาณการดำเนินโครงการเป็นของสำนักงานอัยการสูงสุด จำนวนประมาณ ๖๑ ล้านบาท

๔. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแวน สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบการสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำ

๕. ส.ป.ก.พะเยา ได้สำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดินดังกล่าว ปรากฏว่าไม่พบไม้หวงห้ามแต่อย่างใด

๖. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.พะเยา	๑,๒๘๒,๔๑๔	๓๙,๓๖๗	๓๑๙,๒๐๐	๒-๐-๓๐	๐.๐๐๐๒
อ.เชียงคำ	๕๓,๒๖๑	๔,๘๗๖	๓๘,๗๔๒	๒-๐-๓๐	๐.๐๐๓
ต.น้ำแวน	๖,๕๑๔	๖๑๗	๔,๕๗๘	๒-๐-๓๐	๐.๐๓

(ข้อมูล ณ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕๓,๒๖๑ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๓๘,๗๔๒ ไร่ โดยในเขตอำเภอเชียงคำมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๓-๑๔ ไร่ รายละเอียดดังต่อไปนี้

๖.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๓-๒-๓๙ ไร่

๖.๒ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ราชการ จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๐ ไร่

๖.๓ การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๗๕ ไร่

และในเขตตำบลน้ำแวนมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ จำนวน ๑ ราย ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุดขออนุญาตสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๐ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีสำนักงานอัยการสูงสุดขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำเพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๗lV๒๘๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๓๐ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลน้ำแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา และนำเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนราชการ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำเพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ) ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวเป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินครั้งที่สอง เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๓๐ ไร่ โดยในครั้งแรกอนุญาตให้ใช้ที่ดินไปแล้ว เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๐ ไร่ รวมเนื้อที่ประมาณ ๗-๐-๓๐ ไร่ โดยเป็นการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒ จึงอยู่ในอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานอัยการสูงสุดใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำเพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ) เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๓๐ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานอัยการสูงสุดใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำเพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๗lV๒๘๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๓๐ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลน้ำแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า กรมป่าไม้ไม่ทักท้วงเรื่องอำนาจในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. แต่ในพื้นที่ที่ยังไม่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินนั้นยังคงมีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติหรือไม่ หากยังคงสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติผู้ขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินต้องยื่นขออนุญาตใช้ที่ดินต่อกรมป่าไม้ตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แต่หากมีสภาพเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติแล้ว และเป็นกิจการอื่นที่ไม่ใช่เพื่อเกษตรกรรมต้องยื่นขออนุญาตตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ เพื่อป้องกันการร้องเรียนและเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในอนาคต

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้ให้ความเห็นว่า ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้กำหนดนิยามศัพท์คำว่าป่า หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นการกำหนดพื้นที่ป่าโดยไม่มีขอบเขต จากนั้นจึงได้อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ และตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๒๖ (๔) กำหนดว่าเมื่อ ครม. มีมติให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้ พรฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น ซึ่งที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้รับมอบที่ดินมาจำนวนหลายล้านไร่ และกังวลว่าหากไม่มีกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติคุ้มครองป่าจะถูกบุกรุกมากขึ้น กฎหมายจึงกำหนดว่าในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดซึ่งเป็นส่วนที่ใหญ่กว่า เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดมาปฏิรูปที่ดินก็ให้ พรฎ. มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติแปลงนั้นไปเรื่อยๆ จบครบถ้วน และหากมีข้อสงสัยความหมายของการนำมาคืออะไร คณะกรรมการ

กฤษฎีกาก็ได้ให้ความเห็นว่า ส.ป.ก. ต้องมีแผนงานและงบประมาณในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินแปลงนั้น โดยที่ยังไม่จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรก็ถือว่าเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ แต่กรมป่าไม้ได้ตีความว่าหากยังไม่ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก็ไม่มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งเป็นการตีความเกินว่าความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินต่อกรมป่าไม้ ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และ พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เนื่องจาก พรฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนความเป็นป่าสงวนแห่งชาติไปแล้ว

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า ตามมาตรา ๒๖ (๔) กำหนดว่า เมื่อ ส.ป.ก. ได้นำที่ดินส่วนใดมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้ พรฎ.กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ และเมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงานและงบประมาณในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ส่วนนั้นแล้ว ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่คำพิพากษาศาลฎีกาเมื่อปี ๒๕๕๘ ให้ความเห็นว่ากรณียังไม่ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก็ไม่มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ แต่ที่ผ่านมากรมป่าไม้ถือตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกามาโดยตลอด แต่ในกรณีพื้นที่ที่เป็นแปลงเล็กแปลงน้อยก็จะขอหารือกับ ส.ป.ก. เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาพื้นที่คาบเกี่ยวต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า สำหรับแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้จะขอหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานระหว่าง ส.ป.ก. กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานอัยการสูงสุดใช้ที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานอัยการจังหวัดเชียงคำเพิ่มเติม (บ้านพักข้าราชการอัยการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๗lV๒๘๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๓๐ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลน้ำแวน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

เรื่องที่ ๓.๔.๒ เทศบาลตำบลห้วยซ้อขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อ (ศูนย์ราชการ) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย (ส.ป.ก.เชียงราย) มีหนังสือ ที่ ชร ๐๐๑๑.๔/๑๖๑๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีเทศบาลตำบลห้วยซ้อขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อ (ศูนย์ราชการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๙lI๓๔๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๘ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย (คปจ.เชียงราย) ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดอยหลวงป่าน้ำยาวและป่าน้ำซ้อ (A) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลศรีดอนชัย และตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด ส.ป.ก.เชียงราย ได้สำรวจรังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๙II๓๔๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๘ ไร่

๓. งบประมาณในการดำเนินโครงการเป็นของเทศบาลตำบลห้วยซ้อ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท

๔. เทศบาลตำบลห้วยซ้อ ได้รับรองว่าการสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อไม่มีผลกระทบในด้านที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ ตามหนังสือที่ ชร ๕๗๒๐๑/๗๑๖ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๕. เทศบาลตำบลห้วยซ้อ ได้รายงานการตรวจสอบไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่าไม่พบไม้หวงห้ามในแปลงที่ดินดังกล่าว ตามหนังสือที่ ชร ๕๗๒๐๑/๑๑๖๔ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑

๖. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.เชียงราย	๖๑๓,๕๙๔	๗๙,๕๗๙	๕๕๔,๑๑๔	๕-๐-๐๘	๐.๐๐๐๘
อ.เชียงของ	๙๗,๕๖๐	๑๓,๒๗๐	๙๒,๕๖๗	๕-๐-๐๘	๐.๐๐๕
ต.ห้วยซ้อ	๖๗,๒๙๕	๘,๖๐๒	๖๕,๒๑๙	๕-๐-๐๘	๐.๐๐๗

(ข้อมูล ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๙๗,๕๖๐ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๙๒,๕๖๗ ไร่ โดยในเขตอำเภอเชียงของมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๕๙-๓-๖๙ ไร่ รายละเอียดดังต่อไปนี้

๖.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา จำนวน ๒ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๓-๐-๙๖ ไร่

๖.๒ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๑-๑๕ ไร่

๖.๓ การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๙-๑-๕๘ ไร่

๖.๔ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๓๐-๐-๐๐ ไร่

และในเขตตำบลห้วยซ้อ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๒-๕๔ ไร่ ได้แก่ กิจการเพื่อส่งเสริมการเกษตรกรรม ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๙-๑-๕๘ ไร่ กิจการเพื่อการศึกษา ๒ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๓-๐-๙๖ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินของเทศบาลตำบลห้วยซ้อ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อ (ศูนย์ราชการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๙II๓๔๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๘ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และนำเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. เทศบาลตำบลห้วยซ้อ เป็นหน่วยงานของรัฐ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อ (ศูนย์ราชการ) และสิ่งปลูกสร้างอื่นตามอำนาจหน้าที่โดยรวมศูนย์อยู่ในที่เดียวกัน เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ และติดต่อราชการได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒ จึงอยู่ในอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้เทศบาลตำบลห้วยซ้อใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อ (ศูนย์ราชการ) เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๘ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้เทศบาลตำบลห้วยซ้อใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อ (ศูนย์ราชการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๙II๓๔๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๘ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า ขอให้ยื่นขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อป้องกันการร้องเรียนในอนาคต

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ให้ข้อสังเกต ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. กรณีมีข้อสงสัยว่าที่ดินในพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดินมีการกำหนดแผนงานและงบประมาณหรือไม่นั้น ขอเรียนชี้แจงว่า ในอดีตที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้สั่งการให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในลักษณะครอบคลุมทั้งอำเภอ เนื่องจาก ส.ป.ก. มีการสำรวจรังวัดที่ดินเป็นจำนวนมากซึ่งในบางพื้นที่มีลักษณะเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย จึงได้ตรวจสอบข้อมูลจากแผนที่ว่าในแต่ละอำเภอมีพื้นที่ใดที่ยังไม่ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการเฉพาะอำเภอนั้นๆ จึงขอยืนยันว่าที่ดินของ ส.ป.ก. มีการกำหนดแผนงานและงบประมาณครอบคลุมไว้เรียบร้อยแล้ว

๒. เนื่องจากการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างศูนย์ราชการนั้น มีแนวโน้มที่ดินบริเวณข้างเคียงมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และก่อนที่จะเกิดการซื้อ-ขายกันในพื้นที่ ส.ป.ก. ควรเตรียมการไว้ล่วงหน้า โดยขอให้จังหวัดพิจารณาจัดทำผังใหม่ อีกทั้ง ส.ป.ก. ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กับกรมโยธาธิการและผังเมือง จึงอาจจะขอให้ช่วยสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการความเป็นไปได้ในการเกิดชุมชนเมือง เพื่อจัดทำผังเมืองใหม่เป็นการเตรียมข้อมูลในการนำมาใช้ประกาศเขตชุมชน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้เสนอความเห็นว่า ในการขออนุญาตใช้ที่ดินให้ ส.ป.ก. จังหวัด จัดเตรียมข้อมูลหรือแสดงหลักฐานว่ามีแผนงานหรืองบประมาณในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่นั้นแล้ว เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเห็นด้วยกับผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ที่เสนอให้ ส.ป.ก. จัดทำผังเมืองใหม่ในการรองรับการทำงานของ ส.ป.ก. ต่อไป

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า ขณะนี้พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อยู่ในเขตพื้นที่ลักษณะนี้เป็นจำนวนมาก หากไม่มีการแก้ไขกฎหมายป่าไม้ก็จะเกิดปัญหาขึ้นได้ ปัจจุบันในเขตภาคเหนือตอนบนมีการก่อตั้ง อปท. ขึ้นหลายแห่ง หากไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินก็ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่นั้นได้ และทำให้ถูกตัดงบประมาณในส่วนนั้นไป เรื่องนี้จึงถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดีที่จะให้ อปท. สามารถดำเนินการต่างๆ ต่อไปได้

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี (นายสุวิทย์ ไทยเอียด) ได้เสนอความเห็นว่า ในพื้นที่อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ป่าถูกทำลายไปตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐ หลังจากนั้นกรมป่าไม้ได้อนุญาตให้บริษัทได้รับสัมปทาน เนื้อที่ประมาณ ๖๐,๐๐๐ กว่าไร่ ต่อมาชาวบ้านถือโอกาสนี้เข้าไปบุกรุกช่วงที่มีสัมปทาน เฉพาะในพื้นที่อำเภอท่าชนะ เนื้อที่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่ มีทั้งวัด โรงเรียน หมู่บ้าน และสถานีอนามัย ซึ่งจากข้อมูลเป็นเขตปฏิรูปที่ดินประมาณ ๓๐% และบางพื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งมีการปลูกยางและโค่นต้นยางไปแล้วประมาณ ๒ - ๓ ครั้ง เมื่อมีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติกรมป่าไม้ก็มีหน้าที่ที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ชาวบ้าน ในพื้นที่ตำบลวัง ตำบลคลองพา และตำบลสมอทอง ยังคงอยู่ในเขตพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. แม้ว่าจะมีการประชุมร่วมกันของหลายหน่วยงานแต่ก็ไม่ได้ข้อยุติ จึงเป็นตัวแทนของเกษตรกรในพื้นที่นำเสนอปัญหาต่อที่ประชุมนี้

ประธานกรรมการ ได้ให้ความเห็นว่า เรื่องการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map) จะเข้าหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาต่อไป

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า กรมป่าไม้ได้ดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ โดยให้กรมป่าไม้จัดทำแผนที่ดิจิทัล โดยพื้นที่ใดอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินและมีผลเป็นการเพิกถอนแล้ว จะดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงให้ถูกต้องต่อไป และมีแผนงานในการจัดทำแผนที่แนบท้ายร่างกฎกระทรวงเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

โดยจะมีการจัดทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ราษฎรทักท้วง และขอให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบข้อมูลว่ายังมีพื้นที่ส่วนใดที่จะต้องเพิกถอนอีก เพื่อที่กรมป่าไม้จะได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้เทศบาลตำบลห้วยซ้อใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลห้วยซ้อ (ศูนย์ราชการ) ที่ดินแปลงเลขที่ ๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๙II๓๔๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๘ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

เรื่องที่ ๓.๔.๓ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดหนองจั่นในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีหนังสือ ที่ กจ ๐๐๑๑/๒๖๗๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีสำนักงานพระพุทธ ศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดหนองจั่น ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘III๖๘๐๘ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๘๓ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองนกแก้ว อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี (คปจ.กาญจนบุรี) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดอนแสลบและป่าเลาขวัญ (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด โดยมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๓ และครอบครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ พระอุโบสถ โรงครัว ศาลาการเปรียญ วิหาร เมรุ ศาลาอเนกประสงค์ กุฏิสงฆ์ ซึ่ง ส.ป.ก.กาญจนบุรี ได้รังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘III๖๘๐๘ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๘๓ ไร่

๓. เจ้าคณะอำเภอเลาขวัญ นายอำเภอเลาขวัญ เจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดหนองจั่นได้

๔. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองนกแก้ว สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบการสร้างวัดหนองจั่น

๕. คณะกรรมการดำเนินการสร้างวัดได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่าพบไม้หวงห้ามชนิดเดียว คือ ไม้สัก จำนวน ๗๐ ต้น ซึ่งชาวบ้านร่วมกันปลูกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑

๖. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ราย)	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ไร่)	เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
จ.กาญจนบุรี	๑,๒๘๒,๔๑๔	๓๙,๔๗๐	๗๓๘,๗๗๒	๒๐-๐-๘๓	๐.๐๐๒
อ.เลาขวัญ	๓๙๔,๒๕๘	๑๒,๗๕๑	๒๕๑,๕๘๙	๒๐-๐-๘๓	๐.๐๐๕
ต.หนองนกแก้ว	๕๓,๔๙๐	๒,๑๑๙	๔๙,๐๘๖	๒๐-๐-๘๓	๑.๐๓๘

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๙๔,๒๕๘ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๒๕๑,๕๘๙ ไร่ โดยในเขตอำเภอเลาขวัญมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๑๐๒-๓-๒๗ ไร่ ดังนี้

๖.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๐-๒-๐๐ ไร่

๖.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัย จำนวน ๒ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๐ ไร่

๖.๓ การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา จำนวน ๕ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๙๐-๑-๒๗ ไร่

๖.๔ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ราชการ จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๐๐ ไร่

๖.๕ การใช้ที่ดินเพื่อการนันทนาการ จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๐๐ ไร่

และในเขตตำบลหนองนกแก้ว ส.ป.ก. ยังไม่มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดหนองจั่น ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘III๖๘๐๘ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๘๓ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองนกแก้ว อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี และนำเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดหนองจั่น สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดหนองจั่น เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๘๓ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดหนองจั่น ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lll๖๘๐๘ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๘๓ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองนกแก้ว อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดหนองจั่น ที่ดินแปลงเลขที่ ๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๙๓๘lll๖๘๐๘ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๘๓ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองนกแก้ว อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องที่ ๓.๔.๔ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดอู่ล่อง ในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกาญจนบุรี

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจบุรี (ส.ป.ก.กาญจนบุรี) มีหนังสือ ที่ กจ ๐๐๑๑/๑๙๕๓ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต และหนังสือ ที่ กจ ๐๐๑๑/๒๗๕๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ ส่งเอกสารเพิ่มเติมกรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดอู่ล่อง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕๐, ๑๕๑ และ ๑๕๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘lV๖๔๓๔ รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๐๙ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี (คปจ.กาญจนบุรี) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าเขาพระฤาษีและป่าเขาบ่อแร่ (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด โดยมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐ และครอบครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ ศาลาการเปรียญ อุโบสถ เมรุ ฌาปนสถาน กุฏิสงฆ์ ห้องน้ำ ส.ป.ก.กาญจนบุรี ได้รังวัดที่ดินเป็น ๓ แปลง ดังนี้

๑) แปลงเลขที่ ๑๕๐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘lV๖๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๔-๑-๔๑ ไร่

๒) แปลงเลขที่ ๑๕๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘lV๖๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๔-๒-๒๒ ไร่

๓) แปลงเลขที่ ๑๕๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘lV๖๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๑-๐-๔๖ ไร่

๓. เจ้าคณะอำเภอทองผาภูมิ นายอำเภอทองผาภูมิ เจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดอู่ล่องได้

๔. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าขนุน สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการสร้างวัดอู่ล่อง

๕. คณะกรรมการดำเนินการสร้างวัดได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่าพบไม้หวงห้าม ได้แก่ ไม้แดง จำนวน ๒ ต้น และไม้ตะเคียนทอง จำนวน ๑ ต้น

๖. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแนวเขตและรูปแปลงแผนที่ที่ขออนุญาต ปรากฏว่าที่ดินแปลงที่ ๑๕๐ อยู่คาบเกี่ยวกับเขต RF จึงรังวัดใหม่ให้อยู่เฉพาะในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๑๑-๐-๔๘ ไร่ รวมที่ดินแปลงที่ ๑๕๐, ๑๕๑ และ ๑๕๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๑๖ ไร่

๗. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.กาญจนบุรี	๑,๒๘๒,๔๑๔	๓๙,๔๗๐	๗๓๘,๗๗๒	๑๖-๓-๑๖	๐.๐๐๑
อ.ทองผาภูมิ	๗๓,๕๕๕	๒,๔๒๙	๕๒,๔๓๒	๑๖-๓-๑๖	๐.๐๒๓
ต.ท่าขนุน	๑๗,๙๑๑	๕๕๑	๑๑,๑๔๘	๑๖-๓-๑๖	๑.๙๔

(ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๗๓,๕๕๕ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๕๒,๔๓๒ ไร่ โดยในเขตอำเภอทองผาภูมิมีพื้นที่ซึ่ง ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๑๒๖-๐-๕๒ ไร่ ดังนี้

๗.๑ กิจการเพื่อการอนามัย จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๔๑ ไร่

๗.๒ กิจการเพื่อการศาสนา จำนวน ๓ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๖๑-๒-๐๑ ไร่

๗.๓ กิจการอื่น จำนวน ๑ ราย (ฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว) เนื้อที่ประมาณ ๖๒-๒-๑๐ ไร่

และในเขตตำบลท่าขนุน ส.ป.ก. ยังไม่มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินกรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดอู่ล่อง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕๐, ๑๕๑ และ ๑๕๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘lV๖๔๓๔ รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๑๖ ไร่ ในเขตปฏิรูปที่ดินหมู่ที่ ๔ ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และนำเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดอู่ล่อง สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดอู่ล่อง เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๑๖ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดอู่ล่อง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕๐, ๑๕๑ และ ๑๕๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘lV๖๔๓๔ รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๑๖ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดอู่ล่อง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕๐, ๑๕๑ และ ๑๕๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๗๓๘lV๖๔๓๔ รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๖-๓-๑๖ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องที่ ๓.๔.๕ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศิลามงคล ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดกาญจนบุรี มีหนังสือ ที่ กจ ๐๐๑๑/๐๐๗๔๙๙ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศิลามงคล ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๓๖lV๒๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๓-๓๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี (คปจ.กาญจนบุรี) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการที่หวงห้ามของทางราชการ (ทหาร) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๐ และปรับปรุงเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวได้จัดให้แก่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ๒ ราย ต่อมาเกษตรกรทั้ง ๒ ราย ได้สละสิทธิในที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ดังนี้

๒.๑ นายสำเภา เซ้งเครือ ที่ดินแปลงเลขที่ ๖ กลุ่มที่ ๒๓๙๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๖-๐-๘๖ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วนเนื้อที่ ๓-๓-๓๙ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินส่วนที่เหลือ

๒.๒ นายวัลลภ มนคล้ำ ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ กลุ่มที่ ๒๓๙๘ เนื้อที่ประมาณ ๔๖-๓-๑๕ ไร่ ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วนเนื้อที่ ๑๓-๓-๐๓ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินส่วนที่เหลือ

ส.ป.ก.กาญจนบุรี ได้สำรวจรังวัดใหม่เป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๓๖lV๒๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๓-๓๗ ไร่ ซึ่งในกรณีนี้รังวัดได้เนื้อที่มากขึ้น เนื่องจากเดิมรังวัดเป็นระบบกลุ่มและได้เปลี่ยนการรังวัดเป็นระบบระวาง (U.T.M.) ซึ่งมีความละเอียดมากขึ้นทำให้จำนวนเนื้อที่มีความคลาดเคลื่อนและได้จำนวนเนื้อที่ที่มากขึ้นหรือน้อยลงได้

๓. ที่ดินแปลงดังกล่าวมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗ และครอบครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีการสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ กุฏิ จำนวน ๖ หลัง ศาลาการเปรียญ วิหารเล็ก ห้องน้ำ จำนวน ๒ หลัง หอสวดมนต์ และหอถังประปา

๔. นายอำเภอเมืองกาญจนบุรี ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี เจ้าคณะอำเภอเมืองกาญจนบุรี และเจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดศิลามงคลได้

๕. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๖ มีมติเห็นชอบการสร้างวัดศิลามงคล และรับรองว่าการสร้างวัด ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชน

๖. วัดศิลามงคลได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่าพบไม้หวงห้ามที่ชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธา และพระสงฆ์ร่วมกันปลูกขึ้น ได้แก่ มะค่าโมง จำนวน ๓ ต้น พยุง จำนวน ๒ ต้น ประดู่ จำนวน ๒๓ ต้น ตะเคียนทอง จำนวน ๓ ต้น มะค่าแต้ จำนวน ๒ ต้น ไม้แดง จำนวน ๑ ต้น และตะแบก จำนวน ๔ ต้น

๗. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.กาญจนบุรี	๑,๒๘๒,๔๑๔	๓๙,๔๗๐	๗๓๘,๗๗๒	๑๗-๓-๓๗	๐.๐๐๑
อ.เมืองกาญจนบุรี	๒๘๕,๓๙๘	๓,๖๘๓	๖๑,๐๔๔	๑๗-๓-๓๗	๐.๐๐๖
ต.บ้านเก่า	๕๒,๓๖๒	๑,๐๘๕	๒๒,๑๘๐	๑๗-๓-๓๗	๐.๐๓๔

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๘๕,๓๙๘ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๖๑,๐๔๔ ไร่ โดยในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรีมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๑,๕๕๙-๒-๕๘ ไร่ ดังนี้

๗.๑ กิจการเพื่อการศึกษา จำนวน ๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๐๐-๐-๐๐ ไร่

๗.๒ กิจการเพื่อการศาสนา จำนวน ๑๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๕๖๑-๒-๓๗ ไร่

๗.๓ กิจการเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๐-๒-๕๗ ไร่

๗.๔ กิจการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม จำนวน ๖ ราย เนื้อที่ประมาณ ๘๘๗-๑-๖๔ ไร่

และในเขตตำบลบ้านเก่ามีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ จำนวน ๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๐๐-๐-๖๘ ไร่ ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี ใช้ที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลบ้านเก่า (โรงเรียนบ้านเก่าวิทยาคม) เนื้อที่ประมาณ ๕๐-๐-๐๐ ไร่ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้ที่ดินเพื่อตั้งศูนย์บริการการพัฒนาและศูนย์ไม้ดอกไม้หอมไทย เนื้อที่ประมาณ ๕๐-๐-๖๘ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบกรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศิลามงคล ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๓๖lV๒๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๓-๓๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และนำเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาต ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศิลามงคลสำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา จากผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศิลามงคล เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๓-๓๗ ไร่ ได้

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศิลามงคล ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๓๖lV๒๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๓-๓๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศิลามงคล ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๔๘๓๖lV๒๔๓๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๓-๓๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องที่ ๓.๔.๖ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดประชาสามัคคีในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดขอนแก่น

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดขอนแก่น (ส.ป.ก.ขอนแก่น) มีหนังสือ ที่ ขก ๐๐๑๑/๕๐๕ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดประชาสามัคคี ที่ดินแปลงเลขที่ ๖๗๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๔๔๒lV๙๐๕๔-๑๖ เนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๖๔ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดขอนแก่น (คปจ.ขอนแก่น) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงลาน โครงการจัดที่ดินให้กับราษฎรผู้ยากไร้ (คจก.) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด โดยมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๙ และครอบครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ กุฏิ จำนวน ๖ หลัง โรงอาหาร วิหาร เมรุ ซึ่ง ส.ป.ก.ขอนแก่น ได้รังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๖๗๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๔๔๒lV๙๐๕๔-๑๖ เนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๖๔ ไร่

๓. เจ้าคณะอำเภอสีชมพู นายอำเภอสีชมพู เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดประชาสามัคคีได้

๔. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบการสร้างวัดประชาสามัคคี

๕. คณะกรรมการดำเนินการสร้างวัดได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่าพบไม้หวงห้ามอายุเกิน ๕ ปี ได้แก่ ไม้สัก ๑๕ ต้น ไม้ยาง ๕ ต้น ไม้จิก ๒๐๐ ต้น ไม้กุง ๒๐ ต้น ไม้ชาด ๕ ต้น ไม้ประดู่/ชิงชัย ๒๐๐ ต้น ไม้กระบก ๒๐ ต้น

๖. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.ขอนแก่น	๑,๐๖๙,๘๑๒	๖๙,๗๗๗	๗๔๙,๘๖๔	๓๔-๐-๖๔	๐.๐๐๓
อ.สีชมพู	๑๐๔,๑๔๑	๑๐,๖๕๖	๙๐,๐๕๖	๓๔-๐-๖๔	๐.๐๓
ต.บ้านใหม่	๒๑,๘๐๑	๒,๑๙๔	๒๐,๙๙๓	๓๔-๐-๖๔	๐.๑๖

(ข้อมูล ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๐๔,๑๔๑ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๙๐,๐๕๖ ไร่ โดยในเขตอำเภอสีชมพูมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๑๙๑-๑-๒๙ ไร่ ดังนี้

๖.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา จำนวน ๔ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๔๕-๓-๕๗ ไร่

๖.๒ การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๔๕-๑-๗๒ ไร่

และในเขตตำบลบ้านใหม่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๑๗๖-๑-๙๒ ไร่ ได้แก่ กิจการเพื่อการศาสนา ๓ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๓๑-๐-๒๐ ไร่ กิจการเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๔๕-๑-๗๒ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดประชาสามัคคี ที่ดินแปลงเลขที่ ๖๗๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๔๔๒lV๙๐๕๔-๑๖ เนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๖๔ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น และนำเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดประชาสามัคคี สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดประชาสามัคคี เนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๖๔ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดประชาสามัคคี ที่ดินแปลงเลขที่ ๖๗๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๔๔๒lV๙๐๕๔-๑๖ เนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๖๔ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดประชาสามัคคี ที่ดินแปลงเลขที่ ๖๗๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๔๔๒lV๙๐๕๔-๑๖ เนื้อที่ประมาณ ๓๔-๐-๖๔ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

เรื่องที่ ๓.๔.๗ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าสักซำสูงในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดขอนแก่น

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดขอนแก่น มีหนังสือ ที่ ขก ๐๐๑๑/๑๒๖๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าสักซำสูง หมู่ที่ ๓ ตำบลกระนวน อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๖๔๒lllll๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๑-๒๓ ไร่ ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดขอนแก่น (คปจ.ขอนแก่น) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงซำ (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลกระนวน อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑

๒. ที่ดินแปลงที่ดังกล่าวมีนางทองมาก โพธิ์ศรี เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๒ กลุ่มที่ ๖๐๘ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๑-๒๓ ไร่ และได้ยินยอมสละสิทธิคืน ส.ป.ก. เต็มแปลง ซึ่ง ส.ป.ก.ขอนแก่น ได้รังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๖๔๒lllll๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๑-๒๓ ไร่

๓. มีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ปัจจุบันได้ดำเนินการสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ กุฏิ จำนวน ๗ หลัง ศาลาการเปรียญ บ้านพักคนชรา ห้องน้ำ ประตูโขง และกำแพง

๔. การประชุมสภาเทศบาลตำบลซำสูง สมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้สร้างวัดป่าสักซำสูงได้

๕. เจ้าคณะอำเภอซำสูง นายอำเภอซำสูง เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น และผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดป่าสักซำสูงได้

๖. คณะกรรมการดำเนินการสร้างวัดได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่าพบไม้หวงห้ามที่อายุน้อยกว่า ๕ ปี ได้แก่ ไม้สัก ๕๐ ต้น ไม้ยาง ๒๐ ต้น ไม้พยุง ๑ ต้น ไม้ประดู่/ชิงชัง ๕ ต้น

๗. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.ขอนแก่น	๑,๐๖๙,๘๓๑	๖๙,๗๔๔	๗๔๙,๘๖๔	๒๐-๑-๒๓	๐.๐๐๐๑
อ.ซำสูง	๔๕,๕๕๖	๒,๕๕๖	๒๙,๕๕๖	๒๐-๑-๒๓	๐.๐๔
ต.กระนวน	๑๔,๖๗๕.๙๔	๗๐๓	๘,๖๓๕.๙๙	๒๐-๑-๒๓	๐.๑๓

(ข้อมูล ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๕,๕๕๖ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๒๙,๕๕๖ ไร่ ซึ่งในเขตอำเภอซำสูง ส.ป.ก. ไม่มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ และในเขตตำบลกระนวน ส.ป.ก. ยังไม่มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าสักซำสูง หมู่ที่ ๓ ตำบลกระนวน อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๖๔๒lllll๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๑-๒๓ ไร่ และเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าสักซำสูง สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าสักซำสูง เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๑-๒๓ ไร่ ได้

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าสักซำสูง ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๖๔๒lllll๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๑-๒๓ ไร่ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลกระนวน อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดป่าสักซำสูง ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๖๔๒lllll๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๑-๒๓ ไร่ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลกระนวน อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น

เรื่องที่ ๓.๔.๘ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรืองในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดหนองคาย มีหนังสือ ที่ นค ๐๐๑๑/๑๗๕๙๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณี

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรือง ที่ดินแปลงเลขที่ ๒๔ กลุ่มที่ ๑๗๓๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๓-๑๖ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย (คปจ.หนองคาย) ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงสีชมพูโพนพิสัย (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด โดยมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ และครอบครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ กุฏิ ศาลาการเปรียญ หอสวดมนต์ โรงครัว ศาลาพักศพ ถังน้ำ ห้องน้ำ ซึ่ง ส.ป.ก.หนองคาย ได้รังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๒๔ กลุ่มที่ ๑๗๓๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๓-๑๖ ไร่

๓. เจ้าคณะอำเภอโพนพิสัย นายอำเภอโพนพิสัย ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธ ศาสนาจังหวัดหนองคาย และผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดคำรุ่งเรืองได้

๔. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ ในสมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีมติเห็นชอบการสร้างวัดคำรุ่งเรือง และการสร้างวัดไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ในชุมชน

๕. คณะกรรมการดำเนินการสร้างวัดได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่า พบไม้หวงห้ามแบ่งออกได้ ดังนี้

๕.๑ ไม้หวงห้ามอายุน้อยกว่า ๕ ปี ได้แก่ ไม้สักทอง ๓๕ ต้น ไม้ยาง ๕๐ ต้น ไม้พยุง ๕๕ ต้น ไม้มะค่า ๕๐ ต้น ไม้กากะเลา ๕ ต้น ไม้ประดู่ ๓๐ ต้น ไม้แดง ๑๐ ต้น

๕.๒ ไม้หวงห้ามที่มีอายุ ๕ ปีขึ้นไป ได้แก่ ไม้สักทอง ๒๐ ต้น ไม้ยาง ๒๕๐ ต้น ไม้พยุง ๑ ต้น ไม้มะค่า ๒๐๐ ต้น ไม้ต้นจาน ๑๐ ต้น ไม้ประดู่ ๔๐ ต้น ไม้ชิงชัน ๕ ต้น ไม้ชัยพฤกษ์ ๕ ต้น ไม้แดง ๑๒ ต้น ไม้แคนา ๑๐ ต้น ไม้กันเกลา ๓ ต้น

๖. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.หนองคาย	๕๒๔,๐๒๐	๓๑,๔๓๑	๕๐๓,๐๖๓	๒๐-๓-๑๖	๐.๐๐๔
อ.โพนพิสัย	๑๔๒,๘๒๓	๘,๔๒๘	๑๓๕,๓๑๖	๒๐-๓-๑๖	๐.๐๑๕
ต.บ้านโพธิ์	๓๗,๒๘๙	๒,๑๑๘	๓๖,๙๓๗	๒๐-๓-๑๖	๐.๐๕๖

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๔๒,๘๒๓ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๘,๔๒๘ ราย ๑๓๕,๓๑๖ ไร่ ในเขตอำเภอโพนพิสัยมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๙๘๗-๓-๑๐ ไร่ ดังนี้

๖.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๒๙-๓-๒๗ ไร่

๖.๒ การใช้ที่กินเพื่อการศาสนา จำนวน ๑๒ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๓๑-๑-๓๘ ไร่

๖.๓ การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๘๒-๐-๐๐ ไร่

๖.๔ การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๓ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๖๔๔-๒-๔๕ ไร่

และในเขตตำบลบ้านโพธิ์ ส.ป.ก. ได้อนุญาตให้ใช้ที่ดินในกิจการเพื่อการศาสนา จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๐-๐๐ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรือง ที่ดินแปลงเลขที่ ๒๔ กลุ่มที่ ๑๗๓๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๓-๑๖ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย และนำเสนอให้ คปก. พิจารณาอนุญาตต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรือง สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรือง เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๓-๑๖ ไร่ ได้

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรือง ที่ดินแปลงเลขที่ ๒๔ กลุ่มที่ ๑๗๓๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๓-๑๖ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดคำรุ่งเรือง ที่ดินแปลงเลขที่ ๒๔ กลุ่มที่ ๑๗๓๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๓-๑๖ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

เรื่องที่ ๓.๔.๙ วัดนิโรธพิมพารามขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานีและสถานที่ปฏิบัติธรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี (ส.ป.ก.อุดรธานี) มีหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๑๒๖ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มายัง ส.ป.ก. เพื่อพิจารณา กรณีวัดนิโรธพิมพาราม ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานีและสถานที่ปฏิบัติธรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๑ แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๑๓-๓-๘๓ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี (คปจ.อุดรธานี) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาต ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าหนองบุและป่าหนองหาน (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑

๒. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตได้จัดให้แก่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ๑๐ ราย ต่อมาได้สละสิทธิในที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งแปลง ดังนี้

๒.๑ นายบุญชู บุญศร ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓/๗๖๑๖ เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๓๓ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๒.๒ น.ส.กฤษณา คำภาแก้ว ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓/๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๒-๒-๗๔ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๒.๓ นายประมวน คำภาแก้ว ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓/๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๒-๒-๗๖ ไร่ ปัจจุบันเป็นผู้พิการ ไม่มีที่ดินแปลงอื่น และไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกต่อไป

๒.๔ นางบุญกอง คำภาแก้ว ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓/๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๔-๐-๓๗ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๒.๕ นายอักษร คำพาแก้ว ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓/๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๓-๐-๙๖ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๒.๖ นายแดง คำพาแก้ว ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๒-๐-๙๔ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่มีที่ดินแปลงอื่นและไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอีกต่อไป

๒.๗ นายสุริยา ชวนกระโทก ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๖ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๗-๑-๑๗ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๒.๘ นางราตรี จันทะเดช ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๓๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๑-๔๐ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๒.๙ นางบัวลา จันทร์เสด็จ ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๓๖ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๔-๐-๑๒ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๒.๑๐ นางชลิดา ชวนกระโทก ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๓๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๕-๒-๗๒ ไร่ ปัจจุบันมีที่ดินเพียงพอต่อการทำกิน

๓. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด เนื้อที่ประมาณ ๕๐-๒-๓๒ ไร่

๔. ส.ป.ก.อุดรธานี ได้สำรวจรังวัดใหม่รวม ๑๑ แปลง เป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๓๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๑๓-๓-๘๓ ไร่ ต่อมา ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบแนวเขตและรูปแปลงแผนที่ที่ขออนุญาตปรากฏว่าคาบเกี่ยวกับพื้นที่ซึ่งอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน จึงได้สำรวจรังวัดใหม่ให้อยู่เฉพาะในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คงเหลือเนื้อที่ประมาณ ๑๐๑-๑-๑๑ ไร่

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เป็นสถานที่อบรม ประชุม สัมมนา การปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์และประชาชนทั่วไป เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านพุทธธรรม และเพื่อฉลองการก่อตั้งเมืองอุดรธานี งบประมาณดำเนินโครงการประมาณ ๙๙๙ ล้านบาท ซึ่งเป็นงบประมาณของจังหวัดอุดรธานี วัดนิโรธพิมพาราม องค์กรส่วนท้องถิ่น และประชาชนผู้มีจิตศรัทธา

๖. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาคำ สมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานีและสถานที่ปฏิบัติธรรม และมีความเห็นว่าโครงการดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชนแต่อย่างใด

๕. วัดนิโรธพิมพาราม ได้ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่แล้ว ไม่พบไม้หวงห้ามในพื้นที่ที่ขออนุญาตแต่อย่างใด

๖. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่ประกาศเขต (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร		เนื้อที่ที่ขออนุญาต (ไร่)	ร้อยละ (ของพื้นที่)
		(ราย)	(ไร่)		
จ.อุดรธานี	๒,๕๑๐,๙๑๖	๑๐๘,๑๕๔	๑,๖๒๐,๐๙๔	๑๐๑-๑-๑๑	๐.๐๐๔
อ.เมืองอุดรธานี	๓๐,๖๒๑	๘๒๘	๘,๖๗๒	๑๐๑-๑-๑๑	๐.๓๓
ต.หนองนาคำ	๑๖,๗๓๗	๕๒๗	๕๖๗๘	๑๐๑-๑-๑๑	๐.๖๑

(ข้อมูล ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๐,๖๒๑ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๘,๖๗๒ ไร่ โดยในเขตอำเภอเมืองอุดรธานีมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื้อที่ประมาณ ๒๒๗-๒-๘๕.๑ ไร่ รายละเอียดดังต่อไปนี้

๖.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา จำนวน ๑ ราย เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๐-๐๐ ไร่

๖.๒ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า จำนวน ๕ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๒๑๒-๒-๘๕.๑ ไร่

และในเขตตำบลหนองนาคำ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ได้แก่ กิจการเพื่อการไฟฟ้า ๓ ราย รวมเนื้อที่ประมาณ ๑๑๑-๒-๑๐.๘ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ครั้งที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติดังนี้

๑. เห็นควรให้นำคำขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีวัดนิโรธพิมพารามขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานีและสถานที่ปฏิบัติธรรม ที่ดินแปลงเลขที่ ๓๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๐๑-๑-๑๑ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาต่อไป

๒. ให้ฝ่ายเลขานุการเตรียมข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนนำเสนอ คปก. พิจารณา ดังนี้

๒.๑) ข้อมูลขนาดเนื้อที่ว่ามีความเหมาะสมกับกิจกรรมที่จะทำหรือไม่ โดยให้จัดทำแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ชัดเจนเรียบร้อย เนื่องจากแผนผังตามที่เสนอมายังไม่มีความชัดเจน

๒.๒) ข้อมูลเจ้าของพื้นที่และข้อมูลการบริหารจัดการพื้นที่ว่ามีการบริหารจัดการอย่างไร ใครเป็นผู้ดำเนินการ

๒.๓) ข้อมูลแหล่งงบประมาณ และจำนวนงบประมาณ ในการดำเนินการจัดสร้างสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ทั้งหมด

การดำเนินการตามมติคณะอนุกรรมการ

ส.ป.ก. โดย ส.ป.ก.อุดรธานี ได้ประสานแจ้งให้วัดนิโรธพิมพารามตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งวัดได้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมตามหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๑๔๙๙ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ สรุปได้ดังนี้

๑. วัดนิโรธพิมพาราม มีการใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่ตามแผนผังแสดงสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งในพื้นที่มีการปลูกต้นไม้บางส่วนและการจัดภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่นสวยงาม และได้จัดเตรียมต้นไม้ไว้สำหรับปลูกในพื้นที่กว่า ๑,๐๐๐ ต้น

๒. วัดนิโรธพิมพาราม เป็นผู้บริหารจัดการพุทธมณฑลฯ โดยมีสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุดรธานี คณะสงฆ์จังหวัดอุดรธานี และมูลนิธิมหาสติปัฏฐานรู้ชูจิตรักษาใจ (ม.ส.ป.) ร่วมจัดการดูแลในการดำเนินการใช้พื้นที่ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

๓. งบประมาณในการดำเนินโครงการ เป็นเงินประมาณ ๙๙๙ ล้านบาท โดยมีแหล่งที่มาของงบประมาณ ดังนี้

๓.๑) เงินบริจาคของประชาชน

๓.๒) งบประมาณสนับสนุนรายปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

๓.๓) งบสมทบจากหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ กองทัพภาคที่ ๒ สำนักงานทหารพัฒนาภาค ๒ กรมทางหลวงชนบท และมณฑลทหารบกที่ ๒๔ รวมทั้งวัดต่างๆ ในจังหวัดอุดรธานีและต่างจังหวัดทั่วประเทศ

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. วัดนิโรธพิมพาราม มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อใช้เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เป็นสถานที่อบรม ประชุม สัมมนา การปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์และประชาชนทั่วไป เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านพุทธธรรม และเพื่อฉลองการก่อตั้งเมืองอุดรธานี ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ตามระเบียบฯ ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาต จึงอยู่ในอำนาจของ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

๓. การพิจารณาเขตสังฆาวาส เขตพุทธาวาส และเขตประโยชน์สาธารณะ ปรากฏว่าบริเวณเขตสังฆาวาสและเขตพุทธาวาสตั้งอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งพื้นที่ที่ขออนุญาตครั้งนี้เป็นเขตสังฆาวาสบางส่วนและพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตสาธารณประโยชน์ มีลักษณะเป็นพุทธอุทยานที่ประชาชนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้ มีการปลูกป่าทั่วบริเวณพุทธอุทยาน และมีการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างวัด ส่วนราชการ และประชาชน

จึงเห็นควรอนุญาตให้วัดนิโรธพิมพารามใช้ที่ดินเพื่อสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานีและสถานที่ปฏิบัติธรรม เนื้อที่ประมาณ ๑๐๑-๑-๑๑ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้วัดนิโรธพิมพารามใช้ที่ดินเพื่อสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานี และสถานที่ปฏิบัติธรรม ที่ดินแปลงเลขที่ ๓๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๐๑-๑-๑๑ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้วัดนิโรธพิมพารามใช้ที่ดินเพื่อสร้างพุทธมณฑลจังหวัดอุดรธานีและสถานที่ปฏิบัติธรรม ที่ดินแปลงเลขที่ ๓๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๓๗๖๑๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๐๑-๑-๑๑ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

เรื่องที่ ๓.๕ บริษัท เจริญสิทธิ์ก่อสร้าง จำกัด อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ กรณีไม่ต่อสัญญาเช่าที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติก คอนกรีต

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายไพโรจน์ วิริยะกิจ ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบ) ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ (ส.ป.ก.อุตรดิตถ์) มีหนังสือ ที่ อต ๐๐๑๑/๑๔๒๓ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ส่งคำอุทธรณ์ราย บริษัท เจริญสิทธิ์ก่อสร้าง จำกัด (บริษัท) กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ (คปจ.อุตรดิตถ์) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติไม่ต่อสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ แปลงที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓๗๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

๑. บริษัทได้รับอนุญาตให้เช่าที่ดินแปลงที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓๗๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ในการประชุม คปจ.อุตรดิตถ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ฯ) เลขที่ ๑/๒๕๕๒ ฉบับลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒

๒. ภายหลังจากครบกำหนดตามสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ฯ เลขที่ ๑/๒๕๕๒ บริษัทได้ขอเช่าที่ดินแปลงดังกล่าว โดยในการประชุม คปจ.อุตรดิตถ์ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้พิจารณาอนุญาตให้บริษัทเช่าที่ดินดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ฯ เลขที่ ๑/๒๕๕๘ ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๓. ภายหลังจากครบกำหนดตามสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ฯ เลขที่ ๑/๒๕๕๘ บริษัทได้ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๔. วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีราษฎรยื่นหนังสือร้องเรียนโรงงานปล่อยควันรบกวนชาวบ้านรวมทั้งโรงเรียนและโรงพยาบาล

๕. อำเภอทองแสนขันได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงโรงงานปล่อยควันรบกวนชาวบ้าน (คณะกรรมการ) โดยสรุปผลการตรวจสอบได้ว่า มีฝุ่นละอองจากเครื่องผสมและมีควันจากปล่องไอเสียของเครื่องผลิตซึ่งคณะกรรมการได้กำหนดให้ผู้ประกอบการปรับปรุงแก้ไขให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ประกอบกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ได้ตรวจวัดค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองจากปล่องควันและบริเวณรอบๆ โรงงานแล้วผลการตรวจวัดอยู่ในเกณฑ์ค่ามาตรฐาน ซึ่งส่วนราชการและประชาชนที่เข้าร่วมรับฟังการแก้ไขปัญหาพอใจกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๖. ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ พิจารณาคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีตแล้ว เห็นว่ากิจการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตยางแอสฟัลท์ติก คอนกรีตสำหรับใช้ในการก่อสร้างระบบคมนาคม สร้างลานตากพืชไร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการค้าในเชิงธุรกิจกับส่วนราชการเป็นหลักโดยเกษตรกรมิได้รับประโยชน์โดยตรง จึงไม่เข้าลักษณะเป็นกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ ได้หารือปัญหาดังกล่าวต่อ ส.ป.ก.

๗. ส.ป.ก. ได้มีหนังสือที่ กษ ๑๒๐๔/๔๘๖๙ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ขอให้จังหวัดอุตรดิตถ์แจ้งผลการตอบข้อหารือให้ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ ทราบ สรุปความได้ว่า กิจการโรงงานผสมแอลฟัลท์ติกคอนกรีต มิใช่กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตปฏิรูปที่ดินตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ข้อ ๑.๕ และไม่อยู่ในรายการกิจการตามประกาศ ส.ป.ก. เรื่องรายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มาตรา ๓๐ วรรคห้าแห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๓๒ ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ จึงเห็นควรให้ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ รวบรวมข้อเท็จจริงเสนอ คปจ.อุตรดิตถ์ เพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการมีแผนงานโครงการหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอันส่งผลให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับผลประโยชน์โดยตรงก็สามารถนำเสนอ คปจ.อุตรดิตถ์เพื่อพิจารณาได้ ซึ่ง ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ ได้แจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้บริษัทฯ แล้ว

๘. บริษัทได้มีหนังสือฉบับวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ ขอขยายระยะเวลาการจัดส่งเอกสารหลักฐานแผนงานโครงการหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่ากิจการส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลประโยชน์โดยตรงเพิ่มเติมจากเดิมภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๑

๙. บริษัทได้มีหนังสือฉบับวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ แจ้งว่าไม่สามารถจัดส่งแผนงานโครงการประกอบคำขออนุญาตให้ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ นำเสนอ คปจ.อุตรดิตถ์ ได้ทันตามกำหนดการประชุม คปจ.อุตรดิตถ์ ในคราวที่จะถึง พร้อมทั้งแจ้งว่าบริษัทฯ สามารถเข้าชี้แจงต่อที่ประชุม คปจ.อุตรดิตถ์ ได้

๑๐. ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ ได้รวบรวมข้อมูลนำเสนอ คปจ.อุตรดิตถ์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ วาระที่ ๔.๖.๒ เรื่อง การขอพิจารณาต่อสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ของบริษัทเพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ซึ่ง คปจ.อุตรดิตถ์ ได้มีมติ ดังนี้

๑. ไม่ต่อสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กับบริษัทฯ

๒. ให้บริษัทปรับสภาพที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่ง

๓. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิอุทธรณ์ต่อไป

๑๑. ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ มีหนังสือที่ อต ๐๐๑๑/๑๑๕๓ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ แจ้งมติ คปจ.อุตรดิตถ์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ พร้อมทั้งแจ้งให้บริษัทฯ ปรับสภาพที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่ง และหากไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว บริษัทมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

๑๒. บริษัทได้รับทราบมติ คปจ.อุตรดิตถ์ ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ และเห็นว่าการที่ คปจ.อุตรดิตถ์ ไม่อนุญาตให้บริษัทฯ เช่าที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีตเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยื่นอุทธรณ์มติดังกล่าวโดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) บริษัทได้รับอนุญาตให้เช่าที่ดิน ตามสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขที่ ๑/๒๕๕๒ และต่อสัญญาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขที่ ๑/๒๕๕๘ ดังนั้น บริษัทจึงเป็นผู้มีสิทธิและมีคุณสมบัติในการเข้าทำสัญญาเช่าและต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์

(๒) บริษัทต้องใช้ระยะเวลาคืนทุนของโครงการไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี การที่ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ นำระยะเวลาคืนทุนตามเอกสารที่ขออนุญาตเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาพิจารณา ย่อมไม่เป็นธรรมต่อบริษัทฯ

(๓) บริษัทยื่นเอกสารครบถ้วนโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

๓.๑ การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานท้องถิ่น เกี่ยวกับงบประมาณในการก่อสร้างระบบคมนาคมเพื่อขยายและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเพื่อให้เกิด ความสะดวกในการขนย้ายผลิตผลทางการเกษตร

๓.๒ ลานตากผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งบริษัทได้แสดงข้อมูลโดยชัดแจ้งว่ามีการบริการสร้างลานตากพืชไร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นในราคาที่ถูกกว่าซื้อจากแหล่งอื่น

๓.๓ ให้คนงานในท้องถิ่นเข้าทำงานในโรงงานและส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๔) บริษัทเห็นว่า ส.ป.ก. ได้มีประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง รายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนด

กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยกำหนดรายละเอียด รายการกิจการอื่นๆ ตามบัญชีแนบท้ายประกาศดังกล่าว ในข้อ ๑.๒ กิจการที่ส่งเสริมหรือประกันราคาพืชผลการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร รายกิจการข้อ ๒. ได้แก่ ลานตากผลผลิตทางการเกษตร/มันสัมปะหลัง-ข้าวเปลือก ซึ่งบริษัทฯ ได้แสดงข้อมูลโดยชัดแจ้งว่ามีบริการสร้างลานตากพืชไร่ ให้ประชาชนในท้องถิ่นในราคาที่ถูกกว่าซื้อจากแหล่งอื่น ประกอบกับบริษัทฯ ยังได้ประสานกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานท้องถิ่น เกี่ยวกับงบประมาณในการก่อสร้างระบบคมนาคม เพื่อขยายและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเพื่อให้เกิดความสะดวกในการขนย้ายผลิตผลทางการเกษตรอีกด้วย นอกจากนั้นในข้อ ๑.๕ รายกิจการที่ ๑๕ ของประกาศ ส.ป.ก. ฉบับดังกล่าว มิได้มีข้อความใดที่ระบุว่าเกษตรกรจะต้องได้รับประโยชน์โดยตรงจากการประกอบกิจการ

(๕) กรณีการพิจารณาว่ากิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ ต้องนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของ คปจ.อุตรดิตถ์ ก่อนแล้วรวบรวมความเห็นของ คปจ.อุตรดิตถ์ ส่งให้ คปก. พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๑๓. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ส่วนกลาง ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สถานประกอบการของบริษัทร่วมกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ได้พบกับนายสุรสิทธิ์ สัตย์มั่น ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเครื่องจักร ควบคุมคนงานและดูแลการผลิต อย่างไรก็ตามนอกจากหน้าที่ดังกล่าวแล้วนายสุรสิทธิ์มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน้าที่อื่นๆ ทั้งนี้ในพื้นที่ดังกล่าวมีเพียงอาคารสำนักงานขนาดเล็ก ชั้นเดียว กองหิน และเครื่องจักรเท่านั้น

๑๔. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ส่วนกลาง ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัท ซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก ได้พบกับนางสาวพิมพ์ชิชาภา ภาวรรณลักษณ์ ตำแหน่งรองผู้จัดการบริษัทแจ้งว่าบริษัทมีรายได้หลักจากการประกอบกิจการก่อสร้างถนน โดยมีโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีตซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดอุตรดิตถ์เป็นแหล่งผลิต

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอ

แก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ฯลฯ

มาตรา ๓๐ วรรคห้า การจัดที่ดินให้แก่บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาได้ ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่เกินห้าสิบไร่ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ฯลฯ

๒. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓

ข้อ ๑. กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ให้หมายถึงกิจการ ดังนี้

ฯลฯ

๑.๒ กิจการที่ส่งเสริม หรือประกันราคาพืชผลการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

ฯลฯ

ข้อ ๓ กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเภทกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาวินิจฉัย

๓. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๑.๕ กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

ฯลฯ

๔. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กิจการ”หมายความว่า กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการ ให้ยื่นคำขอรับอนุญาตที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินแห่งท้องที่ที่ประสงค์จะประกอบกิจการพร้อมด้วยเอกสารและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๓) ในกรณีที่ผู้ขอรับอนุญาตเป็นนิติบุคคลให้ยื่นหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้นด้วย

(๔) แผนงานและโครงการประกอบคำขอรับอนุญาต ประกอบด้วย

(ก) ประเภทของกิจการ

(ข) ประเภทของสิทธิที่ขอรับอนุญาต

(ค) สถานที่ประกอบกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต

(ง) ทุนที่ใช้ดำเนินงานของโครงการ รวมทั้งแผนการเพิ่มทุนในอนาคต

(จ) ลักษณะของการดำเนินงานของโครงการโดยระบุการใช้ที่ดินหรือ อสังหาริมทรัพย์ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการ

(ฉ) ผลตอบแทนโครงการ ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ และเครื่องชี้วัดอื่นๆ ที่แสดงโอกาสความสัมฤทธิ์ผลของการประกอบกิจการ

(ช) ประโยชน์ที่คาดว่าเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ ส.ป.ก. จะได้รับ

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอรับอนุญาตตามระเบียบนี้ ถ้าผู้ขอรับเป็นคนต่างด้าวจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการก่อน และคณะกรรมการจะอนุญาตให้คนต่างด้าวได้เฉพาะการเช่าหรือเข้าทำประโยชน์เท่านั้น

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติไม่อนุญาตผู้ขอรับอนุญาตมีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติดังกล่าวโดยยื่นที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๑ กิจการที่ขออนุญาตจะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความปลอดภัยของราษฎรในพื้นที่

ฯลฯ

๕. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง รายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ฯลฯ

กิจการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รายกิจการ
ข้อ ๑.๑ กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต การทดลอง เพื่อประโยชน์ทางการเกษตร	ฯลฯ ๒. แปลงสาธิต ๓. กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต หรือการทดลองอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ทางการเกษตร
ข้อ ๑.๒ กิจการที่ส่งเสริม หรือประกันราคา พืชผลทางการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร	ฯลฯ ๒. ลานตากผลผลิตทางการเกษตร/มันสำปะหลัง – ข้าวเปลือก
ข้อ ๑.๔ กิจการที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม และปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิต การจำหน่าย และการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น	ฯลฯ ๒. ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้อาชีพเกษตรกรรม ฯลฯ ๑๐. กิจการอื่นๆ ที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม และปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิต การจำหน่าย และการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น
ข้อ ๑.๕ กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่ คปก.กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ (คปก. มอบอำนาจให้ คปจ. แล้ว ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖)	๑) กรณี คปจ. กำหนดพื้นที่เป็นเขตชุมชน ฯลฯ ๑๕. กิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ฯลฯ

บัญชีรายละเอียด รายการกิจการอื่นๆ แนบท้ายประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

๖. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่า การเข้าทำประโยชน์ ระเบียบ คปก. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓

๑. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ให้กำหนดระยะเวลาเช่าไม่เกิน ๓ ปี ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ์ที่จะขอเช่าใหม่โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ฯลฯ

๗. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่าการเข้าทำประโยชน์ ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) ประกาศ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ ของประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่าการเข้าทำประโยชน์ฯ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้

๑. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ให้กำหนดระยะเวลาเช่าที่ดิน ตามลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

๑.๑ กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม ไม่เกิน ๑๕ ปี

๑.๒ กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๒๐ ปี

๑.๓ กิจการที่เกินกว่าวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๓๐ ปี

๑.๔ กิจการที่เป็นวิสาหกิจรายย่อย หรือกิจการที่ยังไม่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่เกิน ๓ ปี

ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่จะขอเช่าใหม่โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

๘. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๖๓๕๖ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

การอนุญาตให้ใช้ที่ดินสำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต้องพิจารณาลักษณะของกิจการและผลที่ได้รับจากกิจการนั้นประกอบกันว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยาม “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ตามมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ หรือไม่ และลักษณะของกิจการต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้งานการปฏิรูปที่ดินดำเนินไปครบวงจรของภาคเกษตรกรรม

๙. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ในที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๕๙๖ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๕)

คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ให้ความเห็นทางกฎหมายไว้ว่า กิจการอื่นที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า ต้องเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยาม “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งต้องพิจารณาจากลักษณะของกิจการและผลที่ได้จากกิจการนั้นประกอบกัน

๑๐. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการใช้ประโยชน์ในที่ดินของ ส.ป.ก. (การใช้ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเพื่อก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง) (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๘๓๙ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๙)

คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาเห็นว่า ส.ป.ก. จะมีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาให้แก่สถาบันเกษตรกร เกษตรกรหรือบุคคลอื่นเข้าใช้เพื่อก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงได้หรือไม่ นั้น เป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไป ซึ่ง คปก. มีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยตามข้อ ๓ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ถ้า คปก. พิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆ แล้วเห็นว่า การก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าลักษณะที่เป็นกิจการอื่นที่การสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๑ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับดังกล่าว ส.ป.ก. ย่อมมีอำนาจที่จะจัดที่ดินให้แก่สถาบันเกษตรกร เกษตรกรหรือบุคคลอื่นก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงได้

๑๑. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๗๒๘/๒๕๕๙ วินิจฉัยว่า การจัดที่ดินให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นข้อยกเว้นสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ซึ่งหลักการตีความกฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นของกฎหมายจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือ การจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่น กิจการนั้นจะต้องสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง สำหรับโครงการกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า แม้จะมีลักษณะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะอันเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมก็ตาม แต่กิจการดังกล่าวเป็นไปเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย อันเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร มิใช่กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โครงการกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าจึงมิได้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๑๒. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๗๒๘/๒๕๕๙ ศาลพิเคราะห์เห็นว่า การจัดที่ดินให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นข้อยกเว้นสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ซึ่งหลักการตีความกฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นของกฎหมายจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่น กิจการนั้นจะต้องสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง สำหรับโครงการกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า แม้จะมีลักษณะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะอันเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมก็ตาม แต่กิจการดังกล่าวเป็นไปเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย อันเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร มิใช่กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โครงการกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าจึงมิได้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์รายบริษัท เจริญสิทธิ์ก่อสร้าง จำกัด เสนอคณะอนุกรรมการในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.อุตรดิตถ์ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่มีมติไม่อนุญาตให้บริษัทใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓I๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ นั้น ต้องเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ฉะนั้น นอกจากการประกอบเกษตรกรรมแล้ว การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังหมายรวมถึงกิจการที่ดำเนินงานเพื่อให้การปฏิรูปที่ดินครบวงจรของภาคเกษตรกรรม

๒. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทมีรายได้หลักจากการประกอบกิจการก่อสร้างถนน โดยมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก และตั้งโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีตขึ้นเพื่อผลิตวัสดุไว้ใช้ในกิจการการรับเหมาก่อสร้างถนนของบริษัท ณ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า บริษัททำสัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ฯ กับ ส.ป.ก. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งผลิตวัสดุสำหรับทำถนนไว้ใช้ในกิจการรับเหมาก่อสร้างของบริษัท เพื่อเป็นการลดต้นทุนสำหรับการประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างถนนของบริษัทอันเป็นประโยชน์ในการแสวงหากำไรของบริษัทโดยตรง การที่บริษัทอ้างว่า มีบริการสร้างลานตากพืชไร่ให้ราษฎรในท้องถิ่นในราคาที่ถูกกว่าซื้อจากแหล่งอื่น ตลอดจนมีการประสานกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานท้องถิ่นในการขยายปรับปรุงระบบคมนาคมเพื่อความสะดวกในการขนย้ายผลิตผลทางการเกษตร ส.ป.ก. เห็นว่า ข้ออ้างดังกล่าว เป็นการกล่าวอ้างโดยเลื่อนลอยปราศจากพยาน หลักฐานสนับสนุน ทั้งนี้ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์ ได้มีหนังสือแจ้งให้บริษัทจัดส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับแผนงานโครงการหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมอันส่งผลให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับผลประโยชน์โดยตรง แต่บริษัทก็มิได้แสดงเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินบริเวณดังกล่าวได้รับผลประโยชน์โดยตรงแต่อย่างใด เมื่อการประกอบกิจการของบริษัทมิได้มีผลเป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ทั้งยังมิได้เป็นกิจการที่ดำเนินงานเพื่อให้การปฏิรูปที่ดินครบวงจรของภาคเกษตรกรรม การประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีตจึงมิใช่กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

๓. กรณีบริษัทอ้างว่าต้องใช้ระยะเวลาคืนทุนของโครงการไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี การที่ ส.ป.ก.อุตรดิตถ์นำระยะเวลาคืนทุนตามเอกสารที่ขออนุญาตเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาพิจารณา ย่อมไม่เป็นธรรมต่อบริษัท ส.ป.ก. เห็นว่า การที่บริษัทตกลงทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ฯ กับ ส.ป.ก. นั้น เป็นกรณีที่ตกลงไว้ในข้อสัญญาโดยชัดแจ้งว่าเป็นการเช่าที่ดิน มีกำหนดระยะเวลา ดังนั้น การที่บริษัทจะลงทุนแค่ไหน เพียงไรนั้น บริษัทย่อมต้องพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุนและยอมรับความเสี่ยงภัยเอง และแม้ว่าจะไม่ตัดสิทธิที่บริษัทจะขอเช่าใหม่ก็ตาม แต่การดำเนินการดังกล่าวก็ต้องผ่านการพิจารณาของ คปจ. ซึ่งต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตอีก

๔. เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีตของบริษัทมีลักษณะและผลของการประกอบกิจการอันเป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง กิจการดังกล่าวจึงมิใช่กิจการที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเภทกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๓ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน

เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อเท็จจริงนำเสนอให้ คปก. พิจารณาวินิจฉัย ส.ป.ก. จึงพิจารณาเห็นว่า มติ คปจ. อุตรดิตถ์ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ บริษัทใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓l๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต เป็นมติที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

จากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังที่กล่าวมาแล้ว ส.ป.ก. จึงพิจารณาเห็นว่า คำอุทธรณ์โต้แย้งของบริษัทฟังไม่ขึ้น เห็นควรมีมติยืนตามมติ คปจ.อุตรดิตถ์ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ บริษัทใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓l๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้บริษัท เจริญสิทธิ์ก่อสร้าง จำกัด ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓l๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ซึ่ง คปจ.อุตรดิถต์ มีมติไม่อนุญาตบริษัท เจริญสิทธิ์ก่อสร้าง จำกัด ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต และคณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.อุตรดิตถ์ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ บริษัทฯ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓l๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ที่ผ่านมากิจการดังกล่าวถือว่าเป็นกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน และต่อมาศาลปกครองได้มีความเห็นว่าให้ ส.ป.ก. พิจารณาว่ากิจการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ เมื่อ ส.ป.ก. พิจารณาทบทวนแล้วเห็นว่าไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินจึงไม่ต่อสัญญาเช่าที่ดินเพื่อกิจการดังกล่าว ซึ่งมีสาเหตุมาจากมาตรา ๓๐ วรรคห้า กำหนดว่า นอกจากการจัดที่ดินให้แก่บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินให้แก่บุคคลใด เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด โดยตามกฎหมายกำหนดให้ ส.ป.ก. เป็นผู้อนุญาต แต่มีการออกระเบียบ คปก. เพื่อมอบอำนาจให้ คปจ. เป็นผู้อนุญาตและกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการต่างๆ สุดท้ายก็ต้องยกเลิกเพิกถอน และหลังจากนี้จะมีเรื่องลักษณะนี้เสนอเข้ามาเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ส.ป.ก. จึงต้องกำหนดแนวทางหรือวิธีป้องกันแก้ไขปัญหาในการใช้ดุลยพินิจตามกฎหมาย เพราะไม่เช่นนั้นจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นในอนาคตได้

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องนี้ได้หารือกับผู้เกี่ยวข้องแล้วว่าอำนาจในการพิจารณาควรสิ้นสุดที่ส่วนกลางเท่านั้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายมีศักดิ์ ภักดีคง) ได้ให้ข้อสังเกตว่า เมื่อมีการยกเลิกหรือไม่ต่อสัญญาในกิจการลักษณะนี้ ขอให้ ส.ป.ก. ติดตามและตรวจสอบด้วยว่าผู้ประกอบการได้ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูฯ หรือไม่

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินที่ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ. อุตรดิตถ์ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่ไม่อนุญาตให้บริษัท เจริญสิทธิ์ก่อสร้าง จำกัด ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๔๓๔๐๓๒ เนื้อที่ ๙-๑-๗๔ ไร่ เพื่อประกอบกิจการโรงงานผสมแอสฟัลท์ติกคอนกรีต ที่ดินตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ่อทอง อ.ทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๔.๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑,๙๒๓.๐๒๑๒ ล้านบาท ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้เห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ประกอบด้วย

๑. แผนงานบุคลากรภาครัฐ

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเจริญเติบโตภายใน

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีผลการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒) ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๑ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๑.๑ ผลผลิตที่ ๑ เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

๑) การจัดที่ดิน แผนงานจัดที่ดินทำกินและที่ดินชุมชน จำนวน ๖๓,๐๐๐ ราย ผลการดำเนินงาน ขั้นตอนสอบสวนสิทธิที่ดิน ๗๑,๗๘๘ ราย (ร้อยละ ๑๑๓.๙๕) เนื้อที่ ๕๗๑,๖๐๕ ไร่

๒) การตรวจสอบการถือครองที่ดิน แผนงานการตรวจสอบถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔,๘๐๐,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๗,๐๘๐,๒๐๕ ไร่ (ร้อยละ ๑๔๗.๕๐)

๓) การปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK แผนงานการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK จำนวน ๒๖๐,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๒๖๓,๖๗๓ ไร่ (ร้อยละ ๑๐๑.๔๑)

๑.๑.๒ ผลผลิตที่ ๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน

๑) พัฒนาผู้แทนเกษตรกร แผนงานการอบรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกร จำนวน ๑,๖๓๐ ราย ผลการดำเนินงาน ได้อบรมและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการ กฎ ระเบียบ และงานด้านการปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งบทบาท ภารกิจ นโยบาย/โครงการพัฒนาต่างๆ ของ ส.ป.ก. ให้แก่ผู้แทนเกษตรกรได้ ๑,๖๔๗ ราย (ร้อยละ ๑๐๑.๐๔)

๒) สร้างและพัฒนาเกษตรรุ่นใหม่

ส.ป.ก. และกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้ร่วมดำเนินการโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา การเข้าถึงองค์ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางการเกษตร การพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร ปรับโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม รวมทั้งงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ โดยใช้กลไกการทำงานเดิมที่มีอยู่ของแต่ละองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกิดการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นการแก้ปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ โดยดำเนินการใน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ และหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน

โดย ส.ป.ก. มีแผนงานการดำเนินงานกิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๓,๗๐๐ ราย ผลการดำเนินงาน จำนวน ๓,๖๐๑ ราย (ร้อยละ ๙๗.๓๒) ได้แก่ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน จำนวน ๓,๕๒๓ ราย หลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๓๙ ราย และหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่ จำนวน ๓๙ ราย

๓) พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕,๕๐๐ ราย ผลการดำเนินงานการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ๕,๖๕๒ ราย (ร้อยละ ๑๐๒.๗๖)

๔) ส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานการอบรมเพื่อส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้แก่เกษตรกร จำนวน ๑,๒๕๐ ราย ผลการดำเนินงาน ได้อบรมและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการปลูก การผลิตสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพ ให้แก่เกษตรกรได้ ๑,๒๓๖ ราย (ร้อยละ ๙๘.๘๘)

๑.๒ แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๑) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ แผนงานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน ๘๐ แปลง ผลการดำเนินงาน ได้ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๑๑๕ แปลง (ร้อยละ ๑๔๓.๗๕)

๒) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เล็งเห็นความสำคัญการใช้ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรไทยเพื่อการผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพืชเศรษฐกิจหลัก จึงได้วางนโยบายการปฏิรูปภาคการเกษตรในด้านการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต โดยการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เป็นเครื่องมือในการจัดการและวางแผนส่งเสริม เป็นการพัฒนาเกษตรสมัยใหม่สู่ไทยแลนด์ ๔.๐

ส.ป.ก. ได้กำหนดเป้าหมายการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับพืชเศรษฐกิจหลัก (N, S๓) ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา โดยส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตด้วยการทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เกษตรกรมีการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยให้คำนึงถึงศักยภาพของตัวเกษตรกรและให้เกษตรกรตระหนักถึงการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสม โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้กำหนดแผนการปรับเปลี่ยนการผลิตพื้นที่ N, S๓ ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเกษตรผสมผสาน จำนวน ๘,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๘,๓๒๗ ไร่ (ร้อยละ ๑๐๔.๐๙)

๓) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer) เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้มีความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้ความสำคัญในการใช้องค์ความรู้และข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การนำเทคโนโลยี ภูมิปัญญา และวิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีมาใช้หรือพัฒนาการผลิตให้ได้คุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีระบบวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ตลอดจนสามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และเกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และช่วยพัฒนาเกษตรกรรายอื่นๆ ซึ่งเป็นการยกระดับเกษตรกรสู่ความเป็นมืออาชีพ และพัฒนาการเกษตรที่สมดุลและยั่งยืน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ แผนงานการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer) เป้าหมาย จำนวน ๕,๐๐๐ ราย ผลการดำเนินงาน ๕,๐๒๗ ราย (ร้อยละ ๑๐๐.๕๔)

๔) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) แผนงานจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๔๐ ศูนย์ ผลการดำเนินงาน ได้ส่งเสริมและสนับสนุน ศพก. จำนวน ๑๔๐ ศูนย์ (ร้อยละ ๑๐๐)

๕) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน แผนงานพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๖๘,๑๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๗๐,๔๙๑ ไร่ (ร้อยละ ๑๐๓.๕๑) ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ดังนี้

๕.๑) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานพัฒนาเกษตรกรและแปลงเกษตรกรรมให้เป็นศูนย์ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๔,๑๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๑๔,๑๐๐ ไร่ (ร้อยละ ๑๐๐)

๕.๒) ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๙,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ๑๒,๒๓๒ ไร่ (ร้อยละ ๑๓๕.๙๑)

๕.๓) วนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน แผนงานส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๕,๐๐๐ ไร่ ผลการดำเนินงาน ได้มีการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๔๔,๑๕๙ ไร่ (ร้อยละ ๙๘.๑๓)

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน

๒.๑ แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

๑) โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย แผนงานการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน เป้าหมาย จำนวน ๑,๑๖๐ ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน ๑,๓๓๙ ราย (ร้อยละ ๑๑๕.๔๓)

๒) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แผนงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อบรมเกษตรกรภายใต้โครงการฯ จำนวน ๒,๒๔๐ ราย ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับการอบรม ๒,๓๐๐ ราย (ร้อยละ ๑๐๒.๖๘)

๓) โครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม แผนงานส่งเสริมพัฒนาอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม จำนวน ๓๑ พื้นที่ ผลการดำเนินงาน เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน ๒๘ พื้นที่ (ร้อยละ ๙๐.๓๒) ในจังหวัดกาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ชลบุรี นครราชสีมา สระแก้ว สุราษฎร์ธานี อุทัยธานี เชียงใหม่ ชุมพร และสงขลา

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓.๑ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการน้ำ

๑) โครงการด้านการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน การจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๗ แห่ง ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ดำเนินการ เนื่องจากซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่เข้าดำเนินการก่อนแล้ว และเกษตรกรไม่ยินยอม ทำให้มีการขออนุมัติพื้นที่ทดแทน ปรับแผนงานเป็นจำนวน ๒๑ แห่ง ผลการดำเนินงาน แหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการพัฒนาดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๓ แห่ง (ร้อยละ ๖๑.๙๐) ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ อุบลราชธานี

บึงกาฬ ประจวบคีรีขันธ์ เชียงราย เลย หนองคาย พัทลุง บุรีรัมย์ และ ชัยนาท ส่วนอีก ๘ แห่ง ลงนามในสัญญาครบถ้วนแล้ว อยู่ระหว่างดำเนินการตามสัญญา

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมติ ครม. วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๑)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๒)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๒)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๒)
รายจ่ายงบลงทุน				
มติ ครม.	๒๐.๐๐	๔๕.๐๐	๖๕.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๒๒.๙๑	๕๕.๕๔	๘๕.๘๔	๘๖.๘๘
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น				
มติ ครม.	๓๒.๐๐	๕๔.๐๐	๗๗.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการเบิกจ่าย	๒๐.๒๗	๔๖.๘๔	๗๒.๕๑	๘๗.๓๓

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๒ รายงานความก้าวหน้ากรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เลขานุการคณะกรรมการ ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบกรอบแผนงานและงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ วงเงิน ๓,๑๙๗.๐๖๑๙ ล้านบาท ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้นำเสนอ ประกอบด้วย

๑) รายการดำเนินการภาครัฐ ๙๖๑.๑๐๘๘ ล้านบาท
๒) รายจ่ายตามภารกิจพื้นฐาน ๗๐๘.๖๐๑๙ ล้านบาท
๓) รายจ่ายตามภารกิจยุทธศาสตร์ ๔๙๕.๕๐๓๐ ล้านบาท
๔) รายจ่ายตามแผนงานบูรณาการ ๑,๐๓๑.๘๔๘๒ ล้านบาท

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักงบประมาณ ได้จัดประชุมชี้แจงการจัดทำคำของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เพื่อชี้แจงการจัดทำคำของบประมาณและหลักเกณฑ์คำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยให้หน่วยงานทบทวนและยื่นคำขอตั้งงบประมาณไปยังสำนักงบประมาณ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบ e-Budgeting ให้ครบถ้วน ภายในวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

๒. ส.ป.ก. ได้ทบทวนคำของบประมาณตามหลักเกณฑ์ของสำนักงบประมาณ โดยพิจารณาโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนความมั่นคงแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล และได้เสนอสำนักงบประมาณ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ เพิ่มโครงการตามนโยบายสำคัญ จำนวน ๓ โครงการ ประกอบด้วย

๒.๑ โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน เป้าหมาย จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ วงเงิน ๓๖๒.๔๘๐๐ ล้านบาท

๒.๒ โครงการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนเชิงระบบในเขตปฏิรูปที่ดิน เป้าหมาย จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ วงเงิน ๑๔๓.๔๘๐๐ ล้านบาท

๒.๓ โครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน เป้าหมาย ๑ ฉบับ วงเงิน ๑๗๔.๖๓๓๗ ล้านบาท

รวมวงเงินงบประมาณที่ตั้งคำขอทั้งสิ้น ๔,๐๐๑.๘๕๑๑ ล้านบาท

๓. คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ เห็นชอบรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณ วงเงิน ๓,๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท โดย ส.ป.ก. ได้รับจัดสรรงบประมาณ วงเงิน ๑,๘๒๕.๙๓๓๔ ล้านบาท ประกอบด้วย

๓.๑ รายการดำเนินการภาครัฐ	๘๐๔.๑๒๘๐ ล้านบาท
๓.๒ รายจ่ายตามภารกิจพื้นฐาน	๒๘๑.๗๒๐๖ ล้านบาท
๓.๓ รายจ่ายตามภารกิจยุทธศาสตร์	๑๗๖.๕๔๒๙ ล้านบาท
๓.๔ รายจ่ายตามแผนงานบูรณาการ	๕๖๓.๕๔๑๙ ล้านบาท

รายละเอียดผลผลิตและกิจกรรมภายใต้แผนงานและงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนงาน/โครงการ/ผลผลิต/กิจกรรม	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	
	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
รวมงบประมาณทั้งสิ้น		**๑,๘๒๕.๙๓๓๔**
รายการค่าดำเนินการภาครัฐ		**๘๐๔.๑๒๘๐**
รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ พัฒนาการเกษตรยั่งยืน		๘๐๔.๑๒๘๐

แผนงาน/โครงการ/ผลผลิต/กิจกรรม	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	
	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน		**๒๘๑.๗๒๐๖**
ผลผลิต ด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		**๒๘๑.๗๒๐๖**
กิจกรรมบริหารจัดการ		๒๘๑.๗๒๐๖
แผนงานตามยุทธศาสตร์		**๑๗๖.๕๔๒๙**
แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า		**๑๔๗.๕๓๖๐**
๑. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	**๕,๘๓๐ ราย**	**๑๙.๗๔๖๕**
๑) กิจกรรมพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	๑,๖๓๐ ราย	๓.๒๘๑๕
๒) กิจกรรมพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๓,๐๐๐ ราย	๙.๙๕๓๐
๓) กิจกรรมการส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑,๒๐๐ ราย	๖.๕๑๒๐
๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	**๕๐ แปลง**	**๕๔.๘๓๗๕**
๑) กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	๕๐ แปลง	๕๔.๘๓๗๕
๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	**๕๐,๐๐๐ ไร่**	**๗๒.๙๕๒๐**
๑) กิจกรรมส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๕,๐๐๐ ไร่	๑๙.๘๓๖๗
๒) กิจกรรมส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๔๕,๐๐๐ ไร่	๕๓.๑๑๕๓
แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม	**๒,๒๐๐ ราย**	**๒๙.๐๐๖๙**
๑. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	**๒,๒๐๐ ราย**	**๒๙.๐๐๖๙**
๑) กิจกรรมพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ	๒,๒๐๐ ราย	๒๙.๐๐๖๙
แผนงานบูรณาการตามยุทธศาสตร์		**๕๖๓.๕๔๑๙**
แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค		**๕.๕๐๐๘**
๑. โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์	**๑,๐๐๐ ไร่**	**๕.๕๐๐๘**
๑) กิจกรรมส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินภาคเหนือตอนบน	๑,๐๐๐ ไร่	๕.๕๐๐๘
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก		**๕๕๘.๐๔๑๑**
๑. โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อย และผู้ด้อยโอกาส		**๓๕๘.๓๔๒๒**
๑) กิจกรรมจัดที่ดิน	๖๓,๐๐๐ ราย	๒๔๓.๔๕๖๕
๒) กิจกรรมการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK	๒๖๐,๐๐๐ ไร่	๑๙.๕๐๗๐
๓) กิจกรรมตรวจสอบที่ดิน	๓.๕ ล้านไร่	๕๖.๓๗๒๓

แผนงาน/โครงการ/ผลผลิต/กิจกรรม	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	
	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔) กิจกรรมศูนย์บริการประชาชน	๑๔๓,๐๐๐ ราย	๓๙.๐๐๖๔
๒. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	**๑๔๐ ศูนย์**	**๖.๓๕๖๐**
๑) กิจกรรมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๔๐ ศูนย์	๖.๓๕๖๐
๓. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	**๔,๗๐๐ ราย**	**๓๐.๒๒๗๗**
๑) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	๓,๕๐๐ ราย	๒๑.๘๓๙๓
๒) กิจกรรมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	๑,๒๐๐ ราย	๘.๓๘๘๔
๔. โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร	**๕,๖๖๐ ราย**	**๑๒๗.๒๗๐๑**
๑) กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม	๑,๑๖๐ ราย	๑๑๒.๑๔๙๑
๒) กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๔,๕๐๐ ราย	๑๕.๑๒๑๐
๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร		**๒๑.๙๖๗๘**
๑) กิจกรรมยกระดับรายได้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ	๗๐๐ ราย	๔.๑๘๒๐
๒) กิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	๓๖ พื้นที่	๑๗.๗๘๕๘
๖. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	**๑๐ แห่ง**	**๓.๘๗๗๓**
๑) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๐ แห่ง	๓.๘๗๗๓
๗. โครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน	**๑ ฉบับ**	**๑๐.๐๐๐๐**
๑) กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน	๑ ฉบับ	๑๐.๐๐๐๐

โดยกรอบแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ส.ป.ก. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ วงเงิน ๑,๘๒๕.๙๓๓๔ ล้านบาท ลดลง จำนวน ๙๗.๐๘๗๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๕.๐๔๘๗ เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (๑,๙๒๓.๐๒๑๒ ล้านบาท)

๔. ทั้งนี้ สำนักงบประมาณอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และนำเสนอเอกสารประกอบคำของบประมาณต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๔) พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เห็นควรรายงานความก้าวหน้ากรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของ ส.ป.ก. ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๑,๘๒๕.๙๓๔ ล้านบาท เพื่อให้ คปก. รับทราบ

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบความก้าวหน้ากรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

มติคณะกรรมการ รับทราบความก้าวหน้ากรอบแผนงานและงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๔.๓ ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอรายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒) ดังนี้

๑. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินแผนรายรับเท่ากับรายจ่าย จำนวน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ดังนี้

๑.๑ แผนรายรับ จำนวน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) ประมาณการรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) จำนวน ๘๐๐.๐๐ ล้านบาท

๒) ประมาณการเงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวน ๓,๓๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๒ แผนรายจ่าย จำนวน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) รายจ่ายหมุนเวียน ๒,๙๓๔.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๕๖ ของแผนรายจ่าย ได้แก่

๑.๑) ซื้อที่ดิน จำนวน ๕๕๑.๐๐ ล้านบาท

๑.๒) สินเชื่อ จำนวน ๖๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๓) เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๔) รายจ่ายหมุนเวียนอื่น จำนวน ๑,๒๘๓.๐๐ ล้านบาท

๒) รายจ่ายขาด จำนวน ๑,๑๖๖.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๔ ของแผนรายจ่าย ได้แก่

๒.๑) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๒) ค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุน จำนวน ๔๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๓) ค่าภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน ๕.๐๐ ล้านบาท

๒.๔) ค่ารังวัดที่ดินและค่าใช้จ่ายตามท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๕) โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต จำนวน ๕๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๖) โครงการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานกองทุน จำนวน ๒๕.๐๐ ล้านบาท

๒.๗) โครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จำนวน ๘๙๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๘) โครงการจัดซื้อเครื่องหาพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม GNSS ชนิด Rover จำนวน ๓๖.๐๐ ล้านบาท

๒.๙) รายจ่ายขาดอื่น จำนวน ๑๐๐.๐๐ ล้านบาท

๒. ผลการดำเนินงานรับ - จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒) ดังต่อไปนี้

๑) ด้านรายรับ

๑.๑) ผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) ซึ่งประกอบด้วย รายรับจากค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ เงินกู้ (เงินต้น) ดอกเบี้ย และรายรับอื่นๆ รวมเป็นเงิน ๕๙๓.๘๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๓ ของแผนรายรับ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกัน จัดเก็บได้น้อยกว่า ๗๕.๘๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๒ ของผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) ปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ จัดเก็บได้ ๖๖๙.๖๖ ล้านบาท)

๑.๒) เงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวน ๓,๔๒๑.๙๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๓.๗๐ ของประมาณการเงินคงเหลือ

๑.๓) รวมรายรับจากผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) และเงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวนทั้งสิ้น ๔,๐๑๕.๗๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๕ ของแผนรายรับรวม

๒) ด้านรายจ่าย

๒.๑) รายจ่ายหมุนเวียน

- การซื้อที่ดิน เพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน และเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๔.๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๔ ของแผนซื้อที่ดิน เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกันมีการจ่ายซื้อที่ดินได้น้อยกว่า จำนวน ๒๕.๐๗ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๗ ของแผนรายจ่ายซื้อที่ดินปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ จ่ายซื้อที่ดิน จำนวน ๒๙.๑๖ ล้านบาท)

- การจ่ายเงินสินเชื่อ ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผลการดำเนินงานมีการจ่ายเงินสินเชื่อให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร จำนวน ๓๕๖.๓๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓๘ ของแผนสินเชื่อ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกันมีการจ่ายเงินสินเชื่อได้มากกว่า จำนวน ๘.๙๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๙ ของผลการจ่ายสินเชื่อปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ จ่ายสินเชื่อ จำนวน ๓๔๗.๓๑ ล้านบาท)

๒.๒) รายจ่ายขาด ได้แก่ ค่าจ้างพนักงานกองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุน ค่าใช้จ่ายในการรังวัดและออกโฉนดที่ดิน ค่าภาษีบำรุงท้องที่ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต โครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ และโครงการจ่ายขาดอื่นๆ ผลการดำเนินงานมีการใช้จ่ายเงิน จำนวน ๖๗.๖๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๐ ของแผนงาน เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกัน มีการใช้จ่ายเงินมากกว่า จำนวน ๑.๗๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๘ ของผลรายจ่ายขาดปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ มีการใช้จ่ายเงินจำนวน ๖๕.๙๒ ล้านบาท)

๒.๓) รวมผลการเบิกจ่ายภาพรวม (รายจ่ายหมุนเวียนและรายจ่ายขาด) จำนวน ๔๒๘.๐๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๔ ของแผนการเบิกจ่ายภาพรวม เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ณ เวลาเดียวกัน เบิกจ่ายได้น้อยกว่า ๑๔.๓๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๕ ของผลการเบิกจ่ายภาพรวมปี ๒๕๖๑ (ปี ๒๕๖๑ เบิกจ่ายภาพรวม จำนวน ๔๔๒.๓๙ ล้านบาท)

๓. สรุปเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คงเหลือ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๓,๕๘๗.๗๘ ล้านบาท

๔. งบแสดงฐานะการเงิน และงบแสดงผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

๔.๑ งบแสดงฐานะการเงิน รวมหนี้สินและทุน จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๙๔.๙๗ ล้านบาท

๑) สินทรัพย์ จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๙๔.๙๗ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑.๑) สินทรัพย์หมุนเวียน จำนวน ๕,๔๑๑.๕๖ ล้านบาท ได้แก่

๑.๑.๑) เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด จำนวน ๓,๕๘๗.๗๘ ล้านบาท

๑.๑.๒) ลูกหนี้ระยะสั้น (เงินกู้ ค่าเช่าซื้อที่ดิน) จำนวน ๑,๕๔๖.๗๐ ล้านบาท

๑.๑.๓) รายได้ค้างรับและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น จำนวน ๒๗๗.๐๘ ล้านบาท

๑.๒) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวน ๓,๑๘๓.๔๑ ล้านบาท ได้แก่

๑.๒.๑) ลูกหนี้ระยะยาว (เงินกู้ ค่าเช่าซื้อที่ดิน) จำนวน ๑,๒๕๙.๒๒ ล้านบาท

๑.๒.๒) สิทธิประโยชน์ในที่ดิน ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำนวน ๑,๙๒๔.๑๙ ล้านบาท

๒) หนี้สิน จำนวนทั้งสิ้น ๓๖.๑๒ ล้านบาท ประกอบด้วย

๒.๑) หนี้สินหมุนเวียน จำนวน ๓๖.๑๐ ล้านบาท ได้แก่

๒.๑.๑) เจ้าหนี้เกษตรกร และเจ้าหนี้รอจ่ายคืน จำนวน ๑๑.๒๒ ล้านบาท

๒.๑.๒) เงินรับฝากและเงินประกันสัญญา ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและหนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวน ๒๔.๘๘ ล้านบาท

๒.๒) หนี้สินไม่หมุนเวียน ได้แก่ เงินรับจากผู้ค้ำประกันรอการรับรู้และเงินรายได้รอการรับรู้ จำนวน ๐.๐๒ ล้านบาท

๓) สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๕๘.๘๕ ล้านบาท ได้แก่

๓.๑) เงินกองทุนรับจากงบประมาณ ๔,๕๓๔.๖๗ ล้านบาท

๓.๒) เงินกองทุนรับบริจาคและอื่นๆ ๑,๔๗๖.๑๘ ล้านบาท

๓.๓) รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม ๒,๕๔๘ ล้านบาท

๔.๒ งบแสดงผลการดำเนินงาน

๑) รายได้ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๐.๙๑ ล้านบาท

๒) ค่าใช้จ่าย จำนวนทั้งสิ้น ๓๘.๑๗ ล้านบาท

๓) รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ จำนวน ๗๒.๗๔ ล้านบาท

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๔ รายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. ผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ได้มีการอนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐.๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน) โดยมีกิจกรรมในการพัฒนาทั้งสิ้น ๗ กิจกรรม ดังรายละเอียดในตาราง

ลำดับที่	กิจกรรม	วงเงินอนุมัติ	การอนุมัติ	คงเหลือ
๑	งานสำรวจ รังวัดวงรอบแปลงที่ดิน	๑๑,๑๖๔,๒๐๐.๐๐	ใช้งบประมาณปกติ	๑๑,๑๖๔,๒๐๐.๐๐
๒	งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา	๕๕,๘๒๑,๐๐๐.๐๐	๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐	๕๑,๐๑๓,๒๖๐.๐๐
๓	งานปรับพื้นที่	๒๗๙,๑๐๕,๐๐๐.๐๐	๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐	๒๕๘,๘๕๙,๙๐๐.๐๐
๔	งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง	๓๓,๔๙๒,๖๐๐.๐๐	๕,๕๗๑,๓๓๒.๐๐	๒๗,๙๒๑,๒๖๘.๐๐
๕	งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน	๔๔๖,๕๖๘,๐๐๐.๐๐	๕๒,๕๙๗,๕๐๐.๐๐	๓๙๓,๙๗๐,๕๐๐.๐๐
๖	งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ดำเนินการโดยกรมชลประทาน		
๗	งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล)	๑๓๓,๙๗๐,๔๐๐.๐๐	๒๑,๕๑๑,๗๐๐.๐๐	๑๑๒,๔๕๘,๗๐๐.๐๐
รวมทั้งสิ้น		**๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐.๐๐**	**๑๐๔,๗๓๓,๓๗๒.๐๐**	**๘๕๕,๓๘๗,๘๒๘.๐๐**

ซึ่งได้มีการอนุมัติโครงการที่ขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ไปแล้ว จำนวน ๔๒ โครงการ ๕ กิจกรรม ดำเนินงานในพื้นที่ ๙ จังหวัด จำนวน ๓๓ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๐๔,๗๓๓,๓๗๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๗๒,๓๙๗,๘๑๙.๓๑ บาท ผูกพัน ๒,๑๒๙,๙๐๐.๐๐ บาท โอนเงินกลับ ๖๗๖,๙๓๖.๖๐ บาท คงเหลือ ๒๙,๕๒๘,๗๑๖.๐๙ บาท โดยมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรม ดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรม	อนุมัติ	เบิกจ่าย	ผูกพัน	โอนกลับ	คงเหลือ
๑	งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา	**๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐**	**๗๐๑,๕๗๙.๐๐**	**-**	**-**	**๔,๑๐๖,๑๖๑.๐๐**
๒	งานปรับพื้นที่	**๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐**	**๑๙,๘๐๗,๗๐๖.๕๓**	**-**	**๑๑๑,๙๖๖.๓๘**	**๓๒๕,๔๒๗.๐๙**
๓	งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง	**๕,๕๗๑,๓๓๒.๐๐**	**๒,๗๐๑,๘๕๔.๐๐**	**-**	**๑๒,๐๐๐.๐๐**	**๒,๘๕๗,๔๗๘.๐๐**
๔	งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน	**๕๒,๕๗๗,๕๐๐.๐๐**	**๔๒,๖๐๑,๘๙๘.๐๖**	**๒,๑๒๙,๙๐๐.๐๐**	**๖๗,๖๕๐.๒๒**	**๗,๗๙๘,๐๕๑.๗๒**
	- สายหลัก	*๒๙,๙๗๖,๗๐๐.๐๐*	*๒๗,๙๔๘,๑๑๒.๕๘*	*๑,๙๖๐,๙๐๐.๐๐*	*๖๗,๖๕๐.๒๒*	*๓๗.๒๐*
	- สายซอย	*๒๒,๖๒๐,๘๐๐.๐๐*	*๑๔,๖๕๓,๗๘๕.๔๘*	*๑๖๙,๐๐๐.๐๐*	*-*	*๗,๗๙๘,๐๑๔.๕๒*
๕	งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล)	**๒๑,๕๑๑,๗๐๐.๐๐**	**๖,๕๘๔,๗๘๑.๗๒**	**-**	**๔๘๕,๓๒๐.๐๐**	**๑๔,๔๔๑,๕๙๘.๒๘**
รวมทั้งสิ้น		**๑๐๔,๗๓๓,๓๗๒.๐๐**	**๗๒,๓๙๗,๘๑๙.๓๑**	**๒,๑๒๙,๙๐๐.๐๐**	**๖๗๖,๙๓๖.๖๐**	**๒๙,๕๒๘,๗๑๖.๐๙**

๑.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา ดำเนินการในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา ชุมพร และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๙ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๗๐๑,๕๗๙.๐๐ บาท คงเหลือ ๔,๑๐๖,๑๖๑.๐๐ บาท

๑.๒ งานปรับพื้นที่ ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๒ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๑๙,๘๐๗,๗๐๖.๕๓ บาท โอนเงินกลับ ๑๑๑,๙๖๖.๓๘ บาท คงเหลือ ๓๒๕,๔๒๗.๐๙ บาท

๑.๓ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง ดำเนินการในพื้นที่ ๘ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี และชุมพร จำนวน ๒๕ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๕,๕๗๑,๓๓๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๒,๗๐๑,๘๕๔.๐๐ บาท โอนเงินกลับ ๑๒,๐๐๐.๐๐ บาท คงเหลือ ๒,๘๕๗,๔๗๘.๐๐ บาท

๑.๔ งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน ดำเนินการในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี สระแก้ว สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา และชุมพร จำนวน ๑๙ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๒,๕๙๗,๕๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๔๒,๖๐๑,๘๙๘.๐๖ บาท ผูกพัน ๒,๑๒๙,๙๐๐.๐๐ บาท โอนกลับ ๖๗,๖๕๐.๒๒ บาท คงเหลือ ๗,๗๙๘,๐๕๑.๗๒ บาท

๑.๕ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) ดำเนินการอนุมัติ ดังนี้

๑) ค่าก่อสร้างบ่อบาดาล ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี และสระแก้ว จำนวน ๕ แปลง วงเงิน ๘,๓๘๖,๓๐๐.๐๐ บาท

๒) ดำเนินการสำรวจธรณีฟิสิกส์เพื่อการออกแบบขุดเจาะบ่อบาดาล และระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา ชุมพร และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๕ แปลง วงเงิน ๑,๒๘๙,๕๐๐.๐๐ บาท

๓) ค่าก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี และสระแก้ว จำนวน ๘ แปลง วงเงิน ๑๑,๘๓๕,๙๐๐.๐๐ บาท

รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๑,๕๑๑,๗๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๖,๕๘๔,๗๘๑.๗๒ บาท โอนกลับ ๔๘๕,๓๒๐.๐๐ คงเหลือ ๑๔,๔๔๑,๕๙๘.๒๘ บาท

๒. การอนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการและการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้อนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการและการใช้จ่ายเงินโครงการที่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน ๓ กิจกรรม ๖ โครงการ ทั้งนี้ เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๙ “โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐผู้เป็นเจ้าของโครงการแจ้งเหตุผล ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ขยายระยะเวลาแล้วให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ” โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา จำนวน ๒ โครงการ

ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๘.๑/๑๒๙๓ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ และนครราชสีมา วงเงิน ๑,๒๕๐,๘๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชุมพรและกำแพงเพชร วงเงิน ๑,๑๐๕,๙๖๐.๐๐ บาท

๒.๒ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๖.๑/๑๓๗๐ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา และนครราชสีมา วงเงิน ๑,๘๑๒,๓๔๔.๐๐ บาท

๒.๓ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) จำนวน ๓ โครงการ

๑) ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๘.๑/๘๓๒ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

(๑) โครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ ขุดเจาะบ่อบาดาลและก่อสร้างระบบส่งน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๔,๘๓๖,๓๐๐.๐๐ บาท

๒) ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ตามบันทึกที่ สก ๐๐๑๑/๓๐๑๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

(๑) โครงการก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ แปลง วงเงิน ๔,๓๒๖,๗๐๐.๐๐ บาท

(๒) โครงการก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ แปลง วงเงิน ๓,๙๘๐,๐๐๐ บาท

๓. โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (รออนุมัติปิดโครงการ)

๓.๑ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และกาญจนบุรี วงเงิน ๑,๗๙๘,๔๐๐.๐๐ บาท

๔. โครงการที่ได้รับอนุมัติปิดโครงการ

เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้อนุมัติปิดโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน ๕ กิจกรรม ๒๐ โครงการ ทั้งนี้ เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๒๐ “โครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการขออนุมัติปิดโครงการต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ปิดโครงการแล้ว ให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ” โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแปลงยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๑,๐๖๘,๐๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี นครราชสีมา และฉะเชิงเทรา วงเงิน ๑,๓๘๒,๙๘๐.๐๐ บาท

๔.๒ งานปรับพื้นที่ จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๒,๕๕๓,๕๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๔,๔๗๒,๘๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว และนครราชสีมา วงเงิน ๒,๕๐๖,๖๐๐.๐๐ บาท

๔) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๒,๕๙๔,๙๐๐.๐๐ บาท

๕) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดเชียงใหม่ วงเงิน ๕,๔๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๖) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๒,๕๐๓,๙๐๐.๐๐ บาท

๗) โครงการปรับพื้นที่ ไถดะ ไถพรวน ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๑๓๓,๔๐๐.๐๐ บาท

๔.๓ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และกาญจนบุรี วงเงิน ๘๘๕,๒๔๘.๐๐ บาท

๔.๔ งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก และปรับปรุงถนนถูกรังสายซอย ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๓,๙๓๘,๔๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดชลบุรี วงเงิน ๔,๙๙๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๒,๗๒๑,๔๐๐.๐๐ บาท

๔) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๗,๗๕๖,๑๐๐.๐๐ บาท

๕) โครงการปรับปรุงถนนลูกรังสายหลักในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๓,๐๖๙,๗๐๐.๐๐ บาท

๖) โครงการก่อสร้างถนนสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๘๘๖,๗๐๐.๐๐ บาท

๗) โครงการก่อสร้างถนนถูกรังสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๓๗๘,๕๐๐.๐๐ บาท

๔.๕ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค - บริโภค (บ่อบาดาล) จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เพื่อการออกแบบขุดเจาะบ่อบาดาลและระบบส่งน้ำ เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว ชุมพร และสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๑,๒๕๗,๑๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลและก่อสร้างระบบส่งน้ำพร้อมหอถัง เพื่อการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีและสระแก้ว วงเงิน ๓,๕๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบรายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบรายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๕ ผลการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เสนอคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ขอความเห็นชอบเปลี่ยนแปลงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้เป็นพนักงานกองทุน

การปฏิรูปที่ดินฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและหลักประกันความมั่นคงให้กับบุคลากร ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง อกก.คง. ได้ให้ความเห็นและข้อสังเกตในหลายประเด็น จึงมีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมก่อนนำเสนอ อกก.คง. ในการประชุมคราวต่อไป

๒. การประชุม อกก.คง. ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะอนุกรรมการฯ มีมติ ดังนี้

๒.๑ เห็นชอบการปรับลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเห็นชอบอัตราค่าตอบแทนพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยอิงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยอนุโลม

๒.๒ ให้จัดทำโครงสร้างการบริหารงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และกรอบอัตรากำลังพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่ปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๒.๓ ให้ดำเนินการนำร่าง “ข้อบังคับว่าด้วย พนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ....” เสนอคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณาก่อนเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ต่อไป

การดำเนินงาน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามมติ อกก.คง. และนำเสนอ คปก. เพื่อขออนุมัติเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตลอดจนได้นำเสนอกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ พร้อมทั้งจัดทำสัญญาจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และร่างข้อบังคับว่าด้วย พนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดดังนี้

๑. การประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ คณะกรรมการมีมติอนุมัติหลักการโครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และอนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นการจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และมอบฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการในประเด็นต่างๆ ตามความเห็นของประธานกรรมการและกรรมการ ประกอบด้วย ๓ ประเด็น ดังนี้

๑.๑ การเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ทำให้มีค่าใช้จ่ายของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพิ่มขึ้นเท่าไร

๑.๒ การเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ต้องแสดงให้เห็นศักยภาพและผลลัพธ์ที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จะได้รับเพิ่มขึ้น โดยต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจนว่าจะให้พนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ทำภารกิจอะไร

๑.๓ การพิจารณาลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ รายเดิม ให้ได้รับการปรับเป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ หรือคัดเลือกบุคคลใหม่ เป็นกระบวนการที่ ส.ป.ก. ต้องพิจารณาให้เหมาะสม ซึ่งถ้าบุคคลเดิมมีศักยภาพหรือมีความพร้อมทั้งหมดก็สามารถปรับได้

๒. การประชุม คปก. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ วันจันทร์ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ส.ป.ก. ได้นำเสนอการดำเนินการในประเด็นต่างๆ ตามความเห็นของประธานกรรมการและกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งคณะกรรมการมีมติรับทราบผลการดำเนินงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/๘๘๘๘ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ส.ป.ก. ขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ภายหลังการได้รับอนุมัติจาก คปก. แล้ว รายละเอียดปรากฏตามหนังสือ “โครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและการเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

๔. หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๑๘๓๐ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒กรมบัญชีกลางให้ความเห็นชอบโครงสร้างการบริหาร โดยเพิ่มผู้บริหารกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ (เลขาธิการ ส.ป.ก.) ในโครงสร้างการบริหาร กรอบอัตรากำลัง และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป สำหรับค่าจ้าง ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ของพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบพนักงานราชการโดยอนุโลม จนกว่าข้อบังคับว่าด้วย พนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... จะผ่านการพิจารณาอนุมัติจาก คปก. โดยข้อบังคับฯ ดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

๕. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดทำสัญญาจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ระหว่าง ส.ป.ก. กับพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานในระดับดีขึ้นไป และลาออกจากราชการแล้ว ตามกรอบอัตรากำลังพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่กรมบัญชีกลางให้ความเห็นชอบ ๑๔๖ อัตรา โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๘ ราย สังกัด สำนักบริหารกองทุน (สบท.) ๒๕ ราย และ ส.ป.ก.จังหวัด ๑๐๓ ราย

จากการสำรวจพบว่า ปัจจุบันมีอัตราว่างรวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๐ อัตรา เป็นอัตราว่างของ สบท. ๗ อัตรา และ ส.ป.ก.จังหวัด ๑๓ อัตรา ซึ่งจะต้องดำเนินการสรรหาต่อไป สำหรับค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เลขาธิการ ส.ป.ก. อนุมัติเปลี่ยนแปลงรายการจ่ายขาด รายการที่ ๒.๒ ค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราว และค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุน วงเงิน ๔๐.๐๐ ล้านบาท (สี่สิบล้านบาท) เป็นรายการที่ ๒.๒ ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุน วงเงิน ๔๐.๐๐ ล้านบาท เพื่อให้การใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและถูกต้อง ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เรียบร้อยแล้ว ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๗.๑/๔๙๖ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒

๖. ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดทำร่างข้อบังคับว่าด้วย พนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... เรียบร้อยแล้ว โดยได้แก้ไขตามความเห็นของอนุกรรมการ ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันอังคารที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งจะนำเสนอขอความเห็นชอบร่าง

ข้อบังคับฯ ดังกล่าว จากคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบในการประชุมคราวต่อไป ก่อนนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ ตามลำดับ

๗. ส.ป.ก. ได้รายงานผลการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และการดำเนินการจัดทำร่างข้อบังคับ ว่าด้วยพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... ให้ อกก.คง. ทราบเรียบร้อยแล้ว ในการประชุมอกก.คง. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งคณะอนุกรรมการมีมติรับทราบผลการดำเนินการดังกล่าว

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ ๔.๖ การดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๕.๑ บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ (การติดตามระบบการบริหารจัดการที่สำคัญ และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไตรมาสที่ ๓ - ๔ และการจัดให้มีระบบประเมินผลผู้บริหารทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า บันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ระหว่างกระทรวงการคลัง กับ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดเกณฑ์ชี้วัดการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๖ ด้าน จำนวน ๑๖ ตัวชี้วัด ดังนี้

ด้านที่ ๑ การเงิน มี ๓ ตัวชี้วัด

ด้านที่ ๒ การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี ๒ ตัวชี้วัด

ด้านที่ ๓ การปฏิบัติการ มี ๓ ตัวชี้วัด

ด้านที่ ๔ การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน มี ๓ ตัวชี้วัด

ด้านที่ ๕ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง มี ๒ ตัวชี้วัด

ด้านที่ ๖ การดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง มี ๓ ตัวชี้วัด

โดยด้านที่ ๕ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ตัวชี้วัดที่ ๕.๑ “บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน” กรมบัญชีกลางและที่ปรึกษาด้านการประเมินผล (บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด) กำหนดการพิจารณาจากระดับความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน จากประเด็นหลัก ๖ ข้อ ได้แก่

๑. การจัดให้มีหรือทบทวนแผนปฏิบัติการ ระยะยาว (๓ - ๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน มีคุณภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จัดตั้งรวมถึงพันธกิจของทุนหมุนเวียน

๒. ระยะเวลาการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ระยะยาว (๓ - ๕ ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน อย่างรวดเร็วอย่างน้อย ๒ เดือน ก่อนเริ่มปีบัญชีถัดไปและจัดส่งให้กระทรวงการคลัง ๑ เดือน ก่อนเริ่มปีบัญชีถัดไป

๓. การติดตามระบบการบริหารจัดการที่สำคัญ และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจของทุนหมุนเวียนอย่างครบถ้วน เพียงพอและสม่ำเสมอทั้งปี

๔. การจัดให้มีระบบประเมินผลผู้บริหารทุนหมุนเวียน โดยมีหลักเกณฑ์ชัดเจนสอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์และเป้าหมายระดับองค์กร

๕. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันกาล

๖. ผลสำเร็จจากการกำกับดูแลทุนหมุนเวียนของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสำนักบริหารกองทุน ได้ดำเนินตามกรอบหลักเกณฑ์การดำเนินงานด้านการบริหารพัฒนากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ในประเด็นหลัก ๖ ข้อ ซึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนมีการติดตามผลและมีส่วนร่วมการดำเนินงานใน ๒ ข้อ ดังนี้

๑. ประเด็นหลักข้อที่ ๓) การติดตามระบบการบริหารจัดการที่สำคัญ และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจของทุนหมุนเวียนอย่างครบถ้วน เพียงพอและสม่ำเสมอทั้งปี ได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัด โดยพิจารณาคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน มีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ ทั้งสิ้น ๕ ด้าน เป็นรายไตรมาส ประกอบด้วย (๑) ผลการดำเนินงานด้านการเงิน (๒) ผลการดำเนินงานด้านไม่ใช่การเงินตามวัตถุประสงค์และภารกิจของทุนหมุนเวียน (๓) ระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน (๔) ระบบบริหารจัดการสารสนเทศ และ (๕) ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล

๒. ประเด็นหลักข้อที่ ๔) การจัดให้มีระบบประเมินผลผู้บริหารทุนหมุนเวียน ได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัดโดยพิจารณาจากมีการประเมินผลผู้บริหารทุนหมุนเวียน ซึ่งหมายถึง ผู้อำนวยการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามโครงสร้างบริหารทุนหมุนเวียนที่เป็นระบบ โดยมีหลักเกณฑ์ชัดเจน สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์และเป้าหมายขององค์กร เช่น ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติการ ด้านสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน เป็นต้น โดยภายในแต่ละกรอบต้องระบุ ตัวชี้วัด นิยาม และเป้าหมายของแต่ละตัวชี้วัดที่ครบถ้วนชัดเจน และเชื่อมโยงกับบันทึกข้อตกลงฯ ประจำปีทุนหมุนเวียนดำเนินการร่วมกับกรมบัญชีกลาง

ผลการดำเนินการ

๑. การติดตามระบบการบริหารจัดการที่สำคัญ และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ไตรมาสที่ ๓ - ๔ (ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒) จำนวน ๕ ด้าน ดังนี้

เรื่อง		หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการปฏิบัติงาน	คะแนนที่คาดว่าจะได้รับ
๑.	**ผลการดำเนินงานด้านการเงิน** ๑) ร้อยละการเบิกจ่ายงบลงทุน ที่เกิดขึ้นจริง เทียบกับแผนการเบิกจ่ายงบลงทุนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒) ร้อยละการเบิกจ่ายภาพรวมที่เกิดขึ้นจริงเทียบกับแผนการเบิกจ่ายภาพรวมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	**ระดับ**	**๔๐** ๒๐ ๒๐	- แผนเบิกจ่าย ๕๕๑.๐๐ ล้านบาท ผล ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๔.๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๔ - แผนเบิกจ่าย ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ผล ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๔๒๗.๘๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๔	๑ ๑
๒.	**ผลการดำเนินงานด้านไม่ใช่การเงินตามวัตถุประสงค์และภารกิจของทุนหมุนเวียน**	**ระดับ**	**๑๐**	- มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน รวม ๑๑ เดือน	๕
๓.	**ระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน**	**ระดับ**	**๑๐๐**		
	๓.๑ สภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน - การจัดให้มีระบบข้อร้องเรียน ช่องทาง การรับข้อร้องเรียน และการจัดทำรายงานสรุปเกี่ยวกับข้อร้องเรียนภายในองค์กรนำเสนอผู้บริหารขององค์กร		๗	- มีการระบุช่องทางและขั้นตอนในการปฏิบัติรับข้อร้องเรียน และเสนอแนวทาง แก้ไข พร้อมทั้งมีการจัดทำรายงานสรุปนำเสนอผู้บริหารเป็นรายเดือน (๑๑ เดือน)	๕
	๓.๒ การกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง - การจัดทำ/ทบทวนคู่มือการบริหารความเสี่ยง		๘	- คู่มือการบริหารความเสี่ยงได้รับความเห็นชอบจาก อกก.คง. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ และมีการเผยแพร่คู่มือบริหารความเสี่ยงทางเว็บไซต์สำนักบริหารกองทุน	๕
	๓.๓ การระบุความเสี่ยงระดับองค์กร - การระบุความเสี่ยงระดับองค์กร		๑๕	- มีการระบุความเสี่ยงระดับองค์กรโดยมีเกณฑ์การพิจารณาระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอควบคู่ไปกับการระบุความเสี่ยงระดับองค์กรโดยมีการกำหนดปัจจัยเสี่ยง	๕

เรื่อง	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการปฏิบัติงาน	คะแนนที่คาดว่าจะได้รับ
			และแนวทางการบริหารความเสี่ยง โดยให้มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายประจำปีของทุนหมุนเวียน	
๓.๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงระดับองค์กร - การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงระดับองค์กร (ระดับความรุนแรง = โอกาส x ผลกระทบ)		๑๕	- ประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงระดับองค์กร ซึ่งประกอบด้วยโอกาสและผลกระทบครบทุกความเสี่ยง และจัดทำแผนภาพความเสี่ยงแล้วเสร็จ	๕
๓.๕ การตอบสนองความเสี่ยง - การกำหนดแผนงานการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร		๑๕	- มีการกำหนดแผนบริหารความเสี่ยงครบทุกปัจจัยเสี่ยง รวมทั้งมีการวิเคราะห์ Cost-Benefit ในแต่ละทางเลือก และแผนบริหารความเสี่ยงได้รับความเห็นชอบจาก อกก.คง. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒	๕
๓.๖ กิจกรรมควบคุมภายใน - ผู้บริหารทุนหมุนเวียนและผู้บริหารระดับรองมีการสอบทานรายงานทางการเงินและรายงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน		๑๐	- มีการนำเสนอการสอบทานผู้บริหารและผู้บริหารระดับรองเป็นรายเดือน ได้แก่ ๑) รายงานทางการเงิน คือ จัดทำรายงานการเงินกองทุนฯ ๒) รายงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน ได้แก่ (๑) แนวทางการจัดระเบียบของระบบการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชน (๒) สรุปวันลาของเจ้าหน้าที่สำนักบริหารกองทุน	๕
๓.๗ สารสนเทศและการสื่อสาร - การใช้สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการติดตามการดำเนินกิจกรรมตามแผนการบริหารความเสี่ยง		๒๕	- อยู่ระหว่างดำเนินการแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒	๑

	เรื่อง	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการปฏิบัติงาน	คะแนนที่คาดว่าจะได้รับ
	๓.๘ การติดตามผลและการประเมินผล		๕		
	(๑) การประเมินผลการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังฯ		๒	- ส่งแผนการควบคุมภายในของ สบท. ถึง กพร. ส.ป.ก. (แบบ lC๑-lC๔) ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รอบ ๖ เดือน สิ้นสุด ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ - อยู่ระหว่างดำเนินการประเมินผลการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง สิ้นสุด ณ กันยายน ๒๕๖๒	๑
	(๒) การส่งรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง (ภายใน ๙๐ วันนับแต่สิ้นปีบัญชี)		๒	- ดำเนินการหลังสิ้นปีบัญชี	N/A
	(๓) การสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน		๑	- อยู่ระหว่างดำเนินการ	N/A
๔	**ระบบบริหารจัดการสารสนเทศ**	**ระดับ**	**๑๐๐**		
	๔.๑ แผนปฏิบัติการดิจิทัล และแผนปฏิบัติการประจำปี		**๑๐**		
	(๑) มีการจัดทำ/ทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัล (ระยะยาว) ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่สำคัญ		๕	- มีการทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัล (ระยะยาว) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และได้รับความเห็นชอบจาก อกก.คง. ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒	๕
	(๒) แผนปฏิบัติการ ประจำปี ๒๕๖๓ มีองค์ประกอบหลักที่ดีครบถ้วน		๕	- จัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี ๒๕๖๓ แล้วเสร็จและมีองค์ประกอบหลักที่ดีครบถ้วน	๕
	๔.๒ การบริหารจัดการสารสนเทศและดิจิทัล		**๙๐**		
	(๑) ระบบการบริหารจัดการสารสนเทศที่สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร (EIS/MIS) (กรณีที่ ๑ – ทุนมีระบบแล้ว)				

	เรื่อง	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการปฏิบัติงาน	คะแนนที่คาดว่าจะได้รับ
	- ความเพียงพอของระบบการบริหารจัดการสารสนเทศที่สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร (EIS/MIS)		๓๕	- มีการจัดทำรายงานการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยมีการนำเสนอรูปแบบของอินโฟกราฟิก ได้แก่ รูปภาพกราฟ บนระบบ IT เป็นรายเดือน	๔
	(๒) ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนผู้ใช้บริการภายในทุนหมุนเวียน (กรณีที่ ๑ – ทุนมีระบบแล้ว)				
	- ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนผู้ใช้บริการภายในทุนหมุนเวียน		๒๕	- มีระบบสินเชื่อ ระบบค่าเช่าที่ดิน และระบบค่าเช่าซื้อที่ดิน และมีระบบ Intranet	๔
	(๓) ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนผู้ใช้บริการภายนอกทุนหมุนเวียน (กรณีที่ ๑ – ทุนมีระบบแล้ว)				
	- ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนผู้ใช้บริการภายนอกทุนหมุนเวียน		๓๐	- มีเว็บไซต์สำนักบริหารกองทุน	๔
๕	**ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล**	**ระดับ**	**๑๐๐**		
	๕.๑ ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental) ในการบริหารทรัพยากรบุคคล		**๓๐**		
	(๑) โครงสร้างการบริหารงานทุนหมุนเวียน		๑๐	- จัดทำโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนแล้วเสร็จ และได้รับความเห็นชอบจาก คปก. เรียบร้อยแล้ว	๕
	(๒) มาตรฐานกำหนดตำแหน่งและคำบรรยายลักษณะงาน			- จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งและคำบรรยายลักษณะงาน	๕
	(๓) การประเมินผลการปฏิบัติงาน			- การประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคล โดยกำหนดตัวชี้วัดในระดับผู้บริหารระดับสูง บุคลากรทุกระดับของทุนหมุนเวียน คือ รอบที่ ๑ ระหว่าง ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒	๕
	๕.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล		**๗๐**		
	- ระดับความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล				

เรื่อง	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ผลการปฏิบัติงาน	คะแนนที่คาดว่าจะได้รับ
๑) การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ปี ๒๕๖๒		๓๕	- มีแผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๑๗ แผนงาน ผลดำเนินการ จำนวน ๑๗ แผนงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐	๓
๒) การจัดทำ/ทบทวนแผนปฏิบัติการด้านบริหารทรัพยากรบุคคล และแผนปฏิบัติการฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓		๓๕	- มีการทบทวนแผนปฏิบัติการด้านบริหารทรัพยากรบุคคลและแผนปฏิบัติการฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ และได้รับความเห็นชอบจาก อกก.คง ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒	๕

๒. การจัดให้มีระบบประเมินผลผู้บริหารทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยกำหนดหลักเกณฑ์ชัดเจน สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์และเป้าหมายองค์กร โดยมีกรอบการประเมิน เช่น ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติการ ด้านการสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน เป็นต้น โดยใน ๔ ด้าน ๔ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑) ด้านการเงิน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ร้อยละการจัดเก็บหนี้เงินต้นของเงินกู้ที่ครบกำหนดรับชำระ

๒) ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนการติดตามเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากกองทุนฯ

๓) ด้านการปฏิบัติการ

ตัวชี้วัดที่ ๓.๔ ร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่ได้รับเงินกู้ภายในระยะเวลาที่กำหนดเฉพาะในส่วนที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจอนุมัติ

๔) ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน

ตัวชี้วัดที่ ๔.๕ การบริหารทรัพยากรบุคคล

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๕.๑ บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ในประเด็นหลัก ๒ ด้าน คือ

๑. การติดตามระบบการบริหารจัดการที่สำคัญ และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ไตรมาสที่ ๓ - ๔

๒. การจัดให้มีระบบการประเมินผลผู้บริหารทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒

มติคณะกรรมการ รับทราบการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๕.๑ บทบาทคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ในประเด็นหลัก ๒ ด้าน คือ

๑. การติดตามระบบการบริหารจัดการที่สำคัญ และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ไตรมาสที่ ๓ - ๔

๒. การจัดให้มีระบบการประเมินผลผู้บริหารทุนหมุนเวียนของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒

เรื่องที่ ๔.๗ แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ และคู่มือบริหารความเสี่ยงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เข้าสู่ระบบการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลาง และตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ระหว่างกระทรวงการคลังกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและตัวชี้วัด เพื่อประเมินผลด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โดยกำหนดให้ดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนด รวมทั้งแผนบริหารความเสี่ยงและคู่มือบริหารความเสี่ยงจะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการทุนหมุนเวียน

การดำเนินงาน

๑. ส.ป.ก. โดยสำนักบริหารกองทุน (สบท.) ได้มีคำสั่ง สบท. ที่ ๒๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ เพื่อดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ และคู่มือบริหารความเสี่ยงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนดเรียบร้อยแล้ว สรุปได้ดังนี้

๑) แผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒

ส.ป.ก.jดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงในแต่ละกลยุทธ์ที่มีความสำคัญและมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นแผนปฏิบัติการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่งดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนด และ ส.ป.ก.jกำหนดให้ความเสี่ยงที่มีระดับคะแนนความเสี่ยงสูงตั้งแต่ ๑๒ คะแนนขึ้นไป มีความจำเป็นต้องควบคุมเพื่อให้ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับปานกลาง หรือค่อนข้างต่ำ หรือในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งประเด็นแผนปฏิบัติการกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่มีระดับคะแนนความเสี่ยงสูงตั้งแต่ ๑๒ คะแนนขึ้นไป คือ

ประเด็นแผนปฏิบัติการที่ ๑ การจัดหาที่ดินและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป้าหมายที่ ๒ รับคืนที่ดินจากเกษตรกรที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อคุ้มครองที่ดิน กลยุทธ์ที่ ๑ เร่งรัดจัดทำฐานข้อมูลของผู้ถือครองที่ดินที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ความเสี่ยง : ไม่สามารถจัดทำแผนงานรองรับการรับคืนที่ดินจากผู้ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้

ปัจจัยเสี่ยง : O๒๑ ขาดฐานข้อมูลผู้ถือครองที่ดินที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ภาคกลาง)

แนวทางการจัดการความเสี่ยง : ออกพื้นที่สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลผู้ถือครองที่ดินที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ตัวชี้วัด : สรุปรายงานผลข้อมูลเกษตรกรที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจากการออกพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (ภาคกลาง)

ค่าเป้าหมาย : จำนวน ๑ ฉบับ

ประเด็นแผนปฏิบัติการที่ ๒ การจัดหาที่ดินและคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป้าหมายที่ ๒ รับคืนที่ดินจากเกษตรกรที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อคุ้มครองที่ดิน กลยุทธ์ที่ ๒ ศึกษาการประเมินราคารับคืนที่ดินจากเกษตรกรที่ไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ความเสี่ยง : ไม่สามารถรับคืนที่ดินจากเกษตรกรได้

ปัจจัยเสี่ยง : C๒๒ ยังไม่มีการกำหนดราคารับคืนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่ดินเอกชน ภาคกลาง)

แนวทางการจัดการความเสี่ยง : ศึกษาประเมินราคาที่ดินเอกชนเพื่อรับโอนสิทธิคืน (ภาคกลาง)

ตัวชี้วัด : แนวทางการกำหนดราคาที่ดินรับคืนจากเกษตรกรที่ไม่ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ภาคกลาง)

ค่าเป้าหมาย : ๑ ภาค

ประเด็นแผนปฏิบัติการที่ ๓ การพัฒนาพื้นที่ พัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๓ สร้างและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง กลยุทธ์ที่ ๑ สนับสนุนเงินทุนแก่สถาบันเกษตรกร

ความเสี่ยง : สถาบันเกษตรกรไม่ได้รับความพึงพอใจจากการให้บริการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ปัจจัยเสี่ยง : O๓๓ ขาดการสำรวจข้อมูลความพึงพอใจของสถาบันเกษตรกรผู้รับบริการสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

แนวทางการจัดการความเสี่ยง : ออกพื้นที่สำรวจความพึงพอใจของสถาบันเกษตรกรผู้รับบริการสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางการพัฒนาการให้บริการ

ตัวชี้วัด : เอกสารเผยแพร่ผลการสำรวจความพึงพอใจของสถาบันเกษตรกรผู้รับบริการสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ค่าเป้าหมาย : ๑ เรื่อง

ประเด็นแผนปฏิบัติการที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อก้าวสู่กองทุนชั้นนำ เป้าหมายที่ ๓ มีการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงฐานข้อมูลกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้มีความถูกต้อง และพัฒนาระบบงานข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ความเสี่ยง : การตรวจสอบหรือเรียกดูข้อมูลของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีความล่าช้าและคลาดเคลื่อน

ปัจจัยเสี่ยง : O๔๓ ระบบโปรแกรมของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ยังไม่ถูกพัฒนาให้เป็นระบบที่รองรับการทำงานแบบ Real time

แนวทางการจัดการความเสี่ยง : จัดทำหนังสือถึง ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อขอความร่วมมือให้ตรวจสอบฐานข้อมูลสินเชื่อให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อรองรับการพัฒนาระบบสินเชื่อให้เป็นระบบการทำงานแบบ Real time

ตัวชี้วัดที่ ๑ : ฐานข้อมูลสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีความถูกต้อง

ค่าเป้าหมายที่ ๑ : ๗๒ จังหวัด

ตัวชี้วัดที่๒ : ร่าง TOR เพื่อใช้ในการจัดจ้างพัฒนาระบบสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ค่าเป้าหมายที่ ๒ : ๑ ฉบับ

๒) คู่มือบริหารความเสี่ยงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ดำเนินการจัดทำคู่มือบริหารความเสี่ยงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมk ตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนด โดยมีองค์ประกอบของคู่มือบริหารความเสี่ยงที่ดีครบถ้วน ดังนี้

๒.๑) โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

๒.๒) นโยบาย วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

๒.๓) การระบุความเสี่ยง

๒.๔) การระบุถึงระดับความรุนแรงและการจัดลำดับความเสี่ยงจากผลการวิเคราะห์ความเสียหายข้างต้น

๒.๕) การกำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้ โดยพิจารณาถึงผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่ได้ (Cost - Benefit)jและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ (Residual Risk) ขององค์กร

๒.๖) การทำรายงานการบริหารความเสี่ยงและการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

๒. การประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗ คณะกรรมการฯ มีมติมอบอำนาจให้ อกก.คง. เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำระบบการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงาน คปก. ทราบต่อไป

๓. การประชุม อกก.คง. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันศุกร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ และคู่มือ

บริหารความเสี่ยงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่เสนอแล้ว มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอ คปก. เพื่อทราบต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ และคู่มือบริหารความเสี่ยงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ รับทราบแผนบริหารความเสี่ยงของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ และคู่มือบริหารความเสี่ยงกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ ๔.๘ การปรับแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. บันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ กับกระทรวงการคลัง โดยมีหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ใน ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการปฏิบัติการ ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง และด้านการดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง รวม ๑๖ ตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดด้านที่ ๖ การดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง ตัวชี้วัดย่อยที่ ๖.๑ การเบิกจ่ายเงินตามแผนการเบิกจ่ายที่ได้รับอนุมัติ ประเด็นย่อยที่ใช้พิจารณา

(๑) ร้อยละการเบิกจ่ายงบลงทุนที่เกิดขึ้นจริงเทียบกับแผนการเบิกจ่ายงบลงทุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เกณฑ์การพิจารณาคะแนนระดับ ๕ เบิกจ่ายได้ตามมติ ครม. (ร้อยละ ๘๗)

(๒) ร้อยละการเบิกจ่ายภาพรวมที่เกิดขึ้นจริงเทียบกับแผนการเบิกจ่ายภาพรวม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เกณฑ์การพิจารณาคะแนนระดับ ๕ เบิกจ่ายได้ตามมติ ครม. (ร้อยละ ๙๖)

๒. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๒๖๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ แจ้งปรับหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ด้านที่ ๖ จากเดิมเป็น “ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ : การใช้จ่ายตามแผนการเบิกจ่ายที่ได้รับอนุมัติ โดยการเบิกจ่ายงบลงทุนเทียบกับแผนการเบิกจ่ายงบลงทุน ร้อยละ ๑๐๐ และการใช้จ่ายภาพรวมเทียบกับแผนการเบิกจ่ายภาพรวม ร้อยละ ๑๐๐ ทั้งนี้ ข้อมูลการใช้จ่ายเงินหมายถึงข้อมูลการก่อหนี้และการเบิกจ่าย” และขอให้ทุนหมุนเวียนดำเนินการใช้จ่ายเงินตามแผนการเบิกจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินผลฯ

ทั้งนี้ ในการจัดทำข้อมูลและการนำส่งรายงานของทุนหมุนเวียน ให้ดำเนินการผ่านระบบบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณ (ระบบ NBMS) ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด

๓. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินแผนรายรับเท่ากับรายจ่าย จำนวน ๔,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท ซึ่งรายจ่ายมีรายการ ดังนี้

๑) รายจ่ายหมุนเวียน ๒,๙๓๔.๐๐ ล้านบาท

๑.๑) ซื้อที่ดิน จำนวน ๕๕๑.๐๐ ล้านบาท

- เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน
- เกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๒) สินเชื่อ จำนวน ๖๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๓) เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๔) รายจ่ายหมุนเวียนอื่น จำนวน ๑,๒๘๓.๐๐ ล้านบาท

๒) รายจ่ายขาด จำนวน ๑,๑๖๖.๐๐ ล้านบาท

ผลการดำเนินงาน

๑. ผลการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ภาพรวมการเบิกจ่าย ๔๒๘.๐๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๔ ของแผนงาน (๔,๑๐๐ ล้านบาท)

๑.๑ รายจ่ายหมุนเวียน ผลการเบิกจ่ายเงิน ๓๖๐.๓๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒๘ ของแผนงาน (๒,๙๓๔ ล้านบาท)

๑) ซื้อที่ดิน ส.ป.ก. ดำเนินการเบิกจ่ายเงินค่าจัดซื้อที่ดิน ๔.๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๔ ของแผนงาน (๕๕๑.๐๐ ล้านบาท)

๒) สินเชื่อ ส.ป.ก. สามารถเบิกจ่ายสินเชื่อให้กับเกษตรกร ๓๕๖.๓๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓๘ ของแผนงาน (๖๐๐.๐๐ ล้านบาท)

๓) เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส. ไม่มีการเบิกจ่ายเงิน

๔) รายจ่ายหมุนเวียนอื่น ไม่มีการเบิกจ่ายเงิน

๑.๒ รายจ่ายขาด ผลการเบิกจ่ายเงิน ๖๗.๖๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๐ ของแผนงาน (๑,๑๖๖.๐๐ ล้านบาท)

๒. ตามหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๓๗๒ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ กรมบัญชีกลาง ได้แจ้งแนวปฏิบัติในการจัดทำข้อมูลและการนำส่งรายงานทุนหมุนเวียนผ่านระบบบริหารจัดการ เงินนอกงบประมาณ (NBMS) ของทุนหมุนเวียนในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการเงินนอกงบประมาณ (ระบบทุนหมุนเวียน) โดยให้ส่วนราชการบันทึกข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของระบบบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณ ซึ่งช่วงเวลาในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปีงบประมาณ โดยแผนรายรับและรายจ่ายจะต้องแสดงข้อมูลประมาณการรายรับและ

รายจ่ายของทุนหมุนเวียนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีงบประมาณตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ และหากทุนหมุนเวียนใดต้องการแก้ไข/เปลี่ยนแปลงข้อมูลแผนรายรับและรายจ่ายที่ได้นำส่งผ่านระบบงานไว้แล้ว เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ ให้ทุนหมุนเวียนแจ้งมายังกรมบัญชีกลางเพื่อดำเนินการเพิ่ม Version ก่อน จึงจะดำเนินการแก้ไข/เปลี่ยนแปลงข้อมูลแผนรายรับและรายจ่าย Version ใหม่ได้ ส.ป.ก. โดยสำนักบริหารกองทุน ได้บันทึกข้อมูลแผนรายรับและรายจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และผลการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตั้งแต่ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ข้างต้นเรียบร้อยตามเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนดแล้ว และจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ไม่เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายจริงที่ได้ทำไว้ จึงควรปรับปรุงแผนการเบิกจ่ายเงินให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ และคาดว่าจะใช้จ่ายจริงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สิ้นสุด ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อบันทึกในระบบ NBMS ของกรมบัญชีกลาง โดยจะทำการเปิดให้ส่วนราชการได้บันทึกการปรับปรุงข้อมูลต่อไป ดังนี้

แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ภาพรวมวงเงิน ๔๗๖.๑๗ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) รายจ่ายหมุนเวียน วงเงิน ๓๗๒.๑๙ ล้านบาท

(๑) ซื้อที่ดิน วงเงิน ๔.๐๙ ล้านบาท

(๒) สินเชื่อ วงเงิน ๓๖๘.๑๐ ล้านบาท

๒) รายจ่ายขาด วงเงิน ๑๐๓.๙๘ ล้านบาท

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ ๑ ในระเบียบวาระการประชุม)

๓. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

การดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

๓.๑ ค่าจัดซื้อที่ดิน ดำเนินการเบิกจ่ายได้ต่ำกว่าแผนงานที่กำหนด มีสาเหตุ ดังนี้

- มาจากที่ดินที่เสนอขายส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินต้องดำเนินการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานาน อีกทั้ง กรมธนารักษ์มีการปรับราคาประเมินใหม่ซึ่งมีราคาสูงขึ้น และมีการขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้การจัดซื้อที่ดินดำเนินการได้ยากขึ้น

- ส.ป.ก. ได้แจ้งขอให้ชะลอการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดิน เนื่องจากได้หารือไปยังกรมบัญชีกลาง ว่าการดำเนินการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. เพื่อนำมาจัดสรรให้กับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๓/๐๘๗๒๗ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ แจ้งว่าการจัดซื้อหรือให้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ ทำให้ ส.ป.ก. สามารถเริ่มกระบวนการจัดซื้อที่ดินได้ แต่ล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้

๓.๒ การให้สินเชื่อ ดำเนินการได้ต่ำกว่าแผนงาน เนื่องจากเกษตรกรส่วนหนึ่งมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนอื่น และยังมีหนี้สินเดิมค้างชำระ

๓.๓ เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท ในกรณีผู้ได้รับโอนสิทธิ โดยการปฏิรูปที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้วได้นำที่ดินนั้นไปประกันหนี้ที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. และไม่สามารถชำระหนี้ได้ หรือกรณีผู้เช่าซื้อที่ดินที่ได้รับสิทธิการปฏิรูปที่ดินและนำที่ดินไปจำนองกับ ธ.ก.ส. และไม่สามารถชำระหนี้ได้

๓.๔ รายจ่ายหมุนเวียนอื่น ได้รวมเงินจำนวน ๒๒๑,๓๐๖,๗๓๙.๙๒ บาท เป็นเงินโครงการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เห็นชอบในหลักการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค โดยมอบ ส.ป.ก. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ด้วยการซื้อที่ดินเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค จำนวน ๑,๘๘๙ ราย เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อ กำหนดระยะเวลาตามสัญญา ๒๕ ปี และอนุมัติงบกลางเพื่อดำเนินการจัดซื้อที่ดินให้เกษตรกร เป็นเงินจำนวน ๑,๗๕๑,๑๐๓,๐๐๐.๐๐ บาท โดยโอนเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท จัดซื้อที่ดินให้กับเกษตรกรแล้ว จำนวน ๑๘ จังหวัด จำนวนเงิน ๗๗๘,๖๙๓,๒๖๐.๐๘ บาท ซึ่งมติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีในด้านงบประมาณที่เหลือจากการจัดซื้อที่ดินให้คงไว้ในกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้จ่ายในการพัฒนาพื้นที่ที่จัดให้แก่เกษตรกรสภาประชาชน ๔ ภาค และสำหรับค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป ปัจจุบันโครงการอยู่ระหว่างดำเนินการเสนอแนวทางการดำเนินโครงการเพื่อขอทบทวนต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่ง ส.ป.ก. อาจจะต้องโอนเงินคงเหลือจำนวน ๒๒๑,๓๐๖,๗๓๙.๙๒ บาท คืนคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับอนุมัติระบุสำหรับการซื้อที่ดินเท่านั้น

๓.๕ รายการจ่ายขาด ดำเนินการได้ต่ำกว่าแผนงาน

๑) ที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเนื่องจากติดขัดในเรื่องกระบวนการและกรอบเวลาตามกฎหมาย

๒) การดำเนินการในการจัดซื้อจัดจ้างบางโครงการมีความล่าช้า ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนดได้ ได้แก่

- โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) ไม่สามารถดำเนินโครงการได้ทันภายในกำหนดระยะเวลาเดิมที่กำหนดจากกระบวนการจัดซื้อด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding) ในขบวนการเผยแพร่ประกาศและร่างเอกสารประกวดราคาฯ เผยแพร่ให้สาธารณชน เสนอแนะ วิจารณ์ทางเว็บไซต์หน่วยงานและกรมบัญชีกลาง ซึ่งต้องจัดทำถึง ๒ รอบ และในแต่ละรอบการวิจารณ์จะต้องมีการจัดประชุมเพื่อพิจารณาทบทวนปรับแก้ไขร่างเอกสารประกวดราคา ซึ่งใช้เวลาตามขบวนการเพิ่มขึ้นพอสมควร ซึ่งขณะนี้ได้ผ่านการพิจารณาการประกวดราคารายงานสนองรับราคาและนัด

ทำสัญญาซื้อ ซึ่งรับราคาซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) จำนวน ๘๘ ชุด จำนวนเงิน ๑๘,๘๔๓,๙๘๔ บาท อนุมัติตามโครงการ ๓๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท มีเงินคงเหลือภายหลังจากทำสัญญา ๑๖,๓๕๖,๐๑๖ บาท

• โครงการจัดหาตู้เก็บเอกสารสารบบที่ดินแบบรางเลื่อนให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ๑๙ จังหวัด ได้รับการอนุมัติในการประชุม อกก.คง. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ระยะเวลาดำเนินการ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จำนวนเงิน ๔,๙๐๓,๔๓๕.๕๐ บาท

• โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้แก่ผู้ไร้ที่ดินทำกิน จังหวัดนราธิวาส ซึ่งอยู่ในกระบวนการที่ผู้รับจ้างตรวจสภาพพื้นที่ก่อสร้าง และลงนามในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง จำนวนเงิน ๗๐๕,๒๔๓.๙๐ บาท อนุมัติตามโครงการ ๗๑๙,๒๐๐.๐๐ บาท มีเงินคงเหลือภายหลังการทำสัญญา ๑๓,๙๕๖.๑๐ บาท

• โครงการก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภคบริโภคในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้รับจากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๖ แปลง ขอขยายระยะเวลาดำเนินการ เนื่องจากอยู่ระหว่างการดำเนินการตามสัญญา จำนวน ๕ แปลง เป็นเงินจำนวน ๗,๒๐๙,๙๙๙ บาท และ ๑ แปลง ที่เหลืออยู่ระหว่างการเปิดซองประกวดราคา อนุมัติตามโครงการ ๙,๓๕๔,๗๐๐ บาท มีเงินคงเหลือภายหลังจากทำสัญญา ๒,๑๔๔,๗๐๑.๐๐ บาท

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบ ๒ ในระเบียบวาระการประชุม)

๔. การประชุมคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒ พิจารณาแล้ว มีมติอนุมัติปรับแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อบันทึกในระบบ NBMS ของกรมบัญชีกลาง ตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานตัวชี้วัดด้านที่ ๖ การดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ การเบิกจ่ายเงินตามแผนการเบิกจ่ายที่ได้รับอนุมัติ

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบการปรับแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อบันทึกในระบบ NBMS ของกรมบัญชีกลาง ตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานตัวชี้วัดด้านที่ ๖ การดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ การเบิกจ่ายเงินตามแผนการเบิกจ่ายที่ได้รับอนุมัติกา

มติคณะกรรมการ รับทราบการปรับแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อบันทึกในระบบ NBMS ของกรมบัญชีกลาง ตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานตัวชี้วัดด้านที่ ๖ การดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ การเบิกจ่ายเงินตามแผนการเบิกจ่ายที่ได้รับอนุมัติ

เรื่องที่ ๔.๙ แผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเข้าสู่ระบบประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลาง และตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ระหว่างกระทรวงการคลังกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลด้านที่ ๕ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ การบริหารทรัพยากรบุคคลที่กำหนดให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลประจำปี ๒๕๖๓ และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการทุนหมุนเวียน

๒. การประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗ คณะกรรมการฯ มีมติมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำระบบการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงาน คปก. ทราบต่อไป

๓. แผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ (เรื่องที่ ๓.๕) ได้รับความเห็นชอบจาก อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่k๑๗kกันยายนk๒๕๖๒ รายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

บุคลากรเป็นเลิศในการบริหารงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อนำองค์กรสู่ทุนหมุนเวียนชั้นนำ

พันธกิจ

๑) บริหารงานทรัพยากรบุคคลให้เหมาะสมและเพียงพอกับการปฏิบัติงาน

๒) พัฒนาความรู้และสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและปลูกจิตสำนึกถึงความผูกพันต่อองค์กร

๔) สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย

๑) มีบุคลากรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

๒) บุคลากรมีความรู้และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓) บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีจิตสำนึกถึงความผูกพันต่อองค์กร

๔) มีวัฒนธรรมองค์กรที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แผนปฏิบัติการ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

แผนปฏิบัติการที่ ๑	:	การวางแผนและบริหารอัตรากำลัง
กลยุทธ์ที่ ๑	:	การบริหารทรัพยากรบุคคลให้เหมาะสมและเพียงพอ
เป้าประสงค์	:	สำนักบริหารกองทุน มีโครงสร้างอัตรากำลังที่สอดคล้องเหมาะสมกับแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	:	โครงการศึกษา/ทบทวน ภารกิจและโครงสร้างอัตรากำลังสำนักบริหารกองทุน
กลยุทธ์ที่ ๒	:	การจัดทำข้อบังคับ กฎ ระเบียบ คู่มือในการบริหารงานบุคคลของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เป้าประสงค์	:	สำนักบริหารกองทุน มีข้อบังคับ กฎ ระเบียบคู่มือในการบริหารงานบุคคลของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รองรับการปฏิบัติงานในปัจจุบัน
แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	:	การจัดทำข้อบังคับ กฎ ระเบียบ คู่มือในการบริหารงานบุคคลของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
แผนปฏิบัติการที่ ๒	:	การวัดและประเมินผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กลยุทธ์	:	สร้างระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เป้าประสงค์	:	เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	:	การประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้ปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
แผนปฏิบัติการที่ ๓	:	การพัฒนาทรัพยากรบุคคล
กลยุทธ์	:	พัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เป้าประสงค์	:	๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อประเมินผลการอบรมและนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๓. เพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานให้ดีขึ้น

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม : ๑. โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. โครงการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน

๓. กิจกรรม coaching การสอนแนะนำงาน

๓.๑ กิจกรรมปฐมนิเทศบุคลากรบรรจุใหม่

๓.๒ การทบทวน/จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

แผนปฏิบัติการที่ ๔ : การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและปลูกจิตสำนึกถึงความผูกพันต่อองค์กร

กลยุทธ์ที่ ๑ : ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของบุคลากรในองค์กร

เป้าประสงค์ : เพื่อให้บุคลากรกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีทักษะในการดูแลและรักษาสุขภาพ

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม : กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ : ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความผูกพันต่อองค์กร

เป้าประสงค์ : เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรให้บุคลากรมีความรักความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม : โครงการสานสัมพันธ์บุคลากรกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แผนปฏิบัติการที่ ๕ : การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

กลยุทธ์ : สร้างและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เป้าประสงค์ : ๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ นโยบาย แนวทางการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. เพื่อเป็นการระดมความเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม : ๑. กิจกรรมการจัดการองค์ความรู้บนเว็บไซต์สำนักบริหารกองทุน
๒. โครงการระดมความเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

มติคณะกรรมการ รับทราบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๔.๑๐ แผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้านพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเข้าสู่ระบบการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลาง และตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๒ ระหว่างกระทรวงการคลังกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลด้านที่ ๔ การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน ตัวชี้วัดที่ ๔.๓ การบริหารจัดการสารสนเทศและดิจิทัล โดยกำหนดให้มีการจัดทำ/ทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัล (ระยะยาว) และแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๓ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการทุนหมุนเวียน

๒. การประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗ คณะกรรมการมีมติมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำระบบการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงาน คปก. ทราบต่อไป

๓. แผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ (เรื่องที่ ๓.๖) ได้รับความเห็นชอบจาก อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒ รายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์

มุ่งเน้น พัฒนาการบริหารจัดการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็ว มั่นคง ปลอดภัย

พันธกิจ

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพและการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

๓) เพิ่มสมรรถนะการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารและการปฏิบัติงานของบุคลากร

๔) พัฒนาระบบจัดการความรู้เกี่ยวกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าประสงค์

๑) พัฒนาสู่ความเป็นองค์กรดิจิทัล (Smart Organization)

๒) ให้บริการแบบครบวงจร ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

๓) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

๔) เพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนปฏิบัติการ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ แผนงาน / โครงการ / กิจกรรม

แผนปฏิบัติการที่ ๑ : ปรับเปลี่ยนสู่ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์ : ปรับปรุงฐานข้อมูลกองทุนให้ถูกต้องและพัฒนาระบบงานข้อมูลกองทุนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าประสงค์ : พัฒนาสู่ความเป็นองค์กรดิจิทัล (Smart Organization)

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

๑) สอบทานและปรับปรุงข้อมูล (Data Cleansing)

๒) จ้างผู้ดูแลระบบที่พัฒนาด้วยโปรแกรม Foxpro

๓) การพัฒนาระบบกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (front office)

๔) การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภายใน (Back Office) ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

๕) พัฒนา/ปรับปรุงระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (EIS)

แผนปฏิบัติการที่ ๒ : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเพื่อรองรับการบริหารจัดการและการบริการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กลยุทธ์ : จัดหาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการปฏิบัติงานกองทุน

เป้าประสงค์ : การให้บริการแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

๑) จัดหาเครื่องแม่ข่ายคอมพิวเตอร์

๒) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓) จัดทำมาตรการการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

๔) จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย/อุปกรณ์ต่อพ่วง

๕) จัดทำระบบศูนย์ข้อมูลสำรอง

แผนปฏิบัติการที่ ๓ : พัฒนาบุคลากรให้พร้อมเข้าสู่ระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์ : ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าประสงค์ : บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

๑) พัฒนาระบบการจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเว็บไซต์

๒) โครงการอบรมบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

แผนปฏิบัติการที่ ๔ : พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์ : การประชาสัมพันธ์กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าประสงค์ : เพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับกองทุนฯ ให้กับเกษตรกรผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

๑) การประชาสัมพันธ์องค์ความรู้เกี่ยวกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในระเบียบวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

มติคณะกรรมการ รับทราบแผนปฏิบัติราชการของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด้านพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ ๕ ปี (วาระแรก ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓

เรื่องที่ ๔.๑๑ รายงานผลการขออนุมัติขยายระยะเวลาการดำเนินการโครงการและการใช้จ่าย เงินที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอรายงานผลการขออนุมัติขยายระยะเวลาการดำเนินการโครงการและการใช้จ่ายเงินที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๙ โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐผู้เป็นเจ้าของโครงการแจ้งเหตุผล ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ขยายระยะเวลาแล้วให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ ดังนี้

๑. โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover)

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติอนุมัติโครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) จำนวน ๘๘ ชุด ราคาชุดละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยใช้จ่ายจากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายการจ่ายขาด รายการที่ ๒.๘ โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) วงเงิน ๓๖ ล้านบาท โดยสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินเป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงิน ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ สิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๑๐ เดือน ต่อมา ส.ป.ก. อนุมัติให้ขยายระยะเวลาออกไปจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๑๖ เดือน ตามบันทึกข้อความ ที่ กษ ๑๒๐๖.๑/๑๓๐๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการโครงการได้ทันภายในกำหนดระยะเวลาเดิม ที่กำหนดจากกระบวนการจัดซื้อด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding) ในขบวนการเผยแพร่ประกาศและร่างเอกสารประกวดราคาฯ เผยแพร่ให้สาธารณชน เสนอแนะ วิจารณ์ทางเว็บไซต์หน่วยงานและเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง ซึ่งต้องจัดทำถึง ๒ รอบ และในแต่ละรอบการวิจารณ์จะต้องมีการจัดประชุมเพื่อพิจารณาทบทวนปรับแก้ไขร่างเอกสารประกวดราคา ซึ่งใช้เวลาตามขบวนการเพิ่มขึ้นพอสมควร ซึ่งขณะนี้ได้ผ่านการพิจารณาการประกวดราคารายงานสนองรับราคาและลงนามในสัญญาซื้อเรียบร้อยแล้ว ซึ่งรับราคาซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover) จำนวน ๘๘ ชุด จำนวนเงิน ๑๘,๘๔๓,๙๘๔ บาท

๒. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติอนุมัติโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี ดังนี้

๑) ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนเขาซก แปลงที่ดินเลขที่ No ๓๗๘ งบประมาณ ๒,๘๑๗,๔๐๘.๒๔ บาท

๒) ขยายเขตไฟฟ้าในชุมชนและใช้ในระบบประปาบาดาลและหอถังสูง ในพื้นที่ชุมชนบ่อทอง แปลงที่ดินเลขที่ No ๔๖๘ งบประมาณ ๒,๕๔๖,๘๐๙.๑๒ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖ บาท โดยใช้จ่ายจากแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายจ่ายขาด รายการที่ ๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต วงเงิน ๕๐ ล้านบาท โดย ส.ป.ก.ชลบุรี เป็นผู้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงิน ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๓ เดือน ต่อมา ส.ป.ก. อนุมัติให้ขยายระยะเวลาออกไปจนถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๑๐ เดือน ตามบันทึกข้อความ ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๒๑ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการโครงการได้ทันภายในกำหนดระยะเวลาเดิม ปัจจุบันโครงการได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

๓. โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้แก่ผู้ไร้ที่ดินทำกินในพื้นที่ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

อกก.คง. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒ มีมติอนุมัติโครงการและใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้แก่ผู้ไร้ที่ดินทำกิน ในพื้นที่ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๓ สาย ระยะทางรวม ๐.๙๔๗ กิโลเมตร รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๑๙,๒๐๐ บาท โดยใช้เงินตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายจ่ายขาด รายการ ๒.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต วงเงิน ๕๐.๐๐ ล้านบาท โดยเป็นงานจ้างเหมา กำหนดเบิกจ่ายจังหวัดนราธิวาส ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๒ เดือน ต่อมา ส.ป.ก. อนุมัติให้ขยายระยะเวลาออกไปจนถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๗ เดือน ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๗.๑/๑๕๑๒ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๒ เนื่องจากไม่สามารถดำเนินการโครงการได้ทันภายในกำหนดระยะเวลาเดิม จากผลการรายงานราคากลางแล้วเสร็จไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ประกอบกับสภาพพื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้าง มีสภาพเป็นดินพรุ และมีน้ำขังในช่วงฤดูฝน ซึ่งทำให้การก่อสร้างถนนและการนำเครื่องจักรเข้าพื้นที่ รวมทั้งขั้นตอนการก่อสร้างที่ต้องใช้ความชำนาญและความเข้าใจในสภาพพื้นที่เป็นอย่างดี จึงทำให้ล่าช้าในการจัดหาผู้รับจ้างที่มีคุณสมบัติและสามารถดำเนินการก่อสร้างได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ขณะนี้ผู้รับจ้างได้ทำการตรวจสภาพพื้นที่ดำเนินการและลงนามในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว

๔. โครงการจัดหาตู้เก็บเอกสารสารบบที่ดินแบบรางเลื่อนให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ๑๙ จังหวัด

อกก.คง. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ มีมติอนุมัติโครงการจัดหาตู้เก็บเอกสารสารบบที่ดินแบบรางเลื่อนให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ๑๙ จังหวัด จำนวน ๓๐ ชุด เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๔,๙๐๓,๔๓๕.๕๐ บาท โดยใช้เงินตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปี

งบประมาณ ๒๕๖๒ รายจ่ายขาด รายการที่ ๒.๙ รายจ่ายขาดอื่น วงเงิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยจัดซื้อจัดจ้างและกำหนดเบิกจ่าย ส.ป.ก.จังหวัด ๑๙ จังหวัด ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ สิ้นสุดวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๘ เดือน ต่อมา ส.ป.ก. อนุมัติให้เปลี่ยนแปลงระยะเวลาเริ่มดำเนินโครงการ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ถึง ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๑๐ เดือน ตามบันทึกข้อความ ที่ กษ ๑๒๐๖.๑/๑๔๐๓ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้จ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ตารางรายละเอียดโครงการที่อนุมัติ

ลำดับ	กิจกรรม/โครงการ	วงเงินอนุมัติ (บาท)	การอนุมัติ	ระยะเวลาดำเนินการ/เบิกจ่ายเงิน		สถานะการดำเนินงาน
				ตามโครงการ	ขยายระยะเวลา	
๑.	โครงการจัดซื้อเครื่องหาค่าพิกัดด้วยสัญญาณดาวเทียม (GNSS ชนิด Rover)	๓๕,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	- อกก.คง. ๕/๖๑ ๒๐ พ.ย. ๖๑ - คปก. ๑/๖๒ ๖ ก.พ. ๖๒	๑ ธ.ค. ๖๑ - ๓๐ ก.ย. ๖๒	๓๑ มี.ค. ๖๓ (กษ ๑๒๐๖.๑/๑๓๐๓ ลว. ๑๔ ส.ค. ๖๒)	ลงนามในสัญญาเรียบร้อยแล้ว
๒.	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี (ขยายเขตไฟฟ้า)	๕,๓๖๔,๒๑๗.๓๖	- อกก.คง.๕/๖๑ ๒๐ พ.ย. ๖๑ - คปก. ๑/๖๒ ๖ ก.พ. ๖๒	ธ.ค. ๖๑ - ก.พ. ๖๒	๓๐ ก.ย. ๖๒ (ชบ ๐๐๑๑/๗๒๑ ลว. ๓ ก.ค. ๖๒)	ดำเนินการแล้วเสร็จ
๓.	โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ภายใต้โครงการจัดที่ดินทำกินให้แก่ผู้ไร้ที่ดินทำกิน จังหวัดนราธิวาส	๗๑๙,๒๐๐.๐๐	- อกก.คง. ๒/๖๒ ๓ เม.ย. ๖๒	ก.ค.- ส.ค. ๖๒	๓๑ ม.ค. ๖๓ (กษ ๑๒๐๗.๑/๑๕๑๒ ลว. ๔ ก.ย. ๖๒)	ผู้รับจ้างตรวจสภาพพื้นที่ก่อสร้างและลงนามในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง
๔.	โครงการจัดหาตู้เก็บเอกสารสารบบที่ดินแบบรางเลื่อนให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ๑๙ จังหวัด	๔,๙๐๓,๔๓๕.๕๐	- อกก.คง. ๔/๖๒ ๒๒ ก.ค. ๖๒	๑ ต.ค. ๖๒ - ๓๑ พ.ค. ๖๓	๑ ส.ค. ๖๒ - ๓๑ พ.ค. ๖๓ (กษ ๑๒๐๖.๑/๑๔๐๓ ลว. ๓๐ ส.ค. ๖๒)	ลธก. อนุมัติแก้ไขระยะเวลาดำเนินการและแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัดเพื่อดำเนินการจัดซื้อแล้ว

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบรายงานผลการขออนุมัติขยายระยะเวลาการดำเนินการโครงการและการใช้จ่าย เงินที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มติคณะกรรมการ รับทราบรายงานผลการขออนุมัติขยายระยะเวลาการดำเนินการโครงการและการใช้จ่ายเงินที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เรื่องที่ ๕.๑ ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่เกิดจากการจัดที่ดินออกนอกเขตปฏิรูปที่ดิน

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี (นายเผด็จ ดิฐษดี) ได้นำเสนอว่า สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี (คปจ.สุพรรณบุรี) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒ ได้พิจารณาและอนุมัติเรื่อง การยกเลิกการจัดที่ดินที่จัดออกนอกเขตปฏิรูปที่ดินเข้าไปในเขตป่าไม้ โดยเป็นพื้นที่ที่ ส.ป.ก. รังวัดแล้ว แต่จะไปเพิกถอนออกทั้งแปลง เช่น อำเภอด่านช้าง อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่ง ๒ อำเภอนี้มีพื้นที่ที่อยู่นอกเขตทั้งหมด ๗,๘๓๕ ไร่ และที่อยู่นอกเขตบางส่วน ๒,๖๔๒ ไร่ ซึ่งจะเป็นปัญหากับเกษตรกรที่นำ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ค้ำประกันสินเชื่อกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งในปี ๒๕๖๓ จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกร เพราะเมื่อทำการเพิกถอนที่ดินทั้งแปลง แต่เกษตรกรยังคงต้องนำเอกสารสิทธิใช้ในการค้ำประกันต่อไป ดังนั้น จึงขอให้แก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรที่ได้ขอสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ให้ได้รับการอนุมัติสินเชื่อต่อไป เนื่องจากเป็นแหล่งทุนของเกษตรกร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ในอดีต ส.ป.ก. ได้มีการเร่งรัดดำเนินการรังวัดที่ดินที่ได้รับมอบ จึงทำให้มีโอกาสผิดพลาดอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินได้ และเมื่อออกเอกสารสิทธิแล้วเกษตรกรก็จะนำไปเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อกับ ธ.ก.ส. และเมื่อตรวจสอบพบว่าที่ดินอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินจึงต้องดำเนินการเพิกถอน แต่จะทำอย่างไรให้เกษตรกรไม่ได้รับความเดือดร้อน ที่เกิดจากความผิดพลาดของระบบการรังวัด และเครื่องมือที่ใช้ในขณะนั้นซึ่งอาจจะยังไม่มีความทันสมัยและประสิทธิภาพเพียงพอ ควรกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับกรมป่าไม้ โดยอาจจะมีการจัดทำข้อตกลง และมีเงื่อนไขของระยะเวลาที่จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ รวมทั้งเรื่องหลักประกันซึ่งอาจจะกลับไปใช้หลักประกันเดิมของ ธ.ก.ส. ได้หรือไม่ เช่น การประกันกลุ่ม หรืออาจจะนำเสนอเข้าคณะกรรมการนโยบายที่ดินที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อขอให้กรมป่าไม้ช่วยดำเนินการจัดทำเป็นพื้นที่ คทช.

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ตามข้อมูลที่ผ่านมาพบว่า มีการรังวัดที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดินประมาณ ๔,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวที่รังวัดที่ดินแล้วแต่ยังไม่ได้ออกเอกสารสิทธิประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งได้ดำเนินการยกเลิกผลการรังวัดที่ดินแล้วจึงทำให้ไม่เกิดผลกระทบ ส่วนพื้นที่คาบเกี่ยวอีกประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมป่าไม้เพื่อขอให้ดำเนินการตามกระบวนการ

One Map และมอบพื้นที่ให้กับ ส.ป.ก. ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ และพื้นที่ที่รังวัดออกนอกเขตปฏิรูปที่ดินไปด้านนอกประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ส.ป.ก. ได้ขอให้กรมป่าไม้ดำเนินการยกเลิกเพื่อให้ ส.ป.ก. นำมาจัดที่ดิน แต่อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้ ส.ป.ก. ได้นำเงินไปค้ำประกันไว้กับ ธ.ก.ส. ประมาณ ๕๐๐ ล้านบาท จึงอาจจะเจรจาหารือกับ ธ.ก.ส. ให้แบ่งประเภทลูกค้า เช่น ลูกค้าเกรด A และเกรด B ก็ไม่ต้องติดตามหนี้เพราะเป็นลูกค้าชั้นดี แต่สำหรับลูกค้าเกรด C และเกรด D ส.ป.ก. จะดำเนินการติดตามหนี้แบบลูกหนี้ที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งเป็นการให้สินเชื่ออยู่เพียงแต่ ธ.ก.ส. ได้รับชำระหนี้มาจำนวนเท่าไหร่ก็คืนให้ ส.ป.ก. หากจะแก้ไขปัญหาในลักษณะนี้ก็ถือว่าเกษตรกรที่ถูกเพิกถอนเอกสารสิทธิไปแล้วยังคงเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. เช่นเดิม เพราะ ส.ป.ก. เป็นผู้ค้ำประกัน เพียงแต่เป็นหนี้ที่ไม่มีเอกสารสิทธิเป็นหลักประกันเท่านั้น

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า ตามที่ได้มีการตรวจสอบข้อมูล ส.ป.ก. ได้รังวัดออกนอกเขตพระราชกฤษฎีกาประมาณ ๑.๔ ล้านไร่ และอีกประมาณ ๓.๖ ล้านไร่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการในเขตของกรมป่าไม้ ซึ่งกรมป่าไม่รับทราบและไม่ได้เพิกถอนกฎกระทรวง ทั้งนี้ ในการดำเนินการนายกรัฐมนตรีได้สั่งการว่าราษฎรต้องไม่เดือดร้อน โดยอาจจะอยู่ในความดูแลของ ส.ป.ก. กรมป่าไม้ หรือ คทช. ก็ได้ สำหรับประเด็นเรื่องหนี้สินที่ได้หารือกับผู้แทน ธ.ก.ส. และได้แนะนำในเบื้องต้นว่าหากหนี้ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และเป็นรายเดิมมาสวมสิทธิเปลี่ยนจาก ส.ป.ก. เป็น คทช. หนี้สินก็จะคงเดิม แต่หากไม่สามารถชำระหนี้ได้และมีรายอื่นมาสวมสิทธิแทนก็ให้ คทช. จัดแทนได้แต่ต้องชำระหนี้แทนทั้งหมด เกษตรกรและหนี้สินยังคงอยู่เหมือนเดิม โดยเป็นการประกันกลุ่ม แต่ยอดหนี้ต้องไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งหากเกินกว่านั้นจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี (นายสุวิทย์ ไทยเอียด) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยในหลักการแต่ประเด็นที่สำคัญ คือ ต้องสอบถามเกษตรกรหรือจัดทำประชาคมในแต่ละตำบล หมู่บ้าน ว่าเกษตรกรต้องการจะอยู่กับหน่วยงานใด เพราะว่าพื้นที่ที่ถือครองมาและ ส.ป.ก. ออกเอกสารสิทธิแล้ว แต่ภายหลังแจ้งว่าเป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตและต้องถูกเพิกถอน เพราะฉะนั้น ควรจะต้องมีการจัดทำประชาคม ซึ่งในพื้นที่อำเภอเคียนซาและอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีปัญหาพื้นที่ทับซ้อนคาบเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่ง ส.ป.ก. ก็ไม่เข้าไปดำเนินการ ชาวบ้านก็ไร้สิทธิ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่ได้รับความเดือดร้อน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องที่เกิดขึ้นของจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส.ป.ก. จะต้องหารือกับกรมป่าไม้เพื่อหาแนวทางแก้ไขและไม่ให้เป็นปัญหาสะสม โดยต้องสอบถามชาวบ้านให้ชัดเจนและเป็นธรรม เพราะนโยบายของนายกรัฐมนตรีไม่ต้องการทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน และที่สำคัญสภาพปัญหาของจังหวัดสุพรรณเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านทำกินอยู่แล้วไม่ใช่พื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าไม้

ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายอรรณพ ชัยพรธนรัตน์) ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องดังกล่าวนี้จะต้องดูเป็นกรณีไปให้เป็นไปตามกฎหมาย กรมป่าไม้ไม่ขัดข้อง ซึ่งจะเป็น ส.ป.ก. หรือกรมป่าไม้อนุญาตก็คือ คทช. ยังคงเป็นแปลงรวมเหมือนเดิมไม่ต่างกัน เพียงแต่หากเป็นของกรมป่าไม้จะสะดวกมากกว่า เช่น กรณีปางมะโอ หากตัดไม้

ก็ขออนุญาตต่อกรมป่าไม้ เมื่อตรวจสอบแล้วก็สามารถตัดไม้ได้เลย แต่หากเป็นของ ส.ป.ก. ก็จะต้องดำเนินการตรวจสอบก่อน

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ น.

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางสาวอาภาพรรณ พัฒนพันธุ์)
ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสาวรัตนา ไทยสมัคร)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางรัชฎา ปวงคำ)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
ผู้จดรายงานการประชุม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๔/๒๕๖๒

วันจันทร์ที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. ร้อยเอก ธรรมนัส	พรหมเผ่า	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นายพิศาล	พงศาพิชญ์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายสุชาติ	สินรัตน์	รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
๔. นายทรงกลด	สว่างวงศ์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ช่วยราชการ สป.มท (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๕. นายพิเชษฐ์	วิริยะพาหะ	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๖. นายอนันต์	ดนตรี	รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๗. นางอัญชนา	ตราโช	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๘. นางสาวทรรศน์พรรณ	เจริญกิจ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๙. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๑. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๒. นายสกล	จุลาภา	ผู้อำนวยการกองบริหารงานอนุญาต (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๓. นายสมศักดิ์	มีหกวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๑๔. นายธีรยุทธ	สมตน	ผู้อำนวยการสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ

๑๕. นายสิทธิวัตร	แสงสิริไพบูลย์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๑๖. นายสมโสถติ์	ดำเนินงาม	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๗. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนผู้อำนวยกรมบัญชีกลาง)	
๑๘. นายยุทธนา	สาโยชนกร	ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๒ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๑๙. นางสุชาดา	โพธิ์เจริญ	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๒๐. นายมนูญ	ตันติกุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
๒๑. นายวิวัฒน์	ไชยชะอุ่ม	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (ผู้แทนกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๒๒. นายวุฒิชัย	ชิณวงศ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริฯ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๒๓. นายวุฒิชัย	ยามโคกสูง	ผู้อำนวยการส่วนการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๒๔. นางดาวรุ่ง	ใจจริง	ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินป่าไม้และอนุญาตใช้ประโยชน์ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๕. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๖. นายสมภพ	รอดกลาง	ผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๗. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๘. นายศิริชัย	ออสุวรรณ	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๙. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๐. นายมีชัย	ดีมะการ	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายเด่นณรงค์	ธรรมมา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๒. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ

๓๓. นางวิลญา	เหมือนเหลา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๔. นายสุวิทย์	ไทยเอียด	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๕. นายวิณะโรจน์	ทรัพย์ส่งสุข	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

<u>ผู้เข้าร่วมประชุม</u>

๑. นายธนสาร	ธรรมสอน	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายภูผา	ลิกค์	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายนเรศ	ธำรงค์ทิพยคุณ	ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
๔. นายธันชิต	มีไชยโย	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นางสาวไอรดา	สุลา	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. นายสุทธิเกียรติ	อนันตวิทยานนท์	ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๗. นายณัฐพนธ์	ลีรัตนชัยกุล	ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๘. พันจ่าเอกประเสริฐ	มาลัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๙. นางสาวรรณพร	ดอกจำปา	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๑๐. นายภาชน์	จารุภุมมิก	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๑๑. นางสาวจิราทิตย์	โรจน์อุ่นวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๑๒. นายวัฒนา	มังธิสาร	ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.
๑๓. นางสาวเมตตา	คุโณปถัมภ์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๔. นายสุรชัย	ยุทธชนะ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
๑๕. นางสาวจันทนา	จิตการค้า	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.
๑๖. นายปราโมทย์	ยอดแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๗. นายประกอบ	ยิ่งชล	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๘. นายประดิษฐ์	ใจรังษี	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๑๙. นายนพดล	ตันติเมฆิน	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
๒๐. นางสาวธิตินันท์	วงษ์วาด	รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.
๒๑. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๒๒. นางสาวกานดา	ศากยะโรจน์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.
๒๓. นางสาวพอใจ	คล้ายสวน	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ ส.ป.ก.
๒๔. นางสาวอาภาพรรณ	พัฒนพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.

๒๕. นางสาวกาญจนา	เวฬุวณารักษ์	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ สำนักงานสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
๒๖. นายชายศักดิ์	วุฒิศักดิ์	ผู้อำนวยการส่วนประเมินผลปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๒๗. นางสาวกฤษณา	ภู่เทพ	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๒๘. นายพงศ์สันต์	ขำปู่	นักวิชาการส่งเสริมสหกรณ์ชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๙. นายศักดิ์ชัย	ไชยพุทธ	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสนับสนุนระบบสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
๓๐. นายภูริทัต	นาคประเสริฐ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓๑. นายสมยศ	รัตนปริยานุช	นายกเทศมนตรีตำบลสุรนารี
๓๒. นายสมควร	แบ่งกุศลจิต	สาธารณสุขอำเภอสูงเนิน
๓๓. นางบุญสิตา	ขันธะวินะหุ	ปลัด อบจ.นครราชสีมา
๓๔. นางบุญสุดา	แก้วกระจาย	หัวหน้าฝ่ายนิติการพาณิชย์ อบจ.นครราชสีมา
๓๕. นางณิชาสุธนี	นกนอก	หัวหน้าฝ่ายสถานสงเคราะห์คนชราฯ โพธิ์กลาง
๓๖. นายวิชาติ	แสงแก้ว	นิติกรชำนาญการ อบจ.นครราชสีมา
๓๗. นายจักรกฤษณ์	ศรีสุวรรณ	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
๓๘. นางสาวพจนันท์	กองมาก	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี
๓๙. นางวิไลกัลยา	สาริพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๔๐. นางเมตตา	ไม้หนองกลอย	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและกฎหมาย ส.ป.ก.
๔๑. นายอัครเดช	ร่มโพธิ์เย็น	ผู้อำนวยการกลุ่มอุทธรณ์ ส.ป.ก.
๔๒. นางสาวสุภลักษณ์	มะกรูดอินทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและมาตรฐานแผนที่ ส.ป.ก.
๔๓. นายประเสริฐ	กองสง	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัย ส.ป.ก.
๔๔. นางสาวดวงขวัญ	ทวีวชิรา	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ (รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มที่ดินและผลประโยชน์ ส.ป.ก.)
๔๕. นางรัชฎา	ปวงคำ	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ (รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๔๖. นายอำนาจ	เขม่นกิจ	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย ส.ป.ก.น่าน (รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน)
๔๗. นายสุมิตร์	บุญชม	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.น่าน
๔๘. นายกฤษตพงษ์	อัมพุธ	นายช่างสำรวจชำนาญงาน ส.ป.ก.น่าน
๔๙. นายอำมริต	คงแก้ว	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช
๕๐. นายกมล	สว่างศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างรังวัดและแผนที่ ส.ป.ก.ชลบุรี

๕๑. นางสาวเปรมศิริ แก้วลี นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.ชลบุรี
๕๒. นายมงคล ทองจุ่น นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.อุดรธานี
๕๓. นายณัฐพัชร์ ศรีอินทร์ นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก. สงขลา
๕๔. นางสาวศศิธร บุตรดี นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.หนองคาย
๕๕. นายกวี อุ้งเภา นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.นครราชสีมา
และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. รวมทั้งสิ้น ๑๑ คน

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกรรมการ กล่าวเปิดการประชุม และแจ้งให้ที่ประชุมทราบในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การลงพื้นที่ตรวจราชการ

ที่ผ่านมาได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจราชการในหลาย ๆ จังหวัด พบว่ามีพื้นที่ที่ได้รับการส่งมอบจากกรมป่าไม้หรือส่วนราชการอื่น ๆ หลายแปลงที่ยังไม่ได้จัดสรรให้กับเกษตรกร จนเป็นประเด็นข่าวในหลาย ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากมีพี่น้องเกษตรกรจากหลายจังหวัดไปประท้วงที่หน้าศาลากลางเพื่อเรียกร้องในเรื่องของที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย โดยได้ไปพบกับท่านผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ ท่าน และแจ้งว่าให้เกษตรกรกลับถิ่นฐานเพราะว่าในการจัดสรรที่ดินของ ส.ป.ก. จะเน้นคนในพื้นที่ก่อน ซึ่งพื้นที่สวนปาล์มที่ยึดคืนมามีประเด็นที่พี่น้องประชาชนเข้าไปอยู่อาศัยแล้ว จึงได้ประสานกับหน่วยราชการเพื่อกำกับดูแล และจะต้องนำพี่น้องออกจากพื้นที่ก่อน รวมทั้งต้นปาล์มที่ไม่มีประโยชน์แล้วก็จะนำออกและจะดำเนินการจัดสรรที่ดินให้กับพี่น้องประชาชนต่อไป นอกจากนี้ในบางพื้นที่ เช่น จังหวัดนราธิวาส เกษตรกรที่ได้รับจัดสรรที่ดินไปแล้วไม่สามารถทำการเกษตรได้ หรือไม่เหมาะที่จะทำการเกษตร ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขปัญหาโดยด่วน

๒. การแก้ไขกฎหมายการปฏิรูปที่ดิน

เนื่องจากกฎหมายได้มีมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ ซึ่งมีระยะนาน อาจจะไม่ทันกับสภาพความเป็นจริงและบริบทที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น ในหลาย ๆ พื้นที่ที่มีการประกาศเขตไปแล้ว มีการนำพื้นที่ไปเป็นหอพัก อพาร์ทเม้นท์ หรือตลาด เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากบริบทของแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน จึงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและจะต้องมีการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของกฎหมาย จึงได้ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งเป็นคณะกรรมการในการศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินของ ส.ป.ก. เพื่อนำเข้าสู่การประชุมและการยื่นญัตติในสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาในหลาย ๆ ประเด็น ต่อไป

๓. ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ จันทร์โอชา)

ตามที่ได้มีการหารือกับท่านนายกรัฐมนตรี และผู้ใหญ่ที่ดูแลเรื่องความมั่นคงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ส.ป.ก. เนื่องจากเป็นประเด็นที่จะต้องดำเนินการให้ชัดเจน และตอบสังคมได้ว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ เช่น

ประเด็นของคุณปารีณา ไกรคุปต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกลุ่มนายทุนต่าง ๆ เป็นต้น โดยจะต้องดำเนินการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด ดังนั้น นายกรัฐมนตรีได้สั่งการว่าจะทำอะไรต้องดูว่าพี่น้องประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ อย่าให้กระทบกับวิถีชีวิตของพี่น้องประชาชน รวมทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองที่เป็นปัญหาเรื้อรังมาตลอด ท่านเป็นห่วงและกำชับมาให้ดูแลและดำเนินการให้ชัดเจน ดังนั้น ทุกท่านในฐานะกรรมการจะต้องช่วยกันระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาและทำให้สังคมประจักษ์ว่า ได้มีการดำเนินการกับทุก ๆ คนในมาตรฐานและทิศทางเดียวกัน

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๒

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๒ ให้คณะกรรมการพิจารณารับรองแล้ว ตามหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/๗๖๓๔ หนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๗๖๓๕ และหนังสือที่ กษ ๑๒๑๐/ว ๗๖๓๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ปรากฏว่า มีคณะกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุม ดังนี้

๑. กรมป่าไม้ ขอแก้ไขรายงานหน้าที่ ๔๑ บรรทัดที่ ๓๐ จากข้อความเดิม “ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินก็ได้ดำเนินการเพิกถอนแล้ว และมีแผนงานในการจัดทำแผนที่แนบท้ายร่างกฎกระทรวง ” ขอแก้ไขเป็น “ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินและมีผลเป็นการเพิกถอนแล้ว จะดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงให้ถูกต้องต่อไป และมีแผนงานในการจัดทำแผนที่แนบท้ายร่างกฎกระทรวง ”

๒. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ขอแก้ไขรายงาน ดังนี้

- หน้าที่ ๗๐ บรรทัดที่ ๒๖ จากข้อความเดิม “ เป็นผู้อนุญาตและกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการต่าง ๆ สุดท้ายก็ต้องยกเลิกเพิกถอน ” ขอแก้ไขเป็น “ เป็นผู้อนุญาต ขณะเดียวกันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบอำนาจในการกำหนดรายละเอียดของประเภทกิจการที่จะอนุญาตต่าง ๆ ให้ คปจ. เป็นผู้กำหนด เมื่อ คปจ. เป็นผู้กำหนดประเภทกิจการเกี่ยวเนื่องสนับสนุนเอง อนุญาตเอง ทำให้เกิดความหลากหลายยากแก่การควบคุม สุดท้ายก็ต้องยกเลิกเพิกถอนไป ”

- หน้าที่ ๑๑๕ บรรทัดที่ ๑ จากข้อความเดิม “ และพื้นที่ที่รังวัดออกนอกเขตปฏิรูปที่ดินไปด้านนอกประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ส.ป.ก. ได้ขอให้กรมป่าไม้ดำเนินการยกเลิก เพื่อให้ ส.ป.ก. นำมาจัดที่ดิน แต่อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้ ส.ป.ก. ได้นำเงินไปค้ำประกันไว้กับ ธ.ก.ส. ประมาณ ๕๐๐ ล้านบาท ” ขอแก้ไขเป็น “ เพื่อให้ ส.ป.ก. นำมาจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรต่อไป ส่วนพื้นที่ที่รังวัดออกไปนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่ไม่ใช่พื้นที่คาบเกี่ยวอีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ส.ป.ก. ควรยกเลิกและคืนกรมป่าไม้ไปแม้จะมีบางส่วนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไปแล้ว และมีการใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินกับ ธ.ก.ส. ไปแล้วนั้น แต่ในประเด็นนี้ ส.ป.ก. ได้รับงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อการค้ำประกันดังกล่าวไว้แต่แรกเพื่อเป็นประกันกับ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐๐ ล้านบาท ”

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ปรับแก้ไขรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๒

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๓.๑ แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายจ่ายค่าชดเชยการลงทุนในการพัฒนาที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินและขอคืนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่ ส.ป.ก.

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) ได้มอบนโยบายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) แก้ไขปัญหากรณีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป และขอคืนสิทธิให้แก่ ส.ป.ก. เนื่องจากชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น และไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยให้ ส.ป.ก. กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อจ่ายค่าชดเชยการคืนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรดังกล่าว

ข้อเท็จจริง

๑. เมื่อปี ๒๕๕๗ ส.ป.ก. ได้จัดทำหลักเกณฑ์การจ่ายค่าชดเชยสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีผู้ได้รับสิทธิไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินและขอคืนสิทธิให้กับ ส.ป.ก. ในอัตราร้อยละ ๖๐ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (กรมธนารักษ์) แต่ไม่เกินไร่ละ ๖๐,๐๐๐ บาท นำเสนอคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุม คปก. ได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยประเมินมูลค่าเฉพาะที่ดิน ส่วนการประเมินทรัพย์สินที่อยู่บนที่ดินให้เกษตรกรตกลงกันเอง และกรณีที่มีการเสนอราคาสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยเกษตรกรที่จะรับที่ดินมีความพึงพอใจ ให้นำเสนอ คปก. พิจารณาเป็นราย ๆ ไป และให้นำข้อสังเกตของประธานกรรมการฯ ไปพิจารณาดำเนินการให้ครบถ้วนด้วย ทั้งนี้ ประธานกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตว่า ประเด็นการจัดการทรัพย์สินบนที่ดินต้องเกิดความชัดเจนและยังมีเรื่องเกี่ยวข้องหลายประการ เช่น คุณสมบัติของผู้คืนสิทธิ และระยะเวลาการครอบครอง ฯลฯ จึงต้องออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพิ่มเติม

๒. คปก. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ให้ชะลอการพิจารณา เรื่อง การอนุมัติหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าชดเชยสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและปรับแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ออกไปก่อนเพื่อรอความชัดเจนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการแก้ไขกฎหมายให้ได้ข้อยุติก่อนพิจารณาต่อไป

๓. เมื่อปี ๒๕๕๙ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ส.ป.ก. ได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีหลักการสำคัญโดยสรุป ๑๓ ประการ และเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามที่เสนอ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ และเพิ่มมาตรา ๓๙/๑ เพื่อกำหนดให้ ส.ป.ก. มีอำนาจใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นค่าชดเชยการลงทุนในการพัฒนาที่ดิน หรือค่าซื้อหรือเช่าซื้อที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ที่ไม่ประสงค์จะเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอีกต่อไปหรือประสงค์จะโอนคืน ส.ป.ก.

๔. เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นควรเสนอแนะคณะรัฐมนตรียังไม่เสนอร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบสรุปผลการประชุมดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒ ดังนั้น ปัจจุบันจึงยังไม่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

“ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ฯลฯ

มาตรา ๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกระทรวงการคลังประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ตามมาตรา ๑๐ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รายได้ที่ ส.ป.ก. ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กระทำได้เฉพาะการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย

(๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือจากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลอื่น

(๓) เงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(๔) เงิน ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้รับเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๖ การใช้จ่ายเงินกองทุนให้ใช้ได้ตามลักษณะของรายจ่าย ได้แก่

(๑) รายจ่ายหมุนเวียน สำหรับกิจการ ดังนี้

ก. การจัดซื้อ หรือเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ ส.ป.ก. กำหนด

ข. การชำระดอกเบี้ยพันธบัตร หรือการไถ่ถอนคืนพันธบัตรเมื่อครบกำหนดชำระ

ค. สินเชื่อ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ง. รายจ่ายหมุนเวียนอื่น ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(๒) รายจ่ายขาด สำหรับกิจการ ดังนี้

ก. รายจ่ายตามข้อผูกพันตามกฎหมาย

ข. รายจ่ายตามโครงการเร่งด่วนที่เป็นภารกิจของ ส.ป.ก. โดยตรง แต่ไม่ได้รับเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อการบริหารงานตามปกติ หรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ

ค. โครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินโดยตรง

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะกระทำได้เฉพาะลักษณะของรายจ่ายหมุนเวียนและรายจ่ายขาด ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๖ ซึ่งในกรณีที่รายจ่ายใดเป็นรายจ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ระเบียบนี้ยังกำหนดไม่ครอบคลุมถึงรายจ่ายในเรื่องดังกล่าว กรมบัญชีกลางได้เคยมีความเห็นไว้ว่า กระทรวงการคลังย่อมไม่อาจให้ความตกลงในการใช้จ่ายเงินกองทุนนอกเหนือจากระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นี้ได้ และ ส.ป.ก. จะต้องนำเสนอ คปก. และรัฐมนตรีผู้รักษาการแก้ไขปรับปรุงเพื่อกำหนดให้รายจ่ายดังกล่าวสามารถใช้จ่ายจากเงินกองทุนได้ต่อไป (หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๕๒๘๓๐ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒) อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีการนำเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาใช้จ่ายเป็นค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิที่ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินและขอคืนสิทธิให้กับ ส.ป.ก. ตามนโยบายข้างต้นนั้น ส.ป.ก. เห็นว่าการพิจารณาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับลักษณะของรายจ่ายตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าวยังไม่เพียงพอ แต่จะต้องพิจารณาถึงขอบเขตของอำนาจในการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายแม่บทในมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้การใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม<u>ให้กระทำได้เฉพาะการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม</u>ด้วย ซึ่งเห็นว่า กรณีการกำหนดแนวทางดำเนินงานตามนโยบายข้างต้นยังคงมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่ยังไม่เป็นที่ยุติว่า การจ่ายค่าชดเชยสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีผู้ได้รับสิทธิไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินและขอคืนสิทธิให้กับ ส.ป.ก. นั้น ถือเป็น “ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ เนื่องจาก “ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ” ตามมาตรา ๔ ในกรณีที่ดินของรัฐนั้นเป็นการปรับปรุงสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยรัฐนำที่ดินของรัฐมาจัดให้แก่เกษตรกร กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การนำที่ดินของรัฐมาจัดให้แก่เกษตรกรตามมาตรา ๔ ครอบคลุมถึงการนำที่ดินของรัฐมาโดยจ่ายค่าชดเชยสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่ผู้ได้รับสิทธิตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ที่ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินและขอคืนสิทธิให้กับ ส.ป.ก. ด้วยหรือไม่ เพียงใด ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหากรณีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป และขอคืนสิทธิให้แก่ ส.ป.ก. เนื่องจากชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น และไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นไปอย่างรอบคอบและอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก. จึงเห็นควรกำหนดแนวทางการดำเนินงาน แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

แผนระยะที่ ๑ : มอบหมายให้ ส.ป.ก. ดำเนินการขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อดำเนินงานตามนโยบายข้างต้น และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง

แผนระยะที่ ๒ : แก้ไขปรับปรุงระเบียบและมติ คปก. เกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อแก้ไขปัญหากรณีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น และไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตลอดจนปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการจัดที่ดินให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน

แผนระยะที่ ๓ : แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ครอบคลุมถึงประเด็นการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นค่าชดเชยการลงทุนในการพัฒนาที่ดิน หรือค่าซื้อหรือเช่าซื้อที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ที่ไม่ประสงค์จะเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอีกต่อไปหรือประสงค์จะโอนคืน ส.ป.ก. โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา กรณีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปและขอคืนสิทธิให้แก่ ส.ป.ก. เนื่องจากชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น และไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแผนระยะที่ ๑ แผนระยะที่ ๒ และแผนระยะที่ ๓

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้แสดงความเห็นใน ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พัฒนาการของ ส.ป.ก. ในเรื่องดังกล่าวนี้มีประเด็นต่างๆ ที่จะต้องพิจารณา อาทิเช่น ปัญหาเรื้อรังที่เกิดขึ้นกับ ส.ป.ก. เจตนารมณ์ของ ส.ป.ก. และกองทุนฯ รวมถึงการใช้เงินเพื่อกิจการนี้เป็นเรื่องที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะตามข้อเท็จจริงของ ส.ป.ก. ในปัจจุบันที่ได้ดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกรแล้วจำนวน ๒.๘ ล้านครัวเรือน เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินตั้งแต่เริ่มต้นและมีอายุมากกว่า ๖๐ ปี ประมาณ ๑ ล้านครัวเรือน และอีก ๑๐ ปี จะเพิ่มขึ้นอีก ๗ แสนกว่าครัวเรือน ถือเป็นจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ที่ได้รับการจัดที่ดิน ประกอบกับมีบุตรหลานที่อยู่กับครอบครัวมีเพียงร้อยละ ๑๗ ซึ่งขณะนี้ ส.ป.ก. ยังไม่มีมาตรการรองรับ เพราะติดข้อกฎหมายที่ไม่สามารถจำหน่าย จ่าย โอนได้ ยกเว้นตกทอดทางมรดกสิทธิ หรือคืนให้กับ ส.ป.ก. แต่เกษตรกรจะไม่ได้รับสิ่งใดตอบแทนหรือชดเชย อันจะผิดหลักความเป็นธรรม อีกทั้งสถานการณ์ของ ส.ป.ก. ในปัจจุบันตามที่ได้รับทราบแล้วว่ามีการซื้อขายที่ดินกันมาก เนื่องจากทำการเกษตรกรไม่ไหวและคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. ก็ไม่ได้อะไรตอบแทน

ประเด็นที่สอง เจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินที่มีการจัดตั้งกองทุนฯ เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน และเรื่องนี้เกี่ยวข้องโดยเป็นการกระจายสิทธิในที่ดิน ซึ่งที่ผ่านมาเป็นระยะเวลากว่า ๔๐ ปี ของ ส.ป.ก. ตั้งแต่

ปี ๒๕๑๘ ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานที่ดิน ๕ จังหวัดให้ประมาณ ๕๐,๐๐๐ ไร่ ฉะนั้นเจตนารมณ์ของกฎหมายปฏิรูปที่ดินจึงตั้ง ส.ป.ก. ขึ้นมาเพื่อการจัดซื้อที่ดิน ซึ่งได้ดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอเพื่อจะขอซื้อที่ดินโฉนดในส่วนที่เกิน ๒๐ ไร่ ต่อมาเมื่อมีการบุกรุกที่ป่าสงวนจึงแก้ไขปัญหาโดยการมอบที่ดินให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ และมีการจัดที่ดินโดยปูผังแบ่งแปลง ซึ่งเป็นแนวคิดการปฏิรูปที่ดินของประเทศไต้หวัน และฟิลิปปินส์ ที่จัดที่ดินให้ครอบครัวละเท่า ๆ กัน แต่ในบางรายมีการถือครองที่ดินมาก จึงได้แก้ไขปัญหาเพื่อทำให้เกิดการกระจายสิทธิในที่ดิน โดยการจ่ายค่าชดเชย ค่าบุกเบิกก่นถ่าง ผู้ที่มีที่ดินมากกระจายสิทธิให้ผู้มีที่ดินน้อย ซึ่งผู้ที่รับการกระจายสิทธิจะต้องจ่ายค่าชดเชยเข้ากองทุนฯ ทั้งนี้ภายหลังการดำเนินการดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปหลังจากที่ ส.ป.ก. ได้รับมอบที่ดินรัฐมาเป็นจำนวนมาก จึงมีนโยบายให้กระจายสิทธิตามแปลงเดิม มากน้อยตามจำนวนของแต่ละคนที่ครอบครองที่ดิน ทำให้ต้องยุติการจ่ายค่าชดเชย ต่อมาได้ให้สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asian Institute of Technology : AIT) ช่วยศึกษาหลักการในการจ่ายค่าชดเชย ซึ่งได้เสนอให้จ่ายที่ประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ของราคาประเมินที่ดิน นอกจากนี้ในสมัยที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้ให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ช่วยประเมินมูลค่าที่ดินของ ส.ป.ก. อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา ๓ ปี ซึ่งเห็นตรงกันว่าไม่ใช่เรื่องของค่าที่ดินเพราะเป็นที่ดินหลวง แต่ที่สามารถจ่ายค่าชดเชยได้เนื่องจากได้เทียบเคียงกับมติ ครม. ที่กำหนดว่าในกรณีที่รัฐจะต้องจ่าย กำหนดให้จ่ายค่าเสียหายแก่ผู้ทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ เช่น ที่ดินที่นำมาสร้างอ่างเก็บน้ำ สร้างถนน เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำเป็นที่จะต้องจ่ายเงินให้ถึงแม้ว่าจะทำกินอยู่ในเขตป่าสงวน ในเขต ส.ป.ก. ก็ต้องจ่ายเช่นกัน โดยกำหนดให้เป็นค่าขนย้ายในอัตรา ๖๐ - ๖๗ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งในที่นี้ค่าชดเชยที่ดินเป็นเรื่องของค่าพัฒนาที่ดินที่ทำให้มีความพร้อมสำหรับผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินรายใหม่สามารถทำประโยชน์ได้ทันที แต่สำหรับการจัดที่ดินอีกครั้งผู้รับที่ดินจะต้องจ่ายค่าเช่าหรือเช่าซื้อ อันจะทำให้กองทุนฯ มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน ซึ่งเจตนารมณ์เดิมในแต่ละประเทศทำเรื่องการปฏิรูปที่ดินเพราะต้องการให้กองทุนฯ ยกระดับเป็นธนาคารที่ดิน เช่น ไต้หวัน ญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการปล่อยสินเชื่อและผู้ได้รับการจัดที่ดินรายใหม่เป็นผู้ชำระเงินเพื่อเข้าทำประโยชน์ และรัฐไม่ต้องเข้าไปดำเนินการหรือให้การช่วยเหลือเลยนั่นเอง

ดังนั้น ในเรื่องดังกล่าวนี้ที่ผ่านมาได้ดำเนินการมาแล้ว และเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามแผนระยะที่ ๑ ที่จะหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เนื่องจากได้เคยผ่านคณะอนุกรรมการมาแล้ว ๓ คณะ ก่อนที่จะนำเสนอ คปก. ไม่ว่าจะเป็นคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินและสินทรัพย์ ส.ป.ก. คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ และคณะอนุกรรมการกฎหมายฯ ซึ่งมีรองเลขาธิการกฤษฎีกาเป็นประธาน และได้พิจารณาแล้วว่าจะทำให้ ส.ป.ก. สามารถแก้ไขปัญหาการรับที่ดินคืนมาได้ โดยการจ่ายชดเชยเหมือนเป็นบำเหน็จให้กับเกษตรกรเมื่อเกษียณอายุ และไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินแล้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ในสมัยที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ส.ป.ก. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้เคยทักท้วงว่าที่ดินรัฐไม่สามารถขายได้ ซึ่งได้ชี้แจ้งว่าไม่ใช่การซื้อขายที่ดินรัฐ แต่เป็นเรื่องของการจ่ายค่าชดเชย ค่าก่นถาง หรือค่าสูญเสียโอกาสทำประโยชน์ในที่ดินเท่านั้น โดยต่อมาได้เสนอ

เพื่อแก้ไขกฎหมายไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในขณะนั้น แต่สุดท้ายเรื่องถูกส่งกลับคืน ทั้งนี้ ในประเด็นเรื่องดังกล่าวนี้ ส.ป.ก. เคยดำเนินการมาแล้วในอดีต ยกตัวอย่างเช่น บ้านน้ำพ่น อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ที่ได้มีการจ่ายเงินให้ไร่ละ ๑,๘๐๐ บาท เพื่อออกจากที่ดิน และจัดให้เข้าทำประโยชน์อีกครั้ง รวมทั้งที่ทุ่งคอกวัว จังหวัดกำแพงเพชร เกษตรกรที่ได้ที่ดินเพิ่มก็มีการจ่ายค่าชดเชยแทน ซึ่งมีหลายรูปแบบ รวมทั้งวิธีการจัดที่ดินด้วย ฉะนั้น ในเรื่องดังกล่าวนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการมานานแล้ว ประกอบกับในปัจจุบันการซื้อที่ดินเอกชนมีราคาแพงกว่าราคาประเมินประมาณ ๓ เท่า แต่ถ้าซื้อที่ดินกลับคืนมาจากเกษตรกรในราคาเช่น ๖๐ เปอร์เซ็นต์ของราคาประเมินที่ดิน จะถูกกว่าการซื้อที่ดินเอกชนประมาณ ๕ เท่า ดังนั้น จึงเห็นด้วยที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ เนื่องจากเห็นว่า เกษตรกรไม่มีทางที่จะคืนที่ดินให้ ส.ป.ก. โดยไม่ได้รับสิ่งตอบแทนอย่างแน่นอน และมีโอกาสที่เกษตรกรจะลักลอบขายที่ดินอันเป็นการกระทำผิดกฎหมายต่อไปเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขในที่สุด

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้นำเสนอว่า อยากให้มีการจัดประชุมหรือสัมมนาคณะกรรมการ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในหลาย ๆ เรื่อง ให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน เช่น กฎหมายปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น เนื่องจากกรรมการบางท่านมาใหม่ ทำให้ในบางประเด็นที่นำเสนออาจจะเห็นภาพไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้แสดงความเห็นว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่สำคัญและทำเพื่อประชาชน ควรจะต้องเป็นวาระสืบเนื่องที่จะต้องติดตามผล และอยากให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๑ ชุด เพื่อดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี (นายสุวิทย์ ไทยเอียด) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับความเห็นของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ เพราะด้วยเหตุผลความเป็นจริงที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันว่าบางครอบครัวไม่มีที่ดินทำกินก็จะต้องหาซื้อที่ดินและทำประโยชน์ในภาคการเกษตร และบางครอบครัวมีหนี้สินจำนวนมากทำการเกษตรต่อไม่ไหวอยากจะขาย ซึ่งในขณะนี้ถือว่าผิดระเบียบ ฉะนั้น หากมีกฎหมายรองรับในการซื้อคืนที่ดินพร้อมทั้งพืชผลทางการเกษตรก็จะเป็นแนวทางที่ดีในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อรองรับวิวัฒนาการที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้ไม่ใช่เรื่องใหม่ เห็นด้วยกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่จะต้องเร่งดำเนินการซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากกับประชาชน โดยแผนงานระยะที่ ๑ จะต้องหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ควรจะลดขั้นตอนนี้เพราะที่ผ่านมาได้มีการพิจารณาและหารือกันหลายครั้งแล้ว โดยให้เริ่มดำเนินการในแผนงานระยะที่ ๒ ได้แก่ การปรับปรุงระเบียบและมติ คปก. พร้อมทั้งให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีองค์ประกอบประมาณ ๙ - ๑๑ ท่าน ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) เป็นประธานอนุกรรมการ และมีองค์ประกอบในเบื้องต้น ได้แก่ ๑. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ๒. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ๓. ผู้แทนกรมป่าไม้ ๔. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ๕. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ๗. ผู้แทนเกษตรกร (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) และ ๘. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.

มติคณะกรรมการ เห็นชอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหากรณีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปและขอคืนสิทธิให้แก่ ส.ป.ก. เนื่องจากชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น และไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทั้งนี้ ในส่วนของแผนงานเห็นควรให้ดำเนินงานตามแผนงานระยะที่ ๒ และระยะที่ ๓ โดยไม่ต้องดำเนินการตามแผนงานระยะที่ ๑ เนื่องจากกรรมการมีความเห็นว่า ส.ป.ก. มีอำนาจใช้จ่ายเงินกองทุนฯ เพื่อดำเนินการตามนโยบายข้างต้นนี้ได้ เพราะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเรื่องดังกล่าวนี้ได้ผ่านการพิจารณาและหารือจากคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว และมอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายการจ่ายค่าชดเชยการลงทุนในการพัฒนาที่ดินให้แก่เกษตรกร นำเสนอประธานกรรมการพิจารณาลงนามแต่งตั้ง โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส)	ประธานอนุกรรมการ
๒. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. (พันจ่าเอกประเสริฐ มาลัย)	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนเกษตรกร (นายประพันธ์ เทียนวิหาร)	อนุกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.	อนุกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ในส่วนขององค์ประกอบคณะอนุกรรมการที่จะนำเสนอแต่งตั้งสามารถเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมในการดำเนินงาน

เรื่องที่ ๓.๒ ขออนุมัติหลักการแนวทางการแก้ไขปรับปรุงระเบียบและมติ คปก. เกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินปัจจุบันสามารถแบ่งได้เป็น ๒ กรณี โดยมีระเบียบและมติ คปก. ที่เกี่ยวข้อง ๖ ฉบับ ได้แก่

๑.๑) กรณีการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกร (<u>การจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ทั่วไป</u>) ซึ่งมีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘ และระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ พ.ศ. ๒๕๕๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑

๑.๒) กรณีการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแทนที่เกษตรกรรายเดิมผู้ได้รับการจัดที่ดินโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจาก ส.ป.ก. (หลักเกณฑ์การจัดที่ดินรอบสอง) ซึ่งมีระเบียบและมติ คปก. ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖ และมติ คปก. ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์

เมื่อเกษตรกรได้รับพิจารณาการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้วจะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ พ.ศ. ๒๕๕๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๒ ถึงหมวด ๕ แล้วแต่กรณี

๒. การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเพื่อเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบและมติ คปก. พิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะตัวของเกษตรกรเป็นสำคัญ สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจึงเป็นสิทธิเฉพาะตัวของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินที่ไม่อาจโอนหรือตกทอดทางมรดกแก่ทายาทได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรรมสิทธิ์ในที่ดินยังคงเป็นของ ส.ป.ก. ดังนั้น “ การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิ ” ตามหลักเกณฑ์การจัดที่ดินรอบสองจึงมิใช่กรณีการโอนและการตกทอดทางมรดกตามหลักกฎหมายทั่วไป แต่เป็นกรณีที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายอื่นแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินเดิมซึ่งไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปและขอคืนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวให้แก่ ส.ป.ก.

๓. หลักเกณฑ์การจัดที่ดินรอบสองในปัจจุบันจำกัดให้เฉพาะบรรดาทายาทในลำดับที่ใกล้ชิดกับเกษตรกรรายเดิมผู้ได้รับการจัดที่ดินเท่านั้นที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรรายเดิมซึ่งขอคืนสิทธิให้แก่ ส.ป.ก. หรือถึงแก่ความตาย ดังนั้น ในกรณีที่เกษตรกรรายเดิมผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ขอคืนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. เนื่องจากชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น และไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส.ป.ก. จึงต้องดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายใหม่โดยวิธีการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ทั่วไป ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘ หรือระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ พ.ศ. ๒๕๕๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๑ แล้วแต่กรณี

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

“ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

“ เกษตรกร ” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรมหรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร บรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย

“ บุคคลในครอบครัวเดียวกัน ” หมายความว่า คู่สมรส และผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ฯลฯ

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่า และเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

ฯลฯ

(๑๐) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน และหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่น ๆ ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฯลฯ

(๑๒) กำหนดกิจการและระเบียบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๓๐ บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินดังกล่าว ต่อไปนี้

(๑) จำนวนที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งประกอบเกษตรกรรมอย่างอื่นนอกจากเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตาม (๒)

ฯลฯ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการจัดให้เกษตรกร และเป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดินก็ให้จัดให้เกษตรกรเช่า ในกรณีอื่นให้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อตามที่เกษตรกรแสดงความจำนง ถ้าเป็นการจัดให้สถาบันเกษตรกร ให้จัดให้สถาบันเกษตรกรเช่า

ฯลฯ

การจัดที่ดินให้เช่าหรือเช่าซื้อตามมาตรานี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการเช่าหรือเช่าซื้อ และสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อดังกล่าวจะโอนแก่กันได้หรือตกทอดทางมรดกได้เฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๒. พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเป็นเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓ บุคคลซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเกษตรกร

(๑) ผู้ยากจน ซึ่งหมายถึงผู้มีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

รายได้ตาม (๑) ให้หมายความรวมถึงสิทธิหรือประโยชน์อื่นที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ด้วย

(๒) ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม ซึ่งหมายถึงผู้ที่จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม

(๓) บุตรของเกษตรกร ซึ่งหมายถึงบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวต้องไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพอยู่แล้ว ไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับคืนมาจากเกษตรกรที่สละสิทธิหรือถึงแก่ความตายโดยไม่มีทายาทขอรับการจัดที่ดินแทนที่นั้นอาจมีอสังหาริมทรัพย์ติดอยู่กับที่ดินในลักษณะถาวร เช่น ไม้ยืนต้นทางการเกษตร โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนาที่ดินเพื่อให้เหมาะสม

ต่อการเกษตรกรรม ในการจัดที่ดินรอบสองจึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของเกษตรกรดังกล่าวให้สอดคล้องกับหนี้สินที่เกษตรกรนั้นอาจมีค้างชำระอยู่กับ ส.ป.ก. อีกทั้งเมื่อทรัพย์สินดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรที่ปลูกสร้างขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับการแยกอสังหาริมทรัพย์บางชนิดออกจากที่ดินให้พ้นสภาพจากความเป็นอสังหาริมทรัพย์ อาจมีค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่ามูลค่าที่เกษตรกรจะได้รับจากทรัพย์ที่แยกออกจากที่ดินนั้น หรือทรัพย์นั้นอาจสิ้นมูลค่าหรือเสื่อมราคาลงหากมีการแยกออกจากที่ดิน กรณีการนำที่ดินพร้อมทรัพย์สินดังกล่าวกลับมาจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ทั่วไปโดยไม่มีแนวทางรองรับการใช้สิทธิของเกษตรกรในการบริหารจัดการทรัพย์สินอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองก่อนส่งคืนที่ดินให้กับ ส.ป.ก. ย่อมไม่เป็นธรรมกับเกษตรกรรายเดิมผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ทั่วไปในปัจจุบันยังไม่มีแนวทางเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อรองรับการจัดที่ดินรอบสองกรณีเกษตรกรรายเดิมไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส.ป.ก. จึงเห็นควรแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดที่ดินรอบสองโดยกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรรายเดิมตามมาตรา ๑๙ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เข้าเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดที่ดิน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปและขอคืนสิทธิให้แก่ ส.ป.ก. หรือถึงแก่ความตาย โดยไม่มีทายาทหรือมีทายาทแต่ทายาทนั้นไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินมีสิทธิยื่นคำร้องขอสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ หรือโอนสิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ คืนให้แก่ ส.ป.ก. โดยสามารถแสดงเจตนาให้บุคคลผู้ได้รับการตรวจสอบจาก ส.ป.ก. แล้วว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและเป็นเกษตรกรตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เป็นผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตนเอง ทั้งนี้ เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินแทนที่จะต้องรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรรายเดิมที่มีต่อ ส.ป.ก.

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้บุคคลผู้ไม่มีสิทธิแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายจากหลักเกณฑ์การจัดที่ดินรอบสอง ส.ป.ก. เห็นควรเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการจัดที่ดินโดยนำวิธีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Big data) มาใช้เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ความเป็นเกษตรกรตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดด้วย ทั้งนี้ ในการปรับปรุงระเบียบและมติ คปก. เกี่ยวกับการจัดที่ดินทั้งในส่วนของหลักเกณฑ์ทั่วไปและหลักเกณฑ์การจัดที่ดินรอบสอง เห็นควรดำเนินการโดยรวบรวมเป็นระเบียบฉบับเดียวกัน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดทำร่างระเบียบเกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน นำเสนอ คปก. พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยยกเลิกระเบียบและมติ คปก.

เดิมที่เกี่ยวข้อง และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกร การจัดที่ดิน (ทั้งการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ทั่วไปและหลักเกณฑ์การจัดที่ดินรอบสอง) การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่า และสัญญาเช่าซื้อ ทั้งนี้ ในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดที่ดินให้เพิ่มเติมสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินมีสิทธิยื่นคำร้องขอสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ หรือโอนสิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ คืนให้แก่ ส.ป.ก. โดยสามารถแสดงเจตนาให้บุคคลผู้ได้รับการตรวจสอบจาก ส.ป.ก. แล้วว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและเป็นเกษตรกรตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเป็นผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตนเอง ทั้งนี้ เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินแทนที่จะต้องรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรรายเดิมที่มีต่อ ส.ป.ก.

๒. ให้นำวิธีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้ตรวจสอบคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ความเป็นเกษตรกร เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความเห็นและข้อสังเกตของกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า มีประเด็นที่อยากจะนำเสนอ คือ การกระจายสิทธิรอบสอง เป็นคำที่บัญญัติขึ้นเอง แต่เดิมรากศัพท์มาจากการปฏิรูปที่ดินสากลที่ใช้คำว่า Redistribution คือ การกระจายสิทธิซ้ำไปเรื่อย ๆ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น อายุมาก เป็นต้น ซึ่งประเทศรัสเซียมีการดำเนินการดังกล่าวนี้มาแล้ว ๖ - ๗ รอบ แต่อย่างไรก็ตามประเทศที่เป็นแบบอย่างของเรา คือ ประเทศไต้หวัน ที่ได้รับรูปแบบการดำเนินงานมาปรับใช้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ รวมทั้งญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน แต่ญี่ปุ่นจะใช้ชื่อที่แตกต่างจากไต้หวัน และใช้ธนาคารที่ดิน (Land Bank) ในการสร้างความเข้มแข็งและทำหน้าที่ในการปฏิรูปที่ดินโดยผู้ต้องการขายที่ดินจับคู่กับผู้ต้องการที่ดินแล้วมาขอรับสินเชื่อจากธนาคารที่ดิน อีกทั้ง มีการคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่สำหรับของเรายังไม่ได้ไปถึงขั้นนั้น เพราะเราอาศัยกองทุนฯ เป็นหลัก ฉะนั้น การจะใช้คำว่ากระจายสิทธิรอบสอง จะต้องให้คำจำกัดความที่ชัดเจน เพราะจะทำให้เกิดความสับสนได้ว่ามีแค่รอบสอง ซึ่งในความเป็นจริงจะมีการดำเนินการกระจายสิทธิในลักษณะนี้ต่อไปเรื่อย ๆ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า เรื่องสิทธิการเช่า เช่าซื้อ ที่ดินเอกชนมีระเบียบตามมาตรา ๓๐ วรรคหก และเป็นอำนาจอีกทางหนึ่ง คือสิทธิการเช่า เช่าซื้อ คือ สิทธิ แต่สำหรับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาว่าไม่ใช่เอกสารสิทธิ หรือหนังสือแสดงสิทธิ แต่เป็นการอนุญาต ที่ผ่านมาเราเข้าใจว่าเป็นเอกสารสิทธิจึงใช้บังคับตามมาตรา ๓๙ ในการห้ามโอน แต่เมื่อปี ๒๕๓๒ ได้มีการแก้ไขกฎหมายโดยนำสิทธิการเช่า เช่าซื้อมาไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคหก ว่าการโอนสิทธิการเช่า เช่าซื้อให้ดำเนินการได้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการกำหนด จึงทำให้เกิดช่องว่างว่าเอกสาร

ส.ป.ก. ๔-๐๑ จะบังคับตามอะไร จึงได้นำเสนอเข้าที่ประชุม คปก. ครั้งแรกเมื่อครั้งที่ ๓/๒๕๓๓ และต่อมาได้ปรับปรุงในครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ โดยในปี ๒๕๓๓ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในเรื่องนี้ และเข้าใจอยู่แล้วว่า ส.ป.ก. ๔-๐๑ เป็นสิทธิเฉพาะตัว เนื่องจากการคัดเลือกจะดูคุณสมบัติของเกษตรกรเป็นสำคัญ เมื่อเสียชีวิตสิทธิตายตามตัว ตกทอดทางมรดกไม่ได้ โอนไม่ได้ อีกทั้ง ไม่ได้มองว่าเป็นการจัดที่ดินรอบสอง ไม่ว่าเกษตรกรจะตาย สละสิทธิ หรือไม่ประสงค์ที่จะประกอบเกษตรกรรมแล้ว และเมื่อพิจารณาแล้วหลักเกณฑ์พวกนี้เป็นเรื่องที่คณะกรรมการกำหนดขึ้นในขณะนั้น ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปสังคมเปลี่ยน สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนไป จึงเป็นสิ่งที่ต้องมาพิจารณาต่อไปว่าการจัดที่ดินรอบสองที่กำลังหารืออยู่นี้จะต้องรวมถึงกรณีเกษตรกรเสียชีวิตด้วย เพราะไม่ใช่มรดกตกทอด ที่ดินจะกลายเป็นแปลงว่าง โดยจะต้องพิจารณาต่อไปว่าถ้าจัดสรรให้รายอื่นแล้วทายาทจะทำอย่างไร ต้องพิจารณาให้ครบวงจร รวมทั้งระเบียบที่อาจจะแตกต่างจากการเช่า เช่าซื้อ เพราะการเช่าซื้อเกษตรกรจ่ายเงินซื้อมาเมื่อเสียชีวิตจะสามารถตกทอดให้ทายาทได้ ดังนั้น จึงต้องตรวจสอบว่าที่ผ่านมา ส.ป.ก. มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง และจะปรับปรุงอะไรบ้าง เพื่อไม่ให้เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับเกษตรกรต่อไป

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรัชญ์ เพชรร่วง) ได้กล่าวว่า ประเด็นเรื่องทางการเงินของกองทุนฯ ที่มีรายได้หลักมาจากงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งในอนาคตการจัดสรรงบประมาณจะลดลงเรื่อย ๆ ฉะนั้น ประเด็นที่ได้มีการหารือในวันนี้เป็นไปได้หรือไม่ว่าจะสามารถทำให้มีเงินหมุนเข้ากองทุนฯ เช่น ผู้ถือครองเดิมไปจับมือกับผู้ต้องการถือครองที่ดินรายใหม่ เป็นต้น เพราะที่ผ่านมามีข้อเท็จจริงที่มีการซื้อขายบางอยู่แล้ว หากเราดำเนินการในลักษณะนี้ส่วนหนึ่งนำเงินเข้ากองทุนฯ แต่ไม่แน่ใจว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่ เพราะจะเป็นประโยชน์ทำให้กองทุนฯ มีเงินมากขึ้น อันจะแก้ไขปัญหาเรื่องงบประมาณได้เช่นกัน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้จะต้องย้อนกลับไปดูในสมัยที่มีนโยบายเรื่อง การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ซึ่งได้มีความพยายามที่จะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ให้ถูกต้อง แต่ก็มีปัญหา เช่น เมื่อธนาคารจะปล่อยสินเชื่อโดยใช้หนังสืออนุญาตค้ำประกัน เช่น ธ.ก.ส. จะมีเงื่อนไขว่า ส.ป.ก. จะต้องทำหน้าที่เป็น Clearinghouse หรือคนกลางในกรณีที่มีปัญหาไม่ชำระหนี้ ซึ่งหากพิจารณาต่อไปนั้น ส.ป.ก. จะต้องสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และจัดสรรให้รายใหม่ต่อไป ทั้งนี้ ในการจัดสรรรายใหม่เพื่อทดแทนนั้น ได้มีการพิจารณาว่าบางครั้งจำเป็นที่จะต้องให้จับคู่กันมาได้ เพราะจะต้องมายอมรับหนี้จากรายเดิมด้วย ดังนั้น ประเด็นเรื่องนี้ได้เคยมีการหารือกันมาแล้ว อีกทั้ง ฝ่ายเลขานุการฯ ก็ได้นำเสนอประเด็นนี้เช่นกัน รวมทั้งตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าไม่ใช่เรื่องของที่ดินเพียงอย่างเดียว แต่หากเป็นในกรณีที่มีทรัพย์สินด้วย และผู้ครอบครองรายเดิมไม่อยากทำประโยชน์แล้ว รายใหม่ที่จะเข้าทำประโยชน์อาจจะต้องยอมรับทรัพย์สินดังกล่าวนี้ด้วย เพราะมิเช่นนั้นจะเป็นภาระของกองทุนฯ เป็นอย่างมาก จึงต้องพิจารณาให้ดีเนื่องจากจะเป็นปัญหาในเชิงปฏิบัติการต่อไปได้

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้กล่าวว่า ปัญหาอีกเรื่อง คือ ค่าธรรมเนียม เพราะหากไม่มีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจ หน่วยงานรัฐก็ไม่สามารถจัดเก็บได้ เนื่องจาก รัฐธรรมนูญกล่าวว่าการจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชนได้ จะต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดไว้ แต่กฎหมาย ส.ป.ก. ไม่มี

จึงไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมได้ ก่อนหน้านี้เคยคิดเรื่องการจัดที่ดินรายใหม่ที่จะดำเนินการเป็นระเบียบ และ ส.ป.ก. จะเก็บค่าเช่ากับผู้ครอบครองที่ดินรายใหม่ ในอัตราที่ไม่สูงมาก ซึ่งคิดว่าเป็นเรื่องของค่าเช่าในรายที่ทำผิดระเบียบมาก่อนหน้านี้แล้ว โดยจะใช้ระเบียบใหม่นี้อาจจะนิรโทษกรรม และรายใหม่ได้ที่ดิน แต่รายเก่าจะต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วยเช่นกัน

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดทำกฎหมายปฏิรูปที่ดินเมื่อปี ๒๕๑๘ มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ผู้ที่เดือดร้อนไร้ที่ดินทำกินให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง แต่ต่อมาได้มีการลักลอบขายที่ดินและไม่มีที่ดินทำกินอีก ในที่สุดจึงไปบุกรุกป่า ฉะนั้น จึงเห็นว่าตามกฎหมายหลักไม่ได้มีเจตนาให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ แต่จะต้องให้กับผู้ยากจนจริง ๆ ยกเว้นไม่สามารถตกทอดถึงทายาทหรือไม่อยากทำแล้วก็ต้องกลับคืนมาเป็นของรัฐดังเดิม และไปจัดสรรให้ผู้ยากจนรายใหม่ต่อไป

ผู้แทนเกษตรกรจังหวัดพะเยา (นายประพันธ์ เทียนวิหาร) ได้กล่าวว่า การขับเคลื่อนงานปฏิรูปที่ดินในขณะนี้อาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง เพราะหากจะให้ที่ดินกับคนจนเพียงอย่างเดียวเชื่อว่าในอีก ๑๐ ปีข้างหน้าก็จะมีการซื้อขายอยู่เช่นเดิม เพราะเหตุผลเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดจากภาคการเกษตร ฉะนั้น จะต้องมีการกำหนดพื้นที่ (Zoning) ว่าพื้นที่ไหนเหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม พื้นที่ไหนที่น่าจะเหมาะสมกับกิจกรรมประเภทอื่น ๆ เนื่องจาก ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงในทุกพื้นที่ที่มีเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะมีงบประมาณในการพัฒนา จึงเห็นว่า ควรวิเคราะห์ถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันประกอบการพิจารณาด้วยว่าจะทำอย่างไรในการเพิ่มมูลค่าที่ดิน โดยเฉพาะการ Zoning พื้นที่ มิเช่นนั้นจะทำให้เราไม่สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะมีการจัดสัมมนาผู้เกี่ยวข้องเพื่อหารือและวิเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวนี้ต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า การจัดที่ดินนั้นเรามีเจตนาที่จะจัดสรรให้กับเกษตรกรอยู่แล้ว แต่เนื่องจากกฎหมายปฏิรูปที่ดินที่มีมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ ซึ่งนานมากแล้ว จึงอาจจะต้องปรับปรุงเพื่อให้เข้ากับบริบทของสังคมที่เป็นจริงในปัจจุบัน ที่มีอยู่ในหลาย ๆ บริบท ไม่ใช่แค่เกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว ยกตัวอย่างเช่น หน้ามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้เปลี่ยนเป็นเมืองหมดแล้ว กรมป่าไม้จะเข้ายึดและทุบทิ้ง ซึ่งเราก็ทำอย่างนั้นไม่ได้ แต่จะต้องแก้ไขกฎหมาย โดยในส่วนที่ดินที่ใช้ในภาคการเกษตรอยู่ก็จะยังคงต้องอยู่ในสภาพเดิม และจัดสรรให้กับเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินและผู้ไม่มีที่อยู่อาศัยต่อไป นอกจากนี้ในการจัดสรรที่ดิน ส.ป.ก. จะไม่ใช่การจัดที่ดินแห้งแล้งแล้วให้เกษตรกรไปพัฒนาด้วยตนเองแล้ว แต่จะปรับเปลี่ยนนวัตกรรมใหม่ที่มีลักษณะเหมือนบ้านจัดสรรที่มีถนน ไฟฟ้า และแหล่งน้ำอย่างพร้อมเพียง และที่สำคัญที่ดินในแต่ละแปลงที่จัดสรรจะดำเนินการสร้างบ้าน จำนวน ๑ หลัง โดยสถาบันพัฒนาชุมชน และให้กรมพัฒนาที่ดินไปตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพดินให้มีความเหมาะสมในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น การจัดสรรที่ดินในจังหวัดกระบี่พื้นที่กว่า ๒๐๐ ไร่ ส่วนหนึ่งจัดทำถนน ส่วนหนึ่งเป็นสระน้ำ ที่เหลือจัดสรรให้ชาวบ้าน โดยจากที่เกษตรกรมีรายได้จากการรับจ้างกรีดยางและเก็บผลปาล์มมีรายได้เดือนละไม่ถึงสองหมื่นบาท

ปรากฏว่า เมื่อเข้ามาในพื้นที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองหมื่นถึงห้าหมื่นบาทจากการขายผลผลิตทางการเกษตร ทุกคนมีบ้านและมีการสร้างเป็นชุมชนที่เข้มแข็งขึ้น ซึ่งจะมีการดำเนินการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป ดังนั้นจึงอยากให้มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เข้ากับบริบทในบางพื้นที่ว่าจะทำอย่างไรให้เกษตรกรไม่ต้องยึดอาชีพเกษตร แต่อาจจะเป็นในเชิงท่องเที่ยว หรือวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามจะต้องมีการศึกษาและหารือกันให้ชัดเจนและละเอียดรอบคอบก่อนที่จะดำเนินการ

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการให้ ส.ป.ก. จัดทำร่างระเบียบเกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน นำเสนอ คปก. พิจารณาให้ความเห็นชอบโดยยกเลิกระเบียบและมติ คปก. เดิมที่เกี่ยวข้องและกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกร การจัดที่ดิน (ทั้งการจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ทั่วไปและหลักเกณฑ์การจัดที่ดินรอบสอง) การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่า และสัญญาเช่าซื้อ ทั้งนี้ ในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดที่ดินให้เพิ่มเติมสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินมีสิทธิยื่นคำร้องขอสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ หรือโอนสิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ คืนให้แก่ ส.ป.ก. โดยสามารถแสดงเจตนาให้บุคคลผู้ได้รับการตรวจสอบจาก ส.ป.ก. แล้วว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและเป็นเกษตรกรตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเป็นผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตนเอง ทั้งนี้ เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินแทนที่จะต้องรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรรายเดิมที่มีต่อ ส.ป.ก.

๒. ให้นำวิธีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาใช้ตรวจสอบคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ความเป็นเกษตรกร เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ ๓.๓ การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓ เรื่อง

เรื่องที่	จังหวัด	หน่วยงานที่ขอใช้	กิจการที่ขออนุญาต	เนื้อที่ (ไร่)
๑	น่าน	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ	๓๐-๒-๔๔
๒	หนองคาย	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม	๑๙-๓-๘๙
๓	ลพบุรี	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	เพื่อสร้างวัดลานนางฟ้า	๓๓-๑-๓๗

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕ การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ฯลฯ

ข้อ ๘ การให้ใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น

ฯลฯ

ข้อ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอ คปก. พิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

๒. คำสั่ง คปก. ที่ ๕/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้มีอำนาจหน้าที่

๑. พิจารณา กำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสนอ คปก. พิจารณา

ฯลฯ

๓. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการอนุญาตและการให้ความยินยอมหรืออนุญาตตามที่กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือตามที่ คปก. กำหนด

๓. ประกาศ คปก. เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

ฯลฯ

ข้อ ๒ ในการพิจารณาอนุญาตให้แบ่งที่ดินออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ เขตสังฆาวาส และพุทธาวาส หมายถึง ส่วนที่เป็นเสนาสนะ (อุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ ศาลาปฏิบัติธรรม กุฏิสงฆ์ ฯลฯ) เนื้อที่ตามเหตุผลและความจำเป็น แต่ทั้งนี้ไม่เกินจำนวน ๑๐๐ ไร่

ส่วนที่ ๒ พุทธอุทยาน หรือโครงการตามแผนงานโครงการของผู้ขออนุญาต ให้ ส.ป.ก. วัด สำนักสงฆ์ ชุมชน ดูแลบริหารจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน เนื้อที่ตามเหตุผลและความจำเป็น แต่ทั้งนี้ไม่เกินจำนวน ๑,๐๐๐ ไร่

กรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ขอใช้ประโยชน์ที่ดินเกินกว่าที่กำหนดไว้ ให้พิจารณาเหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาต ผลกระทบทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ในที่ดินของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อ ๓ ให้ผู้ขออนุญาตจัดทำผัง หรือรูปแผนที่ที่กำหนดขอบเขตอย่างชัดเจน ว่าส่วนใดเป็นเขตสังฆาวาส เขตพุทธาวาส และเขตที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และระบุด้วยว่าใช้ประโยชน์อย่างไร

ข้อ ๔ กรณีมีการปลูกป่า ต้องระบุว่าเป็นไม้ประเภทหวงห้ามตามกฎหมายป่าไม้ให้ชัดเจน

เรื่องที่ ๓.๓.๑ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดน่าน มีหนังสือ ที่ นน ๐๐๑๑/๗๔๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗/๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๑-๓-๐๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลพระพุทธบาท อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน (คปจ.น่าน) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลพระพุทธบาท อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าว ประกอบด้วย สถานที่ตั้งพระธาตุเดิม จำนวน ๑ แปลง และที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์แล้ว จำนวน ๗ ราย ๘ แปลง ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินได้สละสิทธิในที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. ดังนี้

๒.๑ สถานที่ตั้งพระธาตุเดิม เนื้อที่ประมาณ ๔-๒-๔๐ ไร่ ส.ป.ก. ยังไม่ได้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ และอ่างเก็บน้ำ เนื้อที่ประมาณ ๐-๐-๔๓ ไร่

๒.๒ นางศรีธร นิลคง ที่ดินแปลงเลขที่ ๔๘ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๒-๒-๐๕ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. ทั้งแปลง ปัจจุบันประกอบอาชีพเย็บหมวก สานหมวก มีที่ดินแปลงอื่นคือ โฉนดที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒-๒-๙๑ ไร่

๒.๓ นางบัวทอง ปัญญาภู ที่ดินแปลงเลขที่ ๔๙ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๗-๐-๐๐ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๖-๑-๖๒ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนาและค้าขาย มีที่ดินแปลงอื่น คือ โฉนดที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๓-๐-๐๐ ไร่ และที่ดิน ภบท. ๕ เนื้อที่ประมาณ ๙-๐-๐๐ ไร่

๒.๔ นายประสิทธิ์ สลีอ่อน ที่ดินแปลงเลขที่ ๕๑ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๔-๓-๒๙ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๓-๓-๑๕ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนาและค้าขาย มีที่ดินแปลงอื่น คือ โฉนดที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒-๓-๙๐ ไร่ และที่ดิน ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๑-๓-๖๐ ไร่

๒.๕ นายสง่า ละม่อม ที่ดินแปลงเลขที่ ๕๒ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๒-๒-๙๔ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. ทั้งแปลง ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ปลูกไผ่ลวก และรับจ้างทั่วไป มีที่ดินแปลงอื่น คือ ที่ดิน ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๒-๒-๐๐ ไร่

๒.๖ นางอัมพร สลีอ่อน ที่ดินแปลงเลขที่ ๕๓ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๑-๒-๗๒ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. ทั้งแปลง ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา และรับจ้างทั่วไป มีที่ดินแปลงอื่น คือ โฉนดที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๑-๐-๙๕ ไร่ และที่ดิน ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๑-๓-๐๐ ไร่

๒.๗ นางบัวหลอม นิลคง ที่ดินแปลงเลขที่ ๕๕ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๓-๓-๓๗ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๒-๓-๐๙ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนาและมีที่ดินแปลงอื่น คือ ที่ดิน ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๑-๐-๓๒ ไร่

๒.๘ นายประสิทธิ์ สลีอ่อน ที่ดินแปลงเลขที่ ๕๖ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๔-๒-๑๙ ไร่ ได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๓-๓-๒๗ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนาและค้าขาย มีที่ดินแปลงอื่น คือ โฉนดที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒-๓-๙๐ ไร่ และที่ดิน ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๑-๓-๖๐ ไร่

๒.๙ นางศรีคำ นิลคง ที่ดินแปลงเลขที่ ๕๗ กลุ่มที่ ๑๓๕๘ เนื้อที่ประมาณ ๓-๑-๑๔ ไร่ ผู้ได้รับการจัดที่ดินและได้ทำหนังสือสละสิทธิที่ดินคืน ส.ป.ก. บางส่วน เนื้อที่ ๒-๐-๗๗ ไร่ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนาและทำสวน มีที่ดินแปลงอื่น คือ ที่ดิน ส.ป.ก. เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๘๓ ไร่

ส.ป.ก.น่าน ได้รังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗/๙๒๓๐ เนื้อที่ ๓๑-๓-๐๗ ไร่ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๓. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗/๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๑-๓-๐๗ ไร่ ปรากฏว่ามีพื้นที่บางส่วนอยู่คาบเกี่ยวเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงได้รังวัดตัดแปลงให้เหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยรังวัดใหม่เป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๑๐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗/๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๑-๐-๗๑ ไร่ ต่อมาได้มีการตรวจสอบพื้นที่และรังวัดใหม่อีกครั้งเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗/๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๐-๒-๔๔ ไร่

๔. ที่ดินแปลงดังกล่าวมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ ปัจจุบันมีการก่อสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ พระธาตุจอมกิตติ จำนวน ๑ องค์ พระวิหาร จำนวน ๑ หลัง ศาลาทำบุญ จำนวน ๑ หลัง ห้องสมุด จำนวน ๑ หลัง กุฏิไม้ ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง กุฏิไม้รวมห้องน้ำ จำนวน ๙ หลัง ที่พักโยม จำนวน ๑ หลัง แท้งค์น้ำสแตนเลส จำนวน ๒ แท้งค์ แท้งค์น้ำคอนกรีต จำนวน ๒ แท้งค์ แท้งค์น้ำพลาสติก จำนวน ๒ แท้งค์ ห้องเก็บของ จำนวน ๑ หลัง และห้องน้ำรวม ๔ ห้อง จำนวน ๑ หลัง

๕. เจ้าคณะอำเภอเชียงกลาง นายอำเภอเชียงกลาง เจ้าคณะจังหวัดน่าน และผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดพระธาตุจอมกิตติได้

๖. เทศบาลตำบลพระพุทธบาทเชียงคาน มีหนังสือรับรองว่า เห็นชอบให้ดำเนินการสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติได้และการสร้างวัดไม่กระทบต่อความเป็นอยู่ของราษฎรและสิ่งแวดล้อม

๗. วัดพระธาตุจอมกิตติได้สำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่ามีไม้หวงห้าม ได้แก่ ไม้ประดู่ จำนวน ๑๘ ต้น และต้นสัก จำนวน ๓๒ ต้น

๘. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่เขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ราย) กรณีมอบ ๔-๐๑	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ไร่) กรณีมอบ ๔-๐๑	เนื้อที่ที่ขออนุญาตฯ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ (ของพื้นที่)
จ.น่าน	๔๐๖,๙๔๖	๗๐,๗๖๙	๓๔๘,๘๘๘	๓๐-๒-๔๔	๐.๐๐๗
อ.เชียงกลาง	๑๕,๐๓๔.๙๗	๒,๔๖๕	๕,๘๗๔	๓๐-๒-๔๔	๐.๑๙๙
ต.พระพุทธบาท	๕,๔๓๙.๙๓	๑,๐๔๔	๒,๓๗๙	๓๐-๒-๔๔	๐.๕๕๑

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ จาก ส.ป.ก.น่าน)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของตำบลพระพุทธบาท อำเภอเชียงกลาง มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕,๔๓๙.๙๓ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๒,๓๗๙ ไร่ โดยในเขตตำบลพระพุทธบาทมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ เพื่อการศาสนา จำนวน ๑ แห่ง เนื้อที่ประมาณ ๙-๓-๐๓ ไร่

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗/๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๑-๐-๗๑ ไร่ (ส.ป.ก. ได้รังวัดปรับแนวเขตใหม่เป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗/๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๐-๒-๔๔ ไร่) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลพระพุทธบาท อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน และนำเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ เนื้อที่ประมาณ ๓๐-๒-๔๔ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๐-๒-๔๔ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลพระพุทธบาท อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดพระธาตุจอมกิตติ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๔๗๙๒๓๐ เนื้อที่ประมาณ ๓๐-๒-๔๔ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลพระพุทธบาท อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน

เรื่องที่ ๓.๓.๒ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า จังหวัดหนองคาย มีหนังสือ ที่ นค ๐๐๑๑/๑๕๑๘๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๔lV๔๒๗๒-๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๓-๘๙ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย (คปจ.หนองคาย) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการที่สาธารณประโยชน์โคกใหญ่ มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด โดยมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ และครอบครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการสร้างอาคารเสนาสนะแล้ว ได้แก่ ศาลาการเปรียญ หอระฆัง กุฏิ จำนวน ๘ หลัง หอรูปปั้นเจ้าอาวาสวัดรูปแรก ศาลาพักญาติ จำนวน ๒ หลัง เมรุ โรงครัว ห้องน้ำ จำนวน ๕ หลัง ถังเก็บน้ำบาดาล ถังเก็บน้ำฝนซีเมนต์ และโรงเก็บเครื่องสูบน้ำ ซึ่ง ส.ป.ก.หนองคาย ได้รังวัดเป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๔lV๔๒๗๒-๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๓-๘๙ ไร่

๓. นายอำเภอท่าบ่อ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดหนองคาย และผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดศรีมงคลวนารามได้

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อ มีหนังสือรับรอง ที่ นค ๗๕๓๐๒/๕๐๔ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ รับรองว่าการสร้างวัดศรีมงคลวนาราม ไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของราษฎร์ และไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนแต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ทั้งในด้านจริยธรรม และศีลธรรมอันดี ตลอดจนสร้างความรัก ความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน

๕. คณะกรรมการดำเนินการสร้างวัดได้มีการสำรวจไม้หวงห้ามในแปลงที่ดิน ปรากฏว่ามีไม้หวงห้ามที่อายุเกิน ๕ ปี ได้แก่ ไม้สัก ๓ ต้น ไม้เต็ง-รัง ๖๐ ต้น ไม้ประดู่ ๔๐ ต้น ไม้ชิงชัน ๓ ต้น ไม้กระบก ๘ ต้น ไม้มะข่า ๔ ต้น และไม้กระบาก ๑ ต้น

๖. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่เขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ราย) กรณีมอบ ๔-๐๑	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ไร่) กรณีมอบ ๔-๐๑	เนื้อที่ที่ขออนุญาตฯ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ (ของพื้นที่)
จ.หนองคาย	๖๓๑,๙๔๘	๔๗,๔๘๗	๕๑๗,๖๓๘	๑๙-๓-๘๙	๐.๐๐๓
อ.ท่าบ่อ	๑,๘๐๙	๘๒๘	๗๒๑	๑๙-๓-๘๙	๑.๐๕
ต.ท่าบ่อ	๑,๘๐๙	๘๒๘	๗๒๑	๑๙-๓-๘๙	๑.๐๕

หมายเหตุ : ในอำเภอท่าบ่อมีแต่ตำบลท่าบ่อเท่านั้นที่ดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกร

(ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ จาก ส.ป.ก.หนองคาย)

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑,๘๐๙ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้วจำนวน ๗๒๑ ไร่ โดยในเขตตำบลท่าบ่อมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ เนื้อที่ประมาณ ๑๕๓-๒-๒๒ ไร่ ดังนี้

๖.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัยและสาธารณสุข จำนวน ๑ แห่ง เนื้อที่ประมาณ ๔๗-๑-๒๐ ไร่

๖.๒ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓ แห่ง รวมเนื้อที่ประมาณ ๙๘-๓-๓๗ ไร่

๖.๓ การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา จำนวน ๑ แห่ง เนื้อที่ประมาณ ๗-๑-๖๕ ไร่

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๔lV๔๒๗๒-๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๓-๘๙ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย และนำเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ซึ่งเกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๓-๘๙ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๔lV๔๒๗๒-๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๓-๘๙ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดศรีมงคลวนาราม ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๕๔๔lV๔๒๗๒-๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๙-๓-๘๙ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

เรื่องที่ ๓.๓.๓ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดลานนางฟ้าในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดลพบุรี

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลพบุรี (ส.ป.ก.ลพบุรี) มีหนังสือ ที่ ลบ ๐๐๑๑/๖๖๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาอนุญาต กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดลานนางฟ้า

ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๓๙๑๐๘๙๘ เนื้อที่ประมาณ ๓๓-๑-๔๑ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลพบุรี (คปจ.ลพบุรี) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว

ข้อเท็จจริง

๑. ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าวังเพลิง ป่าม่วงค่อม และป่าลำนารายณ์ (E) มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒. ที่ดินแปลงดังกล่าวยังมิได้จัดให้แก่เกษตรกรรายใด โดยมีการก่อสร้างเป็นที่พักสงฆ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ และครอบครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีการสร้างอาคารเสนาสนะไปแล้ว ได้แก่ กุฏิ จำนวน ๘ หลัง ศาลาการเปรียญ จำนวน ๒ หลัง และห้องน้ำ จำนวน ๒ หลัง

๓. ส.ป.ก. ได้ตรวจสอบที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ ปรากฏว่า มีพื้นที่บางส่วนอยู่คาบเกี่ยวเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จึงได้รังวัดตัดแปลงให้เหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยรังวัดใหม่เป็นที่ดินแปลงเลขที่ ๗๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๓๙๑๐๘๙๘ เนื้อที่ประมาณ ๓๓-๑-๓๗ ไร่

๔. เจ้าคณะตำบลยางราก เจ้าคณะอำเภอโคกเจริญ นายอำเภอโคกเจริญ เจ้าคณะจังหวัดลพบุรี และผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี เห็นควรอนุญาตให้สร้างวัดลานนางฟ้าได้

๕. การประชุมสภาองค์การบริการส่วนตำบลยางราก สมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีมติรับรองว่าการสร้างวัดลานนางฟ้าไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลยางราก มีหนังสือรับรองว่า วัดลานนางฟ้ามีไม้หวงห้าม ได้แก่ ต้นรัง ขนาด ๖ - ๘ นิ้ว ประมาณ ๓๐๐ ต้น ต้นประดู่ ขนาด ๓ - ๗ นิ้ว ประมาณ ๒๕๐ ต้น และต้นเปลือยเลือด ขนาด ๓ - ๖ นิ้ว ประมาณ ๑๕ ต้น

๗. ภาพรวมการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในท้องที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน

พื้นที่	พื้นที่เขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน (ไร่)	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ราย) กรณีมอบ ๔-๐๑	จัดที่ดินให้เกษตรกร (ไร่) กรณีมอบ ๔-๐๑	เนื้อที่ที่ขออนุญาตฯ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ (ของพื้นที่)
จ.ลพบุรี	๖๙๓,๙๐๗	๓๒,๓๑๗	๔๓๙,๔๔๙	๓๓-๑-๓๗	๐.๐๐๔
อ.โคกเจริญ	๑๔๔,๓๖๓	๔,๓๔๕	๔๓,๗๐๒	๓๓-๑-๓๗	๐.๐๒๒
ต.ยางราก	๓๘,๒๐๑	๒,๐๐๘	๑๘,๙๒๘	๓๓-๑-๓๗	๐.๐๘๖

ประเทศไทยมีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ๓๔,๘๒๘,๖๘๒ ไร่ ในส่วนของตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๘,๒๐๑ ไร่ และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว จำนวน ๑๘,๙๒๘ ไร่

โดยในเขตตำบลยางรากมีพื้นที่ที่ ส.ป.ก. อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ เพื่อการศาสนา จำนวน ๑ แห่ง เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๐-๐๐ ไร่

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบการขออนุญาตใช้ที่ดิน กรณีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดลานนางฟ้า ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๓๙๑๐๘๙๘ เนื้อที่ประมาณ ๓๓-๑-๓๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี และนำเสนอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาอนุญาตฯ ต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐ ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดลานนางฟ้า สำหรับใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติ คปก. ที่กำหนดไว้

๒. การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขอใช้ที่ดินที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งเกินอำนาจเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๘ จึงอยู่ในอำนาจ คปก. ที่จะพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗

จึงเห็นควรอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดลานนางฟ้า เนื้อที่ประมาณ ๓๓-๑-๓๗ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดลานนางฟ้า ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๓๙๑๐๘๙๘ เนื้อที่ประมาณ ๓๓-๑-๓๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดลานนางฟ้า ที่ดินแปลงเลขที่ ๗๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๑๓๙๑๐๘๙๘ เนื้อที่ประมาณ ๓๓-๑-๓๗ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลยางราก อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

เรื่องที่ ๓.๔ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของเกษตรกร จำนวน ๔ เรื่อง (๑๔ ราย)

เรื่องที่	ผู้อุทธรณ์	จังหวัด
๑	เกษตรกรจำนวน ๑๑ ราย	สงขลา
๒	นายเลิศ สูนยี่ขัน	ปทุมธานี
๓	นางชีวิน สงวนนาม	อุดรธานี
๔	นายวิเชียร ชลธี	นครศรีธรรมราช

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

๒. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๒๗ ในเจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

ฯลฯ

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

ฯลฯ

๓. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๗ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ และไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น

ฯลฯ

(๓) ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกร

ฯลฯ

ข้อ ๘ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๗ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือทำให้ที่ดินกลับสู่สภาพเดิมภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่มีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ต่อไป

ในกรณีที่เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น หรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดในข้อ ๗ และไม่สามารถหาตัวได้พบให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ ได้โดยมิต้องมีการเตือน

ข้อ ๑๑ เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณีดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๔) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘

การสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ย่อมมีผลในทันทีที่เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้น

สำหรับการสิ้นสิทธิตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๔) นั้น ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิ เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ที่จะสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรรายใดสิ้นสิทธิและไม่อาจวินิจฉัยได้ก็ให้ขอความเห็นจากคณะกรรมการเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิต่อไป

ข้อ ๑๓ หากเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่เป็นธรรม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันที่ได้ปิดคำสั่งโดยแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่คณะกรรมการฯ มีมติให้สิ้นสิทธิ

๔. หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๐๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน กรณี ส.ป.ก.จังหวัด จะดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยไม่ต้องมีหนังสือเตือน ต้องปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนำที่ดินไปขายให้แก่บุคคลอื่น เช่น ปรากฏหลักฐานการซื้อขาย เป็นต้น หรือเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินกระทำผิดระเบียบดังกล่าวข้อ ๗ (๑) - (๙) กรณีใดกรณีหนึ่ง (ยกเว้นการขาย) และหาตัวไม่พบ

๕. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๖๕๐/๒๕๔๘ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๔๗/๒๕๕๐

การใช้ดุลพินิจว่าเกษตรกรได้ปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนภายในกำหนดเวลาหรือไม่อย่างไรและมีเหตุอันสมควรหรือไม่นั้น หากมีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมิได้ละเลยหรือเพิกเฉยโดยไม่มีเหตุอันสมควรและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ทราบถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วจึงมีมติให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยมิได้พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบด้วย ย่อมเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบตามนัยข้อ ๘ วรรคแรก ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ มติและคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำพิพากษาเพิกถอนมติและคำสั่งดังกล่าว

๖. สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๑๔) ฉบับที่ ๒๘๐๗๓๑๓๐๐๐๖๕๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กับนายเลิศฯ

ข้อ ๒ การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินผู้เช่าต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

ฯลฯ

๒. ต้องทำประโยชน์ในที่ดินให้เช่าด้วยตนเอง ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

๓. ในปีแรกต้องเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอย่างน้อยตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินกำหนด และต้องทำให้แล้วเสร็จตามพื้นที่ที่ให้เช่าภายในระยะเวลา ๓ ปี

๔. ต้องไม่นำที่ดินไปให้บุคคลอื่นเช่าหรือเช่าช่วงหรือเข้าทำประโยชน์

ข้อ ๔ เงินค่าภาษี ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่เช่า ซึ่งจะพึงชำระตามกฎหมาย ผู้เช่าจะเป็นผู้ชำระทั้งสิ้น

ข้อ ๗ ผู้เช่าสัญญาว่าจะไม่โอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ไปยังบุคคลอื่น

ข้อ ๑๐ ผู้เช่าตกลงยินยอมให้ผู้ให้เช่าดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) บอกเลิกสัญญาเช่าได้ทันทีเมื่อ

(ก.) ผู้เช่าไม่ปฏิบัติตามข้อ ๗

ฯลฯ

เรื่องที่ ๓.๔.๑ เกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย จังหวัดสงขลา อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา (ส.ป.ก.สงขลา) ได้มีหนังสือ ที่ สข๐๐๑๑/๙๖๙ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ส่งคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอ คปก. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา (คปจ.สงขลา) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีมติให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รวม ๒๗ แปลง เนื่องจากเกษตรกรฝ่าฝืนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) (๓) ข้อ ๘ และข้อ ๑๑

๒. ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณากลั่นกรองคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ มีมติให้ ส.ป.ก.สงขลา ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าเกษตรกรจำยอมให้มีการขุดดินในแปลงที่ดินของตนเองหรือขายที่ดินเพราะเกรงกลัวอิทธิพลหรือไม่ หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าเป็นจริง ให้ ส.ป.ก.สงขลา เสนอ คปจ.สงขลาเพื่อพิจารณาทบทวนคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป

๓. ส.ป.ก. มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/๗๙๔๒ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐ แจ้งมติคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้ ส.ป.ก.สงขลา ดำเนินการตามมติดังกล่าวต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. จัดที่ดินให้เกษตรกรผู้อุทธรณ์ ๑๑ ราย โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

เรื่องที่	ชื่อผู้อุทธรณ์	ได้รับการจัดที่ดิน				
		แปลงที่ ๑	แปลงที่ ๒	แปลงที่ ๓	แปลงที่ ๔	แปลงที่ ๕
๑.	นายระงับ เบ็ญยุโส๊ะ	แปลงเลขที่ ๑๒๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๗-๑-๙๓ ไร่	แปลงเลขที่ ๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๑๗๔๘ เนื้อที่ ๖-๑-๐๗ ไร่			

เรื่องที่	ชื่อผู้อุทธรณ์	ได้รับการจัดที่ดิน				
		แปลงที่ ๑	แปลงที่ ๒	แปลงที่ ๓	แปลงที่ ๔	แปลงที่ ๕
๒.	นายหรอเหรด หมัดศิริ	แปลงเลขที่ ๑๒๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๔-๑-๗๔ ไร่	แปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๒๘๐ เนื้อที่ ๒๙-๓-๗๑ ไร่	แปลงเลขที่ ๕๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๘ เนื้อที่ ๒-๓-๑๕ ไร่		
๓.	นายดลอาหมีด ตำแป้น	แปลงเลขที่ ๑๒๖ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๗-๒-๑๓ ไร่				
๔.	นายสะฝีอี เหมหลำ	แปลงเลขที่ ๑๒๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๕-๒-๘๔ ไร่	แปลงเลขที่ ๑๖๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๘-๗ เนื้อที่ ๐-๐-๗๐ ไร่	แปลงเลขที่ ๑๗๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๒๗๘ เนื้อที่ ๖-๒-๒๐		
๕.	นายมะหมัด เบ็ญยุโส๊ะ	แปลงเลขที่ ๑๐๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๐-๑-๑๔ ไร่	แปลงเลขที่ ๑๒๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๗-๓-๗๔ ไร่	แปลงเลขที่ ๑๙๖ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑๓-๐-๓๔ ไร่		
๖.	นายกอหยา หวังเบ็ญหมัด	แปลงเลขที่ ๑๕๕ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑๓-๑-๑๘ ไร่	แปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๘ เนื้อที่ ๘-๑-๒๖ ไร่			
๗.	นายโกบ เริงสมุทร	แปลงเลขที่ ๑๙๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑๖-๓-๐๕ ไร่				
๘.	นายอุสุมู อ่อนนวล	แปลงเลขที่ ๖๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๘๐ เนื้อที่ ๓-๑-๙๐ ไร่	แปลงเลขที่ ๑๙๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๔-๐-๒๓ ไร่			

เรื่องที่	ชื่อผู้อุทธรณ์	ได้รับการจัดที่ดิน				
		แปลงที่ ๑	แปลงที่ ๒	แปลงที่ ๓	แปลงที่ ๔	แปลงที่ ๕
๙.	นายบลหยัด อ่อนนวล	แปลงเลขที่ ๑๔๗ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๘๐ เนื้อที่ ๑-๒-๙๓ ไร่	แปลงเลขที่ ๑๙๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๔-๓-๒๕ ไร่	แปลงเลขที่ ๖๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๘๐ เนื้อที่ ๔-๓-๖๘ ไร่		
๑๐.	นายอาเฉม บิลละเต๊ะ	แปลงเลขที่ ๑๒ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๓-๑-๐๘ ไร่	แปลงเลขที่ ๒๐๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑-๑-๙๙ ไร่	แปลงเลขที่ ๒๒๙ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๘ เนื้อที่ ๐-๑-๔๔ ไร่	แปลงเลขที่ ๒๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๒๘๐ เนื้อที่ ๕-๐-๒๑ ไร่	แปลงเลขที่ ๖๐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๘ เนื้อที่ ๑-๓-๗๒ ไร่
๑๑.	นางเครือมาศ หล๊ะติหมะ	แปลงเลขที่ ๑๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๓-๑-๗๘ ไร่	แปลงเลขที่ ๒๐๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑-๐-๙๘ ไร่			

๒. เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.สงขลา เข้าไปตรวจสอบแปลงที่ดินพบว่ามีการลักลอบขุดดินลูกรังในเขตปฏิรูปที่ดิน ท้องที่หมู่ที่ ๙ ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ได้แก่ แปลงที่ดินของเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ซึ่งเป็นการปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบ คปก.ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ในข้อ ๗ (๑) (๓) และ ส.ป.ก.สงขลา ได้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อสถานีตำรวจภูธรรัตภูมิ เพื่อให้ดำเนินคดีอาญากับผู้ลักลอบขุดตักดิน เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

๓. จังหวัดสงขลา ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๓๒๙/๒๕๕๘ สั่ง ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความเสียหายกรณีลักลอบขุดดินลูกรังในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ ปรากฏข้อมูล ดังนี้

ลำดับ	ชื่อผู้อุทธรณ์	ผลการตรวจสอบความเสียหาย		
		แปลงที่	ดินที่ขุดออก	มูลค่า (บาท)
	ความเสียหาย รวมทั้งสิ้น ๑๑ แปลง			**๓๙,๙๕๐,๙๐๖.๖๘**
๑.	นายระงับ เบ็ญยุโส๊ะ	แปลง ๑๒๔ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๗-๑-๙๓ ไร่	ทั้งแปลง	๖,๔๖๐,๙๖๔.๑๖
๒.	นายหรอเหรด หมัดศิริ	แปลง ๑๒๕ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๔-๑-๗๔ ไร่	ทั้งแปลง	๓,๘๒๙,๕๑๙.๐๒

ลำดับ	ชื่อผู้อุทธรณ์	ผลการตรวจสอบความเสียหาย		
		แปลงที่	ดินที่ขุดออก	มูลค่า (บาท)
	ความเสียหาย รวมทั้งสิ้น ๑๑ แปลง			**๓๙,๙๕๐,๙๐๖.๖๘**
๓.	นายดลอาหมีด ตำแป้น	แปลง ๑๒๖ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๗-๒-๑๓ ไร่	ทั้งแปลง	๖,๕๐๔,๑๓๗.๙๙
๔.	นายสะฝีอี เหมหลำ	แปลง ๑๒๗ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๕-๒-๘๔ ไร่	ทั้งแปลง	๔,๙๓๐,๔๕๑.๗๗
๕.	นายมะหมัด เบ็ญยุโส๊ะ	แปลง ๑๒๘ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๗-๓-๗๔ ไร่	ทั้งแปลง	๖,๘๕๑,๖๘๗.๓๕
๖.	นายกอหยา หวังเบ็ญหมัด	แปลง ๑๕๕ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑๓-๑-๑๘ ไร่	๑-๓-๔๗ ไร่	๑,๖๑๒,๕๔๒.๖๘
๗.	นายโกบ เริงสมุทร	แปลง ๑๙๗ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑๖-๓-๐๕ ไร่	๙-๐-๖๒ ไร่	๗,๙๐๕,๑๒๘.๘๘
๘.	นายอุสุมู อ่อนนวล	แปลง ๑๙๘ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๔-๐-๒๓ ไร่	๐-๐-๘๖ ไร่	๑๘๕,๖๔๗.๔๘
๙.	นายบลหยัด อ่อนนวล	แปลง ๑๙๙ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๔-๓-๒๕ ไร่	๐-๐-๒๒ ไร่	๔๗,๔๙๑.๒๒
๑๐.	นายอาเฉม บิลละเต๊ะ	แปลง ๒๐๓ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑-๑-๙๙ ไร่	๐-๓-๙๐ ไร่	๘๔๑,๘๘๙.๗๕
๑๑.	นางเครือมาศ หลั๊ะติหมะ	แปลง ๒๐๔ ระวาง ๕๐๒๓ll๔๐๗๖ เนื้อที่ ๑-๐-๙๘ ไร่	๐-๓-๖๒ ไร่	๗๘๑,๔๔๖.๓๘

๔. ส.ป.ก.สงขลา ได้มีหนังสือ ที่ สข ๐๐๑๑/ว ๓๒๙ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘แจ้งเตือนตามข้อ ๘ วรรคแรก ของระเบียบดังกล่าว โดยแจ้งให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ดำเนินการปรับสภาพที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิม หรือชดใช้เงินเท่ามูลค่าความเสียหายของดินที่ถูกขุดไป ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือนนี้ หากไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลา ส.ป.ก.สงขลา จะนำเสนอ คปจ.สงขลา เพื่อพิจารณาสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทุกแปลง (กรณีได้รับการจัดที่ดินหลายแปลง) ที่เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. พร้อมทั้งแจ้งสิทธิการจัดทำคำชี้แจงพร้อมพยานหลักฐานสนับสนุนคำชี้แจงยื่นต่อ ส.ป.ก.สงขลา ด้วย

๕. เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ได้มาพบเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.สงขลา เพื่อชี้แจงและโต้แย้งหนังสือแจ้งเตือนดังกล่าว โดยสรุปข้อชี้แจงโต้แย้งได้ ดังนี้

๕.๑ ไม่ได้ขายที่ดินให้กับบุคคลใดและไม่ได้ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการขุดดินแต่อย่างใด

๕.๒ ไม่สามารถปรับที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ และไม่สามารถชดใช้เงินเท่ามูลค่าความเสียหายของที่ดินได้

๖. ส.ป.ก.สงขลา ได้รับฟังคำชี้แจงโต้แย้งหนังสือแจ้งเตือนของเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย แล้ว จึงได้รวบรวมข้อเท็จจริงเสนอ คปจ.สงขลา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และ คปจ.สงขลา มีมติให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทุกแปลงที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. เนื่องจากปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ซึ่ง ส.ป.ก.สงขลา ได้มีหนังสือ ที่ สข ๐๐๑๑/ว ๗๓๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แจ้งคำสั่งดังกล่าว พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ทราบแล้ว

๗. เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ได้ยื่นอุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านคำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยสรุปได้ ดังนี้

๗.๑ ไม่ได้ขายหรือยินยอมให้บุคคลอื่นเข้าทำประโยชน์แทน แต่มีการขุดรุกล้ำเข้ามาในแปลงที่ดินจนได้รับความเสียหาย

๗.๒ ไม่มีเจตนาฝ่าฝืนระเบียบ ส.ป.ก. จนทำให้พื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหายและที่ไม่ได้แจ้งความดำเนินคดีเนื่องจากกลัวอิทธิพลเจ้าของบ่อดินลูกรัง

๗.๓ ให้คณะกรรมการแยกประเด็นพิจารณาด้วย เนื่องจากที่ดินแปลงอื่นที่ได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. ไม่ได้กระทำผิดระเบียบ ส.ป.ก. แต่อย่างใด และยังคงทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองมาโดยตลอด

๘. ส.ป.ก. รวบรวมข้อเท็จจริงเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณากลั่นกรองคำอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ซึ่งเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.สงขลา ได้ชี้แจงในที่ประชุมว่า เหตุที่เกษตรกรจำยอมให้มีการขุดดินในแปลงที่ดินของตนเนื่องจากเกรงกลัวอิทธิพล ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ ตั้งข้อสังเกตว่า หากเป็นการขุดดินโดยผู้มีอิทธิพล ซึ่งจะทำให้เกษตรกรไม่ต้องถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน คณะอนุกรรมการฯ จึงมีมติให้ ส.ป.ก.สงขลา ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าเกษตรกรจำยอมให้มีการขุดดินในแปลงที่ดินของตนเองหรือขายที่ดินเพราะเกรงกลัวอิทธิพลหรือไม่ หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าเป็นจริงให้ ส.ป.ก.สงขลา เสนอ คปจ.สงขลา พิจารณาทบทวนคำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไป และให้เกษตรกรสละสิทธิในที่ดินแปลงที่ผู้มีอิทธิพลเข้าดำเนินการขุดดินเพื่อ ส.ป.ก.สงขลา จะได้ดำเนินคดีกับผู้มีอิทธิพลต่อไป ทั้งนี้ ส.ป.ก. มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/๗๙๔๒ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐ แจ้งมติคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้ ส.ป.ก.สงขลา ดำเนินการตามมติดังกล่าวต่อไป

๙. ส.ป.ก.สงขลา ได้มีหนังสือ ที่ สข ๐๐๑๑/๑๕๓๙ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นเกษตรกรจำยอมให้มีการขุดดินในแปลงที่ดินของตนเองหรือขายที่ดินเพราะเกรงกลัวอิทธิพลหรือไม่ ซึ่ง ส.ป.ก.สงขลา ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงพร้อมเข้าตรวจสอบในพื้นที่ ดังนี้

๙.๑ นายอับดุลเหล๊าะ หมาดโหยด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙ ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ให้ถ้อยคำสรุปความได้ว่า รู้จักบ่อดินห้วยโอนตั้งแต่เริ่มมีการทำบ่อดินเมื่อประมาณ ๒๐ ปีเศษ และก็รู้จักกับเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย มานานแล้วเพราะบิดามารดาปลูกยางพารามาแต่เดิม ดินบริเวณดังกล่าวเป็นดินดีชาวบ้านจึงรักและหวงแหนที่ดินจึงไม่มีใครอยากขายที่ดิน แต่เนื่องจากบ่อดินในส่วนที่มี น.ส.๓ ก อยู่กลางเนินเขาส่งผลให้เมื่อมีการขุดดินที่ดินข้างเคียงจึงพังทลาย ประกอบกับมีการบีบบังคับให้มีการขายที่ดินเพื่อขยายพื้นที่มากขึ้นจนในที่สุดชาวบ้านต้องจำยอมออกจากที่ดิน

๙.๒ นายสัน หมาดโหยด ผู้อาวุโสในหมู่บ้านและผู้นำศาสนา ได้ให้ถ้อยคำสรุปความได้ว่า มีที่ดินอยู่ใกล้ๆ กับบ่อดินห้วยโอน และก็รู้จักกับบิดามารดาของเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย เพราะเป็นผู้ครอบครองและบุกเบิกทำประโยชน์ในที่ดินมาพร้อมๆ กัน บริเวณดังกล่าวเป็นดินดีแต่อยู่บนเนินจึงเหมาะกับปลูกยางพารา เมื่อมีบ่อดินทุกคนก็เดือดร้อน ทั้งรถวิ่งเข้าออกและดินพังทลาย

๙.๓ ส.ป.ก.สงขลา เห็นว่า ในเรื่องนี้มีการร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลาตั้งแต่เมื่อปี ๒๕๔๓ เนื่องจากเกษตรกรและชาวบ้านในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากดินพังทลายและมีการขุดดินรุกล้ำเข้าไปในที่ดินเกษตรกร แต่ผู้ประกอบการบ่อดินก็อ้างว่าได้ขุดดินในที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก) และมีการขุดดินขยายอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในปี ๒๕๕๕ เกษตรกรและชาวบ้านในพื้นที่จึงได้ร้องเรียนไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษและส่วนราชการอื่นอีกหลายหน่วยงานให้ไปตรวจสอบแต่ก็ไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบการบ่อดินหยุดการกระทำดังกล่าวได้จนทำให้เกษตรกรและชาวบ้านในพื้นที่ต้องจำยอมให้มีการขุดดินหรือขายที่ดินเพราะเกรงกลัวอิทธิพล ในส่วนของ ส.ป.ก.สงขลา ได้แจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้ประกอบการบ่อดิน จำนวน ๕ คดี พร้อมทั้งขอหารือ ส.ป.ก. ในเรื่องการนำหลักกฎหมายและข้อเท็จจริงนำเสนอ คปจ.สงขลา เพื่อพิจารณาทบทวนคำสั่งให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

๑๐. ส.ป.ก. มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/๑๑๖๒๙ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ แจ้งตอบข้อหารือ ส.ป.ก.สงขลา โดยพิจารณาเห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าการลักลอบขุดดินลูกรังเป็นการกระทำของกลุ่มบุคคลผู้มีอิทธิพล ซึ่งก่อนที่เกษตรกรจะถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเกษตรกรได้มีหนังสือร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลาตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ต่อมาได้ร้องเรียนไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษและส่วนราชการอื่นอีกหลายหน่วยงานให้ไปตรวจสอบแต่ไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบการบ่อดินหยุดการกระทำความผิดได้ จากข้อเท็จจริงเกษตรกรถูกบีบบังคับให้จำยอมออกไปจากที่ดิน จึงไม่อาจถือเป็นเหตุในการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และคณะอนุกรรมการฯ ได้มีแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวไว้แล้วตามมติคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ดังนั้น คปจ.สงขลาผู้ออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จึงมีอำนาจในการพิจารณาทบทวนหรือเพิกถอน

คำสั่งของตนได้ ตามมาตรา ๔๙ ประกอบมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๑๑. ส.ป.ก.สงขลา ได้รวบรวมข้อเท็จจริงข้อกฎหมายนำเสนอ คปจ.สงขลา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อพิจารณาทบทวนคำสั่งให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ในคราวประชุม คปจ.สงขลา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่ง ส.ป.ก.สงขลา เชื่อว่าเกษตรกรและชาวบ้านในพื้นที่ต้องจำยอมให้มีการขุดดินหรือขายที่ดินเพราะเกรงกลัวอิทธิพล ซึ่งกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวได้มีหนังสือร้องเรียนจังหวัดสงขลาและส่วนราชการอื่นอีกหลายหน่วยงาน แต่ผู้ประกอบการบ่อดินยังคงขุดตักดินจนถึงประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงหยุดขุดเพราะบริเวณดังกล่าวมีน้ำท่วมขังเป็นสระน้ำขนาดใหญ่ ดังนั้น การที่เกษตรกรต้องจำยอมให้มีการขุดดินหรือขายที่ดินเป็นเพราะเกรงกลัวอิทธิพล จึงเห็นควรให้ คปจ.สงขลา พิจารณาทบทวนหรือเพิกถอนคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ทั้งนี้ คปจ.สงขลา พิจารณาแล้วมีมติยืนตามมติเดิมในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่มีมติให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่ง ส.ป.ก.สงขลา ได้แจ้งมติดังกล่าวให้เกษตรกรได้ทราบแล้ว

๑๒. เกษตรกรผู้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหลายรายได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสงขลา และศาลปกครองสงขลาได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ต่อมา ส.ป.ก.สงขลา จึงได้มีหนังสือ ที่ สข ๐๐๑๑/๑๗๑๔ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ ส่งรายงานการประชุม คปจ.สงขลา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีมติยืนตามมติเดิมในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่มีมติให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เพื่อให้ ส.ป.ก. นำเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

๑๓. การดำเนินคดีอาญา ส.ป.ก.สงขลา ได้แจ้งความร้องทุกข์เป็นคดีอาญากับนายบุญเวช บุญทองแก้ว กับพวก จำนวน ๕ คดี คือ

๑๓.๑ คดีอาญาฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะฯ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๖ ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรรัตภูมิ ซึ่งคดีนี้พนักงานอัยการจังหวัดสงขลาได้มีคำสั่งไม่ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗

๑๓.๒ คดีอาญาฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะฯ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ต่อพนักงานสอบสวนกองกำกับการ ๖ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ปทส.) ปัจจุบันอยู่ในชั้นพิจารณาของศาลจังหวัดสงขลา

๑๓.๓ คดีอาญาฐานขยายโรงงานและขุดตักดินเกินกว่าพื้นที่ที่ขออนุญาต เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรรัตภูมิ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการจังหวัดสงขลา

๑๓.๔ คดีอาญาฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะฯ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรรัตภูมิ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการจังหวัดสงขลา

๑๓.๕ คดีอาญาฐานร่วมกันลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะฯ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐ ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรรัตภูมิ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานอัยการจังหวัดสงขลา

๑๔. การดำเนินคดีแพ่ง

ส.ป.ก.สงขลา ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้อัยการจังหวัดสงขลาพิจารณาฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าเสียหาย ปัจจุบันอยู่ระหว่างการคิดคำนวณค่าเสียหาย

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของเกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย เสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เห็นว่าอุทธรณ์ของเกษตรกรที่ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้ง ๑๑ ราย ฟังขึ้น แต่เพื่อความชัดเจนขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการจัดทำข้อมูลให้ชัดเจนเพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณา

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. การฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐ อันจะเป็นเหตุให้เกษตรกรถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าว นั้น ต้องเป็นกรณีที่เกษตรกรกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๗ และเป็นกรณีที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดต้องมีหนังสือแจ้งเตือนตามข้อ ๘ วรรคแรก ให้เกษตรกรละเว้นการกระทำหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามหนังสือแจ้งเตือนภายในกำหนดเวลา <u>หากเกษตรกรผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงจะเป็นเหตุให้ คปจ. เกิดอำนาจทางกฎหมายในการพิจารณาสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าวได้</u> การแจ้งเตือนตามข้อ ๘ วรรคแรก จึงเป็นกระบวนการขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนั้น กระบวนการขั้นตอนดังกล่าวจึงเป็นเงื่อนไขแห่งความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและเป็นที่มาของอำนาจในการพิจาณาสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน หากเกษตรกรสามารถปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนได้ คปจ. ไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน <u>แต่กรณีที่เกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนได้โดยมีเหตุอันสมควร</u> หาก คปจ. ใช้ดุลพินิจพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวไม่อาจรับฟังได้ว่าเกษตรกรมีเหตุอันสมควร คปจ. จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าว พิจารณาสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้โดยชอบด้วยกฎหมาย <u>แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเกษตรกรมีเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือ</u>

แจ้งเตือนดังกล่าวได้ และ คปจ. ได้ทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว แต่มิได้นำมาวินิจฉัยว่าเกษตรกรมีเหตุอันสมควรหรือไม่อย่างไรและมีมติให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยมิได้พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบการพิจารณาด้วย ย่อมเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบตามนัยข้อ ๘ วรรคแรกของระเบียบดังกล่าว ซึ่งจะทำให้คำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันอาจเป็นเหตุให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้

๒. แม้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ส.ป.ก.สงขลา ได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ปรับสภาพที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือชดใช้เงินเท่ามูลค่าความเสียหายของดินที่ถูกขุดออกไปหากเกษตรกรยังคงฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือนดังกล่าวเกษตรกรจะต้องถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทุกแปลงที่ได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. ซึ่งเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ได้มาชี้แจงต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.สงขลา ภายในกำหนดเวลาโดยให้ถ้อยคำในลักษณะเดียวกันว่า ไม่ได้ขายที่ดินให้กับบุคคลใดและไม่ได้ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการขุดดินแต่อย่างใด แต่ดินพังทลายและไม่สามารถปรับที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้หรือชดใช้เงินเท่ามูลค่าความเสียหายของที่ดินได้ กรณีดังกล่าวจึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การที่เกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนได้ภายในกำหนดเวลานั้น เกษตรกรมีเหตุอันสมควรหรือไม่ ซึ่ง ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่เกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนดังกล่าวมีเหตุอันสมควร เนื่องจากมีการขุดดินรุกล้ำเข้าไปในแปลงที่ดินของเกษตรกรทำให้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากดินพังทลาย ซึ่งเกษตรกรได้ร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลาตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ แต่ผู้ประกอบการบ่อดินก็ยังคงประกอบกิจการขุดดินเรื่อยมาจนถึงปี ๒๕๕๕ เกษตรกรจึงได้ร้องเรียนไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษและส่วนราชการอื่นอีกหลายหน่วยงานให้ไปตรวจสอบแต่ก็ไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบการบ่อดินหยุดการกระทำความผิดดังกล่าวได้ และยังคงขุดดินอย่างต่อเนื่องมาจนถึงกลางปี ๒๕๖๐ จึงหยุดขุดเพราะมีน้ำท่วมขังบริเวณดังกล่าวกลายเป็นสระน้ำขนาดใหญ่จากพฤติการณ์ดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นได้ว่าผู้ประกอบการบ่อดินมิได้ยำเกรงต่อกฎหมายทั้งยังมีพฤติการณ์ข่มขู่เกษตรกรที่ร้องเรียนต่อหน่วยงานราชการ และ ส.ป.ก.สงขลา เชื่อว่าเกษตรกรที่ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้ง ๑๑ ราย จำยอมให้มีการขุดดินเพราะเกรงกลัวอิทธิพลของผู้ประกอบการบ่อดิน อันเป็นการสอดคล้องกับบันทึกการจับกุม เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ บริเวณบ่อดินลูกรัง บ้านห้วยโอน หมู่ที่ ๙ ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เจ้าหน้าที่ชุดจับกุมภายใต้การอำนวยการของนายอำเภอรัฐภูมิและปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา ในฐานความผิดร่วมกันลักลอบขุดตักดินและขนย้ายออกนอกแปลงเกษตรกรรม ซึ่งมีการระบุพฤติการณ์ที่เข้าข่ายเป็นผู้มีอิทธิพลฐานทำลายทรัพยากรธรรมชาติด้วย

ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเป็นพฤติการณ์ที่รับฟังได้ว่าการที่เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย ไม่สามารถปฏิบัติหนังสือแจ้งเตือนได้นั้น เนื่องจากมีการลักลอบขุดดินของกลุ่มบุคคลผู้มีอิทธิพลโดยการขุดดินรุกล้ำเข้าไปในแปลงที่ดินของเกษตรกรทำให้ดินพังทลายและเกิดความเสียหายซึ่งเกษตรกรได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานราชการมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ และอีกหลายหน่วยงานให้ไปตรวจสอบแต่ก็ไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบการ

บ่อดินหยุดการกระทำความผิดได้และยังมีการขุดเรื่อยมาจนถึงประมาณกลางปี ๒๕๖๐ จึงหยุดขุดเพราะมีน้ำท่วมขังกลายเป็นสระน้ำขนาดใหญ่จากพฤติการณ์และข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงถือว่าเกษตรกรมีเหตุอันสมควร ดังนั้น การที่ คปจ.สงขลา ได้ทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว แต่มิได้วินิจฉัยว่าการที่เกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนได้นั้น เนื่องจากเกษตรกรมีเหตุอันสมควรหรือไม่อย่างไรและมีมติให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยมิได้นำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วยนั้น จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบตามนัยข้อ ๘ วรรคแรก ของระเบียบดังกล่าว ซึ่งจะทำให้คำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินไม่ชอบด้วยกฎหมาย และอาจเป็นเหตุให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ คำอุทธรณ์โต้แย้งของเกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย จึงฟังขึ้น เห็นควรมีมติเพิกถอนมติ คปจ.สงขลา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่มีมติให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ที่ คปจ.สงขลา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีมติสั่งให้เกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย สิ้นสิทธิฯ และความเห็นคณะอนุกรรมการฯ ที่มีความเห็นให้เกษตรกร จำนวน ๑๑ ราย สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) (๓) ข้อ ๘ และข้อ ๑๑

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

กรรมการและเลขานุการ ได้นำเสนอว่า กรณีนี้คณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินมีความเห็นว่า อุทธรณ์ของเกษตรกรที่ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้ง ๑๑ ราย ฟังขึ้น เนื่องจากได้ทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าเกษตรกรถูกผู้มีอิทธิพลใช้อำนาจบังคับ จึงไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา (คปจ.สงขลา) ที่สั่งให้เกษตรกรทั้ง ๑๑ ราย สิ้นสิทธิ ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรไม่สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ เนื่องจาก มีสภาพเป็นบ่อและมีน้ำท่วมขังเต็มพื้นที่

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้นำเสนอความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ตามข้อเท็จจริงเกษตรกรได้ร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรม เมื่อปี ๒๕๔๗ ว่าได้รับความเดือดร้อนจากบริษัทในการขนดินในพื้นที่ ไม่ได้ร้องเรียนเรื่องการบุกรุกที่ดิน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรยังกล้าที่จะร้องเรียนทั้งที่เป็นเพียงเรื่องการได้รับความเดือดร้อนจากการขนดินเท่านั้น ทั้งนี้ หากเป็นการบุกรุกที่ดินตามที่นำเสนอจริงเห็นว่าเกษตรกรจะต้องไม่ยอมอย่างแน่นอน จึงไม่น่าจะเป็นเรื่องของการเกรงกลัวอิทธิพลจริง

ประเด็นที่สอง หากมีการพังทลายของหน้าดินสภาพพื้นที่จะต้องมีลักษณะเป็นเนิน แต่ในข้อเท็จจริงที่นำเสนอมีลักษณะเป็นหลุม เพราะถ้าดินพังทลายลงมาบริเวณรอบ ๆ จะมีดินเพิ่ม ซึ่งจะไม่เดือดร้อน จึงเห็นว่าในกรณีนี้ชาวบ้านขายที่ดินจริง

อย่างไรก็ตามปัญหาในการพิจารณาต่อมา คือ เมื่อเกษตรกรขายที่ดินจำนวน ๑ แปลง ในที่ดินที่ได้รับการจัดตามมติการประชุม ๑ ครั้ง จำนวน ๔ แปลงย่อย ซึ่งรวมแล้วไม่เกิน ๕๐ ไร่ ที่ผ่านมาเมื่อมีการกระทำผิดระเบียบ จำนวน ๑ แปลง จะถูกสั่งให้สิ้นสิทธิทั้งหมด เนื่องจากเห็นว่าเป็นสิทธิเดียว จากคำสั่งทางปกครองครั้งเดียวที่เป็นการอนุญาตหนึ่งครั้ง เพราะฉะนั้นจะต้องเพิกถอนมติครั้งนั้น อันหมายถึงการสั่งให้สิ้นสิทธิทั้ง ๔ แปลงย่อย ทั้งนี้ หากพิจารณาให้ละเอียดจะพบว่า หลักการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ให้ประโยชน์ที่สามารถแบ่งแยกได้ให้เพิกถอนแปลงที่กระทำผิด ไม่ใช่เพิกถอนทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามหากจะสั่งให้สิ้นสิทธิทั้งหมด จะต้องดำเนินการขับไล่ให้ออกจากที่ดินทั้ง ๔ แปลง และจัดเกษตรกรรายใหม่เขาทำประโยชน์ ซึ่งหากไม่ดำเนินการตามนี้จะถือว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ แต่หากดำเนินการและเกษตรกรไปฟ้องศาลปกครองและชนะคดี ส.ป.ก. จะนำที่ดินจากไหนมาคืนให้กับเกษตรกร เพราะฉะนั้น จะต้องพิจารณาในประเด็นดังกล่าวนี้ให้ละเอียดรอบคอบด้วย

ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ (นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ) ได้ให้ความเห็นว่า วาระในเรื่องนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอเพื่อหักล้างกับมติ คปจ.สงขลา ซึ่งข้อเท็จจริงที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริงเหมือนกับการพิจารณาของ คปจ.สงขลา ในการที่จะสั่งในสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แต่การนำเสนอในวันนี้บอกว่าเกษตรกรไม่ได้มีเจตนากระทำจริงก็จะเป็นการคืนสิทธิคืนให้กับเกษตรกร ดังนั้น กรรมการจะต้องพิจารณาในประเด็นดังกล่าวนี้ว่าถ้าจะมีความเห็นแย้งกับ คปจ.สงขลา จะต้องมีเหตุผลที่เหมาะสมและชัดเจนเพื่อสนับสนุน

ผู้แทนจังหวัดสงขลา (นายณัฐพัชร์ ศรีอินทร์) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่า ประเด็นเรื่องดังกล่าวนี้มีการร้องเรียนตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ โดยระบุในหมายเหตุตอนท้ายว่าเป็นเพราะชาวบ้านเกรงกลัวอิทธิพลจึงไม่กล้าที่จะแจ้งความดำเนินคดี และการนำเสนอ คปจ.สงขลา ส.ป.ก.สงขลา ได้ดำเนินการตามระเบียบเพราะเห็นว่าชาวบ้านมีส่วนที่กระทำผิด จึงนำเสนอเพื่อสั่งให้สิ้นสิทธิ ต่อมาเมื่อเรื่องไปถึงในขั้นตอนของพนักงานสอบสวนในคดีอาญา ชาวบ้านก็ให้การว่าเหตุที่เกิดเพราะเกรงกลัวอิทธิพลของนายทุน พนักงานสอบสวนจึงมีความเห็นว่าชาวบ้านไม่เกี่ยวข้องและไม่สั่งฟ้องดำเนินคดี จึงเป็นที่มาของการนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในเขตปฏิรูปที่ดิน ว่าชาวบ้านไม่ได้มีเจตนาในการที่จะยินยอมขายที่ดินให้นายทุน ทั้งนี้ในการนำเสนอ คปจ.สงขลา เพื่อทบทวนมติที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนั้น ประธานในที่ประชุมมีความเห็นว่าในจำนวนชาวบ้าน ๑๑ ราย น่าจะต้องมีรายที่มีเจตนาขายที่ดินให้นายทุนรวมอยู่ด้วย ดังนั้นการที่จะเพิกถอนมติเดิมอาจจะเป็นประโยชน์กับบุคคลดังกล่าวนี้ ซึ่งท่านไม่เห็นด้วย และเห็นว่าหากชาวบ้านคนไหนที่ต้องการจะสู้คดีเพื่อพิสูจน์ก็สามารถฟ้องศาลปกครองได้อยู่แล้ว จึงให้ยืนตามมติเดิมในครั้งแรกต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในเรื่องดังกล่าวนี้ตามข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่ายังมีประเด็นที่ไม่ชัดเจนและต้องการข้อมูลในเชิงลึกมากกว่านี้ ฉะนั้น เพื่อให้กรรมการได้พิจารณาอย่างละเอียด รอบคอบ ชัดเจนและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย จึงขอให้ฝ่ายกฎหมาย และจังหวัดไปดำเนินการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเชิงลึกเพิ่มเติมให้ชัดเจน และนำเสนอข้อมูลทั้งหมดให้กรรมการพิจารณาอีกครั้งต่อไป

มติคณะกรรมการ ให้ ส.ป.ก. นำเรื่องกลับไปพิจารณาทบทวนและจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมให้ละเอียดและชัดเจน และนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งต่อไป

เรื่องที่ ๓.๔.๒ นายเลิศ สูนยี่ขัน อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี (ส.ป.ก.ปทุมธานี) มีหนังสือ ที่ ปท ๐๐๑๑/๒๑๖๐ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ส่งอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ รายนายเลิศ สูนยี่ขัน มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปทุมธานี (คปจ.ปทุมธานี) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน กลุ่มที่ ๙๓ แปลงเลขที่ ๒๖ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๐๘ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลศาลาครุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี เนื่องจากขายที่ดินที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์แก่บุคคลอื่น อันฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) และข้อ ๘ จึงส่งผลให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าว

ข้อเท็จจริง

๑. นายเลิศฯ ได้รับการจัดที่ดิน จำนวน ๑ แปลง คือ กลุ่มที่ ๙๓ แปลงเลขที่ ๒๖ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๐๘ ไร่ สัญญาเช่าเลขที่ ๖๕๖/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลศาลาครุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

๒. วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้รับการร้องเรียนจากนายบำรุง ชุ่มแจ่ม ความว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๒ นายเลิศฯ ได้ทำสัญญาในลักษณะขายที่ดินดังกล่าวให้แก่นายพยัญ ชุ่มเจริญ (บิดา ภริยา) นายเบิ้ม ชุ่มแจ่ม (บิดา) และนายบำรุงฯ โดยมีการมอบสัญญาเช่าที่ดินข้างต้นให้ถือไว้ ปัจจุบันนายพยัญฯ และนายเบิ้มฯ เสียชีวิตแล้ว นายบำรุงฯ จึงถือครองและทำประโยชน์ตลอดมา นายบำรุงฯ รับทราบ เข้าใจและยินยอมปฏิบัติตามระเบียบข้อกฎหมายของ ส.ป.ก. ขอให้ ส.ป.ก.ปทุมธานี ลงตรวจสอบพื้นที่ด้วย

๓. ส.ป.ก.ปทุมธานี ตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายเลิศฯ ได้ขายที่ดินตามสัญญาดังกล่าวให้บุคคลอื่นเข้าทำประโยชน์ ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) ของระเบียบข้างต้น จึงได้มีหนังสือ ส.ป.ก.ปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๑๑/๙๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิต่อนายเลิศฯ

๔. วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ นางบรรดบ ราชภูมิ บุตรนางดวน แก้วเซือง เกษตรกรที่ดินแปลงข้างเคียงด้านทิศตะวันตก ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ความว่า นางบรรดบฯ อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๗ มาประมาณ ๓๐ ปี ทราบว่า นายเลิศฯ ได้ขายที่ดินดังกล่าวให้กับคนกรุงเทพฯ ซึ่งจำชื่อไม่ได้ ประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันผู้ซื้อตายแล้ว มีบุตรชื่อ นางสุภาภรณ์ หรือหริ่ม ชุ่มแจ่ม เป็นผู้ดูแลที่ดินแปลงพิพาท

๕. วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นายสำราญ อาสนะ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ตำบลศาลาครุ ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ความว่า ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน ทราบว่า นายเลิศฯ ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แต่นายบำรุงฯ เป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท

๖. วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ นายเลาะ สูนยี่ขัน อดีตกำนันตำบลศาลาครุ ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ความว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๗ นายสายันต์ พุ่มเจริญ (ที่ถูกคือ พยัญฯ) พ่อของภริยานายบำรุงฯ เป็นผู้ซื้อที่ดินแปลงพิพาท โดยทำสัญญาจะซื้อจะขายและตกลงกันว่าเมื่อเกิน ๑๕ ปี ก็สามารถซื้อคืนที่ดินได้ โดยนายสายันต์ฯ เข้าทำประโยชน์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เรื่อยมากว่า ๒๐ ปี จนเสียชีวิต ปัจจุบันมีนางสุภาภรณ์ฯ (บุตร) และนายบำรุงฯ คู่สมรสนายบำรุงฯ เป็นผู้ทำประโยชน์ ทราบว่า นายเลิศฯ เคยติดต่อนายบำรุงฯ เพื่อคืนเงินและขอที่ดินคืนแต่นายบำรุงฯ ไม่ยินยอม

๗. วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ นายบำรุงฯ ให้ถ้อยคำเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ความว่า นายพยัญ หรือพยัน หรือสายันต์ (ที่ถูกคือ พยัญ) พุ่มเจริญ พ่อภริยา เป็นผู้ซื้อที่ดินแปลงพิพาท เข้าทำประโยชน์ในแปลงที่ดินเรื่อยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึงปัจจุบัน ไม่เคยย้ายถิ่นฐานไปอยู่พื้นที่อื่น ตั้งแต่รุ่นนายพยัญฯ นายเบิ้ม ชุ่มแจ่ม บิดานายบำรุงฯ จนถึงนายบำรุงฯ

๘. ส.ป.ก.ปทุมธานี นำเรื่องเสนอต่อ คปจ.ปทุมธานี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท เนื่องจากขายที่ดินที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์แก่บุคคลอื่น อันฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) และข้อ ๘ จึงส่งผลให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าว

๙. ส.ป.ก.ปทุมธานี แจ้งคำสั่ง คปจ.ปทุมธานี ที่ ๕/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง สั่งให้สิ้นสิทธิและให้เกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน ต่อนายเลิศฯ จากเอกสารใบตอบรับของบริษัทไปรษณีย์ไทย ระบุนายเลิศฯ เป็นผู้รับ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๑๐. วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ นายเลิศฯ อุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ของผู้ร้อง ซึ่งได้ยื่นภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ ดังนี้

(๑) นายเลิศฯ ไม่มีความรู้ อ่านหนังสือไม่ได้ เขียนได้เฉพาะชื่อและนามสกุลของตนเอง ได้กู้ยืมเงินจากนายพยัญฯ จำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท และนำที่ดินแปลงพิพาทเป็นประกันเงินกู้ ขณะที่นายพยัญฯ ยังมีชีวิต นายเลิศฯ ได้ติดต่อชำระหนี้เรื่อยมาแต่นายพยัญฯ ไม่รับชำระหนี้ ต่อมานายพยัญฯ เสียชีวิต นายบำรุงฯ บุตรเขย ได้นำหนังสือมาให้นายเลิศฯ ลงลายมือชื่อ โดยข่มขู่หลอกลวงว่าหากไม่ลงลายมือชื่อจะให้ออกจากที่ดินทำกิน ซึ่งในวันดังกล่าวนายเลิศฯ อยู่บ้านเพียงลำพัง จึงได้ลงชื่อในเอกสารดังกล่าวทราบภายหลังว่าเป็นหนังสือจะซื้อจะขายสิทธิในที่ดินแปลงพิพาท

(๒) สัญญาจะซื้อจะขายที่ดินแปลงพิพาทดังกล่าว เป็นนิติกรรมอันมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามโดยชัดแจ้งโดยกฎหมาย สัญญาดังกล่าวจึงเป็นโมฆะ ไม่มีผลตามกฎหมาย และระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๑๑ (๔) กรณีเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ตรวจพบพฤติการณ์ของเกษตรกรที่ฝ่าฝืนข้อ ๗ จะต้องแจ้งให้แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวก่อนตามข้อ ๘ แล้วจึงสั่งให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ (๔) วัตถุประสงค์ของระเบียบดังกล่าวมุ่งให้เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด ซึ่งนายเลิศฯ ไม่เคยได้รับหนังสือเตือนดังกล่าว

(๓) นายเลิศฯ และครอบครัวยังทำประโยชน์ในที่ดิน แต่เนื่องจากอายุมากแล้ว จึงเป็นนางสาวอนงค์ จางวาง ภริยานายสายชล สูนยี่ขัน (บุตร) รับภาระเป็นหลักในการทำเกษตรในแปลงที่ดิน ตามเอกสารหลักฐานสมุดทะเบียนเกษตรกร ออกโดยสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี เลขที่สมุด ๕๖๑๐๐๗๖๕๗๗๒ รหัสทะเบียนเกษตรกร ๑๓๐๔๐๖-๐๖๐๒-๑-๑ วันที่ขึ้นทะเบียน ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เอกสารสิทธิที่ดิน คือ สัญญาเช่าที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๑๔ ฉบับที่ ๒๘๐๗๓๑๓๐๐๐๖๕๖ เนื้อที่ ๒๐ ไร่ โดยนายเลิศฯ เป็นผู้ชำระค่าเช่าให้แก่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ตลอดมา และปัจจุบัน ส.ป.ก.ปทุมธานี ยังคงมีหนังสือเรียกเก็บค่าเช่าจากตนเองอยู่

(๔) ขอให้ยกเลิกมติ คปจ.ปทุมธานี ที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและให้สิทธิการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ทั้งนี้ นายเลิศฯ ได้มอบอำนาจให้นายสุวรรณ ขวัญเจริญ (ทนายความ) เป็นผู้มีอำนาจยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตลอดจนลงนามแก้ไขข้อความในอุทธรณ์ ปรากฏตามหนังสือมอบอำนาจฉบับลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑

๑๑. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ส่วนกลาง ได้ลงพื้นที่พิพาทในระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) หนังสือ ส.ป.ก.ปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๑๑/๙๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิต่อนายเลิศฯ จากเอกสารใบตอบรับของบริษัทไปรษณีย์ไทย ระบุชื่อ “สายันต์” เป็นผู้รับเกี่ยวข้องกับนายเลิศฯ ในฐานะบุตร และอยู่อาศัยร่วมกันในที่ดินแปลงพิพาท รับเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐

(๒) บันทึกถ้อยคำนายบำรุงฯ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ความว่า นายบำรุงฯ จดทะเบียนสมรสกับนางสุภาภรณ์ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ นายพยัญฯ ได้เข้ามาทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยซื้อจากนายเลิศฯ มีเอกสารหลักฐานเป็นสัญญากู้ยืมเงิน และผู้ขายมอบสัญญาเช่าที่ดินให้ไว้เป็นประกัน เหตุผลที่ทำเป็นสัญญากู้ยืมเงิน เนื่องจากนายเลาะ สูนยี่ขัน กำนันตำบลศาลาครุในขณะนั้น แนะนำว่าเพื่อหลีกเลี่ยงข้อกฎหมาย ส.ป.ก. ซึ่งห้ามมิให้มีการซื้อขายที่ดิน ซึ่งนายพยัญฯ ได้เสียชีวิตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นายบำรุงฯ ได้เข้ามาช่วยนายพยัญฯ ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ แรกเริ่มปลูกส้มเขียวหวานจนปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ส้มยืนต้นตายจึงเปลี่ยนมาทำบ่อเลี้ยงปลาจนถึงปัจจุบัน โดยปรับคันดินสวนส้ม

เป็นขอบบ่อปลา ขนาดกว้างประมาณ ๖ เมตร ลึกประมาณ ๑.๓๐ เมตร เป็นพื้นที่ประมาณ ๒๐ ไร่ พบเห็นนายเลิศฯ ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ๒ หลัง เป็นที่อยู่อาศัยของนายเลิศฯ กับบุตรชายชื่อตุ๋ย เหตุผลที่นายพยัญฯ และนายบำรุงฯ ยินยอมให้ครอบครัวนายเลิศฯ ยังคงอยู่อาศัยในที่ดินแปลงพิพาท เนื่องจากเห็นใจ ให้นายเลิศฯ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย

(๒.๑) หนังสือโอนสิทธิการเช่า ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๒ ระบุนายเลิศฯ ผู้โอนขอโอนสิทธิการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโฉนดเลขที่ ๐๐๗๘๗ ตั้งอยู่ตำบลศาลาครุ กลุ่มที่ ๙๓ ส.ป.ก. แปลงเลขที่ ๒๖ กลุ่มที่ ๓๙ เนื้อที่ ๑๘ ไร่ ปรากฏลายมือชื่อนายเลิศฯ ในฐานะผู้โอน และนายพยัญฯ ในฐานะผู้รับโอน

(๒.๒) หนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๓ เรื่อง มอบอำนาจการโอนสิทธิการเช่าที่ดิน ส.ป.ก. ระบุข้อความว่า มอบอำนาจการจัดการลงทุนทำสวนส้มในที่ดินเนื้อที่ ๑๘ ไร่ แปลงเลขที่ ๒๖ กลุ่มที่ ๙๓ ส.ป.ก. เนื้อที่ ๑๘ ไร่ ลงลายมือชื่อนายเลิศฯ ในฐานะผู้มอบอำนาจ แต่มิได้ระบุนามผู้รับมอบอำนาจ

(๒.๓) หนังสือสัญญากู้ยืมเงิน ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๓ ระบุนายเลิศฯ ผู้กู้ ได้กู้ยืมเงินจำนวน ๓๖๐,๐๐๐ บาท ได้มอบที่ดิน ส.ป.ก. แปลงเลขที่ ๒๖ กลุ่มที่ ๓๙ ยึดถือไว้ ปรากฏลายมือชื่อนายเลิศฯ ในฐานะผู้กู้ และนายพยัญฯ ในฐานะผู้ให้กู้

(๓) บันทึกถ้อยคำนายสำราญฯ กำนันตำบลศาลาครุ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ความว่า เดิมดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ ตำบลศาลาครุ ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลศาลาครุ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ไม่ทราบว่าที่ดินแปลงพิพาทมีการซื้อขายหรือไม่ มีนายบำรุงฯ ได้เข้ามาทำประโยชน์จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ ๓๐ ปี โดยเดิมได้ปลูกส้มเขียวหวาน ต่อมาเปลี่ยนมาทำบ่อเลี้ยงปลา

(๔) บันทึกถ้อยคำนายเลาะฯ อดีตกำนันตำบลศาลาครุ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ความว่า นายเลาะฯ เคยดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๗ เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เรื่อยมาจนประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลศาลาครุ เรื่อยมาจนเกษียณ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๗ นายเลิศฯ ให้นายพยัญฯ เช่าที่ดินโดยทำเป็นสัญญาเงินกู้ ไม่มีกำหนดระยะเวลา หากนายเลิศฯ นำเงินมาคืนนายพยัญฯ ก็จะคืนที่ดินให้

(๕) บันทึกถ้อยคำนายเลิศฯ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ความว่า

(๕.๑) นายเลิศฯ เข้ามาทำกินในที่ดินแปลงพิพาทในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๙ - ๒๕๓๐ และไม่ได้ขายแต่เป็นการกู้ยืมเงินจากนายพยัญฯ จำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท โดยยินยอมให้นายพยัญฯ และครอบครัว เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาเป็นการตอบแทนต่างดอกเบี้ยในการกู้ยืมเงินดังกล่าว หากนายเลิศฯ มีเงินไปส่งคืนก็จะได้รับที่ดินคืน โดยนายเลิศฯ ได้มอบสัญญาเช่าที่ดินแปลงพิพาทให้ไว้เป็นประกัน เนื่องจากไว้ใจประกอบกับนายเลาะฯ (น้องชายและดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในขณะนั้น) รับรู้มาตลอด ซึ่งที่ดินแปลงพิพาทมีการทำสัญญากู้ยืม จำนวน ๒ ฉบับ

๑) ช่วงเวลาประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ทำสัญญากับนายพยัญฯ โดยนายพยัญฯ เข้าทำบ่อเลี้ยงปลาเรื่อยมา (ไม่มีเอกสารสัญญากู้ยืมมาแสดง)

๒) ช่วงเวลาภายหลังจากนายพยัญฯ เสียชีวิต ได้ทำสัญญากับนายบำรุงฯ (ไม่มีเอกสารสัญญากู้ยืมมาแสดง)

(๕.๒) ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นายเลิศฯ ได้รับหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิจาก ส.ป.ก.ปทุมธานี และในช่วงปีเดียวกันนายบำรุงฯ ได้มาหาที่บ้านแจ้งว่าจะคืนที่ดินให้ ๑๐ ไร่ แต่ต้องชำระหนี้ในราคา ๖๐,๐๐๐ บาท/ไร่ ส่วนอีก ๑๐ ไร่ ขอให้โอนให้กับบุตรนายบำรุงฯ นายเลิศฯ ไม่ตกลง เนื่องจากเป็นเงินจำนวนมากและได้กู้ยืมมาเพียง ๑๘๐,๐๐๐ บาท

(๕.๓) นายเลิศฯ ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทในเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ มีบ่อเลี้ยงปลา รวม ๑ บ่อ เนื้อที่ประมาณ ๓ งาน ปลูกสร้างที่พักอาศัย ๓ หลัง ๑) หลังของนายเลิศฯ อยู่อาศัยกับนางละมัย สูนยี่ขัน (ภริยา) ๒) หลังของนายสายัณฑ์ สูนยี่ขัน (บุตร) ๓) หลังของนายสายชลฯ

(๕.๔) นายเลิศฯ เป็นผู้ชำระค่าเช่ามาโดยตลอด ตามเอกสารการชำระค่าเช่าของปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผ่านมานายบำรุงฯ เป็นผู้ชำระค่าเช่าภายหลังเกิดกรณีข้างต้นขึ้น นายเลิศฯ เป็นผู้ชำระค่าเช่ามาโดยตลอด

(๖) ภาพถ่ายแปลงที่ดินพิพาท เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พบการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท ดังนี้

(๖.๑) บริเวณส่วนที่ ๑ มีบ่อเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ ๑ บ่อ ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ นายบำรุงฯ เป็นผู้ทำประโยชน์

(๖.๒) บริเวณส่วนที่ ๒ มีบ่อเลี้ยงปลาขนาดเล็ก ๑ บ่อ เนื้อที่ประมาณ ๓ งาน สิ่งปลูกสร้างใช้เป็นที่อยู่อาศัย จำนวน ๓ หลัง มีนายเลิศฯ นายสายัณฑ์ฯ และนายสายชลฯ อยู่อาศัยในแต่ละหลัง ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ นายเลิศฯ เป็นผู้ถือครองทำประโยชน์

ทั้งนี้ ที่ดินแปลงพิพาทบริเวณส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ สภาพพื้นที่จะมีพื้นที่ว่างในส่วนของขอบบ่อเลี้ยงปลา (บ่อใหญ่) และแนวต้นมะม่วง กั้น/เป็นแนวแสดงขอบเขตพื้นที่ระหว่างกัน

(๗) ภาพถ่ายทางอากาศแปลงที่ดินพิพาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

(๘) ภาพถ่ายทางอากาศแปลงที่ดินพิพาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของนายเลิศฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.ปทุมธานี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๒๖ กลุ่มที่ ๙๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๐๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลศาลาครุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ประกอบกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่จะต้องพิจารณาในสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือไม่ และประเด็นที่สองอุทธรณ์ของนายสมนึกฯ รับฟังได้หรือไม่ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ มีประเด็นต้องพิจารณาประการแรกว่า พฤติการณ์ของนายเลิศฯ เป็นกรณีปรากฏหลักฐานชัดแจ้งว่านายเลิศฯ นำที่ดินแปลงพิพาทไปขายให้แก่ผู้อื่นหรือไม่ พิจารณาจากพยานบุคคล **นายเลิศฯ** ให้ข้อมูลว่า ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเอกชน ตามสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับที่ ๒๘๐๗๓๑๓๐๐๐๖๕๖ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ และไม่ได้ขายที่ดินแปลงพิพาทแต่เป็นการกู้ยืมเงินจากนายพยัญฯ จำนวน ๑๘๐,๐๐๐ บาท โดยไม่มีกำหนดเวลาและได้มอบสัญญาเช่าที่ดินแปลงพิพาทให้ไว้เป็นประกันหากมีเงินไปส่งใช้ก็จะได้รับที่ดินคืน โดยยินยอมให้นายพยัญฯ และครอบครัว เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทโดยขุดบ่อเลี้ยงปลา ต่างดอกเบี้ยในการกู้ยืมเงินจำนวนดังกล่าว **นายสำราญฯ** กำนันตำบลศาลาครุ ให้ข้อมูลว่า ไม่ทราบว่านายเลิศฯ ทำประโยชน์ด้วยตนเองหรือไม่ พบเห็นนายบำรุงฯ เป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ ๓๐ ปี **นายบำรุงฯ** ให้ข้อมูลว่า นายพยัญฯ ได้เข้ามาทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยซื้อจากนายเลิศฯ มีเอกสารหลักฐานเป็นสัญญากู้ยืมเงิน และนายเลิศฯ มอบสัญญาเช่าที่ดินให้ไว้เป็นประกัน เหตุผลที่ทำเป็นสัญญากู้ยืมเงิน เนื่องจากนายเลาะฯ กำนันตำบลศาลาครุในขณะนั้น แนะนำว่าเพื่อหลีกเลี่ยงข้อกฎหมาย ส.ป.ก. ซึ่งห้ามมิให้มีการซื้อขายที่ดิน นายบำรุงฯ เข้ามาช่วยนายพยัญฯ ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ จนถึงปัจจุบัน โดยนายพยัญฯ เสียชีวิต เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ในที่ดินแปลงพิพาท นายเลิศฯ ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ๒ หลัง เป็นของนายเลิศฯ กับบุตรชาย เหตุผลที่ยินยอมให้ครอบครัวนายเลิศฯ ยังคงอยู่อาศัยในที่ดินแปลงพิพาท เนื่องจากเห็นใจและให้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย **นายเลาะฯ** อดีตกำนันตำบลศาลาครุ ให้ข้อมูลว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๗ นายพยัญฯ ซื้อที่ดินแปลงพิพาท โดยทำสัญญาจะซื้อจะขายและตกลงกันว่าเมื่อเกิน ๑๕ ปี ก็สามารถซื้อคืนที่ดินได้ โดยนายพยัญฯ เข้าทำประโยชน์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เรื่อยมากว่า ๒๐ ปี จนเสียชีวิต ปัจจุบันมีนางสุภาภรณ์ฯ และนายบำรุงฯ คู่สมรสนายบำรุงฯ เป็นผู้ทำประโยชน์ และ**นางบรรดบฯ** ที่ดินแปลงข้างเคียง ให้ข้อมูลว่า นายเลิศฯ ได้ขายที่ดินพิพาทให้กับนายพยัญฯ เมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันนายบำรุงฯ บุตรเขย เป็นผู้ทำประโยชน์ พิจารณาจากพยานเอกสาร คือ หนังสือโอนสิทธิการเช่า ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๒ ระบุ นายเลิศฯ ผู้โอน ขอโอนสิทธิการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโฉนดเลขที่ ๐๐๗๘๗ ตั้งอยู่ตำบลศาลาครุ กลุ่มที่ ๙๓ ส.ป.ก. แปลงเลขที่ ๒๖ กลุ่มที่ ๓๙ เนื้อที่ ๑๘ ไร่ ปรากฏลายมือชื่อนายเลิศฯ ในฐานะผู้โอน และนายพยัญฯ ในฐานะผู้รับโอน และหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๓ ระบุ นายเลิศฯ ผู้กู้ ได้กู้ยืมเงินจำนวน ๓๖๐,๐๐๐ บาท ได้มอบที่ดิน ส.ป.ก. แปลงเลขที่ ๒๖ กลุ่มที่ ๓๙ ยึดถือไว้ ปรากฏลายมือชื่อนายเลิศฯ ในฐานะผู้กู้ และนายพยัญฯ ในฐานะผู้ให้กู้ พิจารณาจากข้อเท็จจริงสภาพการทำ

ประโยชน์ในแปลงที่ดิน การตรวจสอบเทียบเคียงกับภาพถ่ายทางอากาศแปลงที่ดินพิพาท ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ปรากฏสภาพเป็นบ่อเลี้ยงปลาสอดคล้องกับข้อมูลพยานบุคคลข้างต้น ข้อเท็จจริงจึงเป็นที่ยุติชัดแจ้งว่าที่ดินแปลงพิพาท นายเลิศฯ ไม่ได้ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ นำที่ดินที่ได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. บางส่วน ส่งมอบที่ดิน ให้นายพยัญฯ และนายบำรุงฯ ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ การที่นายเลิศฯ ให้ข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ว่า เป็นเพียงการกู้ยืมเงินระหว่างกันโดยไม่มีกำหนดเวลา มิใช่การซื้อขาย หากมีเงินไปส่งใช้ก็จะได้รับที่ดินคืน คำชี้แจงของนายเลิศฯ ยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอ เห็นว่าพฤติการณ์ของนายเลิศฯ ที่ปรากฏเสมือนหนึ่งว่า การทำสัญญากู้ยืมเงินดังกล่าวทำขึ้นเพื่อหลบเลี่ยงการทำสัญญาซื้อขายที่ดิน ซึ่งเป็นเหตุอาจจะชี้แจงให้เจ้าหน้าที่รับฟังได้กรณีเมื่อมีการตรวจสอบพบเห็นพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งยินยอมให้บุคคลอื่นเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. โดยนายเลิศฯ เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากพฤติกรรมดังกล่าว และห้วงเวลาที่ผ่านมาไม่ปรากฏว่านายเลิศฯ มีพฤติการณ์เข้าไปขัดขวางรบกวนการทำประโยชน์คงปล่อยให้ทำประโยชน์ในที่ดินเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า ๓๐ ปี นายเลิศฯ มีการมอบสัญญาเช่าที่ดินแปลงพิพาท หนังสือโอนสิทธิการเช่าข้างต้นให้ไว้เป็นประกันจากการทำสัญญากู้ยิมเงินดังกล่าว จากพยาน หลักฐานต่าง ๆ รวมถึงลักษณะการทำประโยชน์ในแปลงที่ดิน เห็นว่า พฤติการณ์บ่งชี้และมีน้ำหนักให้เชื่อได้ว่าเลิศฯ ได้ขายที่ดินแปลงพิพาท สำหรับเอกสารสัญญากู้ยืมเงินเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อเลี่ยงข้อกฎหมาย ส.ป.ก. ซึ่งห้ามมิให้มีการซื้อขายที่ดิน

ดังนั้น พฤติการณ์ระหว่างนายเลิศฯ กับนายพยัญฯ จึงเป็นการซื้อขายที่ดิน ซึ่งฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) จึงไม่ต้องดำเนินการแจ้งเตือนตามข้อ ๘ วรรคสอง ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ประกอบหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๐๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ หากแต่ต้องดำเนินการแจ้งสิทธิและแจ้งข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอเพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อปรากฏว่า ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ดำเนินการแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิให้นายเลิศฯ ทราบแล้ว โดยจากเอกสารใบตอบรับของบริษัทไปรษณีย์ไทย ระบุชื่อ “ สายันต์ ” เป็นผู้รับเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เกี่ยวข้องกับนายเลิศฯ ในฐานะบุตร อยู่อาศัยในที่ดินแปลงพิพาทร่วมกันกับนายเลิศฯ และจากบันทึกถ้อยคำนายเลิศฯ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ รับว่าได้รับการแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิจาก ส.ป.ก.ปทุมธานี แล้ว เห็นว่า ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ดำเนินการตามรูปแบบ ขั้นตอนของการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว คำสั่งให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินจึงชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่สองอุทธรณ์ของนายเลิศฯ รับฟังได้หรือไม่

อุทธรณ์ของนายเลิศฯ มีประเด็นต้องพิจารณาในสามประเด็น ดังนี้

๑. ประเด็นสัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะหรือไม่ อุทธรณ์ของนายเลิศฯ โต้แย้งว่า นิติสัมพันธ์ระหว่างสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินแปลงพิพาทดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามโดยชัดแจ้งโดยกฎหมาย สัญญา

ดังกล่าวจึงเป็นโมฆะเท่ากับการซื้อขายดังกล่าวไม่เคยเกิดขึ้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) มาตรา ๑๕๐ บัญญัติว่า การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมายเป็นการพ้นวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ อุทธรณ์ของนายเลิศฯ รับฟังได้ว่า นายเลิศฯ ยอมรับว่ามีเจตนาขายที่ดินแปลงพิพาทให้กับนายพยัญฯ แต่เมื่อที่ดินแปลงพิพาทเป็นที่ดินของรัฐ สัญญาดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ กล่าวคือสัญญาซื้อขายดังกล่าวจึงเสียเปล่า ไม่มีผลบังคับ โดยที่ข้อ ๗ (๑) ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ กำหนดให้เกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดิน จาก ส.ป.ก. มีหน้าที่ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถ ไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น บทบัญญัติมาตราข้างต้นจึงเป็นข้อต่อสู้อันจะใช้โต้แย้งกันระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย หากแต่ไม่อาจจะใช้ขึ้นเป็นข้อกล่าวอ้างต่อสู้เพื่อกลบเกลื่อนพฤติกรรมและลบล้างเจตนาของนายเลิศฯ ซึ่งขายที่ดินให้กับนายพยัญฯ อันฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) ของระเบียบดังกล่าวได้ ดังนั้น อุทธรณ์จึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอ ฟังไม่ขึ้น

๒. ประเด็น ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ กำหนดแล้วหรือไม่ เนื่องจากนายเลิศฯ ไม่เคยได้รับหนังสือเตือนจาก ส.ป.ก.ปทุมธานี ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พฤติการณ์ระหว่างนายเลิศฯ กับนายพยัญฯ เป็นการซื้อขายที่ดิน อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) จึงไม่ต้องดำเนินการแจ้งเตือนตามข้อ ๘ วรรคสอง ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ประกอบหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๐๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ หากแต่ต้องดำเนินการแจ้งสิทธิแจ้งข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอเพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยาน หลักฐานตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อ ส.ป.ก.ปทุมธานี ได้ดำเนินการแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิให้นายเลิศฯ ทราบแล้ว ส.ป.ก.ปทุมธานี จึงได้ดำเนินการตามรูปแบบ ขั้นตอนของการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว เห็นว่า อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น

๓. ประเด็นนายเลิศฯ ยังคงเป็นผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทหรือไม่ เนื่องจากนายเลิศฯ เป็นผู้ชำระค่าเช่าให้แก่ ส.ป.ก.ปทุมธานี ตลอดมา เห็นว่า จากบันทึกถ้อยคำนายเลิศฯ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้ข้อมูลว่า ที่ผ่านมานายบำรุงฯ เป็นผู้ชำระค่าเช่า ภายหลังเมื่อเกิดกรณีข้างต้นขึ้น นายเลิศฯ จึงเป็นผู้ชำระค่าเช่ามาโดยตลอด โดยแสดงเอกสารการชำระค่าเช่าของปี พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงเป็นการรับโดยปริยายว่า ที่ผ่านมาการชำระค่าเช่าในที่ดินแปลงพิพาท นายเลิศฯ และนายบำรุงฯ ต่างสับเปลี่ยนกันชำระค่าเช่า มิใช่นายเลิศฯ เป็นผู้ชำระค่าเช่าเพียงผู้เดียว และเหตุที่ต่างผลัดเปลี่ยนกันชำระค่าเช่าเป็นการกระทำเพื่อรักษาสถานภาพการได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

แปลงพิพาท เนื่องจากการไม่ชำระหรือค้างค่าเช่าเป็นเหตุให้ ส.ป.ก. สามารถบอกเลิกสัญญาเช่าได้ตามข้อ ๑๐ ของสัญญาเช่าที่ดินดังกล่าว และเมื่อเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามสัญญาเช่ายังมิได้ถูกสั่งให้สิ้นสิทธิหรือบอกเลิกสัญญาเช่าหรือยังมิได้มีการดำเนินการเรื่องโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิในที่ดิน ส.ป.ก. ในประการใดประการหนึ่ง การแจ้งให้ชำระเงินค่าเช่าจึงต้องแจ้งต่อเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน อีกทั้งเพียงเอกสารหลักฐานการชำระค่าเช่าที่ดินยังไม่พอฟังว่าผู้จ่ายค่าเช่าเป็นผู้ทำประโยชน์ในที่ดินเสมอไป เพราะการทำประโยชน์ในที่ดินต้องดูจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏซึ่งจากพยานหลักฐานต่าง ๆ สอดคล้องตรงกันและบ่งชี้ให้เห็นว่า นายเลิศฯ ขายที่ดินให้นายพยัญฯ และนายบำรุงฯ ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลากว่า ๓๐ ปี ดังนั้น อุทธรณ์ของนายเลิศฯ ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รายนายเลิศ สูนยี่ขัน ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ กลุ่มที่ ๙๓ แปลงเลขที่ ๒๖ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๐๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลศาลาครุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ที่ คปจ.ปทุมธานี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ มีมติให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิฯ และความเห็นคณะอนุกรรมการฯ ที่มีความเห็นให้นายเลิศฯ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากขายที่ดินที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์แก่บุคคลอื่น อันเป็นการฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) และข้อ ๘ จึงส่งผลให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสรรเสริญ อัจจุตมานัส) ได้ให้ข้อสังเกตว่า การนำเสนอความเห็นเกี่ยวกับอุทธรณ์ในวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๕ จะให้เจ้าหน้าที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับอุทธรณ์ ไม่ใช่ใส่ความเห็นเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครอง เหมือนดังเช่น วาระที่นำเสนอในเรื่องดังกล่าวนี้ว่าเห็นพ้องกับคำสั่งทางปกครองของจังหวัด ซึ่งไม่ถูกต้องควรจะเสนอว่าเห็นด้วยกับอุทธรณ์หรือไม่ เพื่อให้ตรงกับตัวบทกฎหมายที่กำหนดในเรื่องดังกล่าวนี้

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินที่ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.ปทุมธานี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ที่สั่งให้นายเลิศ สูนยี่ขัน สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๒๖ กลุ่มที่ ๙๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๐๘ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลศาลาครุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

เรื่องที่ ๓.๔.๓ นางชีวิน สงวนนาม อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานีที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี (ส.ป.ก.อุดรธานี) มีหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๑๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ส่งคำอุทธรณ์ของเกษตรกร รายนางชีวิน สงวนนาม มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานี (คปจ.อุดรธานี) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีมติให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ เนื่องจากฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑)

ข้อเท็จจริง

๑. นางชีวินฯ ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. จำนวน ๑ แปลง ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ แปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลโพนสูง อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี

๒. จังหวัดอุดรธานี ได้มีหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๗.๑/๒๑๕๓๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ ถึง ส.ป.ก. อุดรธานี กรณีมีการร้องเรียนว่าก่อนปี ๒๕๔๗ เกษตรกรรายนางชีวินฯ ได้แบ่งขายที่ดินแปลงดังกล่าวให้กับนางผ่องศรี เหล่าวงศ์โคตร เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๐๐ ไร่ ในราคา ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยตกลงซื้อขายกันด้วยวาจาและมีการส่งมอบการครอบครองที่ดินให้กับนางผ่องศรีฯ ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นางผ่องศรีฯ ได้ขายที่ดินแปลงดังกล่าวให้กับนางพิมพา ทิพโกมล ในราคา ๑๙๐,๕๐๐ บาท และนางพิมพาฯ ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยการปลูกอ้อย ปลูกมันสำปะหลัง มาโดยตลอด ซึ่งนางชีวินฯ และครอบครัวได้ทำนาปลูกข้าวติดกับที่ดินแปลงดังกล่าวก็มิได้มีการโต้แย้งสิทธิแต่อย่างใด (๑๒ ปี) จนถึงต้นปี ๒๕๕๙ นางชีวินฯ ได้มีหนังสือให้นางพิมพาฯ และบริวารออกจากที่ดินแปลงดังกล่าว นางพิมพาฯ จึงได้นำเรื่องดังกล่าวร้องเรียนศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานี

๓. ส.ป.ก.อุดรธานี ได้มีหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๑๘๗๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และหนังสือที่ อด ๐๐๑๑/๓๐๖๖ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงนางชีวินฯ ให้มาพบเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.อุดรธานี เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว แต่นางชีวินฯ มิได้มาพบเจ้าหน้าที่แต่ได้แจ้งด้วยวาจาว่า ได้ดำเนินการฟ้องคดีในชั้นศาลแล้วโดยจะไปให้ถ้อยคำในชั้นศาล

๔. ศาลจังหวัดอุดรธานี ได้มีหนังสือ ที่ ศย ๓๐๔.๐๑๙/๘๑๐๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ส่งสำเนาคำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๖/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๐๙/๒๕๖๐ โดยสรุปคำพิพากษาได้ว่า เมื่อปี ๒๕๔๖ นางชีวินฯ ได้ขายที่ดิน ส.ป.ก. บางส่วนให้กับนางผ่องศรีฯ และส่งมอบการครอบครอง

การทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ต่อมาปี ๒๕๔๗ นางผ่องศรีฯ ได้ขายและส่งมอบที่ดินพิพาทดังกล่าวให้กับนางพิมพาฯ และนางพิมพาฯ ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนั้น จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต นางชีวินฯ จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่นางพิมพาฯ และบริวารออกจากที่ดินพิพาทได้

๕. ส.ป.ก.อุดรธานี เห็นว่า เป็นการกระทำผิดระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำ ประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีหลักฐานคือ คำพิพากษาศาลจังหวัดอุดรธานี คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๖/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๐๙/๒๕๖๐ จึงเป็นกรณีที่ไม่ต้องมีหนังสือเตือนตามข้อ ๘ วรรคสอง ของระเบียบดังกล่าว ส.ป.ก.อุดรธานี จึงได้มีหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๔๓๒ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิให้นางชีวินฯ ได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ซึ่งนางชีวินฯ ได้มีหนังสือชี้แจงโต้แย้งฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยสรุปความได้ว่า นางชีวินฯ ไม่ได้ขายที่ดินให้กับนางผ่องศรีฯ และนางพิมพาฯ ตามที่บุคคลทั้งสองได้กล่าวอ้าง และนางชีวินฯ ได้นำที่ดินแปลงดังกล่าวไปค้ำประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส. อำเภอไชยวาน เป็นจำนวนเงิน ๘๒,๕๓๑.๕๑ บาท และสหกรณ์ไชยวาน เป็นจำนวนเงิน ๖๘,๙๖๐ บาท อีกทั้งได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ทุกปี

๖. ส.ป.ก.อุดรธานี ได้รวบรวมข้อเท็จจริงเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เสนอ คปจ.อุดรธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ และที่ประชุมมีมติให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ เนื่องจากกระทำการฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) โดยการแบ่งขายที่ดินบางส่วนให้กับบุคคลอื่น เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๐๐ ไร่ ในราคา ๑๔๐,๐๐๐ บาท และส่งมอบการครอบครองให้กับบุคคลอื่นเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

๗. ส.ป.ก.อุดรธานี มีหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๒๐๓๙ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ แจ้งคำสั่ง คปจ.อุดรธานี ที่ ๓/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์โต้แย้งหากเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่เป็นธรรม โดยให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ส.ป.ก.อุดรธานี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

๘. นางชีวินฯ ได้ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามหนังสืออุทธรณ์ฉบับลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยสรุปคำอุทธรณ์ได้ว่า แม้ศาลจังหวัดอุดรธานี ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วแต่นางชีวินฯ ขอยืนยันว่าไม่ได้ขายที่ดินให้กับนางผ่องศรีฯ ตามที่มีการกล่าวอ้างแต่เป็นการยินยอมให้นางผ่องศรีฯ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแทนการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เนื่องจากเข้าใจว่าสามารถกระทำได้ อีกทั้งที่ดินแปลงดังกล่าว นางชีวินฯ ได้นำไปค้ำประกันการกู้ยืมเงินกับ ธ.ก.ส. อำเภอไชยวาน จำนวนเงิน ๘๒,๕๓๑.๕๑ บาท และสหกรณ์ไชยวาน จำนวนเงิน ๖๘,๙๖๐ บาท และนางชีวินฯ ได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ทุกปี

๙. นางชีวินฯ ได้ให้ถ้อยคำเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ส่วนกลาง เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ สรุปว่า ไม่ได้แบ่งขายที่ดินแปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ให้กับนางผ่องศรีฯ แต่เป็นการไปกู้ยืมเงินกับนางผ่องศรีฯ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากบุตรของนางชีวินฯ จะไปทำงานที่เมืองนอก แต่ไม่มีเงินให้บุตรจึงได้ไปกู้ยืมเงินจำนวนดังกล่าวกับนางผ่องศรีฯ และยินยอมให้นางผ่องศรีฯ เข้าทำกินต่างดอกเบี้ยในที่ดินแปลงดังกล่าว เนื้อที่ประมาณ ๑๒ ไร่ ต่อมานางผ่องศรีฯ ได้นำที่ดินส่วนดังกล่าวไปขายและส่งมอบการทำประโยชน์ให้กับนางพิมพาฯ ซึ่งนางชีวินฯ ไปขอไถ่ถอนที่ดินส่วนดังกล่าวกับนางผ่องศรีฯ แล้วแต่นางผ่องศรีฯ ไม่ยินยอมให้ไถ่ถอนที่ดินคืน ที่ดินส่วนที่เหลือเนื้อที่ประมาณ ๒๙ ไร่ นางชีวิน ฯ ยังคงทำประโยชน์ในที่ดินมาโดยตลอด และที่นางชีวินฯ ไม่ได้ไปพบเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.อุดรธานี ตามหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๓๐๖๖ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ เนื่องจากได้ฟ้องร้องเป็นคดีความไว้แล้ว

๑๐. นางพิมพาฯ ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ส่วนกลาง เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ สรุปว่า นางพิมพาฯ ได้ซื้อที่ดินกับนางผ่องศรีฯ เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๐๐ ไร่ ในราคา ๑๙๐,๕๐๐ บาท ตามสัญญาซื้อขายฉบับลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ โดยไม่ทราบว่าเป็นที่ดิน ส.ป.ก. และเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้กับเกษตรกรรายนางชีวินฯ ที่ดินแปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ภายหลังที่ได้ซื้อที่ดินส่วนดังกล่าว นางพิมพาฯ ได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมาโดยตลอดจนถึงปี ๒๕๕๘ นายทวีฯ (สามีนางชีวินฯ) ได้มาพูดคุยด้วยวาจาว่าจะขอไถ่ถอนที่ดินคืน แต่ก็มิได้มาไถ่ถอนตามที่ได้พูดคุยกันไว้ ต่อมานางชีวินฯ ได้มีหนังสือให้นางพิมพาฯ ออกจากที่ดิน นางพิมพาฯจึงได้ไปขอเจรจากับนางชีวินฯ และนายทวีฯ อีกครั้ง แต่บุคคลทั้งสองบอกให้ไปคุยกับทนายความ จึงได้มีการร้องเรียนและฟ้องร้องเป็นคดีความกัน

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของนางชีวิน สงวนนาม เสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับ คปจ.อุดรธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ที่มีมติให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลโพนสูง อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า

๑. เมื่อ ส.ป.ก.อุดรธานี ได้รับหนังสือร้องเรียนจากจังหวัดอุดรธานี ตามหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๗.๑/๒๑๕๓๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ กรณีนางพิมพาฯ ร้องเรียนว่าเมื่อประมาณปี ๒๕๔๖ เกษตรกรรายนางชีวินฯ ได้แบ่งขายที่ดินแปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ให้กับนางผ่องศรีฯ เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๐๐ ไร่ ต่อมาปี ๒๕๔๗ นางผ่องศรีฯ ได้นำที่ดินส่วนดังกล่าวไปขายต่อให้กับนางพิมพาฯ และนางพิมพาฯ ได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตลอดระยะเวลา ๑๒ ปี ส.ป.ก.อุดรธานี จึงได้มีหนังสือถึงนางชีวินฯ ให้มาพบเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.อุดรธานี เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อร้องเรียนดังกล่าว ซึ่งนางชีวินฯ

แจ้งว่าไม่ประสงค์จะให้ถ้อยคำ เนื่องจากได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดอุดรธานี เป็นคดีแพ่ง คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๖/๒๕๕๙ ฟ้องขับไล่นางพิมพาฯ ให้ออกจากที่ดินแปลงดังกล่าวแล้ว ต่อมาศาลจังหวัดอุดรธานี ได้ส่งสำเนาคำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๖/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๐๙/๒๕๖๐ โดยสรุปคำพิพากษาได้ว่า เมื่อปี ๒๕๔๖ นางชีวินฯ ได้ขายที่ดิน ส.ป.ก. บางส่วนให้กับนางผ่องศรีฯ และส่งมอบการครอบครองการทำประโยชน์ในที่ดิน ต่อมาในปี ๒๕๔๗ นางผ่องศรีฯ ได้ขายและส่งมอบที่ดินพิพาทดังกล่าวให้กับนางพิมพาฯ และนางพิมพาฯ ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต นางชีวินฯ จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่นางพิมพาฯ และบริวารออกจากที่ดินแปลงดังกล่าว ส.ป.ก.อุดรธานี เห็นว่า เป็นการกระทำผิดระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ ๗ (๑) โดยการนำที่ดินบางส่วนไปขายและส่งมอบการทำประโยชน์ให้กับบุคคลอื่น และมีหลักฐานตามสำเนาคำพิพากษาศาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นกรณีเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องแจ้งเตือนตามข้อ ๘ วรรคสอง แห่งระเบียบดังกล่าว เนื่องจากนางชีวินฯ ได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินบางส่วนไปยังบุคคลอื่น ส.ป.ก.อุดรธานี จึงได้มีหนังสือ ที่ อด ๐๐๑๑/๔๓๒ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิเพื่อเปิดโอกาสให้นางชีวินฯ ได้ชี้แจงโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งนางชีวินฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ชี้แจงโต้แย้งว่า ไม่ได้ขายที่ดินแปลงดังกล่าวตามที่มีการกล่าวอ้าง ดังนั้น กระบวนการและขั้นตอนก่อนสั่งให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ จึงเป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดแล้ว

๒. จากข้อเท็จจริงตามหลักฐานการอุทธรณ์และจากการแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมปรากฏข้อเท็จจริงว่า แม้นางชีวินฯ จะโต้แย้งว่าแม้ศาลจังหวัดอุดรธานี ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่านางชีวินฯ ได้แบ่งขายที่ดินแปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ให้กับบุคคลอื่นและนางชีวินฯ ยืนยันว่าไม่ได้ขายที่ดินให้กับนางผ่องศรีฯ ตามที่มีการกล่าวอ้างแต่เป็นการยินยอมให้นางผ่องศรีฯ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแทนการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท เนื้อที่ประมาณ ๑๒-๓-๐๐ ไร่ เนื่องจากเข้าใจว่าสามารถกระทำได้ <u>แต่ภายหลังที่นางผ่องศรีฯ ได้นำที่ดินส่วนดังกล่าวไปขายและส่งมอบการครอบครองให้กับนางพิมพาฯ มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ และพิมพาฯ ได้เข้าถือครองทำประโยชน์ในที่ดินส่วนดังกล่าวมาเป็นเวลา ๑๒ ปี ซึ่งนางชีวินฯ ก็รู้เห็นถึงการเข้าถือครองทำประโยชน์ในที่ดินของนางพิมพาฯ อีกทั้ง นางชีวินฯ ได้ทำประโยชน์ในที่ดินส่วนที่เหลือเนื้อที่ประมาณ ๒๙-๐-๒๒ ไร่ มาโดยตลอด แต่นางชีวินฯ ก็มิได้แจ้งให้ ส.ป.ก.อุดรธานี ทราบ หรือเข้าห้ามปราม ฟ้องร้อง หรือโต้แย้งการครอบครองแต่อย่างใด</u> จึงถือว่านางชีวินฯ ได้กระทำผิดระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ ข้อ ๗ (๑) โดยการนำที่ดินบางส่วนไปขายหรือมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการขายที่ดินบางส่วนและส่งมอบการถือครองทำประโยชน์ในที่ดินให้กับบุคคลอื่น ดังนั้น การที่ คปจ.อุดรธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีมติให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำอุทธรณ์ของนางชีวินฯ จึงฟังไม่ขึ้น

๓. ด้วยเหตุผลตามข้อ ๑ และข้อ ๒ จึงมีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.อุดรธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ที่มีมติให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รายนางชีวิน สงวนนาม ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ที่ดินแปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลโพนสูง อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี ที่ คปจ.อุดรธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีมติให้นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ และความเห็นคณะอนุกรรมการฯ ที่มีความเห็นให้ นางชีวินฯ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑)

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ที่ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.อุดรธานี ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ที่สั่งให้นางชีวิน สงวนนาม สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๖๒๑ เนื้อที่ ๔๑-๓-๒๒ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลโพนสูง อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี

เรื่องที่ ๓.๔.๔ นายวิเชียร ชลธี อุทธรณ์คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่สั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช (ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช) มีหนังสือ ที่ นศ ๐๐๑๑/๔๐๖๓ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ส่งอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิฯ รายนายวิเชียร ชลธี มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช (คปจ.นครศรีธรรมราช) ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๒-๔๖ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกรุงหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากขายที่ดินที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์แก่บุคคลอื่นโดยมีสัญญาซื้อขาย อันฝ่าฝืนระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) และข้อ ๘ จึงส่งผลให้สิ้นสิทธิตามข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าว

ข้อเท็จจริง

๑. นายวิเชียรฯ ได้รับการจัดที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๑ แปลง คือ แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗–๒–๔๖ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกรุงหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ตรวจสอบการถือครองที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พบว่า ที่ดินแปลงพิพาทซึ่งจัดให้แก่นายวิเชียรฯ ปัจจุบันมีนางบุญเยี่ยม สังข์ฤทธิ์ เป็นผู้ถือครองทำประโยชน์ในแปลงที่ดิน และจากการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ปกครองท้องที่ นายวิชัย นาคฤทธิ์ กำนันตำบลกรุงหยัน ได้รับรองว่านางบุญเยี่ยมฯ เป็นผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท

๓. ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ได้มีหนังสือแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิต่อนายวิเชียรฯ จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

(๑) หนังสือ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๑๑/ว ๕๕๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

(๒) หนังสือ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๑๑/ว ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๔. วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ นางบุญเยี่ยมฯ ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ความว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๖ นายวิเชียรฯ ได้ขายที่ดินแปลงพิพาทให้ในราคาประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท โดยทำเป็นหลักฐานสัญญาซื้อขาย มีนางบุญเรือน ชลธี คู่สมรสนายวิเชียรฯ ลงนามในฐานะผู้ขาย นายวิเชียรฯ ลงนามในฐานะพยาน และนายวิเชียรฯ ได้มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับผู้ถือให้ไว้ ได้ทำประโยชน์ในแปลงที่ดินพิพาทโดยปลูกยางพารานับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

๕. วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ นางวิรัตน์ คชเชนทร์ เกษตรกรที่ดินแปลงข้างเคียงด้านทิศเหนือให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ความว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๖ นายวิเชียรฯ ได้ขายที่ดินแปลงพิพาทให้แก่นางบุญเยี่ยมฯ โดยทำเป็นหนังสือซื้อขายที่ดินในราคาประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายวิเชียรฯ ได้ส่งมอบการครอบครองและ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่นางบุญเยี่ยมฯ โดยนางบุญเยี่ยมฯ ได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ในแปลงที่ดินพิพาทโดยปลูกยางพารานับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ไม่พบเห็นนายวิเชียรฯ เข้ามายุ่งเกี่ยวในแปลงที่ดินพิพาทอีกนับแต่วันทำสัญญาซื้อขายดังกล่าว

๖. วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ นายวิเชียรฯ ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ความว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๖ นางบุญเรือนฯ คู่สมรส ได้ขายที่ดินแปลงพิพาทให้กับนางบุญเยี่ยมฯ ในราคา ๓๐๐,๐๐๐ บาท โดยนายวิเชียรฯ ลงนามในฐานะพยาน พร้อมส่งมอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับผู้ถือ และให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ในแปลงที่ดินพิพาทโดยปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

๗. วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ นายวิเชียรฯ ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ความว่า นางบุญเรือนฯ คู่สมรส ได้ขายที่ดินแปลงพิพาทและมอบที่ดินให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตั้งแต่นั้นนายวิเชียรฯ ก็ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวในแปลงที่ดินอีกเลย นายวิเชียรฯ เคยติดต่อขอซื้อที่ดินคืน

จากนางบุญเยี่ยมฯ แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อเรื่องดังกล่าวให้ทราบแล้ว

๘. ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช นำเรื่องเสนอต่อ คปจ.นครศรีธรรมราช ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทจากพฤติการณ์ซื้อขายที่ดินแปลงพิพาท ตามข้อ ๗ (๑) และข้อ ๑๑ (๔) แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ฯ

๙. ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช มีหนังสือ ที่ นศ ๐๐๑๑/๓๗๗๗ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ แจ้งคำสั่ง คปจ.นครศรีธรรมราช ที่ ๒/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง สั่งให้สิ้นสิทธิและให้เกษตรกรพร้อมบริวารออกจากที่ดิน ต่อนายวิเชียรฯ

๑๐. วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ได้รับอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ ของผู้ร้อง ซึ่งได้ยื่นภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ โดยอุทธรณ์ว่า นางบุญเรือนฯ คู่สมรส ได้กู้ยืมเงินนางบุญเยี่ยมฯ ๓๐๐,๐๐๐ บาท นางบุญเยี่ยมฯ จึงบังคับให้ทำสัญญาซื้อขายไว้เป็นหลักฐาน นางบุญเรือนฯ ได้คืนเงินให้นางบุญเยี่ยมฯ แล้ว แต่นางบุญเยี่ยมฯ ไม่ยอมคืนที่ดินให้ ทั้งนี้ นายวิเชียรฯ ได้มอบอำนาจให้นายธีระยุทธ ชลธี (บุตร) เป็นผู้มีอำนาจจัดการยื่นอุทธรณ์ที่ดินแปลงพิพาทปรากฏตามหนังสือมอบอำนาจฉบับลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑

๑๑. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ส่วนกลาง ได้ลงพื้นที่พิพาท ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) สำเนาหนังสือสัญญาซื้อขาย ฉบับลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ปรากฏลายมือชื่อนางบุญเรือนฯ ในฐานะผู้ขาย นางบุญเยี่ยมฯ ในฐานะผู้ซื้อ นายวิเชียรฯ ในฐานะพยาน สัญญาฯ ระบุว่า ผู้ขายได้ขายที่ดิน จำนวน ๑๗-๒-๔๖ ไร่ และมอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ของผู้ขายให้ไว้ ในราคา ๓๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) บันทึกถ้อยคำนายวิชัย นาคฤทธิ์ กำนันตำบลกรุงหยัน ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ความว่า นายวิชัยฯ มีภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดกระบี่ ได้ย้ายมาอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๖ ตำบลกรุงหยัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลกรุงหยัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน ทราบว่าที่ดินแปลงพิพาทนายวิเชียรฯ ได้ขายให้แก่นางบุญเยี่ยมฯ แต่จำปี พ.ศ. ที่ขายไม่ได้ชัดเจน พบเห็นนางบุญเยี่ยมฯ ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท โดยปลูกยางพาราก่อนที่จะดำรงตำแหน่งกำนันตำบลกรุงหยัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ทราบว่านายวิเชียรฯ ได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช และไม่เคยพบเห็นนายวิเชียรฯ เข้ามาข้องเกี่ยวในที่ดินแปลงพิพาทแต่อย่างใด ปัจจุบันที่ดินแปลงพิพาทนางบุญเยี่ยมฯ ยังคงเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยปลูกยางพาราเต็มพื้นที่

(๓) บันทึกถ้อยคำนายวิเชียรฯ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ความว่า

(๓.๑) นายวิเชียรฯ ไม่ได้ขายที่ดินแปลงพิพาท แต่ที่ทำเป็นสัญญาซื้อขายที่ดิน เนื่องจากประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๕ นายวิเชียรฯ ได้ยืมเงินนางบุญเยี่ยมฯ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท จึงให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (เต็มแปลง) และได้ทำข้อตกลงกันว่าถ้านายวิเชียรฯ นำเงินมาใช้คืนก็จะคืนที่ดินให้

โดยที่นายวิเชียรฯ และครอบครัวได้ย้ายไปอยู่ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร (ภูมิลำเนาปัจจุบัน) ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของนางบุญเรือนฯ ภริยา และดำรงชีพโดยการประกอบอาชีพรับจ้าง

(๓.๒) นายวิเชียรฯ ได้รับการแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิจาก ส.ป.ก. นครศรีธรรมราช ตามหนังสือ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ที่ นศ ๐๐๑๑/ว ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จึงได้ติดต่อนางบุญเยี่ยมฯ เพื่อชำระหนี้ แต่นางบุญเยี่ยมฯ เรียกชำระเงินเป็นจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายวิเชียรฯ มีเงินไม่พอที่จะชำระหนี้ตามยอดดังกล่าวจึงไม่ได้ชำระหนี้และไม่ได้ที่ดินคืน

(๓.๓) เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ได้แจ้งให้ทราบแล้วว่า พฤติการณ์ข้างต้นเป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อกฎหมายของ ส.ป.ก. ซึ่งจะต้องดำเนินการสั่งให้สิ้นสิทธิ และนายวิเชียรฯ มีสิทธิโต้แย้งแสดงหลักฐานเพื่อพิสูจน์สิทธิของตน

(๓.๔) ปัจจุบันนายวิเชียรฯ ยังคงมีภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องดูแลครอบครัว มีรายได้จากการประกอบอาชีพรับจ้าง ๔๐๐ บาท/วัน จึงขอให้พิจารณาอุทธรณ์ด้วย

(๔) ภาพถ่ายแปลงที่ดินพิพาท เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พบการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทโดยปลูกยางพาราเต็มแปลง

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์ของนายวิเชียรฯ เสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับ คปจ.นครศรีธรรมราช ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิฯ แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๒-๔๖ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกรุงหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ประกอบกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่จะต้องพิจารณาตามลำดับ คือ ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินหรือไม่ และประเด็นที่สองอุทธรณ์ของนายสมนึกฯ รับฟังได้หรือไม่ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำสั่งให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือไม่ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า นิติสัมพันธ์ระหว่างนายวิเชียรฯ กับนางบุญเยี่ยมฯ เป็นการซื้อขายที่ดินหรือไม่ ตามบันทึกถ้อยคำนายวิเชียรฯ ฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ นายวิเชียรฯ รับว่า นางบุญเรือนฯ คู่สมรสได้ขายที่ดินแปลงพิพาทและส่งมอบที่ดินให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตั้งแต่นั้นนายวิเชียรฯ ก็ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวในแปลงที่ดินอีกเลย และได้ย้ายถิ่นฐานไปอยู่ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร อันเป็น

ภูมิลำเนาในปัจจุบัน ขณะที่นิติสัมพันธ์ระหว่างนายวิเชียรฯ กับนางบุญเยี่ยมฯ ได้ปรากฏเอกสารหลักฐาน คือ หนังสือสัญญาซื้อขาย ฉบับลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ปรากฏลายมือชื่อนางบุญเรือนฯ ในฐานะผู้ขาย นางบุญเยี่ยมฯ ในฐานะผู้ซื้อ นายวิเชียรฯ ในฐานะพยาน ในสัญญาระบุว่าได้มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ แนบไว้กับสัญญาดังกล่าว แม้ในสัญญาฯ นายวิเชียรฯ จะมิได้เป็นผู้ลงลายมือชื่อในฐานะผู้ขาย แต่พฤติการณ์ที่แสดงออกปรากฏชัดว่า นายวิเชียรฯ รู้เห็นยินยอมเชิดนางบุญเรือนฯ คู่สมรส เข้าเป็นคู่สัญญาขึ้นแทนตน เพื่อเลี่ยงระเบียบข้อกฎหมายของ ส.ป.ก. ซึ่งหากนายวิเชียรฯ ไม่ยินยอมคงไม่ปรากฏลายมือชื่อนายวิเชียรฯ ในฐานะพยาน และไม่มีการส่งมอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับผู้ถือของนายวิเชียรฯ ให้ไว้กับนางบุญเยี่ยมฯ และยังปรากฏข้อเท็จจริงว่าเมื่อนายวิเชียรฯ ส่งมอบที่ดินให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้ว นายวิเชียรฯ ก็ไม่ได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทอีกเลยจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ปรากฏเชื่อได้ว่านายวิเชียรฯ ได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทให้กับนางบุญเยี่ยมฯ ไปแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

โดยที่ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินฯ ข้อ ๗ (๑) กำหนดให้เกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถและไม่นำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น ข้อ ๘ วรรคสอง ในกรณีที่เกษตรกรได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑ โดยมิต้องมีการเตือน หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๐๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน กรณี ส.ป.ก.จังหวัด จะดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยไม่ต้องมีหนังสือเตือน ต้องปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนำที่ดินไปขายให้แก่บุคคลอื่น เช่น ปรากฏหลักฐานการซื้อขาย เป็นต้น และข้อ ๑๑ ของระเบียบดังกล่าว กำหนดให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ในกรณี (๔) ไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘ เมื่อ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ตรวจสอบพบว่า นายวิเชียรฯ มิได้ทำประโยชน์ในแปลงที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. โดยยินยอมให้นางบุญเยี่ยมฯ ซึ่งเป็นบุคคลอื่น เข้ามาทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทโดยมีค่าตอบแทน กล่าวคือโดยมีสัญญาซื้อขายที่ดินแปลงพิพาท ซึ่งเป็นกรณีที่ปรากฏหลักฐานชัดเจน กรณีนี้ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช สามารถดำเนินการสั่งให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิฯ ตามข้อ ๑๑ ของระเบียบข้างต้นได้โดยมิต้องมีการเตือน หากแต่ต้องดำเนินการแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิให้นายวิเชียรฯ ทราบ ตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อ ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิให้นายวิเชียรฯ ทราบ ขณะเดียวกันนายวิเชียรฯ รับว่าได้รับการแจ้งเตือน แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ จาก ส.ป.ก.นครศรีธรรมราชแล้วเช่นกัน จึงเห็นว่า ส.ป.ก.นครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำ

ประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว คำสั่งให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินจึงชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่สองอุทธรณ์ของนายวิเชียรฯ รับฟังได้หรือไม่

นายวิเชียรฯ อุทธรณ์ว่า นางบุญเรือนฯ คู่สมรส ได้กู้ยืมเงินนางบุญเยี่ยมฯ ๓๐๐,๐๐๐ บาท นางบุญเยี่ยมฯ จึงบังคับให้ทำสัญญาซื้อขายไว้เป็นหลักฐาน นางบุญเรือนฯ ได้คืนเงินให้นางบุญเยี่ยมฯ แล้ว แต่นางบุญเยี่ยมฯ ไม่ยอมคืนที่ดินให้ ขณะที่บันทึกถ้อยคำนายวิเชียรฯ ฉบับลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ นายวิเชียรฯ ได้ยืมเงินนางบุญเยี่ยมฯ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท นายวิเชียรฯ เคยติดต่อนางบุญเยี่ยมฯ เพื่อชำระหนี้ แต่นางบุญเยี่ยมฯ เรียกเงินเป็นจำนวน๖๐๐,๐๐๐ บาท นายวิเชียรฯ มีเงินไม่พอที่จะชำระหนี้ตามยอดดังกล่าว จึงไม่ได้ชำระหนี้และไม่ได้ที่ดินคืน คำอุทธรณ์ของนายวิเชียรฯ จึงเป็นการให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกับคำให้การของนายวิเชียรฯ ข้างต้น และเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตามรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่าครอบครัวนายวิเชียรฯ มีการรับเงินจากนางบุญเยี่ยมฯ มีการส่งมอบที่ดินที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และยังไม่มีการส่งคืนใช้เงินให้กับนางบุญเยี่ยมฯ ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากพยานเอกสาร คือ หนังสือสัญญาซื้อขายที่ดิน และพฤติการณ์ของนายวิเชียรฯ ที่ยินยอมให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทโดยปลูกยางพารา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับข้อมูลจากพยานแวดล้อม คือ ผู้ปกครองท้องที่ตำบลกรุงหยัน และที่ดินแปลงข้างเคียงซึ่งให้ข้อมูลสอดคล้องตรงกันว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๖ นายวิเชียรฯ ได้ขายที่ดินแปลงพิพาทให้แก่นางบุญเยี่ยมฯ โดยทำเป็นหนังสือซื้อขายที่ดิน ซึ่งนายวิเชียรฯ ได้ส่งมอบการครอบครองและ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่นางบุญเยี่ยมฯ โดยที่นางบุญเยี่ยมฯ ได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ในแปลงที่ดินพิพาทโดยปลูกยางพารานับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ไม่พบเห็นนายวิเชียรฯ เข้ามายุ่งเกี่ยวในแปลงที่ดินพิพาทอีกนับแต่วันทำสัญญาซื้อขายดังกล่าว พฤติการณ์ที่ปรากฏสอดรับกับสัญญาซื้อขายที่ดินข้างต้นอันให้รับฟังได้ว่า นายวิเชียรฯ นำที่ดินแปลงพิพาทไปให้นางบุญเยี่ยมฯ เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยการขาย อันฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) ของระเบียบดังกล่าว เห็นว่า อุทธรณ์ของนายวิเชียรฯ ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังได้ว่านิติสัมพันธ์ระหว่างนายวิเชียรฯ กับนางบุญเยี่ยมฯ จะเป็นการกู้ยืมเงินระหว่างกัน

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รายนายวิเชียร ชลธี ตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๒-๔๖ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกรุงหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ คปจ.นครศรีธรรมราช ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิ และความเห็นคณะอนุกรรมการฯ ที่มีความเห็นให้นายวิเชียรฯ สิ้นสิทธิฯ เนื่องจากขายที่ดินที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์แก่บุคคลอื่นโดยมีสัญญาซื้อขายอันฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ที่ได้รับที่ดิน

จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ที่ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.นครศรีธรรมราช ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่สั่งให้นายวิเชียร ชลธี สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน แปลงเลขที่ ๑๔ กลุ่มที่ ๑๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗-๒-๔๖ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกรุงหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เรื่องที่ ๓.๕ การพิจารณาอุทธรณ์มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี ไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) จำนวน ๒ ราย

เรื่องที่	ผู้อุทธรณ์	จังหวัด
๑	นางสาวพรชื่น แพภิรมย์รัตน์	ชลบุรี
๒	นางนิภาพร แพภิรมย์รัตน์	ชลบุรี

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี (ส.ป.ก.ชลบุรี) มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ชบ ๐๐๑๑/๒๔๙ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ส่งอุทธรณ์รายนางสาวพรชื่น แพภิรมย์รัตน์ และนางนิภาพร แพภิรมย์รัตน์ กรณีอุทธรณ์มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี (คปจ.ชลบุรี) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๙๒-๐-๙๑ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๕/๕๓๑๙ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ แจ้ง ส.ป.ก.ชลบุรี ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศที่แสดงถึงการใช้ที่ดินผิดปกติ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน ๕ แปลง คือ

๑.๑ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๑๕-๐-๐๐ ไร่ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้แก่นางสาวทิฐินันท์ จึงวิริทธิ์ผล

๑.๒ ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๔๐-๐-๐๐ ไร่ ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่นางพรพิมล แพภิรมย์รัตน์

๑.๓ ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๔๐-๐-๐๐ ไร่ ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่นางพรชื่น แพภิรมย์รัตน์

๑.๔ ที่ดินแปลงเลขที่ ๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ประมาณ ๖-๐-๗๘ ไร่ ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่นายอรรถพร ทวีประดิษฐ์ผล

๑.๕ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗ เนื้อที่ประมาณ ๑๑-๓-๔๒ ไร่ ออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่นางง้อ โลกกะยัง

๒. ส.ป.ก.ชลบุรี ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศดังกล่าว พบว่าพื้นที่บริเวณดังกล่าวมีการปลูกสร้างอาคารจำนวนหลายหลัง มีการขุดสระน้ำจำนวนหลายไร่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) (๓) และ (๔) ส.ป.ก.ชลบุรี ได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ดำเนินการและแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ ครั้งที่ ๑ ต่อเกษตรกรดังต่อไปนี้

๒.๑ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๓๓ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งต่อนางง้อฯ

๒.๒ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๓๔ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งต่อนางพรชื่นฯ

๒.๓ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๓๕ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งต่อนายอรรถพรฯ

๒.๔ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๓๖ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งต่อนางพรพิมลฯ

๒.๕ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๓๗ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งต่อนางสาวทิฐินันท์ฯ

๓. ส.ป.ก.ชลบุรี ออกหนังสือแจ้งเตือนให้ดำเนินการและแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิ ครั้งที่ ๒ ต่อเกษตรกรดังต่อไปนี้

๓.๑ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๐๘ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑ แจ้งต่อนายอรรถพรฯ

๓.๒ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๐๙ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑ แจ้งต่อนางพรพิมลฯ

๓.๓ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๑๐ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑ แจ้งต่อนางสาวทิฐินันท์ฯ

๓.๔ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๑๑ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑ แจ้งต่อนางง้อฯ

๓.๕ มีหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๑๒ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑ แจ้งต่อนางพรชื่นฯ

๔. วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๑ นางสาวพรชื่นฯ และนางนิภาพรฯ ยื่นคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โครงการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๙๒-๐-๙๑ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พร้อมหนังสือคำขอสละสิทธิที่ดินทั้งสองแปลง

๕. วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ส.ป.ก.ชลบุรี ดำเนินการตรวจสอบรังวัดพื้นที่แปลงที่ดินที่ยื่นคำขอรับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการดังกล่าวข้างต้น ปรากฏครอบคลุมที่ดิน จำนวน ๕ แปลง ดังนี้

๕.๑ นายวิชัย วุฒิประภากุล ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗

๕.๒ นางง้อ โลกะยัง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗

๕.๓ นางสาวทิฐินันท์ จึงวิริทธิ์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘

๕.๔ นางพรพิมล แพภิรมย์รัตน์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘

๕.๕ นางพรชื่น แพภิรมย์รัตน์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘

๕.๖ นายอรรถพร ทวีประดิษฐ์ผล ที่ดินแปลงเลขที่ ๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘

๖. ส.ป.ก.ชลบุรี มีหนังสือ ที่ ชบ ๐๐๑๑/๕๐๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งนางสาวพรชื่นฯ ให้ระงับการดำเนินการใช้ที่ดินที่ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ไว้ก่อน นอกจากการทำเกษตรกรรม จนกว่า คปจ.ชลบุรี จะพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๗. วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ชลบุรี ร่วมกับเจ้าหน้าที่อำเภอบางละมุง และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลห้วยใหญ่ เข้าตรวจสอบการใช้อาคารและการใช้ประโยชน์ในที่ดินกิจการสวนไทยพัทยา พบว่ายังคงเปิดให้บริการ จึงได้บันทึกผลการตรวจสอบพื้นที่และแจ้งให้นางสาวพรชื่นฯ ระงับการดำเนินการใช้ที่ดินที่ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ไว้ก่อน ซึ่งนางสาวพรชื่นฯ ได้อ่านบันทึกดังกล่าวแล้วแต่ไม่ประสงค์จะลงลายมือชื่อรับทราบ

๘. นางสาวพรชื่นฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ชี้แจงข้อเท็จจริง ได้ความว่า

๘.๑ นางสาวพรชื่นฯ ไม่เคยได้รับหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๕๐๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งแจ้งให้ระงับการดำเนินการใช้ที่ดินที่ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ

๘.๒ หนังสือฉบับดังกล่าวมีรายละเอียดและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งหน่วยงานราชการจะต้องถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทุกมาตรการ และกรณีหนังสือฉบับดังกล่าวมีการระบุว่า “ มีผลการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว ” นางสาวพรชื่นฯ มีความประสงค์จะขอตรวจดูผลการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินว่าเป็นอย่างไร มีผู้ใดเป็นผู้ทำการตรวจสอบ และมีการตรวจสอบเมื่อใด

๘.๓ กรณีที่แจ้งให้ระงับการใช้ที่ดินแปลงดังกล่าว ที่ดินแปลงดังกล่าวมีเอกสารหลักฐานการครอบครอง คือ ส.ค.๑ ฉบับเลขที่ ๕๖๐ และเลขที่ ๕๘๕ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการขอออกโฉนดที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง ซึ่งหากในเวลาต่อมาการพิสูจน์สิทธิตามหลักฐาน ส.ค.๑ ดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย การสั่งระงับการใช้ที่ดินดังกล่าวย่อมส่งผลให้เกิดความเสียหายหลายประการ และ ส.ป.ก.ชลบุรี ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางแพ่งและอาญา

๘.๔ ขอให้ ส.ป.ก.ชลบุรี พิจารณากำหนดมาตรการทุเลาการบังคับหรือเพิกถอนหนังสือฉบับดังกล่าว หรือดำเนินการใด ๆ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วนทุกประเด็น

๙. ส.ป.ก.ชลบุรี มีหนังสือ ที่ ชบ ๐๐๑๑/๖๕๗ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ แจ้งเตือนให้ดำเนินการและแจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิต่อนายวิชัยฯ

๑๐. ส.ป.ก.ชลบุรี เสนอเรื่องคำขอรับอนุญาตการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โครงการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๙๒-๐-๙๑ ไร่ เสนอต่อ คปจ.ชลบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ปรากฏแปลงพื้นที่ตามจำนวนเนื้อที่ที่ขอรับอนุญาตฯ ดังนี้

๑๐.๑ นายวิชัย วุฒิประภากุล ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗ เนื้อที่ ๕๐-๐-๐๐ ไร่ ขอใช้จำนวนเนื้อที่ ๔-๐-๒๔ ไร่

๑๐.๒ นางง้อ โลกะยัง ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๐ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗ เนื้อที่ ๑๑-๓-๔๒ ไร่ ขอใช้เต็มจำนวนเนื้อที่

๑๐.๓ นางสาวทิฐินันท์ จึงวิริทธิ์ผล ที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ ๑๕-๐-๐๐ ไร่ ขอใช้จำนวนเนื้อที่ ๕-๐-๙๔ ไร่

๑๐.๔ นางพรพิมล แพภิรมย์รัตน์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๓ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ ๔๐-๐-๐๐ ไร่ ขอใช้เต็มจำนวนเนื้อที่

๑๐.๕ นางพรชื่น แพภิรมย์รัตน์ ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ ๔๐-๐-๐๐ ไร่ ขอใช้จำนวนเนื้อที่ ๒๗-๐-๗๒ ไร่

๑๐.๖ นายอรรถพร ทวีประดิษฐ์ผล ที่ดินแปลงเลขที่ ๘ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๘ เนื้อที่ ๖-๐-๗๘ ไร่ ขอใช้จำนวนเนื้อที่ ๓-๓-๕๙ ไร่

โดย ส.ป.ก.ชลบุรี มีความเห็นว่า กิจการของสวนไทยพัทยา ดำเนินกิจการโดยเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมการแสดงทางวัฒนธรรม เรียนรู้การเกษตรทฤษฎีใหม่ ตลาดขายของ การดำเนินกิจการมีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวโดยเก็บค่าเข้าชม ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ไม่ได้ประโยชน์ในกิจการดังกล่าว และ คปจ.ชลบุรี ได้มีมติไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน สำหรับกิจการดังกล่าว

๑๑. ส.ป.ก.ชลบุรี มีหนังสือ ที่ ชบ ๐๐๑๑/๑๓๗ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๑ (ที่ถูกต้อง คือ ๒๕๖๒) และหนังสือ ที่ ชบ ๐๐๑๑/๑๓๘ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๑ (ที่ถูกต้อง คือ ๒๕๖๒) แจ้งมติ คปจ.ชลบุรี ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินสำหรับกิจการดังกล่าวต่อนางสาวพรชื่นฯ และนางนิภาพรฯ พร้อมทั้งแจ้งให้ดำเนินการปรับสภาพที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพเดิมและรื้อถอนสิ่งก่อสร้างภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับหนังสือแจ้ง เนื่องจากการกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนข้อ ๗ (๑) (๓) และ (๔) ของระเบียบดังกล่าว และหากไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าว สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

๑๒. นางพรชื่นฯ และนางนิภาพรฯ ได้รับหนังสือแจ้งมติดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ โดยบุคคลทั้งสองมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ยื่นอุทธรณ์มติดังกล่าวในลักษณะทำนองเดียวกัน โดยสรุปความได้ดังนี้

๑๒.๑ แปลงที่ดินที่ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ มีการปลูกสร้างอาคารหลายหลังและขุดสระน้ำจำนวนหลายไร่ เพื่อปรับปรุงและดำเนินกิจการสวนไทยพัฒนา ผู้อุทธรณ์และครอบครัวมีอาชีพเกษตรกรได้ครอบครองและทำประโยชน์มาอย่างต่อเนื่อง ตามหลักฐาน ส.ค.๑ ฉบับเลขที่ ๕๖๐ และฉบับเลขที่ ๕๘๕ และขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการยื่นขอออกโฉนดที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง

๑๒.๒ ผู้อุทธรณ์มิได้ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗ ซึ่งจัดให้แก่นายวิชัยฯ ข้อมูลการตรวจสอบรังวัดพื้นที่ซึ่งระบุไว้ในรายงานการประชุม คปจ.ชลบุรี ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ อาจจะเกิดจากการรังวัดที่คลาดเคลื่อน และนายวิชัยฯ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ชี้แจงไปยัง ส.ป.ก.ชลบุรี แล้ว

๑๒.๓ กิจการสวนไทยพัทยา มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในลักษณะเกษตรบริการ จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่หลากหลาย คือ

(๑) กิจกรรมสาธิตการทำการเกษตร (การทำนาข้าว)

(๒) กิจกรรมการให้ความรู้ทางวิชาการเกษตรในรูปแบบต่างๆ เช่น ความรู้ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำแปลงตัวอย่างเกษตรผสมผสาน การเลี้ยงสัตว์ การทำประมงน้ำจืด

(๓) กิจกรรมเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของผู้อุทธรณ์และเกษตรกรรายอื่น ๆ เช่น ตลาดวิถีไทย บุฟเฟ่ต์ผลไม้

กิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น เป็นกิจกรรมที่สร้างโอกาสการเพิ่มรายได้ สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของผู้อุทธรณ์และเกษตรกรรายอื่น ๆ ทั้งในทางตรงและทางอ้อมให้มีความมั่นคงในอาชีพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ซึ่งกิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรมเป็นเพียงส่วนย่อยของกิจกรรมเสริมต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจจากบุคคลทั่วไป อันเป็นกลยุทธ์การตลาดสมัยใหม่ กิจการสวนไทยพัทยาจึงมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓ การพิจารณาไม่อนุญาตจึงเป็นการพิจารณาโดยใช้ดุลพินิจไม่ครบถ้วน

๑๒.๔ ประเด็นการเก็บค่าเข้าชม เนื่องจากการดำเนินกิจการของสวนไทยพัทยา เป็นการให้บริการกับบุคคลทั่วไป มีต้นทุนในการจัดกิจกรรม การปรับปรุงบำรุงรักษาสถานที่จึงจำเป็นต้องมีการเก็บค่าบริการในลักษณะต่าง ๆ เช่น ค่าเข้าชมสวน ค่าใช้จ่ายในการรับประทานบุฟเฟต์ผลไม้ ค่าใช้จ่ายในการเรียนรู้

เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรต่างๆ การที่ คปจ.ชลบุรี มีความเห็นว่า มีการเก็บค่าบริการและหวังผลกำไร จึงเป็นการวินิจฉัยที่อยู่นอกเหนือข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑๒.๕ ส.ป.ก.ชลบุรี มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือการให้บริการประชาชนของ ส.ป.ก. ซึ่งในคู่มือฯ กำหนดระยะเวลาของกระบวนงานดังกล่าวไว้ ๙๒ วัน ส.ป.ก.ชลบุรี ดำเนินการเรื่องของผู้อุทธรณ์จนถึงวันที่ คปจ.ชลบุรี มีมติไม่อนุญาตฯ เป็นระยะเวลา ๒๗๕ วัน

๑๒.๖ ผู้อุทธรณ์ขอแต่งตั้ง นายชัยพร แพภิรมย์รัตน์ (น้องชาย) เป็นผู้แทนในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๑๓. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ส่วนกลาง และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ชลบุรี ได้ลงพื้นที่เพื่อแสวงหาพยานหลักฐานและรวบรวมข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ได้ความดังนี้

๑๓.๑ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ นางสาวพรชื่นฯ ให้ถ้อยคำได้ความว่า ที่ดินแปลงเลขที่ ๔ กลุ่มที่ ๕๒๘ เนื้อที่ ๔๐-๐-๐๐ ไร่ เดิมทำประโยชน์โดยปลูกมันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และยางพารา เต็มพื้นที่ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เริ่มดำเนินการกิจการสวนไทยโดยสร้างตลาดน้ำและโรงละคร เหตุผลที่ทำกิจการเนื่องจากประสงค์จะให้เป็นแหล่งเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของกลุ่มคนที่มาศึกษาดูงาน ฝึกกิจกรรมภาคเกษตรกรรมและงานหัตถกรรม ในส่วนของตลาดน้ำมีกลุ่มของเกษตรกรแม่ค้าในพื้นที่มาเช่าพื้นที่เพื่อค้าขายสินค้าต่าง ๆ ซึ่งในส่วนของค่าเช่านั้นจะดำเนินการในนามของบริษัทสวนไทยพัทยา

๑๓.๒ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ นางสาวนิศารัตน์ พงษ์สุวินัย (ผู้ค้าขาย) ให้ถ้อยคำได้ความว่า นางสาวนิศารัตน์ฯ เช่าพื้นที่ของบริษัทสวนไทยพัทยาในบริเวณตลาดน้ำเพื่อค้าขายสินค้าต่างๆ เช่น ผ้าไหม สินค้าจักสาน กิ๊ฟชอป และของเบ็ดเตล็ดทั่วไป ในราคาค่าเช่าเดือนละ ๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน กิจการสวนไทยพัทยาเป็นประโยชน์ต่อนางสาวนิศารัตน์ฯ และบุคคลในพื้นที่ เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้น

๑๓.๓ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ นายวิเวก ทับทิม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยใหญ่ ให้ถ้อยคำได้ความว่า กิจการสวนไทยพัทยามีนางพรพิมลฯ และนางสาวพรชื่นฯ ยื่นขออนุญาตดำเนินการจากการร่วมกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ชลบุรี ตรวจสอบแนวเขตแปลงที่ดินที่ขออนุญาตดังกล่าว กิจการสวนไทยพัทยามีกิจกรรมการแสดงของช้าง การขายสินค้าทางการเกษตร ซึ่งเป็นผลผลิตของเกษตรกรพื้นที่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลห้วยใหญ่ (พื้นที่ข้างเคียง) แต่ไม่ทราบจำนวนผู้ขายที่แน่นอน กิจการสวนไทยพัทยาไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าจะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านดีขึ้น แต่หากมีผู้สนใจเข้าชมมากจะส่งผลให้มีการจราจรที่หนาแน่นและติดขัดได้

๑๓.๔ พยานเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) หนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๘๗๙ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ ส.ป.ก.ชลบุรี แจ้งคัดค้านการขอออกโฉนดที่ดิน ตามหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๕๖๐ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง

(๒) หนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๘๗๘ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ ส.ป.ก.ชลบุรี แจ้งคัดค้านการขอออกโฉนดที่ดิน ตามหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๕๘๕ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง

(๓) หนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๔๗๖ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ส.ป.ก.ชลบุรี แจ้งคัดค้านการขอออกโฉนดที่ดิน ตามหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๕๘๕ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง

(๔) หนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๔๓ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ส.ป.ก.ชลบุรี แจ้งคัดค้านการขอออกโฉนดที่ดิน ตามหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๕๖๐ และเลขที่ ๕๘๕ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง

(๕) หนังสือนายวิชัยฯ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ นายวิชัยฯ ยื่นชี้แจงข้อเท็จจริงการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทต่อ ส.ป.ก.ชลบุรี ความว่า ที่ดินแปลงพิพาทเดิมนางอ้อฯ เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ โดยปลูกมันสำปะหลัง ระยะเวลา ๓ - ๔ ปี ที่ผ่านมา การประกอบอาชีพเกษตรกรรมเริ่มประสบภาวะไม่คุ้มทุน จึงดำเนินการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพื้นที่แปลงดังกล่าวบางส่วนมาทำโครงการสวนไทยพัทยา เป็นลักษณะสวนเกษตรที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีกิจกรรมภายในโครงการ เช่น ศูนย์เรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ พื้นที่เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่เรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรมไทย ๖ ภาค แปลงสาธิตพันธุ์ไม้ผลไม้ ขณะเดียวกันที่ตั้งที่ดินแปลงพิพาทใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ คือ เมืองพัทยา และสนามบินอู่ตะเภา การพัฒนาแปลงที่ดินให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์กับครอบครัวนายวิชัยฯ และประเทศชาติมากกว่า ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมีเพียงการปรับปรุงปลูกต้นไม้บางชนิด เช่น การปลูกต้นตาล ไม้ประดับ ไม่ได้มีการก่อสร้างอาคารหรือการขุดสระน้ำ

(๖) เอกสารแผ่นพับกิจการสวนไทยพัทยา

(๗) ภาพถ่ายแปลงที่ดินกิจการสวนไทยพัทยา เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ พบเห็นอาคารโล่งซึ่งใช้เป็นจุดจำหน่ายตั๋วเข้าชม บริเวณประตูทางเข้า-ออก เข้าชมภายในกิจการ โรงเลี้ยงช้าง โรงเลี้ยงควาย อาคารสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สระพญานาค อาคารตลาดน้ำ สระน้ำ อาคารจัดบริการบุฟเฟต์ผลไม้ แปลงนา ต้นมะพร้าว ต้นมังคุด

(๘) กิจการสวนไทยพัทยาจัดส่งเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้

(๘.๑) บัญชีรายชื่อพนักงาน

(๘.๒) ตัวอย่างเอกสารสัญญาจ้าง

(๘.๓) ตัวอย่างเอกสารการชำระเงินค่าใช้จ่ายผลไม้ที่ใช้ในกิจการสวนไทยพัทยา

(๘.๔) ตัวอย่างเอกสารกิจกรรมการมีส่วนร่วมกับสังคมของกิจการสวนไทยพัทยา

(๙) เอกสารข้อมูลบริษัท สวนไทยพัทยา จำกัด ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ จาก http://datawarehouse.dbd.go.th/bdw/company/profile

(๑๐) ภาพถ่ายจาก Google ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ฯลฯ

มาตรา ๓๐ วรรคห้า การจัดที่ดินให้แก่บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาได้ ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่เกินห้าสิบไร่ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ฯลฯ

๒. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓

ข้อ ๑. กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ให้หมายถึงกิจการ ดังนี้

ฯลฯ

๑.๒ กิจการที่ส่งเสริม หรือประกันราคาพืชผลการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

ฯลฯ

ข้อ ๓ กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเภทกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาวินิจฉัย

๓. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๑.๕ กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

ฯลฯ

๔. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ กิจการ ” หมายความว่า กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการ ให้ยื่นคำขอรับอนุญาตที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินแห่งท้องที่ที่ประสงค์จะประกอบกิจการพร้อมด้วยเอกสารและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๓) ในกรณีที่ผู้ขอรับอนุญาตเป็นนิติบุคคลให้ยื่นหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้นด้วย

(๔) แผนงานและโครงการประกอบคำขอรับอนุญาต ประกอบด้วย

(ก) ประเภทของกิจการ

(ข) ประเภทของสิทธิที่ขอรับอนุญาต

(ค) สถานที่ประกอบกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต

(ง) ทุนที่ใช้ดำเนินงานของโครงการ รวมทั้งแผนการเพิ่มทุนในอนาคต

(จ) ลักษณะของการดำเนินงานของโครงการโดยระบุการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน แนวทางการบริหารและการจัดการโครงการ

(ฉ) ผลตอบแทนโครงการ ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ และเครื่องชี้วัดอื่น ๆ ที่แสดงโอกาสความสัมฤทธิ์ผลของการประกอบกิจการ

(ช) ประโยชน์ที่คาดว่าเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ ส.ป.ก. จะได้รับ

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอรับอนุญาตตามระเบียบนี้ ถ้าผู้ขอรับเป็นคนต่างด้าวจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการก่อน และคณะกรรมการจะอนุญาตให้คนต่างด้าวได้เฉพาะการเช่าหรือเข้าทำประโยชน์เท่านั้น

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบเป็นหนังสือภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติ ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติไม่อนุญาตผู้ขอรับอนุญาตมีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติดังกล่าวโดยยื่นที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๑ กิจการที่ขออนุญาตจะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความปลอดภัยของราษฎรในพื้นที่

ฯลฯ

๕. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง รายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ฯลฯ

กิจการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	**รายกิจการ**
ข้อ ๑.๑ กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต การทดลองเพื่อประโยชน์ทางการเกษตร	ฯลฯ ๒. แปลงสาธิต
	๓. กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต หรือการทดลองอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ทางการเกษตร ฯลฯ
ข้อ ๑.๒ กิจการที่ส่งเสริม หรือประกันราคา พืชผลทางการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร	๒. ลานตากผลผลิตทางการเกษตร/มันสำปะหลัง – ข้าวเปลือก ฯลฯ
ข้อ ๑.๔ กิจการที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิต การจำหน่ายและการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น	๒. ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้อาชีพเกษตรกรรม ฯลฯ ๑๐. กิจการอื่นๆ ที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิต การจำหน่ายและการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

กิจการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รายกิจการ
ข้อ ๑.๕ กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งกิจการนั้นต้องอยู่ในพื้นที่ที่ คปก. กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ (คปก. มอบอำนาจให้ คปจ. แล้ว ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖)	๑) กรณี คปจ. กำหนดพื้นที่เป็นเขตชุมชน ฯลฯ ๑๕. กิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ฯลฯ

บัญชีรายละเอียด รายการกิจการอื่น ๆ แนบท้ายประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

๖. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่าการเข้าทำประโยชน์ ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓

๑. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรให้กำหนดระยะเวลาเช่าไม่เกิน ๓ ปี ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิ์ที่จะขอเช่าใหม่โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ฯลฯ

๗. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่าการเข้าทำประโยชน์ ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) ประกาศ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ให้ยกเลิกความในข้อ ๑ ของประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาการเช่าการเข้าทำประโยชน์ฯ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้

๑. กิจการที่ขอรับอนุญาตถ้าเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรให้กำหนดระยะเวลาเช่าที่ดิน ตามลักษณะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนี้

๑.๑ กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม ไม่เกิน ๑๕ ปี

๑.๒ กิจการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๒๐ ปี

๑.๓ กิจการที่เกินกว่าวิสาหกิจขนาดกลาง ไม่เกิน ๓๐ ปี

๑.๔ กิจการที่เป็นวิสาหกิจรายย่อย หรือกิจการที่ยังไม่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่เกิน ๓ ปี

ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิที่จะขอเช่าใหม่โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

๘. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๖๓๕๖ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

การอนุญาตให้ใช้ที่ดินสำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต้องพิจารณาลักษณะของกิจการและผลที่ได้รับจากกิจการนั้นประกอบกันว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยาม " การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม " ตามมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ หรือไม่ และลักษณะของกิจการต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้งานการปฏิรูปที่ดินดำเนินไปครบวงจรของภาคเกษตรกรรม

๙. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ในที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๕๙๖ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๕)

ได้ให้ความเห็นทางกฎหมายไว้ว่า กิจการอื่นที่สนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า ต้องเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินตามความหมายของคำนิยาม " การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม " ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งต้องพิจารณาจากลักษณะของกิจการและผลที่ได้จากกิจการนั้นประกอบกัน

๑๐. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการใช้ประโยชน์ในที่ดินของส.ป.ก. (การใช้ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเพื่อก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง) (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๘๓๙ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๙)

คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาเห็นว่า ส.ป.ก. จะมีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาให้แก่สถาบันเกษตรกร เกษตรกรหรือบุคคลอื่นเข้าใช้เพื่อก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงได้หรือไม่ นั้น เป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป ซึ่ง คปก. มีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยตามข้อ ๓ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ถ้า คปก. พิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ แล้วเห็นว่า การก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าลักษณะที่เป็นกิจการอื่นที่การสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๑ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับดังกล่าว ส.ป.ก. ย่อมมีอำนาจที่จะจัดที่ดินให้แก่สถาบันเกษตรกร เกษตรกรหรือบุคคลอื่นก่อตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงได้

๑๑. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๗๒๘/๒๕๕๙ วินิจฉัยไว้ว่า การจัดที่ดินให้แก่บุคคลใด เช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติ

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นข้อยกเว้นสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ซึ่งหลักการตีความกฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นของกฎหมายจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือ การจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่น กิจการนั้นจะต้องสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง สำหรับโครงการกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้า แม้จะมีลักษณะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะอันเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมก็ตาม แต่กิจการดังกล่าวเป็นไปเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจำหน่ายให้แก่การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย อันเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร มิใช่กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โครงการกิจการกังหันลมผลิตกระแสไฟฟ้าจึงมิได้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้นำคำอุทธรณ์รายนางสาวพรชื่น แพภิรมย์รัตน์ และนางนิภาพร แพภิรมย์รัตน์ เสนอคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.ชลบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อประกอบกิจการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๙๒-๐-๙๑ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. กิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ นั้น มาตรา ๓๐ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจ ส.ป.ก. ในการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามขนาดการถือครองในที่ดินที่ คปก. เห็นสมควรแต่ไม่เกินห้าสิบไร่ และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม “ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์ โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจน

การผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ฉะนั้น นอกจากการประกอบเกษตรกรรมแล้ว การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังหมายความรวมถึง กิจการที่ดำเนินงานเพื่อให้การปฏิรูปที่ดินครบวงจรของภาคเกษตรกรรม โดยในการยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ผู้ยื่นคำขอต้องแสดงเอกสารและพยานหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ เช่น กรณีที่ผู้ขอรับอนุญาตเป็นนิติบุคคลให้ยื่นหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลดังกล่าว แผนงานและโครงการประกอบคำขอรับอนุญาต อาทิ ประเภทของสิทธิที่ขอรับอนุญาตสถานที่ประกอบกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และ ส.ป.ก. จะได้รับ กรณีการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้นเป็นข้อยกเว้นสำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ซึ่งหลักการตีความกฎหมายเกี่ยวกับข้อยกเว้นของกฎหมายจะต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้บุคคลใดใช้เพื่อกิจการอื่น กิจการนั้นจะต้องสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรง (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๗๒๘/๒๕๕๙)

๒. อุทธรณ์ของเกษตรกรทั้ง ๒ ราย มีประเด็นต้องพิจารณาในหลายประการ ซึ่งพิจารณาในแต่ละประเด็นได้ ดังนี้

๒.๑ ประเด็นจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาตสามารถพิจารณาอนุญาตได้หรือไม่ เห็นว่า การขออนุญาตใช้ที่ดินสำหรับกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น มาตรา ๓๐ วรรคห้า ได้จำกัดขนาดการถือครองที่ดินสำหรับกิจการดังกล่าวตามที่ คปก. เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๕๐ ไร่ ประกอบระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องฯ ข้อ ๔ ผู้ใดประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการ ให้ยื่นคำขอรับอนุญาตที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินแห่งท้องที่ที่ประสงค์จะประกอบกิจการพร้อมด้วยเอกสารและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้ คือ (๔) แผนงานและโครงการประกอบคำขอรับอนุญาต ประกอบด้วย (ค) สถานที่ประกอบกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่ต้องการขออนุญาต เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้อุทธรณ์ทั้งสองรายยื่นแผนงานโครงการตามข้อ ๔ (๔) (ค) ของระเบียบดังกล่าว เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โครงการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือสวนไทยพัทยา เนื้อที่จำนวน ๙๒-๐-๙๑ ไร่ ซึ่งเกินกว่า ๕๐ ไร่ อันเกินกว่าจำนวนเนื้อที่ตามที่มาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันกำหนดไว้ จึงไม่อาจพิจารณาอนุญาตได้

๒.๒ ประเด็นลักษณะของกิจการและผลที่ได้จากกิจการสวนไทยพัทยา เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินพื้นที่ดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรงหรือไม่ อย่างไร เห็นว่า ผู้อุทธรณ์อ้างว่ากิจการสวนไทยพัทยามีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรในลักษณะเกษตรบริการ เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กด้อยโอกาส ผู้พิการ หรือมีความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือสติปัญญา เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของไทย โดยมีกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ ๑) กิจกรรมสาธิตการทำการเกษตร (การทำนาข้าว) ๒) กิจกรรมการให้ความรู้ทางวิชาการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความรู้ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การทำแปลงตัวอย่างเกษตรผสมผสาน การเลี้ยงสัตว์การทำประมงน้ำจืด ๓) กิจกรรมเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของผู้อุทธรณ์และเกษตรกรรายอื่น ๆ เช่น ตลาดวิถีไทย บุฟเฟ่ต์ผลไม้ ซึ่งจัดบริการผลไม้ตามฤดูกาล เช่น แตงโม สับปะรด ขนุน ทุเรียน มังคุด ผลไม้บางชนิดใช้ผลผลิตที่ปลูกในพื้นที่ของกิจการสวนไทยพัทยา บางชนิดจะมีผู้รวบรวมผลผลิตจากแหล่งต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี รวมถึงพื้นที่ใกล้เคียงมาจัดส่งกิจกรรมของกิจการสวนไทยพัทยาจึงมีความเกี่ยวข้องกับการทำเกษตรกรรมและใช้วัตถุดิบภาคการเกษตรเป็นสินค้าที่ให้บริการในการจัดทำกิจกรรมของกิจการในหลายกิจกรรมดำเนินกิจการในลักษณะของการประกอบกิจการท่องเที่ยวซึ่งเปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าชมได้การจัดกิจกรรมหรือการปรับปรุงบำรุงดูแลรักษาสถานที่เพื่อรองรับให้บริการแก่ผู้เข้าชมจึงต้องมีการเก็บค่าบริการในลักษณะต่าง ๆ เช่น ค่าเข้าชมสวน ค่าใช้จ่ายในการรับประทานบุฟเฟ่ต์ผลไม้ ค่าใช้จ่ายในการเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ มีพนักงานลูกจ้าง ๖๒ คน โดยมีจำนวน ๓๔ คน พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง

ส.ป.ก. เห็นว่า ลักษณะกิจการของสวนไทยพัทยาอาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้แรงงานในท้องถิ่นและสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นพื้นที่ที่ตั้งกิจการได้จากการจ้างงานในภาคแรงงาน ซึ่งเป็นวัตถุดิบหรือแรงงานหลักในการประกอบกิจการดังกล่าว รวมถึงรายได้จากการจับจ่ายใช้สอยของกลุ่มผู้เข้าชมกิจการสวนไทยพัทยา ซึ่งไม่เพียงแต่กระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่อาจจะครอบคลุมถึงเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคจากกิจการดังกล่าว หากแต่จากการตรวจสอบข้อมูลกิจการสวนไทยพัทยายังมิอาจแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยมหรือปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การประกอบกิจการดังกล่าวมีผลเป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมการปรับปรุงทรัพยากร ปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้นต่อเกษตรกรหรือชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอันเป็นที่ตั้งของกิจการสวนไทยพัทยาได้อย่างไร คงมีเพียงในส่วนของภาคแรงงานที่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนว่าเกิดการจ้างงานในพื้นที่ มีการนำผลผลิตมังคุด มะพร้าว ที่ปลูกในแปลงที่ดินมาจัดบริการแก่ผู้เข้ารับบริการตามฤดูกาล ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตผลในแปลงที่ดิน อันเป็นผลประโยชน์ที่ผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ได้รับโดยตรง และจากข้อมูลของผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยใหญ่ ได้ให้ความเห็นว่า กิจการดังกล่าวไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าจะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านดีขึ้นแต่หากมีผู้สนใจเข้าชมมากจะส่งผลให้มีการจราจรที่หนาแน่น ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากลักษณะของกิจการและผลที่เกษตรกรหรือชุมชนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เพื่อเกษตรกรรมจะได้รับจากกิจการดังกล่าวแล้ว กิจการสวนไทยพัทยาจึงยังมิใช่กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๗๒๘/๒๕๕๙)

๒.๓ ประเด็นผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ในกิจการดังกล่าว เห็นว่า ระเบียบฉบับเดียวกัน ข้อ ๔ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินเพื่อใช้สำหรับกิจการดังกล่าว ต้องยื่นเอกสารและพยานหลักฐานต่าง ๆ รวมถึง (๓) ในกรณีที่ผู้ขอรับอนุญาตเป็นนิติบุคคลให้ยื่นหนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าการดำเนินกิจการดังกล่าวได้ดำเนินกิจการในนามของบริษัทสวนไทยพัทยา จำกัด มีนายชากร พันนุช นายธวัช อยู่ยอด และนางนิภาพรฯ เป็นกรรมการ โดยกรรมการสองคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท มีผลผูกพันต่อการดำเนินกิจการของบริษัท แต่ในการยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ปรากฏชื่อ นางพรชื่นฯ และนางนิภาพรฯ เป็นผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ กิจการดังกล่าว นอกจากนั้นแผนงานโครงการที่ผู้อุทธรณ์ยื่นมาประกอบการขออนุญาตฯ ปรากฏว่า มีการใช้ประโยชน์และครอบคลุมที่ดินจำนวน ๖ แปลง ซึ่ง ส.ป.ก. จัดที่ดินให้แก่เกษตรกร คือ นายวิชัยฯ นางอ้อฯ นางสาวทิฐินันท์ฯ นางพรพิมลฯ นางพรชื่นฯ และนายอรรถพรฯ ดังนั้นการยื่นคำขอรับอนุญาตฯ จึงไม่ถูกต้อง

๒.๔ ประเด็นที่ดินแปลงพิพาทผู้อุทธรณ์และครอบครัวถือครองและทำประโยชน์มาอย่างต่อเนื่อง ตามหลักฐาน ส.ค.๑ ฉบับเลขที่ ๕๖๐ และฉบับเลขที่ ๕๘๕ และอยู่ระหว่างดำเนินการยื่นขอออกโฉนดที่ดิน เห็นว่า กรณีนี้ ส.ป.ก.ชลบุรี ได้ดำเนินการแจ้งคัดค้านการขอออกโฉนดที่ดินตามหลักฐานสองฉบับข้างต้น เนื่องจากที่ดินตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินป่าบางละมุง ดังปรากฏตามหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๘๗๙ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ หนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๘๗๘ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ หนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๔๗๖ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ และหนังสือ ส.ป.ก.ชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๑๑/๗๔๓ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ และจนกระทั่งปัจจุบันก็มิได้ปรากฏข้อมูลว่าสำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาบางละมุง ได้ดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้อุทธรณ์และครอบครัวแต่อย่างใด

๒.๕ ประเด็นผู้อุทธรณ์มิได้ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗ ซึ่งจัดให้แก่นายวิชัยฯ เห็นว่า จากผลการตรวจสอบรังวัดแปลงที่ดินที่ยื่นคำขอรับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการดังกล่าวและจากการขึ้นรูปจำลองแปลงที่ดินของ ส.ป.ก.ชลบุรี พบว่า ครอบคลุมที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗ ซึ่งจัดให้แก่นายวิชัยฯ โดยบางส่วนของแปลงที่ดินอยู่ในบริเวณของถนนทางเข้าออกโครงการดังกล่าว ดังนั้น พื้นที่บริเวณถนนทางเข้าออกกิจการสวนไทยพัทยาจึงตั้งอยู่ในบริเวณที่ดินแปลงเลขที่ ๑ ระวาง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๗ (บางส่วน)

๒.๖ ประเด็น ส.ป.ก.ชลบุรี มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือการให้บริการประชาชนของ ส.ป.ก. กล่าวคือ ในคู่มือฯ กำหนดระยะเวลาของกระบวนงานดังกล่าวไว้ ๙๒ วัน ส.ป.ก.ชลบุรี ดำเนินการเรื่องของผู้อุทธรณ์จนถึงวันที่ คปจ.ชลบุรี มีมติไม่อนุญาตฯ เป็นระยะเวลา ๒๗๕ วัน

เห็นว่า ระยะเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนดไว้ในคู่มือฯ เป็นระยะเวลาการดำเนินงานสำหรับคำขอรับอนุญาตฯ กรณีของกิจการสวนไทยพัทยานั้น มูลเหตุสืบเนื่องจาก ส.ป.ก. ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ พบว่า มีการใช้ที่ดินผิดปกติในบริเวณที่ตั้งที่ดินแปลงพิพาท และภายหลังจากการตรวจสอบผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตฯ ได้เปิดดำเนินการกิจการสวนไทยพัทยาควบคู่ไปกับการยื่นคำขอรับอนุญาตฯ และการขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ อันมีเหตุให้ ส.ป.ก.ชลบุรี ร่วมกับเจ้าหน้าที่อำเภอบางละมุง และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลห้วยใหญ่ เข้าตรวจสอบการใช้อาคารและการใช้ประโยชน์ในที่ดินกิจการสวนไทยพัทยา การดำเนินการของ ส.ป.ก.ชลบุรี ในกรณีนี้จึงได้ดำเนินการตามสมควรและเหมาะสมแล้ว

ส.ป.ก. พิจารณาอุทธรณ์ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องข้างต้น แม้การประกอบกิจการของสวนไทยพัทยาจะมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องลักษณะของกิจการและผลที่ได้จากกิจการสวนไทยพัทยาว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินพื้นที่ดังกล่าวได้รับประโยชน์จากกิจการนั้นโดยตรงหรือไม่ อย่างไรขณะเดียวกันก็ต้องพิจารณาขนาดเนื้อที่ที่จะขออนุญาตควบคู่กันด้วย ซึ่งมาตรา ๓๐ วรรคห้า ได้กำหนดขนาดเนื้อที่การถือครองที่ดินสำหรับกิจการดังกล่าวตามที่ คปก. เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๕๐ ไร่ ดังนั้น จึงเห็นว่าคำอุทธรณ์โต้แย้งของผู้ขอรับอนุญาตฯ ทั้งสองราย ฟังไม่ขึ้น เห็นควรมีมติยืนตามมติ คปจ.ชลบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่มีมติไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน กิจการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๙๒-๐-๙๑ ไร่

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี ซึ่ง คปจ.ชลบุรี มีมติไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน และคณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับมติ คปจ.ชลบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๙๒-๐-๙๑ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ตามเอกสารหลักฐานในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นการกระทำผิดระเบียบโดยมีการซื้อขายที่ดิน ซึ่งจะต้องดำเนินการสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและเมื่อสั่งให้สิ้นสิทธิแล้ว ที่ดินจะกลับคืนมาเป็นของ ส.ป.ก. อันเป็นขั้นตอนแรกจะต้องดำเนินการทางคดีก่อนเหมือนดังเช่นกรณีวังน้ำเขียวที่ได้มีการไปตกลงกันที่ศาลในการที่จะประนีประนอมยอมความโดยไม่ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์สินจะกลายมาเป็นของ ส.ป.ก. อันเป็นแนวที่ทางเคยปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้ แต่อย่างไรก็ตาม

ในขั้นตอนต่อไป คปก. จะต้องเป็นผู้พิจารณาและวางแนวทาง หลักเกณฑ์ หรือกฎระเบียบให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการอย่างไรกับที่ดินในลักษณะเช่นนี้ที่ได้มา เนื่องจากสภาพที่ดินไม่สามารถปรับไปสู่การทำเกษตรกรรมได้แล้ว

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องดังกล่าวนี้ได้สั่งการให้ ส.ป.ก.ชลบุรี ดำเนินการสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว ซึ่งในขณะนี้ไม่แน่ใจว่า ส.ป.ก.ชลบุรี ได้ดำเนินการติดป้ายประกาศในพื้นที่แล้วใช่หรือไม่

ฝ่ายเลขานุการฯ (นายอัครเดช ร่มโพธิ์เย็น ผู้อำนวยการกลุ่มอุทธรณ์ ส.ป.ก.) ได้ขออนุญาตชี้แจงว่า ส.ป.ก.ชลบุรี ได้ดำเนินการติดป้ายประกาศเพื่อแจ้งให้ผู้ประกอบการระงับการดำเนินกิจการเรียบร้อยแล้ว แต่ในขณะนี้ผู้ประกอบการยังคงดำเนินกิจการอยู่เช่นเดิม

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า หากผู้ประกอบการไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งและไม่หยุดดำเนินกิจการหลังจากที่ได้มีหนังสือแจ้งเตือน และมีคำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว ก็จะต้องมีมาตรการขั้นเด็ดขาดโดยการดำเนินคดีอาญาต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดินที่ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.ชลบุรี ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ ที่ไม่อนุญาตให้นางสาวพรชื่น แพภิรมย์รัตน์ และนางนิภาพร แพภิรมย์รัตน์ ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อประกอบกิจการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมไทยและเกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนไทยพัทยา) ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี เนื้อที่ ๙๒-๐-๙๑ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

เรื่องที่ ๓.๖ ขออนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป จำนวน ๓ พื้นที่

เรื่องที่	จังหวัด	พื้นที่สาธารณประโยชน์	เนื้อที่ (ไร่)
๓.๖.๑	นครราชสีมา	ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์	๙๖-๐-๔๐
๓.๖.๒	นครราชสีมา	ป่าช้าบ้านเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์	๕-๐-๔๒
๓.๖.๓	นครราชสีมา	ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน	๓๕-๐-๐๐

กฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

๑. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ มาตรา ๒๖ (๑) บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๖ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

ฯลฯ

๒. ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๑๘๗ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ ตอบข้อหารือปัญหาข้อกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยว่า เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก. ว่าไม่ประสงค์จะนำที่ดินที่ถูกถอนสภาพมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป กระทรวงมหาดไทยย่อมมีอำนาจให้ทบวงการเมืองเข้าใช้ประโยชน์ในราชการหรือดำเนินการขึ้นทะเบียนให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ได้

๓. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เรื่องที่ ๓.๑ การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ข้อ ๒ ที่ดินที่ถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณประโยชน์ โดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อย หรือไม่เหมาะกับการนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้นำเสนอ คปก. พิจารณาว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

๔. มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ วาระจรเรื่องที่ ๕ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมในเรื่อง ไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เห็นชอบให้คณะกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูลพิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับ เรื่องไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป

เรื่องที่ ๓.๖.๑ ที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” ในท้องที่ตำบลสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ ๙๖-๐-๔๐ ไร่

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา (ส.ป.ก.นครราชสีมา) ได้มีหนังสือ ที่ นม ๐๐๑๑/๕๒๕๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาว่าประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปหรือไม่ เนื่องจากเทศบาลตำบลสุรนารี ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ แปลงดังกล่าว เพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงานพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ อาคารบ้านพักพนักงาน ศูนย์บริการประชาชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์เครื่องกล

และพัสดุเทศบาล สนามกีฬา และสวนสุขภาพ เนื้อที่ประมาณ ๙๒-๓-๗๗ ไร่ ซึ่งในการประชุม คปจ.นครราชสีมา ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว โดยขอให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” กรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ฉบับที่ ๑๑๖๒๘ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๓ เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๙๖-๐-๔๐ ไร่

๒. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอปักธงชัย และอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๑๐๗ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๑ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๓. การพิจารณาให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” เนื้อที่ประมาณ ๙๒-๓-๗๗ ไร่ เพื่อให้เทศบาลตำบลสุรนารีก่อสร้างอาคารสำนักงานพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ อาคารบ้านพักพนักงาน ศูนย์บริการประชาชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์เครื่องกลและพัสดุเทศบาล สนามกีฬา และสวนสุขภาพ ซึ่งผ่านความเห็นชอบตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ประชุมประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้เคยใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ กรณีเทศบาลตำบลสุรนารีจะขอใช้ และถอนสภาพการขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการ วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ในการขอใช้และถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓.๒ ประชุมองค์การบริหารตำบลสุรนารี สมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ประจำปี ๒๕๕๘ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบในการขอใช้ และถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓.๓ อำเภอเมืองนครราชสีมา เห็นชอบตามหนังสือ ที่ นม ๐๑๑๘/๔๐๘ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑

๓.๔ คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารสำนักงานพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ อาคารบ้านพักพนักงาน ศูนย์บริการประชาชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์เครื่องกลและพัสดุเทศบาล สนามกีฬา และสวนสุขภาพ เนื้อที่ประมาณ ๙๒-๓-๗๗ ไร่

๓.๕ จังหวัดนครราชสีมา เห็นชอบตามหนังสือ ที่ นม ๐๐๒๐.๔/๒๑๗๗๒ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓.๖ คปจ.นครราชสีมา ได้มีมติเห็นชอบตามมติการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบตามความเห็นของเทศบาล อำเภอ คณะกรรมการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา จังหวัด และ คปจ. ว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” เนื้อที่ประมาณ ๙๒-๓-๗๗ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. ให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” เนื้อที่ประมาณ ๙๖-๐-๔๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” เพื่อให้เทศบาลตำบลสุรนารี ก่อสร้างอาคารสำนักงานพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ อาคารบ้านพักพนักงาน ศูนย์บริการประชาชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์เครื่องกลและพัสดุเทศบาล สนามกีฬา และสวนสุขภาพ เป็นการขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ โดยอยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กระทรวงมหาดไทยจึงต้องได้รับการยืนยันจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป จึงจะสามารถนำไปดำเนินการอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยต่อไปได้

๒. ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” ประกอบกับหน่วยงานราชการที่ขอใช้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีแผนงาน งบประมาณจัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แผนที่แสดงขอบเขตที่ดิน แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งปลูกสร้างในที่ดินครบถ้วนแล้ว จึงเห็นควรแจ้งความประสงค์จะไม่นำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทย พิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยต่อไป

๓. เห็นควรพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” ทั้งแปลง เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๙๖-๐-๔๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตลอดไปตามความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา และ คปจ.นครราชสีมา ว่าที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” เนื้อที่ประมาณ ๙๒-๓-๓๗ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” ทั้งแปลง เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๙๖-๐-๔๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ ๑. เห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา และ คปจ.นครราชสีมา ว่าที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” เนื้อที่ประมาณ ๙๒-๓-๓๗ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. อนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ ” ทั้งแปลง เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๙๖-๐-๔๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

เรื่องที่ ๓.๖.๒ ที่สาธารณประโยชน์ “ ป่าช้าบ้านเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” ในท้องที่ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา (ส.ป.ก.นครราชสีมา) ได้มีหนังสือ ที่ นม ๐๐๑๑/๕๒๕๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาว่าประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าบ้านเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปหรือไม่ เนื่องจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ ดังกล่าว เพื่อก่อสร้างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหมือดแอ่ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ ซึ่งในการประชุม คปจ.นครราชสีมา ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว โดยขอให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าบ้านเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” กรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ ๒๘๔๕๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๘ ที่ดินตั้งอยู่ที่บ้านเหมือดแอ่ หมู่ที่ ๑ ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๗๓-๐-๔๘ ไร่

๒. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าบ้านเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน และอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๒๑๕ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๔ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๓. การพิจารณาให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าบ้านเหมือดแอ่ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ เพื่อให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาก่อสร้างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหมือดแอ่ ซึ่งผ่านความเห็นชอบตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ที่ประชุมประชาคมชุมชน เรื่องการขอใช้สถานที่สาธารณประโยชน์เพื่อใช้ในการก่อสร้างสถานีอนามัยเหมือดแอ่ ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา มีมติเห็นชอบให้ใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ และถอนสภาพที่ดินดังกล่าว

๓.๒ ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสมา สมัยวิสามัญ ประจำปี ๒๕๖๐ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบให้เพิกถอน และให้ใช้ประโยชน์ในทางราชการได้ในพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่

๓.๓ อำเภอสูงเนิน เห็นชอบตามหนังสือ ที่ นม ๑๕๑๘/๑๔๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑

๓.๔ คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เพื่อก่อสร้างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหมือดแอ่ เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่

๓.๕ จังหวัดนครราชสีมา เห็นชอบตามหนังสือ ที่ นม ๐๐๒๐.๔/๒๑๗๗๒ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓.๖ คปจ.นครราชสีมา ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ในที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบตามความเห็นของเทศบาล อำเภอ คณะกรรมการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา จังหวัด และ คปจ. ว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. ให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์” เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” เพื่อก่อสร้างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหมือดแอ่ เป็นการขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวง มหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว ตั้งอยู่ในพื้นที่ ที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ กระทรวงมหาดไทยจึงต้องได้รับการยืนยันจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป จึงจะสามารถนำไปดำเนินการอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยได้

๒. ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่าพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ ประกอบกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีแผนงาน งบประมาณ จัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แผนที่แสดงขอบเขตที่ดิน แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งปลูกสร้างในที่ดินครบถ้วนแล้ว จึงเห็นควรแจ้งความประสงค์จะไม่นำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยต่อไป

๓. เห็นควรพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทย นำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความเห็นของ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา และ คปจ.นครราชสีมา ว่าที่สาธารณประโยชน์

“ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

มติคณะกรรมการ ๑. เห็นชอบตามความเห็นของ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา และ คปจ.นครราชสีมา ว่าที่สาธารณประโยชน์ “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. อนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ ป่าช้าเหมือดแอ่สาธารณประโยชน์ ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๕-๐-๔๒ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

เรื่องที่ ๓.๖.๓ ที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” ในท้องที่ตำบลโคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา (ส.ป.ก.นครราชสีมา) มีหนังสือ ที่ นม ๐๐๑๑/๖๒๖๕ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มายังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณาว่าประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปหรือไม่ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ฯ ดังกล่าว เป็นที่สถานที่ก่อสร้างสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (วัดม่วง) และสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (โพธิ์กลาง) บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ ซึ่งในการประชุม คปจ.นครราชสีมา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินดังกล่าวแล้ว โดยขอให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) พิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

๑. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” กรมที่ดินดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ ๒๖๗๓๒ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๘ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลโคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๒๘๙-๐-๐๓ ไร่

๒. ที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอปักธงชัย และอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๑๐๗ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๑ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

๓. การพิจารณาให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (วัดม่วง) และสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (โพธิ์กลาง) บางส่วน ได้ผ่านความเห็นชอบตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ที่ประชุมประชาคม หมู่ที่ ๘ บ้านเดื่อ ตำบลโคกกรวด อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ในการขอใช้ และขอถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓.๒ ที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลเมืองใหม่โคกกรวด สมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบและไม่ขัดข้องในการขอใช้ และถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ฯ

๓.๓ อำเภอเมืองนครราชสีมา เห็นชอบตามหนังสือ ที่ นม ๐๑๑๘/๕๓๔๑ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

๓.๔ คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” เพื่อใช้เป็นที่สถานที่ก่อสร้างสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (วัดม่วง) และสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (โพธิ์กลาง) บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่

๓.๕ จังหวัดนครราชสีมา เห็นชอบตามหนังสือ ที่ นม ๐๐๒๐.๔/๓๓๔๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

๓.๖ คปจ.นครราชสีมา ได้มีมติเห็นชอบตามมติการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบตามความเห็นของเทศบาล อำเภอ คณะกรรมการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา จังหวัด และ คปจ. ว่าที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. ให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์จะนำที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

๑. การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” เพื่อใช้เป็นที่สถานที่ก่อสร้างสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (วัดม่วง) และสถานสงเคราะห์บ้านพักคนชราธรรมปกรณ์ (โพธิ์กลาง) บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นการขอใช้ที่ดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่เนื่องจากที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ แต่มิได้อยู่ในพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กระทรวงมหาดไทยจึงต้องได้รับการยืนยันจาก ส.ป.ก. ก่อนว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป จึงจะสามารถนำไปดำเนินการอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยต่อไปได้

๒. ส.ป.ก. ตรวจสอบแล้วว่า ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าวอยู่นอกเขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เห็นชอบให้ถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการตามขั้นตอน มีแผนงานและงบประมาณ จัดทำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ แสดงตำแหน่งเลขที่ตั้งและแบบแปลนการก่อสร้างครบถ้วนแล้ว จึงเห็นควรแจ้งความประสงค์จะไม่นำที่ดินสาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” แปลงดังกล่าวมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ในทางราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยต่อไป

๓. เห็นควรพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์แปลง “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวง มหาดไทย นำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

๑. เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา และ คปจ.นครราชสีมา ว่าที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ “ ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน ” บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวง มหาดไทย นำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

มติคณะกรรมการ ๑. เห็นชอบตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐจังหวัดนครราชสีมา และ คปจ.นครราชสีมา ว่าที่สาธารณประโยชน์ " ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน " บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐ ไร่ พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ตามที่หน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสถานที่ราชการ

๒. อนุมัติไม่ประสงค์ที่จะนำที่สาธารณประโยชน์ " ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองแหน " บางส่วน เนื้อที่ประมาณ ๓๕-๐-๐๐ ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยนำไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๔.๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑,๙๒๓.๐๒๑๒ ล้านบาท ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้เห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ประกอบด้วย

๑. แผนงานบุคลากรภาครัฐ

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเจริญเติบโตภายใน

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีผลการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) ดังนี้

๔.๑.๑ ผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนงานงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๒)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
๑.	**ผลผลิตที่ ๑ เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม**				

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๒)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
๑.๑	**จัดที่ดิน**				
	- ผ่าน คปจ.	ราย	๖๓,๐๐๐	๖๒,๓๔๓	๙๘.๙๖
๑.๒	**ตรวจสอบที่ดิน**	ไร่	๔,๘๐๐,๐๐๐	๖,๙๐๖,๕๐๔	๑๔๓.๘๙
๑.๓	**การปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK**	ไร่	๒๖๐,๐๐๐	๒๙๑,๔๐๓	๑๑๒.๐๘
๒.	**ผลผลิตที่ ๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน**				
๒.๑	**พัฒนาผู้แทนเกษตรกร**	**ราย**	**๑,๖๓๐**	**๑,๖๔๗**	**๑๐๑.๐๔**
	- อบรมผู้แทนเกษตรกร (คปจ.)	ราย	๒๘๘	๒๘๕	๙๘.๙๖
	- อบรมอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน (อสปก.)	ราย	๑,๓๔๒	๑,๓๖๒	๑๐๑.๔๙
๒.๒	**สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่**	**ราย**	**๓,๗๐๐**	**๓,๗๓๕**	**๑๐๐.๙๕**
	- การพัฒนาเกษตรกรผู้นำรุ่นใหม่	ราย	๑๕๐	๒๘	๑๘.๖๗
	- การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพยุคใหม่	ราย	๑๕๐	๓๙	๒๖.๐๐
	- การพัฒนาเกษตรกรยั่งยืน	ราย	๓,๔๐๐	๓,๖๖๘	๑๐๗.๘๘
๒.๓	**พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน**	**ราย**	**๕,๕๐๐**	**๕,๖๕๒**	**๑๐๒.๗๖**
	- พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	๕,๐๐๐	๕,๑๓๘	๑๐๒.๗๖
	- พัฒนาและต่อยอดศักยภาพผู้ประกอบการเกษตรเชิงพาณิชย์	ราย	๕๐๐	๕๑๔	๑๐๒.๘๐
๒.๔	**ส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน**	ราย	๑,๒๕๐	๑,๒๘๑	๑๐๒.๔๘
แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร					
๑.	**โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่**				
	- ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	แปลง	๘๐	๑๑๕	๑๔๓.๗๕
๒.	**โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)**				
	- ปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๘,๐๐๐	๘,๓๐๗	๑๐๓.๘๔
๓.	**โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)**				
	- พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน	ราย	๕,๐๐๐	๕,๐๒๗	๑๐๐.๕๔
๔.	**โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร**				
	- ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ศูนย์	๑๔๐	๑๔๐	๑๐๐.๐๐
๕.	**โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน**	**ไร่**	**๖๘,๑๐๐**	**๗๑,๙๐๙**	**๑๐๕.๕๙**
	- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๑๔,๑๐๐	๑๔,๑๐๐	๑๐๐.๐๐
	- ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๙,๐๐๐	๑๒,๓๑๗	๑๓๖.๘๖
	- วนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน	ไร่	๔๕,๐๐๐	๔๕,๔๙๒	๑๐๑.๐๙

ลำดับ	ผลผลิต/กิจกรรม	หน่วย	ความก้าวหน้าการดำเนินงาน (ณ วันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๒)		
			แผนงาน	ผลงาน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน					
แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม					
๑.	**โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย**				
	- พัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม	ราย	๑,๑๖๐	๑,๓๓๙	๑๑๕.๔๓
๒.	**โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**				
	- พัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ	ราย	๒,๒๔๐	๒,๓๐๐	๑๐๒.๖๘
๓.	**โครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม**				
	- ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม	พื้นที่	๓๑	๒๘	๙๐.๓๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน					
แผนงานบูรณาการบริหารจัดการน้ำ					
๑.	**โครงการการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน**				
	- การจัดการแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	แห่ง	๒๑	๑๗	๘๐.๙๕

๔.๑.๒ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมติ ครม. วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๑)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๒)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๒)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๒)
รายจ่าย (งบภาพรวม)				
มติ ครม.	๓๒.๐๐	๕๔.๐๐	๗๗.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการใช้จ่ายเงิน	๒๒.๐๓	๕๔.๕๖	๗๔.๔๐	๙๗.๗๓

งบภาพรวม ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน และงบรายจ่ายอื่น

รายการ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๑)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๒)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๒)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๒)
รายจ่าย (งบลงทุน)				
มติ ครม.	๒๐.๐๐	๔๕.๐๐	๖๕.๐๐	๑๐๐.๐๐
ผลการใช้จ่ายเงิน	๒๔.๕๖	๘๘.๓๖	๘๙.๒๘	๙๖.๑๘

๔.๑.๓ ผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๑ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๑.๑.๑ ผลผลิตที่ ๑ เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

๑) การจัดที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พบว่าเกษตรกรได้เข้าทำประโยชน์ในแปลงที่ดินที่ได้รับการจัดสรร ร้อยละ ๙๗.๔๗ สำหรับเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตัวเอง ร้อยละ ๒.๕๓ เนื่องจากเกษตรกรบางรายมีอายุมาก และเจ็บป่วย

๒) การตรวจสอบการถือครองที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตรวจสอบการถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๖,๙๐๖,๕๐๔ ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่ที่เกษตรกรปฏิบัติตามระเบียบ จำนวน ๖,๓๗๒,๖๐๐ ไร่ พื้นที่ที่เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามระเบียบ จำนวน ๓๐๙,๔๙๙ ไร่ และพื้นที่ที่เกษตรกรเสียชีวิต จำนวน ๒๒๔,๔๐๕ ไร่ โดย ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนทางกฎหมาย เพื่อให้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินกลับสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และจัดให้เกษตรกรต่อไป

๓) การปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน RTK GNSS NETWORK

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินมาตรฐาน โดยได้นำเทคโนโลยีโครงข่ายการรังวัดด้วยระบบดาวเทียมแบบจลน์ (RTK GNSS NETWORK) มาใช้สำรวจรังวัดในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๙๑,๔๐๓ ไร่ ๑๘,๐๕๕ แปลง ทำให้แผนที่รูปแปลงที่ดินมีค่าพิกัดภูมิศาสตร์ที่ถูกต้องแม่นยำ และเป็นมาตรฐานระดับสากล รวมทั้งช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการสำรวจรังวัดแปลงที่ดิน สามารถตอบสนองการให้บริการเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว

๑.๑.๒ ผลผลิตที่ ๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและสร้างมูลค่าที่ทำกิน

๑) พัฒนาผู้แทนเกษตรกร

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม พบว่าผู้แทนเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดิน บทบาทหน้าที่ของผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน และมีการนำความรู้นำไปใช้ประโยชน์โดยการให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งบอกต่อกับเกษตรกรอื่น ๆ ร้อยละ ๙๕ ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๕ เนื่องจากไม่มีโอกาสในการนำไปใช้ และยังไม่มั่นใจในความรู้ที่ตนเองมี รวมถึงมีปัญหาทางด้านสุขภาพ และไม่มีเวลา

๒) สร้างและพัฒนาเกษตรรุ่นใหม่

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม พบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้และปฏิบัติ ร้อยละ ๗๒.๙๖ ส่วนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๒๗.๐๔ เนื่องจากผ่านกระบวนการอบรมแล้ว เกษตรกรรุ่นใหม่มีความต้องการ

ศึกษาในระดับที่สูง และต้องการประกอบอาชีพอื่น รวมถึงขาดวัตถุดิบ ขาดแรงงานในครัวเรือน และไม่มั่นใจในองค์ความรู้ที่ได้รับ

๓) พัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม พบว่า เกษตรกรที่ได้รับการอบรมในหลักสูตรการพัฒนาระบบธุรกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพในการแข่งขันธุรกิจ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริงและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ร้อยละ ๘๘.๓๘ ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่นได้ ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๑.๖๒ เนื่องจากขาดเงินทุน ขาดอุปกรณ์ ขาดแรงงาน ไม่มีเวลา และมีปัญหาด้านสุขภาพ

๔) ส่งเสริมพืชสมุนไพรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม พบว่า เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการผลิตพืชสมุนไพรแบบครบวงจร ร้อยละ ๘๕.๖๐ และเกษตรกรมีการนำความรู้ที่ได้รับจาการอบรมไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๙๘.๗๕ โดยมีการกลับไปปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่เพิ่มขึ้น รวมถึงมีการรวมกลุ่มผลิตกล้าพันธุ์สมุนไพรจำหน่าย และนำสมุนไพรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น สบู่สมุนไพร น้ำมันสกัดเย็น โลชั่นบำรุงผิว ยาหม่อง และลูกประคบ เป็นต้น ส่วนเกษตรที่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๒.๒๕ เนื่องจากพื้นที่ยังใช้สารเคมีอยู่ และไม่มีการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร

๑.๒ แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร

๑) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ร้อยละ ๑๐ มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๐๕ และมีราคาผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๓๔ (ค่าเฉลี่ยทุกแปลง) เนื่องจากได้รับการพัฒนาทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ การอบรมด้านการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการ การตลาด และการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตให้สูงขึ้น โดยมีเกษตรที่ผ่านการรองรับมาตรฐาน GAP จำนวน ๒,๕๑๙ ราย และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๕๓๖ ราย ซึ่งเกษตรกรมีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓๗ กลุ่ม กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๐ กลุ่ม และสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๒ สหกรณ์ นอกจากนั้นสินค้าในแปลงใหญ่มีการเชื่อมโยงตลาด ทั้งในตลาดท้องถิ่น ตลาด Online และตลาดชุมชน รวมถึงมีการทำ Contract Farming การทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า มีการทำ MOU เชื่อมโยงกับผู้ซื้อและตลาด Modern Trade รับซื้อผลผลิต

๒) โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า ร้อยละ ๑๐๐ ของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยมีการปรับเปลี่ยนจาก

พืชเชิงเดี่ยวเป็นรูปแบบเกษตรผสมผสาน เน้นการปลูกพืชที่หลากหลายมากขึ้น และมีการเลี้ยงสัตว์ รวมถึงการทำประมง เพื่อเป็นอาชีพเสริมในพื้นที่เกษตรกรรมของตนเอง เพื่อเป็นการลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้เป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๓) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า เกษตรกรที่ผ่านการประเมินเป็น Existing Smart Farmer จำนวน ๓,๘๔๗ ราย ร้อยละ ๗๖.๙๔ และมีเกษตรกรที่เป็น Developing Smart Farmer จำนวน ๑,๑๘๐ ราย ร้อยละ ๒๔.๐๖ ซึ่งจากเป้าหมายเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาเป็น Existing Smart Farmer ร้อยละ ๖.๗๐ มีรายได้ด้านการเกษตรไม่ต่ำกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี และร้อยละ ๗๖.๙๔ ของเกษตรกรที่ผ่านการอบรมไดรับการพัฒนาเป็น Smart Farmer ต้นแบบ

๔) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเกษตรกรมาเข้าบริการในภาพรวม ร้อยละ ๑๐๔ โดยส่วนมากเข้ามาใช้บริการในการฝึกอบรม ร้อยละ ๕๓ รองลงมาเป็นการศึกษาดูงาน และขอคำปรึกษาตามลำดับ รวมทั้งมีความสนใจในความรู้ หลักสูตรเรียนรู้ และฐานเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

(๑) การทำเกษตรผสมผสาน การเพาะขยายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เช่น การปลูกเห็ดนางฟ้า การทาบกิ่ง การตอนกิ่งผักหวานและมะนาว การปลูกผัก การทำมังคุดส่งออก การปลูกสละในสวนยางพารา การปลูกมะลิ การทำก้อนเชื้อเห็ด การเลี้ยงจิ้งหรีด การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา เป็นต้น

(๒) การลดต้นทุนการผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี การขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา การปรับสภาพดิน การออกแบบแปลงเกษตร การทำฮอร์โมนการเลี้ยงไส้เดือน การทำน้ำส้มควันไม้ เป็นต้น

(๓) การแปรรูป เช่น การแปรรูปเห็ด การทำสบู่ใบไผ่ น้ำยาล้างจาน การจักสาน เป็นต้น

โดยผู้เข้ามาใช้บริการส่วนใหญ่ มีความสนใจและจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๙๖.๙ และไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๔.๑ เนื่องจากไม่มีโอกาสในการนำไปใช้ ไม่มีเวลา อายุมาก ขาดอุปกรณ์ ลงทุนสูง รวมถึงมีปัญหาทางด้านสุขภาพ

๕) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ดังนี้

๕.๑) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้เพิ่มขึ้นจากการเข้าอบรม ร้อยละ ๙๖.๒๓ โดยเกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือน เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ และเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งเกษตรกรสามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในภาพรวม ร้อยละ ๔๓.๔๐ ซึ่งเกษตรกรสามารถ

นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ ร้อยละ ๖๓.๒๑ รองลงมาเป็นความรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ และบัญชีครัวเรือน ตามลำดับ

๕.๒) ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการที่ดำเนินการผ่านมาในเนื้อที่ ๒๒,๖๙๔ ไร่ เกษตรกร ๔,๕๑๑ ราย พบว่า พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินมีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ และเป็นเกษตรอินทรีย์ แบบ PGS (เกษตรกรกลุ่มขั้นที่ ๒ และ ๓) จำนวน ๗,๔๑๐ ไร่ ร้อยละ ๓๒.๖๕ เกษตรกร ๑,๒๐๑ ราย และพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเข้าสู่ ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ ในรูปแบบอื่น (เกษตรกรกลุ่มขั้นที่ ๑) จำนวน ๑๕,๒๘๔ ไร่ ร้อยละ ๖๗.๓๕ เกษตรกร ๓,๓๑๐ ราย

๕.๓) วนเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า จำนวนพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริมโดยมีการปรับเปลี่ยนสู่ระบบวนเกษตรแบบพึ่งพาตนเอง จำนวน ๑๓,๖๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๓ ของพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริม

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน

๒.๑ แผนงานยุทธศาสตร์สร้างความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

๑) โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมโครงการ ส่งเสริมอาชีพด้านหัตถกรรมพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๘๒.๑๐ ซึ่งมากกว่าเพศชาย เนื่องจากงานด้านการฝีมือส่วนใหญ่เพศหญิงจะให้ความสนใจมีความถนัดและความละเอียดอ่อนประณีตมากกว่า เช่น หลักสูตรการประดิษฐ์ดอกไม้ หลักสูตรทำขนมไทย หรือหลักสูตรการตัดเย็บ เป็นต้น โดยเกษตรกรได้นำความรู้จากการฝึกอบรมศิลปาชีพไปประกอบอาชีพหลัก/อาชีพเสริมและประยุกต์ใช้ในครัวเรือน ร้อยละ ๖๕.๓ ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ ร้อยละ ๓๔.๗ เนื่องจากไม่มั่นใจว่าประกอบอาชีพได้ ไม่มีตลาด ไม่มีเงินทุน ขาดผู้นำกลุ่ม ไม่สามารถหาแหล่งวัตถุดิบได้ในท้องถิ่น ขาดวัสดุอุปกรณ์สำหรับนำไปประกอบอาชีพ และไม่มีเวลา

๒) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามแนวทางพระราชดำรินำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ ร้อยละ ๘๙.๐๘ โดยลักษณะการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ นำไปปฏิบัติในแปลงเกษตร ร้อยละ ๗๒ ถ่ายทอดให้แก่สมาชิกในครัวเรือน

ร้อยละ ๖๘ ผลิตใช้ในครัวเรือน ร้อยละ ๕๔ ประกอบเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ ๒๔ ถ่ายทอดให้แก่สมาชิกในชุมชน ร้อยละ ๒๒ และนำไปปฏิบัติในระดับกลุ่ม ร้อยละ ๖

๓) โครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดินแปลงรวม

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน ๒๘ พื้นที่ ในจังหวัดกาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ชลบุรี นครราชสีมา สระแก้ว สุราษฎร์ธานี อุทัยธานี เชียงใหม่ ชุมพร และสงขลา ส่วนอีก ๓ พื้นที่ ในจังหวัดราชบุรี และสุราษฎร์ธานี อยู่ระหว่างดำเนินการจัดที่ดินโดย ส.ป.ก. ได้จัดอบรมเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๒ หลักสูตร รวมทั้งสิ้น ๑,๒๙๐ ราย ได้แก่

๓.๑) หลักสูตรการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่แปลงรวม เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพทางภาคการเกษตรให้กับเกษตรกรตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และความสนใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการจัดที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล โดยดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัดที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ชลบุรี นครราชสีมา สระแก้ว สุราษฎร์ธานี และอุทัยธานี

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการ พบว่า เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๙๙.๐๗ ประกอบกับเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘.๙๘ โดยมีรายได้ เพิ่มขึ้นในช่วง ๑,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท และมีเกษตรกรที่สามารถลดรายจ่ายได้ คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๕ โดยที่รายจ่ายลดลงในช่วง ๑๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท

๓.๒) หลักสูตรจัดทำแผนแม่บทชุมชนในพื้นที่แปลงรวม เพื่อกำหนดแนวทางและทิศทางการพัฒนาชุมชนในรูปแบบแผนแม่บทชุมชนที่ครอบคลุมในทุกมิติของการพัฒนาทั้งโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรในชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากเกษตรกรในพื้นที่จัดสรรในการกำหนดรูปแบบและแนวทางการขับเคลื่อนชุมชนเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนมีแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมและชัดเจน รวมทั้งสามารถตอบสนองโจทย์ต้องการของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ในภาพรวมพื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้ง ๗ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ชลบุรี นครราชสีมา สระแก้ว สุราษฎร์ธานี และอุทัยธานี มีการจัดทำแผนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด และเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งแผนแม่บทที่จัดทำขึ้นจะนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนต่อไป

๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓.๑ แผนงานบูรณาการบริหารจัดการน้ำ

๑) โครงการด้านการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

ส.ป.ก. ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๗ แห่ง ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ดำเนินการ เนื่องจากซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่เข้าดำเนินการ

ก่อนแล้ว และเกษตรกรไม่ยินยอม ทำให้มีการขออนุมัติพื้นที่ทดแทน ปรับแผนงานเพิ่มเป็นจำนวน ๒๑ แห่ง ซึ่งแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับการพัฒนาดำเนินการแล้วเสร็จ มีจำนวน ๑๗ แห่ง โดยสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทานในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓,๑๔๔ ไร่ และเกษตรกรได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำ ๓๒๓ ครัวเรือน ส่วนอีก ๔ แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์แหล่งน้ำภายใต้โครงการเพิ่มพื้นที่ชลประทานทั้ง ๑๗ แห่ง พบว่า เกษตรกรผู้อยู่ในพื้นที่รับประโยชน์จากการสร้างแหล่งน้ำที่ดำเนินการแล้วเสร็จ สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำทั้งหมด ร้อยละ ๑๐๐ โดยเกษตรกรสามารถนำน้ำจากแหล่งน้ำไปใช้สำหรับการเพาะปลูกพืช การประมง การเลี้ยงสัตว์ และการอุปโภค

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๒ ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒)

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอรายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒) ดังนี้

๑. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๒ มีมติอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินแผนรายรับเท่ากับรายจ่าย จำนวน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท ดังนี้

๑.๑ แผนรายรับ จำนวน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) ประมาณการรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) จำนวน ๗๖๐.๐๐ ล้านบาท

๒) ประมาณการเงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวน ๓,๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๒ แผนรายจ่าย จำนวน ๔,๒๖๐.๐๐ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑) รายจ่ายหมุนเวียน ๒,๒๒๐.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๑ ของแผนรายจ่าย ได้แก่

๑.๑) ซื้อที่ดิน จำนวน ๖๕๔.๐๐ ล้านบาท

๑.๒) สินเชื่อ จำนวน ๖๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๓) เงินค้ำประกันสินเชื่อ ธ.ก.ส. จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

๑.๔) รายจ่ายหมุนเวียนอื่น จำนวน ๔๖๖.๐๐ ล้านบาท

๒) รายจ่ายขาด จำนวน ๒,๐๔๐.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘๙ ของแผนรายจ่าย ได้แก่

๒.๑) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดซื้อที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๒) ค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุน จำนวน ๔๓.๐๐ ล้านบาท

๒.๓) ค่าภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน ๔.๐๐ ล้านบาท

๒.๔) ค่ารังวัดที่ดินและค่าใช้จ่ายตามท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน จำนวน ๑๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๕) โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๖) โครงการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานกองทุน จำนวน ๔๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๗) โครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จำนวน ๘๔๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๘) โครงการจัดซื้อกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวม จำนวน ๕.๐๐ ล้านบาท

๒.๙) รายจ่ายขาดอื่น จำนวน ๕๐๐.๐๐ ล้านบาท

๒.๑๐) ประมาณการยอดผูกพันปีงบประมาณ ๒๕๖๒ จำนวน ๘๘.๐๐ ล้านบาท

๒. ผลการดำเนินงานรับ - จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒) ดังต่อไปนี้

๑) <u>ด้านรายรับ</u>

๑.๑) ผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) ซึ่งประกอบด้วย รายรับจากค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ เงินกู้ (เงินต้น) ดอกเบี้ย และรายรับอื่น ๆ รวมเป็นเงิน ๒๑.๙๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๙ ของแผนรายรับ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ ณ เวลาเดียวกัน จัดเก็บได้น้อยกว่า ๖.๑๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๗ ของผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) ปี ๒๕๖๒ (ปี ๒๕๖๒ จัดเก็บได้ ๒๘.๑๓ ล้านบาท)

๑.๒) เงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวน ๓,๖๐๗.๑๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๓.๐๖ ของประมาณการเงินคงเหลือ

๑.๓) รวมรายรับจากผลการจัดเก็บรายรับตามมาตรา ๑๐ (๔) และเงินคงเหลือยกมาจากปีงบประมาณก่อน จำนวนทั้งสิ้น ๓,๖๒๙.๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๙ ของแผนรายรับรวม

๒) <u>ด้านรายจ่าย</u>

๒.๑) รายจ่ายหมุนเวียน

- การซื้อที่ดิน เพื่อนำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน และเกษตรกรตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ผลการดำเนินงานยังไม่มีการจ่ายเงินค่าซื้อที่ดิน เช่นเดียวกับปี ๒๕๖๒ ณ เวลาเดียวกันยังไม่มีการจ่ายเงินค่าซื้อที่ดิน

- การจ่ายเงินสินเชื่อ ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผลการดำเนินงานมีการจ่ายเงินสินเชื่อให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร จำนวน ๓.๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐ ของแผนสินเชื่อ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ ณ เวลาเดียวกันยังไม่มีการจ่ายเงินสินเชื่อ

๒.๒) รายจ่ายขาด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนฯ ค่าใช้จ่ายในการรังวัดและออกโฉนดที่ดิน ค่าภาษีบำรุงท้องที่ โครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่และการผลิต โครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ โครงการซื้อกล้องสำรวจแบบประมวลผลรวมและโครงการจ่ายขาดอื่น ๆ ผลการดำเนินงานมีการใช้จ่ายเงิน จำนวน ๔.๗๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๓ ของแผนงาน เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ ณ เวลาเดียวกัน มีการใช้จ่ายเงินมากกว่า จำนวน ๒.๗๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓๘.๑๙ ของผลรายจ่ายขาดปี ๒๕๖๒ (ปี ๒๕๖๒ มีการใช้จ่ายเงินจำนวน ๑.๙๙ ล้านบาท)

๒.๓) รวมผลการเบิกจ่ายภาพรวม (รายจ่ายหมุนเวียนและรายจ่ายขาด) จำนวน ๗.๗๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๘ ของแผนการเบิกจ่ายภาพรวม เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ ณ เวลาเดียวกัน เบิกจ่ายได้มากกว่า ๕.๗๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๘๘.๙๔ ของผลการเบิกจ่ายภาพรวมปี ๒๕๖๒ (ปี ๒๕๖๒ เบิกจ่ายภาพรวม จำนวน ๑.๙๙ ล้านบาท)

๓. สรุปเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คงเหลือ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๓,๖๒๑.๓๕ ล้านบาท

๔. งบแสดงฐานะการเงิน และงบแสดงผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

๔.๑ งบแสดงฐานะการเงิน จำนวนทั้งสิ้น ๘,๖๐๘.๐๔ ล้านบาท

๑) <u>สินทรัพย์</u> จำนวนทั้งสิ้น ๘,๖๐๘.๐๔ ล้านบาท ประกอบด้วย

๑.๑) สินทรัพย์หมุนเวียน จำนวน ๕,๔๑๘.๐๙ ล้านบาท ได้แก่

๑.๑.๑) เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด จำนวน ๓,๖๒๑.๓๕ ล้านบาท

๑.๑.๒) ลูกหนี้ระยะสั้น (เงินกู้ ค่าเช่าซื้อที่ดิน) จำนวน ๑,๕๒๔.๓๘ ล้านบาท

๑.๑.๓) รายได้ค้างรับและสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น จำนวน ๒๗๒.๓๖ ล้านบาท

๑.๒) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน จำนวน ๓,๑๘๙.๙๕ ล้านบาท ได้แก่

๑.๒.๑) ลูกหนี้ระยะยาว (เงินกู้ ค่าเช่าซื้อที่ดิน) จำนวน ๑,๒๕๙.๒๒ ล้านบาท

๑.๒.๒) สิทธิประโยชน์ในที่ดิน ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำนวน ๑,๙๓๐.๗๓ ล้านบาท

๒) <u>หนี้สิน</u> จำนวนทั้งสิ้น ๓๖.๖๗ ล้านบาท ประกอบด้วย

๒.๑) หนี้สินหมุนเวียน ได้แก่ เงินรับฝากและเงินประกัน เงินรับฝากอื่น และหนี้สินหมุนเวียนอื่น จำนวน ๒๕.๕๐ ล้านบาท

๒.๒) หนี้สินไม่หมุนเวียน ได้แก่ เจ้าหนี้เกษตรกร และเงินรับจากผู้ค้ำประกันรอการรับรู้ จำนวน ๑๑.๑๖ ล้านบาท

๓) <u>สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน</u> จำนวนทั้งสิ้น ๘,๕๗๑.๓๗ ล้านบาท ได้แก่

๓.๑) เงินกองทุนรับจากงบประมาณ ๔,๕๓๔.๖๗ ล้านบาท

๓.๒) เงินกองทุนรับบริจาคและอื่น ๆ ๑,๔๗๖.๑๙ ล้านบาท

๓.๓) รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม ๒,๕๖๐.๕๒ ล้านบาท

๔.๒ งบแสดงผลการดำเนินงาน

๑) รายได้ จำนวนทั้งสิ้น ๕.๘๕ ล้านบาท

๒) ค่าใช้จ่าย จำนวนทั้งสิ้น ๑.๗๖ ล้านบาท

๓) รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ จำนวน ๔.๑๐ ล้านบาท

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบระเบียบวาระการประชุม)

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๓ รายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒)

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. ผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การพัฒนาแปลงที่ดินตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ได้มีการอนุมัติหลักการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน วงเงินทั้งสิ้น ๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐.๐๐ บาท (เก้าร้อยหกสิบล้าน-หนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยบาทถ้วน) โดยมีกิจกรรมในการพัฒนาทั้งสิ้น ๗ กิจกรรม ดังรายละเอียดในตาราง

ลำดับที่	กิจกรรม	วงเงินอนุมัติ	การอนุมัติ	คงเหลือ
๑	งานสำรวจ รังวัดวงรอบแปลงที่ดิน	๑๑,๑๖๔,๒๐๐.๐๐	ใช้งบประมาณปกติ	๑๑,๑๖๔,๒๐๐.๐๐
๒	งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา	๕๕,๘๒๑,๐๐๐.๐๐	๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐	๕๑,๐๑๓,๒๖๐.๐๐
๓	งานปรับพื้นที่	๒๗๙,๑๐๕,๐๐๐.๐๐	๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐	๒๕๘,๘๕๙,๙๐๐.๐๐
๔	งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง	๓๓,๔๙๒,๖๐๐.๐๐	๕,๕๗๑,๓๓๒.๐๐	๒๗,๙๒๑,๒๖๘.๐๐
๕	งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน	๔๔๖,๕๖๘,๐๐๐.๐๐	๕๒,๕๙๗,๕๐๐.๐๐	๓๙๓,๙๗๐,๕๐๐.๐๐
๖	งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ดำเนินการโดยกรมชลประทาน		
๗	งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล)	๑๓๓,๙๗๐,๔๐๐.๐๐	๒๑,๕๑๑,๗๐๐.๐๐	๑๑๒,๔๕๘,๗๐๐.๐๐
รวมทั้งสิ้น		**๙๖๐,๑๒๑,๒๐๐.๐๐**	**๑๐๔,๗๓๓,๓๗๒.๐๐**	**๘๕๕,๓๘๗,๘๒๘.๐๐**

ซึ่งได้มีการอนุมัติโครงการที่ขอใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ไปแล้ว จำนวน ๔๒ โครงการ ๕ กิจกรรม ดำเนินงานในพื้นที่ ๙ จังหวัด จำนวน ๓๓ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๐๔,๗๓๓,๓๗๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๘๐,๘๔๘,๕๑๑.๙๑ บาท ผูกพัน ๔๗๒,๖๑๐.๕๑ บาท โอนเงินกลับ ๓,๑๕๘,๑๓๖.๖๐ บาท คงเหลือ ๒๐,๒๕๔,๑๑๒.๙๘ บาท โดยมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรม ดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรม	อนุมัติ	เบิกจ่าย	ผูกพัน	โอนกลับ	คงเหลือ
๑	งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา	๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐	๗๐๑,๕๗๙.๐๐	-	-	๔,๑๐๖,๑๖๑.๐๐
๒	งานปรับพื้นที่	๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐	๑๙,๘๐๗,๗๐๖.๕๓	-	๑๑๑,๙๖๖.๓๘	๓๒๕,๔๒๗.๐๙
๓	งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง	๕,๕๗๑,๓๓๒.๐๐	๒,๗๐๑,๘๕๔.๐๐	-	๑๒,๐๐๐.๐๐	๒,๘๕๗,๔๗๘.๐๐
๔	งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน	๕๒,๕๙๗,๕๐๐.๐๐	๕๑,๐๕๒,๑๐๐.๖๖	๔๗๒,๖๑๐.๕๑	๖๗,๖๕๐.๒๒	๑,๐๐๕,๑๓๘.๖๑
	- สายหลัก	๒๙,๙๗๖,๗๐๐.๐๐	๒๙,๙๐๙,๐๑๒.๕๘	-	๖๗,๖๕๐.๒๒	๓๗.๒๐
	- สายซอย	๒๒,๖๒๐,๘๐๐.๐๐	๒๑,๑๔๓,๐๘๘.๐๘	๔๗๒,๖๑๐.๕๑	-	๑,๐๐๕,๑๐๑.๔๑
๕	งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล)	๒๑,๕๑๑,๗๐๐.๐๐	๖,๕๘๕,๒๗๑.๗๒	-	๒,๙๖๖,๕๒๐.๐๐	๑๑,๙๕๙,๙๐๘.๒๘
รวมทั้งสิ้น		๑๐๔,๗๓๓,๓๗๒.๐๐	๘๐,๘๔๘,๕๑๑.๙๑	๔๗๒,๖๑๐.๕๑	๓,๑๕๘,๑๓๖.๖๐	๒๐,๒๕๔,๑๑๒.๙๘

๑.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา ดำเนินการในพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา ชุมพร และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๙ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๔,๘๐๗,๗๔๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๗๐๑,๕๗๙.๐๐ บาท คงเหลือ ๔,๑๐๖,๑๖๑.๐๐ บาท

๑.๒ งานปรับพื้นที่ ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๒ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๐,๒๔๕,๑๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๑๙,๘๐๗,๗๐๖.๕๓ บาท โอนเงินกลับ ๑๑๑,๙๖๖.๓๘ บาท คงเหลือ ๓๒๕,๔๒๗.๐๙ บาท

๑.๓ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง ดำเนินการในพื้นที่ ๘ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี และชุมพร จำนวน ๒๕ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๕,๕๗๑,๓๓๒.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๒,๗๐๑,๘๕๔.๐๐ บาท โอนเงินกลับ ๑๒,๐๐๐.๐๐ บาท คงเหลือ ๒,๘๕๗,๔๗๘.๐๐ บาท

๑.๔ งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน ดำเนินการในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี สระแก้ว สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา และชุมพร จำนวน ๑๙ แปลง จำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๒,๕๙๗,๕๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๕๑,๐๕๒,๑๐๐.๖๖ บาท ผูกพัน ๔๗๒,๖๑๐.๕๑ บาท โอนเงินกลับ ๖๗,๖๕๐.๒๒ บาท คงเหลือ ๑,๐๐๕,๑๓๘.๖๑ บาท

๑.๕ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล) ดำเนินการอนุมัติ ดังนี้

๑) ค่าก่อสร้างบ่อบาดาล ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี และสระแก้ว จำนวน ๕ แปลง วงเงิน ๘,๓๘๖,๓๐๐.๐๐ บาท

๒) ดำเนินการสำรวจธรณีฟิสิกส์เพื่อการออกแบบขุดเจาะบ่อบาดาล และระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่ ๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว นครราชสีมา ชุมพร และสุราษฎร์ธานี จำนวน ๒๕ แปลง วงเงิน ๑,๒๘๙,๕๐๐.๐๐ บาท

๓) ค่าก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่ ๒ จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี และสระแก้ว จำนวน ๘ แปลง วงเงิน ๑๑,๘๓๕,๙๐๐.๐๐ บาท

รวมจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๑,๕๑๑,๗๐๐.๐๐ บาท เบิกจ่าย ๖,๕๘๕,๒๗๑.๗๒ บาท โอนเงินกลับ ๒,๙๖๖,๕๒๐.๐๐ คงเหลือ ๑๑,๙๕๙,๙๐๘.๒๘ บาท

๒. การอนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการและการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้อนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการและการใช้จ่ายเงินโครงการที่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน ๓ กิจกรรม ๖ โครงการ ทั้งนี้ เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๑๙ “ โครงการที่ไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หน่วยงานของรัฐผู้เป็นเจ้าของโครงการแจ้งเหตุผล ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อขออนุมัติขยายระยะเวลาดำเนินการต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ขยายระยะเวลาแล้ว ให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ ” โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา จำนวน ๒ โครงการ

ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๘.๑/๑๕๘๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

๑) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ราษฎร์ธานี เชียงใหม่ และนครราชสีมา วงเงิน ๑,๒๕๐,๘๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชุมพร และกำแพงเพชร วงเงิน ๑,๑๐๕,๙๖๐.๐๐ บาท

๒.๒ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๖.๑/ ๑๓๗๐ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา และนครราชสีมา วงเงิน ๑,๘๑๒,๓๔๔.๐๐ บาท

๒.๓ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล) จำนวน ๓ โครงการ

๑) ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ตามบันทึกที่ สก ๐๐๑๑/๓๐๑๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

(๑) โครงการก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ แปลง วงเงิน ๔,๓๒๖,๗๐๐.๐๐ บาท

(๒) โครงการก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ แปลง วงเงิน ๓,๙๘๐,๐๐๐ บาท

๒) ขยายระยะเวลาถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ตามบันทึกที่ กษ ๑๒๐๘.๑/๑๕๘๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

(๑) โครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ ขุดเจาะบ่อบาดาลและก่อสร้างระบบส่งน้ำ เพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๔,๘๓๖,๓๐๐.๐๐ บาท

๓. โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (รออนุมัติปิดโครงการ)

๓.๑ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และกาญจนบุรี วงเงิน ๑,๗๙๘,๔๐๐.๐๐ บาท

๓.๒ งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน จำนวน ๑๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและสายซอยที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี วงเงิน ๑,๕๒๖,๑๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและสายซอยที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๑,๗๗๒,๑๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและสายซอยที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๓,๑๒๘,๐๐๐.๐๐ บาท

๔) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและสายซอยที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๓,๙๐๙,๗๐๐.๐๐ บาท

๕) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักผิวจราจรหินคลุกในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา วงเงิน ๓,๙๒๙,๕๐๐.๐๐ บาท

๖) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๑,๓๑๘,๘๐๐.๐๐ บาท

๗) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๑,๔๔๓,๖๐๐.๐๐ บาท

๘) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักและสายซอยในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๒,๖๘๖,๓๐๐.๐๐ บาท

๙) โครงการก่อสร้าง ปรับปรุงถนนลูกรังสายซอยในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีวงเงิน ๖๗๘,๐๐๐.๐๐ บาท

๑๐) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๓,๖๙๒,๙๐๐.๐๐ บาท

๑๑) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายซอยในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชุมพร วงเงิน ๔,๐๑๘,๘๐๐.๐๐ บาท

๓.๓ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล) จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ (เพิ่มเติม) เพื่อกำหนดจุดที่ตั้งการขุดเจาะบ่อบาดาลและระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี วงเงิน ๓๒,๔๐๐.๐๐ บาท

๔. โครงการที่ได้รับอนุมัติปิดโครงการ

เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้อนุมัติปิดโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน ๕ กิจกรรม ๒๐ โครงการ ทั้งนี้ เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดทำโครงการที่ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๒๐ “ โครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ดำเนินการขออนุมัติปิดโครงการต่อเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการอนุมัติให้ปิดโครงการแล้ว ให้รายงานคณะกรรมการเพื่อทราบ ” โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ งานสำรวจวางผังแม่บทการพัฒนา จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแปลงยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๑,๐๖๘,๐๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการสำรวจพื้นที่วางผังแม่บทการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชลบุรี นครราชสีมา และฉะเชิงเทรา วงเงิน ๑,๓๘๒,๙๘๐.๐๐ บาท

๔.๒ งานปรับพื้นที่ จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๒,๕๕๓,๕๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๔,๔๗๒,๘๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา สระแก้ว และนครราชสีมา วงเงิน ๒,๕๐๖,๖๐๐.๐๐ บาท

๔) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๒,๕๙๔,๙๐๐.๐๐ บาท

๕) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดเชียงใหม่ วงเงิน ๕,๔๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๖) โครงการปรับพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๒,๕๐๓,๙๐๐.๐๐ บาท

๗) โครงการปรับพื้นที่ ไถดะ ไถพรวน ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๑๓๓,๔๐๐.๐๐ บาท

๔.๓ งานสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลง จำนวน ๑ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจรังวัดปูผังแบ่งแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และกาญจนบุรี วงเงิน ๘๘๕,๒๔๘.๐๐ บาท

๔.๔ งานพัฒนาระบบโครงข่ายถนน จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลัก และปรับปรุงถนนถูกรังสายซอย ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๓,๙๓๘,๔๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดชลบุรี วงเงิน ๔,๙๙๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๒,๗๒๑,๔๐๐.๐๐ บาท

๔) โครงการก่อสร้างถนนลูกรังสายหลักในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๗,๗๕๖,๑๐๐.๐๐ บาท

๕) โครงการปรับปรุงถนนลูกรังสายหลักในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๓,๐๖๙,๗๐๐.๐๐ บาท

๖) โครงการก่อสร้างถนนสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดกาญจนบุรี วงเงิน ๘๘๖,๗๐๐.๐๐ บาท

๗) โครงการก่อสร้างถนนถูกรังสายซอยในแปลงเกษตรกรรม ในแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จังหวัดสระแก้ว วงเงิน ๓๗๘,๕๐๐.๐๐ บาท

๔.๕ งานพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค (บ่อบาดาล) จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๑) โครงการสำรวจธรณีฟิสิกส์ เพื่อการออกแบบขุดเจาะบ่อบาดาลและระบบส่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สระแก้ว ชุมพร และสุราษฎร์ธานี วงเงิน ๑,๒๕๗,๑๐๐.๐๐ บาท

๒) โครงการขุดเจาะบ่อบาดาลและก่อสร้างระบบส่งน้ำพร้อมหอถัง เพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีและสระแก้ว วงเงิน ๓,๕๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๓) โครงการก่อสร้างระบบประปาชุมชนและหอถังสูง เพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่แปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี วงเงิน ๒,๔๘๑,๒๐๐.๐๐ บาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบรายงานความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒)

มติคณะกรรมการ รับทราบความก้าวหน้าผลการอนุมัติและเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการพัฒนาแปลงที่ดินที่ได้จากการยึดคืนพื้นที่ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๓๖/๒๕๕๙ (ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒)

เรื่องที่ ๔.๔ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กรณีเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. การประชุมคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้มีมติอนุมัติกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี ให้กับเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย จำนวน ๑๒ จังหวัด เป็นกรณีพิเศษ ที่ต้องการกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนสินเชื่อปีงบประมาณ ๒๕๖๐

๒. การประชุม อกก.คง. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมมีมติอนุมัติการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำกับเกษตรกรรายเดิมที่ไม่มีหนี้ค้างชำระ หรือเกษตรกรรายใหม่และต้องเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (พายุโซนร้อนปาบึก) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ และได้ยื่นคำขอกู้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี กรณีที่เป็นการกู้ยืมระยะปานกลางหรือระยะยาวให้มีการปลอดการชำระคืนเงินต้นไม่เกิน ๓ ปี ทั้งนี้ การปรับเพิ่ม - ลดวงเงินสินเชื่อรายบุคคลให้กับ ส.ป.ก.จังหวัด ๑๙ จังหวัด เป็นเงิน ๕๐.๐๐ ล้านบาท อยู่ภายใต้

แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ รายจ่ายหมุนเวียน ๑.๒ สินเชื่อ ๖๐๐ ล้านบาท

การดำเนินงาน

๑. เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๒ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ได้รายงานสถานการณ์สาธารณภัยจากอิทธิพลพายุโซนร้อน “ โพดุล ” และอิทธิพลพายุโซนร้อน “ คาจิกิ ” ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ภาคใต้ และอ่าวไทย มีกำลังแรง ตั้งแต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก ดินสไลด์ และวาตภัย ในพื้นที่ ๓๒ จังหวัด ๑๘๔ อำเภอ ๙๗๖ ตำบล ประชาชนได้รับผลกระทบ ๔๑๙,๙๘๘ ครัวเรือน คือ จังหวัดในภาคเหนือ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ น่าน อุตรดิตถ์ พิษณุโลก พิจิตร แม่ฮ่องสอน ลำปาง และสุโขทัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครพนม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี อำนาจเจริญ มหาสารคาม ขอนแก่น หนองบัวลำภู ยโสธร กาฬสินธุ์ มุกดาหาร ชัยภูมิ สุรินทร์ อุดรธานี เลย ศรีสะเกษ และสกลนคร ภาคตะวันออก ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี ตราด และสระแก้ว ภาคใต้ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ระนอง และชุมพร

๒. ส.ป.ก. ได้แจ้งมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระ ดังนี้

๒.๑ การผ่อนผันการชำระเงินรายงวด

๒.๒ การขยายเวลาการชำระหนี้

๒.๓ การลดหรืองดเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ของเงินรายงวดได้ไม่เกิน ๑ ปี

๓. ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔ หมวด ๓ ข้อ ๗ วรรคสอง ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ย โดยคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยท้องตลาด แต่ต้องไม่เกินร้อยละ ๕ ต่อปี โดย ส.ป.ก. ได้ศึกษาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมรายบุคคล เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติพายุโซนร้อน “ โพดุล ” และ “ คาจิกิ ” ของหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการเงินอื่น สรุปดังนี้

๑. กองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุมัติวงเงินกู้ ๓๑๕ ล้านบาท ให้เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย ๑ ปี
๒. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๑. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน บรรเทาความเดือดร้อนจำเป็นในครัวเรือนและป้องกันการก่อหนี้นอกระบบ ไม่เกินรายละ ๕๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ ระยะ ๖ เดือนแรก ๒. สินเชื่อฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับเกษตรกรลูกค้าผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติตามความจำเป็นแต่ไม่เกินรายละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท คิดอัตราดอกเบี้ย MRR-๒ หรือเท่ากับร้อยละ ๔.๘๗๕ ต่อปีกำหนดชำระคืนไม่เกิน ๑๕ ปี

๓. ธนาคารอาคารสงเคราะห์	อัตราดอกเบี้ย ๓.๐๐% ต่อปี ระยะเวลา ๓ ปี
๔. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (เอสเอ็มอีแบงก์)	วงเงินสินเชื่อฉุกเฉินเพื่อฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้ลูกค้าธนาคารที่ได้รับความเสียหาย มีเงินทุนนำไปฟื้นฟูและหมุนเวียนในกิจการซึ่งมีระยะเวลากู้สูงสุดไม่เกิน ๕ ปี ปลอดชำระคืนเงินต้น (Grace Period) ไม่เกิน ๑ ปี คิดอัตราดอกเบี้ย ๐.๔๑๕% ต่อเดือน ตลอดอายุสัญญา
๕. ส.ป.ก.	กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี กรณีที่เป็นการกู้ยืมระยะปานกลางหรือระยะยาว ให้มีการปลอดการชำระคืนเงินต้นไม่เกิน ๓ ปี

๔. การประชุม อกก.คง. ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ได้มีมติอนุมัติหลักการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กรณีเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระ และต้องเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติที่อยู่ในเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามประกาศของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๑ ปี หลังจากนั้นใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี ตามมติ อกก.คง. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ โดยอนุมัติวงเงินกู้ยืมไม่เกินรายละ ๕๐,๐๐๐ บาท และมีระยะเวลาการกู้ยืมไม่เกิน ๓ ปี ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันที่มีมติ อกก.คง. รวมถึงให้มีผลบังคับใช้กับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับผลกระทบจากอิทธิพลพายุโซนร้อน “ โพดุล ” พายุโซนร้อน “ คาจิกิ ”

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบมติ อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ อนุมัติหลักการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กรณีเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระ และต้องเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติที่อยู่ในเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามประกาศของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๑ ปี หลังจากนั้นใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี ตามมติ อกก.คง. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ โดยอนุมัติวงเงินกู้ยืมไม่เกินรายละ ๕๐,๐๐๐ บาท และมีระยะเวลาการกู้ยืมไม่เกิน ๓ ปี ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันที่มีมติ อกก.คง. รวมถึงให้มีผลบังคับใช้กับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับผลกระทบจากอิทธิพลพายุโซนร้อน “ โพดุล ” พายุโซนร้อน “ คาจิกิ ”

มติคณะกรรมการ รับทราบการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ กรณีเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

เรื่องที่ ๔.๕ โครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน

กรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงสิทธิ การถือครองที่ดิน การกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน ทั้งในที่ดินของรัฐและที่ดินเอกชนที่มีมากเกินความจำเป็นให้ไปสู่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกิน ตลอดระยะเวลา ๔๔ ปี ส.ป.ก. ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ จำนวน ๒ ครั้ง คือ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

นอกจากนี้ พบว่า บทบัญญัติบางประการของ ส.ป.ก. ไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมให้เกษตรกรหรือผู้ที่ประสงค์จะเป็นเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ยากจนได้เข้าถึงกระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปัญหาการอนุญาต การใช้พื้นที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ การเปลี่ยนมือผู้ถือครองซึ่งทำให้เกิดคดีฟ้องร้อง ปัญหาการขยายตัวของชุมชนเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมในอนาคต อีกทั้งยังขาดบทบัญญัติกำหนดมาตรการในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแนวทางพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่นควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเกษตรกร รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและพัฒนาหรือปรับปรุงทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน การกำหนดให้ ส.ป.ก. จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ พร้อมทั้งให้อำนาจหรือจัดที่ดินตามที่ได้จำแนกไว้ โดยเรียกเก็บค่าเช่าหรือค่าตอบแทน เพื่อนำส่งเข้าบัญชีกองทุนสำหรับใช้จ่ายในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการกำหนดวิธีการจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินจากเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเกินสิทธิเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดิน การกระจายสิทธิในที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน เพื่อช่วยให้การทำงานของ ส.ป.ก. เกิดความคล่องตัว ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามแนวนโยบายการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น มีความชัดเจน ยืดหยุ่น สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและช่วยเหลือผู้ไร้ที่ดินทำกินได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย ว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

โครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชนมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นยุทธศาสตร์ ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ประเด็นย่อย ๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (๑๖) ประเด็น เศรษฐกิจฐานราก แผนย่อย ๑๖.๒ การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก แนวทางการพัฒนา ๓) พัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะ

๓. แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เป้าหมายที่ ๑ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจนแนวทางการพัฒนา สร้างโอกาสในการมีที่ดินทำกินของตนเองและยกระดับรายได้

นโยบายการทบทวนกฎหมาย ส.ป.ก.

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิรูปที่ดิน

๒. เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชน

๓. เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน

๔. เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๗

มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์

๓. กฎกระทรวงกำหนดรอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

๔. แนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

การดำเนินการ

๑. ส.ป.ก. ได้จัดทำคำของบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อสำนักงบประมาณ โดยของบประมาณในกิจกรรมการดำเนินโครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน เป็นจำนวนเงิน ๑๗๔,๖๓๓,๗๒๐ บาท มีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ งบดำเนินงาน จำนวน ๑๕๘,๙๓๓,๗๒๐ บาท

๑.๑.๑ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๗๒ จังหวัด จำนวนเงิน ๑,๘๔๗,๕๒๐ บาท

๑.๑.๒ ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม ๒๐,๐๐๐ ราย จำนวนเงิน ๙๖,๒๐๐,๐๐๐ บาท แยกเป็น

๑) หลักสูตร ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอร่างกฎหมายฯ และรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียระดับจังหวัด ๗๒ จังหวัด จำนวนเงิน ๘๖,๕๘๐,๐๐๐ บาท

๒) หลักสูตร ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอร่างกฎหมายฯ และรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียระดับประเทศ ๑ ครั้ง (กรุงเทพฯ) จำนวนเงิน ๙,๖๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๑.๓ ค่าประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ จำนวนเงิน ๕๔,๖๒๔,๘๐๐ บาท

๑.๑.๔ ค่าวัสดุสำนักงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๗๒ จังหวัด จำนวนเงิน ๖,๒๖๑,๔๐๐ บาท

๑.๒ งบรายจ่ายอื่น (จ้างที่ปรึกษา) จำนวนเงิน ๑๕,๗๐๐,๐๐๐ บาท

๒. สำนักงบประมาณแจ้ง ส.ป.ก. เบื้องต้นว่าได้ปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กิจกรรมโครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน โดยให้งบประมาณเพียง ๑๐ ล้านบาท ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการพิจารณางบประมาณด้านการฝึกอบรม สัมมนา ประชาสัมพันธ์ ค่าจ้างเหมาบริการ ค่าจ้างที่ปรึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ค่าเช่าและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศของส่วนราชการ งบเงินอุดหนุน งบรายจ่ายอื่นและทุนหมุนเวียน แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ งบดำเนินงาน เป็นจำนวนเงิน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๑.๑ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๗๒ จังหวัด เป็นเงิน ๗๖๙,๓๐๐ บาท

๒.๑.๒ ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม ๑,๐๐๐ ราย เป็นเงิน ๒,๓๖๐,๐๐๐ บาท

๑) หลักสูตร ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอร่างกฎหมายฯ และรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียระดับจังหวัด ๗๒ จังหวัด เป็นเงิน ๑,๔๑๖,๐๐๐ บาท

๒) หลักสูตร ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอร่างกฎหมายฯ และรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียระดับประเทศ ๑ ครั้ง (กรุงเทพฯ) เป็นเงิน ๙๔๔,๐๐๐ บาท

๒.๑.๓ ค่าประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ จำนวนเงิน ๗๕๐,๐๐๐ บาท

๒.๑.๔ ค่าวัสดุสำนักงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๗๒ จังหวัด จำนวนเงิน ๖๒๐,๗๐๐ บาท

๒.๒ งบรายจ่ายอื่น (จ้างที่ปรึกษา) จำนวนเงิน ๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๓. เนื่องจากโครงการนี้ได้เสนอของบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗๔,๖๓๓,๗๒๐ บาท ซึ่ง ส.ป.ก. เห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็น ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ผู้มีส่วนได้เสียในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้บริหารส่วนภูมิภาค องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชนทั่วไป ภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน ๒๐,๐๐๐ ราย ทั้งนี้ เพราะกฎหมายการปฏิรูปที่ดินมีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อประชาชนจำนวนมากทั่วประเทศ ดังนั้น การที่สำนักงบประมาณปรับลดงบประมาณลงเหลือเพียง ๑๐ ล้านบาท กลุ่มเป้าหมายลดลงเหลือเพียง ๑,๐๐๐ คนนั้น เห็นว่าจะไม่สามารถสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียครอบคลุมทั้งประเทศ

๔. การที่สำนักงบประมาณปรับงบจ้างที่ปรึกษาลงเหลือ ๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เห็นว่าไม่น่าจะหาผู้รับจ้างที่ปรึกษาได้เพราะมีข้อจำกัดในการจ้างที่ปรึกษา เนื่องจากเป็นการแก้ไขยกร่างทั้งฉบับ จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจากการคำนวณค่าใช้จ่ายตาม Man-Month การปรับปรุงกฎหมายประกอบกับการสืบราคาเบื้องต้นทราบว่า การจ้างทีมที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขกฎหมายทั้งฉบับจะมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ ๑๕ - ๒๐ ล้านบาท

๕. ส.ป.ก. ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๑๐/๘๔๗๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ แจ้งสำนักงบประมาณเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑ โครงการ วงเงิน ๑๖๔.๖๓๓๗ ล้านบาท ซึ่งหากได้วงเงินงบประมาณเพิ่มตามที่ขอ ส.ป.ก. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

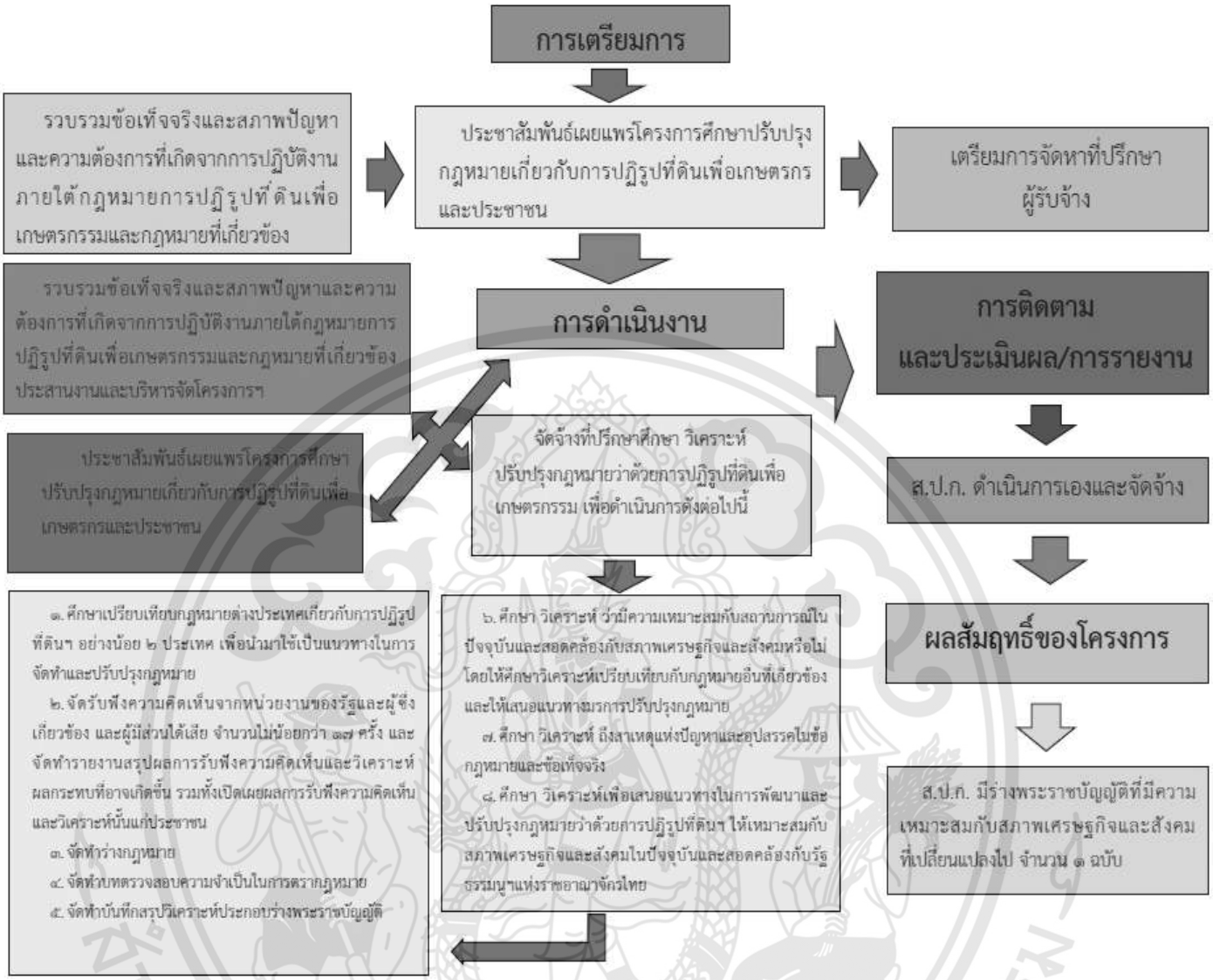

๖. การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กฎหมาย ส.ป.ก.)

๖.๑ ส.ป.ก. มีประกาศ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กฎหมาย ส.ป.ก.) ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับ วิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น (ระยะเวลาในการรับฟังฯ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒) และข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น เช่น (๑) วัตถุประสงค์ของการมีกฎหมาย ส.ป.ก. (๒) มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ส.ป.ก. (๓) ประโยชน์ที่คาดว่าประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย ส.ป.ก. ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย (๔) สถิติการดำเนินคดี

๖.๒ ส.ป.ก. ได้มอบหมาย ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๘๕๔๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ดังนี้

๑) มอบหมายให้บุคลากร ส.ป.ก.จังหวัด ตอบแบบรับฟังความคิดเห็นฯ ผ่านทางระบบ http://forms.gle/FrCSaRZotpTXfnEf๘ หรือดาวน์โหลดจาก QR Code

๒) จัดทำสำเนาประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นฯ และปิดประกาศในที่เปิดเผย เช่น ที่ทำการ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ที่ทำการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๓) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การรับฟังความคิดเห็นและประกาศดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการจังหวัด

๔) มอบหมายกลุ่มกฎหมายเผยแพร่ข้อมูลตามประกาศให้แก่เกษตรกรและบุคคลทั่วไปที่มาติดต่อราชการ ณ ส.ป.ก.จังหวัด และอำนวยความสะดวกในการตอบแบบรับฟังความคิดเห็นฯ

๖.๓ สำนักกฎหมายได้มีหนังสือขอความร่วมมือ สำนัก/กอง (ส่วนกลาง) ดำเนินการ ดังนี้

๑) ขอให้สำนัก/กอง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประกาศ เพื่อให้บุคลากรตอบแบบรับฟังความคิดเห็นฯ ผ่าน http://forms.gle/FrCSaRZotpTXfnEf๘ หรือดาวน์โหลดจาก QR Code

๒) ขอให้สำนักบริหารกลาง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์วัตถุประสงค์และช่องทางการรับฟังความคิดเห็นตามประกาศฯ เพื่อให้บุคคลทั่วไป ผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ที่สนใจตอบแบบรับฟังความคิดเห็นฯ

๓) ขอให้สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมได้รับทราบข้อมูลตามประกาศ และแจ้งกำหนดการมายังสำนักกฎหมายเพื่อร่วมดำเนินการสัมภาษณ์เกษตรกรดังกล่าวในการตอบแบบรับฟังความคิดเห็นฯ

๖.๔ ข้อมูลแบบตอบรับ ณ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยมีผู้ตอบแบบรับฟังความคิดเห็นแล้วจำนวน ๒๒๔ ราย โดยแบ่งเป็น

๑) ส.ป.ก.ส่วนกลาง จำนวน ๘๗ ราย

๒) ส.ป.ก.จังหวัด จำนวน ๑๐๑ ราย

๓) อื่น ๆ (เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ/บุคคลทั่วไป) จำนวน ๓๒ ราย

๔) เกษตรกร ส.ป.ก. จำนวน ๔ ราย

๗. แนวทางการดำเนินโครงการฯ ต่อไป เมื่อได้รับงบประมาณตามที่เสนอขอ

๗.๑ จัดให้มีการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในระดับภูมิภาค ๑๖ ครั้ง และส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) ๑ ครั้ง รวมทั้งสิ้น ๑๗ ครั้ง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน บุคคลผู้อยู่ภายใต้การบังคับใช้กฎหมายและผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น จำแนกเป็น

๑) การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ จำนวน ๘ ครั้ง ควบคู่กับการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาจากการบังคับใช้

กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในปัจจุบัน และศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

๒) การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาตามผลการศึกษาข้อ ๑) จำนวน ๘ - ๙ ครั้ง

๗.๒ กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น จำนวนประมาณ ๑๐๐ คน/ครั้ง

๗.๓ ศึกษากฎหมายต่างประเทศเพื่อตรวจสอบแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะเดียวกันในต่างประเทศ โดยคำนึงถึงบริบทของสภาพปัญหาและสังคมประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

๗.๔ การดำเนินโครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๗.๕ คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณในการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินโครงการฯ จำนวน ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้การรับฟังความคิดเห็นสามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกภูมิภาคทั่วประเทศตามจำนวนที่กำหนด

อนึ่ง ส.ป.ก. จะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในระดับ ส.ป.ก.จังหวัด รวม ๗๒ จังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ควบคู่ไปกับการดำเนินโครงการข้างต้นด้วย

๘. ระยะเวลาดำเนินการ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๙. แผนปฏิบัติการ

แผนปฏิบัติการ	๒๕๖๒			๒๕๖๓								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. รวมรวม ข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาและความต้องการที่เกิดจากการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	←	—	—	—	—	→						
๒. จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นระดับจังหวัด				←	—	→						
๓. จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นส่วนกลางระดับประเทศ					←	—	—	—	→			
๔. การประชาสัมพันธ์การจัดทำเวทีรับฟังความคิดเห็น					←	—	—	—	—	→		

แผนปฏิบัติการ	๒๕๖๒			๒๕๖๓								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๕. จัดจ้างที่ปรึกษาศึกษา วิเคราะห์ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม					←							→

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. แนวทางและข้อมูลในการปรับปรุงข้อกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและประชาชน

๒. เกษตรกร ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับรู้และตระหนักถึงปัญหาร่วมกันและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของภาครัฐในการดำเนินงานต่อไป

๓. ส.ป.ก. มีร่างกฎหมายที่ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

๑๑. ผลกระทบต่อโครงการ

หาก ส.ป.ก. ไม่ได้รับเงินงบประมาณตามที่ขอ จำนวน ๑๖๔.๖๓๓๗ ล้านบาท ส.ป.ก. อาจไม่สามารถดำเนินโครงการฯ ได้ กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข เช่น ปัญหาการอนุญาต การใช้พื้นที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ การเปลี่ยนมือผู้ถือครองที่ดิน ปัญหาการบุกรุก ครอบครอง หรือปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตปฏิรูปที่ดินโดยไม่ได้รับอนุญาต ปัญหาการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปดิน ทั้งที่ ส.ป.ก. ได้มีการแก้ไขปัญหาเหล่านี้มาเป็นลำดับ โดยการเจรจาไม่ใช้ความรุนแรงและดำเนินการฟ้องคดีอย่างเต็มกำลังความสามารถและงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี แต่ปัญหาที่มีอยู่ก็ยังไม่ลดลง มีแต่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ เป็นเพราะกฎหมายการปฏิรูปที่ดินซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ล้าสมัยไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

(รายละเอียดตามเอกสารที่แนบระเบียบวาระการประชุม)

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เนื่องจากโครงการนี้ได้เสนอของบประมาณ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗๔,๖๓๓,๗๒๐ บาท แต่เบื้องต้นทราบว่าสำนักงบประมาณได้ปรับลดเหลือเพียง ๑๐ ล้านบาทเท่านั้น ซึ่ง ส.ป.ก. เห็นว่างบประมาณที่ได้รับการพิจารณานั้นไม่เพียงพอที่จะดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ เนื่องจาก ส.ป.ก. ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นรับทราบและได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะต่อกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วประเทศ เป็นจำนวนมาก ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ราย ทั้งนี้ เพราะกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

มีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อประชาชนจำนวนมากทั่วประเทศ เพื่อ ส.ป.ก. จะได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาใช้ในการปรับปรุงกฎหมายปฏิรูปที่ดินให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ ยังต้องมีการจัดจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อแก้ไขยกร่างใหม่ทั้งฉบับ ซึ่งจากการคำนวณค่าใช้จ่ายตาม Man-Month การปรับปรุงกฎหมายประกอบกับการสืบราคาเบื้องต้นทราบว่าการจัดจ้างทีมที่ปรึกษากฎหมายระดับพระราชบัญญัติ จำนวน ๑ ฉบับ จะมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ ๑๕ - ๒๐ ล้านบาท เพื่อให้โครงการนี้บรรลุผล ส.ป.ก. จึงได้เสนอขอแปรญัตติเพิ่มเติม จำนวนเงินงบประมาณเป็นเงิน ๑๖๔.๖๓๓๗ ล้านบาท

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดทราบโครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน และขอความเห็น ข้อสังเกต หรือข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการฯ ในเรื่องดังกล่าว

มติคณะกรรมการ รับทราบโครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี -

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ น.

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายประดิษฐ์ ใจรังษี)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายสุขุม หวังพระธรรม)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางรัชฎา ปวงคำ)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
ผู้จดรายงานการประชุม